

**APARAT  
BEZPIECZEŃSTWA  
W POLSCE**

**Kadra kierownicza**



INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ  
KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU

# APARAT BEZPIECZEŃSTWA W POLSCE

## Kadra kierownicza

tom **III**  
**1975–1990**



Redakcja naukowa  
**Paweł Piotrowski**



WARSZAWA 2008

Autorzy opracowań:

Dariusz Byszuk (woj. krośnieńskie, przemyskie, rzeszowskie, tarnobrzeskcie),  
Sławomir Cenckiewicz (woj. elbląskie, gdańskie), Paweł Ceranka (woj. ciechanowskie, ostrołęckie,  
radomskie, stołeczne warszawskie), Małgorzata Choma-Jusińska  
(woj. białkopodlaskie, chełmskie, lubelskie, siedleckie, zamojskie), Wacław Dubiański  
(woj. bielskie, częstochowskie, katowickie), Wojciech Frazik (woj. krakowskie),  
Henryk Głębocki (woj. krakowskie), Igor Hałagida (woj. koszałińskie, słupekie),  
Dariusz Iwaneczko (woj. krośnieńskie, przemyskie, rzeszowskie, tarnobrzeskcie), Marek Jasiński  
(woj. piotrkowskie, sieradzkie, skierniewickie), Paweł Kalisz (woj. olsztyńskie, suwalskie),  
Paweł Knap (woj. koszałińskie), Monika Komaniecka (woj. kieleckie), Eryk Krasucki  
(woj. koszałińskie), Piotr Łapiński (woj. białostockie, łomżyńskie), Jan Miłosz (woj. poznańskie),  
Filip Musiał (woj. krakowskie), Zbigniew Nawrocki (woj. krośnieńskie, przemyskie, rzeszowskie,  
tarnobrzeskcie), Marcin Ozga (woj. koszałińskie), Alicja Paczoska-Hauke (woj. bydgoskie, toruńskie,  
włocławskie), Jacek Pawłowicz (woj. plockie), Paweł Piotrowski (wstęp, centrala – MSW,  
woj. jeleniogórskie, legnickie, opolskie, wałbrzyskie, wrocławskie), Sławomir Poleszak  
(woj. białkopodlaskie, chełmskie, lubelskie, siedleckie, zamojskie), Leszek Próchniak  
(woj. kaliskie, łódzkie, piotrkowskie, sieradzkie, skierniewickie), Tomasz Rabant (woj. bydgoskie,  
toruńskie, włocławskie), Bogdan Rogala (woj. opolskie), Piotr Semków (woj. elbląskie, gdańskie),  
Paweł Skubisz (woj. gorzowskie), Anna Skupień (woj. poznańskie), Marcin Stefaniak  
(woj. szczecińskie), Maciej Stefanicki (woj. opolskie), Ryszard Surmacz (woj. białkopodlaskie,  
chełmskie, lubelskie, siedleckie, zamojskie), Mateusz Szpytma (woj. krakowskie),  
Marek Szymaniak (woj. bydgoskie, toruńskie, włocławskie), Michał Wenklar (woj. nowosądeckie,  
tarnowskie), Marcin Węgliński (woj. elbląskie, gdańskie), Przemysław Zwiernik (woj. konińskie,  
leszczyńskie, pilskie, poznańskie, zielonogórskie)

Okładka

Krzysztof Findziński, Wojciech Czaplicki

Redakcja

Anna Mirecka

Redakcja techniczna

Andrzej Broniak

Korekta

Anna Kaniewska

Indeks

Tomasz Ceranka

Skład i łamanie

Katarzyna Szubka

Druk i oprawa

Łódzka Drukarnia Dziełowa S.A.  
ul. Rewolucji 1905 r. nr 45, 90-215 Łódź

© Copyright by Instytut Pamięci Narodowej  
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

ISBN 978-83-60464-80-9

## SPIS TREŚCI

<b>Służba Bezpieczeństwa w latach 1975–1990</b> .....	9
Struktura organizacyjna Służby Bezpieczeństwa .....	22
Centrala .....	22
Jednostki terenowe .....	41
Nota redakcyjna .....	59
 <b>Obsada kierowniczych stanowisk w aparacie bezpieczeństwa w latach 1975–1990</b> .....	61
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych .....	61
Województwo białkopodlaskie	
KW MO/WUSW w Białej Podlaskiej .....	74
Terenowe jednostki SB w województwie białkopodlaskim .....	77
Województwo białostockie	
KW MO/WUSW w Białymstoku .....	78
Terenowe jednostki SB w województwie białostockim .....	81
Województwo bielskie	
KW MO/WUSW w Bielsku-Białej .....	83
Terenowe jednostki SB w województwie bielskim .....	87
Województwo bydgoskie	
KW MO/WUSW w Bydgoszczy .....	88
Terenowe jednostki SB w województwie bydgoskim .....	92
Województwo chełmskie	
KW MO/WUSW w Chełmie .....	94
Terenowe jednostki SB w województwie chełmskim .....	97
Województwo ciechanowskie	
KW MO/WUSW w Ciechanowie .....	98
Terenowe jednostki SB w województwie ciechanowskim .....	101
Województwo częstochowskie	
KW MO/WUSW w Częstochowie .....	103
Terenowe jednostki SB w województwie częstochowskim .....	107
Województwo elbląskie	
KW MO/WUSW w Elblągu .....	108
Terenowe jednostki SB w województwie elbląskim .....	111
Województwo gdańskie	
KW MO/WUSW w Gdańsku .....	112
Terenowe jednostki SB w województwie gdańskim .....	118

Województwo gorzowskie	
KW MO/WUSW w Gorzowie Wielkopolskim . . . . .	119
Terenowe jednostki SB w województwie gorzowskim. . . . .	123
Województwo jeleniogórskie	
KW MO/WUSW w Jeleniej Górze . . . . .	124
Terenowe jednostki SB w województwie jeleniogórskim . . . . .	129
Województwo kaliskie	
KW MO/WUSW w Kaliszu . . . . .	130
Terenowe jednostki SB w województwie kaliskim. . . . .	133
Województwo katowickie	
KW MO/WUSW w Katowicach . . . . .	134
Terenowe jednostki SB w województwie katowickim . . . . .	141
Województwo kieleckie	
KW MO/WUSW w Kielcach . . . . .	147
Terenowe jednostki SB w województwie kieleckim. . . . .	152
Województwo konińskie	
KW MO/WUSW w Koninie . . . . .	154
Terenowe jednostki SB w województwie konińskim . . . . .	157
Województwo koszalińskie	
KW MO/WUSW w Koszalinie . . . . .	158
Terenowe jednostki SB w województwie koszalińskim . . . . .	161
Województwo krakowskie	
KW MO/WUSW w Krakowie. . . . .	163
Terenowe jednostki SB w województwie krakowskim. . . . .	169
Województwo krośnieńskie	
KW MO/WUSW w Krośnie . . . . .	171
Terenowe jednostki SB w województwie krośnieńskim. . . . .	175
Województwo legnickie	
KW MO/WUSW w Legnicy . . . . .	176
Terenowe jednostki SB w województwie legnickim . . . . .	180
Województwo leszczyńskie	
KW MO/WUSW w Lesznie . . . . .	182
Terenowe jednostki SB w województwie leszczyńskim. . . . .	186
Województwo lubelskie	
KW MO/WUSW w Lublinie. . . . .	187
Terenowe jednostki SB w województwie lubelskim. . . . .	191
Województwo łomżyńskie	
KW MO/WUSW w Łomży . . . . .	193
Terenowe jednostki SB w województwie łomżyńskim. . . . .	197
Województwo łódzkie	
KW MO/WUSW w Łodzi. . . . .	198
Terenowe jednostki SB w województwie łódzkim . . . . .	202
Województwo nowosądeckie	
KW MO/WUSW w Nowym Sączu. . . . .	203
Terenowe jednostki SB w województwie nowosądeckim . . . . .	207

Województwo olsztyńskie	
KW MO/WUSW w Olsztynie . . . . .	208
Terenowe jednostki SB w województwie olsztyńskim . . . . .	212
Województwo opolskie	
KW MO/WUSW w Opolu . . . . .	214
Terenowe jednostki SB w województwie opolskim . . . . .	218
Województwo ostrołęckie	
KW MO/WUSW w Ostrołęce . . . . .	220
Terenowe jednostki SB w województwie ostrołęckim . . . . .	223
Województwo pilskie	
KW MO/WUSW w Pile . . . . .	224
Terenowe jednostki SB w województwie pilskim . . . . .	227
Województwo piotrkowskie	
KW MO/WUSW w Piotrkowie Trybunalskim . . . . .	229
Terenowe jednostki SB w województwie piotrkowskim . . . . .	233
Województwo płockie	
KW MO/WUSW w Płocku . . . . .	235
Terenowe jednostki SB w województwie płockim . . . . .	238
Województwo poznańskie	
KW MO/WUSW w Poznaniu . . . . .	240
Terenowe jednostki SB w województwie poznańskim . . . . .	245
Województwo przemyskie	
KW MO/WUSW w Przemyśle . . . . .	246
Terenowe jednostki SB w województwie przemyskim . . . . .	249
Województwo radomskie	
KW MO/WUSW w Radomiu . . . . .	250
Terenowe jednostki SB w województwie radomskim . . . . .	254
Województwo rzeszowskie	
KW MO/WUSW w Rzeszowie . . . . .	256
Terenowe jednostki SB w województwie rzeszowskim . . . . .	259
Województwo siedleckie	
KW MO/WUSW w Siedlcach . . . . .	261
Terenowe jednostki SB w województwie siedleckim . . . . .	265
Województwo sieradzkie	
KW MO/WUSW w Sieradzu . . . . .	266
Terenowe jednostki SB w województwie sieradzkim . . . . .	270
Województwo skierniewickie	
KW MO/WUSW w Skierniewicach . . . . .	271
Terenowe jednostki SB w województwie skierniewickim . . . . .	274
Województwo słupskie	
KW MO/WUSW w Słupsku . . . . .	276
Terenowe jednostki SB w województwie słupskim . . . . .	280
Województwo suwalskie	
KW MO/WUSW w Suwałkach . . . . .	281
Terenowe jednostki SB w województwie suwalskim . . . . .	285

Województwo szczecińskie	
KW MO/WUSW w Szczecinie . . . . .	287
Terenowe jednostki SB w województwie szczecińskim . . . . .	291
Województwo tarnobrzeskie	
KW MO/WUSW w Tarnobrzegu . . . . .	293
Terenowe jednostki SB w województwie tarnobrzeskim . . . . .	296
Województwo tarnowskie	
KW MO/WUSW w Tarnowie . . . . .	299
Terenowe jednostki SB w województwie tarnowskim . . . . .	302
Województwo toruńskie	
KW MO/WUSW w Toruniu . . . . .	304
Terenowe jednostki SB w województwie toruńskim . . . . .	308
Województwo wałbrzyskie	
KW MO/WUSW w Wałbrzychu . . . . .	310
Terenowe jednostki SB w województwie wałbrzyskim . . . . .	314
Województwo stołeczne warszawskie	
KS MO/SUSW w Warszawie . . . . .	316
Terenowe jednostki SB w województwie stołecznym warszawskim . . . . .	323
Województwo włocławskie	
KW MO/WUSW we Włocławku . . . . .	326
Terenowe jednostki SB w województwie włocławskim . . . . .	329
Województwo wrocławskie	
KW MO/WUSW we Wrocławiu . . . . .	331
Terenowe jednostki SB w województwie wrocławskim . . . . .	336
Województwo zamojskie	
KW MO/WUSW w Zamościu . . . . .	338
Terenowe jednostki SB w województwie zamojskim . . . . .	341
Województwo zielonogórskie	
KW MO/WUSW w Zielonej Górze . . . . .	343
Terenowe jednostki SB w województwie zielonogórskim . . . . .	346
<b>Wykaz skrótów . . . . .</b>	<b>348</b>
<b>Bibliografia . . . . .</b>	<b>350</b>
<b>Indeks osób . . . . .</b>	<b>353</b>
<b>Indeks miejscowości . . . . .</b>	<b>389</b>



## SŁUŻBA BEZPIECZEŃSTWA W LATACH 1975–1990<sup>1</sup>

Lata siedemdziesiąte to okres kształtowania się w Polsce opozycji politycznej, jak również wypracowywania przez MSW metod jej zwalczania. W latach osiemdziesiątych natomiast toczyła się walka polityczna pomiędzy władzami a podziemną Solidarnością. Druga połowa tej dekady to czas powstawania wielu inicjatyw społecznych, które, choć nie należały do nurtu solidarnościowego, były zagrożeniem dla władz komunistycznych. Głównym narzędziem państwa w walce z nimi był resort spraw wewnętrznych, a zwłaszcza Służba Bezpieczeństwa.

W okresie tym dał się również zauważyć dalszy wzrost nadrzędnej pozycji PZPR w stosunku do MSW. Odpowiednie egzekutywy partii już nie tylko zatwierdzały kandydatów na kierownicze stanowiska w resorcie, lecz także oceniały okresowo działania MSW na szczeblu wojewódzkim i centralnym. Nastąpiło też niemal stuprocentowe upartyjnienie struktur SB, a sekretarze komitetów zakładowych PZPR w komendach wojewódzkich MO często mieli decydujący głos w wielu kwestiach.

Reforma administracyjna z końca maja 1975 r. skutkowała także umocnieniem pozycji PZPR. Wszyscy nowo mianowani wówczas komendanci wojewódzcy MO weszli w skład egzektyw wojewódzkich PZPR. Bez zgody I sekretarza wojewódzkiego PZPR nie mogli podejmować żadnych ważniejszych działań w zakresie bezpieczeństwa i przeciwko Kościółowi<sup>2</sup>. O tym, że nie były to jedynie puste frazesy, świadczył fakt odwołania ze stanowiska komendanta wojewódzkiego MO w Legnicy i przeniesienia na emeryturę w sierpniu 1978 r. płk. Jana Krynickiego, który popadł w konflikt z miejscowym I sekretarzem KW PZPR<sup>3</sup>.

Kluczowe znaczenie dla umocnienia kontroli PZPR nad resortem miała działalność Stanisława Kani. Od kwietnia 1971 r. aż do wyboru we wrześniu 1980 r. na I sekretarza KC PZPR Kania pełnił funkcję sekretarza KC, który nadzorował Wydział Administracyjny KC. Ten zaś m.in. zajmował się nadzorem nad MSW. Wydziałem Administracyjnym od stycznia 1972 do kwietnia 1980 r. kierował Teodor Palimąka.

---

<sup>1</sup> Poniższy tekst jest nowym spojrzeniem na funkcjonowanie SB w latach 1975–1990 w stosunku do mojego artykułu *Struktury Służby Bezpieczeństwa MSW 1975–1990* opublikowanego w „Pamięci i Sprawiedliwości” 2003, nr 1. Od tego czasu wiele spraw uległo weryfikacji, w wyniku ciągłej kwerendy uściślono inne, w przypadku niektórych zagadnień pojawiły się nowe dokumenty, do niedawna niedostępne. Na to zresztą zwracałem uwagę w zakończeniu przywołanego tekstu. Nie zmienia to jednak faktu, iż dotąd nie powstało żadne nowe opracowanie dotyczące funkcjonowania, struktur i kadr SB w omawianym okresie. A kwestia ta wciąż pozostaje poza centrum uwagi badawczej Instytutu Pamięi Narodowej.

<sup>2</sup> H. Dominiczak, *Organy bezpieczeństwa PRL 1944–1990. Rozwój i działalność w świetle dokumentów MSW*, Warszawa 1997, s. 247.

<sup>3</sup> M. Ochocki, *Byłem człowiekiem Kiszczaka. General Marek Ochocki w rozmowie z Krzysztofem Spychalskim*, Łódź 1992, s. 7.

Ministrem spraw wewnętrznych od 1973 r. pozostawał Stanisław Kowalczyk, poprzednio zastępca członka Biura Politycznego KC PZPR i sekretarz KC odpowiedzialny za pion ekonomiczny. W kierownictwie resortu znajdowali się jeszcze trzej wiceministrowie w randze podsekretarzy stanu, generałowie bryg.: Mirosław Milewski, Tadeusz Pietrzak (którego w lutym 1978 r. zastąpił gen. bryg. Marian Janicki) i Bogusław Stachura. W 1976 r. utworzono stanowisko dyrektora generalnego ds. wdrażania systemu PESEL, a zajmował je do sierpnia 1981 r. płk Zygmunt Orłowski.

Rok 1975 nie zapowiadał szykującej się burzy. Podczas XVI Plenum KC PZPR w styczniu tegoż roku Edward Gierek mógł ze spokojem stwierdzić, iż „Obecnie możemy uznać sytuację polityczną w naszym kraju za dobrą”. Lecz w trakcie przygotowań do zmiany Konstytucji PRL i wpisania do niej zasady kierowniczej roli partii pojawił się pierwszy zgrzyt. 5 grudnia prof. Edward Lipiński złożył w kancelarii sejmu „List 59” z protestem przeciwko zmianom w konstytucji i żądaniem respektowania wolności obywatelskich. Równoległe z kilku miejsc w kraju napłynęły podobne w treści apele. Zadaniem SB było ustalenie nazwisk sygnatariuszy, natomiast w odpowiednich wydziałach KC PZPR zastanawiano się nad sposobami przeciwdziałania tym akcjom. MSW na bieżąco informowało o wykrytych ulotkach i innych wystąpieniach odpowiednie komórki partyjne, które podejmowały decyzje o dalszych krokach. Mimo to także w czerwcu 1976 r., kiedy w proteście przeciwko podwyżkom cen na ulice Radomia, Ursusa i Płocka wyszli robotnicy, a strajkowało kilkadziesiąt zakładów pracy w całym kraju, władza po raz kolejny wydawała się zaskoczona skalą wystąpień.

Kształtowanie się opozycji politycznej w Polsce było bacznie obserwowane w decyzyjnych kręgach partyjnych i przez MSW. Już na początku października 1976 r. w gabinecie Stanisława Kania odbyła się pierwsza narada w tej sprawie. MSW przedstawiło wówczas propozycje optymalnych działań w zakresie zwalczania opozycji. Następne spotkanie odbyło się 22 października, wzięli w nim udział Stanisław Kania, prokurator generalny gen. Lucjan Czubieński, wiceminister spraw wewnętrznych gen. bryg. Bogusław Stachura, zastępca kierownika Wydziału Administracyjnego KC PZPR Józef Ostaś, dyrektor Departamentu III MSW gen. bryg. Adam Krzysztoporski oraz dyrektor Biura Śledczego MSW płk Tadeusz Kwiatkowski. W dyskusji, której ton nadawał Kania, ustalono, że przeciwko grupie korowców będą organizowane działania nękające, mające na celu paraliżowanie ich poczynąń metodami raczej operacyjnymi niż represjami<sup>4</sup>. Z perspektywy czasu wydaje się, iż głównymi architektami polityki władz wobec ugrupowań opozycyjnych byli właśnie Kania i Krzysztoporski. Ten ostatni, zanim w grudniu 1973 r. został szefem Departamentu III MSW odpowiadającego za przeciwdziałanie wrogim wobec komunistycznej władzy czynom, całą dotychczasową służbę pełnił w Departamencie I MSW. Był technokratą, który w zwalczaniu wroga klasowego kierował się nie ideologią komunistyczną, lecz praktyką, czyli skutecznością działań operacyjnych.

Strajki sierpniowe w 1980 r. i powstanie Solidarności doprowadziły do sytuacji, w której znacznie wzrosła rola MSW, doszło również do istotnych zmian kadrowych w strukturach resortu i strukturach PZPR odpowiedzialnych za nadzór nad nim. We wrześniu

<sup>4</sup> „Zawężona represja”. Co robić z Komitetem Obrony Robotników? Narada u Stanisława Kania 22 października 1976 r., oprac. A. Paczkowski, M. Zaremba, „Więź” 2001, nr 8, s. 139–150.

Edwarda Gierka na stanowisku I sekretarza KC PZPR zastąpił Stanisław Kania, który do końca listopada 1980 r. nadal miał pieczę nad Wydziałem Administracyjnym. Potem kontrolę nad tym wydziałem przejął sekretarz KC Kazimierz Barcikowski. Wcześniej, bo w kwietniu 1980 r., nowym kierownikiem wydziału został Janusz Atlas i pełnił tę funkcję do grudnia 1984 r. W październiku 1980 r. dokonano zmiany na stanowisku ministra i aparaczyka Kowalczyka zastąpił doświadczony funkcjonariusz resortu gen. dyw. Mirosław Milewski, który przeszedł w nim wszystkie szczeble kariery, począwszy od wywiadowcy PUBP w Augustowie w październiku 1944 r., do stanowiska wiceministra, które zajmował od 1971 r.<sup>5</sup>

Kiedy w kraju zaczęła narastać fala strajków, 16 sierpnia 1980 r. powołano sztab MSW do kierowania operacją „Lato-80”. Kierownikiem sztabu został podsekretarz stanu w resorcie, gen. dyw. Bogusław Stachura, a jego zastępcami generałowie bryg. Władysław Ciastoń, dyrektor Departamentu IIIA, i Józef Beim, zastępca komendanta głównego MO. W sztabie było ponadto dziewięciu członków – dyrektorów departamentów i biur Centrali. Podobne sztaby operacji „Lato-80” powołano we wszystkich KW MO<sup>6</sup>. Już we wrześniu 1980 r. Stachurę na stanowisku kierownika sztabu zastąpił Krzysztoporski<sup>7</sup>, lecz w połowie listopada Stachura ponownie objął jego kierownictwo, a Krzysztoporski został wyłączony z jego prac.

W kierowanym przez Milewskiego resorcie było już czterech wiceministrów: gen. dyw. Bogusław Stachura, generałowie bryg. Marian Janicki, Adam Krzysztoporski i Władysław Pożoga. Wprowadzono również dodatkowe stanowiska dyrektorów generalnych, które objęli gen. bryg. Bonifacy Jedynak i płk Marian Mozgawa.

Jednak prawdziwą rewolucję w MSW przeprowadził mianowany na stanowisko ministra w lipcu 1981 r. gen. dyw. Czesław Kiszczak. Ten oficer Wojska Polskiego należący do najbardziej zaufanych współpracowników gen. Wojciecha Jaruzelskiego karierę rozpoczął w 1945 r. w organach Informacji Wojskowej, następnie służył w organach Wojskowej Służby Wewnętrznej, w latach 1972–1979 kierował Zarządem II Sztabu Generalnego WP, czyli wywiadem wojskowym, a od 1979 r. pełnił funkcję szefa WSW. Jak nikt inny z otoczenia Jaruzelskiego nadawał się więc na objęcie stanowiska ministra spraw wewnętrznych. Dotychczasowy minister, gen. Milewski, został sekretarzem KC PZPR odpowiedzialnym za Wydział Administracyjny. Jaruzelski powieścił więc dokładnie manewr Gomułki z 1968 r., kiedy ten pozbył się ze stanowiska ministra Mieczysława Moczała.

Kiszczak gruntownie zreorganizował kierownictwo ministerstwa. W listopadzie powołał do życia, na wzór wojskowy, szefostwa służb, którymi kierowali funkcjonariusze w randze podsekretarza stanu lub dyrektora generalnego. W połowie listopada awansował także gen. dyw. Bogusława Stachurę, kierownika sztabu operacji „Lato-80”

<sup>5</sup> AIPN, 0604/1629, Akta osobowe Mirosława Milewskiego. Znajduje się w nich pismo szefa PUBP w Augustowie z 30 VII 1946 r., w którym jest zawarta informacja o podjęciu po wyzwoleniu przez Milewskiego współpracy z sowieckim wywiadem wojskowym „Smiersz”, w wyniku czego zostało aresztowanych wielu członków AK. Jest tam również informacja o jego wstąpieniu w 1944 r. do Armii Czerwonej na okres ok. 3 miesięcy.

<sup>6</sup> Zarządzenie nr 081/80 ministra spraw wewnętrznych z 16 VIII 1980 r. w sprawie powołania sztabu do kierowania operacją „Lato-80” [w:] *Operacja „Lato-80”. Preludium stanu wojennego. Dokumenty MSW 1980–1981*, wybór P. Raina, M. Zbrożek, Pelplin 2003, s. 25.

<sup>7</sup> AIPN, 0125/716, Zarządzenie nr 037/80 ministra spraw wewnętrznych z 22 IX 1980 r., k. 589.

odpowiedzialnego za przygotowanie stanu wojennego ze strony MSW, na I zastępcę ministra spraw wewnętrznych. W listopadzie 1981 r. kierownictwo MSW tworzyli:

– minister, któremu bezpośrednio podlegały: Gabinet Ministra, Główny Inspektorat Ministra i Departament Finansów;

– I zastępca ministra, podsekretarz stanu gen. dyw. Bogusław Stachura, który zastępował ministra w czasie jego nieobecności oraz nadzorował Biuro Śledcze, Biuro Organizacyjno-Prawne i Zarząd I, uczestniczył w posiedzeniach Sejmu PRL i jego komisji, Rady Ministrów i Prezydium Rządu, zajmował się zagadnieniami związanymi z Komitetem Obrony Kraju, Ministerstwem Obrony Narodowej, Ministerstwem Sprawiedliwości i Prokuraturą Generalną PRL, przewodniczył również Radzie ds. Organizacji;

– podsekretarz stanu, szef Służby Wywiadu i Kontrwywiadu gen. bryg. Władysław Pożoga, nadzorujący departamenty I i II MSW, biura Paszportów, „A” i RKW;

– podsekretarz stanu, szef Służby Bezpieczeństwa MSW gen. bryg. Władysław Ciastoń, nadzorujący departamenty: III, IV, V, Społeczno-Administracyjny, Główny Inspektorat Ochrony Przemysłu i Biuro Studiów SB MSW;

– podsekretarz stanu, szef Służby Zabezpieczenia Materiałowego gen. bryg. Stanisław Zaczekowski, który nadzorował Komendę Główną Straży Pożarnej, departamenty: Gospodarki Materiałowo-Technicznej, Inwestycji, Zdrowia i Spraw Socjalnych, Zarząd Administracyjno-Gospodarczy i Komendanturę Ochrony Obiektów MSW;

– komendant główny MO, szef Służby Milicji, gen. bryg. Józef Beim, nadzorujący jednostki organizacyjne Komendy Głównej MO oraz działalność ORMO;

– dyrektor generalny w MSW, szef Służby Zabezpieczenia Operacyjnego gen. bryg. Konrad Straszewski, któremu podlegały: departamenty Techniki i PESEL, biura „B”, „C”, „W” i Zarząd Łączności; przewodniczył również Radzie Naukowo-Technicznej;

– dyrektor generalny w MSW, szef Wojsk MSW gen. bryg. Lucjan Czubiński nadzorujący Wojska Ochrony Pogranicza, Nadwiślańskie Jednostki Wojskowe MSW, Biuro Ochrony Rządu i Zarząd WSW Jednostek Wojskowych MSW;

– dyrektor generalny w MSW, szef Służby Polityczno-Wychowawczej gen. bryg. Edward Tarała, któremu podlegały Zarząd Polityczno-Wychowawczy MSW oraz redakcja tygodnika „W służbie narodu”; pełnił również funkcję pełnomocnika ministra do spraw współpracy z radami funkcjonariuszy MO i do spraw pracowniczych;

– dyrektor generalny w MSW, szef Służby Kadr i Doskonalenia Zawodowego gen. bryg. Bonifacy Jedynek, nadzorujący Departament Kadr, Departament Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego, Akademię Spraw Wewnętrznych, wyższe szkoły oficerskie w Legionowie i Szczytnie, szkoły podoficerskie oraz ośrodki szkolenia i doskonalenia zawodowego centralnego podporządkowania; przewodniczył ponadto radom: Wyższego Szkolnictwa, ds. Szkolenia i Wydawnictw, ds. Wychowania Fizycznego i Sportu<sup>8</sup>.

Organem doradczym ministra było kolegium w MSW, w którego skład wchodziłi wszyscy członkowie kierownictwa oraz niektórzy dowódcy i dyrektorzy jednostek organizacyjnych Centrali, wybrani komendanci oraz zastępcy komendantów wojewódzkich MO<sup>9</sup>. W 1981 r. było to 35 wyższych oficerów zajmujących się podczas okresowo zwo-

<sup>8</sup> AIPN, MSW II, 22230, Zarządzenie nr 055/81 ministra spraw wewnętrznych z 27 XI 1981 r., k. 1–4.

<sup>9</sup> AIPN, 01047/17, Zarządzenie nr 01/81 ministra spraw wewnętrznych z 20 I 1981 r., b.p.

ływanych posiedzeń najważniejszymi zagadnieniami związanymi z funkcjonowaniem, organizacją i zadaniami resortu.

Kolejną innowacją wprowadzoną przez ministra Kiszcza było utworzenie w resorcie w listopadzie 1981 r. pionu polityczno-wychowawczego<sup>10</sup>. Tworzył go Zarząd Polityczno-Wychowawczy w Centrali oraz wydziały polityczno-wychowawcze w komendach wojewódzkich MO. W poszczególnych departamentach oraz biurach Centrali wprowadzono stanowiska zastępców dyrektora ds. polityczno-wychowawczych bądź samodzielne stanowiska specjalistów ds. polityczno-wychowawczych, w KW MO natomiast za całokształt zagadnień z tym związanych odpowiadali zastępcy komendantów wojewódzkich ds. polityczno-wychowawczych.

W styczniu 1982 r. powołano Radę Naukowo-Techniczną przy ministrze spraw wewnętrznych, która kontynuowała prace analogicznej rady powołanej jeszcze w lutym 1979 r.<sup>11</sup> Jej przewodniczącym został gen. bryg. Konrad Straszewski, szef Służby Zabezpieczenia Operacyjnego i dyrektor generalny w MSW, a zastępcami byli dyrektorzy i zastępcy dyrektorów niemal wszystkich jednostek organizacyjnych MSW, poza departamentami II–V. Kolejna była Rada ds. Organizacji, powołana w maju 1982 r. W jej składzie znalazło się, oprócz przedstawicieli centrali MSW, także kilkunastu komendantów wojewódzkich MO oraz ich zastępców.

W okresie stanu wojennego powoływano doraźne grupy operacyjne lub operacyjno-śledcze, tak na szczeblu Centrali MSW, jak i poszczególnych KW MO. Pierwszą była grupa operacyjna powołana 23 grudnia 1981 r. przez I zastępcę ministra spraw wewnętrznych „w celu koordynacji zadań w zakresie realizacji działań operacyjnych w stosunku do Związków Zawodowych »Solidarność«”<sup>12</sup>. Jej kierownikiem został płk Józef Sasin, dyrektor Departamentu V MSW, jego zastępcami: płk Edward Kasperski, zastępca dyrektora w Grupie Rezerwowej Departamentu Kadr MSW, oraz płk Władysław Kuca, naczelnik Wydziału III Departamentu V MSW. Członkami tej grupy byli funkcjonariusze departamentów II, III, IV i V. Grupy operacyjne powoływano także w momentach ważnych wydarzeń społeczno-politycznych w kraju, np. w czasie pielgrzymek papieża Jana Pawła II. Na przykład w 1983 r. kierownikiem grupy zabezpieczającej pielgrzymkę papieża był gen. bryg. Konrad Straszewski, a jego zastępcami płk Czesław Wiejak, zastępca szefa SB MSW, oraz płk Zenon Trzcinski, zastępca komendanta głównego MO<sup>13</sup>.

Kiszczak sprowadził do MSW również oficerów WSW oraz Zarządu II SG WP, spośród których część objęła stanowiska kierownicze. Wśród nich byli: gen. Lucjan Czubiński, od listopada 1981 r. dyrektor generalny w MSW, a od 1983 r. wiceminister; płk Henryk Dankowski, szef Zarządu WSW Pomorskiego Okręgu Wojskowego, w MSW od maja 1982 r., kolejno pełnił funkcje dyrektora Departamentu III MSW, podsekretarza stanu, szefa SB MSW oraz I zastępcy ministra; gen. bryg. Władysław Jura, od końca 1983 r. dyrektor generalny w MSW i szef Służby Polityczno-Wychowawczej; płk Stanisław Stępień, w resorcie od 1984 r., później zastępca dyrektora Biura Studiów

<sup>10</sup> AIPN, 01225/718, Zarządzenie nr 042/81 ministra spraw wewnętrznych z 30 X 1981 r., k. 470.

<sup>11</sup> AIPN, 01225/799, Zarządzenie nr 07/81 ministra spraw wewnętrznych z 15 I 1982 r., k. 59.

<sup>12</sup> AIPN, 1225/717, Decyzja nr 0026 z 23 XII 1981 r. w sprawie powołania grupy operacyjnej, k. 322.

<sup>13</sup> AIPN, 01225/720, Zarządzenie nr 099/82 ministra spraw wewnętrznych z 31 XII 1982 r., k. 385.

SB MSW i Departamentu Studiów i Analiz; płk Ryszard Iwanciów, oficer Zarządu II SG WP, od 1987 r. doradca ministra; płk Ludwik Mochejski, również oficer Zarządu II SG WP i od 1983 r. doradca ministra; płk Czesław Żmuda, od listopada 1981 r. zastępca dyrektora Gabinetu Ministra, a następnie jego dyrektor; płk Stanisław Dębski, oficer WSW, od końca 1984 r. zastępca dyrektora i w końcu 1987 r. krótko dyrektor Zarządu Ochrony Funkcjonariuszy.

W latach osiemdziesiątych dokonano także pierwszej kompleksowej kodyfikacji ustawowej zagadnień związanych z funkcjonowaniem resortu spraw wewnętrznych. Do tego czasu funkcjonowały w tym zakresie: dekret z 7 grudnia 1954 r. „o naczelnym organach administracji państwowej w zakresie spraw wewnętrznych i bezpieczeństwa państwa” oraz ustawa z 13 listopada 1956 r. „o zmianie organizacji naczelnym organów administracji publicznej w zakresie bezpieczeństwa publicznego”. Wiele zagadnień natomiast regulowały akty niższego rzędu.

Ustawa z 14 lipca 1983 r. „o urzędzie ministra spraw wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów” określała, że minister jest naczelnym organem administracji państwowej m.in. w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego i należą do niego m.in. „sprawy ochrony bezpieczeństwa państwa, w tym zwalczanie szpiegostwa, terroryzmu, dywersji i sabotażu oraz innych czynów godzących w konstytucyjne zasady ustrojowe PRL, jak również koordynowanie działań w zakresie ochrony tajemnicy państwowej i służbowej oraz kontrola ruchu międzynarodowego”<sup>14</sup>. Były to więc zagadnienia leżące w kompetencjach SB, choć w ustawie nie sprecyzowano, czym jest SB i jakie elementy „republiki MSW” w jej skład wchodzi.

W 1985 r. dokonano zmian w funkcjonowaniu komórek KC PZPR nadzorujących MSW. W maju ze stanowiska sekretarza KC odpowiedzialnego za nadzór nad Wydziałem Administracyjnym odszedł, tracąc definitywnie wpływ na resort, Mirosław Milewski. Sam zaś wydział, kierowany od grudnia 1984 r. przez Janusza Kubasiewicza, również w maju 1985 r. został zlikwidowany. W jego miejsce powstał Wydział Społeczno-Prawny KC PZPR. Do grudnia 1985 r. kierował nim Kubasiewicz, następnie do lipca 1986 r. Stanisław Ciosek, a po nim do lutego 1989 r. Andrzej Gdula, działacz partyjny, od grudnia 1984 r. wiceminister spraw wewnętrznych.

Zakres działania członków kierownictwa MSW z lutego 1985 r. był następujący:

- minister gen. broni Czesław Kiszczak kierował całością prac resortu; podporządkowane mu były bezpośrednio: Gabinet Ministra, Główny Inspektorat Ministra, Departament Finansów i Zarząd Ochrony Funkcjonariuszy; minister pełnił też funkcję przewodniczącego Komitetu Rady Ministrów ds. Przestrzegania Prawa, Porządku Publicznego i Dyscypliny Społecznej; zajmował się również współpracą zagraniczną;

- podsekretarzowi stanu, szefowi Służby Wywiadu i Kontrwywiadu gen. dyw. Władysławowi Pożodze podlegały: departamenty I i II MSW, biura Paszportów, „A” i RKW;

- podsekretarzowi stanu, szefowi SB MSW gen. dyw. Władysławowi Ciastoniowi podlegały departamenty: III, IV, V, VI i Społeczno-Administracyjny, Główny Inspektorat Ochrony Przemysłu i Biuro Studiów SB MSW;

<sup>14</sup> Ustawa z 14 VII 1983 r. o urzędzie ministra spraw wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów, art. 1 pkt 1 i art. 2, pkt 1, ppkt 1, DzU 1983, nr 38, poz. 172.

– podsekretarzowi stanu, szefowi Służby Polityczno-Wychowawczej Andrzejowi Gduli podlegały: Zarząd Polityczno-Wychowawczy MSW oraz redakcja tygodnika „W służbie narodu”;

– podsekretarz stanu gen. dyw. Lucjan Czubiński pełnił funkcję zastępcy przewodniczącego Komitetu Rady Ministrów ds. Przestrzegania Prawa, Porządku Publicznego i Dyscypliny Społecznej, jak również sprawował ogólny nadzór nad Szefostwem Wojsk MSW;

– podsekretarz stanu gen. dyw. Konrad Straszewski nadzorował biura: Śledcze i Organizacyjno-Prawne oraz Zarząd I MSW; uczestniczył również w posiedzeniach Sejmu PRL i jego komisji, jak również Rady Ministrów i Prezydium Rządu oraz zajmował się stosunkami MSW z KOK, MON, Ministerstwem Sprawiedliwości i Prokuraturą Generalną PRL;

– podsekretarz stanu, szef Służby Zabezpieczenia Materiałowego gen. bryg. Stanisław Zaczkowski nadzorował Komendę Główną Straży Pożarnej, departamenty: Materiałowo-Techniczny, Inwestycji, Zdrowia i Spraw Socjalnych, Zarząd Administracyjno-Gospodarczy i Komendanturę Ochrony Obiektów;

– dyrektor generalny w MSW, szef Służby Kadr i Doskonalenia Zawodowego płk Józef Chomętowski nadzorował Departament Kadr, Departament Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego, ASW, wyższe szkoły oficerskie w Legionowie i Szczytnie, szkoły podoficerskie oraz ośrodki szkolenia i doskonalenia zawodowego centralnego podporządkowania; przewodniczył ponadto radom: Wyższego Szkolnictwa, ds. Szkolenia i Wydawnictw, ds. Wychowania Fizycznego i Sportu;

– dyrektorowi generalnemu w MSW, szefowi Służby Zabezpieczenia Operacyjnego gen. bryg. Stefanowi Stochajowi podlegały: departamenty Techniki i PESEL, biura „B”, „C” i „W” oraz Zarząd Łączności; przewodniczył również Radzie Naukowo-Technicznej;

– dyrektorowi generalnemu w MSW, szefowi Wojsk MSW gen. bryg. Edwardowi Tarale podlegały WOP, Nadwiślańskie Jednostki Wojskowe MSW, BOR i Zarząd WSW Jednostek Wojskowych MSW;

– szefowi Służby Milicji – komendantowi głównemu MO gen. dyw. Józefowi Beimowi podlegały jednostki organizacyjne KG MO; nadzorował również działalność ORMO<sup>15</sup>.

Ostatni podział zadań pomiędzy członków kierownictwa MSW z listopada 1989 r.<sup>16</sup> określał ogólny nadzór ministra gen. broni Czesława Kiszczaka nad ministerstwem i współpracę z innymi organami władzy państwowej. Minister przewodniczył Komitetowi Koordynacyjnemu Rady Ministrów ds. Przestrzegania Prawa i Politycznemu Komitetowi Doradczemu przy ministrze spraw wewnętrznych. Osobiście nadzorował Gabinet Ministra i kierował pracami zespołu doradców i ekspertów.

Podział obowiązków pomiędzy pozostałych członków kierownictwa resortu przedstawiał się następująco:

– I zastępca ministra spraw wewnętrznych gen. dyw. Henryk Dankowski zastępował ministra podczas jego nieobecności, sprawował ogólny nadzór nad działalnością resortu

<sup>15</sup> AIPN Gd, 0046/388, Zarządzenie nr 011/85 ministra spraw wewnętrznych z 13 II 1985 r., k. 167.

<sup>16</sup> AIPN, 01096/16, Zarządzenie nr 097/89 ministra spraw wewnętrznych z 28 XI 1989 r., k. 42.

i nadzór nad Głównym Inspektoratem Ministra, Zarządem Ochrony Funkcjonariuszy oraz Zarządem WSW Jednostek Wojskowych MSW; uczestniczył także w pracach KOK;

– podsekretarz stanu w MSW gen. bryg. Zbigniew Pudysz kierował pracami Komitetu Koordynacyjnego Rady Ministrów ds. Przestrzegania Prawa jako zastępca przewodniczącego, natomiast w pracach Politycznego Komitetu Doradczego przy ministrze spraw wewnętrznych uczestniczył jako sekretarz tego gremium; reprezentował również ministra w sejmie i senacie oraz uczestniczył w posiedzeniach Rady Ministrów; odpowiadał za prace administracyjno-prawne i działalność legislacyjną resortu oraz współdziałał z mediami; z tymi zadaniami wiązał się jego nadzór nad pracą Departamentu Społeczno-Administracyjnego, Biura Organizacyjno-Prawnego, rzecznika prasowego resortu oraz Wydziału Prasowego;

– podsekretarz stanu w MSW gen. dyw. Lucjan Czubiński koordynował działania resortu w zakresie obronnym oraz przygotowań na wypadek zagrożenia wewnętrznego państwa, klęsk żywiołowych i innych nadzwyczajnych zdarzeń; sprawował funkcję kierownika sztabu powoływanego w powyższych okolicznościach; bezpośrednio nadzorował Departament Finansów, w tym realizację budżetu resortu, Zarząd I (mobilizacyjny) oraz Komendę Główną Straży Pożarnych. Z tym ostatnim zadaniem wiązało się również jego zainteresowanie problematyką ochotniczych straży pożarnych;

– szef Służby MO – komendant główny MO gen. dyw. Zenon Trzciniński kierował całością zadań resortu związanych z bezpieczeństwem publicznym, w tym z postępowaniami przygotowawczymi i profilaktyką, przewodniczył Społecznej Radzie MO oraz sprawował nadzór nad biurami: Prewencji, Ruchu Drogowego, Kryminalnym, do Walki z Przestępstwami Gospodarczymi, Śledczym, Dochodzeniowo-Śledczym, Operacyjnym, Kontroli i Analiz oraz Instytutem Kryminalistyki<sup>17</sup>;

– szef Służby Wywiadu i Kontrwywiadu MSW gen. bryg. Zdzisław Sarewicz sprawował ogólny nadzór nad zwalczaniem obcych służb specjalnych, nadzorował też departamenty I i II MSW, biura Szyfrów i Paszportów oraz sprawy związane z kontrolą ruchu granicznego; koordynował działalność WOP w zakresie zadań związanych z ochroną kontrwywiadowczą i wywiadowczą<sup>18</sup>;

– szef SB MSW płk Jerzy Karpacz nadzorował zagadnienia związane z bezpieczeństwem wewnętrznym kraju oraz ochroną operacyjną gospodarki narodowej i bezpośrednio podlegały mu departamenty: Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa, Ochrony Gospodarki oraz Studiów i Analiz, a także BOR; w ramach zadań związanych z bezpieczeństwem państwa koordynował dodatkowo działania Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych MSW;

– szef Służby Kadr, Szkolenia i Wychowania MSW płk Leszek Lamparski nadzorował zagadnienia kadrowe, a podlegały mu departamenty Kadr oraz Szkolenia i Wychowania, ASW oraz szkoły i ośrodki szkolenia, a także wydawnictwa prasowe resortu;

– szef Służby Zabezpieczenia Materiałowego MSW gen. bryg. Stanisław Konieczny nadzorował departamenty: Gospodarki Materiałowo-Technicznej, Inwestycji oraz Zdro-

<sup>17</sup> Charakterystyczne jest, że ten podział zadań wprowadził nadzór komendanta głównego MO nad Biurem Śledczym MSW.

<sup>18</sup> Należy tu zwrócić uwagę na to, iż w ramach swych uprawnień szef Służby Wywiadu i Kontrwywiadu nadzorował podstawowe zadania WOP wykonywane przez Zarząd II Dowództwa WOP.



wia i Spraw Socjalnych, Zarząd Administracyjno-Gospodarczy i Komendanturę Ochrony Obiektów;

– szef Służby Zabezpieczenia Operacyjnego gen. bryg. Stefan Stochaj przewodniczył Radzie Naukowo-Technicznej MSW oraz nadzorował departamenty Techniki i PESEL, Biuro „B”, Zarząd Łączności i Centralne Archiwum, czyli Biuro „C”.

Wszyscy, poza Kiszczakiem, członkowie kierownictwa MSW mieli przydzielone poszczególne WUSW do bezpośredniego nadzoru.

**Tabela 1. Rozłożenie stanów etatowych SB i MO (w proc.) w resorcie spraw wewnętrznych (stan z 14 maja 1984 r.)**

Szczeble resortu	SB	MO
Centrala (MSW i KG MO)	26,1	0,8
WUSW	55,1	12,8
RUSW (równorzędne)	18,8	86,4

Źródło: AIPN, MSW II, 445, Założenia dotyczące roli i funkcji poszczególnych szczebli organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych.

Pomiędzy 1975 r. a 1985 r. stan etatowy SB powiększył się z 15 648 do 25 634 funkcjonariuszy, a więc o 61 proc., podczas kiedy stan etatowy całego resortu spraw wewnętrznych wzrósł w tym czasie z 107 745 do 131 358 funkcjonariuszy i pracowników, więc o 22 proc. Świadczy to o roli SB w rozwiązywaniu kryzysu społeczno-politycznego w tym okresie<sup>19</sup>.

**Tabela 2. Stan etatowy SB w latach 1975–1990 (dane na 1 stycznia każdego roku)**

Rok	Centrala	Proc. ogółu SB	Teren	Proc. ogółu SB	Łącznie
1975	5 118	32,70	10 530	67,29	15 648
1981	6 092	30,32	13 994	69,67	20 086
1982	6 311	26,69	17 331	73,30	23 642
1984	6 323	25,49	18 474	74,50	24 797
1985	6 686	26,08	18 948	73,93	25 634
1989*	6 621	26,70	18 169	73,29	24 790
1990**	658	8,41	7 165	91,58	7 823

\* Dane na 31 VII 1989 r.

\*\* Dane za 1990 r. obejmują tylko pionry III–VI i Biuro Studiów SB.

Źródło: opracowanie własne autora.

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem MSW nie były podejmowane podczas rozmów Okrągłego Stołu. Strona solidarnościowa, zarówno w tej kwestii, jak i w sprawach dotyczących wojska i polityki zagranicznej, oddała pole władzom. Jednak rozpoczęte na początku 1989 r. rozmowy z opozycją solidarnościową nie mogły pozostać bez wpływu na resort<sup>20</sup>.

<sup>19</sup> P. Piotrowski, *Struktury...*, s. 105.

<sup>20</sup> *Idem*, *Przemiany w MSW w latach 1989–1990*, „Biuletyn IPN” 2004, nr 4, s. 47.

Już w kwietniu 1989 r. powołano Sztab MSW w celu chronienia procesu realizacji postanowień Okrągłego Stołu, w tym kampanii wyborczej do sejmu i senatu. Kierownikiem sztabu został wiceminister Henryk Dankowski, a zastępcami generałowie Stefan Stochaj, Czesław Wiejak i Edward Kłosowski. Poza nimi w sztabie było piętnastu wyższych oficerów, w tym wszyscy dyrektorzy departamentów i biur MSW<sup>21</sup>. Analogiczne grupy powołano również we wszystkich WUSW.

Początki zaniepokojenia w MSW dostrzec można dopiero w sierpniu, po nieudanej misji sformowania rządu przez gen. Kiszczaka i przyjęciu przez Obywatelski Klub Parlamentarny hasła „wasz prezydent, nasz premier”. Rozpoczęły się wówczas gorączkowe prace nad reorganizacją SB. Na jesieni zlikwidowano departamenty III, IV, V i VI, Biuro Studiów SB MSW oraz Główny Inspektorat Ochrony Przemysłu MSW, a w ich miejsce utworzono trzy nowe departamenty: Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa, Ochrony Gospodarki oraz Studiów i Analiz.

Zmiany organizacyjne w MSW kontynuowano w listopadzie 1989 r., kiedy to rozwiązano Służbę Polityczno-Wychowawczą oraz Szefostwo Wojsk MSW, a dotychczasową Służbę Kadr i Doskonalenia Zawodowego MSW przekształcono w Służbę Kadr, Szkolenia i Wychowania MSW<sup>22</sup>. Towarzyszyły im redukcje stanu zatrudnienia w SB. 30 czerwca 1989 r. w całym kraju w SB było 24 308 etatów, 1 sierpnia 1989 r. – 9193 etaty, natomiast 2 stycznia 1990 r. już tylko 7823 etaty. Tak duży spadek osiągnięto, przenosząc jesienią 1989 r. ponad 2200 etatów do MO, a przede wszystkim wydzielając sztucznie z pionu SB służby wywiadu i kontrwywiadu oraz zabezpieczenia operacyjnego.

**Tabela 3. Stan etatowy resortu spraw wewnętrznych (dane na 31 lipca 1989 r.)**

Jednostka	Stan etatowy	Wakaty (w proc.)
Służba Milicji	62 276	11,2
ZOMO	12 566	24,7
Służba Bezpieczeństwa	24 390	7,1
Jednostki administracyjno-gospodarcze	20 673	3,4
Szkoły resortu (kadra i słuchacze)	4 594	27,9
<b>Ogółem resort</b>	<b>124 499</b>	<b>8,7</b>
WOP	23 146	
Nadwiślańskie Jednostki Wojskowe	10 005	
<b>Łącznie żołnierze Wojsk MSW</b>	<b>33 151</b>	

Źródło: AIPN, MSW II, 358, Stan etatowy resortu spraw wewnętrznych 31 VII 1989 r., k. 6.

Również wtedy, po 33 latach funkcjonowania, SB doczekała się formalnego zdefiniowania, gdyż w zarządzeniu nr 8 z 22 stycznia 1990 r., zmieniającym zarządzenie nr 60 z 31 października 1987 r. w sprawie przebiegu służby funkcjonariuszy SB i MO, minister określił, kto spośród funkcjonariuszy resortu jest funkcjonariuszem SB. Byli to: szefowie Służby Wywiadu i Kontrwywiadu i SB MSW, ich zastępcy, pracownicy sekretaria-

<sup>21</sup> AIPN, 01096/16, Decyzja nr 03/89 ministra spraw wewnętrznych z 6 IV 1989 r., k. 16.

<sup>22</sup> AIPN, 01096/16, Zarządzenie nr 95 ministra spraw wewnętrznych z 21 XI 1989 r., k. 40.

tów tych służb oraz funkcjonariusze pełniący służbę na stanowiskach w departamentach: I, II, Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa, Ochrony Gospodarki oraz Studiów i Analiz, w Grupie Operacyjno-Sztabowej Szefa SB, zastępcy szefa ds. SB w WUSW, główni i starsi specjaliści oraz specjaliści – zastępcy szefa ds. SB w WUSW, jak również w komórkach organizacyjnych w WUSW stanowiących odpowiedniki komórek w centrali MSW<sup>23</sup>. Z definicji SB wyłączono więc wszystkie jednostki pionu zabezpieczenia operacyjnego, choć ich funkcjonariusze zachowali legitymacje służbowe SB.

Przekształcenia z przełomu lat 1989 i 1990 miały na celu zachowanie SB, chociaż w mocno okrojonym kształcie. Z analizy struktury, jak też ustalonego na nowo zakresu zainteresowań, wynikało jednak, że zmiany te miały charakter kosmetyczny. SB nadal miała prowadzić działania operacyjne w środowisku Solidarności (pod pozorem ochrony przed elementami ekstremistycznymi), oficjalnie miała również rozpracowywać środowiska niezależne, w tym Solidarność Walczącą, Ruch „Wolność i Pokój” czy Konfederację Polski Niepodległej.

Jednak dekompozycja resortu zaczęła się oddolnie już 13 września 1989 r., gdy 54 funkcjonariuszy MO z RUSW w Piekarach Śląskich opublikowało na łamach „Gazety Wyborczej” list otwarty do premiera Tadeusza Mazowieckiego, w którym postulowali całkowite oddzielenie MO od SB oraz odpolitycznienie MO, i jednocześnie złożyli legitymacje partyjne. Żądania milicjantów miały również charakter płacowy i wynikały z poczucia dyskryminacji ich służby w stosunku do SB. Już 12 listopada 1989 r. w Warszawie powstał Komitet Założycielski NSZZ Funkcjonariuszy MO i odtąd proces emancypacji MO zaczął przebiegać lawinowo. Przy czym tym razem – w przeciwieństwie do roku 1981, kiedy to próby powstania związku milicjantów zakończone zostały zwolnieniem zaangażowanych w działalność związkową funkcjonariuszy – korzystali oni z wydatnej pomocy parlamentarzystów OKP nawołujących rząd do efektywniejszych posunięć mających doprowadzić do autentycznych reform w MSW. Dramatyczny protest milicjantów w Gdańsku spowodował odwołanie 15 stycznia 1990 r. szefa WUSW gen. bryg. Jerzego Andrzejewskiego oraz jego zastępców ds. MO pułkowników Stefana Ożgi i Andrzeja Stojki, a także zastępcy ds. SB płk. Zenona Ringa. Do podobnych wystąpień doszło m.in. w Wałbrzychu, gdzie w marcu odszedł ze stanowiska szefa WUSW płk Henryk Fennig. W styczniu 1990 r. podczas zebrania w Kiekrzu koło Poznania utworzono Krajową Komisję Koordynacyjną NSZZ Funkcjonariuszy MO. Na jej czele stanął kpt. Roman Hula, zastępca szefa RUSW ds. MO w Piekarach Śląskich. Charakterystyczne dla atmosfery obrad było to, że w ich trakcie wyprowadzono z sali funkcjonariuszy SB, którzy dążyli do objęcia działalnością związku również ich pionu<sup>24</sup>.

Już w grudniu 1989 r. Społeczne Centrum Inicjatyw Ustawodawczych w Krakowie opracowało projekt ustaw mających rozdzielić MO od SB, zlikwidować tę ostatnią i utworzyć nową służbę bezpieczeństwa państwa. Wówczas po raz pierwszy pojawiła się nazwa Urząd Ochrony Państwa. Nie mając innego wyjścia, a jednocześnie próbując ratować resztki tego, co jeszcze można było uratować, także w MSW podjęto prace nad reformą resortu zakładającą przekształcenie MO w policję, SB zaś w UOP, przy czym

<sup>23</sup> Zarządzenie nr 8 ministra spraw wewnętrznych z 22 I 1990 r., zmieniające zarządzenie w sprawie przebiegu służby funkcjonariuszy SB i MO, par. 1, pkt 20, „Dziennik Urzędowy MSW” 1990, nr 1.

<sup>24</sup> P. Piotrowski, *Przemiany...*, s. 50.

według planów gen. Kiszczaka szefem tego ostatniego miał zostać dotychczasowy szef SB MSW płk Jerzy Karpacz.

Prace nad nową strukturą organizacyjną oraz ustaleniem zakresów działania MSW, UOP i policji podjęto w lutym 1990 r. Powstały wówczas następujące zespoły:

- Centralny Zespół ds. organizacji i zakresu działania MSW pod kierownictwem podsekretarza stanu gen. bryg. Zbigniewa Pudysza;

- Zespół ds. Organizacji Policji pod przewodnictwem komendanta głównego MO gen. dyw. Zenona Trzcíńskiego;

- Zespół ds. Organizacji UOP pod przewodnictwem I zastępcy ministra gen. dyw. Henryka Dankowskiego;

- Zespół ds. Podziału Służby Zabezpieczenia Operacyjnego pod kierownictwem szefa tej służby gen. bryg. Stefana Stochaja;

- Zespół ds. Podziału Służby Zabezpieczenia Materiałowego pod kierownictwem szefa tej służby gen. bryg. Stanisława Koniecznego;

- Zespół ds. Podziału Departamentu Finansów pod przewodnictwem dyrektora tego departamentu płk. Jarosława Lewiaka.

Zespoły te do 16 lutego miały przedstawić propozycje dotyczące nowej struktury organizacyjnej oraz ustalić przedmiotowe zakresy działania<sup>25</sup>.

Premier Mazowiecki 7 marca mianował na stanowisko wiceministra spraw wewnętrznych Krzysztofa Kozłowskiego, senatora OKP, dotychczasowego redaktora „Tygodnika Powszechnego”, co miało symboliczny wymiar. Po długich dyskusjach sejm ostatecznie przyjął 6 kwietnia 1990 r. pakiet trzech ustaw: o policji, o urzędzie ministra spraw wewnętrznych oraz o UOP<sup>26</sup>. Ta ostatnia w art. 129 zawierała zapis, że „z chwilą utworzenia Urzędu Ochrony Państwa Służba Bezpieczeństwa zostaje rozwiązana”<sup>27</sup>.

Ustawy weszły w życie 6 maja 1990 r., a 10 maja premier powołał na stanowisko szefa UOP Krzysztofa Kozłowskiego, którego zastępcą został Andrzej Milczanowski. Jednocześnie pierwszym szefem policji został Leszek Lamparski, dotychczasowy szef Służby Kadr i Szkolenia MSW, wcześniej komendant wojewódzki MO w Wałbrzychu. Doszło więc do paradoksalnej sytuacji – ministrem nadal pozostawał Czesław Kiszczak, wiceministrami byli wciąż gen. Henryk Dankowski i gen. bryg. Zbigniew Pudysz oraz Krzysztof Kozłowski organizujący jednocześnie nowe służby.

Zarządzeniem nr 043/90 z 10 maja 1990 r. minister spraw wewnętrznych nakazał zaprzestanie działalności SB, z wyjątkiem operacji wywiadowczych i kontrwywiadowczych „mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa państwa oraz działań wobec osób podejrzanych o szpiegostwo lub dokonanie zamachu terrorystycznego”<sup>28</sup>. Również zadania realizowane przez Biuro Szyfrów miały pozostać niezmienione do czasu zorganizowania UOP.

W praktyce do końca lipca funkcjonariusze SB przychodzili do pracy, ale nie mieli wyznaczonych zajęć i czekali na rozwój sytuacji. W niektórych województwach nowo mianowani komendanci wojewódzcy policji zaangażowali część z nich do pomocy

<sup>25</sup> AIPN, 02408/13, Zarządzenie nr 24/90 ministra spraw wewnętrznych z 12 II 1990 r., k. 267–268.

<sup>26</sup> DzU 1990, nr 30, poz. 179–181.

<sup>27</sup> *Ibidem*, poz. 180, art. 129.

<sup>28</sup> AIPN, MSW II, 22241, Zarządzenie nr 043/90 ministra spraw wewnętrznych z 10 V 1990 r., k. 2–3.

w pionie paszportów, przeżywającym wówczas obłężenie, jednak zdecydowana większość odchodziła na emerytury lub czekała na weryfikację, której wymóg został zawarty w ustawie o UOP.

W wykonaniu delegacji ustawowej Rada Ministrów 21 maja 1990 r. przyjęła uchwałę nr 69 „w sprawie trybu i warunków przyjmowania byłych funkcjonariuszy SB do służby w Urzędzie Ochrony Państwa i innych jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi spraw wewnętrznych oraz zatrudniania ich w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych”<sup>29</sup>. Uchwała powoływała Centralną Komisję Kwalifikacyjną, której przewodniczącym został Krzysztof Kozłowski, Komisję Kwalifikacyjną ds. Kadr Centralnych oraz wojewódzkie komisje kwalifikacyjne. W myśl instrukcji przewodniczącego CKK z 25 czerwca 1990 r., klasyfikacja, popularnie nazywana weryfikacją, obejmowała:

- funkcjonariuszy służących w dniu 10 maja 1990 r. na stanowiskach szefów i zastępców służb: Wywiadu i Kontrwywiadu, SB MSW, Kadr, Szkolenia i Wychowania, Zabezpieczenia Operacyjnego; doradców ministra, zastępców szefów WUSW/SUSW ds. SB;

- funkcjonariuszy pełniących w dniu 10 maja 1990 r. służbę w departamentach: I, II, Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa, Ochrony Gospodarki, Studiów i Analiz, Kadr (do stanowiska młodszego inspektora), Szkolenia i Wychowania (do stanowiska młodszego inspektora), Techniki (do stanowiska zastępcy naczelnika wydziału), w Grupie Operacyjno-Sztabowej Szefa SB, Sekretariacie Szefa SB i Służby Wywiadu i Kontrwywiadu, w biurach: Śledczym, Szyfrów, „B” (do stanowiska zastępcy naczelnika wydziału), „C”, Paszportów (do stanowiska zastępcy naczelnika wydziału), byłym Zarządzie Ochrony Funkcjonariuszy (do stanowiska młodszego inspektora); osoby stanowiące wówczas kadrę i słuchaczy ASW (bez Wydziału Porządku Publicznego w Szczycinie) oraz odpowiadające powyższym stanowiska w WUSW, z wyjątkiem funkcjonariuszy wydziałów kadr oraz wydziałów szkolenia i wychowania;

- funkcjonariuszy pełniących w dniu 31 lipca 1989 r. służbę na stanowiskach szefów i zastępców szefów Służby Polityczno-Wychowawczej oraz Kadr i Doskonalenia Zawodowego, a także w ówczesnych departamentach: III, IV, V, VI, Biurze Studiów SB MSW, Głównym Inspektoracie Ochrony Przemysłu, biurach „A” i RKW, Zarządzie Polityczno-Wychowawczym (do stanowiska młodszego inspektora), Wyższej Szkole Oficerskiej MSW w Legionowie (kadra i słuchacze) oraz na odpowiadających im stanowiskach w WUSW, z wyjątkiem wydziałów kadr.

Weryfikacji mieli być poddani także wszyscy funkcjonariusze wymienionych powyżej jednostek organizacyjnych, którzy po 31 lipca 1989 r. zostali przeniesieni do służby w jednostkach organizacyjnych MO<sup>30</sup>.

Komisje kwalifikacyjne zostały powołane 10 lipca 1990 r. na mocy decyzji przewodniczącego CKK i działały do 18 września tego roku, kiedy prace zakończyła CKK, która pełniła funkcję odwoławczą. Przewodniczącymi komisji wojewódzkich zostały osoby cieszące się zaufaniem miejscowych środowisk solidarnościowych, a w ich składzie byli komendanci wojewódzcy policji jako przedstawiciele komendanta głównego policji, przedstawiciele szefa UOP (w części komisji funkcje te łączył komendant wojewódzki policji), przedstawiciele związku zawodowego funkcjonariuszy policji, posłowie

<sup>29</sup> AMSWiA, CKK, 599Ar/1, Uchwała nr 69 Rady Ministrów z 21 V 1990 r., k. 223.

<sup>30</sup> *Ibidem*, Instrukcja przewodniczącego CKK z 25 VI 1990 r., k. 233 i n.

i senatorowie OKP. Łącznie w postępowaniu kwalifikacyjnym udział wzięło około tysiąca posłów i ponad czterdziestu senatorów.

Do 31 lipca, kiedy zakończyło się postępowanie przed komisjami wojewódzkimi, weryfikacji poddały się 14 034 osoby, spośród których komisje pozytywnie zaopiniowały 8658 (61,7 proc.). Z grupy zaopiniowanych negatywnie 5376 osób do CKK odwołało się 4771 (ok. 89 proc.), z nich CKK zaopiniowała pozytywnie 1781 (37,3 proc.), uchylając decyzje komisji wojewódzkich, wobec 2990 osób zaś podtrzymała negatywne decyzje tych komisji. W sumie spośród wszystkich osób, które poddały się weryfikacji, pozytywnie zaopiniowano 10 439, natomiast 3595 negatywnie<sup>31</sup>. Przeprowadzonej jednocześnie weryfikacji w policji nie przeszło 3028 funkcjonariuszy. Zdecydowana większość tych, którzy weryfikację przeszli pozytywnie, z dniem 1 sierpnia 1990 r. została funkcjonariuszami UOP (ponad 5 tys. funkcjonariuszy) lub policji.

Równolegle do przeprowadzanej weryfikacji następowały zmiany w kierownictwie MSW. 7 lipca 1990 r. ze stanowiska odszedł minister gen. broni Czesław Kiszczał, a jego następcą został Krzysztof Kozłowski. Dzień wcześniej zostali odwołani dwaj ostatni wiceministrowie ze „starego MSW”: gen. Henryk Dankowski, I zastępca ministra, oraz gen. bryg. Zbigniew Pudysz. Krzysztofa Kozłowskiego natomiast na stanowisku szefa UOP zastąpił Andrzej Milczanowski.

## Struktura organizacyjna Służby Bezpieczeństwa

### Centrala

Rok 1975 nie stanowił szczególnej cezury w funkcjonowaniu jednostek szczebla centralnego SB. Dopiero w końcu dekady rozpoczęły się daleko idące przekształcenia struktury organizacyjnej departamentów i biur wchodzących w skład SB.

W czerwcu 1975 r. Centralę SB tworzyło trzynaście jednostek organizacyjnych: pięć departamentów (I, II, III, IV i Techniki) i osiem biur („A”, „B”, „C”, „W”, Śledcze, Ochrony Rządu, Paszportów i RKW).

Departament I MSW, zajmujący się wywiadem zagranicznym, składał się z 21 komórek<sup>32</sup>. Były to: Wydział Ogólny, Wydział I (szkolenie operacyjne i teoria wywiadu), Wydział II (wywiad z pozycji nielegalnych), Wydział III (kontrwywiad zagraniczny), Wydział IV (praca operacyjna w USA), Wydział V (operacje w RFN), Wydział VI (prace operacyjne w pozostałych krajach NATO i Watykanie), Wydział VIII (przeciwdziałanie dywersji ideologicznej), Wydział IX (technika operacyjna), Wydział X (informacje i analizy), Inspektorat „I” (organizowanie inspiracji i specjalnych przedsięwzięć), Inspektorat MOB (przygotowujący zadania mobilizacyjne na wypadek wojny), Samodzielna Sekcja Ewidencji Operacyjnej (określana również jako Samodzielna Sekcja I), Inspektorat przy Kierownictwie Departamentu I MSW, Zarząd VII, utworzony w 1973 r. na bazie dotychczasowego Wydziału VII (wywiad nauko-

<sup>31</sup> *Ibidem*, Informacja podsekretarza stanu w MSW prof. dr. hab. Jana Widackiego dotycząca zakończenia działalności przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną dla funkcjonariuszy byłej Służby Bezpieczeństwa, Warszawa, 21 IX 1990 r., k. 95–96.

<sup>32</sup> AIPN, 01821/3, Zarządzenie nr 0045/70 ministra spraw wewnętrznych z 17 V 1970 r. w sprawie zakresu pracy oraz regulaminu organizacyjnego Departamentu I MSW, k. 300–305.

wo-techniczny), składający się z wydziałów: I (organizacyjno-operacyjny), II (zdobywanie informacji o technologiach chemicznych i farmaceutycznych), III (zdobywanie informacji o technologiach z zakresu przemysłu elektromaszynowego), IV (zdobywanie informacji o technologiach z zakresu przemysłu ciężkiego) i V (zdobywanie informacji z dziedziny ekonomiki światowej)<sup>33</sup>. Główną placówką szkoleniową dla Departamentu I był Ośrodek Kształcenia Kadr Wywiadowczych.

**Tabela 4. Struktura organizacyjna Departamentu I MSW po zmianach w 1977 r.**

<b>Nowa nazwa wydziału</b>	<b>Stara nazwa wydziału, inspektoratu lub samodzielnej sekcji</b>	<b>Zadania</b>
Wydział I	Wydział V	kierowanie operacjami przeciwko RFN
Wydział II	Wydział IV	kierowanie operacjami przeciwko USA
Wydział III	Wydział VI	kierowanie operacjami przeciwko pozostałym krajom NATO i Watykanowi
Wydział IV*	Wydział I Zarządu VII WNT	współpraca z przemysłem, opracowywanie i wykorzystywanie materiałów zdobywanych przez WNT
Wydział V	Wydział IV Zarządu VII WNT	zdobywanie informacji z zakresu przemysłu ciężkiego
Wydział VI	Wydział III Zarządu VII WNT	zdobywanie informacji z zakresu przemysłu elektromaszynowego
Wydział VII	Wydział II Zarządu VII WNT	zdobywanie informacji z zakresu przemysłu chemicznego i farmaceutycznego
Wydział VIII	Wydział V Zarządu VII WNT	zdobywanie informacji z dziedziny ekonomiki światowej
Wydział X	Wydział III	kontrwywiad zagraniczny
Wydział XI	Wydział VIII	dywersja ideologiczna
Wydział XII	Inspektorat „I”	organizowanie inspiracji i specjalnych przedsięwzięć
Wydział XIV	Wydział II	wywiad nielegalny
Wydział XV	Wydział IX	technika operacyjna
Wydział XVI	Wydział I, Inspektorat przy kierownictwie Departamentu I	sprawy kadrowe i szkoleniowe, koordynacja działań jednostek terenowych Departamentu I MSW w kraju
Wydział XVII	Wydział X	informacje i analizy
Wydział XVIII	Samodzielna Sekcja Ewidencji Operacyjnej	ewidencja operacyjna, archiwum, PSED
Wydział XIX	Wydział Ogólny, Inspektorat MOB	administracyjno-finansowy

\* Wydział utworzono dopiero w drugiej połowie lat osiemdziesiątych.

Źródło: opracowanie własne autora na podstawie: AIPN, 01821/3, Zarządzenie nr 0045/70 ministra spraw wewnętrznych z 17 V 1970 r. w sprawie zakresu pracy oraz regulaminu organizacyjnego Departamentu I MSW, k. 300–305, oraz akt osobowych funkcjonariuszy Departamentu I MSW.

<sup>33</sup> AIPN, 01821/3, Zarządzenie nr 0055/73 ministra spraw wewnętrznych z 28 V 1973 r., zmieniające zarządzenie w sprawie zakresu pracy oraz regulaminu organizacyjnego Departamentu I MSW, k. 309.

Znacząca zmiana w strukturze organizacyjnej Departamentu I MSW nastąpiła w listopadzie 1977 r. Jej bezpośrednim powodem była ucieczka w sierpniu 1976 r. por. Andrzeja Kopczyńskiego, oficera drugiej linii – pracownika PISM, oddelegowanego na kurs języka niemieckiego w Instytucie Goethego w Grafing koło Monachium, i przekazanie przez niego niemieckiej Federalnej Służbie Wywiadowczej (BND) oraz amerykańskiej Centralnej Agencji Wywiadowczej (CIA) wielu informacji dotyczących kadr i struktur polskiego wywiadu<sup>34</sup>. 1 grudnia 1977 r. zlikwidowano Zarząd VII, zmieniono numerację wszystkich wydziałów i utworzono kilka nowych. Zmiany te przedstawia tabela 4.

Taka struktura przetrwała bez większych zmian do 1 sierpnia 1990 r., kiedy to na bazie Departamentu I MSW powstał Zarząd Wywiadu (Zarząd I) UOP. Wydziały w Departamencie I MSW nie dzieliły się na sekcje, jak to było w innych jednostkach organizacyjnych MSW, lecz na zespoły zadaniowe, a w wypadku pionu WNT na zespoły branżowe.

Działalność wywiadu za granicą opierała się na sieci rezydentur oraz punktów operacyjnych w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych. Zadania ochrony kontrwywiadowczej spoczywały na Departamencie II MSW. Do czerwca 1977 r. składał się z ośmiu wydziałów operacyjnych o geograficzno-przedmiotowym przydziale zadań: Wydział I (USA), Wydział II (Australia, Kanada i Wielka Brytania), Wydział III (RFN), Wydział IV (Belgia, Dania, Francja, Grecja, Holandia, Izrael, Luksemburg, Norwegia, Portugalia, Turcja, Włochy). Wydział V prowadził zadania operacyjne wobec placówek europejskich państw neutralnych oraz państw Afryki, Azji, Ameryki Południowej i Środkowej akredytowanych w Polsce, zajmował się ponadto kontrwywiadowczym zabezpieczeniem placówek dyplomatyczno-konsularnych krajów socjalistycznych w Polsce<sup>35</sup>. Wydział VI prowadził ochronę kontrwywiadowczą transportu międzynarodowego, inwigilację środowisk krótkofalowców, a także ochronę obiektów strategiczno-obronnych Wojska Polskiego, Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej, stanowisk kierowania na czas wojny i innych obiektów ważnych dla bezpieczeństwa państwa. W zakresie jego działania znajdowali się również Polacy pracujący w agendach organizacji międzynarodowych krajów socjalistycznych (m.in. Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej) oraz Główny Urząd Geodezji i Kartografii z podlegającymi mu jednostkami. Wydział VII zajmował się korespondentami prasowymi z krajów kapitalistycznych oraz przedstawicielami handlowymi tych krajów, uciekinierami z Polski, obozami dla uchodźców oraz przypadkami odmowy powrotu do Polski. Do jego zadań należało również przeciwdziałanie „wrogiej działalności w międzynarodowym ruchu osobowym”<sup>36</sup>. Wydział VIII prowadził prace analityczne dotyczące obcych służb specjalnych, opracowywał materiały szkoleniowe, analizował zdobytą dokumentację wywiadowczą oraz sporządzał informacje dla kierownictwa<sup>37</sup>. W departamencie były ponadto: Wydział Ogólny oraz Samodzielna Sekcja Techniczna<sup>38</sup>.

<sup>34</sup> AIPN, 003175/4, Akta osobowe Andrzeja Kopczyńskiego, cz. 3, k. 19.

<sup>35</sup> AIPN, 0731/140, Zakres działania i struktura organizacyjna Wydziału V Departamentu II MSW, 16 I 1978 r., k. 63–64.

<sup>36</sup> AIPN Wr, KW MO Wałbrzych, 052/55, Sprawy operacyjne pionu II, 1980 r., k. 5.

<sup>37</sup> AIPN, 0731/140, Zarządzenie nr 01/78 dyrektora Departamentu II MSW z 16 I 1978 r. w sprawie zakresów działania komórek organizacyjnych Departamentu II MSW, k. 1–2.

<sup>38</sup> AIPN, 1585/12125, Etat nr 02/30 Departamentu II MSW z 1 I 1973 r., k. 19.



W czerwcu 1977 r. w Departamencie II powołano dwa nowe wydziały: IX i X. Wydział IX powstał na bazie Samodzielnej Sekcji Technicznej i odpowiadał za zabezpieczenie techniczno-operacyjne działań podejmowanych przez inne wydziały departamentu. Wydział X utworzono na bazie Wydziału Ogólnego<sup>39</sup>. Prowadził sprawy kadrowe, ewidencję korespondencji, fundusz operacyjny oraz odpowiadał za współpracę ze znajdującymi się w Warszawie rezydenturami kontrwywiadowczymi Bułgarii, Czechosłowacji, Węgier i ZSRR (od 1980 r. również NRD – tzw. Grupa Operacyjna „Warszawa”).

Departamentowi II MSW podlegała Grupa Operacyjna „Wisła” w Moskwie oraz podgrupa Departamentu II MSW „Karpaty”, działająca w ramach rezydentury poza-placówkowej Departamentu I MSW w Berlinie. Komórki te kontrolowały środowiska polskie (pracowników organizacji międzynarodowych, placówek dyplomatycznych i handlowych, dziennikarzy, naukowców) i wraz ze służbami kontrwywiadowczymi gospodarzy prowadziły operacje przeciwko placówkom dyplomatycznym oraz handlowym krajów kapitalistycznych. Etaty w obu komórkach zagranicznych, jak również etaty niejawne w kraju, były obsadzone przez funkcjonariuszy zaszeregowanych do czterech grup Departamentu II MSW (grupy nr 1–4)<sup>40</sup>. W połowie lat osiemdziesiątych powstała dodatkowa grupa nr 5.

Całokształt spraw związanych z ochroną gospodarki oraz przeciwstawianiem się działalności opozycyjnej do 1979 r. spoczywał na Departamencie III MSW. Jego organizację określało zarządzenie ministra spraw wewnętrznych nr 060/74 z 31 lipca 1974 r. W 1975 r. departament składał się z ośmiu wydziałów. Wydział I opracowywał instrukcje i analizy polityczno-operacyjne; Wydział II kontrolował tzw. środowiska tradycyjne – obejmujące byłych żołnierzy Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych, działaczy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” i Polskiego Stronnictwa Ludowego, osoby podejrzewane o działalność rewizjonistyczną, dogmatyczną, a także środowiska mniejszości narodowych; Wydział III ochraniał operacyjnie wydawnictwa i redakcje prasowe; Wydział IV kontrolował zakłady opieki zdrowotnej, instytucje kulturalne, szkolnictwo i wyższe uczelnie; w zainteresowaniu Wydziału V znajdował się kompleks rolno-spożywczy i gospodarka rolna; Wydział VI ochraniał operacyjnie przemysł; Wydział VII – transport i łączność; zadaniem Wydziału VIII było zabezpieczenie organizacyjne i logistyczne działań podejmowanych przez pion III. Wydziały centrali koordynowały i nadzorowały działania podejmowane przez odpowiednie sekcje w wydziałach wojewódzkich. W związku z rozwojem środowisk opozycyjnych w czerwcu 1977 r. powołano Wydział IX, który miał centralnie nadzorować działania przeciwko tym ugrupowaniom<sup>41</sup>.

Wydzieloną komórką, istniejącą od końca lat pięćdziesiątych i działającą poza stałymi strukturami, była Samodzielna Grupa Operacyjna. Jej zadaniem było ustalenie sprawców napadów na warszawskie banki w połowie lat sześćdziesiątych (sprawa o kryptonimie „P-64”) oraz sprawców zabójstwa Bohdana Piaseckiego (sprawa o kryptonimie

<sup>39</sup> *Ibidem*, Etat nr 02/31 Departamentu II MSW z 15 VI 1977 r., k. 39.

<sup>40</sup> *Ibidem*, Etat nr 060/40 (niejawny) Departamentu II MSW z 1 IV 1974 r., k. 60.

<sup>41</sup> AIPN, 1585/12126, Etat nr 03/31 Departamentu III MSW. Zmiany wprowadzone zarządzeniem nr 041/org z 15 VI 1977 r., k. 32.

„Zagubiony”<sup>42</sup>). Grupę rozwiązano na początku 1982 r., a część jej funkcjonariuszy, w tym Adam Malik, przeszła do nowo powstałego Biura Studiów SB MSW.

Wzrost liczby zadań spoczywających na Departamencie III MSW spowodował, że 15 stycznia 1979 r. wyłączono z niego wydziały V, VI oraz VII i utworzono z nich Departament IIIA MSW, który miał prowadzić działania operacyjne w gospodarce narodowej<sup>43</sup>. Składał się z siedmiu wydziałów: Wydział I (analityczny), Wydział II (zabezpieczenie organizacyjne i logistyczne), Wydział III (zwalczania zorganizowanej działalności antysocjalistycznej w gospodarce narodowej), Wydział IV (kontrola operacyjna organizacji i instytucji technicznych oraz zwoływanych przez nie zjazdów i kongresów), Wydział V (ochrona kompleksu rolno-spożywczego i gospodarki rolnej), Wydział VI (ochrona przemysłu), Wydział VII (ochrona transportu, łączności i bankowości)<sup>44</sup>. Departament IIIA przejął również z Departamentu III sześć grup operacyjnych (grupy nr 1–6) w NRD, ZSRR i Czechosłowacji zajmujących się ochroną pracowników polskich przedsiębiorstw wykonujących tam inwestycje<sup>45</sup>. W maju 1980 r. jednostki pionu IIIA ochraniały w kraju ok. 1200 obiektów<sup>46</sup>. Wydział III, który początkowo zajmował się m.in. wyjaśnianiem poważnych w skutkach wypadków nadzwyczajnych (wybuchów, pożarów, kradzieży i nielegalnego gromadzenia materiałów wybuchowych, katastrof itp.) oraz zakłóceń na tle konfliktów społecznych w gospodarce<sup>47</sup>, po powstaniu NSZZ „Solidarność” przejął funkcję jednostki koordynacyjnej, programującej i realizującej działania operacyjne przeciwko związkowi. Tuż przed wprowadzeniem stanu wojennego, 7 listopada 1981 r., dotychczasowy Departament IIIA MSW przemianowano na Departament V MSW.

Podstawowym zadaniem Departamentu IV MSW była działalność operacyjna przeciwko Kościołom i związkom wyznaniowym. W latach siedemdziesiątych departament tworzyło sześć wydziałów: Wydział I zajmował się klerem świeckim, a w jego zainteresowaniu operacyjnym znajdowali się: episkopat, kurialiści, kler parafialny, profesorowie i wykładowcy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Akademii Teologii Katolickiej, wyższych seminariów duchownych, studenci i alumni, a także osoby świeckie kontaktujące się z klerem; Wydział II prowadził działania operacyjne w środowiskach Stowarzyszenia PAX, Zjednoczonych Zespołów Gospodarczych, Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Społecznego, rozpoznawał też aktyw świecki i duszpasterstwa stowow-zawodowe; Wydział III prowadził działania operacyjne w środowiskach Świadków Jehowy oraz innych wyznań nierzymskokatolickich; Wydział IV pełnił funkcję komórki analityczno-informacyjnej; Wydział V prowadził działania operacyjne wśród kleru zakonnego, w jego zainteresowaniu znajdowali się kurialiści, kler parafialny, profesorowie i wykładowcy KUL, ATK, wyższych seminariów duchownych, studenci i alumni, zakonnicy, osoby świeckie kontaktujące się z klerem zakonny<sup>48</sup>. W czerwcu 1977 r. na

<sup>42</sup> AIPN, 01254/350, Zarządzenie nr 0133/72 ministra spraw wewnętrznych z 4 XII 1972 r., k. 9.

<sup>43</sup> AIPN, 01047/26, Decyzja nr 02/79 ministra spraw wewnętrznych z 5 I 1979 r., b.p.

<sup>44</sup> AIPN, 1585/11564, Etat nr 034/1 Departamentu IIIA MSW z 1 V 1979 r., k. 1.

<sup>45</sup> *Ibidem*, Etat nr 060/34 (niejawny) Departamentu III MSW z 1 I 1979 r., k. 10.

<sup>46</sup> AIPN, 0236/277, t. 2, Współdziałanie pionu IIIA MSW z innymi pionami organizacyjnymi MO w przypadku poważnego zagrożenia, maj 1980 r., k. 81.

<sup>47</sup> *Ibidem*, Zakres działania Wydziału III Departamentu IIIA MSW, Warszawa, 26 XI 1979 r., k. 68.

<sup>48</sup> AIPN Wr, KW MO Wałbrzych, 052/55, Sprawy operacyjne pionu IV, 1980 r., k. 125.

bazie istniejącej od 1973 r. Samodzielnej Grupy „D” powołano Wydział VI, który prowadził szeroko zakrojone działania dezintegracyjne wśród duchowieństwa i środowisk świeckich związanych z Kościołem<sup>49</sup>.

Lata osiemdziesiąte to pasmo ciągłych przekształceń organizacyjnych Służby Bezpieczeństwa, co związane było ze wzrostem liczby jej zadań. W lutym 1981 r. dokonano pierwszej dużej reorganizacji wynikającej ze zmian zakresów zainteresowań pionów operacyjnych. Do pionu II przeszły sprawy pozostające dotychczas w gestii Wydziału III Departamentu III (publikacje, wydawnictwa, prasa, radio i telewizja, Agencja Interpress i poligrafia)<sup>50</sup> oraz zagadnienia, którymi zajmował się Wydział VII Departamentu IIIA (transport, obiekty komunikacji i łączność)<sup>51</sup>. Do pionu IV przekazano zadania operacyjnej ochrony kompleksu gospodarki żywnościowej, którymi dotychczas zajmował się Wydział V Departamentu IIIA<sup>52</sup>.

W Departamencie II powstało wówczas sześć nowych wydziałów<sup>53</sup>: Wydział XI (transport), Wydział XII (łączność), Wydział XIII (ośrodki radia i telewizji), Wydział XIV (agencje prasowe, czasopisma, dzienniki i inne środki przekazu), Wydział XV (prasa zagraniczna, Agencja Interpress) oraz Wydział XVI (poligrafia). Wydziały XI i XII powstały na bazie Wydziału VII Departamentu IIIA, natomiast wydziały XV i XVI na bazie Wydziału III Departamentu III MSW.

Powołany wówczas sektor wiejski Departamentu IV MSW, kierowany przez zastępcę dyrektora departamentu, składał się z trzech wydziałów<sup>54</sup>: VII, VIII i IX. Wydział VII ochraniał bazę, czyli Ministerstwo Rolnictwa, oraz podległe mu centralne zarządy, zjednoczenia i instytuty resortowe: Centralny Zarząd Państwowych Przedsiębiorstw Gospodarki Rolnej, Centralny Zarząd Kółek Rolniczych, Centralny Związek Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Zarząd Główny Centralnego Związku Rolniczych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”, Centralny Związek Przemysłu Mleczarskiego, Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu oraz centrale i zjednoczenia tej branży wraz z ośrodkami badawczymi, Ministerstwo Leśnictwa (bez przemysłu drzewnego, który podlegał Departamentowi IIIA) oraz centralne zarządy i zjednoczenia produkcji nieдрzewnej. Wydział VIII prowadził działania w sferze nadbudowy, a w jego zainteresowaniu znajdowali się: pravicowi działacze ludowi i osoby tworzące nowe, nielegalne bądź nieformalne struktury organizacyjne o charakterze politycznym, społecznym i gospodarczym<sup>55</sup>. Wydział IX zajmował się rozpracowywaniem środowisk opozycyjnych na wsi.

<sup>49</sup> *Raport Rokity. Sprawozdanie Sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do Zbadania Działalności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych*, Kraków 2005, s. 155–156; AIPN, MSW II, 13810, Etat nr 016/5 Departamentu IV MSW z 15 IX 1973 r. Zmiany wprowadzone zarządzeniem organizacyjnym 029/org ministra spraw wewnętrznych z 15 VI 1977 r., k. 16.

<sup>50</sup> AIPN, 01210/279, Zarządzenie nr 002/81 ministra spraw wewnętrznych z 16 II 1981 r., k. 8.

<sup>51</sup> *Ibidem*, Zarządzenie nr 003/81 ministra spraw wewnętrznych z 16 II 1981 r., k. 9.

<sup>52</sup> AIPN, 01225/717, Zarządzenie nr 005/81 ministra spraw wewnętrznych z 16 II 1981 r., k. 45.

<sup>53</sup> AIPN, 01097/17, Ocena realizacji zmian organizacyjno-etatowych w Departamencie II MSW, Warszawa, 10 III 1981 r., b.p.

<sup>54</sup> AIPN, MSW II, 13810, Etat nr 016/5 Departamentu IV MSW z 15 IX 1973 r. Zmiany wprowadzone zarządzeniem organizacyjnym 010/org ministra spraw wewnętrznych z 21 II 1981 r., k. 16.

<sup>55</sup> *Przeciw „Solidarności” 1980–1989. Rzeszowska opozycja w tajnych archiwach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych*, oprac. J. Draus, Z. Nawrocki, Rzeszów 2000, s. 72–73.

W wyniku reorganizacji w 1982 r. do zadań poszczególnych wydziałów Departamentu III MSW należało: Wydział I – analiza i opracowywanie okresowych informacji; Wydział II – zwalczanie nielegalnych organizacji politycznych, nielegalnych wydawnictw i „wrogiej propagandy”, przeciwdziałanie terroryzmowi politycznemu oraz dywersji ideologiczno-politycznej; Wydział III – ochrona operacyjna Polskiej Akademii Nauk, Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Ministerstwa Oświaty i Wychowania, placówek naukowo-badawczych podległych tym ministerstwom, organizacji i stowarzyszeń naukowych, działających legalnie związków zawodowych i organizacji społeczno-politycznych w ochronianych obiektach, duszpasterstw akademickich, Państwowego Wydawnictwa Naukowego i Młodzieżowej Agencji Wydawniczej; Wydział IV – ochrona operacyjna Ministerstwa Kultury i Sztuki, szkolnictwa artystycznego, stowarzyszeń i związków twórczych, Naczelnego Zarządu Kinematografii, bibliotek i archiwów państwowych, domów kultury; Wydział V – ochrona operacyjna organizacji społeczno-politycznych; Wydział VIII – zabezpieczenie organizacyjno-operacyjne i logistyczne działań Departamentu III; Wydział IX – ochrona operacyjna Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej, szkolnictwa medycznego, organizacji i stowarzyszeń medycznych, wymiaru sprawiedliwości, Centralnego Zarządu Zakładów Karnych, adwokatury, Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu, Głównego Komitetu Turystyki<sup>56</sup>.

Kolejna duża zmiana zainteresowań pionów operacyjnych SB nastąpiła w listopadzie 1983 r. Wówczas to z zakresu obowiązków Departamentu II MSW wyłączono większość zagadnień, które przekazano mu w lutym 1981 r., Departamentowi III zaś ponownie przyporządkowano sprawy związane ze środowiskiem dziennikarskim i środkami masowego przekazu, z wyjątkiem Agencji Interpress i zagranicznych dziennikarzy<sup>57</sup>. Utworzono wówczas Wydział VI (zabezpieczał operacyjnie Komitet ds. Radia i Telewizji), Wydział VII (środowiska dziennikarskie) oraz Wydział X (poligrafia legalna i nielegalna). Do zadań Departamentu V włączono ochronę operacyjną obiektów komunikacji i łączności, z wyłączeniem PLL LOT, PLO, PŻB, PŻM oraz spedycji międzynarodowej PKS, powierzając je utworzonemu wówczas Wydziałowi VIII<sup>58</sup>.

W kwietniu 1984 r. w ramach Departamentu III utworzono Zespół do Zwalczania Terroryzmu, natomiast w listopadzie Zespół Operacyjny, do którego zadań należało rozpoznawanie środowisk szeroko pojętej nomenklatury partyjno-rządowej i prowadzenie działań operacyjnych w tych środowiskach<sup>59</sup>. Zespół ochraniał też Najwyższą Izbę Kontroli oraz Zrzeszenie Patriotyczne „Grunwald”, prowadził również działania operacyjne w środowiskach związanych z Komunistyczną Partią Polski Kazimierza Mijała i wśród masonerii. W lipcu 1987 r. Zespół do Zwalczania Terroryzmu został przemianowany na Wydział XI, natomiast Zespół Operacyjny na Wydział XII<sup>60</sup>. W październiku

<sup>56</sup> AIPN Wr, KW MO Wrocław, 054/907, Notatka w sprawie zakresu działania komórek organizacyjnych Departamentu III, Warszawa, 12 X 1982 r., k. 1–6.

<sup>57</sup> AIPN, 01254/388, Zarządzenie nr 0082/83 ministra spraw wewnętrznych z 9 XI 1983 r., k. 21–22.

<sup>58</sup> *Ibidem*, Decyzja nr 021/83 ministra spraw wewnętrznych z 4 XI 1983 r., k. 30–31; *ibidem*, Zarządzenie nr 0083/83 ministra spraw wewnętrznych z 9 XI 1983 r., k. 24–25.

<sup>59</sup> Zakres i organizacja pracy Zespołu Operacyjnego Departamentu III MSW [w:] H. Piecuch, *Byłem gorylem Jaruzelskiego. Mówią: szef ochrony Generała i inni...*, Warszawa 1993, s. 482–486.

<sup>60</sup> AIPN, 1585/12126, Etat nr 03/33 Departamentu III MSW z 1 XII 1980 r. Zmiany wprowadzone zarządzeniami ministra spraw wewnętrznych: nr 032/org z 21 IV 1984 r., nr 0121/org z 15 XI 1984 r., nr 017/org z 15 VII 1987 r., k. 53–60.

1988 r. nastąpiła zmiana numeracji dwóch wydziałów: Wydział VIII ogólny przyjął nazwę Wydział XII, a dotychczasowy Wydział XII – nazwę Wydział VIII<sup>61</sup>. Tak ukształtowana struktura departamentu, obejmująca dwanaście wydziałów (I–XII), przetrwała do jego rozwiązania jesienią 1989 r.

Departament II MSW przed 1990 r. przeszedł kilka reorganizacji. W październiku 1982 r. z Wydziału IV wydzielono Wydział IVA zwalczający działalność wywiadu francuskiego<sup>62</sup>, w lutym 1984 r. przemianowany na Wydział VII, gdy dotychczasowy wydział noszący ten numer został rozwiązany. Utworzono wówczas ponownie Wydział XII ds. uciekinierów z Polski i osób powracających po przedłużonym pobycie w krajach kapitalistycznych, Wydział XIII zajmujący się przedsiębiorstwami polonijnymi i kontraktami eksportowymi polskich przedsiębiorstw, a także rozpracowywaniem kanałów przerzutowych, w tym dla podziemia, działających na bazie transportów charytatywnych, oraz Wydział XIV ochraniający operacyjnie biura turystyczne i osoby wracające z dłuższego pobytu w krajach kapitalistycznych, np. stypendystów, stażystów i cudzoziemców przyjeżdżających do Polski, a mogących mieć związki z zachodnimi służbami specjalnymi lub terrorystami. Kolejną reorganizację przeprowadzono w marcu 1988 r. Działało wówczas trzynaście wydziałów (I–XIII), a etat Departamentu II wynosił 332 stanowiska<sup>63</sup>. W czerwcu 1989 r. na bazie rozwiązanego wówczas Biura „W” utworzono trzy nowe wydziały (XIV–XVI) oraz Grupę nr 6 obejmującą etaty niejawnego byłego Biura „W”, co zwiększyło stan etatowy departamentu do 530 stanowisk<sup>64</sup>. W sierpniu 1990 r. na bazie kadr Departamentu II MSW powstał Zarząd Kontrwywiadu (Zarząd II) UOP.

Prace nad koncepcją nowego departamentu operacyjnego SB zajmującego się sektorem rolnictwa i leśnictwa trwały od połowy 1984 r. Nowy departament miał przejąć z pionu IV zagadnienia związane z gospodarką żywnościową i leśnictwem, z pionu V sprawy przemysłu drzewnego i celulozowo-papierniczego, placówek handlu zagranicznego w sektorze rolnym, z pionu III kontrolę wyższych uczelni rolniczych, szkolnictwa rolniczego i leśnego oraz zagadnienia ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W grudniu 1984 r. z Departamentu IV MSW wyłączono trzy wydziały rolne (VII, VIII, IX), na których bazie utworzono nowy Departament VI MSW składający się z pięciu wydziałów<sup>65</sup>: Wydział I pełnił funkcję informacyjno-analityczną, Wydział II zajmował się instytucjami centralnymi, w tym Ministerstwem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, centralami handlu zagranicznego oraz Bankiem Gospodarki Żywnościowej; Wydział III – instytucjami centralnymi związków spółdzielczych oraz przetwórczymi i przechowującymi płody rolne; Wydział IV – instytucjami centralnymi w sektorze leśnictwa, w tym Ministerstwem Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego oraz Urzędem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Wydział V odpowiadał za zabezpieczenie operacyjne organizacji społeczno-politycznych, w tym Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji

<sup>61</sup> AIPN, 01288/39, Struktura organizacyjna Departamentu III MSW, [koniec 1989 r.], k. 81.

<sup>62</sup> AIPN, 1585/4025, Wydziały Departamentu II MSW, którym zmieniono zakresy pracy, [b.d.], k. 1.

<sup>63</sup> AIPN, MSW II, 0658/25, Zarządzenie organizacyjne nr 068/org ministra spraw wewnętrznych z 17 VI 1988 r., k. 5.

<sup>64</sup> *Ibidem*, Zarządzenie organizacyjne nr 0115/org ministra spraw wewnętrznych z 30 V 1989 r., k. 19.

<sup>65</sup> Reorganizacji dokonano na podstawie zarządzenia ministra spraw wewnętrznych nr 0124/org z 30 XI 1984 r. (P. Piotrowski, *Struktury...*, s. 76).

Rolniczych, ruchu ludowego, samorządu wiejskiego i instytucji szczebla gminnego. Ostatnią komórką była Samodzielna Sekcja Ogólna, prowadząca sprawy kadrowe, finansowe i kancelaryjne<sup>66</sup>. We wrześniu 1988 r. na bazie sekcji powstał Wydział VI realizujący te same zadania<sup>67</sup>. Tak ukształtowana struktura Departamentu VI MSW przetrwała do momentu jego rozwiązania na jesieni 1989 r.

Departament IV MSW po reorganizacji składał się z sześciu wydziałów oraz Samodzielnej Sekcji Ogólnej. Wydział I pełnił funkcję komórki analityczno-informacyjnej ustalającej główne kierunki działania Kościoła katolickiego i innych wyznań, „konieczne do wypracowania rozwiązań w polityce wyznaniowej”; Wydział II nadal rozpracowywał centralne struktury Kościoła katolickiego (episkopat, Sekretariat Episkopatu Polski i sekretariat prymasa, misja Watykanu w PRL) oraz koordynował rozpracowywanie biskupów; Wydział III zajmował się działalnością zakonów męskich; Wydział IV rozpoznawał duszpasterstwa stanowe (młodzieżowe, akademickie, harcerskie, robotnicze, rolnicze itp.) oraz koordynował działania operacyjno-specjalne w skali kraju, tym samym przejął zadania realizowane dotychczas przez Wydział VI<sup>68</sup>; Wydział V rozpracowywał stowarzyszenia katolickie (PAX, ChSS, PZKS, KIK); Wydział VI zajmował się wyznaniem i nierzymskokatolickimi i innymi ugrupowaniami religijnymi.

Biuro Studiów SB MSW utworzono w styczniu 1982 r., chociaż zakres jego działania oficjalnie ustalono dopiero na mocy zarządzenia nr 0050/82 ministra spraw wewnętrznych z 1 czerwca 1982 r.<sup>69</sup> Biuro składało się z trzech wydziałów: Wydział I odpowiadał za wypracowywanie form i koordynację działań przeciwko członkom Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” oraz ponadregionalnych grup i struktur związku; Wydział II nadzorował sprawę o kryptonimie „Zenit” operacyjnego rozpracowania Lecha Wałęsy; Wydział III miał za zadanie organizowanie i prowadzenie gier operacyjnych mających doprowadzić do neutralizacji, izolacji oraz likwidacji kierowniczych ogniw Solidarności<sup>70</sup>. Do Biura skierowano najlepszych funkcjonariuszy z departamentów operacyjnych MSW, w sumie około sześćdziesięciu etatów<sup>71</sup>. Była to specjalna komórka analityczna MSW zajmująca się „wypracowywaniem strategii, taktyki, a także form i metod działania wobec grup i osób naruszających prawo lub podejmujących próby organizowania szkodliwych społecznie procesów i tendencji”. Spływały tu m.in. coroczne ankietowe opracowania z poszczególnych KW MO/WUSW zawierające szczegółowe informacje na temat istniejących na ich terenie struktur nielegalnych. Materiały te, jak również przygotowywane w Biurze analizy, służyły do opracowania strategii postępowania władz wobec opozycji i wyznaczały kierunki działań resortu. Praca operacyjna

<sup>66</sup> AIPN, MSW II, 107/622, Notatka uzasadniająca stan organizacyjno-etatowy Departamentu VI MSW, czerwiec 1984 r., k. 21 i n.

<sup>67</sup> AIPN, MSW II, 13912, Etat nr 036/2 Departamentu VI MSW z 1 IX 1988 r., k. 6.

<sup>68</sup> Zmiana ta była związana z tym, iż sprawcy zabójstwa ks. Jerzego Popiełuszki byli funkcjonariuszami Wydziału VI. Śmierć ta nie spowodowała więc w MSW zmiany filozofii podejścia do Kościoła. Dokonano jedynie zmian mających zamaskować fakt dalszego prowadzenia działań dezintegracyjnych.

<sup>69</sup> AIPN, 01245/383, Zarządzenie nr 0050/82 ministra spraw wewnętrznych w sprawie zakresu działania i organizacji Biura Studiów SB MSW z 1 VI 1982 r., k. 1–2.

<sup>70</sup> AIPN, MSW II, 349, Zarządzenie dyrektora Biura Studiów SB MSW z 1984 r. w sprawie zakresu działania komórek organizacyjnych Biura Studiów SB MSW, [b.d.], k. 272–278.

<sup>71</sup> AIPN, MSW II, 13920, Etat nr 035/1 Biura Studiów SB MSW z 15 I 1982 r., k. 1–3.

Biura koncentrowała się na zwalczaniu, infiltrowaniu i kontroli środowisk kierowniczych NSZZ „Solidarność”, Solidarności Walczącej, a w drugiej połowie lat osiemdziesiątych także Ruchu „Wolność i Pokój”. W wyniku reorganizacji resortu 1 września 1989 r. Biuro zostało rozwiązane, a jego kadry i część zadań przejął nowo utworzony Departament Studiów i Analiz MSW.

Biuro Śledcze MSW prowadziło postępowania karne w sprawie przestępstw należących do właściwości SB, organizowało również pracę operacyjną na rzecz realizacji zadań SB wśród osób pozbawionych wolności. W 1975 r. składało się z pięciu wydziałów: wydziały I i II prowadziły postępowania przygotowawcze w sprawach o znacznej wadze dla bezpieczeństwa państwa, Wydział IV obsługiwał technikę operacyjną i tajnych współpracowników celnych w areszcie śledczym przy ul. Rakowieckiej, Wydział Inspekcji nadzorował i koordynował pracę wydziałów śledczych WUSW, a Wydział Ogólny odpowiadał za bieżącą obsługę Biura. Po wprowadzeniu stanu wojennego powołano w Biurze grupę koordynacyjną ds. internowania, a przy wydziałach śledczych KW MO utworzono grupy operacyjne opracowujące wnioski o internowanie<sup>72</sup>. Biuro Śledcze MSW z dniem 1 sierpnia 1990 r. zostało przekształcone w Zarząd Śledczy UOP.

Na mocy zarządzenia ministra spraw wewnętrznych nr 0072/84 z 27 grudnia 1984 r. utworzono Zarząd Ochrony Funkcjonariuszy MSW<sup>73</sup>. Jednym z powodów powołania tego pionu było zamordowanie ks. Jerzego Popiełuszki, lecz nie mniej ważnym – wzrost przestępstw kryminalnych popełnianych przez funkcjonariuszy resortu. Zarząd był początkowo zaliczany do jednostek ogólnych MSW, dopiero decyzja ministra spraw wewnętrznych z 6 grudnia 1985 r. włączyła jego struktury do pionu SB<sup>74</sup>. Zarząd stosował wszystkie metody i środki pracy operacyjnej, prowadził również postępowania wyjaśniające przeciwko funkcjonariuszom resortu. W związku ze specyfiką pracy działał w sposób utajniony nawet przed innymi komórkami MSW. Składał się z kierownictwa, Zespołu ds. SB (zajmował się departamentami I–VI, Biurem Studiów SB, Biurem Śledczym, Głównym Inspektoratem Ministra, Biurem Ochrony Rządu, biurami „A”, „B”, „C”, „T” i „W”, Departamentem Techniki, Zarządem I, Biurem Paszportów, Gabinetem Ministra, Zarządem Polityczno-Wychowawczym, Biurem RKW), Zespołu ds. MO (biura: Operacyjne, Ruchu Drogowego, Prewencji, Kryminalne, do Walki z Przestępstwami Gospodarczymi, Dochodzeniowo-Śledcze, Kontroli i Analiz, Zakład Kryminalistyki), Zespołu ds. Pracowników Cywilnych (Biuro Organizacyjno-Prawne, departamenty: PESEL, Kadr, Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego, Społeczno-Administracyjny, Finansów, Zdrowia i Spraw Socjalnych, Inwestycji, Gospodarki Materiałowo-Technicznej, zarządy: Łączności, Administracyjno-Gospodarczy, Główny Inspektorat Ochrony Przemysłu, redakcja „W służbie narodu”) oraz Zespołu ds. Analitycznych i Ogólnych<sup>75</sup>. Ekspozyturami Zarządu w terenie były inspektoraty ochrony funkcjonariuszy przy wojewódzkich urzędach spraw wewnętrznych. Pion ochrony funkcjonariuszy został rozwią-

<sup>72</sup> AIPN, MSW II, 1412/37, Plan działania sztabu MSW w związku z wprowadzeniem stanu wojennego, Warszawa, 26 I 1981 r., k. 398–413.

<sup>73</sup> AIPN, 0789/1, t. 1, Zarządzenie nr 0072/84 ministra spraw wewnętrznych z 27 XII 1984 r., k. 11–13.

<sup>74</sup> AIPN, 0789/170, Pismo dyrektora Biura Organizacyjno-Prawnego MSW, 24 XII 1985 r., k. 44.

<sup>75</sup> AIPN, 0789/1, t. 2, Zakresy przedmiotowe działania zespołów I, II, III i Zarządu Ochrony Funkcjonariuszy MSW, 15 XI 1985 r., k. 165–167.

zany na mocy zarządzenia ministra spraw wewnętrznych nr 28/90 z 15 lutego 1990 r.<sup>76</sup> Bezpośrednią przyczyną były nasilające się żądania funkcjonariuszy MSW, aby zlikwidować inwigilującą ich strukturę.

Wśród jednostek zabezpieczenia operacyjnego w omawianym okresie również zaszły poważne zmiany.

Departament Techniki MSW, który należał do najbardziej rozbudowanych jednostek MSW, w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych przechodził duże przekształcenia organizacyjne. Wprowadzony w marcu 1973 r. etat obejmował dwanaście wydziałów: Wydział Inspekcji, Wydział I instalacji i eksploatacji podsłuchu telefonicznego, Wydział II eksploatacji podsłuchu pokojowego obiektów krajowych, Wydział III eksploatacji podsłuchu pokojowego obiektów dyplomatycznych, Wydział IV podglądu fotodokumentacyjnego, tajnego przeszukania i fotografii operacyjnej, Wydział V legalizacji krajowej i zagranicznej, Wydział VI ogólnotechniczny, Wydział VII instalacji podsłuchu pokojowego, Wydział VIII opracowań i konstrukcji, Wydział IX montażu sprzętu specjalnego, Wydział X produkcji mechanicznej, Wydział XI zabezpieczenia potrzeb operacyjno-technicznych<sup>77</sup>. Istniały również: Wydział Techniki szczebla wojewódzkiego przy Departamencie Techniki MSW zabezpieczający obsługę Komendy Stołecznej MO, Samodzielna Sekcja „S” zajmująca się opracowywaniem operacyjnych środków farmakologicznych, bezpieczeństwem i higieną pracy oraz Samodzielna Sekcja Finansowa. W kwietniu 1974 r. powstał Wydział XII rozwoju techniki i koordynacji naukowo-technicznej oraz Samodzielna Sekcja Ogólna. Kolejne zmiany nastąpiły w kwietniu 1977 r. – na bazie Samodzielnej Sekcji Technicznej Stacji „Teleks” przy Departamencie Techniki MSW utworzono wówczas Wydział XIII podsłuchu telegraficznego, natomiast Wydział Techniki szczebla wojewódzkiego przemianowano na Wydział XIV. We wrześniu 1979 r. rozwiązano Wydział Inspekcji, a na jego bazie powstał Wydział Inspekcji i Analiz. We wrześniu 1980 r. rozwiązano Samodzielną Sekcję „S”, natomiast z połączenia samodzielnych sekcji Finansowej i Ogólnej utworzono Wydział XV, który w lutym 1981 r., po rozwiązaniu Wydziału XIII, przejął jego numer<sup>78</sup>. W tak ukształtowanej strukturze, obejmującej piętnaście wydziałów (I–XIV oraz Inspekcji i Analiz), Departament Techniki MSW przetrwał do końca lipca 1990 r., kiedy to nastąpił jego podział między Komendę Główną Policji oraz UOP. Powstały wówczas Biuro Techniki Operacyjnej KGP oraz Biuro Techniki UOP.

Biuro „A” MSW, zapewniające obsługę szyfrową resortu oraz MSZ, w 1975 r. składało się z pięciu wydziałów: Wydziału Inspekcji, Wydziału I zapewniającego łączność szyfrową MSW z jednostkami terenowymi oraz krajami socjalistycznymi, Wydziału II dekryptażu i kryptografii, Wydziału III wytwarzającego dokumenty szyfrowe i klucze utajniające na potrzeby MSW, MON i MSZ, Wydziału IV niejawnego, zapewniającego łączność szyfrową MSZ i oficjalnie – jako Wydział Szyfrów – wchodzącego w skład Departamentu Łączności MSZ, oraz dwóch samodzielnych sekcji: Samodzielnej Sekcji „S”, zapewniającej łączność szyfrową na potrzeby Departamentu I MSW, i Sekcji

<sup>76</sup> AIPN, 0789/1, Zarządzenie nr 28/90 ministra spraw wewnętrznych z 15 II 1990 r. w sprawie likwidacji niektórych jednostek organizacyjnych MSW, k. 2–3.

<sup>77</sup> AIPN, 1585/12131, Etat nr 022/4 Departamentu Techniki MSW z 6 III 1973 r., k. 31.

<sup>78</sup> *Ibidem*, Etat nr 022/4 Departamentu Techniki MSW z 6 III 1973 r., z późniejszymi zmianami, k. 31 i n.



Ogólnej<sup>79</sup>. Wprowadzenie na szeroką skalę w drugiej połowie lat siedemdziesiątych techniki komputerowej spowodowało rozbudowę struktury Biura. W listopadzie 1976 r. powstał Wydział V (techniki kryptograficznej), w czerwcu 1977 r. na bazie działu dekryptażu Wydziału II utworzono Wydział VI kryptoanalizy<sup>80</sup>. W marcu 1979 r. usamodzieloniono funkcjonującą dotąd w strukturach Wydziału I Sekcję IV, która chroniła łączność szyfrową z przedstawicielstwami zagranicznymi PRL na potrzeby MSZ i innych instytucji państwowych – jako Grupa IV funkcjonowała do stycznia 1987 r., kiedy jej zadania włączono do Wydziału IV niejawnego.

Na jesieni 1989 r. Biuro „A” MSW przejęło zadania i kadry Biura RKW, zlikwidowanego w ramach reorganizacji resortu spraw wewnętrznych. W związku z tym 16 października 1989 r. powstały cztery nowe wydziały: Wydział VII – nasłuchu radiowego i rozpracowywania sieci i kierunków radiowych przedstawicielstw dyplomatycznych ważniejszych krajów kapitalistycznych, Wydział VIII organizacyjno-ogólny, Wydział IX – całodobowego nasłuchu radiowego w zakresach KF, analizy i opracowania materiałów z nasłuchu i namierzania; Wydział X – zabezpieczenia technicznego wydziałów RKW. W lutym 1990 r. zmieniono nazwę Biura „A” MSW na Biuro Szyfrów MSW<sup>81</sup>. 1 sierpnia 1990 r. Biuro Szyfrów MSW przekształcono w Biuro Szyfrów UOP.

Biuro „B” MSW należące, podobnie jak Departament Techniki, do najbardziej rozbudowanych organizacyjnie jednostek resortu, w omawianym okresie przechodziło również największe przekształcenia strukturalne. W lipcu 1975 r. składało się z jedenastu wydziałów oraz Samodzielnej Sekcji Ogólnej. Wydział I zajmował się obserwacją dyplomatów z krajów kapitalistycznych oraz organizował lokale konspiracyjne i punkty zakryte, wydziały II i V obserwowały personel placówek krajów kapitalistycznych, wydziały III i IV – cudzoziemców z krajów kapitalistycznych niebędących dyplomatami, Wydział VI odpowiadał za współpracę z tajnymi współpracownikami, Wydział VII zajmował się sprawami łączności, telewizji, kamuflażu, maskowania i charakteryzacji, Wydział VIII odpowiadał za transport operacyjny i zaopatrzenie materiałowo-techniczne, Wydział IX – za operacyjne zabezpieczenie hoteli Orbisu, Wydział X przeprowadzał kontrole i organizował szkolenia zawodowe, Wydział XI analizował dokumentację zadań operacyjnych<sup>82</sup>.

W czerwcu 1978 r. powstały dwa nowe wydziały: Wydział XII, zajmujący się całokształtem zadań związanych z filmem i fotografią operacyjną, oraz Wydział XIII ogólny, utworzony na bazie Samodzielnej Sekcji Ogólnej. Kolejnych zmian w strukturze organizacyjnej Biura „B” dokonano w grudniu 1978 r.: Wydział XIII przemianowano na Wydział XIV, Wydział VI na Wydział XIII i powołano nowy Wydział VI, którego zadaniem była także obserwacja dyplomatów z krajów kapitalistycznych<sup>83</sup>. W czerwcu

<sup>79</sup> AIPN, MSW II, 4396, Notatka służbowa w sprawie zmian organizacyjno-etatowych w Biurze „A” MSW, 1979 r., b.p.

<sup>80</sup> AIPN, MSW II, 347, Notatka służbowa dotycząca analizy struktury organizacyjnej i zakresów działania Biura „A” MSW i Samodzielnej Sekcji „A” WUSW, 2 II 1984 r., k. 10 i n.

<sup>81</sup> AIPN, MSW II, 18583, Komunikat nr 2/90 dyrektora Departamentu Kadr MSW informujący, że na mocy zarządzenia organizacyjnego nr 0196/org ministra spraw wewnętrznych z 9 II 1990 r. z dniem 16 II 1990 r. zmieniono nazwę Biura „A” MSW na Biuro Szyfrów MSW, k. 81.

<sup>82</sup> *Zarys historii Centralnej Jednostki Obserwacji*, „Biuletyn Biura »B« MSW” 1982, nr 29–30, s. 48–49.

<sup>83</sup> AIPN, MSW II, 13821, Etat nr 05/34 Biura „B” MSW z 15 VI 1977 r., ze zmianami wynikającymi z zarządzenia organizacyjnego 061/org ministra spraw wewnętrznych z 1 XII 1978 r., k. 68, 74.

1981 r. utworzono Wydział XV zapewniający łączność oraz produkcję kamuflaży (środków kamuflujących obserwatorów). Nie był to jednak koniec zmian, w maju 1983 r. bowiem rozwiązano wydziały VII i XII, dotychczasowy Wydział XIV ogólny przemianowano na Wydział VII, a Wydział XV na Wydział XII, utworzono natomiast Wydział XIV techniki operacyjnej<sup>84</sup>. We wrześniu 1985 r. powołano Wydział XV pełniący funkcję Stanowiska Kierowania Biura. W styczniu 1987 r. Batalion Specjalny SUSW, wykonujący zadania ochrony placówek dyplomatycznych, przeniesiono w pełnym stanie do Biura „B” MSW jako Wydział XVI. Zmieniały się również zakresy działań poszczególnych wydziałów, np. w 1986 r. Wydział X zajmował się przeprowadzaniem wywiadów i ustaleń zleczanych przez jednostki MSW oraz MON, a także prowadził obserwację agenturalną figurantów w miejscach ich zamieszkania, natomiast Wydział XI zapewniał transport operacyjny. W składzie Biura „B” funkcjonowała również Szkoła Chorążych Służby Obserwacji. W styczniu 1990 r. planowano kolejną dużą zmianę organizacji Biura „B”, m.in. zmniejszenie liczby wydziałów, ale nie wiadomo, czy doszła do skutku. 1 sierpnia 1990 r. nastąpił jego podział między KGP oraz UOP. Część kadr weszła w skład Biura Techniki Operacyjnej KGP oraz Biura Obserwacji UOP.

Biuro „C” MSW w 1975 r. składało się z siedmiu wydziałów. Wydział I opracowywał informacje statystyczne i sprawozdawcze dotyczące ruchu spraw i ewidencji operacyjnej w Biurze „C”, odpowiadał na korespondencję wysyłaną przez jednostki MSW, prowadził też ewidencję i rejestrację osobowych źródeł informacji MO. Wydział II pełnił funkcję archiwum magazynującego i opracowującego akta wytworzone w centrali MSW: teczki wyeliminowanej sieci, zakończone sprawy operacyjne i teczki obiektowe, sprawozdania i korespondencję jednostek operacyjnych SB. Do jego zadań należało również wypożyczanie i udostępnianie posiadanego zasobu. Wydział III prowadził centralną kartotekę zagadnieniową obejmującą informacje o figurantach pod kątem wspólnych, łączących ich cech oraz centralną kartotekę czynnej i wyeliminowanej sieci agenturalno-informacyjnej, grupującą w skali kraju wszystkie tego typu rejestracje, nie tylko SB i MO, ale także pokrewnych służb operacyjnych (WSW, zwiad WOP, Zarząd II SG). Obejmowała ona tajnych współpracowników i kandydatów na tajnych współpracowników, gospodarzy lokali kontaktowych i mieszkań konspiracyjnych, kontakty operacyjne i służbowe, osoby rozpracowywane i obserwowane, kontakty osób rozpracowywanych<sup>85</sup>. W Wydziale III rejestrowano także teczki ewidencji operacyjnej na księży oraz – w ramach tzw. centralnej kartoteki ogólnoinformacyjnej – osoby będące w zainteresowaniu operacyjnym wymienionych służb. W zasobie Wydziału IV znajdowały się akta wytworzone przez instytucje okresu międzywojennego i wojennego, w tym m.in. MSW, Oddział II SG, Oddział VI Sztabu Naczelnego Wodza w Londynie, akta funkcjonariuszy policji państwowej, straży granicznej i straży więziennej, akta o charakterze administracyjnym wytworzone od 1944 r. przez MBP, KdsBP, MSW, KG MO, Departament Polityczny Ministerstwa Administracji Publicznej, Biuro Pełnomocnika ds. Repatriacji, a także akta personalne

<sup>84</sup> *Ibidem*, Etat nr 05/35 Biura „B” MSW z 1 XII 1980 r., ze zmianami wynikającymi z zarządzenia nr 0120/org ministra spraw wewnętrznych z 1 X 1982 r., k. 87, 96.

<sup>85</sup> AIPN, 01435/21, *Historia Biura „C” MSW*, oprac. W. Kopczuk, Warszawa 1984, b.p.

funkcjonariuszy MBP, MSW i KG MO<sup>86</sup>. Wydział VI prowadził ewidencję w skali kraju poszukiwań przestępców, osób podejrzanych oraz zaginionych. W jego składzie funkcjonowały również kancelaria jawna i tajna Biura „C”. Wydział VII prowadził Centralne Biuro Adresowe gromadzące informacje o wszystkich dorosłych obywatelach polskich (w 1983 r. kartoteka CBA zawierała dane identyfikacyjno-adresowe 27 mln osób). Wydział VIII ogólny pełnił funkcje administracyjno-gospodarcze.

W końcu lat siedemdziesiątych i w latach osiemdziesiątych w strukturze Biura „C” nastąpiło wiele zmian wynikających ze wzrostu liczby stawianych przed nim zadań. Na mocy zarządzenia nr 027/org ministra spraw wewnętrznych z 15 czerwca 1977 r. powstał Wydział V Biura „C” prowadzący komputerową kartotekę PSED – Połączonego Systemu Danych o Przeciwniku, którego centrala znajdowała się w Moskwie. W kwietniu 1980 r. do Biura „C” włączono Biuro Informatyki MSW składające się z trzech wydziałów (I–III). Miało to na celu skupienie w jednym miejscu wszystkich prac związanych z informatyzacją resortu. Na ich bazie powstały: Wydział IX zajmujący się opracowywaniem projektów systemów informatycznych i ich oprogramowaniem oraz prowadzeniem szkoleń, Wydział X, do którego zadań należało przenoszenie danych na komputerowe nośniki informacji i obsługa eksploatacyjna sprzętu komputerowego, i Wydział XI zapewniający serwis urządzeń komputerowych oraz zaopatrujący Biuro w środki techniczne do tego sprzętu. W związku z wejściem w życie ustawy z 14 grudnia 1982 r. o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej, na mocy zarządzenia ministra spraw wewnętrznych nr 020/org z 29 kwietnia 1983 r. utworzono Wydział XII. Koordynował on zadania związane z wprowadzaniem w życie ustawy, opiniował osoby, które miały zostać dopuszczone do informacji niejawnych, oraz nadzorował przestrzeganie przepisów ustawy we wszystkich instytucjach i zakładach pracy dysponujących informacjami o charakterze niejawnym. W 1983 r. kartotekę zagadnieniową przeniesiono z Wydziału III do Wydziału I. W połowie lat osiemdziesiątych powstał Wydział XIA zajmujący się gospodarką sprzętem komputerowym w ramach resortu<sup>87</sup>. W sierpniu 1990 r. na bazie Biura „C” powstało Biuro Ewidencji i Archiwum UOP, Centralne Archiwum MSW oraz Biuro Informatyki KGP.

W 1975 r. Biuro „W” MSW odpowiadające za perlustrację korespondencji składało się z pięciu wydziałów (I–III, Inspekcji i Analiz, Chemii) i Samodzielnej Sekcji Ogólnej<sup>88</sup>. W strukturze tej nie zaszły później większe zmiany. Jedynie w grudniu 1980 r. dotychczasowy Wydział Chemii przemianowano na Wydział IV, a Wydział Inspekcji i Analiz na Wydział V<sup>89</sup>. W czasie stanu wojennego pion „W” zorganizował cenzurę przesyłek pocztowych, którą zajmowały się: utworzony na bazie Biura „W” Główny

<sup>86</sup> W Wydziale IV opracowano m.in. informator *Służba Bezpieczeństwa w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w latach 1944–1978*. Centrala, t. 1–2, Biuro „C” MSW, Warszawa 1978.

<sup>87</sup> W końcu lat osiemdziesiątych w MSW funkcjonowały m.in. następujące systemy informacyjne: ZSKO – Zintegrowany System Kartotek Operacyjnych, ESEZO – Elektroniczny System Ewidencji Zadań Operacyjnych (Departamenty III–VI), CROS – Centralny Rejestr Osób i Spraw, JODŁA – system rejestrujący internowanych po wprowadzeniu stanu wojennego, ESPIN – system służący rejestracji spraw i osób Departamentu II, EZOP IV – system rejestrujący wszystkie osoby służące i zatrudnione w Kościele rzymskokatolickim, KADRA-MSW – system rejestrujący pracowników resortu.

<sup>88</sup> AIPN, 1585/12136, Etat nr 09/28 Biura „W” MSW z 1 VI 1973 r., k. 19.

<sup>89</sup> *Ibidem*, Etat nr 09/29 Biura „W” MSW z 1 XII 1980 r., k. 34.

Urząd Cenzury MSW, oparte na wydziałach „W” wojewódzkie urzędy cenzury przy KW MO oraz Rejonowy Urząd Cenzury w Gdyni<sup>90</sup>. W województwach, w których nie było wydziałów „W”, utworzono urzędy cenzury, powołując do służby byłych funkcjonariuszy SB i MO przewidzianych do mobilizacyjnego uzupełnienia MSW w czasie „W” (czyli stanu wojny)<sup>91</sup>. W marcu 1984 r. poszczególne komórki organizacyjne Biura „W” MSW realizowały następujące zadania: Wydział I był odpowiedzialny za operacyjne zapewnienie dostępu do przesyłek pocztowych w obrocie z zagranicą i ich sortowanie; Wydział II realizował zadania w zakresie otwierania listów, prowadził też prace związane z modernizacją i rozwojem sprzętu technicznego; Wydział III zajmował się analitycznym, a Wydział IV – fizykochemicznym opracowywaniem dokumentów; Wydział V zaspokajał operacyjne potrzeby Biura we współpracy ze służbą celną oraz Ministerstwem Łączności, prowadził również prace analityczno-informacyjne i szkolenie<sup>92</sup>. Biuro „W” zostało rozwiązane z dniem 30 maja 1989 r., a jego zadania i kadry przejął Departament II MSW<sup>93</sup>.

Biuro Paszportów MSW przez cały omawiany okres pozostawało w niezmienionej postaci, bazując na etacie wprowadzonym w lutym 1973 r. Składało się z sześciu wydziałów: Wydział I – prognozowania i analiz, Wydział II – wyjazdów prywatnych, Wydział III – do spraw cudzoziemców, Wydział IV – wyjazdów służbowych, Wydział V – ewidencji, Wydział VI – ogólny<sup>94</sup>. Biuro rozwiązano w końcu lipca 1990 r.

Zabezpieczeniem kontrwywiadowczym w eterze zajmowało się Biuro RKW MSW utworzone w marcu 1973 r. na bazie Samodzielnego Wydziału RKW. Początkowo składało się jedynie z trzech sekcji: I – analizy i opracowań materiałów z nasłuchu i pelen-gacji, II – operacyjno-radionamiarowej, III – techniki operacyjnej oraz Centralnej Stacji „N”. W sierpniu 1974 r. utworzono Sekcję IV, natomiast w grudniu 1976 r. Sekcję V „OS” (łączności specjalnej ze współpracującymi zagranicznymi stacjami nasłuchowymi)<sup>95</sup>. Etat wprowadzony w październiku 1978 r. określił nową strukturę Biura: wydziały I–III, Samodzielna Sekcja „R” oraz Sekcja Ogólna<sup>96</sup>. Początek lat osiemdziesiątych to okres intensywnej rozbudowy Biura RKW. W listopadzie 1982 r. rozwiązano Samodzielną Sekcję „R” oraz Sekcję Ogólną, powstały natomiast cztery nowe wydziały (IV–VII)<sup>97</sup>. W 1984 r. Biuro składało się z siedmiu wydziałów: Wydział I analizował i opracowywał materiały z nasłuchu i namierzania radiowego oraz współdziałał z aparatem koordynacji służb RKW państw Układu Warszawskiego, Wydział II prowadził stacjonarny nasłuch radiowy w zakresach KF, nasłuch radiowy baz wywiadu krajów kapitalistycznych oraz kontrolę łączności krótkofalarskiej; Wydział III – prace rozwojowe nad sprzętem technicznym i bieżącą konserwację sprzętu używanego przez Biuro

<sup>90</sup> G. Majchrzak, *Ocenzurowano*, „Karta” 1999, nr 29, s. 141–148. W skład urzędów cenzury weszli również funkcjonariusze pionu „T”.

<sup>91</sup> AIPN, MSW II, 1412/37, Notatka służbowa dotycząca organizacji cenzury przesyłek pocztowych, Warszawa, 17 I 1981 r., k. 372–378.

<sup>92</sup> AIPN, MSW II, 347, Analiza zakresu działania i zadań realizowanych przez pion „W”, 11 III 1984 r., k. 35 i n.

<sup>93</sup> AIPN, MSW II, 0658/25, Zarządzenie organizacyjne nr 0115/org ministra spraw wewnętrznych z 30 V 1989 r., k. 19.

<sup>94</sup> AIPN, 1585/12130, Etat nr A-09/14 Biura Paszportów MSW z 8 II 1973 r., k. 13.

<sup>95</sup> AIPN, MSW II, 13850, Etat nr 017/3 Biura RKW MSW z 6 II 1973 r. z późniejszymi zmianami, k. 7 i n.

<sup>96</sup> AIPN, MSW II, 18825, Etat nr 017/4 Biura RKW MSW z 1 XII 1978 r., k. 20.

<sup>97</sup> *Ibidem*, Etat nr 017/5 Biura RKW MSW 1 XII 1980 r., k. 30.

RKW; Wydział IV – nasłuch radiowy pasma UKF, współdziałał w zwalczaniu podziemnych radiostacji nadających na terenie Warszawy; Wydział V – półstacjonarny nasłuch radiowy w zakresie fal KF przy wykorzystaniu środków ruchomych; Wydział VI – nasłuch radiowy i rozpracowywanie sieci i kierunków radiowych przedstawicielstw dyplomatycznych oraz przechwytywanie ich szyfrogramów; Wydział VII pełnił funkcje administracyjno-finansowe<sup>98</sup>. Rok 1989 był ostatni w funkcjonowaniu Biura RKW. W wyniku reorganizacji MSW 16 października zostało ono rozwiązane, a na jego bazie powstały cztery nowe wydziały Biura „A” MSW, realizujące zadania leżące dotychczas w kompetencjach Biura RKW.

Biuro Ochrony Rządu odpowiadało za ochronę przedstawicieli najwyższych władz państwa i PZPR, wizyt państwowych delegacji zagranicznych, obiektów, w których mieściły się siedziby władz (budynek KC PZPR, Urząd Rady Ministrów, Belweder), i ich ośrodków wypoczynkowych. W 1975 r. BOR liczył sześć wydziałów (I–VI). Wydział I, najważniejszy, realizował zadania w zakresie stałej ochrony najwyższego kierownictwa partii i państwa oraz ochrony okolicznościowej delegacji zagranicznych, Wydział II ochraniał obiekty URM, Sejmu, KC PZPR, Wydział III odpowiadał za ochronę techniczną, Wydział IV ogólnooorganizacyjny, Wydział V transportu samochodowego, Wydział VI odpowiadał za rozwój sprzętu techniki operacyjnej przydatnej w pracy BOR. W maju 1977 r. powstał Wydział VII, w sierpniu 1980 r. – Wydział VIII<sup>99</sup>.

Główny Inspektorat Ochrony Przemysłu MSW sprawował nadzór nad działalnością Straży Przemysłowej, Straży Pocztowej, Straży Leśnej oraz Służby Ochrony Kolei. Była to struktura licząca niewiele ponad stu funkcjonariuszy, z tego blisko dziewięćdziesięciu pracowało w terenie. Nadzorowali oni ponad 20 tys. pracowników ochrony, którzy pełnili służbę w około 2 tys. obiektów (przykładowo w 1981 r. Straż Przemysłowa ochra-  
niała 1570 obiektów, natomiast Straż Pocztaowa 355 obiektów).

Gabinet Ministra był ogólnoministerialną jednostką organizacyjną realizującą zadania zarówno na rzecz samego ministra, jak i szefów służb w MSW. Funkcjonariusze tam zatrudnieni posiadali legitymacje służbowe SB. W 1975 r. Gabinet składał się z czterech wydziałów: Prezydialnego, Informacji i Sprawozdawczości, Skarg i Wniosków oraz Prasowego. Zmianą wynikającą z reorganizacji kierownictwa resortu i utworzenia w 1981 r. stanowisk szefów służb było znaczne rozbudowanie Wydziału Prezydialnego, w którym umieszczono sekretariaty szefów wszystkich służb i etaty grupy doradców ministra. W 1984 r. Gabinet Ministra liczył 146 etatów, z tego 83 w dziesięciu sekretariatach<sup>100</sup>. 1 lipca 1985 r. zmieniono jego strukturę organizacyjną: Wydział Prasowy włączono do Zarządu Polityczno-Wychowawczego MSW jako Wydział V, utworzono natomiast Wydział Zagraniczny. Po likwidacji Zarządu Polityczno-Wychowawczego MSW 1 lutego 1990 r. Wydział Prasowy ponownie został włączony w struktury organizacyjne Gabinetu Ministra.

Biuro Historyczne MSW było małą liczebnie strukturą, według etatu z 1974 r. składało się z dwóch wydziałów oraz Sekcji Ogólnej. W Wydziale I działały trzy zespoły:

<sup>98</sup> AIPN, MSW II, 347, Analiza zakresu działania RKW MSW, 10 III 1984 r., k. 22 i n.

<sup>99</sup> AIPN, 1585/11567, Etat nr 07/12 BOR MSW z 15 V 1977 r., z późniejszymi zmianami, k. 31.

<sup>100</sup> AIPN, MSW II, 347, Analiza zakresu działania i struktury organizacyjnej Gabinetu Ministra Spraw Wewnętrznych, 14 III 1984 r., k. 72 i n.

historii SB, historii MO i historii jednostek wojskowych MSW, w Wydziale II – dwa zespoły: historii myśli operacyjnej oraz dokumentacji i informacji<sup>101</sup>. Biuro przestało istnieć 31 marca 1981 r., gdyż jego etaty były niezbędne dla rozbudowy pionu SB w tym gorącym okresie. Niektóre zadania Biura przejęła ASW.

Kadry dla SB przygotowywano w Szkole Oficerskiej MSW im. Feliksa Dzierżyńskiego w Legionowie, w ASW, w Studium Podyplomowym ASW w Świdrze oraz – w ograniczonym zakresie – w Szkole Oficerskiej MSW im. gen. Franciszka Jóźwiaka „Witolda” w Szczytnie, a także w Ośrodku Doskonalenia Kadr Kierowniczych MO w Łodzi. Kadry dla Departamentu I MSW szkolono w Ośrodku Kształcenia Kadr Wywiadowczych im. Henryka Sokolaka w Starych Kiejkutach, a dla Biura „B” MSW w Szkole Chorążych Służby Obserwacji w Warszawie.

W latach osiemdziesiątych wzrosło znaczenie analiz w pracy resortu spraw wewnętrznych. Jednak powstałe na początku 1982 r. Biuro Studiów SB MSW cały wysiłek skierowało na pracę operacyjną, w pracy analitycznej ograniczając się do opracowywania bieżących informacji o stanie i kierunkach rozwoju opozycji. Zaistniała więc pilna potrzeba utworzenia komórki analizującej rozwój sytuacji społeczno-politycznej w kraju na podstawie materiałów pochodzących zarówno z MSW, jak i innych źródeł. W związku z tym 26 lutego 1985 r. Biuro Polityczne KC PZPR podjęło decyzję o powołaniu w MSW komórki analitycznej<sup>102</sup>. Zamysł został zrealizowany w maju 1985 r., kiedy to w Sekretariacie Szefa SB MSW powstała samodzielna Grupa Operacyjno-Sztabowa. Zadaniem tej kilkunastoosobowej komórki było analizowanie sytuacji społeczno-politycznej i operacyjnej w kraju, sporządzanie prognoz jej rozwoju oraz formułowanie wniosków i propozycji dla kierownictwa partyjno-państwowego. Ponieważ Grupa miała korzystać również z informacji pochodzących spoza resortu, m.in. z MSZ, Urzędu ds. Wyznań, ośrodków badania opinii publicznej czy też placówek PAN, w kontaktach z zewnętrznymi podmiotami występowała pod nazwą Zespół Analiz MSW<sup>103</sup>. We wrześniu 1988 r. w Grupie powołano dwa nieetatowe zespoły: Informacyjno-Dokumentacyjny oraz Analiz i Prognoz. We wrześniu 1989 r. Grupa weszła w skład nowo powstałego Departamentu Studiów i Analiz MSW i utworzyła w nim Zespół III. Pierwszym kierownikiem Grupy w maju 1985 r. został Jerzy Łazarz, dotychczasowy zastępca kierownika Wydziału Informacji KC PZPR. Pełnił tę funkcję do grudnia 1985 r., a jego zastępcą był mjr Wojciech Garstka. On też w marcu 1986 r. zastąpił Łazarza na stanowisku kierownika i zajmował je do 15 stycznia 1988 r. Ostatnim kierownikiem Grupy (od września 1989 r. Zespołu III) od stycznia 1988 r. do 31 lipca 1990 r. był płk Leopold Kaczorkiewicz. Zastępcą kierownika byli kolejno mjr Aleksander Minkowicz oraz ppłk Józef Wojna.

Ewolucja sytuacji politycznej w kraju w wyniku porozumień Okrągłego Stołu oraz wyborów czerwcowych 1989 r. doprowadziła do znacznych zmian w organizacji i zakresie zainteresowań SB. Miała rozpoznawać zagrożenia ze strony osób, grup i organizacji dążących do podważenia konstytucyjnego porządku prawnego i systemu demokracji

<sup>101</sup> AIPN, 1585/11576, Etat nr A-028/2 Biura Historycznego MSW z 15 III 1974 r., k. 8.

<sup>102</sup> AAN, KC PZPR, Wydział Administracyjny, 1354/539, Pismo kierownika Wydziału Administracyjnego KC PZPR Janusza Kubasiewicza do kierownika Wydziału Polityki Kadrowej KC PZPR gen. bryg. Władysława Honkisz z 4 VI 1985 r., b.p.

<sup>103</sup> AIPN, 1585/11887, Zakres działania Grupy Operacyjno-Sztabowej w Sekretariacie Szefa SB, 12 VIII 1985 r., k. 1 i n.

parlamentarnej oraz im zapobiegać, ujawniać przestępczość gospodarczą wymierzoną w podstawowe ekonomiczne interesy państwa i jej zapobiegać oraz podejmować (ściśle – co podkreślano – respektując prawo) przedsięwzięcia mające na celu ujawnianie zdarzeń poważnie zagrażających bezpieczeństwu państwa lub godzących w konstytucyjne prawa obywateli<sup>104</sup>. Na podstawie zarządzenia nr 075/89 ministra spraw wewnętrznych z 24 sierpnia 1989 r., z dniem 1 września 1989 r. rozwiązano departamenty III, IV, V, VI, Główny Inspektorat Ochrony Przemysłu i Biuro Studiów oraz ich odpowiedniki w terenie (nieco wcześniej likwidacji uległo Biuro „W”), a więc jednostki najbardziej obciążone działalnością przeciwko opozycji. Na bazie Departamentu III MSW powstał Departament Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa, z departamentów V i VI – Departament Ochrony Gospodarki, z połączenia struktur Departamentu IV oraz Biura Studiów MSW – Departament Studiów i Analiz<sup>105</sup>.

Departament Studiów i Analiz MSW składał się z trzech zespołów i sześciu wydziałów (dwóch samodzielnych i czterech funkcjonujących w ramach zespołów). Wydział I analizował, gromadził i wprowadzał informacje operacyjne do komputerów, Wydział II zajmował się kontrolą jednostek terenowych, organizował współpracę ze służbami bezpieczeństwa krajów socjalistycznych oraz pełnił funkcje ogólnoadministracyjne. W Zespole I działały Wydział III (zajmował się masowymi ruchami społeczno-zawodowymi) i Wydział IV (rozpoznawał działalność grup i osób skupionych w tych ruchach, zmierzających programowo do zakłócenia bezpieczeństwa państwa). W Zespole II były Wydział V (prowadził analizy zjawisk i zachowań społecznych w zakresie ochrony praw i wolności obywateli oraz interesów państwa przed zagrożeniami wynikającymi z nietolerancji i dyskryminacji z powodów wyznaniowych lub przekonań światopoglądowych) i Wydział VI (ujawniał w wybranych grupach i środowiskach zdarzenia mogące prowadzić do osłabienia bezpieczeństwa państwa lub godzące w prawa i wolności obywateli, przeciwdziałal zagrożeniom o charakterze nacjonalistycznym, wyznaniowym i pacyfistycznym). Zespołem III była wspomniana – dotychczas samodzielna – Grupa Operacyjno-Sztabowa w Sekretariacie Szefa SB MSW<sup>106</sup>. Departament rozwiązano 31 lipca 1990 r.

Departament Ochrony Gospodarki składał się z dziewięciu wydziałów: Wydział I analityczno-informacyjny, Wydział II – ochrona operacyjna budów eksportowych w krajach socjalistycznych, Wydział III – koordynacja działań jednostek terenowych i wyjaśnianie wypadków nadzwyczajnych i katastrof w gospodarce, Wydział IV – ochrona instytucji finansowych i zwalczanie przestępczości finansowej, Wydział V – ochrona przemysłu, górnictwa i energetyki, Wydział VI – ochrona handlu wewnętrznego, gospodarki przestrzennej i budownictwa, Wydział VII – ochrona transportu i łączności, Wydział VIII – ochrona rolnictwa i gospodarki żywnościowej, Wydział IX – ochrona leśnictwa, przemysłu drzewnego i sektora ochrony środowiska<sup>107</sup>. Departament rozwiązano 31 lipca 1990 r.

<sup>104</sup> AIPN, 0789/1, t. 2, Wystąpienie ministra spraw wewnętrznych na posiedzeniu KOK 1 XII 1989 r., k. 2–4.

<sup>105</sup> AIPN, 01096/16, Zarządzenie nr 075/89 ministra spraw wewnętrznych z 24 VIII 1989 r. w sprawie likwidacji i przekształcenia niektórych jednostek organizacyjnych MSW, k. 35–37.

<sup>106</sup> AIPN, 0832/5, Zarządzenie nr 5/89 dyrektora Departamentu Studiów i Analiz MSW z 25 VIII 1989 r. w sprawie zakresu działania i struktury departamentu, k. 73–75; AIPN, 0752/7, Struktura organizacyjna i zakres działania Departamentu (pionu) Studiów i Analiz MSW, 11 X 1989 r., k. 5–9.

<sup>107</sup> AIPN, 0752/7, Propozycje struktury organizacyjnej Wydziału Ochrony Gospodarki WUSW w Rzeszowie, 29 X 1989 r., k. 151–152.

**Tabela 5. Stany etatowe jednostek SB MSW w Centrali w latach 1975–1990 (dane na 31 grudnia każdego roku; po ukośniku – etaty niejawne)**

Jednostka	1975	1979	1981	1983	1985	1988	1989
Departament I	375/570	401/630	419/630	419/630	419/630	495/630	495/630
Departament II	288/39	310/36	450/36	486/36	419/36	332/71	509/79
Departament III	202/57	180	198	198	275/7	212/7	–
Departament IIIA/V	–	176/57	196/57	202/57	222/50	171/50	–
Departament IV	100/3	121/8	209/8	204/8	118/8	99/8	–
Departament VI	–	–	–	–	103/3	87/3	–
DOKPP*	–	–	–	–	–	–	217/7
DOG*	–	–	–	–	–	–	216/3
DSiA*	–	–	–	–	–	–	148
Departament Techniki	867/1	974/3	966/3	959/3	961/3	806/3	801/3
Biuro „A”	212/93	259/93	254/93	254/93	254/93	204/165	361/167
Biuro „B”	887	950	944	966	967	1151	818
Biuro „C”	459	530	653	664	664	544	527
Biuro „W”	547	546	532	546/3	526/3	426/8	–
Biuro Śledcze	91	91	109	109	109	85	85
BOR	713	800	793	792	792	745	738
Biuro RKW	210/2	239/2	243/2	311/2	311/2	245/2	–
Biuro Paszportów	172/4	179/4	189/4	196	181/4	149/4	146
Biuro Studiów SB	–	–	–	93	92	70	–
ZOF*	–	–	–	–	26	31	31
Główny Inspektorat Ministra	38	38	42	49	49	48	48
Gabinet Ministra	137	137	214	235	240/1	218/5	220/6
Biuro Historyczne	26	26	–	–	–	–	–
GIOP*	18/14	18/14	20/14	24/12	23/14	23/14	–

\* W tabeli zastosowano skróty: DOKPP – Departament Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa; DOG – Departament Ochrony Gospodarki; DSiA – Departament Studiów i Analiz; ZOF – Zarząd Ochrony Funkcjonariuszy; GIOP – Główny Inspektorat Ochrony Przemysłu.

Źródło: AIPN, MSW II, 13675, Zestawienie porównawcze stanów etatowych SB według pionów za lata 1969–1979, b.p.; AIPN, MSW II, 13753, Stany etatowe Centrali MSW za lata 1980–1990, b.p.

Departament Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa składał się z ośmiu wydziałów<sup>108</sup>. Wydział I pełnił funkcję komórki analityczno-informacyjnej, Wydział II – ogólnosztabowy, Wydział III odpowiadał za ochronę interesów państwa przed zagrożeniami wynikającymi z działalności partii politycznych oraz organizacji społeczno-zawodowych, miał wykrywać grupy i osoby prowadzące działalność ekstremistyczną, Wydział IV zajmował się ochroną tajemnicy państwowej i rozpoznawaniem zagrożeń dla interesów państwa w sferze nauki i oświaty, służby zdrowia, międzynarodowej wymia-

<sup>108</sup> AIPN, 01210/276, Etat nr 039/1 Departamentu Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa MSW z 1 IX 1989 r., k. 276–277.



ny osobowej oraz ze strony studentów przebywających na terenie Polski, Wydział V zajmował się zagrożeniami w sferze kultury i mediów oraz ze strony przebywających na terenie Polski cudzoziemców, Wydział VI miał działać wśród krajowych stowarzyszeń oraz mniejszości narodowych, Wydział VII zajmował się instytucjami państwowymi i zrzeszeniami społeczno-zawodowymi, Wydział VIII miał rozpoznawać wszelkie znamiona działalności terrorystycznej<sup>109</sup>. Departament rozwiązano 31 lipca 1990 r.

## Jednostki terenowe

Decyzja rządu PRL o ustanowieniu dwustopniowego podziału administracji terenowej spowodowała podjęcie w MSW prac nad wprowadzeniem nowej struktury organizacyjnej jednostek terenowych. Do realizacji tych zadań powołano na mocy decyzji nr 03/75 ministra spraw wewnętrznych z 8 kwietnia 1975 r.:

- Centralny Zespół, kierowany przez wiceministra gen. bryg. Bogusława Stachurę;
- 49 zespołów wojewódzkich wyłonionych spośród kadry kierowniczej poszczególnych służb MSW i kierowników jednostek MO w miastach mających być siedzibą województw;
- 19 pełnomocników ministra wraz z 19 zastępcami na każdą dotychczasową KW MO, którzy mieli rozstrzygać spory pomiędzy zespołami wojewódzkimi;
- pięć podzespołów problemowych na szczeblu centralnym: ds. pionów operacyjnych SB, ds. MO, ds. pionów pomocniczo-operacyjnych SB i Łączności, ds. gospodarki materiałowo-finansowej i ochrony zdrowia, ds. jednostek zajmujących się kadrami, szkoleniem, organizacją, kontrolą i sprawami ogólnymi<sup>110</sup>.

Na mocy ustawy z 28 maja 1975 r. dokonano nowego podziału administracyjnego kraju<sup>111</sup>. Wiązało się to z dużymi zmianami w strukturze organizacyjnej MSW na szczeblu terenowym. Utworzono wówczas 32 nowe KW MO, rozwiązano natomiast dotychczasowe KW MO w Warszawie i Łodzi, wszystkie komendy powiatowe wraz z funkcjonującymi przy nich referatami ds. SB. W ich miejsce w każdym mieście wojewódzkim oraz w miastach liczących powyżej 30 tys. mieszkańców powołano komendy miejskie MO, w miastach wojewódzkich podzielonych na dzielnice administracyjne – komendy dzielnicowe MO, w miastach będących siedzibami byłych władz powiatowych oraz w miastach liczących powyżej 20 tys. mieszkańców – komisariaty MO, w każdej gminie i miastach liczących do 20 tys. mieszkańców – posterunki MO<sup>112</sup>. Całość spraw związanych z zadaniami SB skoncentrowano zatem na szczeblu województw i ministerstwa.

Reorganizację struktur terenowych MSW przeprowadzono do 31 maja 1975 r., choć stosowne zarządzenia organizacyjne ministra spraw wewnętrznych wydano dopiero 11 czerwca tego roku<sup>113</sup>.

<sup>109</sup> AIPN, 01254/388, Zarządzenie dyrektora Departamentu Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa MSW nr 02/89 z 26 IX 1989 r. w sprawie zakresu działania i struktury departamentu, k. 26–28.

<sup>110</sup> AIPN, MSW II, 4401, Raport o realizacji decyzji ministra spraw wewnętrznych w sprawie dostosowania organizacji terenowych organów MO i SB do nowego podziału administracyjnego państwa, Warszawa, 1975 r., k. 1 i n.

<sup>111</sup> Ustawa o dwustopniowym podziale administracji państwa oraz o zmianie ustawy o radach narodowych, DzU 1975, nr 16, poz. 91.

<sup>112</sup> AIPN, MSW II, 4401, Raport o realizacji decyzji ministra spraw wewnętrznych..., k. 1 i n.

<sup>113</sup> AIPN Ka, 362/17, Rozkaz organizacyjny nr 013/Kt/75 komendanta wojewódzkiego MO w Katowicach z 18 VI 1975 r., k. 10; AIPN Wr, 247/1, t. 2, Rozkaz organizacyjny nr 010/WR75 komendanta wojewódzkiego MO we

Podstawową jednostką MSW na szczeblu wojewódzkim pozostała KW MO, w województwie stołecznym warszawskim funkcjonowała KS MO w Warszawie, a w Krakowie między 1 czerwca 1975 r. a majem 1977 r. KM MO, potem wrócono do nazwy KW MO w Krakowie<sup>114</sup>. Komendą kierował komendant wojewódzki MO mający do dyspozycji kilku zastępców, z których dwóch najważniejszych odpowiadało za piony SB (I zastępca komendanta wojewódzkiego ds. SB) i MO (I zastępca komendanta wojewódzkiego ds. MO).

Między 1 czerwca 1975 r. a czerwcem 1990 r. funkcję komendantów wojewódzkich MO i szefów WUSW pełniło 143 wyższych funkcjonariuszy resortu spraw wewnętrznych, 18 z nich pełniło tę funkcję w dwóch województwach, a 57 (niemal 40 proc.) było funkcjonariuszami pionu SB, przy czym widoczny jest ciągły wzrost ilościowy tej grupy: od 1957 r. do maja 1975 r. z 46 komendantów jedynie 8 (17 proc.) wywodziło się z aparatu bezpieczeństwa<sup>115</sup>, w czerwcu 1975 r. wśród 49 nowych komendantów wojewódzkich było 18 funkcjonariuszy SB (36,7 proc. ogółu), w grudniu 1981 r. było już 22 komendantów wywodzących się z SB (45 proc.), w latach osiemdziesiątych procent ten stale rósł i w grudniu 1989 r. szefami WUSW było 31 funkcjonariuszy pionu SB (63,3 proc.). Było to wyraźnym odbiciem stałego wzrostu znaczenia SB w strukturach MSW oraz nadrzędnej roli tego pionu nad pionem MO.

W skład kierownictwa KW MO wchodził ponadto: zastępcy ds. SB, zastępcy ds. MO, ds. administracyjno-gospodarczych oraz – od 1 listopada 1981 r. – zastępca komendanta wojewódzkiego ds. polityczno-wychowawczych nadzorujący bezpośrednio pracę wydziału polityczno-wychowawczego. Na przykład w SUSW w 1987 r. kierownictwo tworzyło dziewięć osób: szef SUSW, I zastępca ds. SB, I zastępca ds. MO, dwóch zastępców ds. SB, dwóch zastępców ds. MO, zastępca ds. polityczno-wychowawczych i zastępca ds. administracyjno-gospodarczych. W mniejszych województwach w kadrze kierowniczej było pięciu oficerów<sup>116</sup>. Większość spraw dotyczących SB była załatwiana między wiceministrem odpowiedzialnym za SB – I zastępcą ds. SB lub departamentem w centrali – a wydziałem KW MO realizującym zadania, za które odpowiadał ten departament. Komendant wojewódzki MO sprawował jedynie ogólny nadzór nad działalnością służb. Jego wpływ na funkcjonowanie SB na podległym mu terenie zależał również od tego, czy wywodził się z MO, czy z SB.

Liczba jednostek organizacyjnych wchodzących w skład KW MO była różna w poszczególnych województwach i zależała m.in. od wagi realizowanych zadań, stopnia zagrożenia przestępczością kryminalną i gospodarczą oraz od natężenia działalności operacyjnej SB.

W czerwcu 1975 r. w pionie MO w większości komend funkcjonowały wydziały: Ogólny, Dochodzeniowo-Śledczy, Kryminalny, Kryminalistyki, Kadr, Finansowy, Ruchu Drogowego, Łączności, do Walki z Przestępczością Gospodarczą, Inwestycji

Wrocławiu z 20 VI 1975 r., k. 98; AIPN Gd, 05/75/27, Zarządzenie organizacyjne nr 076/org ministra spraw wewnętrznych z 11 VI 1975 r., k. 1.

<sup>114</sup> W. Frazik, F. Musiał, M. Szpytma, M. Wenklar, *Ludzie bezpieki województwa krakowskiego. Obsada stanowisk kierowniczych Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa w województwie krakowskim w latach 1945–1990. Informator personalny*, Kraków 2007, s. 24.

<sup>115</sup> *Aparat bezpieczeństwa w Polsce. Kadra kierownicza*, t. 2: 1956–1975, red. P. Piotrowski, Warszawa 2006, s. 22.

<sup>116</sup> AIPN, 01179/359, Wykaz kadry kierowniczej WUSW (równorzędnych), grudzień 1987 r., k. 136.

i Remontów, Szkolenia, Prewencji, Gospodarki Materiałowo-Technicznej, Inspekcji, Wojewódzkiego Stanowiska Kierowania, Specjalny, Transportu (dwa ostatnie tylko w siedemnastu „starych” województwach). W KS MO dochodziły jeszcze Wydział Zabezpieczenia oraz Wydział Poszukiwań, Informacji i Rozpoznania. W końcu 1981 r. we wszystkich KW MO utworzono ponadto Wydział Polityczno-Wychowawczy.

W czerwcu 1975 r. w pionie SB w KW MO było osiem–dziesięć wydziałów.

Wydziały II zajmowały się głównie zabezpieczeniem kontrwywiadowczym, w tym ochroną obiektów o znaczeniu strategicznym. W większych miastach w niektórych województwach działały grupy operacyjne Wydziału II.

Wydziały III zajmowały się zwalczaniem działalności antypaństwowej. W pięciu województwach: katowickim, krakowskim, łódzkim, poznańskim i wrocławskim, 1 czerwca 1975 r. utworzono wydziały IIIA (w KS MO Wydział IIIA istniał od września 1972 r.). Podział kompetencji pomiędzy obu wydziałami pionu III przebiegał między bazą i nadbudową w marksistowskim rozumieniu tych pojęć. Wydziały III nadal prowadziły działania operacyjne w środowiskach kultury, nauki, szkolnictwa i mniejszości narodowych, natomiast wydziały IIIA odpowiadały za zabezpieczenie operacyjne gospodarki. W pozostałych województwach funkcjonowały tylko wydziały III, które łączyły te zadania. W większych miastach województwa wydziały te miały własne grupy operacyjne.

Wydziały IV prowadziły działania przeciwko Kościołowi katolickiemu oraz innym związkom wyznaniowym.

W grupie jednostek zabezpieczenia operacyjnego KW MO nie zaszły początkowo większe zmiany: wydziały „B” odpowiadały za obserwację zewnętrzną oraz ustalenia i wywiady środowiskowe, wydziały „C” – za ewidencję operacyjną i archiwum, wydziały „T” – za instalację i eksploatację techniki operacyjnej<sup>117</sup>. Wydziały „W”, które odpowiadały za kontrolę (perlustrację) korespondencji, nie powstały we wszystkich województwach. W 1975 r., w trakcie reorganizacji MSW, w jedenastu mniejszych województwach (bialskopodlaskie, bielskie, chełmskie, ciechanowskie, leszczyńskie, nowosądeckie, ostrołęckie, sieradzkie, skierniewickie, suwalskie, zamojskie) nie utworzono tych wydziałów, zatem funkcjonowało ich wówczas tylko 38 (w ich składzie znajdowały się również grupy „W” wykonujące zadania poza miastami wojewódzkimi). Wzrost zadań stawianych przed pionem „W” wymusił jednak jego rozbudowę: już w październiku 1976 r. powstał Wydział „W” w Bielsku-Białej i Suwałkach, w grudniu 1976 r. w Sieradzu, a w grudniu 1977 r. w Lesznie. W pozostałych siedmiu województwach Wydział „W” nie został utworzony.

Wydziały paszportów powstały we wszystkich nowych województwach. Także one posiadały w większych miastach województwa podległe im grupy.

Wydziały śledcze również funkcjonowały we wszystkich województwach, lecz w większości nowych miały kadłubową obsadę (3–6 funkcjonariuszy).

Obsługa szyfrowa KW MO spoczywała, jak wcześniej, na samodzielnych sekcjach „A”<sup>118</sup>.

<sup>117</sup> W KS MO nie było Wydziału „T”, jego zadania na rzecz tej komendy wykonywał Wydział „T” szczebla wojewódzkiego, a następnie Wydział XIV Departamentu Techniki MSW.

<sup>118</sup> Naprawy sprzętu szyfrującego wykonywało Biuro „A” oraz samodzielne sekcje „A” w KW MO w Katowicach, Łodzi, Olsztynie, Rzeszowie, Szczecinie i Wrocławiu.

Inspektorat Analityczno-Informacyjny podlegający zastępcy komendanta wojewódzkiego MO ds. SB składał się z jednego funkcjonariusza (z wyjątkiem Warszawy, gdzie w różnych okresach było od dwóch do ośmiu etatów) i zajmował się opracowywaniem analiz, planów działań KW MO oraz informacji dziennych i okresowych dla kierownictwa komendy oraz Gabinetu Ministra.

Terenowymi odpowiednikami Głównego Inspektoratu Ochrony Przemysłu MSW w drugiej połowie lat siedemdziesiątych w największych KW MO (w Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Łodzi, Opolu, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i we Wrocławiu) były inspektoraty ochrony przemysłu<sup>119</sup>, a w pozostałych KW MO – samodzielne stanowisko inspektora ds. ochrony przemysłu w Wydziale Inspekcji. Kolejne inspektoraty ochrony przemysłu powstały w pierwszej połowie lat osiemdziesiątych w KW MO w Białymstoku, Bielsku-Białej, Częstochowie, Jeleniej Górze, Krakowie, Legnicy, Lublinie, Radomiu, Toruniu i Wałbrzychu.

Starsi inspektorzy przy zastępcy komendanta wojewódzkiego MO ds. SB (jeden, dwóch lub trzech, w zależności od województwa) odpowiadali za współpracę z Departamentem I MSW. Istniały również dwie filie Departamentu I MSW: w Poznaniu (powstała w marcu 1975 r.) oraz Katowicach (powstała 10 grudnia 1973 r.). Ich utworzenie było motywowane potrzebami operacyjnymi (Międzynarodowe Targi Poznańskie, duża liczba firm zajmujących się kontaktami gospodarczymi z zagranicą w górnictwie węglowym). Były to samodzielne zespoły operacyjne podległe bezpośrednio kierownictwu Departamentu I MSW i wykonujące zadania na rzecz wszystkich pionów operacyjnych departamentu<sup>120</sup>.

W trzech KW MO istniały komórki wykonujące zadania radiokontrwywiadu. Były to: Wydział RKW przy KW MO w Gdańsku z siedzibą w Miłocinie, Samodzielna Stacja „P” przy KW MO w Szczecinie oraz Samodzielna Sekcja RKW przy KW MO w Olsztynie utworzona w styczniu 1977 r. Choć organizacyjnie wchodziły w skład KW MO, to merytorycznie podlegały Biuru RKW i funkcjonowały we wspólnym systemie radiokontrwywiadu państw członków Układu Warszawskiego<sup>121</sup>.

1 czerwca 1975 r. przy KW MO powstały wydziały inspekcji (liczące od pięciu do dwunastu etatów), które przejęły zadania dotychczasowych inspektorów kierownictwa KW MO. Wydziały te zajmowały się bieżącą kontrolą funkcjonowania struktur komendy. Chociaż funkcjonowały w ramach pionu MO, to istniejące w ich ramach zespoły ds. SB (liczące jednego lub dwóch funkcjonariuszy) odpowiadały za sprawy związane z działalnością SB<sup>122</sup>. Praca wydziałów inspekcji była nadzorowana przez Główny Inspektorat Ministra, który je kontrolował i prowadził postępowania wyjaśniające w sprawach wewnątrzresortowych.

Przybywanie zadań, związane m.in. z nasilaniem się działalności opozycyjnej, spowodowało w końcu lat siedemdziesiątych znaczną rozbudowę pionu III. Wydziały III zaczęły wówczas wyraźnie dominować liczebnie w strukturach KW MO. Rozwijająca

<sup>119</sup> AIPN, MSW II, 107/640, Inspektorat Ochrony Przemysłu – stan etatowy 1975–1981.

<sup>120</sup> AIPN, 0178/35, Pismo dyrektora Departamentu I MSW gen. bryg. Zdzisława Sarewicza do podsekretarza stanu, szefa Służby Wywiadu i Kontrwywiadu w MSW gen. dyw. Władysława Pożogi, Warszawa, 8 XII 1983 r., k. 86–89.

<sup>121</sup> AIPN Gd, 0046/812, t. 35, Zakres działania Wydziału RKW SB KW MO w Gdańsku, 1980 r., k. 61 i n.

<sup>122</sup> AIPN, MSW II, 107/640, Wydział II – stan etatowy 1975–1981.

się w środowiskach inteligenckich Warszawy działalność m.in. Komitetu Obrony Robotników, Studenckiego Komitetu Solidarności i Towarzystwa Kursów Naukowych spowodowała, że w czerwcu 1978 r. w KS MO z kilku sekcji Wydziału III utworzono dwa nowe wydziały: III-1, który prowadził pracę operacyjną w środowiskach wyższych uczelni, i III-2, który „opiekował się” artystami, intelektualistami i zaangażowanymi politycznie dziennikarzami (po legalizacji NSZZ „Solidarność” prowadził działania operacyjne również wobec struktur prasowych związku, m.in. Agencji Prasowej „AS” Krajowej Komisji Porozumiewawczej NSZZ „Solidarność”). Także w czerwcu 1978 r. w KS MO na bazie wydzielonych sekcji Wydziału IIIA utworzono Wydział IIIA-1 zajmujący się ochroną centralnych ogniw instytucji i organizacji będących w zainteresowaniu pionu (m.in. Centralnej Rady Związków Zawodowych oraz od 1980 r. Zarządu Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność”). W styczniu 1978 r. Wydział IIIA utworzono w KW MO w Gdańsku<sup>123</sup>, a 1 stycznia 1979 r. we wszystkich pozostałych województwach (choć obsadzanie stanowisk w tych nowo powstałych wydziałach trwało do końca tego roku). Nowe wydziały przejęły również grupy operacyjne wydziałów III funkcjonujące w większych miastach poszczególnych województw. W grudniu 1981 r. wszystkie wydziały IIIA przemianowano na wydziały V, natomiast Wydział IIIA-1 w KS MO na Wydział V-1.

Stan wojenny i lata osiemdziesiąte to okres znacznej rozbudowy zarówno etatowej, jak i organizacyjnej SB. W pionie III w województwach o największym skoncentrowaniu uczelni i placówek naukowych utworzono wydziały III-1 zajmujące się rozpracowywaniem operacyjnym tych środowisk. Wydziały te powstały w KW MO/WUSW: w Krakowie (lipiec 1980 r.)<sup>124</sup>, Katowicach<sup>125</sup>, Poznaniu i Szczecinie (lipiec 1982 r.), Łodzi (sierpień 1982 r.), we Wrocławiu (wrzesień 1982 r.) oraz w Gdańsku (marzec 1984 r.).

Podobne przekształcenia występowały w pionie V. W lutym 1982 r. z Wydziału V KW MO w Katowicach, liczącego aż 141 funkcjonariuszy, wydzielono dwa nowe: Wydział V-1 liczący 89 stanowisk oraz Wydział V-2 liczący 155 stanowisk<sup>126</sup>. Po tej reorganizacji tak wydział V, jak i oba nowe wydziały posiadały grupy operacyjne w miastach górnośląskich<sup>127</sup>, a pion V w województwie katowickim liczył niemal 300 funkcjonariuszy i był zdecydowanie najliczniejszy w kraju. W styczniu 1983 r. Wydział V-1 powstał

<sup>123</sup> AIPN Gd, 05/75/27, Etat KW MO w Gdańsku nr Gd/W/01/75 z 1 VI 1975 r.; zmiany wprowadzone rozkazem organizacyjnym nr 01/Gd/78 z 21 I 1978 r., k. 53.

<sup>124</sup> W Krakowie w listopadzie 1982 r. nastąpiła zamiana nazw pomiędzy Wydziałem III i Wydziałem III-1. Nie do końca znany jest jej motyw (W. Frazik, F. Musiał, M. Szpytma, *Twarze krakowskiej bezpieki. Obsada stanowisk kierowniczych Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa w Krakowie. Informator personalny*, Kraków 2006, s. 26).

<sup>125</sup> AIPN Ka, 362/24, Rozkaz organizacyjny nr 023/Ka/82 komendanta wojewódzkiego MO w Katowicach z 30 VII 1982 r., k. 9–10.

<sup>126</sup> *Ibidem*, Rozkaz organizacyjny nr 06/Ka/82 komendanta wojewódzkiego MO w Katowicach z 2 III 1982 r., k. 3 i n.

<sup>127</sup> AIPN Ka, 362/25, Rozkaz organizacyjny nr 06/Ka/83 komendanta wojewódzkiego MO w Katowicach z 23 III 1983 r. Wydział V miał grupy operacyjne w Będzinie, Bytomiu, Chorzowie, Chrzanowie, Gliwicach, Rybniku i Tychach; Wydział V-1 miał grupy operacyjne w Będzinie, Bytomiu, Chorzowie, Chrzanowie, Dąbrowie Górniczej, Gliwicach, Rybniku i Tychach; Wydział V-2 miał grupy operacyjne w Będzinie, Bytomiu, Chorzowie, Chrzanowie, Gliwicach, Jastrzębiu-Zdroju, Rybniku, Sosnowcu, Tarnowskich Górach i Tychach. Obecnie nie wiadomo, jak przebiegał podział kompetencji pomiędzy tymi trzema wydziałami. Wszystkie trzy posiadały np. grupy operacyjne w tych samych miejscowościach, być może był to podział branżowy, np. Wydział V-2 zajmował się operacyjnym zabezpieczeniem przemysłu węglowego.

w KW MO we Wrocławiu, a jego głównym zadaniem było zwalczanie podziemnych ogniw Solidarności i dodatkowo ochrona sektora komunikacji miejskiej oraz „wojewódzkiego kompleksu komunalnego”. W marcu 1982 r. Wydział V-2 powstał również w KS MO.

**Tabela 6. Stan etatowy SB w terenie w latach 1975–1990 (dane na 31 grudnia każdego roku)**

Woje- wództwo	1975	1979	1981	1982	1984		20 II 1990			
					WUSW	RUSW	SB*	Techn.- Oper.**	Paszporty	
									WUSW	RUSW
Biała Podlaska	78	91	106	134	106	35	54	21	10	5
Białystok	212	230	244	296	248	65	86	109	32	11
Bielsko- -Biała	149	189	229	343	254	106	103	77	29	24
Bydgoszcz	306	316	372	453	362	103	119	142	29	13
Chełm	77	95	113	148	121	35	58	23	10	2
Ciechanów	80	92	117	136	98	44	52	18	9	5
Częstoch- -wa	157	239	267	334	293	70	101	81	33	20
Elbląg	122	172	204	254	207	55	73	74	17	7
Gdańsk	666	703	782	939	865	134	284	335	67	32
Gorzów Wlkp.	125	148	184	237	177	63	83	24	20	8
Jelenia Góra	127	157	198	237	184	74	78	26	31	11
Kalisz	124	179	215	260	197	71	64	62	15	13
Katowice	787	880	971	1 312	724	696	287	254	53	242
Kielce	286	296	353	425	308	152	97	125	32	21
Konin	99	121	141	179	151	37	81	25	14	6
Koszalin	259	273	317	365	297	87	92	152	16	7
Kraków	461	517	581	674	637	74	217	278	78	45
Krosno	102	123	153	187	140	55	59	22	14	5
Legnica	133	187	216	273	223	80	82	74	25	10
Leszno	77	104	128	167	129	53	54	23	9	5
Lublin	295	337	371	468	421	101	147	164	69	16
Łomża	96	113	135	166	133	38	55	22	13	7
Łódź	419	458	472	597	595	65	240	245	78	33
Nowy Sącz	115	154	181	214	146	90	56	33	27	12
Olsztyn	270	300	355	416	300	125	111	162	23	17
Opole	314	340	372	451	370	125	138	109	61	34
Ostrołęka	79	91	111	133	102	39	51	21	11	4
Piła	111	128	159	195	142	64	74	21	15	12
Piotrków Trybunalski	114	154	178	221	149	87	72	45	16	11

Płock	121	144	167	236	193	53	74	73	15	6
Poznań	445	488	541	668	595	107	246	237	69	25
Przemyśl	118	172	211	246	204	54	61	65	16	9
Radom	134	209	239	298	241	67	91	94	19	7
Rzeszów	268	271	300	349	288	81	98	138	27	19
Siedlce	105	124	151	181	130	60	59	24	13	6
Sieradz	80	113	134	170	125	52	56	64	8	9
Skierniewice	93	105	132	164	116	55	56	18	8	9
Słupsk	111	135	175	225	183	50	81	23	13	5
Suwałki	101	130	167	195	121	87	58	22	14	10
Szczecin	496	535	591	702	624	121	218	260	69	26
Tarnobrzeg	129	158	205	255	172	105	61	26	11	20
Tarnów	130	157	187	235	195	48	72	23	26	11
Toruń	159	227	261	345	225	133	84	86	20	11
Wałbrzych	142	182	215	288	208	95	85	32	32	11
Warszawa	753	904	981	1 154	905	345	350	300	55	207
Włocławek	109	143	166	204	176	36	73	23	14	4
Wrocław	441	477	538	706	607	195	217	271	81	16
Zamość	84	107	136	168	146	26	68	27	14	9
Zielona Góra	228	246	272	328	250	98	94	118	21	15
<b>Razem</b>	<b>10 530</b>	<b>12 214</b>	<b>13 994</b>	<b>17 331</b>	<b>13 783</b>	<b>4 691</b>	<b>5 270</b>	<b>4 656</b>	<b>1 401</b>	<b>1 073</b>
					<b>18 474</b>			<b>12 400</b>		

\* Wydziały: II, Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa, Ochrony Gospodarki, Studiów i Analiz.

\*\* Jednostki pionów: „A”, „B”, „C”, „T” i Wydziały Śledcze.

Źródło: AIPN, MSW II, 107/640, Służba Bezpieczeństwa – stan etatowy 1975–1985, b.p.; AIPN, MSW II, 107/641, Stany etatowe w poszczególnych służbach-pionach według stanu na 20 II 1990 r., k. 1–4.

Wydziały pionu zabezpieczenia operacyjnego w większości nowo powstałych województw były kadłubowe, liczyły po kilku (4–7 funkcjonariuszy), co nie było zgodne z zasadami organizacyjnymi w resorcie spraw wewnętrznych. Były również zbyt małe, aby samodzielnie realizować zadania. Wobec tego w lipcu 1982 r. w dwudziestu trzech komendach wojewódzkich zlikwidowano wydziały „B”, „C”, „T”, „W” i utworzono wydziały zabezpieczenia operacyjnego, przy czym w szesnastu (Gorzów Wielkopolski, Jelenia Góra, Konin, Krosno, Leszno, Łomża, Piła, Piotrków Trybunalski, Siedlce, Sieradz, Słupsk, Suwałki, Tarnobrzeg, Tarnów, Wałbrzych, Włocławek) w ich składzie były sekcje „B”, „C”, „T” i „W”, a w siedmiu, w których wcześniej nie było Wydziału „W” (Biała Podlaska, Chełm, Ciechanów, Nowy Sącz, Ostrołęka, Skierniewice, Zamość) – jedynie sekcje „B”, „C” i „T”<sup>128</sup>.

Ustawa z 14 lipca 1983 r. o urzędzie ministra spraw wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów wprowadziła nowe nazewnictwo jednostek terenowych MSW.

<sup>128</sup> AIPN, MSW II, 4070, Analiza zakresów działania jednostek organizacyjnych wchodzących w skład Służby Zabezpieczenia Operacyjnego i ich odpowiedników w WUSW, 8 V 1984 r., k. 201.

Na jej mocy 1 sierpnia 1983 r. dotychczasowe KW MO przemianowano na WUSW<sup>129</sup>, zmianom uległa również tytułatura kierownictwa – wprowadzono funkcje szefa i zastępców szefa WUSW<sup>130</sup> (analogiczne zmiany wprowadzono także w KM i KD MO). Szef WUSW spełniał funkcję organizacyjną, koordynacyjną i nadzorczą w zakresie realizacji zadań SB i MO<sup>131</sup>.

W związku z wydzieleniem w końcu 1984 r. z Departamentu IV MSW pionu zajmującego się rolnictwem i utworzeniem Departamentu VI MSW, między styczniem a marcem 1985 r. dotychczasowe wydziały IV w KW MO podzielono i w większości województw utworzono wydziały IV, zajmujące się – jak przed 1981 r. – działalnością operacyjną wobec Kościołów i związków wyznaniowych, oraz wydziały VI kontrolujące operacyjnie sektor rolno-spożywczy. Jednakże w dziesięciu województwach (bialskopodlaskie, chełmskie, ciechanowskie, konińskie, legnickie, ostrołęckie, pilskie, sieradzkie, suwalskie, wałbrzyskie) zamiast wydziałów IV utworzono samodzielne sekcje IV, a w szesnastu województwach (bialskopodlaskie, białostockie, chełmskie, gorzowskie, konińskie, krośnieńskie, nowosądeckie, ostrołęckie, pilskie, radomskie, rzeszowskie, skierniewickie, suwalskie, toruńskie, warszawskie, zielonogórskie) powstały samodzielne sekcje VI. Jednak taki system nie przetrwał długo – pod wpływem nacisków szefów WUSW od końca 1985 r. samodzielne sekcje obu tych pionów stopniowo przekształcano w wydziały. Proces zakończył się na początku 1986 r., kiedy to we wszystkich województwach funkcjonowały jedynie wydziały IV i VI.

Zadania na rzecz wywiadu do września 1982 r. realizowali w KW MO starsi inspektorzy przy zastępcy komendanta ds. SB. Jednak wzrost liczby zadań wywiadowczych realizowanych z „pozycji krajowych” spowodował, iż na mocy zarządzenia organizacyjnego nr 0118 ministra spraw wewnętrznych z 16 września 1982 r. inspektoraty I SB utworzono w jedenastu KW MO: w Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i we Wrocławiu<sup>132</sup>. Na początku 1990 r. powstały w kolejnych trzydziestu województwach<sup>133</sup>. Stanowiska starszych inspektorów przy zastępcy szefa WUSW ds. SB pozostały wówczas zaledwie w ośmiu województwach: bialskopodlaskim, chełmskim, gorzowskim, konińskim, leszczyńskim, radomskim, skierniewickim i wrocławskim. Z chwilą powstania inspektoratów I SB w Katowicach i Poznaniu praca na rzecz wywiadu w obu miastach była dublowana (działały tam filie Departamentu I MSW), co prowadziło do wielu zażądań. W związku z tym obie filie 1 marca 1984 r. zostały zlikwidowane na mocy decyzji szefa Służby Wywiadu i Kontrwywiadu z 12 grudnia 1983 r.<sup>134</sup>

<sup>129</sup> Zasady działania szefa WUSW określało zarządzenie nr 03/84 ministra spraw wewnętrznych z 20 I 1984 r. (AIPN, 01099/14, k. 5).

<sup>130</sup> DzU 1983, nr 38, poz. 172, art. 5.

<sup>131</sup> AIPN, 01099/14, Zarządzenie nr 03/84 ministra spraw wewnętrznych z 20 I 1984 r. w sprawie zakresu działania szefa WUSW, k. 5.

<sup>132</sup> AIPN, 01784/35, Notatka dotycząca harmonogramu prac związanych z wprowadzeniem w życie zarządzenia ministra spraw wewnętrznych i instrukcji pracy inspektoratów I SB i starszych inspektorów przy zastępcy komendanta wojewódzkiego MO ds. SB, Warszawa, 11 X 1982 r., k. 112–113.

<sup>133</sup> AIPN, 0178/35, Notatka dotycząca obsady etatowej pionu I w WUSW, Warszawa, 16 III 1990 r., k. 1.

<sup>134</sup> *Ibidem*, Pismo zastępcy naczelnika Wydziału XVI Departamentu I MSW płk. Stanisława Rączki do naczelnika Wydziału VII Departamentu Kadr MSW płk. Piotra Kardasza, Warszawa, 5 III 1984 r., s. 82–83.



W latach osiemdziesiątych komórki radiokontrwywiadu przeszły kilka istotnych reorganizacji: w marcu 1986 r. sekcję RKW przy WUSW w Olsztynie rozbudowano i przekształcono w Wydział RKW, a w marcu 1987 r. Wydział RKW utworzono przy WUSW w Szczecinie. W październiku 1989 r., kiedy rozwiązano Biuro RKW, a jego struktury włączono w skład Biura „A” MSW, rozwiązano też Wydział RKW w Olsztynie, a Wydziały RKW w Gdańsku i Szczecinie połączono z samodzielnymi sekcjami „A”, tworząc wydziały „A”, te natomiast w lutym 1990 r. przemianowano na wydziały szyfrów.

Działania operacyjne wobec środowisk będących przedmiotem zainteresowania Biura Studiów SB MSW na szczeblu lokalnym były realizowane przez wydziały III oraz V, jednak w KW MO w Gdańsku w kwietniu 1983 r. powstał Inspektorat 2, będący komórką zamiejscową Biura Studiów SB MSW wykonującą zadania operacyjne związane z osobą Lecha Wałęsy. Również przy WUSW w Nowym Sączu od lutego 1986 r. do października 1988 r. istniał przejściowo Inspektorat 2. We Wrocławiu na podstawie decyzji szefa WUSW z 20 listopada 1986 r. powstała Grupa Specjalna, którą 1 stycznia 1987 r. przekształcono w Inspektorat 2<sup>135</sup>. Dopiero w drugiej połowie 1988 r., pod naciskiem poszczególnych szefów WUSW, rozpoczęto tworzenie inspektoratów w innych województwach: w bydgoskim, katowickim, krakowskim, piotrkowskim, poznańskim i toruńskim<sup>136</sup>. W drugiej połowie 1989 r. powstały dalsze: w kieleckim, lubelskim<sup>137</sup> i łódzkim, przy czym te trzy nie wyszły poza stadium organizacji i nie powołano ich kierowników.

Kiedy w końcu 1984 r. w centrali powołano Zarząd Ochrony Funkcjonariuszy, także we wszystkich WUSW powstały inspektoraty ochrony funkcjonariuszy zajmujące się działaniami operacyjnymi wobec pracowników MSW podejrzewanych o popełnienie przestępstw.

Od schematu organizacyjnego SB obowiązującego w całym kraju odbiegały dwie KW MO/WUSW: w Katowicach oraz Gdańsku. W KW MO w Katowicach w listopadzie 1973 r. utworzono Samodzielną Sekcję Operacyjno-Ochronną SB, której zadaniem była ochrona wysokich funkcjonariuszy partyjnych z województwa<sup>138</sup>. Zadania tej komórki stale ulegały zwiększaniu i 1 stycznia 1977 r. powstał Wydział Operacyjno-Ochronny SB KW MO w Katowicach<sup>139</sup>. Nadzór nad jego działalnością sprawował bezpośrednio komendant wojewódzki MO, a operacyjnie podlegał Biuru Ochrony Rządu. Wydział został rozwiązany w lutym 1990 r.<sup>140</sup> W Gdańsku, w związku z budową elektrowni jądrowej w Żarnowcu, po trwających kilka lat konsultacjach, 1 grudnia 1988 r. powstał – na podstawie zarządzenia organizacyjnego nr 0134/org

<sup>135</sup> AIPN Wr, KW MO Wrocław, 054/903, Aktualizacja kierunkowego planu pracy Wydziału III WUSW we Wrocławiu na 1986 r., Wrocław, 28 XI 1986 r., k. 10.

<sup>136</sup> AIPN, MSW II, 10/221, Notatka w sprawie wstrzymania rozpatrywania wniosków o tworzenie inspektoratów 2 SB na szczeblu wojewódzkim, styczeń 1989 r., k. 1.

<sup>137</sup> W Lublinie Inspektorat 2 powstał na mocy zarządzenia nr 0166/org ministra spraw wewnętrznych z 1 VIII 1989 r. i nie rozwinął działalności.

<sup>138</sup> AIPN Ka, 362/15, Rozkaz organizacyjny nr 028/Kt/73 komendanta wojewódzkiego MO w Katowicach z 27 XI 1973 r., k. 7.

<sup>139</sup> AIPN Ka, 362/19, Rozkaz organizacyjny nr 01/Ka/77 komendanta wojewódzkiego MO w Katowicach z 11 I 1977 r., k. 1.

<sup>140</sup> AIPN Ka, 0100/1, Protokół rozwiązania Wydziału Operacyjno-Ochronnego SB WUSW w Katowicach, 27 II 1990 r., k. 1.

ministra spraw wewnętrznych z 21 listopada 1988 r. – Inspektorat Operacyjnej Ochrony Elektrowni Jądrowej w Żarnowcu SB WUSW w Gdańsku. Do jego zadań należało zabezpieczenie operacyjne budowy. Istniał krótko, już po roku bowiem, na mocy zarządzenia organizacyjnego nr 0500/org ministra spraw wewnętrznych z 15 listopada 1989 r., został rozwiązany<sup>141</sup>.

W połowie 1989 r., przed reorganizacją SB, wszystkie WUSW/SUSW liczyły w sumie 389 wydziałów SB, w tym: 49 wydziałów II, 49 wydziałów III, 8 wydziałów III-1, 1 wydział III-2, 49 wydziałów IV, 49 wydziałów V, 3 wydziały V-1, 2 wydziały V-2, 49 wydziałów VI, 26 wydziałów „B”, 26 wydziałów „C”, 25 wydziałów „T”, 26 wydziałów „W”, 23 wydziały zabezpieczenia operacyjnego, 3 wydziały RKW, 1 wydział operacyjno-ochronny. Do tego dochodziło jeszcze 11 inspektoratów I, 8 inspektoratów 2, 49 inspektoratów ochrony funkcjonariuszy, 20 inspektoratów ochrony przemysłu, 49 samodzielnych sekcji „A”. Ogółem więc było to 526 komórek organizacyjnych SB szczebla wojewódzkiego.

Rozpoczęte w 1989 r. zmiany w funkcjonowaniu SB objęły także jednostki szczebla terenowego. Jako pierwszy w czerwcu tego roku został zlikwidowany pion „W”. Kadry i zadania rozwiązanych wydziałów „W” przy WUSW włączono do wydziałów II, w których powstały zespoły ds. obrotu w komunikacji kierowane przez zastępcę naczelnika tego wydziału<sup>142</sup>.

Kolejne zmiany zostały wprowadzone z dniem 1 listopada 1989 r., kiedy to zlikwidowano wszystkie dotychczasowe wydziały operacyjne (oprócz wydziałów II), utworzono natomiast trzy nowe wydziały SB<sup>143</sup>. W skład wydziałów ochrony konstytucyjnego porządku państwa weszły komórki dotychczasowych wydziałów III, III-1 i III-2. Wydziały ochrony gospodarki przejęły struktury wydziałów V, V-1, V-2 oraz VI, w ich ramach utworzono również grupy ds. fizycznej i technicznej ochrony uspołecznionych zakładów pracy, realizujące zadania dotychczasowego pionu ochrony przemysłu. W skład wydziałów studiów i analiz weszły kadry wydziałów IV oraz inspektoratów 2.

Także w listopadzie 1989 r., w związku z likwidacją pionu polityczno-wychowawczego, w WUSW rozwiązano dotychczasowe wydziały szkolenia oraz polityczno-wychowawcze i utworzono jeden wydział szkolenia i wychowania<sup>144</sup>.

Zasadniczej reorganizacji uległ również pion zabezpieczenia operacyjnego. Z dniem 15 grudnia 1989 r. rozwiązano dotychczasowe wydziały zabezpieczenia operacyjnego, a wchodzące w ich skład sekcje „B”, „C” i „T” podporządkowano odpowiednim wydziałom w sąsiednich WUSW<sup>145</sup>. Na przykład w skład Wydziału „T” WUSW we Wrocławiu weszły: Grupa „T” z siedzibą w Jeleniej Górze i Grupa „T” z siedzibą w Wałbrzychu, a w skład Wydziału „B” weszły: Grupa „B” z siedzibą w Jeleniej Górze oraz Grupa „B” z siedzibą w Wałbrzychu<sup>146</sup>. W szesnastu WUSW (w Chelmie, Gorzowie Wielkopolskim, Jeleniej Górze, Koninie, Krośnie, Lesznie, Łomży, Nowym

<sup>141</sup> AIPN Gd, 214/2560, Akta osobowe Ryszarda Łubińskiego, b.p.

<sup>142</sup> AIPN Wr, 247/1, t. 3, Rozkaz organizacyjny nr 012/Wr/89 szefa WUSW we Wrocławiu z 19 VI 1989 r., k. 111.

<sup>143</sup> *Ibidem*, Rozkaz organizacyjny nr 025/Wr/89 szefa WUSW we Wrocławiu z 22 XI 1989 r., k. 117.

<sup>144</sup> AIPN, 01096/16, Zarządzenie nr 95 ministra spraw wewnętrznych z 21 XI 1989 r., k. 40–41.

<sup>145</sup> Jedynie sekcje „B” WUSW w Piotrkowie Trybunalskim oraz Nowym Sączu pozostały w strukturach tych urzędów.

<sup>146</sup> AIPN Wr, 247/1, t. 3, Rozkaz organizacyjny nr 02/Wr/90 szefa WUSW we Wrocławiu z 5 I 1990 r., k. 123.

Sączu, Pile, Piotrkowie Trybunalskim, Sieradzu, Skierniewicach, Słupsku, Tarnobrzegu, Tarnowie i Wałbrzychu) na przełomie 1989 i 1990 r. ponownie powołano wydziały „C”<sup>147</sup>. W związku z likwidacją pionu ochrony funkcjonariuszy w lutym 1990 r. zlikwidowano inspektoraty ochrony funkcjonariuszy przy WUSW.

W ramach tej reorganizacji pozostawiono tylko jeden etat zastępcy szefa WUSW ds. SB, a pozostałe etaty zastępców ds. SB przemianowano na etaty głównych specjalistów. Likwidacji uległy również stanowiska inspektorów ds. analityczno-informacyjnych przy zastępcy szefa WUSW ds. SB. W ich miejsce wprowadzono etaty starszych specjalistów i specjalistów.

Likwidacja komend powiatowych MO, a co za tym idzie funkcjonujących w nich referatów ds. SB, powodowała dużą lukę w systemie organizacyjno-operacyjnym SB. Aby choć częściowo temu zaradzić, przy KM MO w miejscowościach mających większe znaczenie dla SB powstały grupy operacyjne poszczególnych wydziałów operacyjnych i zabezpieczenia operacyjnego (a zwłaszcza paszportów) komend wojewódzkich.

W 1975 r. poszczególne wydziały SB w KW MO miały następujące liczby grup i stanowisk w KM MO i komisariatach:

- Wydziały II – 41 grup operacyjnych ze 173 stanowiskami;
- Wydziały III i IIIA – 53 grupy operacyjne z 246 stanowiskami;
- Wydziały IV – 19 grup operacyjnych z 40 stanowiskami;
- Wydziały „T” – 17 grup „T” z 45 stanowiskami;
- Wydziały „W” – 10 grup „W” z 49 stanowiskami;
- Wydziały Paszportów – 283 sekcje i referaty z 537 stanowiskami<sup>148</sup>.

Ich liczbę stopniowo zwiększano, np. gdy w 1981 r. znacznie rozbudowano etatowo oraz organizacyjnie wydziały IV, we wszystkich KM MO i komisariatach MO powstały podległe tym wydziałom grupy operacyjne<sup>149</sup>.

Braki w operacyjnej kontroli terenu uwidoczniły się jednak w latach osiemdziesiątych, kiedy działalność opozycyjna nasilała się w całym kraju, a nie tylko w dużych ośrodkach miejskich. Na zasadzie eksperymentu w lipcu 1982 r. powstały piony SB w KM MO i komisariatach MO w województwie opolskim, a w sierpniu 1982 r. – w województwie legnickim<sup>150</sup>. Prace nad reorganizacją jednostek MO na szczeblu lokalnym rozpoczęto we wrześniu 1982 r., kiedy to powstał zespół kierowany przez płk. Henryka Kustosza, zastępcę dyrektora Biura Prewencji KG MO. Jego zadaniem było opracowanie do końca grudnia tego roku koncepcji organizacyjnej dla powołania pionów SB w KM MO i komisariatach MO w 32 województwach<sup>151</sup>.

Podstawą do tworzenia komórek terenowych SB były Wytyczne o rejonizacji SB wprowadzone decyzją kierownictwa MSW z 22 października 1982 r. Wytyczne umożliwiały szefom WUSW występowanie w szczególnie uzasadnionych przypadkach o utworzenie komórek rejonowych SB w miastach wojewódzkich. Na podstawie tych

<sup>147</sup> Według innych informacji Wydział „C” w Tarnowie powstał już w 1988 r.

<sup>148</sup> AIPN, MSW II, 4401, Raport o realizacji decyzji ministra spraw wewnętrznych..., k. 1 i n.

<sup>149</sup> AIPN Wr, 247/1, t. 3, Rozkaz organizacyjny nr 09/Wr/81 komendanta wojewódzkiego MO we Wrocławiu z 30 V 1981 r., k. 41–42.

<sup>150</sup> AIPN, 17/IX/231, t. 27, Ocena stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie województwa legnickiego za okres 1–31 VII 1982 r., k. 390.

<sup>151</sup> AIPN, 01225/799, Zarządzenie nr 26/82 ministra spraw wewnętrznych z 17 IX 1982 r., k. 179.

wytocznych na mocy zarządzenia nr 6/83 ministra spraw wewnętrznych z 23 stycznia 1983 r. wprowadzono podział województw na rejony, w których powstały KM i KD MO. Komórki SB w tych komendach powołano 1 kwietnia 1983 r. na mocy zarządzenia ministra spraw wewnętrznych nr 012/83 z 13 marca 1983 r. Wprowadzono wówczas stanowiska zastępców komendantów ds. SB w KM MO oraz zastępców kierowników ds. SB w niektórych komisariatach MO. Od 1 sierpnia 1983 r., na mocy wspomnianej wcześniej ustawy z 14 lipca 1983 r., KM i KD MO przemianowano na RUSW, MUSW i DUSW<sup>152</sup>. Zmieniono też tytułaturę kierownictwa, wprowadzając na szczeblu rejonu, miasta i dzielnicy szefów RUSW, MUSW i DUSW. Podobnie jak w przypadku zastępców komendantów powiatowych ds. SB przed reformą administracyjną 1975 r. merytorycznie podlegali oni wyłącznie zastępcy komendanta wojewódzkiego ds. SB, a komendant miejski i później szef RUSW/MUSW/DUSW na działanie pionu SB miał bardzo niewielki wpływ.

Nie we wszystkich jednak nowo powstałych RUSW (i równorzędnych) utworzono komórki SB. W 1983 r. powstały w 300 spośród 360 istniejących jednostek rejonowych, a w pięciu następnych utworzono po jednym stanowisku tzw. koordynatora ds. SB<sup>153</sup>. We wrześniu 1984 r. SB była zorganizowana już w 310 jednostkach<sup>154</sup>. Komórki SB działały wówczas w 25 jednostkach szczebla terenowego 15 miast wojewódzkich: w SUSW w Warszawie – 7 DUSW, w WUSW we Wrocławiu – 5 DUSW, w WUSW w Krakowie – 1 DUSW (Nowa Huta), w WUSW w Katowicach – 1 MUSW i w RUSW w Białymstoku, Ciechanowie, Koszalinie, Legnicy, Nowym Sączu, Olsztynie, Opolu, Piotrkowie Trybunalskim, Rzeszowie, Sieradzu i Toruniu<sup>155</sup>. W grudniu 1989 r. funkcjonowało już 328 jednostek SB szczebla terenowego, w tym 301 w RUSW, 11 w MUSW (wyłącznie w województwie katowickim) oraz 16 w DUSW (Kraków, Warszawa, Wrocław). W tym okresie zlikwidowano tylko jedną komórkę terenową – w lutym 1986 r. MUSW w Gubinie w związku z likwidacją sądu rejonowego w tym mieście.

W jednostkach terenowych działały grupy (1–4 etatów), referaty (5–7 etatów) i sekcje (8–15 etatów) oraz wydziały (powyżej 16 etatów) poszczególnych pionów SB<sup>156</sup>. Te ostatnie powoływano w miastach, w których występowały największe zagrożenia z punktu widzenia SB.

Jednostki szczebla rejonowego przechodziły również reorganizacje, częściowo wynikające ze zmian na szczeblu centralnym, a częściowo z uwarunkowań lokalnych. Dobrym przykładem jest województwo katowickie, posiadające najbardziej rozbudowaną w skali kraju strukturę organizacyjną SB. W 1983 r. komórki SB funkcjonowały w dwudziestu trzech KM MO, a w ich skład weszły grupy operacyjne dotychczas podporządkowane poszczególnym wydziałom KW MO: siedem grup operacyjnych Wydziału II,

<sup>152</sup> Zasady działania szefa RUSW (równorzędnego) określało zarządzenie nr 04/84 ministra spraw wewnętrznych z 20 I 1984 r. (AIPN, 01099/14, b.p.).

<sup>153</sup> AIPN, MSW II, 4060, Wnioski wynikające z doświadczeń dwuipółletniej pracy RUSW, Warszawa, grudzień 1985 r., k. 289 i n.

<sup>154</sup> AIPN, MSW II, 10/1422, Notatka dotycząca koncepcji organizacyjno-etatowej pionów IV i VI SB, wrzesień 1984 r., k. 21.

<sup>155</sup> *Ibidem*, k. 18–19.

<sup>156</sup> AIPN, 01096/6, Zarządzenie nr 019/85 ministra spraw wewnętrznych z 19 III 1985 r. w sprawie zasad tworzenia komórek organizacyjnych i etatowych stanowisk kierowniczych w resorcie spraw wewnętrznych, k. 158–165.

osiem – Wydziału III, dwadzieścia jeden – Wydziału IV, siedem – Wydziału V, osiem – Wydziału V-1, dziesięć – Wydziału V-2, jedna Grupa „T” Wydziału „T” w Raciborzu, cztery grupy „W” Wydziału „W”, piętnaście sekcji oraz dwanaście referatów paszportów Wydziału Paszportów<sup>157</sup>. Od 1 stycznia 1984 r. Grupa „T” oraz sekcje „W” ponownie zostały podporządkowane wydziałom „T” oraz „W”. 1 stycznia 1985 r., w związku z utworzeniem Departamentu VI MSW, w obrębie jednostek terenowych powstało siedemnaście grup VI na bazie etatów wyłączonych z komórek pionu IV<sup>158</sup>.

**Tabela 7. Wykaz wydziałów SB w terenowych urzędach spraw wewnętrznych w latach osiemdziesiątych.**

Wydział	Województwo	Jednostka	Data powstania
Wydział III	katowickie	KM MO/RUSW w Gliwicach	1 VI 1983
	lubelskie	RUSW w Lublinie	X 1988
	toruńskie	KM MO/RUSW w Toruniu	1 IV 1983
Wydział IV	lubelskie	RUSW w Lublinie	koniec 1988
Wydział V	katowickie	KM MO/MUSW w Bytomiu	1 VI 1983
		KM MO/RUSW w Gliwicach	1 IV 1983
		KM MO/MUSW w Katowicach	1 VII 1983
	kieleckie	RUSW w Kielcach	1 I 1989
	krakowskie	KD MO/DUSW Kraków-Nowa Huta	1 V 1983
	lubelskie	RUSW w Lublinie	X 1988
	piotrkowskie	RUSW w Bełchatowie	16 V 1988
	tarnobrzeskie	KM MO/RUSW w Stalowej Woli	1 IV 1983
	toruńskie	KM MO/RUSW w Toruniu	1 IV 1983
Wydział Paszportów	katowickie	KM MO/MUSW w Bytomiu	1 VI 1983
		KM MO/RUSW w Gliwicach	1 VII 1983
		MUSW w Katowicach	II 1989
		RUSW w Rybniku	1 IX 1983
		MUSW w Sosnowcu	1 IX 1983
		RUSW w Tychach	1 XII 1989
	warszawskie	DUSW Warszawa-Żoliborz	1 IV 1984
		DUSW Warszawa-Wola	1 IV 1984
		DUSW Warszawa-Praga Południe	1 IV 1984
		DUSW Warszawa-Praga Północ	1 IV 1984
		DUSW Warszawa-Ochota	1 IV 1984
		DUSW Warszawa-Mokotów	1 IV 1984
		DUSW Warszawa-Śródmieście	1 IV 1984

Źródło: opracowanie własne autora.

<sup>157</sup> AIPN Ka, 362/25, Rozkaz organizacyjny nr 06/Ka/83 komendanta wojewódzkiego MO w Katowicach z 23 III 1983 r., k. 1.

<sup>158</sup> AIPN Ka, 362/27, Rozkaz organizacyjny nr 04/Ka/85 komendanta wojewódzkiego MO w Katowicach z 30 I 1985 r., k. 2.

**Tabela 8. Struktura organizacyjna jednostek terenowych SB w województwie katowickim w drugiej połowie lat osiemdziesiątych**

<b>Jednostka rejonowa MO</b>	<b>Komórki SB w drugiej połowie lat osiemdziesiątych</b>	<b>Komórki SB utworzone 1 XI 1989 r.</b>
RUSW w Będzinie	Sekcja „W” Wydziału „W” Grupa → Referat Paszportów grupy: II, III, IV, V, VI	Sekcja SB
MUSW w Bytomiu	wydziały: Paszportów, V Sekcja „W” Wydziału „W” referaty: II, II grupy: IV, VI	Wydział SB
MUSW w Chorzowie	Sekcja V grupy: Paszportów, II, III, IV, VI	Sekcja SB
RUSW w Chrzanowie	Grupa → Referat Paszportów grupy: II, III, IV, V, VI	Sekcja SB
RUSW w Dąbrowie Górniczej	Grupa → Referat → Sekcja Paszportów, Sekcja V Grupa → Referat III grupy: IV, VI	Wydział SB
RUSW w Gliwicach	wydziały: Paszportów, III, V Sekcja II, Sekcja „W” Wydziału „W” grupy: IV, VI	Wydział SB
RUSW w Jastrzębiu-Zdroju	Sekcja V Grupa → Referat Paszportów, Referat II, Grupa → Referat III grupy: IV, VI	Sekcja SB
MUSW w Jaworznie	Grupa → Referat Paszportów, Referat V grupy: II, III, IV, VI	Sekcja SB
MUSW w Katowicach	Wydział V, Sekcja → Wydział Paszportów sekcje: II, III grupy: IV, VI	Wydział SB
RUSW w Katowicach	Sekcja III	
RUSW w Mysłowicach	Grupa → Referat Paszportów, Referat V grupy: III, IV, VI	Sekcja SB
RUSW w Olkuszu	Grupa → Referat Paszportów grupy: II, III, IV, V, VI	Sekcja SB
MUSW w Piekarach Śląskich	grupy: Paszportów, III, IV, V, VI	Referat SB
RUSW w Pszczynie	Grupa → Sekcja V Grupa → Referat Paszportów grupy: II, III, IV, VI	Sekcja SB
RUSW w Raciborzu	referaty: Paszportów, V grupy: II, III, IV, VI, Grupa „T” Wydziału „T”	Referat SB
MUSW w Rudzie Śląskiej	Sekcja V Grupa → Referat Paszportów grupy: II, III, IV, VI	Sekcja SB

RUSW w Rybniku	Wydział Paszportów Sekcja V, Sekcja „W” Wydziału „W” Referat III grupy: II, IV, VI, Grupa „T” Wydziału „T”	Wydział SB
MUSW w Sie- mianowicach Śląskich	Grupa → Referat Paszportów grupy: III, IV, V, VI	Sekcja SB
MUSW w Sosnowcu	Wydział Paszportów Sekcja V Grupa → Referat II, Referat III grupy: IV, VI	Wydział SB
MUSW w Świętochło- wicach	Grupa → Referat Paszportów grupy: III, IV, V, VI	Referat SB
RUSW w Tarnowskich Górach	Sekcja V Grupa → Referat Paszportów grupy: II, III, IV, VI	Sekcja SB
RUSW w Tychach	Grupa → Referat → Sekcja → Wydział Paszportów Sekcja V Grupa → Referat III Grupa IV	Wydział SB
RUSW w Wodzisławiu Śląskim	Sekcja V Grupa → Referat Paszportów grupy: II, III, IV, VI	Sekcja SB
MUSW w Zabrze	Sekcja Paszportów, Grupa → Sekcja III grupy: II, IV, V, VI	Wydział SB
RUSW w Zawierciu	Sekcja V Grupa → Referat Paszportów grupy: II, III, IV, VI	Sekcja SB
RUSW w Żorach	grupy: Paszportów, III, IV, V, VI	Referat SB

Źródło: opracowanie własne autora na podstawie: AIPN Ka, 362/25–33, Rozkazy organizacyjne szefa WUSW w Katowicach.

Zapoczątkowana w drugiej połowie 1989 r. reorganizacja SB nakreśliła nowe ramy jej funkcjonowania także w jednostkach terenowych. Odtąd w strukturach poszczególnych WUSW mógł być utworzony tylko jeden wydział w każdym pionie, podobnie w każdym RUSW (i równorzędnym) mogła funkcjonować tylko jedna komórka organizacyjna SB (grupa, referat, sekcja lub wydział SB) łącząca zadania wszystkich pionów operacyjnych SB<sup>159</sup>. Ustalenia te nie obejmowały grup II oraz grup paszportów, które funkcjonowały dalej niezależnie.

W wyniku tych przekształceń powstało czternaście wydziałów SB w RUSW i MUSW: w Bytomiu, Dąbrowie Górniczej, Gliwicach, Katowicach, Rybniku, Sosnowcu, Tychach, Zabrze, Kielcach, Krakowie-Nowej Hucie, Lublinie, Ostrowie Wielkopolskim, Przemyśle, Stalowej Woli (aż osiem w województwie katowickim).

<sup>159</sup> AIPN, 0752/7, Szyfrogram zastępcy szefa SB do szefów WUSW, 11 X 1989 r., k. 1–2.

Do 15 stycznia 1990 r. zlikwidowano ogniwa organizacyjne SB w RUSW i równorzędnych, a także grupy II, pozostawiono natomiast grupy paszportów. Zmniejszono też stany etatowe wydziałów SB w WUSW.

**Tabela 9. Komendanci wojewódzcy policji pełniący obowiązki szefów WUSW, mianowani w czerwcu 1990 r.**

<b>KWP</b>	<b>Komendant wojewódzki policji i p.o. szef WUSW</b>	<b>Data objęcia funkcji</b>	<b>Poprzednio zajmowane stanowisko</b>
Biała Podlaska	nadkom. Antoni Celiński	18 VI 1990	st. insp. Wydziału Inspekcji WUSW w Białej Podlaskiej
Białystok	nadkom. Lucjan Kaliszewski	21 VI 1990	st. insp. Biura do Walki z Przestępstwami Gospodarczymi KG MO
Bielsko-Biała	podinsp. Jan Michna	8 VI 1990	p.o. szef WUSW w Bielsku-Białej
Bydgoszcz	podinsp. Janusz Wikariak	25 VI 1990	b.d.
Chełm	podinsp. Ryszard Arski	5 VI 1990	p.o. szef WUSW w Chełmie
Ciechanów	nadkom. Tadeusz Janowski	19 VI 1990	dyżurny RUSW w Otwocku
Częstochowa	nadkom. Jerzy Dźwig	13 VI 1990	zastępca szefa RUSW ds. MO w Lublińcu
Elbląg	nadkom. Wiktor Kowalczyk	11 VI 1990	szef RUSW w Elblągu
Gdańsk	insp. Stefan Bachorski	6 VI 1990	szef MUSW w Gdańsku
Gorzów Wlkp.	podinsp. Mirosław Bara	27 VI 1990	st. insp. Wydziału Inspekcji WUSW w Gorzowie Wlkp.
Jelenia Góra	insp. Ferdynand Buzderewicz	13 VI 1990	p.o. szef WUSW w Jeleniej Górze
Kalisz	podinsp. Tadeusz Ławniczak	18 VI 1990	naczelnik Wydziału WSK WUSW w Kaliszu
Katowice	nadkom. Roman Hula	13 VI 1990	zastępca szefa MUSW ds. MO w Piekarach Śląskich
Kielce	nadkom. Jacenty Frydrych	13 VI 1990	st. insp. Sekcji Zabójstw Wydziału Kryminalnego WUSW w Kielcach
Konin	nadkom. Jan Naparty	7 VI 1990	szef RUSW w Koninie
Koszalin	podinsp. Józef Jakubowski	6 VI 1990	naczelnik Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego WUSW w Koszalinie
Kraków	podinsp. Stefan Tokarz	13 VI 1990	zwolniony z MO w 1981 r.
Krosno	podinsp. Mieczysław Totoń	21 VI 1990	zastępca szefa RUSW ds. MO w Krośnie



Legnica	kom. Franciszek Pisarski	27 VI 1990	naczelnik Wydziału Dochodzeniowego RUSW w Legnicy
Leszno	nadkom. Tadeusz Pawlaczyk	18 VI 1990	p.o. zastępcy szefa RUSW ds. MO we Wschowie
Lublin	insp. Andrzej Koczowski	6 VI 1990	p.o. szefa WUSW w Lublinie
Łomża	podinsp. Stanisław Tabor	8 VI 1990	zastępca szefa WUSW ds. Administracyjno-Gospodarczych w Łomży
Łódź	nadinsp. Marek Ochocki	6 VI 1990	szef WUSW w Łodzi
Nowy Sącz	podinsp. Zenon Wereszka	15 VI 1990	st. insp. Wydziału Inspekcji WUSW w Nowym Sączu
Olsztyn	nadkom. Jerzy Jaroszewski	7 VI 1990	asystent nauk prawnych na Wydziale Porządku Publicznego ASW w Szczytnie
Opole	podinsp. Wiesław Bogucki	13 VI 1990	w dyspozycji szefa WUSW w Opolu
Ostrołęka	podinsp. Eugeniusz Wysocki	15 VI 1990	naczelnik Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego WUSW w Ostrołęce
Piła	podinsp. Mieczysław Tereba	13 VI 1990	p.o. szef WUSW w Pile
Piotrków Trybunalski	podinsp. Józef Młynarski	6 VI 1990	p.o. szef WUSW w Piotrkowie Trybunalskim
Płock	insp. Maciej Książkiewicz	5 VI 1990	p.o. szef WUSW w Płocku
Poznań	podinsp. Zenon Smolarek	7 VI 1990	zastępca naczelnika Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego WUSW w Poznaniu
Przemyśl	podinsp. Stanisław Hala	13 VI 1990	naczelnik Wydziału Inspekcji WUSW w Przemyślu
Radom	podinsp. Zbigniew Fabiański	27 VI 1990	wykładowca ASW
Rzeszów	nadkom. Stanisław Białas	15 VI 1990	szef RUSW w Łańcucie
Siedlce	nadkom. Wiesław Gańko	5 VI 1990	st. insp. Wydziału WUSW w Siedlcach
Sieradz	podinsp. Jan Pielucha	6 VI 1990	szef RUSW w Łasku
Skierniewice	nadkom. Wiesław Adach	6 VI 1990	p.o. szef WUSW w Skierniewicach
Słupsk	podinsp. Sławomir Laszczyk	5 VI 1990	wykładowca na Wydziale Kryminalistyki Szkoły MO w Słupsku

<b>KWP</b>	<b>Komendant wojewódzki policji i p.o. szef WUSW</b>	<b>Data objęcia funkcji</b>	<b>Poprzednio zajmowane stanowisko</b>
Suwałki	nadkom. Piotr Hołub	21 VI 1990	kierownik Sekcji do Walki z Przestępstwami Gospodarczymi WUSW w Suwałkach
Szczecin	insp. Jerzy Stańczyk	6 VI 1990	p.o. szef WUSW w Szczecinie
Tarnobrzeg	podinsp. Stanisław Wolski	27 VI 1990	szef RUSW w Tarnobrzegu
Tarnów	insp. Edward Ceglarski	5 VI 1990	p.o. szef WUSW w Tarnowie
Toruń	insp. Edward Pietkiewicz	13 VI 1990	zwolniony z MO w 1987 r.
Wałbrzych	podinsp. Bogusław Mucha	13 VI 1990	szef RUSW w Wałbrzychu
Warszawa	podinsp. Michał Kamiński	5 VI 1990	szef SUSW w Warszawie
Włocławek	podinsp. Wojciech Czajkowski	18 VI 1990	p.o. naczelnik Wydziału Kryminalnego WUSW we Włocławku
Wrocław	podinsp. Piotr Aniola	13 VI 1990	naczelnik Wydziału Kryminalnego WUSW we Wrocławiu
Zamość	insp. Stefan Makowski	21 VI 1990	p.o. szef WUSW w Zamościu
Zielona Góra	podinsp. Franciszek Majewski	18 VI 1990	naczelnik Wydziału Prewencji KW MO w Zielonej Górze

Źródło: opracowanie własne autora.

Zapoczątkowane wiosną 1990 r. zmiany ustawowe w funkcjonowaniu resortu spraw wewnętrznych doprowadziły do likwidacji jego dotychczasowych struktur organizacyjnych w terenie. Uchwalona 6 kwietnia 1990 r. ustawa o policji powoływała do życia komendy wojewódzkie i rejonowe oraz komisariaty policji, nakazywała również ministrowi spraw wewnętrznych zorganizowanie policji w ciągu trzech miesięcy od dnia jej wejścia w życie, czyli od 10 maja 1990 r. Z chwilą zorganizowania policji likwidacji miały ulec urzędy spraw wewnętrznych<sup>160</sup>. Już w czerwcu 1990 r. minister spraw wewnętrznych powołał 49 komendantów wojewódzkich policji, którzy jednocześnie pełnili obowiązki szefów WUSW, w okresie przejściowym bowiem, tzn. do chwili ostatecznego zakończenia przekazywania majątku urzędów spraw wewnętrznych policji oraz Urzędowi Ochrony Państwa, jak również do momentu zwolnienia ze służby ostatnich funkcjonariuszy SB, byli oni także przełożonymi i podejmowali decyzje kadrowe w stosunku do funkcjonariuszy SB, wchodzili też z urzędu w skład wojewódzkich komisji kwalifikacyjnych dla tych funkcjonariuszy.

Pozostałe po reorganizacjach komórki SB zostały rozwiązane 31 lipca 1990 r., kiedy to zwolniono ze służby ostatnich funkcjonariuszy. Jedynym wyjątkiem były wydziały

<sup>160</sup> Ustawa o policji, art. 46 i 147, DzU 1990, nr 30, poz. 179.

paszportów, które z mocy ustawy o policji do czasu przekazania spraw paszportowych do właściwości wojewodów miały funkcjonować przy komendach wojewódzkich policji pod bezpośrednim nadzorem ministra spraw wewnętrznych<sup>161</sup>. Po wejściu w życie ustawy o paszportach w kwietniu 1991 r. funkcjonariusze tych wydziałów zostali przeniesieni do pracy w urzędach wojewódzkich, te bowiem przejęły kompetencje w zakresie spraw paszportowych<sup>162</sup>.

## Nota redakcyjna

Trzeci i ostatni tom informatora personalnego o kadrze kierowniczej aparatu bezpieczeństwa w Polsce, obejmujący lata 1975–1990, prezentuje wyniki badań prowadzonych w latach 2005–2007 przez zespół kilkudziesięciu pracowników oddziałowych biur edukacji publicznej i delegatur IPN oraz oddziałowych biur udostępniania i archiwizacji dokumentów IPN w Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Poznaniu, Szczecinie, Rzeszowie, Warszawie i Wrocławiu w ramach realizowanego w BEP IPN projektu „Struktury i metody działania aparatu bezpieczeństwa 1945–1989”. Wyniki pierwszego etapu zostały opublikowane w 2005 r. w tomie pod redakcją naukową dr. hab. Krzysztofa Szwagrzyka, obejmującym lata 1944–1956. Drugi etap, obejmujący lata 1956–1975, ukazał się drukiem w 2006 r. pod redakcją naukową Pawła Piotrowskiego.

Prezentowany tom zawiera zestawienie stanowisk kierowniczych w centrali MSW oraz w ramach Służby Bezpieczeństwa KW MO i WUSW, a także w rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych, wraz z nazwiskami ponad 3 tysięcy funkcjonariuszy, którzy je zajmowali, i datami pełnienia przez nich funkcji. Na szczęblu centrali MSW uwzględniono wszystkie stanowiska w kierownictwie resortu, poczynając od ministra i wiceministrów, szefów i zastępców szefów powołanych w końcu 1981 r. służb, po dyrektorów i wicedyrektorów komórek organizacyjnych wchodzących w skład SB, dyrektorów Głównego Inspektoratu Kontroli oraz Gabinetu Ministra. Na szczęblu lokalnym uwzględniono komendantów wojewódzkich MO – później szefów WUSW (w omawianym okresie w dużej części wywodzących się spośród funkcjonariuszy SB), ich zastępców ds. SB, naczelników wydziałów SB i ich zastępców, kierowników samodzielnych sekcji SB i ich zastępców, zastępców ds. SB w rejonowych urzędach spraw wewnętrznych oraz naczelników w wydziałach wchodzących w skład tych urzędów (jeżeli takowe funkcjonowały) i ich zastępców.

Datą otwierającą opracowanie jest 1 czerwca 1975 r. – weszła wówczas w życie reforma administracyjna i zakończyły działalność w dotychczasowym kształcie jednostki terenowe MO. Datą zamykającą jest 31 lipca 1990 r., kiedy to przestała istnieć Służba

<sup>161</sup> Ustawa o policji, art. 148, *ibidem*.

<sup>162</sup> „1. Z dniem wejścia w życie ustawy ulegają likwidacji wydziały paszportów funkcjonujące przy komendach wojewódzkich policji. 2. Minister spraw wewnętrznych przekazuje wojewodom, zgodnie z ich właściwością miejscową, dokumenty, mienie oraz etaty pozostające dotychczas w dyspozycji podlegających mu wydziałów paszportów. 3. Z dniem wejścia w życie ustawy policjanci pełniący służbę w dotychczasowych wydziałach paszportów przy komendach wojewódzkich policji zostają z mocy prawa zwolnieni ze służby i stają się pracownikami urzędów wojewódzkich w rozumieniu przepisów ustawy z 16 IX 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych” (Ustawa o paszportach z 29 XI 1990 r., art. 17, DzU 1991, nr 2, poz. 5).

Bezpieczeństwa, a ostatni jej funkcjonariusze zostali zwolnieni ze służby. Od tej reguły zastosowano jednak wyjątek – podano daty objęcia stanowisk przez osoby sprawujące kierownicze funkcje w Centrali MSW przed 1975 r., ponieważ jej jednostki nie podlegały reorganizacji w 1975 r.

Badania były oparte na materiałach z zasobu IPN, głównie: 1) rozkazach personalnych ministra spraw wewnętrznych, do którego kompetencji należało mianowanie dyrektorów i ich zastępców w centrali MSW, komendantów wojewódzkich i ich zastępców oraz naczelników wydziałów w centrali i terenie, 2) rozkazach personalnych komendantów wojewódzkich MO, którzy obsadzali stanowiska od zastępców naczelników wydziałów w komendach wojewódzkich i zastępców szefów RUSW ds. SB, 3) aktach osobowych funkcjonariuszy SB, protokołach zdawczo-odbiorczych wydziałów, aktach administracyjnych.

Luki w tym materiale źródłowym, zwłaszcza z końca lat osiemdziesiątych, udało się częściowo uzupełnić poprzez kwerendę w centralnej kartotece funkcjonariuszy znajdującej się w BUIAD w Warszawie. Luki te wynikają z niemożności dotarcia do części podstawowych źródeł, tzn. akt osobowych funkcjonariuszy oraz rozkazów personalnych ministra spraw wewnętrznych. W wypadku akt osobowych – ich część dotycząca funkcjonariuszy pełniących po lipcu 1990 r. służbę w UOP, jak również funkcjonariuszy Departamentu I MSW, nadal pozostaje niedostępna dla badaczy. Podobnie rzecz ma się z rozkazami personalnymi ministra – z interesującego nas okresu są dostępne jedynie nieliczne, natomiast z okresu od marca do końca lipca 1990 r., niezwykle ważnego dla określenia zmian kadrowych, nie są dostępne żadne. Część rozkazów personalnych poszczególnych komendantów wojewódzkich i szefów WUSW została już w latach dziewięćdziesiątych zniszczona. Dotyczy to zwłaszcza KW MO w Płocku, gdzie podległy brakowaniu wszystkie rozkazy personalne. Niekompletne są również rozkazy personalne z lat 1973–1985 KW MO/WUSW w Białymstoku.

Pomimo wysiłków w wielu przypadkach nie udało się ustalić dokładnych dat dziennych sprawowania funkcji przez poszczególne osoby. W takich sytuacjach autorzy byli zmuszeni do opublikowania danych częściowych, np.:

- 1985 (znany jest rok pełnienia funkcji, brak danych dla ustalenia dat dziennych)
- IX 1983 (znana jest data miesięczna, brak daty dziennej)
- (8 VIII 1989) (w okrągłym nawiasie pierwsza lub ostatnia znana data pełnienia funkcji)
- (16 XII 1989?) (w okrągłym nawiasie prawdopodobna data pełnienia funkcji)
- –19 VII 1987 (data końcowa pełnienia funkcji, brak daty początkowej)
- 1 VII 1981– (data początkowa pełnienia funkcji, brak daty końcowej)
- –15 VI 1987– (brak daty początkowej i końcowej pełnienia funkcji).

Opracowanie niniejsze w założeniu ma być źródłem wiedzy dla historyków specjalizujących się w najnowszej historii Polski, ale też dla wszystkich zajmujących się zawodowo lub amatorsko badaniem historii lokalnej. Przywraca świadomości historycznej osoby, które miały bardzo duży wpływ na funkcjonowanie władzy komunistycznej w Polsce w latach 1975–1990, zwłaszcza na szczeblu lokalnym, a z racji wykonywanej profesji i tajemnicy, jaka je chroniła, pozostawały dotąd nieznane.

*Paweł Piotrowski*

# OBSADA KIEROWNICZYCH STANOWISK W APARACIE BEZPIECZEŃSTWA W LATACH 1975–1990

## MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Ministrowie</b>			
Kowalczyk Stanisław	Adam	gen. bryg.	20 III 1973–8 X 1980
Milewski Mirosław	Bolesław	gen. dyw.	8 X 1980–31 VII 1981
Kiszczał Czesław <sup>1</sup>	Jan	gen. dyw./gen. broni	31 VII 1981–6 VII 1990
<b>Wiceministrowie, I zastępcy ministra</b>			
Stachura Bogusław	Stanisław	gen. dyw.	25 XI 1981–18 II 1983
Požoga Władysław <sup>2</sup>	Stanisław	gen. dyw.	17 XII 1986–31 X 1989
Dankowski Henryk	Konstanty	gen. dyw.	31 X 1989–6 VII 1990
<b>Wiceministrowie</b>			
Pietrzak Tadeusz	Szymon	gen. bryg.	15 V 1968–15 II 1978
Stachura Bogusław	Stanisław	gen. bryg./gen. dyw.	1 VI 1969–24 XI 1981
Milewski Mirosław	Bolesław	plk/gen. bryg.	25 I 1971–8 X 1980
Janicki Marian	Jan	gen. bryg.	20 II 1978–15 VIII 1981
Krzysztoporski Adam	Eugeniusz	gen. bryg.	22 IX 1980–27 II 1982
Požoga Władysław	Stanisław	gen. bryg./gen. dyw.	22 IX 1980–17 XII 1986
Zaczkowski Stanisław	Aleksander	gen. bryg./gen. dyw.	21 X 1981–31 X 1987
Ciastoń Władysław	Ignacy	gen. bryg./gen. dyw.	25 XI 1981–19 XII 1986
Straszewski Konrad	Marcin	gen. bryg./gen. dyw.	18 II 1983–20 VI 1985
Czubiński Lucjan	Czesław	gen. bryg./gen. dyw.	18 II 1983–6 III 1990
Gdula Andrzej <sup>3</sup>	Roman	–	22 XII 1984–31 VIII 1986

<sup>1</sup> Generał WP; w latach 1945–1981 oficer Informacji Wojskowej, WSW i Zarządu II Sztabu Generalnego WP; 28–31 VII 1981 r. kierownik resortu spraw wewnętrznych w randze podsekretarza stanu.

<sup>2</sup> Od sierpnia do września 1989 r. kierownik resortu spraw wewnętrznych.

<sup>3</sup> Od 1975 r. sekretarz i I sekretarz KW PZPR w Bielsku-Białej. 31 VIII 1986 r. odwołany z funkcji wiceministra w związku z powołaniem na stanowisko kierownika Wydziału Społeczno-Prawnego w KC PZPR.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Pudysz Zbigniew	Jan	plk/gen. bryg.	20 VI 1985–6 VII 1990
Dankowski Henryk	Konstanty	gen. bryg.	20 XII 1986–31 X 1989
Staszczak Czesław <sup>4</sup>	Józef	–	1 II 1987–22 XI 1989
Kozłowski Krzysztof <sup>5</sup>	Tomasz	–	7 III–6 VII 1990
<b>Dyrektorzy generalni</b>			
Orłowski Zygmunt <sup>6</sup>	Marian	plk	17 III 1976–10 VIII 1981
Jedynak Bonifacy	Józef	gen. bryg.	17 III 1981–22 XII 1984
Mozgawa Marian	Jan	plk	18 III 1981–15 V 1982
Czubiński Lucjan <sup>7</sup>	Czesław	gen. bryg.	25 XI 1981–18 II 1983
Straszewski Konrad	Marcin	gen. bryg.	25 XI 1981–18 II 1983
Tarała Edward <sup>8</sup>	Stanisław	gen. bryg./gen. dyw.	25 XI 1981–1 XII 1987
Stochaj Stefan	Feliks	gen. bryg.	1 IV 1983–30 XI 1987
Jura Władysław <sup>9</sup>	Stanisław	gen. bryg.	27 XII 1983–22 XII 1984
Chomętowski Józef	Józef	plk/gen. bryg.	7 II 1985–30 XI 1987
Konieczny Stanisław	Ignacy	plk	1–30 XI 1987
<b>Szefowie Służby Bezpieczeństwa MSW</b>			
Ciastoń Władysław	Ignacy	gen. bryg.	25 XI 1981–19 XII 1986
Dankowski Henryk	Konstanty	gen. bryg.	20 XII 1986–31 X 1989
Karpacz Jerzy	Piotr	plk	1 XI 1989–11 V 1990
<b>Zastępcy szefa Służby Bezpieczeństwa MSW</b>			
Wiejak Czesław	Adam	plk	1 XII 1981–4 V 1990
Dankowski Henryk	Konstanty	gen. bryg.	10 VII 1985–20 XII 1986
Chęciński Mieczysław	Tadeusz	plk	p.o. 10 IX 1986–10 I 1987
Wewer Zdzisław	Stanisław	plk	p.o. 16 II–1 VI 1988
Lamparski Leszek	Jan	plk	p.o. 1 XII 1988–17 VII 1989
Karpacz Jerzy	Piotr	plk	1 VII–1 XI 1989
Strycharski Jan	Alfred	plk	p.o. 1 I–11 V 1990
<b>Szefowie Służby Wywiadu i Kontrwywiadu MSW</b>			
Požoga Władysław	Stanisław	gen. bryg./gen. dyw.	22 XI 1981–31 X 1989
Sarewicz Zdzisław	Feliks	gen. bryg.	1 XI 1989–11 V 1990
<b>Zastępcy szefa Służby Wywiadu i Kontrwywiadu MSW</b>			
Słowikowski Jan	Franciszek	gen. bryg.	1 XII 1981–1 II 1983
Groniecki Stanisław	Szczepan	plk/gen. bryg.	1 II 1983–19 II 1990

<sup>4</sup> Jednocześnie szef Służby Polityczno-Wychowawczej MSW. W latach 1981–1987 I sekretarz KW PZPR w Białej Podlaskiej.

<sup>5</sup> Podsekretarz stanu z ramienia Komitetu Obywatelskiego. 11 V–31 VII 1990 r. szef UOP; 6 VII–14 XII 1990 r. minister spraw wewnętrznych.

<sup>6</sup> Odpowiadał za wdrażanie systemu PESEL. Wcześniej nosił nazwisko Onaczyszyn.

<sup>7</sup> W latach 1949–1962 prokurator wojskowy, 1972–1981 prokurator generalny PRL.

<sup>8</sup> W latach 1968–1981 szef Zarządu Zwiadu WOP.

<sup>9</sup> Gen. bryg. WP. Do MSW przeszedł ze stanowiska zastępcy dowódcy Śląskiego Okręgu Wojskowego ds. Polityczno-Wychowawczych.

<b>Szefowie Służby Kadr i Doskonalenia Zawodowego MSW</b>			
Jedynak Bonifacy	Józef	gen. bryg.	1 XII 1981–22 XII 1984
Chomętowski Józef	Józef	plk/gen. bryg.	8 II 1985–22 XII 1989
<b>Zastępcy szefa Służby Kadr i Doskonalenia Zawodowego MSW</b>			
Muranowski Włodzimierz	Teofil	plk	1 XII 1981–17 VII 1989
Filipek Wiktor	Stanisław	plk	16 I 1986–22 XI 1989
Lamparski Leszek	Jan	plk	17 VII–22 XI 1989
<b>Szefowie Służby Kadr, Szkolenia i Wychowania MSW</b>			
Lamparski Leszek	Jan	plk	22 XI 1989–1990
Borkowski Tadeusz	Antoni	plk	p.o. 11 V–1 VII 1990
<b>Zastępcy szefa Służby Kadr, Szkolenia i Wychowania MSW</b>			
Filipek Wiktor	Stanisław	plk	22 XI 1989–20 III 1990
<b>Szefowie Służby Polityczno-Wychowawczej MSW</b>			
Tarała Edward	Stanisław	gen. bryg.	25 XI 1981–30 XI 1983
Jura Władysław	Stanisław	gen. bryg.	27 XII 1983–22 XII 1984
Gdula Andrzej	Roman	–	22 XII 1984–31 VIII 1986
Staszczak Czesław	Józef	–	1 II 1987–22 XI 1989
<b>Zastępcy szefa Służby Polityczno-Wychowawczej MSW</b>			
Grabowski Eugeniusz	Stanisław	plk/gen. bryg.	11 XII 1981–30 XI 1989
<b>Szefowie Służby Zabezpieczenia Operacyjnego MSW</b>			
Straszewski Konrad	Marcin	gen. bryg.	25 XI 1981–18 II 1983
Stochaj Stefan	Feliks	gen. bryg.	1 IV 1983–31 VII 1990
<b>Zastępcy szefa Służby Zabezpieczenia Operacyjnego MSW</b>			
Tomaszewski Jerzy	Henryk	plk	1 XII 1981–15 II 1986
			15 II 1986–22 II 1990 <sup>10</sup>
Pocheć Zbigniew	Feliks	plk	1 XI 1986–14 II 1989
Gołębiowski Maciej <sup>11</sup>	Edward	plk	1 I 1988–10 V 1990
Jabłoński Zbigniew	Józef	plk	1 VII 1989–31 VII 1990
<b>Szefowie Służby Zabezpieczenia Materialowego MSW</b>			
Zaczkowski Stanisław	Aleksander	gen. bryg./gen. dyw.	25 XI 1981–31 X 1987
Konieczny Stanisław	Ignacy	plk/gen. bryg	1 XI 1987–6 III 1990
Gede Zbigniew	Antoni	plk	p.o. 1 III–VI 1990
<b>Zastępcy szefa Służby Zabezpieczenia Materialowego MSW</b>			
Józwiak Franciszek	Stanisław	plk	1 XII 1981–10 II 1990
<b>Szefowie Służby MO – komendanci główni MO</b>			
Beim Józef <sup>12</sup>	Edmund	gen. bryg./gen. dyw.	25 XI 1981–30 IV 1987
Trzciniński Zenon	Bernard	gen. bryg./gen. dyw.	14 V 1987–15 V 1990

<sup>10</sup> Zastępca szefa służby na etacie niejawnym w sekretariacie szefa Służby Zabezpieczenia Operacyjnego MSW, oddelegowany na stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Łączności.

<sup>11</sup> Zastępca szefa służby na etacie niejawnym, oddelegowany na stanowisko zastępcy dyrektora biura w Dyrekcji Generalnej Polskiej Poczty, Telegrafu i Telefonu.

<sup>12</sup> Zmarł 30 IV 1987 r.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy szefa Służby MO</b>			
Kołodziejski Wiesław <sup>13</sup>	Stanisław	plk	1 XII 1988–16 IV 1989
<b>Szefowie Wojsk MSW</b>			
Czubiński Lucjan	Czesław	gen. bryg./gen. dyw.	25 XI 1981–18 II 1983
Tarała Edward	Stanisław	gen. bryg./gen. dyw.	1 XI 1983–22 XI 1989
<b>Zastępcy szefa Wojsk MSW</b>			
Filipek Wiktor <sup>14</sup>	Stanisław	plk	1 XI 1981–4 I 1983
Roman Mieczysław	Władysław	plk	5 VI–21 XII 1982
Pawłowski Stefan	Aleksander	plk	15 I 1983–23 XI 1989
Guderski Władysław <sup>15</sup>	Edmund	plk	1985, –9 IX 1988
Musiński Eugeniusz	Franciszek	plk	15 XI 1988–23 XI 1989
<b>Gabinet Ministra</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Chomętowski Józef	Józef	plk/gen. bryg.	20 V 1971–7 II 1985
Żmuda Czesław <sup>16</sup>	Jan	plk	8 II 1985–1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Olenderczyk Zdzisław	Kazimierz	plk	1 VII 1969–27 VII 1979
Pechal Józef	Stefan	plk	1 II 1979–30 XI 1989
Szymczykiewicz Stefan	Bolesław	plk	15 I 1981–15 IV 1987
Żmuda Czesław	Jan	plk	1 XI 1981–8 II 1985
Ławski Jan	Aleksander	plk	6 VII 1985–31 VII 1987
Derbin Tadeusz	Antoni	plk	1 XII 1987–31 XII 1989
Anklewicz Andrzej	Tadeusz	pplk	1989–31 VII 1990
<b>Główny Inspektorat Ministra</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Krupski Mikołaj	Antoni	gen. bryg.	10 V 1973–31 V 1988
Szuster Ryszard	Stanisław	gen. bryg.	1 VI 1988–26 III 1990
Chwaliński Zbigniew	Antoni	pplk	27 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy kierownika</b>			
Orzechowski Dariusz	Zygmunt	plk	15 III 1973–1 X 1988
Nowakowski Gustaw	Władysław	plk	10 V 1975–5 IX 1983
Kwiatkowski Tadeusz	Wacław	plk	24 VII–1 XI 1981
Dobrzyński Jarosław	Tadeusz	plk	1 III 1984–20 III 1990
Pacholczak Adam <sup>17</sup>	Łukasz	plk	6 VII 1987–17 VI 1989
Pawluczuk Antoni	Władysław	plk	15 X 1988–1990

<sup>13</sup> Pełnił służbę w ramach praktyki.

<sup>14</sup> Oficer WP, w latach 1979–1981 starszy specjalista w szefostwie WSW.

<sup>15</sup> Zmarł 9 IX 1988 r.

<sup>16</sup> Oficer polityczny WP. W 1990 r. doradca ministra spraw wewnętrznych.

<sup>17</sup> Oficer WP.



Departament I MSW			
Dyrektorzy			
Słowikowski Jan	Franciszek	gen. bryg.	1 XII 1974–1 XII 1981
Dmowski Fabian	Kazimierz	plk	1 I 1982–26 IX 1983
Sarewicz Zdzisław	Feliks	gen. bryg.	26 IX 1983–1 XI 1989
Jasik Henryk	Stefan	plk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy dyrektora			
Kittel Tadeusz	Wacław	plk	7 II 1974–23 V 1978
Żeleński Bolesław	Józef	plk	1976, –22 V 1982
Młynarski Wojciech	Władysław	plk	I 1976, V 1979
Pachówka Henryk <sup>18</sup>	Ignacy	plk	1 VI 1976–30 XI 1980
Cześnik Jerzy	Kazimierz	plk	II 1977, –1 III 1982
Dmowski Fabian	Kazimierz	plk	1 VI 1980–1 I 1982
Biczyskonrad	Stefan	plk	1 III 1982–1986
Zych Bronisław	Jan	plk	1 III 1982–31 VII 1990
Twierd Zbigniew	Rościszław	plk	10 V 1982–1 V 1986
Szarszewski Wacław <sup>19</sup>	Józef	plk	29 IX 1982–20 VII 1985
Medyński Roman	Emilia	plk	1 I 1984–1989
Jaworski Zdzisław <sup>20</sup>	Stanisław	plk	1985–1988
Jasik Henryk	Stefan	mjr/ppłk	15 VIII 1986–1 XI 1989
Jackowski Czesław	Leon	plk	1 I 1987–1989
Lesiuk Stanisław	Franciszek	plk	1 I 1989–31 VII 1990
Stachurski Andrzej	Jerzy	mjr	1 XII 1989–31 VII 1990
Departament II MSW			
Dyrektorzy			
Pożoga Władysław	Stanisław	plk/gen. bryg.	10 V 1973–22 IX 1980
Sarewicz Zdzisław	Feliks	plk/gen. bryg.	20 X 1980–26 IX 1983
Sereda Janusz <sup>21</sup>	Kornel	plk/gen. bryg.	26 IX 1983–31 VII 1990
Sroka Andrzej	Stanisław	plk	p.o. 15 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy dyrektora			
Michniewicz Romuald	Antoni	plk	15 XII 1971–31 X 1977
Solarski Feliks	Jan	plk	15 II 1973–15 II 1990
Groniecki Stanisław	Szczepan	plk	15 III 1973–15 XII 1980
Sarewicz Zdzisław	Feliks	plk	15 VII 1974–20 X 1980
Sroka Andrzej	Stanisław	ppłk/plk	1 XII 1977–30 XI 1980
			30 XI 1980–1 VII 1986 <sup>22</sup>
			1 VII 1986–31 VII 1990

<sup>18</sup> Zastępca dyrektora departamentu na etacie niejawnym. I sekretarz Ambasady PRL w Pradze, oficer operacyjny Punktu Operacyjno-Lącznikowego Departamentu I MSW.

<sup>19</sup> Zastępca dyrektora departamentu na etacie niejawnym. Konsul Generalny PRL w Lipsku.

<sup>20</sup> Zastępca dyrektora departamentu na etacie niejawnym. Przedstawiciel MSW w Berlinie i Pradze.

<sup>21</sup> XI 1989–12 VI 1990 r. oddelegowany na p.o. szefa WUSW we Wrocławiu.

<sup>22</sup> Zastępca dyrektora departamentu na etacie niejawnym, kierownik Grupy nr 2 (GO „Wisła”) Departamentu II MSW w Moskwie, radca Ambasady PRL tamże.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Pocheć Zbigniew	Feliks	plk	1 I 1981–30 III 1982
Sereda Janusz	Kornel	mjr	1 VII 1982–26 IX 1983
Lewandowski Henryk	Antoni	plk	1 II–15 XI 1983
Kyziół Mieczysław	Baltazar	plk	15 XI 1983–1990
Daroszewski Zenon	Tadeusz	plk	1 XII 1983–16 IV 1985
Twerd Zbigniew	Rościśław	plk	1 V–16 VI 1986
			1 VII 1986–10 III 1990 <sup>23</sup>
Lewandowski Henryk	Antoni	plk	22 V 1989–20 III 1990
Gardocki Ireneusz	Paweł	plk	16 VI 1989–10 III 1990
Kapkowski Andrzej	Jan	pplk	p.o. 10 III–31 VII 1990
Gowin Jarosław	Adam	plk	p.o. III–31 VII 1990
<b>Departament III MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Krzysztoporski Adam	Eugeniusz	plk/gen. bryg.	18 XII 1973–22 IX 1980
Walczyński Henryk	Józef	plk	20 X 1980–10 V 1982
Dankowski Henryk	Konstanty	plk/gen. bryg.	25 V 1982–20 XII 1986
Majchrowski Krzysztof	Józef	plk/gen. bryg.	1 I 1987–24 VIII 1989
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Ciastoń Władysław	Ignacy	plk	1 VI 1971–1 V 1979
Stochaj Stefan	Feliks	plk	25 X 1974–19 XII 1978
Walczyński Henryk	Józef	plk	1 VII 1977–20 X 1980
Barszczewski Adam	Józef	plk	16 I–1 V 1979
Sosnowski Jacek	Albin	plk	1 II 1980–20 XII 1984
Szczygieł Tadeusz	Stanisław	plk	15 II–27 X 1980
Rapało Stefan	Zygmunt	plk	15 XI 1980–10 I 1982
Kowalski Mieczysław	Franciszek	plk	15 XI 1980–30 VI 1987
Kabaciński Stanisław	Bogusław	plk	15 XII 1982–25 X 1986
Majchrowski Krzysztof	Józef	plk	15 I 1985–1 I 1987
Król Wacław	Franciszek	plk	15 III 1987–15 XI 1989
Budzikowski Leszek	Franciszek	plk	1 VIII 1987–15 XI 1989
<b>Departament IIIA/Departament V MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Ciastoń Władysław	Ignacy	plk/gen. bryg.	1 V 1979–25 XI 1981
Sasin Józef	Henryk	plk/gen. bryg.	7 XII 1981–24 VIII 1989
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Barszczewski Adam <sup>24</sup>	Józef	plk	1 V 1979–1 I 1981
Sasin Józef	Henryk	plk	21 X 1980–7 XII 1981

<sup>23</sup> Zastępca dyrektora departamentu na etacie niejawnym, kierownik Grupy nr 2 (GO „Wisła”) Departamentu II MSW w Moskwie, radca Ambasady PRL tamże.

<sup>24</sup> 1 I 1981–1 VII 1985 r. starszy inspektor Grupy 5 Departamentu IIIA na etacie niejawnym. Kierownik Grupy Operacyjnej Departamentu IIIA w Pradze, oficjalnie I sekretarz Ambasady PRL tamże.

Olejarz Stefan	Stanisław	plk	21 X 1980–15 IX 1985
Gołębiowski Maciej	Edward	plk	10 III 1981–15 I 1988
Zaorski Tadeusz	Ignacy	plk	1 II 1983–16 II 1988
Platek Zenon <sup>25</sup>	Jan	gen. bryg.	16 I 1985–1 XI 1989
Barszczewski Adam <sup>26</sup>	Józef	plk	1 VII 1985–1 II 1987
Nowosielski Tadeusz <sup>27</sup>	Franciszek	plk	7 I 1987–1 XI 1989
Rząca Jan	Antoni	ppłk/plk	16 II 1987–1 XI 1989
Jedynak Stefan	Ignacy	plk	16 II 1988–1 XI 1989
Paszkiewicz Sylwester <sup>28</sup>	Stanisław	plk	15 VI–1 XI 1989
Pacholczak Adam	Łukasz	plk	17 VI–1 VIII 1989
<b>Departament IV MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Straszewski Konrad	Marcin	plk	1 XII 1974–21 XI 1981
Platek Zenon	Jan	plk	16 XII 1981–2 XI 1984
Wiejak Czesław	Adam	plk	p.o. 1–15 XI 1984
Baranowski Zygmunt	Stanisław	plk	15 XI 1984–15 VI 1985
Szczygieł Tadeusz	Stanisław	gen. bryg.	15 VI 1985–28 VIII 1989
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Wójcicki Ryszard	Michał	plk	14 VII 1973–15 III 1979
Wiejak Czesław	Adam	plk	25 I 1976–30 XI 1981
Platek Zenon	Jan	plk	20 IV 1979–16 XII 1981
Pietruszka Adam <sup>29</sup>	Wojciech	ppłk/plk	20 III 1981–5 XI 1984
Jabłoński Zbigniew	Józef	ppłk	10 V 1982–28 II 1985
Mirowski Eugeniusz	Stanisław	plk	1 II 1983–31 VIII 1989
Ostapiński Stefan	Józef	plk	1 XII 1984–16 II 1988
Przanowski Stanisław	Stefan	plk	16 II 1988–1 XI 1989
<b>Departament VI MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Jabłoński Zbigniew	Józef	plk	1 III 1985–16 II 1988
Zaorski Tadeusz	Ignacy	plk	16 II 1988–1 XI 1989
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Banasiak Wincenty	Franciszek	plk	15 III 1985–1 XI 1989
Kwiatkowski Andrzej	Wacław	plk	15 VI–1 XI 1989

<sup>25</sup> Zastępca dyrektora na etacie niejawnym, kierownik Grupy Operacyjnej Departamentu V w Czechosłowacji.

<sup>26</sup> 1 VII 1985–1 II 1986 r. zastępca dyrektora Departamentu V na etacie niejawnym.

<sup>27</sup> Zastępca dyrektora departamentu na etacie niejawnym, w składzie Grupy Operacyjnej Departamentu V w Czechosłowacji, oficer łącznikowy MSW przy Komendzie Milicji w Hradec Králové.

<sup>28</sup> Zastępca dyrektora departamentu na etacie niejawnym.

<sup>29</sup> 5 XI 1984 r. zawieszony w czynnościach służbowych w związku z tymczasowym aresztowaniem. Decyzją ministra spraw wewnętrznych z 24 XII 1984 r. ukarany wydaleniem ze służby w MO z jednoczesnym obniżeniem stopnia do szeregowego MO w związku z oskarżeniem o udział w zabójstwie ks. Jerzego Popiełuszki.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Departament Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Majchrowski Krzysztof	Józef	gen. bryg.	28 VIII 1989–3 IV 1990
Kluczyński Zbigniew	Jan	plk	p.o. 1 V–31 VII 1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Ochociński Piotr	Franciszek	plk	1 XI 1989–20 III 1990
Przanowski Stanisław	Stefan	plk	1 XI 1989–6 IV 1990
Budzikowski Leszek	Franciszek	plk	16 XI 1989–6 IV 1990
<b>Departament Ochrony Gospodarki MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Sasin Józef	Henryk	gen. bryg.	24 VIII 1989–4 V 1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Nowosielski Tadeusz <sup>30</sup>	Franciszek	plk	1 XI 1989–1 II 1990
Platek Zenon <sup>31</sup>	Jan	gen. bryg.	1 XI 1989–1 III 1990
Zaorski Tadeusz	Ignacy	plk	1 XI 1989–5 III 1990
Kwiatkowski Andrzej	Wacław	plk	1 XI 1989–5 III 1990
Rząca Jan	Antoni	plk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Departament Studiów i Analiz MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Szczygieł Tadeusz	Stanisław	gen. bryg.	28 VIII 1989–3 IV 1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Mirowski Eugeniusz	Stanisław	plk	1 XI 1989–20 III 1990
Malik Adam	Adam	plk	1 XI 1989–5 IV 1990
Stępień Stanisław	Henryk	plk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Departament Techniki MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Łyszkowski Stanisław <sup>32</sup>	Antoni	plk	15 II 1965–14 XI 1978
Stochaj Stefan	Feliks	plk/gen. bryg.	20 XII 1978–1 IV 1983
Kalinowski Andrzej	Albin	plk	15 IV 1983–20 III 1989
Kubiak Leonard	Stanisław	plk	1 VII 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Maciak Dionizy	Jan	plk	1 IV 1970–31 X 1980
Fedyna Mieczysław	Aleksy	plk	10 III 1974–20 III 1990
Kalinowski Andrzej	Albin	plk	15 XI 1974–14 IV 1983

<sup>30</sup> Zastępca dyrektora departamentu na etacie niejawnym, w składzie Grupy Operacyjnej Departamentu Ochrony Gospodarki w Czechosłowacji, oficer łącznikowy MSW przy Komendzie Milicji w Hradec Králové.

<sup>31</sup> Zastępca dyrektora departamentu na etacie niejawnym, kierownik Grupy Operacyjnej Departamentu Ochrony Gospodarki w Czechosłowacji.

<sup>32</sup> Zmarł 14 XI 1978 r.

Tomaszewski Jerzy	Henryk	plk	1 XI 1980–1 XII 1981
Buczma Stanisław <sup>33</sup>	Michał	plk	1 XII 1981–16 VII 1987
Kamiński Jerzy	Antoni	plk	14 XII 1981–30 VII 1990
Kubiak Leonard	Stanisław	plk	15 IV 1983–30 VI 1989
Olszowy Henryk <sup>34</sup>	Stanisław	plk	16 VII 1987–22 XI 1989
Kwiatkowski Bogusław	Zdzisław	kpt.	17 VII 1989–31 VII 1990
<b>Biuro Studiów SB MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Kuca Władysław	Paweł	plk	1 VI 1982–24 VI 1985
Malik Adam	Adam	plk	10 VII 1985–31 VIII 1989
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Malik Adam	Adam	plk	1 VI 1982–6 VII 1985
Stępień Stanisław <sup>35</sup>	Henryk	plk	1 VIII 1985–1 XI 1989
<b>Biuro „A”/Biuro Szyfrów MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Siedlecki Stanisław	Józef	ppłk/plk	15 I 1963–9 III 1987
Gardecki Tadeusz <sup>36</sup>	Przemysław	plk	16 IV 1987–12 I 1990
Tomaszewski Jerzy	Henryk	plk	22 II–31 VII 1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Skwierczyński Sławomir	Wiktor	mjr/ppłk	28 XI 1956–10 VI 1977
Gardecki Tadeusz	Przemysław	plk	11 VI 1977–16 IV 1987
Rusek Eugeniusz <sup>37</sup>	Józef	plk	1 XII 1978–15 XI 1985
Jaros Mieczysław	Antoni	plk	16 III 1987–1990
Nowakowski Zdzisław	Franciszek	plk	16 X 1989–20 III 1990
<b>Biuro „B” MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Krawczyk Lech Antoni	Lucjan	plk	1 XI 1971–16 IV 1985
Daroszewski Zenon	Tadeusz	plk	16 IV 1985–31 VII 1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Kosma Tadeusz	Józef	ppłk/plk	1 XI 1971–15 II 1984
Guzik Leszek	Karol	plk	15 VII 1974–14 I 1983
Paciorek Kazimierz	Henryk	plk	1 II 1975–30 IX 1976
Jaworski Zdzisław	Stanisław	plk	27 XII 1977–, IX 1983
Olszowy Henryk <sup>38</sup>	Stanisław	plk	1 XII 1981–16 VII 1987

<sup>33</sup> Zastępca dyrektora ds. polityczno-wychowawczych.

<sup>34</sup> Zastępca dyrektora ds. polityczno-wychowawczych.

<sup>35</sup> Oficer WP, od 1949 r. w aparacie politycznym WP oraz WSW, do 1980 r. zastępca szefa zarządu WSW Wojsk Obrony Powietrznej Kraju. W latach 1980–1984, będąc na rencie, pracował społecznie w KD PZPR Warszawa-Ochota. Od 3 I 1984 r. w MSW (starszy inspektor w Wydziale VII Departamentu III).

<sup>36</sup> Zmarł 12 I 1990 r.

<sup>37</sup> Zmarł 15 XI 1985 r.

<sup>38</sup> Zastępca dyrektora ds. polityczno-wychowawczych.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Roter Czesław	Mieczysław	plk	15 VIII 1983–30 IV 1984
Mościcki Andrzej	Stanisław	ppłk/plk	1 V 1984–15 XI 1986
Wójcik Tadeusz	Piotr	plk	1 VIII 1984–30 XI 1986
Asman Edward	Stanisław	plk	1 XII 1986–20 III 1990
Poleciński Janusz	Władysław	ppłk	1 XII 1986–31 VII 1990
Mańkowski Teodor <sup>39</sup>	Jan	plk	1 IV 1987–20 III 1990
Buczma Stanisław <sup>40</sup>	Michał	plk	16 VII 1987–22 XI 1989
<b>Biuro „C” MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Zabawski Jan	Mikołaj	plk	28 XI 1956–17 XII 1979
Piotrowski Kazimierz	Michał	plk	17 XII 1979–31 VII 1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Piotrowski Kazimierz	Michał	plk	1 VIII 1972–17 XII 1979
Strupiechowski Wiesław	Jan	plk	1 IV 1980–1 VIII 1982
Czubacki Janusz Nemeniusz	Bolesław	plk	20 IV 1980–20 III 1990
Altrych Janusz	Jerzy	plk	1 VI 1980–15 III 1982
Piechowicz Stanisław <sup>41</sup>	Wawrzyniec	plk	1 XII 1981–22 XI 1989
Dziurnikowski Andrzej	Jan	mjr/plk	1 VIII 1982–15 II 1990
<b>Biuro „W” MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Płosnarek Władysław	Adam	plk	10 IX 1971–15 III 1979
Wójcicki Ryszard	Michał	plk	15 III 1979–16 VI 1989
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Bator Jan	Stanisław	plk	10 V 1971–15 III 1982
Sitarz Maria	Antoni	mjr/plk	1 IX 1971–16 VIII 1980
Szczepaniak Bogusław	Michał	plk	16 VIII 1980–1 I 1987
Frydrychowski Kazimierz <sup>42</sup>	Wacław	plk	1 XII 1981–31 IX 1985
Wróbel Tadeusz <sup>43</sup>	Zygmunt	plk	15 IV 1986–16 VI 1989
Koronowski Janusz	Wincenty	plk	16 I–29 IX 1987
Gardocki Ireneusz	Paweł	plk	15 I 1988–16 VI 1989
<b>Biuro Śledcze MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Kwiatkowski Tadeusz	Wacław	mjr/plk	20 V 1971–15 IX 1981
Starszak Hipolit	Czesław	plk	15 IX 1981–1 VIII 1983
Pudysz Zbigniew	Jan	plk	1 VIII 1983–20 VI 1985

<sup>39</sup> Zastępca dyrektora, jednocześnie komendant Szkoły Chorążych Biura „B”.

<sup>40</sup> Zastępca dyrektora ds. polityczno-wychowawczych.

<sup>41</sup> Zastępca dyrektora ds. polityczno-wychowawczych.

<sup>42</sup> Zastępca dyrektora ds. polityczno-wychowawczych.

<sup>43</sup> Zastępca dyrektora ds. polityczno-wychowawczych.

Karpacz Jerzy	Piotr	plk	1 VIII 1985–1 XII 1988
Sitek Czesław	Daniel	plk	p.o. 1 XII 1988–16 VIII 1989
Fonfara Wiktor	Wacław	pplk	16 VIII 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Knyziak Zygmunt	Stanisław	plk	15 II 1973–20 I 1981
Starszak Hipolit	Czesław	pplk	1 III 1978–15 IX 1981
Paskudzki Kazimierz	Czesław	plk	5 V 1981–1 I 1984
Pudysz Zbigniew	Jan	plk	1 II–1 VIII 1983
Karpacz Jerzy	Piotr	pplk	1 XI 1983–1 IV 1984
Garlej Jerzy	Jan	pplk	1 I 1984–1 X 1985
Sitek Czesław	Daniel	plk	1 X 1985–1 XII 1988
Fonfara Wiktor	Wacław	pplk	p.o. 15 II–16 VIII 1989
Pałafij Adam	Wacław	mjr	p.o. 15 II–16 VIII 1989 16 VIII–21 XII 1989
Pastorczak Zygmunt	Tadeusz	plk	15 I–31 VII 1990
<b>Biuro Ochrony Rządu MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Górecki Jan	Władysław	plk/gen. bryg.	28 XI 1956–1 IV 1981
Pawłowski Stefan	Aleksander	plk	1 IV 1981–14 I 1983
Darżyniewicz Olgierd	Józef	plk/gen. bryg.	14 I 1983–1 VII 1989
Wiślicz-Iwańczyk Lucjan	Eugeniusz	plk	1 VII 1989–8 II 1991
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Piątkowski Kazimierz	Franciszek	plk	10 I 1963–15 III 1982
Pawłowski Stefan	Aleksander	plk	15 IV 1964–1 IV 1981
			p.o. 1 IV–1 VIII 1981
Godziszewski Wiesław	Jan	plk	10 IX 1980–31 VII 1990
Wiślicz-Iwańczyk Lucjan <sup>44</sup>	Eugeniusz	plk	10 V 1981–2 XI 1988
			15 IV–1 VII 1989
Darżyniewicz Olgierd <sup>45</sup>	Józef	plk	1 XI 1981–14 I 1983
Hołdys Roman <sup>46</sup>	b.d., Katarzyna	plk	1 XI 1981–31 I 1987
Wnukowski Janusz <sup>47</sup>	Wacław	pplk/plk	20 XI 1984–31 VII 1990
Grządził Kazimierz	Józef	mjr	p.o. 1 XII 1989–
<b>Biuro Paszportów MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Głanc Mieczysław	Wawrzyniec	plk	1 III 1968–14 VII 1975
Szarszewski Wacław	Józef	plk	15 VII 1975–9 IX 1982

<sup>44</sup> 2 XI 1988–15 IV 1989 r. p.o. szef WUSW w Suwałkach.

<sup>45</sup> 17 V 1943–1 XII 1981 r. oficer WP.

<sup>46</sup> Zastępca dyrektora BOR ds. polityczno-wychowawczych.

<sup>47</sup> 20 XI 1984–16 X 1989 r. zastępca dyrektora BOR ds. polityczno-wychowawczych, od 2 XI 1988 do 14 IV 1989 r. p.o. zastępca ds. technicznych i ponownie od 16 X 1989 r. zastępca dyrektora ds. technicznych.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Rusin Rudolf	Rudolf	gen. bryg.	1 II 1983–5 II 1990
Ćwiek Jerzy	Piotr	gen. bryg.	5 II–31 VII 1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Pachówka Henryk	Ignacy	plk	15 II 1973–31 V 1976
Szarszewski Wacław	Józef	plk	1 II–14 VII 1975
Popowski Romuald	Romuald	plk	20 XII 1975–31 VII 1990
Prośniak Kazimierz	Józef	plk	15 I 1977–29 II 1980
Jędrzejczyk Bogusław	Wojciech	plk	25 VI 1980–15 IX 1983
Jankowski Michał	Jan	plk	1 XI 1983–, 1989
<b>Biuro RKW MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Krawczyk Kazimierz	Szczepan	plk	15 IV 1973–30 XI 1978
Zabawski Włodzimierz	Włodzimierz	plk	1 XII 1978–16 X 1989
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Zabawski Włodzimierz	Włodzimierz	plk	10 II 1975–30 XI 1978
Nowakowski Zdzisław	Franciszek	plk	20 XI 1979–16 X 1989
<b>Zarząd Ochrony Funkcjonariuszy MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Sosnowski Jacek	Albin	plk	20 XII 1984–1 XI 1987
Dębski Stanisław <sup>48</sup>	Jan	plk	1 XI–18 XII 1987
Gołębiewski Sylwester	Wincenty	plk	1 II 1988–1 III 1990
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Dębski Stanisław	Jan	plk	20 XII 1984–1 XI 1987
Gołębiewski Sylwester	Wincenty	plk	1 XI 1987–1 II 1988
Nawrocki Zdzisław	Józef	plk	16 II 1988–1 III 1990
<b>Biuro Historyczne MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Morawski Stanisław	Jan	plk	18 XII 1973–30 VI 1978
Jastrzębski Stanisław	Wacław	plk	1 VII 1978–1 IV 1981
<b>Zastępcy dyrektora</b>			
Jastrzębski Stanisław	Wacław	plk	1 VII 1975–30 VI 1978
Siemaszkiewicz Józefa	Władysław	plk	1 X 1976–1 V 1978
Paciorek Kazimierz	Henryk	plk	1 IV 1980–20 VI 1981
<b>Zespół MSW</b>			
<b>Dyrektorzy</b>			
Kwiatkowski Tadeusz <sup>49</sup>	Wacław	plk	1 XII 1981–15 XII 1983
Sławik Karol	Ferdynand	plk	1 IV 1984–16 II 1988

<sup>48</sup> Oficer WP; w latach 1949–1983 oficer Informacji Wojskowej i WSW.

<sup>49</sup> W latach 1983–1988 doradca ministra spraw wewnętrznych.



Dereń Stanisław	Michał	płk	16 II 1988–15 XI 1989
Kwiatkowski Tadeusz	Wacław	płk	1 XI 1988–10 III 1990
Król Wacław	Franciszek	płk	16 XI 1989–31 VII 1990
Darżyniewicz Olgierd	Józef	gen. bryg.	16 III–12 IV 1990
<b>Główny Inspektorat Ochrony Przemysłu MSW</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Nowak Mieczysław	Władysław	płk	15 IX 1972–10 IV 1980
Osiński Zygmunt	Leopold	płk	11 IV 1980–30 X 1989
<b>Zastępcy kierownika</b>			
Osiński Zygmunt	Leopold	płk	1 III 1959–10 IV 1980
Wutkiewicz Ireneusz <sup>50</sup>	Marcin	płk	15 V 1980–30 X 1989

*Opracowanie: Paweł Piotrowski*

---

<sup>50</sup> Zastępca kierownika ds. polityczno-wychowawczych.

## WOJEWÓDZTWO BIALSKOPODLASKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Białej Podlaskiej</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Szelągowski Mirosław	Kazimierz	plk	1 VI 1975–30 VI 1980
Stocki Zdzisław	Józef	plk	1 VII 1980–31 III 1983
Bernatowicz Jan Piotr	Zygmunt	ppłk/plk	1 V 1983–17 IV 1990
Kołodziejczyk Lucjan <sup>1</sup>	Franciszek	plk	p.o. 18 IV–18 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa WUSW ds. SB</b>			
Bernatowicz Jan Piotr	Zygmunt	ppłk/plk	1 VI 1975–30 IV 1983
Starek Henryk	Stanisław	ppłk/plk	25 V 1983–5 IV 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Starek Henryk	Stanisław	ppłk	1 VI 1975–25 V 1983
Gładoch Edward	Stefan	por./mjr	19 VIII 1983–5 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Siwek Jan	Ignacy	kpt./ppłk	1 VI 1975–30 IX 1978
Kocoł Marian <sup>2</sup>	Władysław	por./mjr	1 X 1978–16 XII 1987
Kasak Jerzy	Jan	kpt.	1 III 1989–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Skawiński Franciszek	Józef	kpt./mjr	3 VIII 1975–30 VI 1979
Wołynek Waldemar	Franciszek	kpt.	1 VII 1979–15 XI 1982
Pryt Jan <sup>3</sup>	Jan	kpt./mjr	1 XII 1982–1 X 1986
Banasiak Jan Tadeusz	Czesław	kpt./mjr	p.o. 1 III–31 VIII 1983
Kotiuk Henryk <sup>4</sup>	Stanisław	kpt.	16 I 1987–1 XI 1989
Przygoda Wacław	Tomasz	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1987
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Gorodnik Włodzimierz	Stefan	kpt./mjr	1 VI 1975–30 XI 1977
Wołynek Waldemar	Franciszek	kpt.	1 II 1978–1 VII 1979
Banasiak Jan Tadeusz	Czesław	kpt.	1 I–28 II 1983
Kotiuk Henryk	Stanisław	kpt.	1 VIII 1986–16 I 1987
Panek Jan	Bolesław	ppor./por.	16 XI 1988–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Skawiński Franciszek	Józef	mjr/ppłk	1 VII 1979–15 III 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>2</sup> 30 VIII 1984–2 I 1985 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>3</sup> 28 I–7 VII 1983 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>4</sup> 2 II–VI 1987 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Zastępcy naczelnika			
Gładoch Edward	Stefan	ppor./por.	1 XII 1979–18 VIII 1983
Wołoch Wiesław	Mikołaj	por./mjr	1 IX 1984–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Leonarcik Eugeniusz	Wawrzyniec	kpt./ppłk	1 VI 1975–25 IV 1983
Hermaniuk Stanisław	Jan	mjr/ppłk	16 VII 1983–31 XII 1984
			1 XII 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Hermaniuk Stanisław	Jan	kpt./mjr	16 X 1981–15 VII 1983
Samodzielna Sekcja IV			
Kierownicy			
Hermaniuk Stanisław	Jan	mjr	1 I–30 XI 1985
Samodzielna Sekcja VI			
Kierownicy			
Gieruszka Zdzisław	Jan	por.	16 IV–1 XII 1985
Wydział VI			
Naczelnicy			
Gieruszka Zdzisław	Jan	kpt.	1 XII 1985–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Kotiuk Henryk	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–15 VI 1990
Zastępcy naczelnika			
Panek Jan <sup>5</sup>	Bolesław	por.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Gieruszka Zdzisław	Jan	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Wołoch Wiesław	Mikołaj	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Hermaniuk Stanisław	Jan	ppłk	1 XI 1989–15 IV 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Lenkiewicz Jerzy	Teofil	mjr	4 VIII 1975–(31 VIII 1977)
Walczak Edward <sup>6</sup>	Stanisław	kpt./ppłk	1 IX 1977–31 VII 1990
Wołoch Wiesław	Mikołaj	por.	p.o. 26 I–26 VI 1984

<sup>5</sup> 1 XI 1989–31 I 1990 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>6</sup> 26 I–3 VII 1984 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dubaj Wacław	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 X 1978
Pryt Jan	Jan	por./kpt.	1 XI 1978–1 VIII 1982
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wlizio Czesław	Wojciech	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Urbański Jerzy	Franciszek	kpt./mjr	1 VI 1975–30 IV 1978
Śliwiński Jerzy	Stefan	kpt./mjr	16 V 1978–1 VIII 1982
<b>Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wlizio Czesław	Wojciech	ppłk/plk	1 VIII 1982–15 XI 1986
Trela Adam	Tomasz	kpt.	16 X 1987–16 XII 1989
<b>Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Abramowicz Janusz	Bogusław	ppor.	1 V–1 VII 1983
Olszewski Janusz	Wacław	ppor.	1 VII 1983–1 V 1986
Pachucki Zbigniew	Ludwik	por./kpt.	1 V 1986–1 I 1990
<b>Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Caruk Halina	Józef	mł. chor.	1 X 1982–15 XI 1983
Banasik Stanisława	Jan	mł. chor./chor.	1 II 1986–16 XII 1989
<b>Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Opoczyński Lech	Witold	plut.	1 X 1982–1 I 1983
Śliwiński Jerzy	Stefan	mjr	1 I 1983–15 II 1985
Maksymiuk Bogdan	Antoni	ppor./por.	16 V 1985–15 XII 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Zdunek Roman	Wacław	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 V 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Pachuta Józef	Stefan	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 I 1990

Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Mućka Tomasz	Andrzej	kpt./mjr	1 VI 1975–31 VIII 1989
Trubalski Jan	Stanisław	por.	1 IX 1989–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Szucki Tadeusz	Kazimierz	por./kpt.	1 I 1985–16 III 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie białskopodlaskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Łosicach			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Proskura Bronisław	Kazimierz	por.	1 III 1983–15 VIII 1985
Ossowski Stanisław	Jan	kpt.	1 X 1985–15 XII 1987
Szczepaniak Janusz	Jan	por.	16 XII 1987–15 X 1988
Grzejdak Tadeusz	Hieronim	por./kpt.	16 X 1988–16 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Międzyrzeczu Podlaskim			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Gieruszka Zdzisław	Jan	por.	1 III 1983–16 IV 1985
Tumiłowicz Stanisław	Adam	kpt.	16 IV 1985–31 VII 1986
Chajbos Marian	Józef	por.	31 I 1987–16 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Parczewie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Szucki Tadeusz	Kazimierz	ppor./por.	1 III 1983–1 I 1985
Kotiuk Henryk	Stanisław	por./kpt.	16 II 1985–1 VIII 1986
Krawczyński Ryszard	Jan	ppor./por.	1 VIII 1986–16 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Radzynie Podlaskim			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Kuźmiuk Zenon	Józef	kpt./mjr	1 III 1983–16 I 1990

Opracowanie: Małgorzata Choma-Jusińska, Sławomir Poleszak, Ryszard Surmacz

## WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Białymstoku</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Rogalewski Sylwester	Bronisław	plk	1 VI 1975–5 IV 1990
Pasich Jan <sup>1</sup>	Jan	plk	p.o. 5 IV–20 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Michałkiewicz Jerzy	Maksymilian	ppłk/plk	1 VI 1975–5 VI 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Zińczuk Piotr	Mikołaj	mjr/ppłk	1 VI 1975–16 VIII 1982
Firsowicz Bazyli	Andrzej	kpt./ppłk	16 IX 1982–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szepietowski Bogdan Janusz	Franciszek	kpt.	1 VI 1975–11 IV 1978
Firsowicz Bazyli <sup>2</sup>	Andrzej	por./kpt.	16 IV 1978–16 IX 1982
Cudowski Józef	Jan	por./kpt.	16 IX 1982–16 V 1984
Suchodoła Piotr	Paweł	kpt./mjr	16 II 1983–16 I 1987
Sienkiewicz Anatol	Jan	kpt.	1 XII 1988–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Żukowski Władysław	Aleksander	kpt./ppłk	1 VI 1975–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Antończyk Anatol	Jan	kpt./ppłk	1 VI 1975–1 VII 1979
Zielonka Zbigniew	Konrad	kpt./mjr	16 VIII 1979–16 V 1981
Ostrowski Stanisław	Edward	kpt./mjr	16 VI 1981–1 IX 1984
Paszko Józef	Alfons	por./kpt.	16 IV 1985–16 VI 1988
Świerczewski Jan	Bolesław	mjr	16 VII 1988–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Antończyk Anatol	Jan	ppłk	p.o. 1 VII–1 VIII 1979
			1 VIII 1979–20 X 1986
Borowik Paweł	Paweł	mjr/ppłk	16 III 1987–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Antończyk Anatol <sup>3</sup>	Jan	ppłk	1 VII–1 VIII 1979
Borowik Paweł	Paweł	kpt./mjr	1 VIII 1979–16 III 1987

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>2</sup> W 1980–1981 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>3</sup> Zastępca naczelnika na wolnym etacie naczelnika Wydziału IIIA, jednocześnie p.o. naczelnik tegoż wydziału.

Maksimowicz Anatol	Mikołaj	kpt./mjr	16 III 1982–1 I 1985
Kierdelewicz Kuźma	Nikita	kpt.	p.o. 1 XI 1987–1 V 1988
			1 V 1988–1 XI 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Ciosek Jan	Jan	mjr/plk	1 VI 1975–30 IX 1985
Zielonka Zbigniew	Konrad	mjr/ppłk	1 X 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bielenia Konstanty	Józef	kpt./mjr	1 XI 1979–16 V 1984
Zielonka Zbigniew	Konrad	mjr	16 V 1981–1 X 1985
Ptaszyński Eugeniusz	Antoni	kpt./mjr	1 V 1986–16 VIII 1988
Fidziukiewicz Stanisław	Antoni	kpt.	16 X 1988–1 XI 1989
<b>Samodzielna Sekcja VI</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Bielenia Konstanty	Józef	mjr	1 III–1 XII 1985
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bielenia Konstanty	Józef	mjr	1 XII 1985–1 XI 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Żukowski Władysław	Aleksander	ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
Bienas Ryszard	Władysław	por.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Świerczewski Jan	Bolesław	mjr	1 XI 1989–10 II 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Borowik Paweł	Paweł	ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kierdelewicz Kuźma	Nikita	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Zielonka Zbigniew	Konrad	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Fidziukiewicz Stanisław	Antoni	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Stupak Tadeusz	Roman	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1981
Lebiedziński Aleksander	Aleksander	mjr/plk	1 VII 1981–31 III 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Lebiedziński Aleksander <sup>4</sup>	Aleksander	kpt./mjr	1 VI 1975–1 VII 1981
Wasiluk Aleksander	Jan	mjr	–1984–1986–
Sawoń Włodzimierz	Włodzimierz	kpt./mjr	16 VII 1986–31 VII 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Janus Stanisław	Franciszek	pplk	1 VI 1975–1 VIII 1979
Pienzin Waczesław <sup>5</sup>	Pantelejmon	pplk	1 IX 1979–15 IX 1984
Ostrowski Stanisław <sup>6</sup>	Edward	mjr/ppłk	1 IX 1984–5 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kurz Leonard <sup>7</sup>	Adam	mjr	–16 III 1988
Gryc Konstanty <sup>8</sup>	Jan	kpt.	16 X 1988–31 VII 1990
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bzdela Józef <sup>9</sup>	Józef	ppłk/plk	1 VI 1975–15 XI 1983
Janus Stanisław	Franciszek	ppłk/plk	1 I 1984–15 VI 1988
Paszko Józef	Alfons	kpt.	16 VI 1988–31 III 1990
Czajkowski Bogdan	Józef	por.	31 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Hałaj Julian	Michał	mjr	1 VI 1975–1 XII 1982
Siereda Grzegorz	Stefan	mjr/ppłk	1 I 1983–15 VI 1984
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Trela Jan	Andrzej	mjr/plk	1 VI 1975–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Saczko Aleksy	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–31 X 1986
Suchodoła Piotr	Paweł	mjr	16 I 1987–31 VII 1990
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sawicki Aleksander	Jan	ppłk/plk	1 VI 1975–30 VI 1979
Stepaniuk Stefan	Bazyli	ppłk	1 VII 1979–30 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Stypułkowski Czesław	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 VI 1984
Maksimowicz Anatol	Mikołaj	mjr	p.o. –1988–

<sup>4</sup> W 1979–1980 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>5</sup> Zwolniony z przyczyn dyscyplinarnych.

<sup>6</sup> W 1985 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Leningradzie.

<sup>7</sup> W 1986 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Leningradzie.

<sup>8</sup> Ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Leningradzie.

<sup>9</sup> Zmarł 15 XI 1983 r.



Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Bretner Stanisław	Paweł	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1979
Szepietowski Bogdan Janusz	Franciszek	mjr/ppłk	1 VIII 1979–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Putko Witalis <sup>10</sup>	Józef	mjr	1 VI 1975–10 IV 1978
Szepietowski Bogdan Janusz	Franciszek	kpt./mjr	11 IV 1978–1 VIII 1979
Kowalczuk Aleksy <sup>11</sup>	Łukasz	kpt./mjr	16 VIII 1979–31 I 1985
Sawczuk Jan	Michał	kpt./mjr	1 VI 1985–31 VII 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Abramowicz Włodzimierz	Leon	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 VIII 1977
Rokicki Andrzej Janusz	Wincenty	kpt./mjr	16 VIII 1977–30 XI 1989
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Żukowski Mikołaj	Filip	mjr/ppłk	1 I 1985–20 IV 1990
Inspektorat I			
Kierownicy <sup>12</sup>			
Inspektorat Ochrony Przemysłu			
Kierownicy			
Hałaj Julian	Michał	mjr/ppłk	1 XII 1982–1 XI 1989

### Terenowe jednostki SB w województwie białostockim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
RUSW w Białymstoku			
Zastępcy szefa ds. SB			
Cudowski Józef	Jan	kpt./mjr	16 V 1984–31 I 1990
KM MO/RUSW w Bielsku Podlaskim			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Nowicki Anatol	Włodzimierz	por./mjr	1 IV 1983–31 I 1990

<sup>10</sup> Zwolniony z przyczyn dyscyplinarnych.

<sup>11</sup> Zwolniony 31 I 1985 r. z przyczyn dyscyplinarnych.

<sup>12</sup> Inspektorat I utworzono w styczniu 1990 r., brak danych osobowych.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Hajnówce			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Alesiuk Mikołaj	Wiktor	kpt./mjr	1 IV 1983–1 I 1990
RUSW w Łapach			
Zastępcy szefa ds. SB			
Gryszko Zdzisław Janusz	Bolesław	por./kpt.	16 V 1984–31 I 1990
RUSW w Mońkach			
Zastępcy szefa ds. SB			
Hańczyc Stanisław	Piotr	mjr	16 V 1984–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Siemiatyczach			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Czapko Jan	Bazył (Bazyli)	por./kpt.	1 IV 1983–31 XII 1987
Leoniuk Aleksander	Aleksander	ppor.	p.o. 1 I–1 X 1988
		ppor./por.	1 X 1988–31 I 1990
RUSW w Sokółce			
Zastępcy szefa ds. SB			
Kołosowski Ananij	Władysław	ppor.	–1986–
Żebrowski Ryszard	Wacław	por./kpt.	1 IV 1987–16 I 1990

*Opracowanie: Piotr Łapiński*

## WOJEWÓDZTWO BIELSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Bielsku-Białej</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Witek Ryszard	Roman	plk	1 VI 1975–10 XII 1980
Nowak Stanisław	Józef	plk	23 XII 1980–31 III 1990
Michna Jan <sup>1</sup>	Czesław	ppłk	p.o. 1 IV–6 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Feliks Adam	Franciszek	ppłk/plk	1 VI 1975–31 XII 1980
Siejek Jerzy	Feliks	ppłk/plk	1 I 1981–5 II 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Reszka Wiesław	Józef	mjr/plk	1 VI 1975–30 IV 1988
Lasek Stanisław	Jan	mjr	p.o. 16 II–31 VIII 1988
			1 IX 1988–15 X 1989
Dawidziuk Michał	Jan	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Styła Józef	Józef	ppor/por.	1 XI 1975–15 III 1982
Lasek Stanisław <sup>2</sup>	Jan	por./mjr	1 IV 1982–15 II 1988
Dawidziuk Michał	Jan	por./kpt.	1 VIII 1982–28 II 1983
Wajdzik Czesław	Józef	kpt.	p.o. 16 II–15 IX 1988
			16 IX 1988–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szata Zenon	Julian	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 X 1976
Janik Ryszard	Feliks	kpt./mjr	1 XI 1976–31 VII 1985
Sworzeń Zygmunt	Jan	kpt./mjr	1 IX 1985–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Ćwik Antoni	Jan	ppłk	1 VI 1975–31 I 1978
Benbenek Jerzy	Wacław	kpt./mjr	1 VI 1975–31 VIII 1979
Frydrych Jerzy	Włodzimierz	kpt.	1 II 1978–30 VI 1979
Minkowicz Aleksander	Jan	ppor.	1 IX 1979–16 VI 1980
Piórowski Jerzy	Stefan	por.	1 VII 1980–15 III 1982
Dryja Leszek <sup>3</sup>	Tadeusz	por.	16 III 1982–15 II 1983
Baścik Władysław	Emil	kpt.	16 XI 1982–31 X 1983
Duszyk Jan	Jan	por.	1983–15 VII 1986

<sup>1</sup> Dotychczasowy naczelnik Wydziału Kryminalnego WUSW w Bielsku-Białej.

<sup>2</sup> 30 VIII 1983 r. delegowany na pięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>3</sup> Zawieszony w czynnościach z dniem 29 XII 1982 r. za nadużywanie alkoholu, awanturę z personelem pogotowia ratunkowego w Żywcu, dopuszczenie do prowadzenia samochodu przez nietrzeźwego podwładnego.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Kwoczek Krzysztof	Stanisław	por.	1 III–2 XII 1983
Bassaraba Władysław <sup>4</sup>	Stanisław	por.	15 XII 1983–15 III 1985
Ślosarczyk Marek	Władysław	por./kpt.	p.o. 1 IV–15 VII 1985 16 VII 1985–31 III 1986
Opalka Lucjan	Jan	kpt./mjr	1 IV 1986–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Benbenek Jerzy	Wacław	mjr/ppłk	1 IX 1979–15 XII 1987
Brańka Kazimierz	Józef	mjr/ppłk	1 I 1988–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Frydrych Jerzy	Włodzimierz	kpt./ppłk	1 VII 1979–31 VIII 1989
Chelmecki Antoni <sup>5</sup>	Antoni	ppor./por.	1 III 1982–28 II 1983
Mrozek Michał	Rajnhold	por./mjr	1 III 1982–31 X 1989
Siewniak Jacek <sup>6</sup>	Józef	ppor.	p.o. 1 VIII–31 X 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Cyran Edward	Ignacy	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 XII 1977
Potocki Roman	Józef	mjr/ppłk	16 XII 1977–30 IX 1980
Kałat Stanisław	Jan	mjr/płk	1 IX 1981–31 X 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Ślaboń Bronisław	Jan	kpt./mjr	1 X 1975–31 VII 1979
Kałat Stanisław	Jan	kpt.	1 VIII 1979–31 VIII 1981
Kwoczek Krzysztof	Stanisław	por.	1 V 1981–28 II 1983
Sąlek Jan	Józef	kpt./mjr	1 IX 1981–29 II 1984
Sworzeń Zygmunt	Jan	por./kpt.	15 XII 1983–31 VIII 1985
Dryja Leszek	Tadeusz	kpt.	1 IV 1986–31 X 1989
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dawidziuk Michał	Jan	kpt./mjr	1 III 1985–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Baścik Władysław	Emil	kpt./mjr	16 IV 1985–31 X 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sworzeń Zygmunt	Jan	mjr	1 XI 1989–15 III 1990
Siewniak Jacek	Józef	ppor./por.	p.o. 15 III–31 VII 1990

<sup>4</sup> Zawieszony 9 III 1985 r.; 20 V 1985 r. zwolniony dyscyplinarnie ze służby w SB za pobieranie od TW pokwitowań na sumy wyższe, niż faktycznie im wypłacał, i zawłaszczenie różnicy w wysokości ok. 13 tys. zł.

<sup>5</sup> Po reorganizacji SB w 1983 r. w związku z likwidacją etatu zastępcy naczelnika Wydziału V nominalnie przeniesiony na mocy rozkazu personalnego na wolny etat zastępcy naczelnika Wydziału „T”; faktycznie w dalszym ciągu (do 15 I 1985 r.) pełnił obowiązki zastępcy naczelnika Wydziału V.

<sup>6</sup> Powołany na p.o. zastępcę w ramach praktyki.

Zastępcy naczelnika			
Siewniak Jacek	Józef	ppor./por.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Brańka Kazimierz	Józef	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Mrozek Michał	Rajnhold	mjr	1 XI 1989–5 IV 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Poniedziałek Grzegorz	Wojciech	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Dryja Leszek	Tadeusz	kpt.	1 XI 1989–15 III 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Bogacki Leon	Adolf	kpt./mjr	1 VI 1975–28 II 1978
Dudek Adrian	Edward	kpt./mjr	1978–15 VI 1982
Łuszczak Henryk	Józef	st. sierż./por.	16 VI 1982–15 VIII 1986
Podczaski Jerzy	Bogdan	por./kpt.	p.o. 16 XI 1986–15 I 1988
			16 I 1988–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Jackowski Jan	Antoni	ppłk	1 VI–31 X 1975
Szlęzak Sławomir	Bolesław	kpt./mjr	1 XI 1975–30 VI 1981
Zawisza Robert	Gustaw	chor.	p.o. 1 VII 1981–15 III 1982
Styła Józef	Józef	por./mjr	16 III 1982–15 XII 1987
Rozdolski Mieczysław <sup>7</sup>	Stanisław	mjr	1 I 1988–31 VII 1990
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Reszka Zdzisław <sup>8</sup>	Michał	mjr/ppłk	1 VI 1975–18 V 1983
Korzec Bronisław <sup>9</sup>	Franciszek	kpt.	p.o. 16 IV–1 XII 1982
Kaczmarczyk Jan	Józef	ppłk/płk	p.o. 4 I–31 V 1983
			1 VI 1983–31 I 1987
Kowalski Tadeusz	Józef	ppłk/płk	16 I 1987–31 I 1990
Łuszczak Henryk	Józef	kpt.	1 II–31 VII 1990

<sup>7</sup> W 1986 r. na dwumiesięcznym kursie w Wyższej Szkole KGB w Leningradzie.

<sup>8</sup> W 1982 r. odbył kurs dla szyfrantów; przeniesiony na własną prośbę na stanowisko szyfranta i delegowany na placówkę dyplomatyczną w Tunisie.

<sup>9</sup> P.o. naczelnik w czasie pobytu Reszki na kursie dla nieetatowych szyfrantów Biura A.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Cader Adam	Józef	por./mjr	1 VI 1975–15 VIII 1982
Kotara Jan	Józef	mjr/ppłk	16 VIII 1982–20 V 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kotara Jan	Józef	kpt./mjr	1 XI 1976–15 VIII 1982
Chelmecki Antoni	Antoni	por.	1 III 1983–15 I 1985
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kluska Andrzej	Stanisław	por./mjr	16 X 1976–15 XII 1983
Sałek Jan	Józef	mjr	p.o. 1 III 1984–31 I 1986 1 II 1986–15 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szamota Władysław	Edward	ppłk	1 VI 1975–15 II 1981
Kowalski Tadeusz	Józef	mjr/ppłk	1 V 1981–15 I 1987
Ślosarczyk Marek	Władysław	kpt.	16 I 1987–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wysłych Romuald	Dominik	por./mjr	1 VI 1975–15 I 1983
Igras Stanisław	Paweł	kpt./mjr	16 I 1983–28 II 1986
Ślosarczyk Marek	Władysław	kpt.	1 IV 1986–15 I 1987
Brzozowski Jan <sup>10</sup>	Władysław	kpt./mjr	1 II 1987–31 VII 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Adamiec Włodzimierz	Antoni	por./kpt.	1 VI 1975–5 II 1981
Piasecki Ryszard	Michał	por./kpt.	1 IV 1981–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Chelmecki Antoni	Antoni	por.	16 I 1985–II 1990
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy<sup>11</sup></b>			
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Osiński Józef	Stanisław	ppłk	15 XII 1982–31 X 1989

<sup>10</sup> W 1973 r. zmienił nazwisko (wcześniej Pytel).

<sup>11</sup> Inspektorat I utworzono w styczniu 1990 r., brak danych osobowych.

## Terenowe jednostki SB w województwie bielskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Andrychowie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Brańka Kazimierz <sup>12</sup>	Józef	kpt./mjr	1 III 1983–31 XII 1987
Kurowski Eugeniusz <sup>13</sup>	Władysław	ppor.	1 II 1988–15 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Cieszynie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Dawidziuk Michał	Jan	kpt.	1 III 1983–28 II 1985
Bojda Stanisław	Karol	kpt./mjr	1 III 1985–15 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Oświęcimiu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Lachendrowicz Józef <sup>14</sup>	Władysław	kpt.	1 III 1983–31 V 1985
Popiołek Zygmunt <sup>15</sup>	Zygmunt	ppor./por.	1 VI 1985–31 VIII 1988
Kaczmarczyk Zbigniew	Jan	kpt.	1 IX 1988–15 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Suchej Beskidzkiej</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Stopiak Wendelin <sup>16</sup>	Wendelin	mjr	1 III–31 X 1983
Baścik Władysław	Emil	kpt.	1 XI 1983–15 IV 1985
Kencki Marek	Alojzy	ppor./por.	16 IV 1985–15 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Wadowicach</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Wojna Edmund	Alfred	ppor./por.	1 III 1983–15 XII 1984
Ramenda Marian	b.d., Stanisława	por./kpt.	16 XII 1984–15 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Żywcu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Pytel Jerzy	Jan	kpt./ppłk	1 III 1983–15 I 1990

*Opracowanie: Wacław Dubiański*

<sup>12</sup> 30 X 1986 r. delegowany na trzymiesięczne przeszkolenie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>13</sup> 16 IX 1982–27 VI 1986 r. słuchacz Wyższej Szkoły Oficerskiej MSW Węgierskiej Republiki Ludowej w Budapeszcie.

<sup>14</sup> Odwołany ze stanowiska na skutek długotrwałej choroby.

<sup>15</sup> Od 2 XI 1987 r. delegowany na trzymiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie. Odwołany dyscyplinarnie za nadużycie alkoholu w siedzibie posterunku i skierowany na niższe stanowisko służbowe.

<sup>16</sup> 1 XI 1983 r. mianowany szefem RUSW w Suchej Beskidzkiej.

## WOJEWÓDZTWO BYDGOSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Bydgoszczy</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Kozdra Józef	Stanisław	plk/gen. bryg.	1 VI 1975–15 I 1990
Strycharski Jan	Alfred	plk	p.o. 7 II–25 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Drynda Zenon	Augustyn	plk	1 VI 1975–20 VII 1981
Stefanowski Stefan	Benedykt	plk	15 V 1977–8 II 1990
Czachorowski Adam	Wawrzyniec	plk	1 XI 1981–8 II 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Stefanowski Stefan	Benedykt	ppłk	1 VI 1975–14 V 1977
Szumacher Konrad	Ambroży	mjr/ppłk	15 VI 1977–15 V 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szumacher Konrad	Ambroży	kpt.	1 VI 1975–14 VI 1977
Rybak Eugeniusz	Stefan	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1978
Suliński Jarosław	Adolf	mjr	16 VI 1977–15 V 1986
Wtulich Waldemar	Stanisław	por./mjr	1 VIII 1978–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jakubowski Zenon	Jan	ppłk	1 VI 1975–31 III 1979
Różycki Bogumił	Bernard	ppłk	16 V–30 VI 1979
Czachorowski Adam	Wawrzyniec	mjr	1 VIII 1979–31 X 1981
Kośmider Jan <sup>1</sup>	Ludwik	kpt.	15 I 1982–7 VII 1985
Golimowski Stanisław <sup>2</sup>	Stanisław	kpt./mjr	16 X 1985–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Różycki Bogumił	Bernard	mjr	1 VI 1975–30 IX 1976
Chwiałkowski Jan	Jan	mjr	1 VI 1975–15 V 1978
Rybacki Leonard	Bolesław	mjr	1 XI 1976–30 VI 1979
Kośmider Jan	Ludwik	kpt.	16 V 1980–14 I 1982
Tarnowski Kazimierz <sup>3</sup>	Czesław	kpt.	16 I 1982–31 V 1984
Wardziński Andrzej	Władysław	por./kpt.	1 III 1983–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Różycki Bogumił	Bernard	ppłk	1 VII 1979–30 IX 1982
Rybacki Leonard	Bolesław	mjr	1 II 1983–5 XII 1985
Bomba Stanisław	Edward	ppłk	1 III 1986–30 X 1989

<sup>1</sup> Zmarł 7 VII 1985 r.

<sup>2</sup> W 1987 r. odbył przeszkolenie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>3</sup> Do 28 II 1972 r. nosił nazwisko Zeitz.



Zastępcy naczelnika			
Rybacki Leonard	Bolesław	mjr	1 VII 1979–31 I 1983
Wojtas Marian	Władysław	por.	16 XII 1979–30 X 1989
Mańkowski Edward	Jan	mjr	1 VII 1983–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Łowicki Marian	Henryk	mjr	1 VI 1975–15 IX 1976
Dmytrzak Czesław	Józef	mjr/ppłk	1 X 1976–31 XII 1983
Rasch Marek	Teodor	mjr/ppłk	16 III 1984–30 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Dmytrzak Czesław	Józef	mjr	1 VI 1975–30 IX 1976
Czachorowski Adam	Wawrzyniec	kpt./mjr	1 XI 1976–31 VII 1979
Rasch Marek	Teodor	kpt./mjr	16 IX 1979–15 III 1984
Piechowiak Cezary	Wincenty	mjr	1 VI 1981–28 II 1983
Wasielewski Andrzej	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1981–15 II 1985
Ługowski Janusz	Tadeusz	kpt.	1 VII 1984–28 II 1987
Pietrewicz Lidiusz	Eugeniusz	mjr	1 IV 1987–31 X 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Wasielewski Andrzej	Stanisław	ppłk	16 II 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Kipczak Władysław	Stanisław	mjr	16 IV 1985–31 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Rasch Marek	Teodor	ppłk	12 XII 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Rasch Marek	Teodor	ppłk	1 XI–11 XII 1989
Golimowski Stanisław	Stanisław	mjr	1 XI 1989–15 I 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Bomba Stanisław	Edward	ppłk	1 XI 1989–14 III 1990
Wojtas Marian	Władysław	mjr	p.o. 15 III–15 V 1990
Gonsierowski Adam	Brunon	kpt.	14 V–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Wojtas Marian	Władysław	mjr	1 XI 1989–14 III 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy <sup>4</sup>			
Faleńczyk Zbigniew	Franciszek	mjr	1 XI 1989–15 IV 1990
Pokrzywiec Stanisław	Jan	kpt.	p.o. 19 IV–31 VII 1990

<sup>4</sup> W Wydziale Studiów i Analiz SB KW MO/WUSW w Bydgoszczy nie przewidziano etatu zastępcy naczelnika.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Witkowski Stefan	Mikołaj	mjr/plk	1 VI 1975–15 IV 1990
Walkowski Ryszard	Ireneusz	mjr	p.o. 16 IV–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Linke Marian	Ryszard	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 IV 1981
Walkowski Ryszard <sup>5</sup>	Ireneusz	kpt./mjr	16 IV 1981–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Woźniak Leon	Władysław	ppłk	1 VI 1975–30 IX 1976
Różycki Bogumił	Bernard	mjr/ppłk	1 X 1976–30 IV 1979
Wiśniewski Czesław	Antoni	ppłk	16 V 1979–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Wiśniewski Czesław	Antoni	mjr	1 VI 1975–15 V 1979
Popławski Adam	Stanisław	por./mjr	16 V 1979–31 VII 1990
Chwiałkowski Jan	Jan	mjr/ppłk	1 VII–15 VIII 1981
Elminowski Franciszek	Władysław	mjr/ppłk	16 VIII–15 IX 1981
Michnikowski Romuald	Władysław	kpt.	1 II 1982–15 XII 1985
Gwiazdowski Ireneusz	Hipolit	ppor.	1 VI–1 X 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Wesołowski Antoni	Jakub	ppłk/plk	1 VI 1975–30 VI 1978
Skibiński Henryk	Franciszek	mjr/ppłk	1 VII 1978–31 X 1986
Mrozik Dionizy	Antoni	mjr	16 III 1987–5 XII 1989
Różycki Bogumił	Bernard	ppłk	p.o. 6 XII 1989–15 I 1990
			16 I–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Przybyliński Tadeusz	Stanisław	mjr	1 VI 1975–31 VII 1978
Mrozik Dionizy	Antoni	por./mjr	1 VI 1979–15 III 1987
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Ślifierz Kazimierz	Franciszek	ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1979
Bomba Stanisław	Edward	kpt./ppłk	1 IX 1979–28 II 1986
Zapęcki Piotr	Józef	kpt.	23 IV 1986–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Bomba Stanisław	Edward	por./kpt.	1 VI 1975–31 VIII 1979
Zapęcki Piotr	Józef	ppor./por.	1 X 1979–28 II 1986

<sup>5</sup> 31 I–30 IV 1986 r. przebywał na kursie śledczym w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Wydział „W”			
Naczelnicy			
Kusz Jan	Jan	ppłk/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1978
Rybak Eugeniusz	Stefan	mjr/ppłk	1 VII 1978–18 IX 1984
Wujciak Antoni	Ignacy	ppłk	1 IV 1986–15 XII 1988
Gładkowski Zbigniew	b.d.	por.	b.d.
Zastępcy naczelnika			
Wujciak Antoni	Ignacy	ppłk	1 VI 1975–31 III 1986
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Skorupski Ryszard	Zygmunt	ppłk	1 VI 1975–15 XI 1977
Staśkiewicz Eugeniusz	Walenty	mjr	1 XII 1977–8 XI 1979
Barczewski Lech	Antoni	kpt.	1 II 1980–8 II 1985
Halwa Jerzy	Franciszek	kpt./mjr	1 III 1985–30 VI 1987
Koterski Ryszard	Ludwik	mjr/ppłk	16 VII 1987–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Staśkiewicz Eugeniusz	Walenty	kpt./mjr	1 VI 1975–30 XI 1977
Barczewski Lech	Antoni	ppor./por.	16 I 1978–31 I 1980
Halwa Jerzy	Franciszek	por./kpt.	16 V 1980–28 II 1985
Koterski Ryszard	Ludwik	kpt./mjr	1 VI 1985–15 VII 1987
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Elminowski Franciszek	Władysław	mjr	1 VI 1975–18 III 1979
Popiel Czesław	Tadeusz	mł. chor.	1 IX 1979–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Perek Jerzy	Stanisław	kpt./mjr	1 II 1985–15 II 1990
Inspektorat I			
Kierownicy			
Górecki Jerzy	Walerian	ppłk	1 X 1982–15 X 1985
Suliński Jarosław	Adolf	ppłk	16 V 1986–15 XII 1989
Wasielewski Andrzej	Stanisław	ppłk	16 XII 1989–31 VII 1990
Inspektorat 2			
Kierownicy			
Kierski Wirgiliusz	Stanisław	mjr	1 II–31 X 1989
Zastępcy kierownika			
Faleńczyk Zbigniew	Franciszek	kpt./mjr	23 I–31 X 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Detmer Jan	Jan	ppłk/ppłk	1 VI 1975–26 V 1977
Sułkowski Stanisław	Piotr	mjr	26 V 1977–8 III 1978
Frankowski Andrzej	Bernard	ppłk	8 III 1978–22 V 1981
Staśkiewicz Eugeniusz	Walenty	ppłk	1 VI 1981–31 X 1989

### Terenowe jednostki SB w województwie bydgoskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KM MO/RUSW w Chojnicach			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Grobelny Henryk	Kazimierz	por./kpt.	1 III 1983–31 VIII 1989
KM MO/RUSW w Inowrocławiu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Piechowiak Cezary	Wincenty	mjr/ppłk	p.o. 1 III–30 VI 1983
			1 VII 1983–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Koronowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Dulęba Marian	Wacław	kpt.	1 III 1983–15 II 1989
Ropiński Henryk	Władysław	por.	16 II 1989–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Mogilnie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Szczodrowski Andrzej	Edmund	kpt./mjr	1 III 1983–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Nakle n. Notecią			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Nadolski Edward	Ignacy	kpt./mjr	1 III 1983–15 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Sępólnie Krajeńskim			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Wiśniewski Jerzy	Kazimierz	kpt.	1 III 1983–VI 1987
Kowalik Józef	Bernard	mjr	1 VIII 1987–31 I 1990

<b>Komisariat MO/RUSW w Szubinie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Ługowski Janusz	Tadeusz	por./kpt.	1 III 1983–30 VI 1984
Kierski Wirginiusz	Stanisław	kpt.	1 VI 1987–31 I 1989
Dulęba Marian	Wacław	mjr	16 II 1989–15 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Świeciu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Staniszewski Tadeusz <sup>6</sup>	Piotr	mjr/ppłk	1 III 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Tucholi</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Jocek Sylwester	Ludwik	por./kpt.	1 III 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Żninie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Grobelny Michał	Ignacy	por./kpt.	1 III 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Alicja Paczoska-Hauke, Tomasz Rabant, Marek Szymaniak*

<sup>6</sup> 21 II 1990 r. zmienił imię Tadeusz na Adam.

## WOJEWÓDZTWO CHEŁMSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Chełmie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Świta Bronisław	Jan	płk	1 VI 1975–15 I 1981
Kamiński Henryk	Stanisław	płk	15 I 1981–16 II 1990
Arski Ryszard <sup>1</sup>	Bronisław	ppłk	p.o. 1 III–5 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Sobański Stanisław	Józef	ppłk/płk	1 VI 1975–1 XI 1984
Sala Edward	Stanisław	ppłk/płk	15 I 1985–31 III 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Morawski Tadeusz <sup>2</sup>	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 XII 1978
			15 X 1979–31 X 1981
Wrótniak Edward	Józef	kpt./ppłk	1 III 1982–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szumowski Jerzy	Jan	kpt.	1 VI 1975–30 VI 1976
Wrótniak Edward	Józef	por./kpt.	1 VII 1976–28 II 1982
Budzyński Stefan	Czesław	ppor./kpt.	1 V 1982–31 VIII 1987
Mazurek Tadeusz	Stefan	kpt./mjr	1 VI 1988–10 IV 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Śledź Kazimierz	Kazimierz	kpt./mjr	1 VI 1975–15 V 1977
Czyżyk Mirosław	Franciszek	kpt.	1 I–30 VI 1979
Plużański Marcin	Romuald	kpt./ppłk	1 VII 1979–15 I 1987
Jaśniak Feliks	Józef	mjr/ppłk	16 III 1987–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Siepsiak Stanisław	Szymon	kpt.	1 VI 1975–1 IX 1976
Czyżyk Mirosław	Franciszek	kpt.	1 I 1977–31 XII 1978
Plużański Marcin	Romuald	kpt.	1 I–30 VI 1979
Jaśniak Feliks	Józef	mjr/ppłk	1 X 1982–15 III 1987
Bielecki Leszek	Antoni	kpt.	16 IV 1987–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Czyżyk Mirosław	Franciszek	kpt.	1 VII 1979–30 VI 1981
Żołnierek Maciej	Ryszard	por./kpt.	1 XII 1981–30 X 1987
Tracuk Ryszard	Tadeusz	por./kpt.	p.o. 1 XI 1987–31 I 1988
			1 II 1988–31 X 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>2</sup> Od grudnia 1978 r. do października 1979 r. pełnił funkcję I sekretarza KZ PZPR.

Zastępcy naczelnika			
Żołnerek Maciej	Ryszard	ppor.	1 IX 1979–31 III 1982
Proskura Janusz	Stanisław	kpt.	1 IV 1982–28 II 1983
Traczuk Ryszard <sup>3</sup>	Tadeusz	ppor./por.	1 IV 1982–30 X 1987
Korzeniowski Stanisław <sup>4</sup>	Adolf	kpt.	1 II 1988–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Król Henryk	Wacław	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 XII 1984
		ppłk	1 XII 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Bommersbach Janusz	Tadeusz	por.	16 VIII 1981–15 III 1985
Samodzielna Sekcja IV			
Kierownicy			
Król Henryk	Wacław	ppłk	1 I–30 XI 1985
Samodzielna Sekcja VI			
Kierownicy			
Bommersbach Janusz	Tadeusz	por.	15 III–30 XI 1985
Wydział VI			
Naczelnicy			
Bommersbach Janusz <sup>5</sup>	Tadeusz	por./kpt.	1 XII 1985–31 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Jaśniak Feliks	Józef	ppłk/plk	31 XII 1989–26 III 1990
Bielecki Leszek	Antoni	kpt.	p.o. 26 III–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Bielecki Leszek	Antoni	kpt.	1 XI 1989–26 V 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Traczuk Ryszard	Tadeusz	kpt.	1 XI 1989–26 V 1990
Zastępcy naczelnika			
Korzeniowski Stanisław	Adolf	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Bommersbach Janusz	Tadeusz	kpt.	1 XI 1989–10 IV 1990
Zastępcy naczelnika			
Durko Jan	Jacenty	kpt.	1 I–28 III 1990

<sup>3</sup> 31 I–3 VII 1985 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>4</sup> Od 1 XI 1988 r. na dwumiesięcznym przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>5</sup> W 1988 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Solis Jan	Antoni	kpt./plk	1 VI 1975–31 VII 1987
Prus Roman	Józef	kpt./mjr	1 VIII 1987–22 III 1990
Jędruszcak Marek	Franciszek	kpt.	p.o. 22 III–26 V 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Śmiechowski Ignacy	Antoni	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1979
Jaśniak Feliks	Józef	kpt./mjr	1 IX 1979–1 VIII 1982
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bogusz Jan	Józef	kpt./mjr	p.o. 1 VI 1975–31 VIII 1976
Siepsiak Stanisław	Szymon	kpt./ppłk	1 IX 1976–1 VIII 1982
Kiziński Zbigniew	Witold	mjr	p.o. 1 IV 1990–
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bogusz Jan	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–31 VIII 1976
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Mirosław Kazimierz	Andrzej	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1977
Mańkowski Władysław	Jan	kpt./ppłk	1 IX 1977–1 VIII 1982
<b>Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Mańkowski Władysław	Jan	ppłk	1 VIII 1982–16 XII 1989
<b>Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Zarek Jan	Wacław	chor./ppor.	15 IV 1983–(I 1990)
<b>Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Siepsiak Stanisław	Szymon	ppłk	15 IX 1982–16 I 1985
Zduńczyk Ryszard	Józef	kpt.	1 X 1986–31 III 1990
<b>Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kalinowski Roman	Florian	chor./ppor.	1 XI 1982–(I 1990)



Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Kędziora Stefan <sup>6</sup>	Jan	ppłk/plk	1 VI 1975–30 XI 1989
Łuczkiwicz Kazimierz	Stanisław	mjr	1 XII 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Mazurek Czesław	Józef	mjr	1 VI 1975–31 I 1977
Szubartowski Mieczysław	Jan	kpt./mjr	1 XI 1978–31 I 1979
Jaśniak Feliks	Józef	kpt.	1 II–31 VIII 1979
Łuczkiwicz Kazimierz <sup>7</sup>	Stanisław	por./kpt.	1 IX 1979–1 V 1986
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Mękal Jan	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–31 VIII 1979
Książek Tadeusz	Zygmunt	por.	p.o. 16 X 1979–1 VII 1981
Mielniczuk Jan	Józef	chor./chor. szt.	1 IX 1982–20 III 1990
Brzeziecki Witold	Mieczysław	kpt.	p.o. 16 III 1990–
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Siepsiak Stanisław	Szymon	ppłk	16 I 1985–31 III 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie chełmskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Krasnymstawie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Proskura Janusz	Stanisław	kpt./mjr	1 III 1983–31 VIII 1987
Budzyński Stefan	Czesław	kpt.	1 IX 1987–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW we Włodawie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Rybak Andrzej	Henryk	ppor./kpt.	1 IV 1983–14 I 1990

Opracowanie: Małgorzata Choma-Jusińska, Sławomir Poleszak, Ryszard Surmacz

<sup>6</sup> 16 IX–18 XI 1988 r. delegowany do MSZ w Warszawie i skierowany do pracy w Wydziale Konsularnym Ambasady PRL w Kolonii.

<sup>7</sup> 30 VIII 1983–27 I 1984 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

## WOJEWÓDZTWO CIECHANOWSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Ciechanowie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Mosur Stanisław	Paweł	plk	1 VII 1975–30 IV 1981
Koebecke Stanisław	Fryderyk	ppłk/plk	15 IV 1981–19 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Rejdych Jan	Jan	plk	1 VI 1975–15 I 1979
Białokozowicz Bazyli	Tymoteusz	plk	16 I 1979–15 IX 1987
Westwalewicz Stanisław	Jan	ppłk/plk	16 IX 1987–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kobrzyński Roman	Zygmunt	ppłk	1 VI 1975–31 XII 1978
Kurek Kazimierz	Jan	por./kpt.	1 I 1979–14 IX 1980
Tarwacki Zenon	Adam	kpt.	p.o. 15 IX 1980–8 VII 1981
Kurek Kazimierz	Jan	kpt./mjr	8 VII 1981–23 X 1986
Czerw Wiesław	Jan	kpt./mjr	16 XII 1986–16 XI 1987
Jobski Włodzimierz	Kazimierz	kpt.	16 XI 1987–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szamborski Rajmund	Konstanty	kpt.	1 VI 1975–31 VIII 1976
Kurek Kazimierz	Jan	por.	1 X 1976–1 I 1979
Tarwacki Zenon	Adam	por./kpt.	1 VI 1979–1 IV 1983
Wojciechowski Marian	Jan	por.	p.o. 16 II 1985–1 I 1986 1 I 1986–16 IX 1987
Tarwacki Zenon	Adam	mjr	16 III–15 X 1988
Surmionek Rościsław	Jan	kpt.	16 X 1988–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Westwalewicz Stanisław	Jan	kpt./mjr	1 VII 1975–1 VIII 1979
Jackowiak Adam	Stanisław	por./kpt.	1 VII 1979–15 V 1983
Lewandowski Julian	Aleksander	kpt./ppłk	16 V 1983–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Czochra Antoni	Jan	kpt.	1 VII 1975–15 VIII 1976
Jackowiak Adam	Stanisław	por.	1 IX 1976–1 VII 1979
Klimkowski Wojciech	Jan	por.	16 IX 1982–1 IV 1983
Szczepański Stefan	Aleksander	por./kpt.	1 III 1986–16 V 1989
Kubiński Antoni	Józef	por.	16 VI–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Westwalewicz Stanisław	Jan	mjr/ppłk	1 VII 1979–16 IX 1987
Jackowiak Adam	Stanisław	mjr	16 IX 1987–1 XI 1989

<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Maścianica Jan	Adam	por./kpt.	16 III 1980–1 VI 1981
Grodzicki Zbigniew	Edmund	por./kpt.	1 VI 1981–1 IV 1983
Tyczyński Stanisław	Władysław	por.	p.o. 1 II 1985–15 II 1986
Grodzicki Zbigniew	Edmund	kpt./mjr	1 III 1986–1 XI 1987
Szwejkowski Kazimierz	Karol	por./kpt.	1 XII 1987–1 XI 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jabłoński Zbigniew	Józef	kpt.	1 VI 1975–4 IX 1976
Sobolewski Adam	Tadeusz	kpt./ppłk	1 III 1977–1 I 1985
Jasiński Wiesław	Stanisław	kpt./mjr	1 V 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Maścianica Jan	Adam	kpt.	1 VI 1981–1 II 1985
<b>Samodzielna Sekcja IV</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Jasiński Wiesław	Stanisław	kpt.	p.o. 1 II–1 V 1985
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Klimkowski Wojciech	Jan	kpt./mjr	5 XII 1984–1988
Szczeptański Stefan	Aleksander	kpt.	16 V–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Maścianica Jan	Adam	kpt./mjr	1 II 1985–16 X 1988
Wernicki Grzegorz	Stanisław	kpt.	16 X 1988–1 XI 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Lewandowski Julian	Aleksander	ppłk	1 XI 1989–30 VI 1990
Kubiński Antoni	Józef	kpt.	p.o. 30 VI–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kubiński Antoni	Józef	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jackowiak Adam	Stanisław	ppłk	1 XI 1989–15 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szwejkowski Kazimierz	Karol	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szczeptański Stefan	Aleksander	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Jasiński Wiesław	Stanisław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Orłowski Stanisław	Franciszek	kpt./ppłk	1 VII 1975–30 XI 1983
Szymański Jerzy	Antoni	ppłk	p.o. 1 V 1984–1 XII 1985
			1 XII 1985–31 VIII 1989
Romanowski Bolesław	Stefan	por./kpt.	p.o. 16 VI–16 VIII 1989
		kpt.	16 VIII 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Żabowski Józef	Stefan	kpt.	p.o. 16 II–31 VII 1988
			1 VIII 1988–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Ciečko Marian	Aleksander	kpt./ppłk	1 VII 1975–1 X 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Kosecki Jan	Franciszek	kpt./mjr	1 VI 1975–15 VIII 1976
Czochra Antoni	Jan	kpt./mjr	15 VIII 1976–1 VIII 1982
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Leński Ryszard	Antoni	mjr/ppłk	1 VII 1975–1 VIII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Leński Ryszard	Antoni	ppłk	1 VIII 1982–31 X 1987
Czerw Wiesław	Jan	mjr	16 XI 1987–1 II 1989
Szejko Wawrzyniec	Franciszek	kpt.	–30 V–16 XII 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Grabowski Tadeusz	Franciszek	por./kpt.	p.o. 16 XII 1985–16 V 1988
Zieliński Wojciech	Józef	ppor.	16 V 1988–16 XII 1989
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Czochra Antoni	Jan	mjr	1 VIII 1982–15 I 1983
Czarnecki Tadeusz	Julian	kpt.	1 II 1983–16 II 1986
Orłowski Stanisław	Franciszek	ppłk	16 IV 1986–16 XII 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Filipski Tadeusz	Stanisław	ppor./por.	–1 I 1983–16 XII 1989

Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Szymański Jerzy	Antoni	kpt./mjr	1 VII 1975–1 IX 1982
Ciećko Marian	Aleksander	ppłk	1 X 1982–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Grymuła Jan	Kazimierz	kpt.	1 VI 1975–15 XI 1978
Kołąkowski Zenon	Bolesław	mjr/ppłk	1 X 1979–30 XI 1985
Markiewicz Józef	Walenty	kpt.	16 III 1983–30 VI 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Kwiatkowski Stefan	Wawrzyniec	mjr	1 VI 1975–15 IX 1976
Banachiewicz Henryk	Tadeusz	kpt./mjr	15 IX 1976–1 XII 1987
Wiśniewski Jeremi	Józef	chor.	p.o. 1 XII 1983–29 II 1984
		st. chor.	p.o. 1 XII 1987–15 II 1989
Szmiągowski Edmund	Tadeusz	ppor./por.	16 I–1 X 1989–
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Czerw Wiesław	Jan	kpt.	1 III 1985–16 XII 1986
Sobolewski Adam	Tadeusz	ppłk	16 XII 1986–31 I 1989
Czerw Wiesław	Jan	mjr	1 II 1989–1 II 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie ciechanowskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KM MO/RUSW w Ciechanowie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Klimkowski Wojciech	Jan	por./kpt.	1 IV 1983–
Królikowski Leszek	Jan	kpt./mjr	16 IV 1986–16 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Działdowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Gładysz Lech	Jan	kpt.	1 IV 1983–1 XI 1986
Surmioneł Rościsław	Jan	por./kpt.	16 XI 1986–16 X 1988
Maścianica Jan	Adam	mjr	16 X 1988–16 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Mławie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Tarwacki Zenon	Adam	kpt./mjr	1 IV 1983–16 III 1988
Krupa Jan	Leon	kpt.	p.o. 16 X 1987–16 III 1988
		kpt./mjr	16 III 1988–16 I 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Płońsku</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Jackowiak Adam	Stanisław	kpt./mjr	16 V 1983–16 XI 1987
Łyszkowski Andrzej	Czesław	kpt.	16 XI 1987–16 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Pułtusku</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Grodzicki Zbigniew	Edmund	kpt.	1 IV–16 IX 1983
Grabowski Jan	Marian	por.	16 IX 1983–16 II 1986
Czarnecki Tadeusz	Julian	kpt./mjr	16 II 1986–15 X 1987
Szejko Wawrzyniec	Franciszek	kpt.	16 X 1987–1 II 1989
Sobiecki Kazimierz	Antoni	por.	1 II 1989–16 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Żurominie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Nastalek Władysław	Feliks	kpt./mjr	1 IV 1983–16 I 1990

*Opracowanie: Paweł Ceranka*

## WOJEWÓDZTWO CZĘSTOCHOWSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Częstochowie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Długoszewski Mieczysław	Stefan	plk	1 VI 1975–2 X 1980
Kłosowski Edward	Jan	plk	3 X 1980–31 I 1983
Galant Bronisław	Józef	plk	1 II 1983–30 XI 1989
Grabowski Eugeniusz	Stanisław	gen. bryg.	1 XII 1989–15 V 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Wojciechowski Henryk	Jan	plk	1 VI 1975–30 XI 1983
Boczek Stanisław	Józef	ppłk/plk	1 XII 1983–15 III 1989
Hanusiak Stanisław	Władysław	ppłk/plk	1 VIII 1984–4 XII 1989
Majka Zygmunt	Wincenty	ppłk/plk	16 III 1989–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wilczek Augustyn	Władysław	mjr/ppłk	1 VI 1975–22 III 1980
Woźniak Zygmunt	Franciszek	ppłk	1 IX 1980–15 X 1983
Jański Jerzy	Hieronim	mjr/ppłk	16 X 1983–1 XI 1987
Pawlik Marian	Franciszek	mjr	1988–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Żywiółek Zygmunt	Leon	kpt./mjr	1 VI 1975–15 I 1978
Majzner Tadeusz	Kazimierz	kpt.	16 I 1978–15 IV 1980
Jański Jerzy	Hieronim	kpt.	16 IV 1980–16 X 1983
Wilczek Augustyn	Władysław	ppłk	1 IX 1982–31 III 1983
Pawlik Marian	Franciszek	kpt./mjr	16 X 1983–1987
Nowojski Henryk	Józef	por./kpt.	16 III 1988–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Faltus Andrzej	Jan	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1979
Szewczyk Witold	Antoni	mjr/ppłk	16 IX 1979–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Stolarczyk Aleksander	Edmund	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1979
Kwiecień Włodzimierz	Roman	kpt./ppłk	1 VI 1975–31 III 1980
Skrzypczyk Aleksander	Kazimierz	por./kpt.	1 IV 1980–15 II 1985
Bem Grzegorz	Wincenty	ppor./kpt.	1 XI 1982–31 X 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Faltus Andrzej	Jan	ppłk	1 VIII 1979–30 IV 1981
Stolarczyk Aleksander <sup>1</sup>	Edmund	ppłk	7 V 1981–15 VI 1986
Pruszyński Maciej	Zygmunt	kpt./ppłk	1 VIII 1986–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Stolarczyk Aleksander	Edmund	mjr	1 VII–15 XII 1979
Pruszyński Maciej <sup>2</sup>	Zygmunt	kpt./mjr	16 XII 1979–31 VII 1986
Pietrzyk Kazimierz	Piotr	por.	1 II 1981–31 III 1983
Będkowski Janusz <sup>3</sup>	Kazimierz	por./kpt.	1 VII 1982–15 VIII 1989
Stęclik Szymon	Ludwik	por.	p.o. 1 VII–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Cyba Stanisław	Antoni	ppłk	1 VI–30 IX 1975
Perliceusz Alojzy	Jan	ppłk	1 X 1975–30 VI 1978
Boczek Stanisław	Józef	mjr/ppłk	1 VIII 1978–30 XI 1983
Fijał Andrzej	Piotr	mjr/ppłk	1 I 1984–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Kupczyk Ryszard	Piotr	kpt./mjr	1 VI 1975–15 VI 1976
Fijał Andrzej	Piotr	kpt./mjr	16 VI 1976–31 III 1980
Boczek Stanisław	Józef	kpt./mjr	16 VI 1976–31 VII 1978
Kossakowski Ryszard	Marceli	ppor./por.	1 IV 1979–30 VI 1983
Patorski Roman	Antoni	por./kpt.	1 IV 1980–1 I 1985
Kowalczyk Stanisław	Stefan	kpt.	1 II 1982–31 III 1983
Bebel Marian	Jan	kpt./mjr	16 VIII 1983–31 XII 1984
Gondek Zbigniew	Bolesław	kpt./mjr	1 XI 1983–31 X 1989
Bartocha Włodzimierz	Henryk	por./kpt.	p.o. 16 II 1985–15 II 1986
		kpt.	16 II 1986–31 X 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Skrzypczyk Aleksander	Kazimierz	kpt./ppłk	16 II 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Bebel Marian	Jan	mjr	1 I 1985–15 IX 1987
Antczak Zbigniew	Henryk	kpt.	1 X 1987–31 X 1989

<sup>1</sup> W 1986 r. został oddelegowany do grupy operacyjnej Departamentu V MSW w ZSRR jako asystent budowy smoleńskiej elektrowni atomowej w Diesnogorsku. Miał za zadanie ochronę tej inwestycji: obiektu i polskich grup pracowniczych tam zatrudnionych. Do Polski wrócił w 1988 r.

<sup>2</sup> 28 I 1983 r. delegowany na pięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>3</sup> 31 I 1985 r. delegowany na pięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.



Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Bem Grzegorz	Wincenty	kpt.	p.o. 31 X 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Bartocha Włodzimierz	Henryk	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Pruszyński Maciej	Zygmunt	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Stęclik Szymon	Ludwik	por.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Fijał Andrzej	Piotr	ppłk	1 XI 1989–30 IV 1990
Pawlak Konrad	Feliks	kpt.	p.o. 1 V–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Filinger Jan	Edward	kpt.	1 XI 1989–15 III 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Puchalski Mirosław <sup>4</sup>	Franciszek	mjr/ppłk	1 VI 1975–7 XII 1979
Sulek Stanisław	Jan	mjr/ppłk	1 IV 1980–15 XII 1983
Hodowany Jan <sup>5</sup>	Bolesław	por./kpt.	1 I 1984–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Litewka Jan	Adam	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 XI 1978
Zelmański Zbigniew <sup>6</sup>	Leon	kpt./ppłk	1 IV 1979–31 I 1990
Zastępcy naczelnika			
Zelmański Zbigniew	Leon	kpt.	1 I 1977–31 III 1979
Węgrzyński Bogdan	Mieczysław	kpt./mjr	1 IV 1979–15 XII 1989
Ulman Andrzej	Stanisław	kpt.	16 XII 1989–31 I 1990
Musialik Leszek	Leonard	kpt.	p.o. 1 II–23 VII 1990
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Woźniak Zygmunt	Franciszek	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 III 1980
Kwiecień Włodzimierz	Roman	ppłk	1 IV 1980–15 III 1990
Gondek Zbigniew	Bolesław	mjr	p.o. 1 XI 1989–31 I 1990
			1 II–31 VII 1990

<sup>4</sup> Zmarł 7 XII 1979 r.

<sup>5</sup> W 1986 r. delegowany na trzymiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>6</sup> 14 I 1985 r. delegowany na dwumiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Leningradzie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Woronecki Edmund <sup>7</sup>	Marian	kpt./płk	1 XI 1975–15 VI 1985
Kotnis Stanisław <sup>8</sup>	Stanisław	kpt.	16 VI–26 X 1985
Gryl Lech	Tadeusz	kpt.	p.o. 1 II–31 VIII 1986
		kpt./mjr	16 V 1987–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Kontowicz Ryszard	Stanisław	por./mjr	16 IX 1976–30 IV 1987
Gryl Lech	Tadeusz	kpt.	p.o. 1 IX 1986–30 IV 1987
			1 V–15 V 1987
Łada Wojciech	Stefan	por./kpt.	16 IX 1987–31 VII 1990
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Okwiet Teodor	Władysław	mjr/płk	1 VI 1975–26 IX 1980
Chłąd Eugeniusz Waldemar	Franciszek	kpt./ppłk	16 X 1980–15 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Kopczyk Stanisław	Paweł	ppłk/płk	1 VI 1975–31 III 1980
Fijał Andrzej	Piotr	mjr/ppłk	1 IV 1980–31 XII 1983
Raszka Władysław <sup>9</sup>	Andrzej	kpt./mjr	1 I 1984–6 IX 1988
Machura Zdzisław	Władysław	kpt./mjr	p.o. 6 IX 1988–31 I 1989
			1 II 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Bartkowiak Alfons	Franciszek	por./kpt.	1 VI 1975–15 I 1978
Sulek Stanisław	Jan	mjr	16 I 1978–31 III 1980
Majzner Tadeusz	Kazimierz	kpt./mjr	16 IV 1980–31 III 1983
Galant Maria	Stefan	mjr	1 V 1983–31 VII 1987
Machura Zdzisław	Władysław	kpt.	1 VIII 1987–31 I 1989
Kowalik Edward	Edward	kpt.	p.o. 1–31 I 1989
			1 II 1989–31 V 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Betka Mieczysław	Jan	kpt./ppłk	1 VI 1975–31 VII 1980
Kolman Robert	Stefan	kpt./mjr	1 VIII 1980–31 XII 1984
Brzósiewicz Alojzy Marek	Kazimierz	kpt./mjr	16 V 1985–31 VII 1990

<sup>7</sup> W latach 50. zmienił nazwisko (wcześniej Pasiciel).

<sup>8</sup> Zmarł 26 X 1985 r.

<sup>9</sup> 6 IX 1988 r. zawieszony w pełnieniu czynności służbowych pod zarzutem podrobienia wniosków paszportowych i wydania Romom paszportów. Ponieważ postępowanie wyjaśniające nie udowodniło celowego działania, nie został zwolniony dyscyplinarnie z SB, a sam wystąpił z wnioskiem o zwolnienie z pracy.

Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Kolman Robert	Stefan	mjr	1 I 1985–26 II 1989
Hanczar Stanisław	Teodor	kpt.	1 V 1989–28 II 1990
Inspektorat I			
Kierownicy <sup>10</sup>			
Inspektorat Ochrony Przemysłu			
Kierownicy			
Knap Janusz <sup>11</sup>	Piotr	kpt./ppłk	1 XII 1982–15 IX 1988
Stolarczyk Aleksander	Edmund	ppłk	p.o. 16 XI 1988–31 I 1989
			1 II–31 X 1989

### Terenowe jednostki SB w województwie częstochowskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Kłobucku			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Kowalczyk Stanisław	Stefan	kpt.	1 IV 1983–31 VII 1985
Nowojski Henryk	Józef	ppor./por.	1 VIII 1985–15 III 1988
Musialik Leszek	Leonard	por.	16 III 1988–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Koniecpolu			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Pietrzyk Kazimierz	Piotr	por./kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Lublińcu			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Wilczek Augustyn	Władysław	ppłk	1 IV 1983–30 IV 1987
Drózd Mirosław	Jan	kpt.	1 VI 1987–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Myszkowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Rakowiecki Zygmunt	Zenon	kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Oleśnie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Majzner Tadeusz	Kazimierz	mjr	1 IV 1983–15 V 1984
Bożyk Marian	Andrzej	kpt./mjr	16 V 1984–31 I 1990

Opracowanie: Wacław Dubiański

<sup>10</sup> Inspektorat I utworzono w styczniu 1990 r., brak danych osobowych.

<sup>11</sup> W 1961 r. zmienił nazwisko (wcześniej Knap).

## WOJEWÓDZTWO ELBLĄSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Elblągu</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Aftyka Bogusław	Bogusław	plk	1 VI 1975–27 III 1977
Stańczyk Zbigniew	Stanisław	plk	28 III 1977–1 II 1985
Kania Marian	Paweł	plk	1 II 1985–6 XII 1989
Więckowski Jerzy	Jan	plk	7 XII 1989–20 III 1990
Abramowicz Leszek	Jan	pplk	p.o. 21 III–11 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kania Marian	Paweł	plk	1 VI 1975–1 II 1985
Wesołowski Kazimierz	Józef	plk	21 II 1985–15 XII 1989
Ścisłak Bogdan	Marian	pplk	15 XII 1989–20 III 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Podsiadłowski Ryszard	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–25 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Banaś Adam	Jan	mjr/plk	1 VI–14 XI 1975
Rogalski Mirosław	Tadeusz	por./kpt.	1 IV 1976–1 II 1980
Krajewski Andrzej	Aleksander	mjr	16 IV 1980–1 VII 1981
Grewenda Henryk	Antoni	por./kpt.	1 X 1981–21 V 1985
Tarka Konrad	Florian	kpt./mjr	1 X 1985–30 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Miazek Włodzimierz	Eugeniusz	kpt.	1 VI 1975–31 X 1979
Nowicki Władysław	Józef	mjr/pplk	1 XI 1979–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Milewski Jerzy	Aleksander	kpt.	30 VI 1975–
Borkowski Zbigniew	Konstanty	mjr/pplk	1 III 1976–30 VI 1979
Michalek Zygfryd	Klemens	ppor./kpt.	1 IX 1982–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Miazek Włodzimierz	Eugeniusz	mjr	1 XI 1979–5 V 1986
Grewenda Henryk	Antoni	kpt./mjr	16 VII 1986–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Borkowski Zbigniew	Konstanty	mjr/pplk	1 VII 1979–14 V 1983
Zalewski Ryszard	Walerian	por./mjr	1 IX 1982–31 X 1989

Wydział IV			
Naczelnicy			
Rakowski Stanisław	Kazimierz	ppłk	1 VI 1975–31 X 1979
Rogalski Mirosław	Tadeusz	kpt./ppłk	1 II 1980–31 XII 1984
Sandecki Leszek	Adam	kpt./mjr	1 I 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Kaczorowski Mirosław	Stefan	kpt./ppłk	16 V 1981–1 II 1983
Sandecki Leszek	Adam	por./kpt.	16 III 1983–31 VIII 1984
Wydział VI			
Naczelnicy			
Rogalski Mirosław	Tadeusz	ppłk	p.o. 1 I–22 V 1985
Grewenda Henryk	Antoni	kpt./mjr	p.o. 22 V–1 VIII 1985
			1 VIII 1985–15 VII 1986
Owczarek Włodzimierz	Stanisław	kpt.	16 VII 1986–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Owczarek Włodzimierz	Stanisław	por.	1 I 1985–15 VII 1986
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Owczarek Włodzimierz	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–15 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Michalek Zygfryd	Klemens	kpt.	1 I–28 II 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Grewenda Henryk	Antoni	mjr	1 XI 1989–20 VI 1990
Zastępcy naczelnika			
Zalewski Ryszard	Walerian	mjr	1 I–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Sandecki Leszek	Adam	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Kosiorek Mirosław	Mieczysław	kpt./mjr	10 I–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Haczyk Kazimierz	Franciszek	ppłk/płk	1 VII 1975–31 VII 1981
Hacik Henryk	Piotr	kpt./ppłk	1 X 1981–25 VI 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kępski Jan	Antoni	mjr/plk	1 VI 1975–28 II 1981
Jagniątkowski Aleksander <sup>1</sup>	Stefan	ppłk/plk	16 V 1981–15 III 1990
Michalek Zygfryd	Klemens	kpt.	p.o. 1 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Jagniątkowski Aleksander	Stefan	kpt./mjr	1 VII 1979–15 V 1981
Krajewski Andrzej	Aleksander	mjr	1 VII 1981–15 IV 1984
Więclaw Tadeusz	Mieczysław	kpt.	p.o. 16 IV 1984–
Borkowski Henryk	Władysław	kpt./mjr	1 VIII 1986–31 XII 1989
Adamowski Ryszard	Czesław	por./kpt.	1 II–31 VII 1990
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Miechówka Stefan	Jan	mjr	1 VI 1975–15 X 1979
Rakowski Stanisław	Kazimierz	ppłk/plk	1 XI 1979–15 IX 1987
Bloch Marian <sup>2</sup>	Leon	ppłk	16 IX 1987–25 IV 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szymski Jerzy	Ignacy	mjr	1 I–15 X 1982
Słota Adam	Antoni	kpt./mjr	16 X 1982–15 VI 1988
Wasilewski Jan	Stanisław	kpt.	16 VI 1988–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Młodzieniak Stanisław <sup>3</sup>	Andrzej	por./mjr	1 VII 1977–28 II 1990
Rejniak Jerzy	Tadeusz	mjr/ppłk	1 II–31 VII 1990
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Banaś Adam	Jan	mjr/plk	15 XI 1975–30 IV 1983
Rzeźnicki Zdzisław	Józef	ppłk/plk	p.o. 1 XII 1982–30 VI 1983
			1 VII 1983–16 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Rados Julian	Józef	mjr	1 VI 1975–31 III 1988
Kaczorowski Mirosław	Stefan	ppłk	p.o. 15 IV 1988–1 III 1989
			1 III 1989–20 VI 1990

<sup>1</sup> 14 I 1985 r. delegowany na dwumiesięczne przeszkolenie w Wyższej Szkole KGB w Leningradzie.

<sup>2</sup> Wg rozkazu z 7 III 1990 r. oddany do dyspozycji szefa WUSW.

<sup>3</sup> 1 I–30 VI 1977 r. kierownik sekcji na wolnym etacie naczelnika. Od 31 I 1990 r. w dyspozycji szefa WUSW.

<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Piasecki Kazimierz	Stanisław	mjr	1 VI 1975–31 VII 1977
Buczowski Zbigniew	Feliks	kpt./mjr	1 VIII 1977–15 I 1983
Wojtowicz Stefan	Henryk	por.	16 IV 1983–31 III 1986
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Borkowski Henryk	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1975–14 V 1984
Krajewski Andrzej	Aleksander	mjr	p.o. 16 IV 1984–1 X 1985 1 X 1985–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kaczorowski Mirosław	Stefan	mjr	1 IV 1985–14 IV 1988
Kamiński Jan	Tadeusz	kpt.	1 X 1989–15 II 1990
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy<sup>4</sup></b>			

### Terenowe jednostki SB w województwie elblńskim

<b>Nazwisko i imię</b>	<b>Imię ojca</b>	<b>Stopień służbowy</b>	<b>Czas pełnienia funkcji</b>
<b>RUSW w Braniewie</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Hoppe Edward	Alfons	por.	1 XI 1984–16 II 1988
Łukowski Jerzy	Konstanty	kpt.	16 II 1988–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Kwidzynie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Borkowski Zbigniew	Konstanty	mjr/ppłk	15 V 1983–31 I 1990
<b>RUSW w Malborku</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Rejniak Jerzy <sup>5</sup>	Tadeusz	mjr	1 VIII 1983–31 I 1990
Pieszko Tadeusz	Andrzej	por.	p.o. 1 XI 1986–1 IV 1987
<b>Komisariat MO/RUSW w Nowym Dworze Gdańskim</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Adamowski Ryszard	Czesław	por./kpt.	15 V 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Sławomir Cenckiewicz, Piotr Semków, Marcin Węgliński*

<sup>4</sup> Inspektorat I utworzono w styczniu 1990 r., brak danych osobowych.

<sup>5</sup> 30 X 1986 r. delegowany do Wyższej Szkoły KGB w Moskwie z pozostawieniem na etacie.

## WOJEWÓDZTWO GDAŃSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Gdańsku</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Andrzejewski Jerzy	Antoni	plk/gen. bryg.	1 VI 1975–15 I 1990
Nowicki Zbigniew	Jan	gen. bryg.	p.o. 15 I–7 II 1990
Wydra Janusz <sup>1</sup>	Józef	plk	7 II–11 V 1990
<b>I zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Jaworski Władysław	Bolesław	plk	1 VI 1975–31 VIII 1981
Paszkiewicz Sylwester	Stanisław	plk	1 IX 1981–10 VI 1989
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Paszkiewicz Sylwester	Stanisław	plk	1 VI 1975–31 VII 1981
Zaorski Antoni	Adam	ppłk/plk	1 XII 1980–30 IV 1983
Ring Zenon	Bronisław	mjr/plk	1 XII 1981–15 I 1990
Sosnowski Jan	Romuald	plk	1 V 1983–30 IV 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kreft Włodzimierz	Wiktor	mjr/ppłk	1 VI 1975–14 IX 1980
Jordan Bronisław	Alojzy	ppłk	1 XI 1980–30 XI 1986
Łapuszek Henryk	Stanisław	ppłk	1 V 1987–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Sosnowski Zenon <sup>2</sup>	Jan	mjr	1 VI 1975–15 IX 1979
Jordan Bronisław	Alojzy	ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1980
Jarząbek Tadeusz <sup>3</sup>	Edward	mjr	7 V 1976–30 IX 1978
Cierluk Antoni	Antoni	kpt./mjr	7 V 1976–15 X 1981
Dębicki Wincenty	Włodzimierz	kpt./mjr	16 IX 1978–16 VIII 1980
Łapuszek Henryk <sup>4</sup>	Stanisław	kpt./mjr	1 XII 1979–15 II 1982
Bodzenta Franciszek <sup>5</sup>	Franciszek	mjr	1 XII 1980–31 X 1988
Pawlicki Zbigniew	Wiktor	mjr	1 IX 1981–31 III 1983
Tokarski Franciszek	Józef	kpt./ppłk	1 XII 1981–5 III 1990
Kuzioła Andrzej	Bogdan	mjr/ppłk	16 III 1982–15 V 1987
Trzópek Leszek	Jan	kpt./mjr	1 VIII 1983–15 III 1990
Redzimski Kazimierz	Maksymilian	kpt.	1 III 1988–1 X 1989
Owiecki Marian <sup>6</sup>	Bolesław	mjr/ppłk	16 VI 1989–4 IV 1990

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>2</sup> 16 IX 1978–15 IX 1979 r. kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału II w Gdyni na etacie zastępcy naczelnika wydziału.

<sup>3</sup> 7 V 1976–30 IX 1978 r. kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału II w Gdyni.

<sup>4</sup> 1 XII 1979–1 VIII 1981 r. kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału II w Gdyni.

<sup>5</sup> 1 VIII 1981–31 X 1988 r. kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału II w Gdyni.

<sup>6</sup> Kierownik zespołu ds. obrotu w komunikacji.



Wydział III			
Naczelnicy			
Ciechanowicz Jan	Julian	ppłk/płk	1 VI 1975–31 III 1978
Raniewicz Wojciech	Longin	ppłk/płk	1 IV 1978–17 XI 1980
Wojtalik Czesław <sup>7</sup>	Stanisław	mjr/ppłk	18 XI 1980–28 III 1983
Sadz Ryszard	Czesław	kpt./ppłk	20 IV 1983–22 III 1984
Stańczyk Leon	Tadeusz	kpt./ppłk	16 III 1984–8 V 1987
Kuzioła Andrzej	Bogdan	ppłk	16 V 1987–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Łubiński Ryszard	Józef	kpt./ppłk	1 VI 1975–15 II 1978
Rydz Tadeusz <sup>8</sup>	Piotr	mjr	1 VI 1975–15 II 1978
Raniewicz Wojciech	Longin	mjr	1 VI 1975–31 III 1978
Wojtalik Czesław	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–18 XI 1980
Domski Jerzy	Bernard	mjr	16 II 1978–31 IV 1983
Domański Antoni	Jan	por./kpt.	1 VI 1981–1 VI 1983
Stańczyk Leon	Tadeusz	kpt./ppłk	1 V 1983–23 III 1984
Zamorowski Jerzy	Czesław	por./mjr	10 V 1985–10 III 1989
Lisicki Roman	Czesław	kpt.	16 III–1 XI 1989
Wydział III-1			
Naczelnicy			
Sadz Ryszard	Czesław	ppłk	16 III 1984–31 X 1986
Łukowski Jerzy	Jan	mjr	1 II–30 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Kreft Włodzimierz	Wiktor	mjr/ppłk	11 XII 1984–5 VI 1985
Łukowski Jerzy	Jan	kpt./mjr	1 VII 1985–31 I 1989
Zamorowski Jerzy	Czesław	mjr	11 III–31 X 1989
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Ciechanowicz Jan	Julian	ppłk/płk	1 IV 1978–14 II 1982
Łopuszek Henryk	Stanisław	ppłk	16 II 1982–30 IV 1987
Stańczyk Leon	Tadeusz	mjr	16 V 1987–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Rydz Tadeusz	Piotr	mjr	16 II–31 V 1978
Łubiński Ryszard	Józef	mjr/ppłk	16 II 1978–30 III 1989
Sadz Ryszard <sup>9</sup>	Czesław	mjr	1 VI 1978–31 VIII 1979

<sup>7</sup> 28 III 1983 r. zawieszony w czynnościach, 15 IV 1983 r. odwołany z zajmowanego stanowiska, zdegradowany i zwolniony ze służby 31 X 1983 r.

<sup>8</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału III w Gdyni.

<sup>9</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA w Gdyni.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Kozłowski Lech	Bronisław	por.	1 VI 1978–30 IX 1979
Sosnowski Zenon <sup>10</sup>	Jan	mjr	16 IX 1979–31 III 1983
Chmielewski Franciszek	Dominik	kpt./mjr	16 IX 1979–28 II 1985
Kaczmarek Tadeusz	Kazimierz	kpt./mjr	1 I 1981–22 XI 1989
Stańczyk Leon	Tadeusz	kpt.	16 III 1982–15 III 1984
Kiełt Stanisław	Wincenty	mjr	1 V 1983–30 VI 1985
Traczuk Ryszard	Stanisław	mjr	1 V–19 XII 1989
Domański Antoni	Jan	kpt.	p.o. 1 VII–31 X 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Świerczyński Aleksander	Leon	ppłk	1 VI 1975–15 IV 1982
Sosnowski Jan	Romuald	ppłk/plk	15 IV 1982–30 IV 1983
Kubiński Stanisław	Kazimierz	mjr/ppłk	1 VIII 1983–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Sosnowski Jan	Romuald	mjr/ppłk	1 VI–11 XI 1975
Berdys Ryszard	Franciszek	kpt./mjr	16 VII 1975–1 XI 1989
Zajerski Krzysztof	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1981–30 IV 1985
Kubiński Stanisław	Kazimierz	kpt.	1 VI 1982–31 VII 1983
Kłossowski Jerzy	Jan	kpt.	p.o. 1 XI 1988–15 VIII 1989
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Chmielewski Franciszek	Dominik	mjr/ppłk	30 III 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Zajerski Krzysztof	Władysław	kpt./mjr	1 V 1985–16 XI 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kuzioła Andrzej	Bogdan	ppłk	1 XI 1989–4 IV 1990
Dąbrowski Janusz	b.d.	por.	4 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Lisicki Roman	Czesław	kpt.	20 XII 1989–31 III 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Stańczyk Leon	Tadeusz	ppłk	1 XI 1989–4 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Domański Antoni	Jan	kpt.	p.o. 1 XI–31 XII 1989
			1 I–4 IV 1990

<sup>10</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA w Gdyni.

Wydział Studiów i Analiz			
Naczelniczy			
Frączkowski Jerzy	Bolesław	mjr	1 XI 1989–4 IV 1990
Zastępcy naczelnika			
Berdys Ryszard	Franciszek	mjr	1 XI 1989–4 IV 1990
Sieniuc Andrzej	Zenon	mjr	20 XII 1989–4 IV 1990
Wydział Śledczy			
Naczelniczy			
Ring Zenon	Bronisław	mjr/plk	1 VI 1975–30 XI 1981
Rutkowski Stefan	Franciszek	ppłk	28 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Kurczyński Franciszek <sup>11</sup>	Franciszek	mjr	1 VI 1975–17 III 1978
Wasiak Stanisław	Walenty	kpt.	1 VI 1978–1 III 1980
Rutkowski Stefan	Franciszek	mjr	1 IV 1980–27 XI 1981
Rogowski Marek	Jan	kpt./mjr	1 II 1982–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelniczy			
Stanek Kazimierz	Józef	ppłk	1 VI 1975–15 X 1981
Cierluk Antoni	Antoni	ppłk	15 X 1981–28 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Sobański Zdzisław	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1975–31 X 1977
Nyk Jan	Władysław	mjr	20 VI 1975–15 VII 1982
Stawowski Stanisław	Andrzej	ppłk	1 III–30 VI 1976
Zawadzki Robert	Marian	mjr	1 XI 1977–17 II 1988
Serwaciński Witold	Wincenty	kpt.	24 XII 1977–31 I 1979
Wasilewski Zygmunt	Konrad	kpt./mjr	16 III 1982–30 IV 1990
Domski Jerzy	Bernard	mjr	1 V 1983–22 III 1990
Barchan Adam	Ignacy	kpt./mjr	1 VII 1988–31 VII 1990
Wydział „C”			
Naczelniczy			
Kucybała Mieczysław	Piotr	ppłk/plk	1 VI 1975–31 VIII 1981
Ciechanowicz Jan	Julian	ppłk/plk	16 II 1982–8 IV 1989
Sosnowski Zenon	Jan	mjr/ppłk	16 III 1989–15 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Małucho Jan	Michał	mjr	1 VI 1975–31 X 1984
Stryczyński Michał	Teodor	mjr	1 VI 1987–31 VII 1990

<sup>11</sup> Zawieszony i zdegradowany do stopnia ppor.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Iwanek Bronisław <sup>12</sup>	Maksymilian	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1979
Sadz Ryszard	Czesław	kpt./ppłk	1 IX 1979–15 IV 1983
Wróbel Stefan	Andrzej	mjr/ppłk	16 V 1983–4 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kupliński Jerzy	Lucjan	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 V 1981
Wróbel Stefan	Andrzej	kpt.	1 VI 1975–15 V 1983
Grzelak Waław	Józef	mjr	1 VI 1975–15 III 1990
Jaworski Alfons	Maksymilian	ppłk	16 V 1983–20 III 1990
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Fatyga Mieczysław	Jan	ppłk	1 VI 1975–15 VI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bara Mieczysław	Jan	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VII 1981
Owiecki Marian	Bolesław	mjr/ppłk	1 IX 1981–15 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Piotrowski Jan <sup>13</sup>	Walenty	ppłk/ppor.	15 VI 1975–30 IX 1976
Barlikowski Zygmunt	Antoni	ppłk	15 XI 1976–31 III 1983
Sosnowski Zenon	Jan	mjr/ppłk	1 IV 1983–15 III 1989
Szubelak Marek	Roman	mjr	16 III 1989–30 IV 1991
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Zawadzki Robert	Marian	mjr	1 VI 1975–31 X 1977
Pawłowski Edmund	Piotr	ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1978
Sobański Zdzisław	Władysław	kpt./mjr	1 XI 1977–30 IX 1985
Rutkowski Stefan	Franciszek	kpt./mjr	1 IX 1978–1 IV 1980
Borowski Zygmunt <sup>14</sup>	Walenty	kpt./mjr	16 IV 1980–23 V 1983
Głowczewski Brunon	Brunon	mjr	20 IX 1985–20 V 1990
<b>Wydział RKW</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jucewicz Paweł	Jan	ppłk	1 VI 1975–16 XI 1978
Iwanek Bronisław	Maksymilian	ppłk	1 IX 1979–16 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bartosiewicz Ryszard	Jan	mjr	1 VI 1975–30 IX 1983
Kupczynas Janusz	Stanisław	mjr	20 VI 1975–31 XII 1980

<sup>12</sup> 19 X 1977 r. delegowany służbowo na pół roku do Indii.

<sup>13</sup> Zwolniony dyscyplinarnie.

<sup>14</sup> Zawieszony w czynnościach służbowych, wydany 15 IX 1983 r. z obniżeniem stopnia do por.

Stefaniak Edward	Władysław	por./kpt.	1 IV 1981–30 XI 1987
Melczak Romuald	Stefan	kpt.	1 VI 1987–16 X 1989
Witek Bolesław	Andrzej	mjr	1 III 1988–20 IV 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Serwaciński Witold	Wincenty	kpt.	1 VI 1975–16 XII 1977
Sych Włodzimierz	Feliks	mjr	16 XII 1977–15 IX 1982
Sudziński Gustaw Jerzy	Franciszek	ppłk	15 IX 1982–1 XII 1989
<b>Wydział „A”/Wydział Szyfrów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Łukowski Jerzy	Jan	mjr	1 XII 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Melczak Romuald	Stefan	mjr	20 XII 1989–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Koźmiański Kazimierz	Antoni	ppłk	1 I 1985–30 XI 1987
Mucha Edmund	Edmund	mjr	1 XII 1987–28 XI 1989
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Skwara Władysław <sup>15</sup>	Adam	ppłk	1 II 1983–15 VI 1984
Mączka Lucjan	Marian	ppłk	1 X 1986–4 IV 1990
<b>Inspektorat 2</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Pawlicki Zbigniew	Wiktor	ppłk	1 IV 1983–30 XI 1988
Frączkowski Jerzy	Bolesław	mjr	p.o. 1 XII 1988–16 VIII 1989
			17 VIII–31 X 1989
<b>Zastępcy kierownika</b>			
Frączkowski Jerzy	Bolesław	mjr	1 V 1983–15 VIII 1989
Sieniuc Andrzej	Zenon	kpt./mjr	1 VIII 1983–1 XI 1989
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Pietras Michał	Stanisław	ppłk	1 VI 1975–31 X 1989
<b>Inspektorat Operacyjnej Ochrony Elektrowni Jądrowej w Żarnowcu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Łubiński Ryszard	Józef	ppłk	1 IV–1 XI 1989

<sup>15</sup> Zawieszony w czynnościach służbowych 29 XII 1983 r., wydany 15 VI 1984 r., zdegradowany do stopnia kpt.

## Terenowe jednostki SB w województwie gdańskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
RUSW w Gdyni			
Zastępcy szefa ds. SB			
Tokarski Franciszek	Józef	mjr	1 VIII 1983–31 I 1990
RUSW w Kartuzach			
Zastępcy szefa ds. SB			
Daniliszyn Andrzej	Stefan	kpt./mjr	1 VIII 1983–31 I 1990
RUSW w Kościerzynie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Troka Andrzej	Jan	por.	1 I 1984– 31 I 1990
RUSW w Pruszczu Gdańskim			
Zastępcy szefa ds. SB			
Wojciechowski Zbigniew	Jan	mjr	1 I 1984–15 VI 1988
Łyszkowski Zbigniew	Bohdan	mjr	1 VI 1988–31 I 1990
RUSW w Pucku			
Zastępcy szefa ds. SB			
Jeziak Henryk	Adam	kpt.	p.o. 1 II 1984–30 VI 1985
			1 VII 1985–31 I 1990
KM MO/RUSW w Starogardzie Gdańskim			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Gliniecki Tadeusz <sup>16</sup>	Jan	kpt./mjr	1 I 1983–31 I 1990
RUSW w Tczewie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Żurawski Bolesław	Władysław	kpt.	p.o. 1 I 1984–31 V 1985
			1 VI 1985–29 I 1990
RUSW w Wejherowie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Zielonko Romuald	Józef	kpt.	1 VIII 1983–30 XI 1989
Elendt Zygmunt	Franciszek	por.	1 XII 1989–31 I 1990

*Opracowanie: Sławomir Cenckiewicz, Piotr Semków, Marcin Węgliński*

<sup>16</sup> 30 X 1986 r. oddelegowany na trzymiesięczne przeszkolenie do Wyższej Szkoły KGB w Moskwie.

## WOJEWÓDZTWO GORZOWSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Gorzowie Wielkopolskim</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Kosiorowski Lech	Leonard	plk	1 VI 1975–31 X 1989
Jaroma Witold Kazimierz	Kazimierz	plk	1 XI 1989–15 III 1990
Krzyżaniak Jan <sup>1</sup>	Jan	plk	p.o. 16 III–27 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Boiński Mieczysław	Jan	ppłk/plk	5 VI 1975–31 X 1989
Jóźwiak Zenon Leszek	Jan	plk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Nawrocki Henryk	Antoni	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 X 1985
Nowak Stanisław	Lucjan	mjr	p.o. 1–30 XI 1985
		ppłk	1 XII 1985–31 III 1990
Potrzebowski Tadeusz	Antoni	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bujakiewicz Wawrzyniec	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–31 VIII 1977
Wilk Stanisław	Adam	kpt./mjr	1 XI 1977–31 XI 1983
Nowak Stanisław	Lucjan	mjr	16 X 1982–1 III 1983
			1 XII 1983–1 XI 1985
Potrzebowski Tadeusz	Antoni	por./kpt.	1 III 1986–1 IV 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Andrysiak Czesław	Ludwik	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1979
Kawala Tadeusz	Jan	mjr/ppłk/plk	1 X 1979–31 X 1985
Siwek Alfred	Mieczysław	kpt./mjr	p.o. 1 XI–30 XII 1985
Sikorski Ryszard	Florian	mjr/ppłk	1 III 1986–10 V 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kubisiak Józef	Wojciech	kpt./mjr	1 VI 1975–15 VIII 1978
Półrolniczak Kazimierz	Walenty	kpt.	16 VIII 1978–30 VI 1979
Siwek Alfred	Mieczysław	por./kpt.	1 IX 1982–31 X 1985
Dębicki Anzelm	Stefan	kpt.	1 IV 1986–20 VIII 1987
Kamiński Zbigniew	Kazimierz	kpt.	1 XI 1987–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Andrysiak Czesław	Ludwik	ppłk/plk	1 VII 1979–15 IX 1981
Półrolniczak Kazimierz	Walenty	ppłk	16 XI 1981–31 X 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Zastępcy naczelnika			
Półrolniczak Kazimierz	Walenty	kpt.	1 VII 1979–15 XI 1981
Sikorski Ryszard	Florian	kpt.	16 XI 1981–28 II 1986
Pilitowski Jerzy	Jerzy	kpt.	1 IV 1982–25 I 1984
Maciejowski Władysław	Władysław	kpt.	p.o. 1 II–31 VII 1987
			1 VIII 1987–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Prusiński Roman	Stefan	ppłk	1 V 1975–31 I 1983
Świątkowski Eugeniusz	Józef	mjr	1 II–1 V 1983
Podgórski Mieczysław	Antoni	ppłk	1 V 1983–31 XII 1984
Świątkowski Eugeniusz	Józef	mjr	31 XII 1984–25 I 1985
Poniedziałek Stanisław <sup>2</sup>	Stanisław	mjr	p.o. 1 XI 1985–14 VII 1986
		mjr/ppłk	15 VII 1986–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Podgórski Mieczysław	Antoni	kpt./mjr	1 VI 1975–30 IV 1983
Kowalski Stanisław	Franciszek	mjr	11 I 1982–15 IX 1984
Jaros Mieczysław	Jan	kpt./mjr	1 XII 1986–1 XI 1989
Samodzielna Sekcja VI			
Kierownicy			
Podgórski Mieczysław	Antoni	ppłk	p.o. 1 I 1985–30 IV 1986
Wydział VI			
Naczelnicy			
Podgórski Mieczysław	Antoni	ppłk	1 V 1986–30 XII 1987
Szot Stanisław	Henryk	kpt.	16 II 1988–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Sikorski Ryszard	Florian	ppłk	1 XI 1989–20 III 1990
Mazur Ryszard	Jan	kpt.	p.o. 21 III–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Kamiński Zbigniew	Kazimierz	kpt.	1 XI 1989–21 V 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Półrolniczak Kazimierz	Walenty	ppłk	p.o. 1 XI 1989–9 I 1990–
Pilitowski Jerzy	Jerzy	ppłk	p.o. 1 II–1 IV 1990

<sup>2</sup> Nieformalnie kierował Wydziałem IV już od 1 I 1985 r., kiedy ppłk. Mieczysławowi Podgórskiemu powierzono obowiązki kierownika Samodzielnej Sekcji VI.



<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Maciejowski Władysław	Władysław	kpt.	1 XI 1989–1 II 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jaros Mieczysław	Jan	mjr	1 XI 1989–31 III 1990
Klimanowski Tadeusz	Henryk	kpt.	1 IV–31 VII 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wojciechowski Bernard	Piotr	ppłk/ppłk	16 VII 1975–31 VII 1976
Krakiowiak Henryk Tadeusz	Roman	kpt./mjr/ppłk	1 VIII 1976–31 I 1984
Staszewski Witold	Eugeniusz	por.	p.o.(?) I 1984–14 VII 1986
		por./kpt.	15 VII 1986–31 X 1988
Remlein Zenon	Wacław	mjr	1 XI 1988–15 IV 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Poniedziałek Czesław	Stanisław	kpt./mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VII 1982
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wachowiak Stanisław	Jan	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
Wilk Stanisław	Adam	ppłk	p.o. 1 II–20 IV 1990
Wiszniewski Edward	Mikołaj	kpt.	21 IV–31 VII 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sidor Stanisław	Kazimierz	sierż./st. sierż./por.	1 VI 1975–1 VIII 1982
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Franczak Paweł	Władysław	ppor.	1 V 1981–1 VIII 1982
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kantarek Wacław	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1977
Bujakiewicz Wawrzyniec	Jan	mjr/ppłk	1 IX 1977–1 VIII 1982
<b>Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Poniedziałek Czesław	Stanisław	ppłk	1 VIII–12 XII 1982
Prusiński Roman	Stefan	ppłk	1 III 1983–15 VI 1985
Wilk Stanisław	Adam	ppłk	1 XII 1985–15 XII 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wachowiak Stanisław	Jan	ppłk	1 VIII 1982–15 XII 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Budziński Czesław	Dyzma	por./kpt.	1 VIII 1982–15 IX 1989
<b>Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Panek Zygmunt	Jan	kpt.	1 VIII 1982–30 XI 1988
Wiszniewski Edward	Mikołaj	kpt.	1 I 1989–15 XII 1989
<b>Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Franczak Paweł	Władysław	por./kpt.	1 VIII 1982–15 XII 1989
<b>Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Bujakiewicz Wawrzyniec	Jan	ppłk	1 VIII 1982–30 XI 1983
Popiołek Bolesław	Stanisław	por.	1 XII 1983–15 I 1989
Wójcik Tadeusz	Roman	kpt.	16 I–16 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Górny Stanisław	Mieczysław	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1988
Neuman Marek	Jerzy	kpt.	p.o. 1 II–15 IX 1988 16 IX 1988–31 III 1989
Borkowski Aleksander	Wacław	mjr	–11 VIII 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kozański Wacław	Bazyli	kpt./mjr	1 VI 1975–2 VI 1978
Kubisiak Józef	Wojciech	mjr	16 VIII 1978–30 XI 1979
Nowak Stanisław	Lucjan	mjr	16 XII 1979–16 X 1982 1 III–30 XI 1983
Bruździak Stanisław <sup>3</sup>	Wojciech	kpt.	1 XII 1983–30 IV 1987
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wrzeszczyński Ryszard	Jan	por./mjr	1 VI 1975–14 VI 1987
Szczerbicki Edward	Mikołaj	por.	p.o. 15 VI–14 VIII 1987 15 VIII 1987–27 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Pilitowski Jerzy	Jerzy	mjr/ppłk	16 I 1985–1 II 1990

<sup>3</sup> Zawieszony w okresie 2 XII 1986–31 III 1987 r.

## Terenowe jednostki SB w województwie gorzowskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Choszcznie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Podłucki Włodzimierz	Zygmunt	kpt./mjr	1 V 1983–8 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Międzyrzeczu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Dudek Adrian	Edward	mjr	1 IV 1983–20 VIII 1984
Gryszczuk Bronisław	Aleksander	kpt.	p.o. 1 VII 1984–31 VII 1985
Krupowicz Jan Krzysztof	Stanisław	kpt.	1 VIII 1985–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Myśliborzu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Dębski Adam	Juliusz	ppłk	1 IV–5 X 1983
Ziółkowski Stanisław	Ignacy	kpt./mjr	1 XII 1983–30 VI 1989
Szmańda Józef	Józef	kpt.	16 XII 1989–8 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Słubicach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Binkowski Jerzy	Sylwester	por.	1 IV 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Strzelcach Krajeńskich</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Szot Stanisław	Henryk	por.	1 III 1983–15 II 1988
Wysoczański Edward	Włodzimierz	por.	p.o. 16 II–30 IX 1988
			1 X 1988–8 I 1990

*Opracowanie: Paweł Skubisz*

## WOJEWÓDZTWO JELENIOGÓRSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Jeleniej Górze</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Modelewski Kazimierz	Józef	plk	1 VI 1975–16 III 1981
Maciejczuk Waldemar	Stanisław	plk	16 III 1981–1 XI 1987
Marcinkowski Andrzej	Ignacy	plk	1 XI 1987–26 III 1990
Buzderewicz Ferdynand <sup>1</sup>	Antoni	plk	p.o. 26 III–13 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Maciejczuk Waldemar	Stanisław	ppłk	1 VI 1975–16 III 1981
Zioło Władysław	Stanisław	ppłk/plk	16 III 1981–15 III 1990
Jagusiak Roman	Marian	ppłk	16 III–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pruski Gerard Józef	Antoni	ppłk	1 VI 1975–15 VI 1985
Splawski Leszek	Mieczysław	kpt.	p.o. 16 XII 1984–28 II 1985
Stefański Marek <sup>2</sup>	Józef	por./kpt.	p.o. 1 II 1985–1 III 1986
			1 III 1986–30 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Warzecha Ryszard	Józef	kpt.	1 VI–1 X 1975
Dobosz Edward	Władysław	mjr	1 VI 1975–31 VII 1979
Maluch Jan <sup>3</sup>	Piotr	kpt.	1 XI 1975–1 VI 1981
Śmiałkowski Zdzisław	Ryszard	por.	16 XI 1979–1 III 1983
Szwajkiewicz Jerzy	Mieczysław	kpt.	1 VIII 1981–16 XII 1982
Stefański Marek	Józef	ppor./por.	p.o. 13 XII 1982–1 VII 1983
			1 VII 1983–1 II 1985
Splawski Leszek	Mieczysław	kpt.	p.o. 16 VII–31 XII 1985
Żerlak Andrzej	Tadeusz	kpt.	p.o. 1 VI 1986–1 XII 1987
			1 XII 1987–16 VI 1988
Stępień Jan	Tadeusz	ppor.	p.o. 1 VIII 1988–31 VII 1989
			31 VII 1989–31 III 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Warzecha Ryszard	Józef	kpt.	1 X 1975–1 IX 1979
Jagusiak Roman	Marian	mjr	1 IX 1979–16 I 1982
Krzywiński Zdzisław	Jan	por.	16 I–1 VIII 1982

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>2</sup> W 1985 r. ukończył pięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>3</sup> 1 VI 1981 r. mianowany zastępcą naczelnika Wydziału II na wolnym etacie zastępcy naczelnika Wydziału „W”, jednocześnie powierzono mu pełnienie obowiązków naczelnika Wydziału „W”.

Żerlak Andrzej	Tadeusz	kpt.	1 IX 1982–17 V 1986
Grabowski Bogdan	Józef	mjr	16 V 1987–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Szlachcic Antoni	Stefan	kpt.	1 VIII 1975–1 VI 1977
Jagusiak Roman	Marian	kpt.	1 VII 1977–1 IX 1979
Krzywiński Zdzisław	Jan	por.	p.o. 16 I–1 VIII 1982
			1 VIII 1982–1 III 1983
Grabowski Bogdan	Józef	kpt.	1 XII 1983–16 V 1987
Żerlak Andrzej	Tadeusz	kpt.	17 V 1986–1 XII 1987
Stuczyński Józef	Bogumił	por./kpt.	p.o. 1 VIII 1986–31 VII 1987
			31 VII 1987–1 XI 1989
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Warzecha Ryszard <sup>4</sup>	Józef	kpt./pplk	1 IX 1979–1 XII 1986
Wojciechowski Piotr	Adam	kpt.	p.o. 1 XI 1986–30 XI 1987
			30 XI 1987–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Kudłacik Ryszard	Franciszek	por.	1 X 1979–1 V 1981
Żerlak Andrzej	Tadeusz	por.	1 V 1981–1 IX 1982
Stefański Marek	Józef	ppor.	p.o. 1 VI–13 XII 1982
Borkowski Jerzy <sup>5</sup>	Aleksander	por.	15 VII 1983–16 IV 1984
Wojciechowski Piotr	Adam	kpt.	16 IV 1984–16 XI 1987
Sanicki Józef	Józef	kpt.	p.o. 1 IV 1987–1 V 1988
			1 V 1988–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Kowalczyk Stanisław	Stanisław	mjr	1 VI 1975–1 XI 1981
Jagusiak Roman	Marian	ppłk	16 I 1982–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Kudłacik Ryszard	Franciszek	por.	1 V 1981–16 III 1984
Ruta Ryszard	Bernard	por.	1 VIII 1984–16 II 1985
Krupski Zygmunt	Stanisław	kpt./mjr	1 V 1986–1 XI 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Dziwicki Zenon	Władysław	ppłk	1 II 1985–15 V 1987
Kudłacik Ryszard	Franciszek	kpt.	p.o. 1 VI–30 IX 1987
Ruta Ryszard	Bernard	kpt.	16 XI 1987–1 XI 1989

<sup>4</sup> Od sierpnia 1981 r. do kwietnia 1982 r. na kursie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>5</sup> Od 16 IV 1984 r. zastępca naczelnika Wydziału V na wolnym etacie zastępcy naczelnika Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego (jednocześnie czasowo powierzono mu pełnienie tych obowiązków).

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Zastępcy naczelnika			
Kudłacik Ryszard <sup>6</sup>	Franciszek	kpt.	p.o. 16 II 1985–1 V 1986
			1 V 1986–1 XI 1987
Zięba Zbigniew	Jerzy	kpt.	p.o. 1 VII 1987–30 VI 1988
			30 VI 1988–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Grabowski Bogdan	Józef	mjr	1 XI 1989–15 III 1990
Stuczyński Józef	Bogumił	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Stuczyński Józef	Bogumił	kpt.	1 I–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Wojciechowski Piotr	Adam	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Sanicki Józef	Józef	kpt.	1 I–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Ruta Ryszard	Bernard	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Mischke Gerard	Otton	mjr	1 VI 1975–13 V 1977
Kępa Wojciech <sup>7</sup>	Stanisław	kpt./mjr	p.o. 1 VIII 1978–1 II 1980
			1 II 1980–1 VIII 1986
Proszyński Kazimierz	Władysław	por.	p.o. 1 VIII 1986–16 XII 1987
			16 XII 1987–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Srokowski Michał	Szczepan	kpt./mjr	1 VI 1975–1 VIII 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Tuchowski Eugeniusz	Wincenty	mjr	1 VI 1975–31 V 1977
Szlachcic Antoni	Stefan	kpt.	p.o. 1 VI 1977–1 VI 1980
			1 VI 1980–1 X 1982
Borkowski Jerzy	Aleksander	mjr	16 I–31 VII 1990

<sup>6</sup> Starszy inspektor Wydziału V na wolnym etacie zastępcy naczelnika Wydziału VI (jednocześnie czasowo powierzono mu pełnienie tych obowiązków).

<sup>7</sup> 1 VIII 1978–1 II 1980 r. p.o. naczelnik na wolnym etacie zastępcy naczelnika Wydziału II.

Wydział „T”			
Naczelnicy			
Milka Henryk	Tomasz	plk	1 IX 1975–31 VII 1981
Wójt Marian	Marian	chor./ppor.	16 VIII 1981–1 VIII 1982
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Dąbrowski Franciszek	Stanisław	por.	1 VI 1975–1 V 1981
Maluch Jan	Piotr	mjr	p.o. 1 VI 1981–1 VI 1982
			1 VI–1 VIII 1982
Zastępcy naczelnika			
Maluch Jan	Piotr	mjr	1 VI 1981–1 VI 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Maluch Jan	Piotr	ppłk	1 VIII 1982–2 VIII 1985
Borkowski Jerzy	Aleksander	mjr	1 III 1986–16 I 1990
Zastępcy naczelnika			
Wójt Marian	Marian	ppor.	1 VIII 1982–1 IV 1984
Borkowski Jerzy	Aleksander	por./kpt.	p.o. 16 IV 1984–1 VII 1985
			1 VII 1985–1 III 1986
Pierzchała Ryszard	Zygmunt	ppor.	p.o. 16 IX 1986–1 VI 1987
			1 VI 1987–16 XII 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Małecki Zbigniew	Dionizy	mł. chor./st. chor.	1 VIII 1982–16 XII 1985
Maciejczuk Andrzej	Waldemar	st. sierż. szt.	p.o. 16 XII 1985–1 VI 1986
			1 VI 1986–16 X 1989
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Pąg Piotr	Stanisław	kpt.	1 VIII 1982–31 VII 1984
Wąwro Stanisław	Paweł	ppor.	16 VII 1985–1 XII 1987
Pressler Janusz	Mieczysław	ppor.	1 II 1988–16 XII 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Polakowski Piotr	Paweł	kpt.	1 VIII 1982–31 VIII 1983
Pressler Janusz	Mieczysław	ppor.	1 XII 1983–1 II 1988
Zieliński Janusz	Jerzy	por.	1 II 1988–

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Marciocha Marian	Jan	ppor.	1 VIII 1982–15 XI 1987
Lasecki Kazimierz	Władysław	st. chor./ppor.	1 XII 1987–1 VII 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Korzon Piotr	Wiktor	ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
Srokowski Michał	Szczepan	ppłk	1 VIII 1982–31 III 1990
Janulewicz Ryszard	Henryk	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Olkiewicz Jerzy	Michał	kpt.	1 VI 1975–30 IV 1976
Zimoląg Jan Lech <sup>8</sup>	Mieczysław	por.	16 VIII 1976–1 III 1981
Cioś Stanisław	Henryk	por.	1 IV 1981–31 V 1983
Janulewicz Ryszard	Henryk	por./kpt.	1 VIII 1983–31 VII 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wojtalski Jerzy <sup>9</sup>	Zdzisław	por./mjr	1 VI 1975–14 VII 1983
Pawłowski Jan	Józef	por./kpt.	1 IX 1983–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Szura Marian	Stanisław	ppłk	27 XII 1984–15 II 1990
Czapiga Aleksander	Józef	ppłk	p.o. 15 II–15 VIII 1985
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy<sup>10</sup></b>			
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Dziwicki Zenon	Władysław	ppłk	1 III 1983–1 II 1985

<sup>8</sup> Odwołany karnie ze stanowiska i przeniesiony na niższe do Wydziału II.

<sup>9</sup> Zmarł 14 VII 1983 r.

<sup>10</sup> Inspektorat I utworzono w styczniu 1990 r., brak danych osobowych.



## Terenowe jednostki SB w województwie jeleniogórskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KM MO/RUSW w Bolesławcu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Śmiałkowski Zdzisław	Ryszard	kpt.	1 III 1983–1 I 1986
Gołuński Tadeusz	Paweł	por.	p.o. 1 I–1 XI 1986
			1 XI 1986–31 I 1990
KM MO/RUSW w Kamiennej Górze			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Krzywiński Zdzisław	Jan	por./kpt./mjr	1 III 1983–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Lubaniu Śląskim			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Dąbrowski Leszek	Marian	por.	1 III 1983–31 I 1990
RUSW w Lwówku Śląskim			
Zastępcy szefa ds. SB			
Olszacki Jan	Daniel	por.	p.o. 1 I 1986–31 I 1990
KM MO/RUSW w Zgorzelcu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Czapiga Aleksander	Józef	mjr	1 III 1983–29 II 1984
Kudłacik Ryszard	Franciszek	kpt.	16 III–16 XII 1984
Galaszek Jerzy	Oskar	mjr/ppłk	1 IV 1985–1 X 1988
Swacha Marian	Mieczysław	kpt.	p.o. 1 X 1988–31 III 1989
			31 III 1989–31 I 1990

*Opracowanie: Paweł Piotrowski*

## WOJEWÓDZTWO KALISKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Kaliszu</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Nowicki Władysław	Bronisław	plk	1 VI 1975–30 IX 1981
Skoczek Józef	Władysław	plk	1 X 1981–18 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Skoczek Józef	Władysław	ppłk	1 VI 1975–30 IX 1981
Więckowski Jerzy	Jan	ppłk/plk	1 XI 1981–6 XII 1989
Wawrzyniak Wojciech	Władysław	ppłk	5 I–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sobisiak Wojciech	Mieczysław	kpt.	1 VI 1975–31 X 1976
Kołączyk Kazimierz	Bronisław	mjr	1 VIII 1977–16 I 1985
Torzyński Eugeniusz	Edmund	ppłk	1 IV 1985–31 III 1990
Ranis Henryk	Franciszek	kpt.	p.o. (21 VI)–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kołączyk Kazimierz <sup>1</sup>	Bronisław	kpt.	1 I–31 VII 1977
Żyto Stanisław	Stanisław	kpt.	1 III 1980–31 XII 1982
Żurek Borysław	Józef	kpt./mjr	1 XII 1983–31 III 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Goliszewski Zdzisław	Edward	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1979
Tomaszewski Zdzisław	Roman	kpt./ppłk	1 VII 1979–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kołączyk Kazimierz	Bronisław	kpt.	1 VI 1975–31 XII 1976
Tomaszewski Zdzisław	Roman	kpt.	1 I 1977–30 VI 1979
Roszyk Zenon	Piotr	kpt.	16 IX 1982–31 I 1984
Warszowski Tadeusz	Marcin	kpt.	16 IV 1984–31 V 1988
Raciniewski Zenon	Benedykt	kpt.	1 VI 1988–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Goliszewski Zdzisław	Edward	ppłk	1 VII 1979–9 XII 1980
Wieloch Bogdan	Wacław	mjr/ppłk	1 I 1981–25 IX 1983
Kaźmierczak Zdzisław	Mieczysław	kpt.	p.o. 1 X 1983–28 II 1984
Kopij Antoni	Marcin	mjr/ppłk	1 II 1984–18 I 1988
Kielbasa Bogdan	Leon	kpt./mjr	1 IV 1988–31 X 1989

<sup>1</sup> Zastępca naczelnika wydziału na wolnym etacie naczelnika.

Zastępcy naczelnika			
Wieloch Bogdan	Wacław	kpt.	1 VIII 1979–13 XII 1980
Kopij Antoni	Marcin	kpt.	16 I–30 VI 1981
Kaźmierczak Zdzisław	Mieczysław	por./kpt.	1 VI 1981–15 II 1985
Kielbasa Bogdan	Leon	kpt.	1 V 1985–15 IV 1988
Terech Stanisław	Stanisław	por./kpt.	16 V 1988–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Kołodziejcki Wiesław	Stanisław	mjr	1 VI 1975–30 VI 1976
Stępień Stefan	Józef	mjr/ppłk	1 IV 1977–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Wawrzyniak Wojciech	Władysław	por./kpt.	16 II 1979–30 XI 1981
Kołodziej Radosław	Leon	por.	1 IV 1982–31 III 1983
Góral Adam	N.N., Jadwiga	kpt./mjr	1 VIII 1984–31 X 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Kaźmierczak Zdzisław	Mieczysław	mjr	16 II 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Szymura Andrzej	Józef	kpt.	16 II–30 IX 1985
Rudowicz Marian	b.d.	kpt.	1985–31 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Tomaszewski Zdzisław	Roman	ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
Raciniewski Zenon	Benedykt	kpt.	p.o. 31 III–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Raciniewski Zenon	Benedykt	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Kielbasa Bogdan	Leon	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Terech Stanisław	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–10 V 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Stępień Stefan	Józef	ppłk	1 XI 1989–15 II 1990
Zastępcy naczelnika			
Góral Adam	N.N., Jadwiga	mjr	1 XI 1989–15 II 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Kamiński Jerzy	Stanisław	kpt./ppłk	1 VI 1975–15 IX 1985
Ryter Rajmund	Stanisław	kpt.	p.o. 16 IX 1985–30 IV 1986
Olenderek Ryszard	Wacław	mjr	1 V 1986–31 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Olenderek Ryszard	Wacław	mjr	1–31 IV 1986
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Zagrodzki Janusz	Franciszek	mjr	1 VI 1975–31 XII 1976
Urbański Kazimierz	Władysław	kpt./ppłk	1 VI 1977–31 XII 1982
Żyto Stanisław	Stanisław	kpt./ppłk	1 I 1983–31 VII 1990
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kałużny Wojciech	Brunon	kpt./plk	1 VI 1975–15 II 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Moder Tadeusz	Jan	kpt.	7 VIII 1975–31 III 1978
Kulej Roman	Bronisław	por.	(16 I 1980–15 VI 1990)
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kulej Roman	Bronisław	ppor.	(3 VIII 1977)
Staszewski Krzysztof	Narcyz	sierz.	b.d.
Baszczyk Ryszard	Józef	ppor./por.	1 VIII 1981–31 XII 1985
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sadowski Józef	Stanisław	mjr/plk	1 VI 1975–31 XI 1985
Baszczyk Ryszard	Józef	por.	1 I 1986–15 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bylebył Grzegorz	Jan	ppor./mjr	1 IX 1975–30 IV 1987
Sowiński Tadeusz	b.d.	kpt.	(8 V 1987–21 III 1990)
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bylebył Grzegorz	Jan	ppor.	1 VI–31 VIII 1975
Łęgowski Marian	Aleksander	ppor./kpt.	16 XII 1975–14 XI 1985
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Tritt Wojciech	Stefan	sierz. szt./kpt.	1 VI 1975–16 XI 1989
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Roszyk Zenon	Piotr	ppłk	15 I 1985–15 III 1990

<b>Inspektorat I</b>
<b>Kierownicy<sup>2</sup></b>

### Terenowe jednostki SB w województwie kaliskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Jarocinie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Marciniak Mieczysław	Ludwik	ppłk	1 IV 1983–30 VI 1985
Mieloszyk Jerzy	Kazimierz	ppor./kpt.	1 VII 1985–31 I 1990
<b>RUSW w Kaliszu</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Szuster Jan	Michał	mjr	(8 VIII 1989)–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Kępnie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Garszka Stanisław	Stanisław	kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
<b>RUSW w Krotoszynie</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Ciesiółka Bogdan	Stanisław	mjr	1988–(8 VIII 1989)
Kaczmarek Zenon	Jan	por./kpt.	16 V 1989–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Ostrowie Wielkopolskim</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Raciniewski Benedykt	Czesław	ppłk/plk	1 IV 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Leszek Próchniak*

<sup>2</sup> Inspektorat I utworzono w styczniu 1990 r., brak danych osobowych.

## WOJEWÓDZTWO KATOWICKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Katowicach</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Cader Benedykt	Szczepan	plk/gen. bryg.	1 VI 1975–10 XII 1980
Gruba Jerzy	Władysław	plk/gen. bryg.	18 XII 1980–25 V 1983
Szuster Ryszard	Stanisław	plk/gen. bryg.	27 V 1983–31 V 1988
Wewer Zdzisław	Stanisław	plk/gen. bryg.	1 VI 1988–12 VI 1990
<b>I zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Juszczyk Piotr	Piotr	ppłk/plk	1 VI 1975–3 III 1980
Baranowski Zygmunt	Stanisław	plk	4 III 1980–15 XI 1984
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Sawin Kazimierz	Tichon	ppłk/plk	1 VI 1975–27 III 1977
Boboń Jerzy	Franciszek	ppłk/plk	1 VI 1975–31 VII 1983
Leś Władysław	Franciszek	ppłk/plk	28 III 1977–30 IX 1982
Sikora Henryk <sup>1</sup>	Jan	ppłk/plk	28 III 1977–13 IV 1987
Kasperski Edward	Stanisław	plk	16 I 1983–25 IV 1986
Birnbach Jerzy	Stefan	ppłk/plk	1 VIII 1983–30 VI 1988
Matys Edmund	Józef	plk	15 XII 1984–3 IV 1990
Magdziarz Zdzisław	Stanisław	mjr/ppłk	16 VI 1986–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Leś Władysław	Franciszek	ppłk	1 VI 1975–27 III 1977
Rak Mirosław	Józef	mjr/ppłk	15 IV 1977–15 X 1982
Marchwicki Henryk	Aleksander	ppłk	p.o. 20 VIII–15 X 1982 16 X 1982–4 IV 1990
Zawarczyński Adam	Jan	mjr	p.o. 5 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Rak Mirosław	Józef	mjr	1 VI 1975–14 IV 1977
Matys Edmund	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–15 III 1980
Puss Alfred <sup>2</sup>	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 V 1980
Chmielewski Zbigniew <sup>3</sup>	Zenon	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 III 1982
Wandzel Antoni <sup>4</sup>	Ludwik	mjr	1 VI 1975–30 IV 1983
Polczyk Zygmunt	Wilhelm	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 IX 1985
Błęszyński Ryszard	Józef	kpt./mjr	1 V 1977–30 IV 1983
Mączko Stanisław <sup>5</sup>	Władysław	mjr	1 XII 1980–28 II 1982

<sup>1</sup> Zmarł 15 IV 1987 r.

<sup>2</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału II w Gliwicach na etacie zastępcy naczelnika wydziału.

<sup>3</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału II w Bytomiu.

<sup>4</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału II w Rybniku.

<sup>5</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału II w Gliwicach. Przeniesiony dyscyplinarnie na niższe stanowisko.

Jakubas Eugeniusz <sup>6</sup>	Władysław	kpt./ppłk	16 V 1981–5 VI 1990
Maśnica Jerzy <sup>7</sup>	N.N., Gertruda	kpt.	p.o. 1 I–3 III 1983
Goraj Kazimierz	Roman	mjr	1 I–31 VII 1983
Durnaś Antoni	Jan	kpt./mjr	16 XI 1983–1986
Zawarczyński Adam	Jan	kpt./mjr	1 V 1987–4 IV 1990
Walocha Jerzy	Stanisław	ppłk	16 VI 1989–5 IV 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Gawron Wiktor <sup>8</sup>	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–10 XII 1977
Ostrowicz Zdzisław	Szczepan	kpt./mjr	1 II 1978–28 II 1981
Goraj Kazimierz <sup>9</sup>	Roman	kpt./mjr	1 III 1981–23 IX 1982
Wieniewski Janusz	Władysław	mjr/ppłk	16 X 1982–15 VIII 1986
Samek Stanisław	Stanisław	kpt./mjr	16 VIII 1986–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Gajówka Ryszard	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1975–14 IX 1977
Polak Andrzej <sup>10</sup>	Julian	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1982
Szewczyk Witold	Antoni	kpt./mjr	1 IX 1975–15 IX 1979
Majchrowicz Ryszard	Zygmunt	kpt.	15 IX–2 X 1977
Ostrowicz Zdzisław	Szczepan	kpt.	3 X 1977–31 I 1978
Musiał Marek	Sylwester	por.	7 II 1978–6 II 1979
Wieniewski Janusz	Władysław	kpt./mjr	16 IX 1979–15 X 1982
Kłaptocz Zygmunt	Ignacy	ppor./por.	1 III 1980–15 X 1982
Górski Jan	Franciszek	por.	1981–14 IV 1982
Cichopek Edward	Władysław	kpt./mjr	8 V 1982–30 XI 1987
Samek Stanisław	Stanisław	kpt.	p.o. 1 IX 1984–30 XI 1985
Zarzycki Artur	Tadeusz	kpt.	p.o. 1 II–15 VII 1988 16 VII 1988–31 X 1989
<b>Wydział III-1</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kłaptocz Zygmunt	Ignacy	por./kpt.	16 X 1982–30 XI 1985
Samek Stanisław	Stanisław	kpt.	1 XII 1985–15 VIII 1986
Gałązka Eugeniusz	Stanisław	por./kpt.	16 VIII 1986–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Polak Andrzej	Julian	mjr	1 VII 1982–30 IV 1983
Gałązka Eugeniusz <sup>11</sup>	Stanisław	por.	p.o. 27 XII 1982–15 V 1983 16 V 1983–15 VIII 1986

<sup>6</sup> W 1965 r. zmienił imię Gedeon na Eugeniusz.

<sup>7</sup> Wcześniej używał imienia Ginter.

<sup>8</sup> Zmarł 10 XII 1977 r.

<sup>9</sup> Przeniesiony na niższe stanowisko za utratę służbowej tajnej korespondencji.

<sup>10</sup> W 1977 r. oddelegowany na dziesięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>11</sup> W 1984 r. oddelegowany na pięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Stachurka Jerzy	Stanisław	por.	p.o. 25 V–30 XI 1983
Fotek Wiesław	Stanisław	por./kpt.	1 XII 1983–28 II 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sikora Henryk	Jan	ppłk	1 VI 1975–27 III 1977
Skopowski Romuald	Julian	mjr/ppłk	16 V 1977–30 IV 1981
Fabian Władysław	Wojciech	ppłk	p.o. 1 III–30 IV 1981
			1 V 1981–15 III 1982
Chmielewski Zbigniew	Zenon	ppłk/plk	16 III 1982–15 VII 1987
Rejdak Sławomir	Roman	kpt./mjr	16 VII 1987–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kwiecień Alfred <sup>12</sup>	Wincenty	ppłk	1 VI 1975–30 IX 1978
Fabian Władysław <sup>13</sup>	Wojciech	ppłk	1 VI 1975–28 II 1981
Bigaj Stanisław <sup>14</sup>	Jan	ppłk	1 VI 1975–3 IV 1981
Opoczyński Stanisław <sup>15</sup>	Stanisław	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1981
Zegadło Zygmunt	Ignacy	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 I 1982
Janus Lucjan	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–15 III 1982
Pasek Janusz <sup>16</sup>	Jan	kpt./mjr	18 XI 1977–31 I 1982
Debudaj (Debudej) Władysław <sup>17</sup>	Franciszek	kpt./mjr	1 X 1978–31 I 1982
Mokros Mieczysław <sup>18</sup>	Ignacy	por.	1 VIII 1981–31 I 1982
Wierzbicki Tadeusz <sup>19</sup>	Marcin	mjr	1 VIII 1981–31 I 1982
Zawadzki Marian <sup>20</sup>	Zygmunt	kpt.	1 XI 1981–31 I 1982
Szczygieł Leszek <sup>21</sup>	Wacław	kpt./mjr	20 III 1982–14 IV 1986
Faron Adam	Stanisław	kpt./mjr	20 III 1982–31 X 1989
<b>Wydział V-1</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Janus Lucjan	Jan	mjr/ppłk	16 III 1982–31 XII 1988
Denkowski Andrzej	Herman	mjr	1 VI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Zawadzki Marian <sup>22</sup>	Zygmunt	kpt./mjr	1 II 1982–30 IV 1983

<sup>12</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA w Rybniku na etacie zastępcy naczelnika wydziału.

<sup>13</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA w Gliwicach.

<sup>14</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA w Chrzanowie.

<sup>15</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA w Będzinie.

<sup>16</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA/Wydziału V w Dąbrowie Górniczej. 30 VIII 1979–31 V 1980 oddelegowany na dziesięciomiesięczne przeszkolenie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>17</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA/Wydziału V w Rybniku.

<sup>18</sup> Do 1 XI 1981 r. kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA w Będzinie, następnie kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału V w Gliwicach.

<sup>19</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA/Wydziału V w Chrzanowie.

<sup>20</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA/Wydziału V w Będzinie.

<sup>21</sup> 14 IV 1986 r. oddelegowany do pracy w Grupie Operacyjnej Departamentu V MSW w NRD.

<sup>22</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału V-1 w Będzinie.



Pasek Janusz <sup>23</sup>	Jan	mjr	1 II 1982–30 IV 1983
Magdziarz Zdzisław	Stanisław	kpt.	20 III 1982–22 V 1983
Tutak Marian <sup>24</sup>	Stefan	por./kpt.	20 III 1982–9 VII 1984
Opitek Janusz	Stanisław	por./kpt.	16 XI 1983–31 X 1989
Rejda Sławomir <sup>25</sup>	Roman	kpt.	p.o. 16 VII 1984–15 VII 1987
<b>Wydział V-2</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Fabian Władysław	Wojciech	ppłk	16 III 1982–5 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Debuda (Debudej) Władysław <sup>28</sup>	Franciszek	mjr	1 II 1982–30 IV 1983
Zegadło Zygmunt	Ignacy	ppłk	1 II 1982–30 XI 1983
Wierzbicki Tadeusz <sup>26</sup>	Marcin	mjr	1 II 1982–15 X 1984
Mokros Mieczysław <sup>27</sup>	Ignacy	por./kpt.	1 II 1982–31 VIII 1989
Kołodziejski Henryk <sup>29</sup>	Wincenty	kpt./mjr	20 III 1982–30 IV 1983
Ryszkiewicz Janusz <sup>30</sup>	Tadeusz	por./kpt.	20 III 1982–17 V 1983
Wierzbicki Tadeusz	Marcin	mjr	1 IX–31 X 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pikuła Lucjan	Jan	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 V 1977
Birnbach Jerzy	Stefan	kpt./ppłk	1 VI 1977–31 VII 1983
Wiechno Waldemar	Stefan	mjr/ppłk	16 X 1983–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Zając Jerzy <sup>31</sup>	Józef	kpt.	1 VI 1975–31 VIII 1979
Perek Edmund	Aleksy	kpt./ppłk	1 VI 1975–31 X 1989
Górny Jan	Antoni	por./kpt.	1 XII 1978–3 II 1982
Goraj Kazimierz	Roman	kpt.	1 IX 1979–28 II 1981
Wiechno Waldemar	Stefan	mjr	1 IV 1980–15 X 1983
Wach Jerzy	Franciszek	kpt./mjr	16 VI 1981–30 IV 1983
Sołtysiak Teodor	Bolesław	kpt./mjr	1 IX 1981–30 IV 1983
Kopczyński Jerzy	Lucjan	por.	16 X 1983–15 X 1985
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Nebelski Bogusław	Edward	por.	16 II 1985–31 X 1989

<sup>23</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału V-1 w Dąbrowie Górniczej.

<sup>24</sup> W 1983 r. oddelegowany na pięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>25</sup> W 1985 r. oddelegowany na pięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>26</sup> W latach 1984–1987 oddelegowany do pracy w Grupie Operacyjnej Departamentu V MSW w NRD przy ochronie polskich grup pracujących w zakładach przemysłowych w Berlinie i w północnej części NRD.

<sup>27</sup> Do 16 VIII 1982 r. kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału V-2 w Tychach.

<sup>28</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału V-2 w Rybniku.

<sup>29</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału V-2 w Bytomiu.

<sup>30</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału V-2 w Gliwicach.

<sup>31</sup> 2 I 1980 r. zmienił nazwisko na Zaczyński.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Garbarz Ryszard	Albin	mjr	1 XII 1985–15 IV 1986
Wierzbicki Tadeusz	Marcin	mjr	16 X 1987–23 VII 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Gałązka Eugeniusz	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–5 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Opitek Janusz	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki<sup>32</sup></b>			
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Janus Lucjan	Jan	ppłk	1 XI 1989–5 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Marszałek Janusz	August	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Janoszek Karol	Karol	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 V 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Piacko Bronisław	Bronisław	kpt./mjr	1 VI 1975–15 V 1977
Maciejewski Andrzej	Jan	kpt./mjr	16 VI 1977–28 II 1990
Muszyński Włodzimierz	Stanisław	por.	1 XII 1982–15 I 1983
Cesarczyk Marian	Józef	kpt./mjr	16 I 1983–30 III 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Ragan Czesław	Stanisław	kpt./ppłk	1 VI 1975–19 VIII 1982
Nowak Jerzy <sup>33</sup>	Józef	mjr/ppłk	16 X 1982–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Adamski Marian	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–31 V 1977
Ociepka Jerzy <sup>34</sup>	Stanisław	mjr	1 VI 1975–3 IX 1979
Wiekiera Tadeusz	Franciszek	por./mjr	1 VI 1975–15 IV 1982
Nowak Jerzy	Józef	kpt./mjr	1 VI 1977–15 X 1982
Pabiasz Zygmunt <sup>35</sup>	Jan	por./mjr	16 IX 1979–30 VI 1989
Hyla Julian	Julian	kpt.	8 V 1982–15 V 1985
Jędrszczyk Winnicjusz	Stefan	kpt./mjr	16 X 1982–5 V 1990

<sup>32</sup> Wydział utworzono 1 XI 1989 r. Nie udało się ustalić jego kierownictwa.

<sup>33</sup> Prawdopodobnie p.o. naczelnik od września 1982 r. W 1985 r. oddelegowany na dwumiesięczny kurs do Wyższej Szkoły KGB w Leningradzie.

<sup>34</sup> Zmarł 3 IX 1979 r.

<sup>35</sup> W 1986 r. oddelegowany na dwumiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Leningradzie.

Wydział „C”			
Naczelnicy			
Skopowski Romuald	Julian	kpt./mjr	1 VI 1975–15 V 1977
Piacko Bronisław	Bronisław	mjr/ppłk	16 V 1977–30 IV 1983
Drębkowski Zenon	Zygryd	mjr/ppłk	1 VII 1983–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Połaciak Czesław	Antoni	ppłk	1 VI–31 XII 1975
Kupczak Zygmunt	Władysław	kpt./mjr	1 V 1976–15 V 1977
Adamski Marian	Stanisław	mjr	1 VI 1977–15 V 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Kotuła Henryk	Piotr	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 IV 1979
Jabłoński Janusz <sup>36</sup>	Jan	mjr/ppłk	1 V 1979–5 IV 1982
Kuchta Stefan	Jan	mjr/ppłk	1 IV 1982–5 IV 1990
Zastępcy naczelnika			
Jabłoński Janusz	Jan	mjr	1 VI 1975–30 IV 1979
Ciućka Czesław	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–31 XII 1980
Kuchta Stefan	Jan	kpt./mjr	1 VI 1979–31 III 1982
Kotnis Stanisław	Stanisław	kpt.	16 VII 1981–15 VI 1985
Pawęczowski Bogusław	Józef	kpt./mjr	16 V 1982–5 IV 1990
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Kulka Stanisław	Piotr	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1981
Walocha Jerzy	Stanisław	kpt./mjr	16 IX 1981–15 VI 1989
Zastępcy naczelnika			
Jarosiński Henryk	Franciszek	kpt./ppłk	1 VI 1975–15 VI 1986
Walocha Jerzy	Stanisław	por./kpt.	1 II 1979–15 IX 1981
Gaj Lesław	Kazimierz	kpt./mjr	16 IX 1981–15 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Kisiel Henryk	Jan	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 IV 1980
Cierpiał Tadeusz	Andrzej	ppłk	1 V 1980–15 X 1982
Ragan Czesław	Stanisław	ppłk/ppłk	p.o. 20 VIII–15 X 1982 16 X 1982–10 VII 1983
Werner Ireneusz <sup>37</sup>	Jan	mjr/ppłk	16 VII 1983–28 II 1989
Austen Adam	Kazimierz	por.	p.o. 5 I–7 III 1987
Papierniak Józef	Romuald	mjr	16 III 1989–31 VII 1990

<sup>36</sup> Zwolniony 5 IV 1982 r. za spowodowanie wypadku drogowego w stanie nietrzeźwym.

<sup>37</sup> W styczniu–lutym 1987 r. oddelegowany na 2 miesiące do pracy w wydziale konsularnym Ambasady PRL w Kolonii (RFN).

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Zastępcy naczelnika			
Kapuściński Stanisław	Antoni	kpt./mjr	1 VI 1975–30 IV 1983
Drębkowski Zenon	Zygryd	mjr	1 VI 1975–30 VI 1983
Cierpień Tadeusz	Andrzej	mjr	16 XI 1978–30 IV 1980
Piętka Tymoteusz <sup>38</sup>	Zenon (Leon)	kpt./mjr	16 XI 1978–8 XI 1982 1 X–30 XI 1985
Papierniak Józef	Romuald	por./mjr	16 XI 1980–15 III 1989
Austen Adam	Kazimierz	ppor./por.	16 IV 1983–31 XII 1988
Wydmańska Grażyna	Mieczysław	por./kpt.	1984–1989
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Garbarz Ryszard	Albin	mjr	1 VI 1975–15 VIII 1983
Barecki Marian	Józef	ppor.	p.o. –30 XI 1982
			p.o. 16 VI 1983–
			1989
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Idzik Stanisław	Władysław	ppłk/plk	1 I 1985–31 III 1990
Inspektorat I			
Kierownicy			
Magdziarz Zdzisław	Stanisław	kpt.	p.o. 23 V–31 VIII 1983
		kpt./mjr	1 IX 1983–15 VI 1986
Zastępcy kierownika			
Durnaś Antoni	Jan	mjr/ppłk	1989
Inspektorat 2			
Kierownicy			
Janus Lucjan	Jan	ppłk	1 I–31 X 1989
Zastępcy kierownika			
Marszałek Janusz	August	kpt.	1 XII 1988–31 X 1989
Inspektorat Ochrony Przemysłu			
Kierownicy			
Cylec Jerzy	Edmund	ppłk	1984–31 X 1989
Zastępcy kierownika			
Machelski Zenobiusz	Hipolit	mjr	1 XI 1983–31 I 1985

<sup>38</sup> 8 XI 1982 r. zawieszony w czynnościach służbowych za uzyskiwanie korzyści materialnych z zajmowanego stanowiska; w wyniku postępowania wyjaśniającego 15 VI 1983 r. uznany za winnego zarzucanych mu czynów, wydany ze służby i zdegradowany do stopnia ppor.; w 1985 r., po ponownym rozpatrzeniu sprawy, uniewinniony, zrehabilitowany i przyjęty na powrót do służby w SB na to samo stanowisko.

Samodzielna Sekcja Operacyjno-Ochronna			
Kierownicy			
Karwacki Jerzy	Edward	mjr	1 VI 1975–15 V 1977
Wydział Operacyjno-Ochronny			
Naczelnicy			
Idzik Stanisław	Władysław	kpt./ppłk	1 VII 1977–31 XII 1984
Hyla Julian	Julian	mjr	16 V 1985–25 I 1990
Zastępcy naczelnika			
Idzik Stanisław	Władysław	kpt.	28 I–30 VI 1977

### Terenowe jednostki SB w województwie katowickim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KM MO/RUSW w Będzinie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Zawadzki Marian	Zygmunt	mjr	1 V 1983–14 II 1984
Bałazy Euzebiusz	Tadeusz	kpt./mjr	16 V 1984–31 I 1990
KM MO/MUSW w Bytomiu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Mistrzak Zygmunt	Antoni	mjr/ppłk	1 V 1983–31 I 1990
Wydział V KM MO/MUSW w Bytomiu			
Naczelnicy			
Mieszczak Józef	Franciszek	mjr	1 VI 1983–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Skowronek Józef	Roman	ppor./por.	1 VI 1983–15 III 1985
Sablik Jan	Jan	por.	1 VIII 1985–30 IX 1986
Kacy Jerzy	Ernest	kpt.	1 XII 1986–31 X 1989
Wydział Paszportów KM MO/MUSW w Bytomiu			
Naczelnicy			
Karwat Jerzy	Julian	kpt./mjr	1 VI 1983–30 IX 1986
Sablik Jan	Jan	por./kpt.	1 X 1986–31 I 1990
Zastępcy naczelnika			
Józefiuk Stanisław	Wacław	chor./st. chor.	1 IX 1984–28 II 1987
Koterbicki Leszek	Władysław	ppor./por.	1 IV 1987–31 I 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KM MO/MUSW w Chorzowie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Polak Andrzej	Julian	mjr/ppłk	1 V 1983–30 XI 1987
Podsiadło Waldemar	Roman	kpt./mjr	1 XII 1987–31 I 1990
KM MO/RUSW w Chrzanowie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Cichopek Adam	Józef	kpt.	p.o. 1 XII 1982–17 V 1983
		kpt./mjr	18 V 1983–31 I 1990
KM MO/MUSW/RUSW w Dąbrowie Górniczej			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Pasek Janusz	Jan	mjr	1 V 1983–15 VI 1985
Gnatowski Władysław <sup>39</sup>	Kazimierz	kpt./mjr	16 VI 1985–31 I 1990
RUSW w Gliwicach			
Zastępcy szefa ds. SB			
Goraj Kazimierz	Roman	mjr/ppłk	1 VIII 1983–31 I 1990
Wydział III KM MO/RUSW w Gliwicach			
Naczelnicy			
Droś Romuald <sup>40</sup>	Jakub	kpt.	16 VI 1983–12 XII 1984
Nowakowski Jan	Tadeusz	kpt./mjr	16 II 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Ryszkiewicz Ryszard	Tadeusz	por./kpt.	p.o. 16 VII 1983–16 V 1986
			16 V 1986–28 II 1989
Stachowiak Zbigniew	Michał	por.	1 VII–31 X 1989
Wydział V KM MO/RUSW w Gliwicach			
Naczelnicy			
Wielgosz Jan	Wawrzyniec	por./kpt.	16 XII 1983–15 VI 1986
Rzeszutek Józef	Marcin	kpt./mjr	1 VIII 1986–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Juzwa (Józwa) Jan	Antoni	kpt.	1 IV 1983–15 I 1987
Czabański Roman	Stanisław	kpt.	16 IV 1987–31 X 1989
Wydział Paszportów KM MO/RUSW w Gliwicach			
Naczelnicy			
Rohn Kazimierz	Jan	ppor.	1 VII 1983–31 I 1990

<sup>39</sup> 2 XI 1987 r. oddelegowany na trzymiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>40</sup> Zmarł 12 XII 1984 r.

Zastępcy naczelnika			
Zapiór Władysława	Edward	ppor./por.	1 IX 1984–15 IX 1988
Celmer Henryk	Adrian	por.	16 I 1989–31 I 1990
KM MO/RUSW w Jastrzębiu-Zdroju			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Wandzel Antoni	Ludwik	mjr/ppłk	1 V 1983–15 V 1985
Podsiadło Waldemar	Roman	kpt.	16 V 1985–30 XI 1987
Bulenda Tadeusz	Jerzy	kpt.	p.o. 1 XII 1987–31 I 1988
			1 II 1988–31 I 1990
KM MO/MUSW w Jaworznie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Czerkawski Zdzisław	Marcin	kpt./mjr	1 V 1983–31 III 1987
Doros Jerzy	Stanisław	por./kpt.	p.o. 26 XI 1986–15 IV 1987
			16 IV 1987–31 I 1990
KM MO/MUSW w Katowicach			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Piacko Bronisław	Bronisław	ppłk/płk	1 V 1983–30 XI 1985
Kłaptocz Zygmunt	Ignacy	kpt./mjr	1 XII 1985–31 I 1990
Wydział V KM MO/MUSW w Katowicach			
Naczelnicy			
Peroń Jerzy	Eugeniusz	por./kpt.	1 VII 1983–31 X 1988
Gruca Janusz	Roman	por.	1 III–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Smorąg Jacek	Jan	mł. chor.	p.o. 1 IX 1983–31 I 1984
			1 II 1984–31 X 1989
Wydział Paszportów MUSW w Katowicach			
Naczelnicy			
Rutkowski Zdzisław	Czesław	kpt.	16 II 1989–31 I 1990
KM MO/MUSW w Mysłowicach			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Kozak Andrzej	Zygmunt	kpt.	1 V 1983–31 X 1984
Tutak Marian <sup>41</sup>	Stefan	kpt.	p.o. 10 VII–30 XI 1984
			1 XII 1984–28 II 1986
Duda Stanisław	Stanisław	por./kpt.	p.o. 24 III–31 XII 1986
			1 I 1987–31 I 1990

<sup>41</sup> Zmarł 28 II 1986 r.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Olkuszu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Łebek Zdzisław	Antoni	kpt./ppłk	1 V 1983–31 I 1990
<b>KM MO/MUSW w Piekarach Śląskich</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Wróbel Henryk	Ignacy	mjr/ppłk	1 V 1983–15 X 1985
Kopczyński Jerzy	Lucjan	por./kpt.	16 X 1985–30 XI 1987
Denkowski Andrzej	Herman	kpt./mjr	p.o. 16 XI 1987–31 I 1988
			1 II 1988–31 V 1989
Sybirski Leszek	Konrad	kpt.	1 VI 1989–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Pszczynie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Sołtysiak Teodor	Bolesław	mjr/ppłk	1 V 1983–31 I 1990
<b>RUSW w Raciborzu</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Trojanowski Grzegorz	Edmund	kpt./mjr	1 VIII 1983–31 I 1990
<b>KM MO/MUSW w Rudzie Śląskiej</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kołodziejski Henryk	Wincenty	mjr	1 V 1983–31 VII 1986
Jasik Zygmunt	Czesław	mjr/ppłk	1 VIII 1986–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Rybniku</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Debudaj (Debudej) Władysław <sup>42</sup>	Franciszek	mjr/ppłk	1 V 1983–21 VII 1989
Wierzbicki Tadeusz	Marcin	mjr	p.o. 24 VII–31 VIII 1989
Mokros Mieczysław	Ignacy	mjr	1 IX 1989–31 I 1990
<b>Wydział Paszportów RUSW w Rybniku</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Morawski Jerzy	Franciszek	kpt./mjr	p.o. 16 IX–31 XII 1983
			1 I 1984–15 II 1987
Didkowski Jerzy	Piotr	por./kpt.	16 II 1987–31 I 1989
Żyła Władysław	Bolesław	kpt.	16 IX 1989–31 I 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Didkowski Jerzy	Piotr	por.	1 I 1984–15 II 1987
Żyła Władysław	Bolesław	por./kpt.	16 II 1987–15 IX 1989

<sup>42</sup> Zmarł 21 VII 1989 r. w wyniku obrażeń odniesionych w wypadku samochodowym.



MUSW w Siemianowicach Śląskich			
Zastępcy szefa ds. SB			
Peroń Jerzy	Eugeniusz	kpt.	1 XI 1988–31 I 1990
KM MO/MUSW w Sosnowcu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Paczyński Stanisław <sup>43</sup>	Tadeusz	kpt./mjr	1 V 1983–31 I 1990
Wydział Paszportów MUSW w Sosnowcu			
Naczelnicy			
Zatoński Kazimierz	Kazimierz	ppor./kpt.	1 IX 1983–31 I 1990
Zastępcy naczelnika			
Zatoński Kazimierz	Kazimierz	ppor.	1 IV–31 VIII 1983
Fotek Lucyna	Lucjan	por./kpt.	1 I 1984–31 I 1990
KM MO/MUSW w Świętochłowicach			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Jasik Zygmunt	Czesław	kpt./mjr	1 V 1983–31 VII 1986
Wieniewski Janusz <sup>44</sup>	Władysław	ppłk	1 XII 1986–8 III 1987
Klepuszewski Adam	Kazimierz	kpt./mjr	1 V 1987–31 I 1990
KM MO/RUSW w Tarnowskich Górach			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Wach Jerzy	Franciszek	mjr/ppłk	1 V 1983–31 I 1990
KM MO/RUSW w Tychach			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Błęszyński Ryszard	Józef	mjr/ppłk	1 V 1983–30 VI 1989
Kurowski Mieczysław <sup>45</sup>	Julian	ppłk	1 VII 1989–31 I 1990
Wydział Paszportów RUSW w Tychach			
Naczelnicy			
Bednarz Czesław	Józef	kpt.	1 XII 1989–31 I 1990
KM MO/RUSW w Wodzisławiu Śląskim			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Ryszkiewicz Janusz <sup>46</sup>	Tadeusz	kpt.	p.o. 1 XII 1982–17 V 1983
			18 V 1983–30 VI 1987
Bulenda Tadeusz	Jerzy	por.	p.o. 13 VI–31 VII 1987
Kryszak Mieczysław	Franciszek	kpt.	1 VIII 1987–31 I 1990

<sup>43</sup> W 1987 r. ukończył trzymiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>44</sup> Zmarł 8 III 1987 r.

<sup>45</sup> W 1981 r. oddelegowany na dziesięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>46</sup> 12 VI 1987 r. zawieszony na obowiązkach za nadużycia finansowe.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/MUSW w Zabrze</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Mączko Stanisław	Władysław	mjr/ppłk	1 V 1983–31 VII 1986
Kołodziejcki Henryk	Wincenty	mjr/ppłk	1 VIII 1986–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Zawierciu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Sikorski Wincenty	Wincenty	ppor./por./kpt.	1 V 1983–31 I 1990
<b>RUSW w Żorach</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Kryszak Mieczysław	Franciszek	por./kpt.	16 II 1986–31 VII 1987
Niedźwiedź Mieczysław	Jan	kpt./mjr	p.o. 16 IX 1987–31 I 1988
			1 II 1988–31 I 1990

*Opracowanie: Wacław Dubiański*

## WOJEWÓDZTWO KIELECKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Kielcach</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Biestek Zygmunt <sup>1</sup>	Marian	plk	1 VI 1975–7 XI 1979
Dolak Józef	Marian	plk	15 IV 1980–20 III 1990
Jurczak Stefan <sup>2</sup>	Władysław	plk	p.o. 21 III–12 VI 1990
<b>I zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Sikora Edmund	Julian	mjr/ppłk/plk	1 VI 1975–1 VI 1988
Birnbach Jerzy	Stefan	plk	1 VII 1988–20 III 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Sawin Kazimierz	Tichon	plk	28 III 1977–31 VII 1987
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Śliwa Mieczysław	Kazimierz	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 IX 1978
Urywkow Jerzy	Piotr	mjr	1 IX 1978–1 XI 1981
Chrzęszczuk Kazimierz	Teofil	ppłk	p.o. 20 XII 1981–1 II 1982
			1 II–21 IX 1982
Nabiałek Ireneusz	Wojciech	ppłk	16 VI 1982–30 VI 1985
Chrzanowski Edward	Stanisław	mjr/ppłk	16 XI 1982–30 XI 1988
Kaczyński Wacław	Józef	por.	1 II 1989–
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Stępień Kazimierz	Józef	mjr	1 VI 1975–1 IX 1978
Urywkow Jerzy	Piotr	mjr	–1 IX 1978
Chrzanowski Edward	Stanisław	kpt./mjr	1 IX 1978–16 XI 1982
Olszewski Andrzej	Adolf	kpt.	1 I 1980–1 I 1984
Zegadło Janusz	Bartłomiej	kpt./mjr	16 XI 1982–1 X 1983
Olszewski Andrzej	Adolf	kpt.	16 XII 1988–31 VII 1990
Kaczyński Wacław	Józef	por.	–1 II 1989
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Rupniewski Antoni	Jan	ppłk	1 VI 1975–1 I 1978
Kwietniewski Stanisław	Jan	plk	1 I 1978–31 V 1985
Adamczyk Marian	Edmund	ppłk	16 IX 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Fedor Zenon	Emilian	mjr	1 VI 1975–1 XI 1977
Kwietniewski Stanisław	Jan	mjr	1 VI 1975–1 I 1978

<sup>1</sup> Zmarł 7 XI 1979 r.

<sup>2</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Chrzęszczyk Kazimierz	Teofil	mjr	1 XII 1977–1 I 1978
Felis Tadeusz	Michał	mjr	1 IV 1978–1 XI 1989
Serek Zygfryd	Kazimierz	kpt.	16 XI 1982–1 III 1983
Olszewski Andrzej	Adolf	mjr	1 I 1984–16 XII 1988
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Rupniewski Antoni	Jan	ppłk./plk	1 I 1978–31 X 1985
Wojna Edmund	Alfred	por.	p.o. 1 VII–31 XII 1985
Baniak Józef	Tadeusz	kpt./mjr	1 IV 1986–31 I 1989
Bieniek Zygmunt	Jan	mjr	1 II–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Pakuła Tadeusz	Jan	ppłk	1 I 1978–15 XII 1979
Chrzęszczyk Kazimierz	Teofil	mjr	1 I 1978–1 VI 1980
Adamczyk Marian	Edmund	kpt./mjr	16 XII 1979–16 XII 1984
Banaś Tadeusz	Józef	kpt./mjr	1 VI 1980–16 I 1985
Chrapiek Henryk	Bronisław	kpt.	16 III 1982–1 III 1983
Duda Józef	Józef	mjr	16 III 1982–1 III 1983
Bieniek Zygmunt	Jan	kpt./mjr	p.o. 1 III 1985–1 VII 1986
			1 VII 1986–1 II 1989
Wojna Edmund	Alfred	por.	16 V 1985–1 VIII 1986
Kosowicz Stanisław	Wiktor	kpt.	1 III–1 XI 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Nowak Stanisław	Józef	ppłk	1 VI–1 XII 1975
Nowak Eugeniusz	Stanisław	mjr/ppłk/plk	1 XII 1975–31 I 1986
Pasek Jan	Edward	mjr	p.o. 1 VII–31 XII 1985
Ryrak Stanisław	Walenty	ppłk	1 V 1986–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Nowak Eugeniusz	Stanisław	mjr	1 VI–1 XII 1975
Pasek Jan	Edward	kpt./mjr	1 I 1976–1 VIII 1986
Klimas Stanisław	Stanisław	por./kpt.	1 V 1981–16 X 1984
Kosowicz Stanisław	Wiktor	kpt.	p.o. 6 VI 1984–1 III 1985
Ryń Alfred	Stanisław	kpt.	1 VII–8 VIII 1986
Zieliński Zbigniew	Adam	kpt./mjr	1 XI 1986–1 IX 1989
Miśtał Józef	Piotr	por.	1 IX–1 XI 1989
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kosowicz Stanisław	Wiktor	kpt.	1 III 1985–21 X 1988
Gumula Andrzej	Józef	mjr	p.o. 21 X 1988–1 I 1989
			1 I–1 XI 1989

<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kurek Andrzej	Mieczysław	por.	p.o. 1 II–31 V 1985
Ryń Alfred	Stanisław	kpt.	1 VII 1985–1 VII 1986
Wojna Edmund	Alfred	por./kpt.	1 VIII 1986–21 X 1988
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Adamczyk Marian	Edmund	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Felis Tadeusz	Michał	mjr/ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bieniek Zygmunt	Jan	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kosowicz Stanisław	Wiktor	kpt.	1 XI 1989–31 III 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Miśtał Józef	Piotr	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Król Mirosław	Jerzy	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Miroński Władysław	Józef	ppłk	1 VI 1975–1 XI 1983
Ziółko Roman	Stefan	mjr/ppłk	1 II 1984–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Rynio Jerzy	Julian	kpt./mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VII 1980
Ziółko Roman	Stefan	kpt./mjr	1 VIII 1980–1 II 1984
Denkowski Ryszard	Władysław	por./kpt.	1 V 1984–31 VII 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Chustecki Jan	Jan	ppłk	1 VI–16 XI 1975
Wielgus Zygmunt	Józef	mjr/ppłk	p.o. 1 II 1976–31 VII 1978
Stępień Kazimierz	Józef	mjr/ppłk	1 IX 1978–15 VII 1986
Nawrot Ryszard	Jan	mjr/ppłk	p.o. 16 V–16 VIII 1986
			1 VIII 1986–31 III 1990
Szczepanik Włodzimierz	Władysław	kpt./mjr	31 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wielgus Zygmunt	Józef	mjr	1 VI 1975–1 II 1976
Lech Bogusław	Marian	mjr	1 III 1976–16 X 1983
Nawrot Ryszard	Jan	kpt./mjr	16 X 1983–15 VIII 1986
Szczepanik Włodzimierz	Władysław	kpt./mjr	1 VIII 1987–31 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Wałek Mieczysław	Jan	ppłk	1–31 VII 1975
Celejewski Zenon	Antoni	mjr/ppłk	16 IX 1975–1 IX 1978
Śliwa Mieczysław	Kazimierz	ppłk	1 IX 1978–1 II 1982
Król Jerzy	Władysław	mjr/ppłk	p.o. 20 XII 1981–1 II 1982
			1 II 1982–21 X 1988
Wojcieszynski Jerzy	Stanisław	kpt./mjr	p.o. 21 X 1988–1 II 1989
			1 II 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Celejewski Zenon	Antoni	mjr	1 VI–16 IX 1975
Karasiński Edward	Jan	ppłk	16 X 1975–31 I 1980
Król Jerzy	Władysław	mjr	16 II 1980–1 II 1982
Ryrak Stanisław	Walenty	mjr	16 V 1982–16 XII 1984
Pasek Jan	Edward	mjr	1 VIII 1986–31 III 1990
Hebda Aleksander	Józef	mjr	p.o. 1 IV–30 VI 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Chwaciński Leonard	Jakub	plk	1 VI 1975–31 X 1985
Domagała Jan	Jakub	mjr/plk	p.o. 1 VII 1985–1 IV 1986
			1 IV 1986–31 III 1990
Chwiałkowski Andrzej	Jan	kpt.	1 IV–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Szymański Antoni	Stefan	mjr	1 VI 1975–31 VII 1983
Domagała Jan	Jakub	mjr	1 VIII 1983–1 IV 1986
Chrapek Henryk	Bronisław	mjr/ppłk	1 V 1986–31 III 1989
Chwiałkowski Andrzej	Jan	kpt.	1 IV 1989–31 VII 1990
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Duda Władysław	Józef	ppłk/plk	1 VI 1975–15 IX 1978
Celejewski Zenon	Antoni	ppłk/plk	1 IX 1978–15 IV 1980
Chrzęszczuk Kazimierz	Teofil	mjr/ppłk	1 VI 1980–1 II 1982
Śliwa Mieczysław	Kazimierz	ppłk	p.o. 20 XII 1981–1 II 1982
			1 II 1982–15 IV 1984
Adamczyk Marian	Edmund	mjr	16 XII 1984–16 IX 1985
Kubiec Władysław	Stanisław	mjr	16 IX 1985–19 XI 1986
Banaś Jan	Józef	kpt.	p.o. 27 X 1986–1 III 1987
			1 III 1987–16 VI 1989

<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Siwiec Józef <sup>3</sup>	Piotr	mjr	1 VI 1975–31 XII 1976
Chrzęszczyk Kazimierz	Teofil	mjr	1 I–1 XII 1977
Domagała Bolesław	Stanisław	kpt./ppłk	1 XII 1977–30 XI 1985
Walusiński Marek	Józef	mjr	16 XII 1985–
Ziółek Andrzej <sup>4</sup>	Wacław	kpt.	16 II 1988–16 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jarząbek Tadeusz	Mikołaj	mjr/ppłk/plk	1 VI 1975–15 X 1984
Ryrak Stanisław	Walenty	mjr/ppłk	16 XII 1984–1 V 1986
Radziejewski Stefan	Stefan	mjr	p.o. 16 V–30 IX 1986
Gładki Stanisław	Marian	kpt./ppłk	1 X 1986–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Klimas Mieczysław	Józef	mjr	1 VI 1975–15 VII 1978
Ryrak Stanisław	Walenty	kpt.	16 VII 1978–16 V 1982
Radziejewski Stefan	Stefan	kpt./mjr/ppłk	16 V 1982–31 III 1990
Tomf Wiesław	Jan	kpt.	p.o. 1 V–31 VII 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Siemieniuch Wacław	Antoni	mjr	1 VI 1975–17 I 1982
Gula Tadeusz <sup>5</sup>	Michał	ppor./por./kpt.	16 III 1982–31 III 1990
Kopański Jerzy	Aleksander	chor.	p.o. –31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Banaś Tadeusz	Józef	mjr/ppłk	16 I 1985–1 II 1990
<b>Inspektorat I<sup>6</sup></b>			
<b>Kierownicy</b>			
Zegadło Janusz	Bartłomiej	mjr	1 I–31 VII 1990
Kubiec Władysław	Stanisław	ppłk	1 II–31 VII 1990
<b>Inspektorat 2<sup>7</sup></b>			
<b>Zastępcy kierownika</b>			
Król Mirosław	Jerzy	kpt.	1 VII–1 XI 1989
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Gryga Mieczysław	Karol	ppłk/plk	1 XII 1979–30 VI 1985
Wroński Ludwik	Wincenty	ppłk	1 I 1986–1 XI 1989

<sup>3</sup> Od 23 IX 1976 r. zawieszony w czynnościach.

<sup>4</sup> Przeniesiony do dyspozycji szefa WUSW, zwolniony z resortu 31 III 1990 r.

<sup>5</sup> 29 III–14 XII 1985 r. oddelegowany na Bliski Wschód.

<sup>6</sup> Nie udało się ustalić, czy stanowisko kierownika było obsadzone, wymienione osoby to starsi inspektorzy.

<sup>7</sup> Nie udało się ustalić, czy stanowisko kierownika było obsadzone.

## Terenowe jednostki SB w województwie kieleckim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KM MO/RUSW w Busku-Zdroju			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Ryń Alfred	Stanisław	por./kpt.	1 III 1983–1 VII 1985
Olszowy Władysław	Stanisław	ppor./kpt.	1 VII 1985–31 I 1990
KM MO/RUSW w Jędrzejowie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Taler Jan	Wacław	por./kpt.	1 III 1983–16 III 1985
Banaś Jan	Józef	kpt.	16 III 1985–1 III 1987
Maciąg Jan	Stefan	por./kpt.	p.o. 27 X 1986–1 III 1987
			1 III 1987–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Kazimierzy Wielkiej			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Kumor Jerzy	Stanisław	por./kpt.	1 III 1983–30 XI 1988
Marzec Bogdan	Jan	por.	1 XII 1988–31 I 1990
RUSW w Kielcach			
Zastępcy szefa ds. SB			
Baniak Józef	Tadeusz	mjr	1 II 1989–31 I 1990
Wydział V RUSW w Kielcach			
Naczelnicy			
Ryrak Jerzy	Stanisław	por./kpt.	1 I 1989–1 XII 1989
KM MO/RUSW w Końskich			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Duda Józef	Józef	mjr	1 III 1983–31 VII 1987
Grzela Zbigniew <sup>8</sup>	Roman	ppor.	1 VIII 1987–31 VII 1988
Woźniak Janusz	Marian	por.	16 VIII 1988–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Miechowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Sokół Bolesław <sup>9</sup>	Stanisław	chor./kpt.	1 III 1983–31 I 1990
Filus Henryk	Bolesław	chor.	p.o. 1 X 1983–31 VII 1984

<sup>8</sup> 30 III 1988 r. zawieszony w czynnościach służbowych, a 31 lipca odwołany ze stanowiska.

<sup>9</sup> 10 X 1983–30 VI 1984 r. na przeszkoleniu w Studium Poddyplomowym ASW w Piasecznie.



<b>KM MO/RUSW w Ostrowcu Świętokrzyskim</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Chrapek Henryk	Bronisław	mjr	1 III 1983–1 VII 1985
Cichoń Marian	Marian	kpt./ppłk	1 VII 1985–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Pińczowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Klacza Krzysztof	Stanisław	kpt.	1 III 1983–15 VI 1986–
<b>KM MO/RUSW w Skarżysku-Kamienniej</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Serek Zygfryd	Kazimierz	kpt.	1 III 1983–30 IV 1986
Terlecki Zbigniew	Bolesław	kpt./mjr	1 V 1986–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Starachowicach</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Sędek Tadeusz	Ludwik	kpt./mjr	1 III 1983–23 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW we Włoszczowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Przeniosło Mieczysław	Stanisław	kpt.	1 III 1983–15 XI 1984
Szczepanik Włodzimierz	Władysław	kpt.	16 XI 1984–1 VIII 1987
Pośpiech Andrzej	Marian	ppor.	1 VIII 1987–31 I 1990

*Opracowanie: Monika Komaniecka*

## WOJEWÓDZTWO KONIŃSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Koninie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Laskowski Bolesław	Józef	plk	1 VI 1975–15 XI 1981
Jakubowski Zenon	Jan	plk	1 XI 1981–15 III 1990
Walczak Stanisław <sup>1</sup>	Wojciech	plk	p.o. 16 III–7 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Przybył Włodzimierz	Mieczysław	ppłk/plk	1 VII 1975–31 III 1979
Jakubowski Zenon	Jan	plk	1 IV 1979–1 XI 1981
Strychowski Marian	Mieczysław	mjr/ppłk	16 XII 1981–10 III 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Królikowski Czesław	Andrzej	kpt./plk	1 VI 1975–31 VII 1982
Kurczewski Andrzej	Bolesław	por./mjr	1 VIII 1982–15 V 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Cnotliwy Zdzisław	Władysław	kpt./mjr	16 VII 1976–30 IX 1981
Bukowski Ryszard	b.d.	ppor./kpt.	–II 1984–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Winek Szczepan	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 VII 1979
Pakuła Mieczysław	Józef	kpt./mjr	1 VII 1979–31 V 1983
Wypychowski Bogumił <sup>2</sup>	Andrzej	kpt./ppłk	1 VIII 1983–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Pakuła Mieczysław	Józef	por./kpt.	1 II 1977–1 VIII 1979
Wypychowski Bogumił	Andrzej	kpt.	1 IX 1982–1 VIII 1983
Karpiński Jerzy	Ignacy	kpt./mjr	1 VII 1983–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Winek Szczepan	Józef	ppłk	1 VII 1979–15 VII 1981
Nowaczewski Henryk	Klemens	kpt./mjr	16 VIII 1981–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kurczewski Andrzej <sup>3</sup>	Bolesław	ppor./por.	1 VIII 1979–1 VIII 1982
Jędrzejewski Szymon	Czesław	por.	p.o. 1 X–1 XII 1981
Prymus Ryszard	Adolf	por./mjr	1 III 1982–1 XI 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>2</sup> W latach 1982–1983 ukończył dziesięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>3</sup> W latach 1981–1982 ukończył dziesięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Wydział IV			
Naczelnicy			
Strychowski Marian	Mieczysław	kpt./mjr	1 VI 1975–16 XII 1981
Woźniak Józef	Lucjan	mjr/ppłk	1 II 1982–1 I 1985
Michalski Jan	Józef	por./kpt.	1 XII 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Gordzelewski Aleksander	Marian	por./kpt.	1 V 1981–16 II 1985
Samodzielna Sekcja IV			
Kierownicy			
Michalski Jan	Józef	por.	16 II–30 XI 1985
Samodzielna Sekcja VI			
Kierownicy			
Gordzelewski Aleksander	Marian	kpt.	16 II 1985–1 I 1986
Wydział VI			
Naczelnicy			
Gordzelewski Aleksander <sup>4</sup>	Marian	kpt./mjr	1 I 1986–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Bąk Feliks	b.d.	kpt.	–15 VI 1987–
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Wypychowski Bogumił	Andrzej	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Karpiński Jerzy	Ignacy	mjr	1 XI 1989–8 I 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Nowaczewski Henryk	Klemens	mjr	1 XI 1989–30 IV 1990
Zastępcy naczelnika			
Prymus Ryszard	Adolf	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Michalski Jan	Józef	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Bąk Feliks	b.d.	kpt.	–5–17 I 1990–
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Nochelski Lechosław	Jan	kpt./ppłk	1 VI 1975–31 VII 1987
Torchała Mieczysław	Antoni	por./kpt.	1 XI 1987–1 XI 1989

<sup>4</sup> W 1988 r. ukończył dwumiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Gajewski Kazimierz	Antoni	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 IX 1982
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jaskólski Marian <sup>5</sup>	Piotr	kpt./mjr	1 II 1976–5 VIII 1980
Wypychowski Bogumił	Andrzej	kpt.	1 XI 1980–1 IX 1982
Dudek Zdzisław	b.d.	kpt.	p.o. (16 XII 1989?)–31 VII 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Hałajda Władysław	Wojciech	kpt./plk	1 VI 1975–1 VIII 1982
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Woźniak Józef	Lucjan	kpt./mjr	1 XI 1975–1 II 1982
Tomczak Bolesław	Józef	por./mjr	1 II–1 IX 1982
<b>Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Gajewski Kazimierz	Antoni	ppłk	1 IX 1982–16 XII 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Tomczak Bolesław	Józef	por./mjr	1 IX 1982–16 XII 1989
<b>Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Szafrański Józef	Stefan	por./kpt.	1 VII 1985–1 X 1989–
<b>Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Walczak Wiesław	Edward	por./kpt.	1 VIII 1982–31 VIII 1987
Dudek Zdzisław	b.d.	kpt.	–19 VII 1987–16 XII 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dmitroca Jan	Wasył	ppłk/plk	1 VI 1975–31 V 1979
Borowczak Henryk <sup>6</sup>	Mateusz	mjr	1 VII 1979–31 VII 1984
Urbaniak Ignacy	Ignacy	mjr	p.o. 31 VII 1984–1 II 1986
Woźniak Józef	Lucjan	ppłk	1 II 1986–31 VII 1990

<sup>5</sup> Do chwili powołania Jaskólskiego *vacat* na stanowisku naczelnika Wydziału „C”.

<sup>6</sup> 13 II 1984 r. zawieszony w czynnościach służbowych w związku z prowadzonym postępowaniem dyscyplinarnym. Zwolniony z SB 31 VII 1984 r.

<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Borowczak Henryk	Mateusz	kpt./mjr	1 VI 1975–1 VII 1979
Urbaniak Ignacy	Ignacy	kpt./mjr	1 VII 1979–1 V 1986
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Hoffman Wiesław	Władysław	por./kpt.	1 VI 1975–30 VI 1978
Bazant Ryszard	Zygmunt	ppor./mjr	1 VII 1978–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Łagowski Marian	Stanisław	kpt./mjr	16 I 1985–1 II 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie konińskim

<b>Nazwisko i imię</b>	<b>Imię ojca</b>	<b>Stopień służbowy</b>	<b>Czas pełnienia funkcji</b>
<b>Komisariat MO/RUSW w Kole</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Urbańczyk Stanisław <sup>7</sup>	Stanisław	por./kpt.	16 V 1983–8 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Słupcy</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Augustyniak Edward	Zygmunt	kpt./mjr	16 V 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Turku</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Pakuła Mieczysław	Józef	mjr	1 VII 1983–31 VII 1989 <sup>8</sup>
Kubacki Andrzej	Werner	por./kpt.	p.o. 8 V–16 X 1989
			16 X 1989–8 I 1990

*Opracowanie: Przemysław Zwiernik*

<sup>7</sup> W 1988 r. ukończył trzymiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>8</sup> Data zwolnienia.

## WOJEWÓDZTWO KOSZALIŃSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Koszalinie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Marcinkowski Andrzej	Ignacy	plk	1 VI 1975–31 VII 1982
Sokołowski Stefan	Jan	plk	1 VIII 1982–31 X 1989
Orbik Sławomir	Mieczysław	plk	1 XI 1989–5 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Pytel Józef	Franciszek	plk	1 VI 1975–31 VII 1985
Pudło Aleksander	Edward	plk	16 VII 1985–8 II 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pudło Aleksander	Edward	ppłk	1 VI–1 XI 1975
Makuch Adam	Józef	mjr	p.o. 1 XI 1975–1 VIII 1976
Galant Bronisław	Józef	ppłk	1 VIII 1976–31 XII 1980
Makuch Adam	Józef	ppłk	1 III 1981–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bąbel Henryk	Józef	mjr	1 VI 1975–16 II 1979
Makuch Adam	Józef	kpt/mjr	1 VI 1975–1 III 1981
Wojtal Jan <sup>1</sup>	Jan	kpt.	1 VII 1978–1 IV 1983
Polański Marian <sup>2</sup>	Franciszek	por./mjr	15 III 1979–31 VII 1990
Madej Kazimierz	Kazimierz	kpt./mjr	1 IV 1981–16 I 1985
Sokołowski Tomasz	Stanisław	kpt.	p.o. 1 II–16 III 1985
			16 III 1985–22 I 1986
Sokołowski Cezary	Ewaryst	kpt.	p.o. 1 IV 1987–31 III 1988
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szarkowski Czesław	Jan	ppłk	1 VI–1 X 1975
Mól Władysław	Stanisław	ppłk	15 X 1975–1 X 1979
Małecki Bogusław	Franciszek	kpt.	1 X 1979–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Mól Władysław	Stanisław	mjr	1 VI–15 X 1975
Trojanowski Wiesław	Stanisław	mjr	16 X 1975–1 VII 1979
Nowakowski Lech	Franciszek	kpt.	1 IX 1982–1 IV 1983
Czarnowski Krzysztof	Edwin	por./kpt.	1 IV 1983–31 X 1989

<sup>1</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału II w Kołobrzegu na etacie zastępcy naczelnika wydziału.

<sup>2</sup> W październiku 1981 r. zmienił nazwisko z Fryc na Polański.

Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Mól Władysław	Stanisław	ppłk	1 X 1979–17 VIII 1984
Kozłowski Czesław	Czesław	kpt./mjr	16 X 1984–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Trojanowski Wiesław	Stanisław	mjr	1 VII 1979–3 IV 1980
Kozłowski Czesław	Czesław	por.	16 IV 1980–16 X 1984
Waligóra Wojciech	Feliks	ppor.	1 IX 1982–31 III 1983
Sobczak Kazimierz	Leon	kpt./mjr	16 V 1985–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Ciechalski Leon	Józef	ppłk/plk	1 VI 1975–15 VI 1984
Kalinowski Stanisław	Adam	mjr	p.o. 1 VII 1984–15 III 1985
Kłodziński Stanisław	Kazimierz	mjr/ppłk	16 IV 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Górski Henryk	Izydor	kpt./mjr	1 VI 1976–31 XII 1977
Leszczyński Henryk	Paweł	kpt./mjr	1 I 1978–31 III 1983
Kalinowski Stanisław	Adam	kpt./mjr	16 V 1981–16 III 1985
Górski Henryk	Izydor	mjr	16 IX 1982–1 IV 1983
Gręba Zbigniew	Bogusław	kpt.	p.o. 1 VII 1984–1 XII 1986
		kpt./mjr	1 XII 1986–31 X 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Kalinowski Stanisław	Adam	mjr/ppłk	16 III 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Sadowski Henryk	Antoni	kpt.	16 VII 1985–31 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Małecki Bogusław	Franciszek	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Czarnowski Krzysztof	Edwin	kpt.	1 XI 1989–30 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Kalinowski Stanisław	Adam	ppłk	1 XI 1989–5 VI 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Kozłowski Czesław	Czesław	mjr/ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Gręba Zbigniew	Bogusław	mjr	1 XI 1989–30 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Frydrychowicz Kazimierz	Jan	kpt.	1 VI 1975–30 VII 1976
Stasiak Alojzy	Józef	kpt.	p.o. 1 VIII 1976–1 V 1977
Jabłoniowski Maciej	Stefan	por./kpt.	1 V 1977–1 VIII 1981
Frydrychowicz Kazimierz	Jan	ppłk	1 VIII 1981–31 III 1990
Żebryk Henryk	Kazimierz	kpt.	p.o. 1 III–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Pawłat Stanisław	Jan	ppłk	1 VI 1975–24 VI 1983
Łuczak Kazimierz	Stanisław	mjr/ppłk	16 VII 1983–15 V 1990
Zastępcy naczelnika			
Palonek Stefan	Józef	mjr	1 VI 1975–31 VIII 1977
Łuczak Kazimierz	Stanisław	kpt./mjr	1 IX 1977–16 VII 1983
Futyma Władysław	Józef	mjr	1 IV 1983–1 I 1984
Kamieniak Kazimierz	Franciszek	kpt./mjr	1 VIII 1983–15 V 1990
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Szymański Stanisław	Leon	mjr/plk	1 VI 1975–15 II 1979
Bąbel Henryk	Józef	mjr/ppłk	16 II 1979–1 IX 1984
Kurek Andrzej	Władysław	kpt.	p.o. 1 IX 1984–1 XII 1986
		kpt./mjr	1 XII 1986–20 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Owczarczak Czesław	Franciszek	kpt./mjr	1 VI 1975–15 XII 1976
Kujawski Tadeusz	Stanisław	kpt./mjr	1 I 1977–31 V 1980
Kurek Andrzej	Władysław	por./kpt.	16 VI 1980–1 XII 1986
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Kołodziej Kazimierz	Tomasz	ppłk	1 VI 1975–31 XII 1980
Ciućka Czesław	Jan	mjr/ppłk	1 I 1981–5 VI 1990
Zastępcy naczelnika			
Krutul Antoni	Sabin	kpt./mjr	1 VI 1975–15 VII 1980
Ćwirko Lech	Antoni	por.	16 VII 1980–31 VII 1990
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Woźniak Stanisław	Władysław	kpt./plk	1 VI 1975–15 X 1985
Rosiński Henryk	Władysław	mjr	p.o. 1 II–31 XII 1986
Bąbel Henryk	Józef	ppłk	1 I 1987–29 VI 1989



<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Trojanowski Wiesław	Stanisław	mjr	1 VI–16 X 1975
Lis Alina	Mieczysław	kpt./mjr	1 II 1976–31 V 1980
Kowalski Bogdan <sup>3</sup>	Józef	mjr	3 II 1980–1 XI 1981
Rosiński Henryk	Władysław	mjr	1 XI 1981–16 VII 1987
Tobiasz Janusz	Tadeusz	kpt.	1 VIII 1987–16 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Witaszyk Bronisław	Zygmunt	ppłk	1 VI 1975–10 VII 1978
Dolewka Zygfryd	Marian	ppłk	16 VII 1978–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Dolewka Zygfryd	Marian	mjr	1 VI 1975–16 VII 1978
Dubanowski Jan <sup>4</sup>	Zygmunt	kpt.	1 XI 1978–27 III 1987
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kowalski Bogdan	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–26 X 1977
Krasowski Henryk	Władysław	kpt.	p.o. 15 XII 1976–15 VI 1977
Dutka Zbigniew	Ferdynand	mjr	1 XI 1977–13 VII 1987
Rosiński Henryk	Władysław	mjr	16 VII 1987–31 III 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Madej Kazimierz	Kazimierz	mjr/ppłk	16 I 1985–31 III 1990
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Soliński Władysław	Antoni	ppłk	1 I–31 VII 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie koszalińskim

<b>Nazwisko i imię</b>	<b>Imię ojca</b>	<b>Stopień służbowy</b>	<b>Czas pełnienia funkcji</b>
<b>KM MO/RUSW w Białogardzie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Nowakowski Lech	Franciszek	kpt./ppłk	1 IV 1983–15 IX 1988
Grzankowski Ryszard	Józef	ppor.	p.o. 16 VIII 1988–31 I 1990

<sup>3</sup> 3 II–3 VI 1980 r. zastępca naczelnika Wydziału „W” na wolnym etacie kierownika Zakładu Usprawnienia Leczniczego Sanatorium MSW w Kołobrzegu.

<sup>4</sup> Zwolniony dyscyplinarnie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Drawsku Pomorskim			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Bittel Andrzej	Wincenty	por./kpt.	1 IV 1983–1 XII 1989
Bogusz Ryszard	Paweł	por.	p.o. 1 IX–16 XII 1989
			16 XII 1989–31 I 1990
KM MO/RUSW w Kołobrzegu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Wojtal Jan	Jan	ppłk	1 IV 1983–31 V 1986
Sobociński Krzysztof	Konrad	kpt.	p.o. 1 IV 1983–16 I 1984
Futyma Władysław	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1986–31 I 1990
KM MO/RUSW w Koszalinie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Nowicki Tadeusz	Karol	mjr/ppłk	1 IV 1983–16 XI 1989
Bąbel Henryk	Józef	ppłk	16 XI 1989–31 I 1990
KM MO/RUSW w Szczecinku			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Waligóra Wojciech	Feliks	por.	1 IV–1 VIII 1983
		por./mjr	1 VIII 1983–1 XII 1989

*Opracowanie: Igor Hałagida, Paweł Knap, Eryk Krasucki, Marcin Ozga*

## WOJEWÓDZTWO KRAKOWSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KM/KW MO/WUSW w Krakowie			
Komendanci/szefowie			
Jabłoński Zbigniew <sup>1</sup>	Sylwester	plk	1 VI 1975–16 IX 1981
Trzybiński Adam	Józef	plk	p.o. 16 VII–16 IX 1981
			16 IX 1981–16 IV 1985
Gruba Jerzy	Władysław	gen. bryg.	16 IV 1985–15 I 1990
Strzelecki Bogusław <sup>2</sup>	Stanisław	plk	1 II–11 V 1990
I zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Gołębiowski Stefan	Stanisław	ppłk/plk	1 VI 1975–20 II 1981
Trzybiński Adam	Józef	plk	20 II–16 IX 1981
Działowski Wiesław	Kazimierz	plk	1 XI 1981–3 IV 1990
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Działowski Wiesław	Kazimierz	mjr/plk	15 VII 1976–1 XI 1981
Biel Józef	Jan	plk	1 XI 1981–16 I 1987
Kościelniak Piotr	Ambroży	ppłk/plk	16 I 1987–3 IV 1990
Wydział II			
Naczelnicy			
Mocha Czesław	Henryk	ppłk	1 VI 1975–1 IX 1980
Hanusiak Stanisław	Władysław	mjr/ppłk	1 IX 1980–1 VIII 1984
Korzeniowski Alfred	Stanisław	mjr	p.o. 1 III–1 VIII 1985
		mjr/ppłk	1 VIII 1985–30 VI 1990
Zastępcy naczelnika			
Działowski Wiesław	Kazimierz	mjr	1 VI 1975–15 VII 1976
Janiga Witold	Józef	mjr	1 VI 1975–31 VIII 1976
Szot Mieczysław	Roman	kpt./mjr	1 VI 1975–16 III 1981
Korzeniowski Alfred	Stanisław	kpt./mjr	16 VII 1976–1 III 1985
Mayer Ryszard	Edward	kpt.	16 VIII 1981–1 III 1984
Brożek Andrzej	Franciszek	kpt.	1 III 1982–30 IV 1983
Zembala Julian	Stefan	por./mjr	1 V 1983–1 III 1989
Florek Bolesław	Zenon	ppor./por.	16 VIII 1984–16 X 1987
Szmer Lech	Władysław	kpt.	p.o. –16 I 1988
			16 I 1988–31 VII 1990
Weksej Marian	Stefan	kpt.	1 V 1989–31 VII 1990
Mazur Mieczysław	Zygmunt	mjr	16 VI 1989–3 IV 1990

<sup>1</sup> W związku z podejrzeniami o udział w tzw. aferze brylantowej w lipcu 1981 r. zawieszony w czynnościach i 16 IX 1981 r. odwołany ze stanowiska.

<sup>2</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO w Nowym Sączu.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział III <sup>3</sup>			
Naczelnicy			
Bill Jan	Adam	mjr/ppłk	1 VI 1975–8 VIII 1981
Hryniewicz Wiesław	Feliks	kpt./mjr	p.o. 1 VIII 1981–16 I 1982
			16 I 1982–1 XII 1983
Więckowski Andrzej	Andrzej	kpt./ppłk	1 XII 1983–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Kościelniak Piotr	Ambroży	ppor./kpt.	1 VI 1975–1 VII 1980
Kluczyński Zbigniew	Jan	kpt.	4 VIII 1975–16 IV 1980
Hryniewicz Wiesław	Feliks	kpt.	1 VII 1980–1 VIII 1981
Krawczyk Jan	Stanisław	kpt.	1 VII 1980–1 XII 1983
Mikłasiński Andrzej	Józef	por.	1 V–1 XII 1983
Połuński Marek	Wacław	kpt./mjr	1 XII 1983–1 XI 1987
Kania Marek	Józef	kpt./mjr	1 XII 1983–1 XI 1989
Łapiński Longin	Józef	ppłk	p.o. 16 VIII–1 XI 1987
			1 XI 1987–1 VI 1988
Wydział III-1 <sup>4</sup>			
Naczelnicy			
Kościelniak Piotr	Ambroży	kpt.	1 VII 1980–1 III 1982
Więckowski Andrzej	Andrzej	kpt.	p.o. 16 IV 1982–1 II 1983
			1 II–1 XII 1983
Hryniewicz Wiesław	Feliks	mjr/ppłk	1 XII 1983–16 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Więckowski Andrzej	Andrzej	por./kpt.	1 VII 1980–16 IV 1982
Kania Marek	Józef	por./kpt.	1 VII 1980–1 XII 1983
Połuński Marek	Wacław	kpt.	1 VIII–1 XII 1983
Krawczyk Jan	Stanisław	kpt./mjr	1 XII 1983–1 III 1989
Mikłasiński Andrzej	Józef	por./mjr	1 XII 1983–1 XI 1989
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Adameczyk Józef	Antoni	ppłk	1 VI 1975–1 VI 1976
Śpitalniak Kazimierz	Jan	mjr/ppłk	16 VII 1976–1 VII 1980
Szafarski Stanisław	Marian	ppłk	16 VIII 1980–1 III 1982
Kościelniak Piotr	Ambroży	kpt./ppłk	1 III 1982–16 I 1987
Nogiej Jan	Józef	ppłk	p.o. 1 II–16 IV 1987
			16 IV 1987–1 XI 1989

<sup>3</sup> Na mocy decyzji zastępcy komendanta wojewódzkiego MO ds. SB płk. Wiesława Działowskiego z 17 XI 1982 r. od grudnia 1982 r. nastąpiła zamiana nazw między Wydziałami III i III-1, jednak formalna zamiana etatów została przeprowadzona w rozkazach personalnych dopiero z dniem 1 XII 1983 r. Między grudniem 1982 r. a 1 XII 1983 r. etaty znajdujące się formalnie w Wydziale III znajdowały się faktycznie w Wydziale III-1 i na odwrót.

<sup>4</sup> Zob. przyp. 3.

Zastępcy naczelnika			
Banaś Marian <sup>5</sup>	Piotr	ppłk	1 VI 1975–15 VII 1976
Śpitalniak Kazimierz	Jan	mjr	1 VI 1975–16 VII 1976
Muszyński Eugeniusz	Franciszek	mjr	1 VI 1975–16 V 1978
Kasprzyk Kazimierz <sup>6</sup>	Klemens	ppor.	16 VII 1976–1 III 1985
Hanusiak Stanisław	Władysław	mjr	16 XI 1976–1 IX 1980
Ślusarczyk Mieczysław	Józef	ppor./por.	16 VI 1978–1 VII 1981
Filipek Eugeniusz	Andrzej	kpt.	1 XII 1980–1 IV 1984
Mleczo Aleksander	Józef	por./kpt.	1 IV 1982–1 XI 1989
Kaczor Stefan	Józef	por.	p.o. 1 X 1985–1 IV 1986
			1 IV 1986–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Żyła Władysław	Tomasz	ppłk/płk	1 VI 1975–15 VII 1976
Biel Józef	Jan	mjr/ppłk	16 VII 1976–1 XI 1981
Majka Zygmunt	Wincenty	mjr/ppłk	16 XII 1981–22 XII 1987
Aleksanderek Kazimierz	Antoni	kpt.	p.o. 1 I–1 III 1988
			1 III 1988–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Biel Józef	Jan	mjr	1 VI 1975–16 VII 1976
Kumorek Ryszard	Ferdynand	mjr	1 VI 1975–30 IX 1976
Majka Zygmunt	Wincenty	kpt./mjr	16 VII 1976–16 XII 1981
Chmurzyński Waldemar	Antoni	kpt./mjr	1 XII 1976–15 XI 1984
Kudła Henryk	Andrzej	kpt./ppłk	1 V 1978–15 XI 1981
Ślusarczyk Mieczysław	Józef	por./kpt.	1 VII 1981–1 V 1983
Cholewa Tadeusz	Jan	kpt./mjr	16 XII 1981–1 I 1985
Aleksanderek Kazimierz	Antoni	ppor./kpt.	16 XII 1981–1 I 1988
Patrzałek Marek	Kazimierz	kpt.	p.o. 1 X 1985–16 II 1987
Soja Jan	Marian	por./kpt.	p.o. 1 I–16 IX 1988
			16 IX 1988–1 XI 1989
Wypasek Adam	Stanisław	kpt.	1 V–1 XI 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Nogieć Jan	Józef	ppłk	16 II 1985–1 II 1987
Śpitalniak Kazimierz	Jan	ppłk	p.o. 1 II–16 IV 1987
			16 IV 1987–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Cholewa Tadeusz	Jan	mjr	1 I 1985–1 XI 1989

<sup>5</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA w Krakowie-Nowej Hucie na etacie zastępcy naczelnika wydziału.

<sup>6</sup> 16 XI 1976–7 XII 1981 r. kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IIIA w Krakowie-Nowej Hucie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Aleksanderek Kazimierz	Antoni	kpt.	1 XI 1989–6 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kania Marek	Józef	mjr	1 XI 1989–4 IV 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Nogieć Jan	Józef	ppłk/plk	1 XI 1989–3 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kaczor Stefan	Józef	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Krawczyk Jan	Stanisław	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Soja Jan	Marian	kpt.	1 XI 1989–4 IV 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Lechowski Stanisław	Stefan	ppłk/plk	1 VI 1975–31 V 1979
Nogieć Jan	Józef	kpt./mjr	1 II 1980–31 VII 1983
Wójcik Maciej	Tadeusz	kpt./mjr	p.o. 16 IX 1983–1 I 1984 1 I 1984–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kępka Eugeniusz	Wawrzyniec	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VII 1977
Nogieć Jan	Józef	kpt.	1 XI 1977–1 II 1980
Wójcik Maciej	Tadeusz	por./kpt.	16 IX 1980–1 I 1984
Ślusarczyk Kazimierz	Roman	por./kpt.	1 VI 1984–31 VII 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Mrowiec Tadeusz	Józef	ppłk	1 VI–31 VII 1975
Kaim Józef	Jakub	mjr/ppłk	1 VIII 1975–15 III 1989
Zembala Julian	Stefan	mjr	p.o. 1 III–1 VI 1989 1 VI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kaim Józef	Jakub	mjr	1 VI–1 VIII 1975
Pietrzyk Zygmunt	Stanisław	mjr	1 VI 1975–31 X 1987
Majka Stanisław	Tadeusz	mjr/ppłk	1 VI 1975–9 IV 1990
Kaluża Kazimierz	Władysław	ppłk	1 VIII–31 X 1975

Rzepka Kazimierz	Walenty	kpt./mjr	1 XI 1975–30 IX 1978
Komodziński Stanisław	Bolesław	ppłk	16 XII 1978–1 VII 1984
Mayer Ryszard	Edward	kpt.	p.o. 1 VII 1984–15 VII 1985
Orzechowski Ryszard	Jan	kpt.	1 VIII 1988–31 VII 1990
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Roszkowicz Jan	Marcin	ppłk/płk	1 VI 1975–15 IV 1979
Zawojski Jerzy	Józef	mjr	1 VII 1979–1 III 1982
Szafarski Stanisław	Marian	ppłk	1 III 1982–24 I 1983
Podolski Bogdan	Józef	mjr/ppłk	1 IX 1983–28 VI 1986
Ciepał Helena	Antoni	mjr/ppłk	16 II 1987–3 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Głąb Stanisław	Stanisław	mjr	1 VI 1975–16 V 1977
Zawojski Jerzy	Józef	kpt./mjr	1 VII 1977–1 VII 1979
Fąfara Bronisław	Walenty	kpt./mjr	1 VI 1981–16 I 1985
Ciepał Helena	Antoni	kpt./mjr	1 IX 1985–16 II 1987
Patrzalek Marek	Kazimierz	kpt.	16 II 1987–31 VII 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Papiernik Stanisław	Teofil	ppłk	1 VI 1975–21 I 1979
Bielecki Stanisław	Stanisław	mjr/płk	16 III 1979–30 IV 1984
Jarząbczyk Krzysztof	Feliks	kpt./ppłk	p.o. 1 V 1984–1 III 1985 1 III 1985–4 IV 1990
Kowalski Józef	Jan	ppłk	1 V–5 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bielecki Stanisław	Stanisław	mjr	1 VI 1975–16 III 1979
Jarząbczyk Krzysztof	Feliks	por./kpt.	16 II 1979–1 V 1984
Jurga Andrzej	Roman	ppor./kpt.	1 III 1980–4 IV 1990
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Cekiera Antoni	Edward	ppłk/płk	1 VI 1975–15 V 1977
Szafarski Stanisław	Marian	mjr/ppłk	1 VI 1977–16 VIII 1980
Szot Mieczysław	Roman	mjr/ppłk	16 III 1981–16 VI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szafarski Stanisław	Marian	mjr	1 VI 1975–1 VI 1977
Mazur Mieczysław	Zygmunt	por./mjr	1 VIII 1977–16 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sitarz Jacek	Jan	ppłk	1 VI 1975–28 II 1982
Zawojski Jerzy	Józef	mjr/ppłk	1 III 1982–31 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Zastępcy naczelnika			
Chečko Marian	Józef	mjr	1 VI 1975–15 VI 1976
Konicki Władysław	Franciszek	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 VII 1979
Hryniewicz Wiesław	Feliks	por./kpt.	1 VIII 1976–1 VII 1980
Cupiał Jan	Jan	kpt./mjr	16 VIII 1979–16 XI 1982
Kowalski Józef	Jan	ppłk	16 III 1980–31 VIII 1983
Nieuważny Stefan	Józef	por./kpt.	16 XI 1982–26 II 1987
Kuciel Edward	Ferdynand	kpt./mjr	1 V 1983–31 VII 1990
Bębenek Józef	Stanisław	kpt.	16 III 1987–31 VII 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Solarz Jan	Grzegorz	ppłk	1 VI 1975–28 II 1979
Kural Zygmunt	Michał	kpt./mjr	1 III 1979–31 X 1987
Florek Bolesław	Zenon	por./kpt.	p.o. 16 X 1987–16 I 1988
			16 I 1988–31 III 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Antosch Andrzej	Zbigniew	mjr/ppłk	1 I 1985–1 II 1990
Inspektorat I			
Kierownicy			
Kowalski Józef	Jan	ppłk	p.o. 1 II–1 IX 1983
			1 IX 1983–15 VIII 1989
Hryniewicz Wiesław <sup>7</sup>	Feliks	ppłk	16 XI 1989–5 VI 1990
Inspektorat 2			
Kierownicy			
Krawczyk Jan	Stanisław	mjr/ppłk	p.o. 1 I–1 III 1989
			1 III–1 XI 1989
Zastępcy kierownika			
Głuszewski Andrzej	Stanisław	por.	1 I–1 XI 1989
Inspektorat Ochrony Przemysłu			
Kierownicy			
Chmielowski Wiesław	Ignacy	ppłk	10 I 1983–1 XI 1989

<sup>7</sup> Faktycznie kierownik Inspektoratu I z pewnością już od 1 X 1989 r.



## Terenowe jednostki SB w województwie krakowskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
DUSW Kraków-Krowodrza			
P.o. koordynatorzy ds. SB/zastępcy szefa ds. SB			
Bigaj Adam	Tadeusz	por./kpt.	p.o. 16 V 1986–1 VIII 1987
			1 VIII 1987–31 I 1990
DUSW Kraków-Podgórze			
P.o. koordynatorzy ds. SB/zastępcy szefa ds. SB			
Wróblewski Edward	Bolesław	por./kpt.	p.o. 16 V 1986–1 VIII 1987
			1 VIII 1987–31 I 1990
DUSW Kraków-Śródmieście			
P.o. koordynatorzy ds. SB/zastępcy szefa ds. SB			
Dyśko Józef	Józef	kpt./mjr	p.o. 16 V 1986–1 VIII 1987
			1 VIII 1987–31 I 1990
DUSW Kraków-Nowa Huta			
Zastępcy szefa ds. SB			
Nogieć Jan	Józef	mjr/ppłk	1 VIII 1983–16 II 1985
Kasprzyk Kazimierz	Klemens	kpt./mjr	1 III 1985–31 I 1990
Wydział V KD MO/DUSW Kraków-Nowa Huta			
Naczelnicy			
Michnowski Sylwester	Zygmunt	por./mjr	1 V 1983–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Michalski Zbigniew	Władysław	por.	–12 XI 1984–1 VI 1985–
Sienniak Sławomir	Jerzy	kpt.	p.o. 16 I–1 V 1987
			1 V 1987–1 XI 1989
RUSW w Krzeszowicach			
Zastępcy szefa ds. SB			
Stachura Jan	Wojciech	por./kpt.	16 XI 1983–31 I 1990
KM MO/RUSW w Myślenicach			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Ślusarczyk Mieczysław	Józef	kpt.	1 V 1983–16 I 1985
Fąfara Bronisław	Walenty	mjr	16 I 1985–16 VII 1987
Wałaszkiwicz Stanisław	Walenty	mjr	16 VII 1987–15 III 1988
Inwał Józef	Józef	kpt./mjr	16 V 1988–31 I 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Proszowicach			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Czerwiński Tadeusz <sup>8</sup>	Stefan	por./kpt.	1 V 1983–15 V 1986–
Wałaszkiwicz Stanisław	Walenty	kpt./mjr	16 VII 1986–16 VII 1987
Nowak Seweryn	Adam	por.	p.o. 16 VII–1 XI 1987
		por./kpt.	1 XI 1987–31 I 1990
RUSW w Skawinie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Filipek Eugeniusz	Andrzej	kpt./mjr	1 IV 1984–1 XII 1989
RUSW w Słomnikach			
Zastępcy szefa ds. SB			
Rejdych Stanisław	Józef	kpt./mjr	1 IV 1984–31 X 1989
Michnowski Sylwester	Zygmunt	mjr	1 XI 1989–31 I 1990
RUSW w Wieliczce			
Zastępcy szefa ds. SB			
Orzechowski Ryszard	Jan	por.	1 IV 1984–1 VIII 1988
Bałon Jerzy	Edward	por./kpt.	1 VIII 1988–1 X 1989–

*Opracowanie: Wojciech Frazik; współpraca: Henryk Głębocki, Filip Musiał, Mateusz Szpytma*

<sup>8</sup> 1 I–15 V 1986 r. zarazem p.o. szef RUSW.

## WOJEWÓDZTWO KROŚNIĘSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Krośnie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Dudło Stanisław	Franciszek	plk	1 VI 1975–9 II 1976
Kustosz Henryk	Jan	plk	1 V 1976–17 I 1981
Olczak Marian	Wojciech	plk	17 I 1981–5 II 1990
Kardaszyński Henryk <sup>1</sup>	Piotr	plk	6 II–20 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Jamrozik Stanisław	Wawrzyniec	mjr/plk	1 VI 1975–17 I 1981
Żak Jan	Marcin	ppłk/plk	17 I 1981–15 XII 1986
Szyndler Julian	Jan	ppłk/plk	1 II 1987–5 II 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Żak Jan	Marcin	kpt./ppłk	1 VI 1975–17 I 1981
Pleban Edward	Jan	kpt./ppłk	16 III 1981–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Golonkiewicz Czesław	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1975–31 I 1982
Bemben Marian	Józef	por./mjr	1 II 1982–31 VII 1990
Kusiak Zdzisław	Teofil	szer./kpt.	1 IX 1982–31 XII 1983
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szyndler Julian	Jan	kpt.	1 VI 1975–30 VI 1979
Chrząszcz Zdzisław	Karol	por./mjr	1 VII 1979–30 XI 1985
Sanocki Marian	Władysław	kpt./mjr	1 XII 1985–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Ptaszek Piotr	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–30 XI 1977
Chrząszcz Zdzisław	Karol	por.	1 XII 1977–30 VI 1979
Szmyd Stanisław	Franciszek	ppor./kpt.	16 VIII 1982–15 VII 1987
Lampart Wojciech	Bronisław	por.	16 VII 1987–28 II 1989
Kryński Marian	Andrzej	kpt.	1 III–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szyndler Julian	Jan	kpt./mjr	1 VII 1979–31 I 1987
Szmyd Stanisław	Franciszek	kpt.	16 VII 1987–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Rożybowski Kazimierz	Marcin	por.	1 VII 1979–15 II 1985
Śliwiak Adam	Ludwik	kpt.	1 V 1982–31 III 1983

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Kusiak Zdzisław	Teofil	kpt.	1 I 1984–31 I 1985
Sieniawski Józef	Edward	por./kpt.	16 III 1985–31 VIII 1987
Ufnal Henryk	Marian	kpt.	1 IX 1987–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Szybka Józef	Grzegorz	ppłk/plk	1 VI 1975–30 VI 1988
Lacki Tadeusz	Tadeusz	kpt./mjr	1 VIII 1988–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Kluz Józef	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–30 IX 1983
Hadam Stanisław	Józef	por.	1 V 1981–31 III 1983
Pietrucha Stanisław	Józef	mjr	1 IX 1982–15 II 1985
Łacki Tadeusz	Tadeusz	kpt.	1 X 1983–31 VII 1988
Grabiec Stanisław	Tadeusz	kpt.	16 IX 1988–31 X 1989
Samodzielna Sekcja VI			
Kierownicy			
Rożybowski Kazimierz	Marcin	kpt.	16 II–15 XI 1985
Szlama Eugeniusz	Jan	por.	p.o. 16–19 XI 1985
Wydział VI			
Naczelnicy			
Szlama Eugeniusz	Jan	por./kpt.	p.o. 19 XI 1985–15 IV 1987
			16 IV 1987–31 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Sanocki Marian	Władysław	mjr	1 XI 1989–12 VI 1990
Zastępcy naczelnika			
Kryński Marian	Andrzej	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Szlama Eugeniusz	Jan	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Ufnal Henryk	Marian	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Łacki Tadeusz	Tadeusz	mjr	1 XI 1989–31 I 1990
			p.o. 1 II–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Grabiec Stanisław	Tadeusz	kpt.	1 XI 1989–1 II 1990

Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Budziak Wilhelm	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1979
Gorczyca Zdzisław	Antoni	kpt./ppłk	1 IX 1979–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Panek Zdzisław	Jan	mjr	1 VI 1975–31 III 1976
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Drąg Adam	Piotr	kpt./ppłk	1 VI 1975–1 II 1982
Golonkiewicz Czesław	Władysław	mjr/ppłk	1 II 1982–15 II 1983
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Jarecki Stanisław	Piotr	kpt./ppłk	p.o. 1 VI 1975–30 XI 1977 1 XII 1977–15 II 1983
Lampart Wojciech	Bronisław	kpt.	p.o. 1 II–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Jarecki Stanisław	Piotr	kpt./mjr	1 VI 1975–30 XI 1977
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Zawiślak Kazimierz	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VII 1982
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Sołtysiak Józef	Józef	mjr/ppłk	16 XII 1975–31 VII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Zawiślak Kazimierz	Józef	ppłk/płk	1 VIII 1982–28 II 1989
Lampart Wojciech	Bronisław	por./kpt.	1 III–15 XII 1989
Zastępcy naczelnika			
Sołtysiak Józef <sup>2</sup>	Józef	ppłk	1 X 1982–21 II 1989
Kalisz Adam	Stanisław	kpt.	1 III–16 XII 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Batorski Waldemar	Edward	chor./por.	p.o. 1 III 1983–15 XI 1986 16 XI 1986–16 XII 1989

<sup>2</sup> Zmarł 21 II 1989 r.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Walczak Zdzisław	Adam	por./kpt.	p.o. 1 III–15 VII 1983
			16 VII 1983–16 XII 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Staroń Wiesław	Stanisław	por. /kpt.	p.o. 1 VIII 1982–15 VII 1983
			16 VII 1983–16 XI 1989
Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Szczepaniak Zbigniew	Stanisław	por./kpt.	1 XI 1982–31 VII 1985
Kolasa Edward	Edward	kpt.	1 VIII 1985–15 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Głowacz Ryszard	Bolesław	ppłk	1 VI 1975–31 X 1977
Janas Stanisław	Kazimierz	kpt./ppłk	1 XI 1977–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Cygan Leon	Andrzej	kpt./mjr	1 VI 1975–31 VIII 1983
Czekański Karol	Władysław	por./mjr	1 IX 1983–31 VII 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Wilk Stanisław	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–19 IV 1980
Fal Marian	Jan	por.	p.o. 1 V 1980–31 IV 1981
Gondela Leszek <sup>3</sup>	Franciszek	kpt.	1 V 1981–3 X 1985
Gondek Marian	Roman	kpt./mjr	16 I 1986–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Bazan Stanisław	Franciszek	kpt./mjr	16 I 1985–31 X 1986
Inspektorat I			
Kierownicy			
Jaros Ryszard	Adam	kpt.	1 II–31 VII 1990

<sup>3</sup> Zmarł 3 X 1985 r.

## Terenowe jednostki SB w województwie krośnieńskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Brzozowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Jurczak Stanisław	Stanisław	ppor./kpt.	1 IV 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Jaśle</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Śliwiak Adam	Ludwik	kpt./ppłk	1 IV 1983–31 I 1990
<b>RUSW w Krośnie</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Rożybowski Kazimierz	Marcin	kpt./mjr	16 XI 1985–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Lesku</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Hendrzak Andrzej	Józef	por./kpt.	1 IV 1983–31 VII 1985
Szczepaniak Zbigniew	Stanisław	kpt.	1 VIII 1985–30 XI 1988
Płoski Ryszard	Kazimierz	kpt.	1 XII 1988–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Sanoku</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Hadam Stanisław	Józef	por./kpt.	1 IV 1983–31 V 1985
Dębiec Tadeusz	Józef	kpt./ppłk	1 VI 1985–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Ustrzykach Dolnych</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Szlama Eugeniusz	Jan	por.	1 IV 1983–19 II 1985
Litwin Jan	Wiktor	por./mjr	16 III 1985–31 I 1990

*Opracowanie: Dariusz Byszuk, Dariusz Iwaneczko, Zbigniew Nawrocki*

## WOJEWÓDZTWO LEGNICKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Legnicy</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Krynicki Jan	Franciszek	plk	1 VI 1975–31 VIII 1978
Ochocki Marek	Teodor	plk	1 IX 1978–22 V 1989
Garus Bogdan	Czesław	plk	1 VIII 1989–27 VI 1990
<b>I zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Białokozowicz Bazyli	Tymoteusz	ppłk	1 VI 1975–16 I 1979
Maj Jerzy	Franciszek	ppłk	15 X 1979–19 I 1988
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Witek Stefan	Antoni	ppłk	15 IV 1977–31 XII 1980
Szymański Józef	Józef	plk	1 VIII 1981–30 VI 1987
Kurzela Jan	Jan	mjr	16 II 1988–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szymański Józef	Józef	mjr	1 VI 1975–1 VIII 1981
Janka Tadeusz <sup>1</sup>	Leon	mjr/ppłk	p.o. 1 VIII–1 XII 1981 1 XII 1981–15 XII 1988
Kułaga Zdzisław	Stanisław	ppłk	16 I 1989–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Nowicki Józef	Andrzej	kpt./mjr	1 VI–1 IX 1975
Basiński Eugeniusz	Walenty	kpt./mjr	16 IX 1975–16 IX 1982
Giedrewicz Jan	Zygmunt	por./kpt.	16 I 1976–1 V 1978
Janka Tadeusz	Leon	kpt./mjr	16 I 1979–1 XII 1981
Ząbek Kazimierz	Marcin	kpt.	16 X 1981–1 VI 1985
Smolarczyk Stanisław	Stanisław	por.	p.o. 16 XI 1982–1 II 1983
Wleklik Jan	Jan	por./kpt.	p.o. 1 II 1983–16 III 1986
Smolarczyk Stanisław	Stanisław	por.	p.o. 16 XII 1983–31 X 1985
Dzierżkiewicz Zdzisław	Stanisław	por./kpt.	p.o. 16 III 1986–16 III 1987 16 III 1987–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Mamiński Arkadiusz	Roman	kpt.	1 VI 1975–30 XI 1979
Królak Czesław	Stanisław	por.	p.o. 1 IV–1 VII 1979
Panfil Henryk	Józef	mjr	p.o. 16 VIII–15 XII 1979
Kurzela Jan	Jan	kpt.	15 XII 1979–16 III 1982
Benecki Wacław <sup>2</sup>	Stanisław	kpt./ppłk	16 III 1982–1 XI 1989

<sup>1</sup> Od sierpnia 1984 r. do stycznia 1985 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>2</sup> Od lutego do lipca 1987 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.



Zastępcy naczelnika			
Mrugała Leszek	Bolesław	kpt.	1 VI 1975–1 VII 1979
Bebel Ryszard	Czesław	por.	1 V 1983–16 VI 1984
Jeżewski Ryszard	Szczepan	por./kpt.	p.o. 1 VII 1984–16 VI 1988
Michałowski Włodzimierz	Czesław	kpt.	1 I–1 XI 1989
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Mrugała Leszek	Bolesław	kpt.	p.o. 1 VII 1979–15 III 1980
Puszczewicz Leszek	Michał	ppłk	15 III 1980–16 III 1982
Kurzela Jan	Jan	kpt./mjr	16 III 1982–16 II 1988
Kuługa Zdzisław	Rudolf	mjr/ppłk	p.o. 1 III–16 IV 1988 16 IV 1988–16 I 1989
Błędowski Henryk	Edward	kpt.	16 I–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Królak Czesław <sup>3</sup>	Stanisław	kpt.	p.o. 1 IV–1 VII 1979 1 VII 1979–1 VIII 1982
Mrugała Leszek	Bolesław	kpt.	1 VII 1979–1 VIII 1980
Kuługa Zdzisław	Rudolf	kpt.	p.o. 16 I–1 IV 1982 1 IV 1982–16 V 1985
Grudzień Antoni	Stanisław	por.	16 VIII 1982–16 XI 1983
Ryglicki Zbigniew	Michał	ppor./por.	16 XI 1983–16 X 1985
Błędowski Henryk	Edward	por./kpt.	p.o. 5 IV 1984–1 III 1986 1 III 1986–16 I 1989
Juszkiewicz Tadeusz	Konstanty	kpt.	1 I–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Wójcik Ignacy	Piotr	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 I 1985
Krakowiecki Zbigniew	Tadeusz	por./kpt.	19 XI 1985–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Kraśński Ryszard	Jan	kpt.	1 III 1977–1 VIII 1980
Woźnicki Stanisław	Władysław	kpt./mjr	16 VI 1981–1 I 1985
Samodzielna Sekcja IV			
Kierownicy			
Krakowiecki Zbigniew	Tadeusz	por.	1 VII–19 XI 1985
Wydział VI			
Naczelnicy			
Woźnicki Stanisław	Władysław	mjr/ppłk	p.o. 1 I–16 III 1985 16 III 1985–1 XI 1989

<sup>3</sup> Od sierpnia 1981 r. do kwietnia 1982 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Michałowski Włodzimierz <sup>4</sup>	Czesław	kpt.	1 I 1985–1 I 1989
Malinowski Tadeusz	Jan	ppor./por.	1 I–1 XI 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Benecki Wacław	Stanisław	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Michałowski Włodzimierz	Czesław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Błędowski Henryk	Edward	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Juskiewicz Tadeusz	Konstanty	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Krakowiecki Zbigniew	Tadeusz	kpt.	1 XI 1989–31 III 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sabina Stanisław	Stanisław	kpt./ppłk	1 VI 1975–31 III 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bolewski Józef	Michał	mjr/ppłk	1 VI 1975–10 X 1978
Bartosz Julian	Franciszek	mjr	p.o. 1 IV 1978–16 III 1979
Benecki Wacław	Stanisław	kpt.	1 IV 1979–16 III 1982
Królak Czesław	Stanisław	kpt.	p.o. 1 VI–16 IV 1984
Panfil Henryk	Józef	mjr	16 IX 1984–16 II 1986
Rojek Ryszard <sup>5</sup>	Franciszek	kpt./mjr	16 II 1986–28 II 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kuczyk Ryszard	Józef	kpt./mjr	1 III 1979–15 II 1981
Panfil Henryk	Józef	mjr	16 VIII 1981–1 III 1983
Tarłowski Artur	Norbert	por./mjr	p.o. 15 VI 1982–1 I 1983
			1 I 1983–31 III 1990
Panfil Henryk	Józef	mjr	5 IV 1984–31 XII 1987

<sup>4</sup> Od maja do lipca 1988 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>5</sup> Od 20 kwietnia do czerwca 1986 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Leningradzie.

Wydział „C”			
Naczelnicy			
Dąbrowski Henryk	Adam	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 X 1981
Pogoń Grzegorz	Kazimierz	kpt.	p.o. 16 XII 1981–15 III 1982
Puszczewicz Leszek	Michał	ppłk	16 III 1982–16 IV 1984
Pogoń Grzegorz	Kazimierz	kpt.	p.o. 7 V 1984–1 VI 1986
Rosiński Zbigniew	Stefan	por./kpt.	1 IV 1986–29 III 1990
Mulik-Pachowicz Maria	Władysław	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Broda Ireneusz	Tomasz	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Korbiel Mirosław	Longin	por./mjr	1 V 1981–15 V 1990
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Swakoń Józef	Bartłomiej	ppłk	1 VI 1975–15 XI 1976
Pabiański Józef <sup>6</sup>	b.d., Maria	mjr/ppłk	1 XII 1976–1 VII 1978
			1 IV 1979–15 VI 1985
Kraśński Ryszard	Jan	ppłk	1 VIII 1985–31 III 1989
Kwiatkowski Marian	Jan	mjr	1 IV–16 VI 1989
Zastępcy naczelnika			
Laskowski Michał	Jan	mjr	1 I 1979–15 IV 1981
Mrugała Leszek	Bolesław	mjr	1 VII 1981–, 1987
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Wegneris Jan	Jan	ppłk/ppłk	1 VI 1975–15 XII 1979
Kraśński Ryszard	Jan	mjr/ppłk	p.o. 1 II–1 VIII 1980
			1 VIII 1980–1 VIII 1985
Głęboki Stanisław	Jan	kpt./mjr	1 IX 1985–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Pabiański Józef	b.d., Maria	kpt.	1 VI 1975–1 XII 1976
Kraśński Ryszard	Jan	kpt.	1 III 1977–1 VIII 1988
Mrugała Leszek	Bolesław	mjr	1 VIII 1980–1 VII 1981
Głęboki Stanisław <sup>7</sup>	Jan	por./kpt.	1 VII 1981–17 XII 1982
Smolarezyk Stanisław	Stanisław	por.	1 II 1983–31 X 1985
Każmierczak Stanisław	Kazimierz	por./kpt.	p.o. 1 II–1 VII 1984
			1 II 1986–31 VII 1990

<sup>6</sup> 1 VII 1978–1 IV 1979 pełnił funkcję sekretarza KZ PZPR w KW MO.

<sup>7</sup> 17 XII 1982 r. wybrany na sekretarza KZ PZPR w KW MO.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kwiatkowski Marian <sup>8</sup>	Jan	mjr	1 VI 1975–9 IX 1984
Chadała Władysław	Józef	kpt./mjr	1 XII 1985–15 VI 1987
Kwiatkowski Marian	Jan	mjr	16 VI 1987–1 IV 1989
Szymański Stanisław	Franciszek	kpt.	1 IV 1989–15 III 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kubiszewski Andrzej	Eugeniusz	kpt./mjr	16 II 1985–1 II 1990
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kukuła Teodor	Marian	kpt./mjr	1 I 1983–1 XI 1989

### Terenowe jednostki SB w województwie legnickim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Głogowie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kasprzak Jan	Bolesław	por./kpt.	1 III 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Jaworze</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Bezeg Bogdan	Zbigniew	kpt.	p.o. 1 III 1983–1 II 1984
			1 II–1 VIII 1984
Niezgódka Henryk	Ludwik	mjr	1 VIII 1984–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Legnicy</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Giedrewicz Jan <sup>9</sup>	Zygmunt	mjr	1 III 1983–25 IV 1984
Ząbek Kazimierz	Marcin	kpt./mjr	p.o. 5 IV 1984–1 VI 1985
			1 VI 1985–31 I 1990

<sup>8</sup> 1 VII 1984–22 XI 1986 r. przebywał za granicą na stanowisku szyfranta, jako attaché w Ambasadzie PRL w Brasílii.

<sup>9</sup> 5 IV 1984 r. zawieszony w czynnościach służbowych i przeniesiony do dyspozycji szefa WUSW.

KM MO/RUSW w Lubinie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Panfil Henryk	Józef	mjr	p.o. 1 III 1983–5 IV 1984
Kułaga Zdzisław	Rudolf	kpt./mjr	p.o. 5 IV 1984–16 V 1985
			16 V 1985–1 III 1988
Szarmach Zbigniew	Kazimierz	por./kpt.	p.o. 1 III–16 IV 1988
			16 IV 1988–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Złotoryi			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Chrzanowski Zbigniew	Alfred	por.	p.o. 1 III 1983–1 II 1984
			1 II 1984–16 III 1986
Wleklík Jan	Jan	kpt.	p.o. 16 III–1 VII 1986
			1 VII 1986–31 I 1990

*Opracowanie: Paweł Piotrowski*

## WOJEWÓDZTWO LESZCZYŃSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Lesznie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Kurach Antoni	Franciszek	plk	1 VI 1975–5 V 1986
Bedka Marian	Michał	plk	5 V 1986–18 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Wikieł Ireneusz	Józef	ppłk/plk	1 VI 1975–9 XI 1979
Goliszewski Zdzisław	Edward	ppłk/plk	10 XII 1980–5 V 1986
Miazek Włodzimierz	Eugeniusz	ppłk/plk	5 V 1986–15 III 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Błaszko Czesław	Jan	kpt.	1 VI 1975–1 VIII 1977
Koronowski Janusz	Wincenty	kpt.	1 IX 1977–1 X 1980
Paździor Tadeusz	Jan	kpt./mjr	16 XI 1980–1 II 1982
Wacel Zenon <sup>1</sup>	Stefan	por./mjr	1 II 1982–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Koronowski Janusz	Wincenty	por./kpt.	4 VIII 1975–1 IX 1977
Matuszewski Henryk	Jan	por.	15 X 1977–1 IX 1979
Wacel Zenon	Stefan	ppor./por.	16 I 1981–1 II 1982
Ochmański Andrzej	Józef	ppor./por.	1 II 1982–1 V 1983
Ratajczak Marian	Franciszek	ppor./por.	16 IV 1986–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Binek Feliks	Władysław	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 VII 1979
Maćkowiak Jerzy	Józef	kpt./ppłk	1 VII 1979–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Paździor Tadeusz	Jan	por./kpt.	4 VIII 1975–1 VIII 1977
Maćkowiak Jerzy	Józef	kpt.	1 I 1978–1 VII 1979
Urbaniak Wiesław <sup>2</sup>	Edmund	por./kpt.	1 IX 1982–15 VIII 1985
Szymański Wiesław	Roman	por./kpt.	16 VIII 1985–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Binek Feliks	Władysław	ppłk	1 VII 1979–1981
Zwierzycki Stanisław	Tadeusz	mjr/ppłk	16 X 1981–1 VIII 1988
Mazur Andrzej	Stanisław	kpt.	1 VIII 1988–1 XI 1989

<sup>1</sup> W 1986 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>2</sup> W 1984 r. ukończył pięcioletni kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Zastępcy naczelnika			
Prus Antoni	Antoni	kpt.	1 IX 1979–6 II 1981
Zwierzycki Stanisław	Tadeusz	kpt./mjr	1 IV–16 X 1981
Szafrński Wojciech	Zbigniew	kpt./mjr	1 XI 1981–15 IV 1985
Kolibabka Jerzy	Michał	ppor.	16 III 1982–1 V 1983
Krzyślak Leszek	Ferdynand	kpt.	1 VIII 1985–1 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Spychaj Władysław	Andrzej	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VII 1977
Walkowiak Mirosław	Stefan	ppłk	5 VIII 1977–1 VII 1981
Józwiak Zenon	Jan	kpt./ppłk	1 VII 1981–1 XI 1988
Antkowiak Jan	Jan	kpt.	1 I–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Niedbała Zenon	Stefan	por.	16 V 1981–1 VIII 1985
Antkowiak Jan	Jan	por./kpt.	1 VIII 1985–1 I 1989
Bródka Marian	Stanisław	kpt.	1 I–1 XI 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Niedbała Zenon	Stefan	por./kpt.	p.o. 16 II–1 VIII 1985
			1 VIII 1985–11 X 1986
Celer Przemysław	Zenon	por./kpt.	15 VIII 1987–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Celer Przemysław	Zenon	por./kpt.	16 IX 1986–15 VIII 1987
Lisiak Piotr <sup>3</sup>	Zdzisław	por./kpt.	1 IX 1987–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Szymański Wiesław	Roman	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Lisiak Piotr	Zdzisław	kpt.	1 XI 1989–1 II 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Mazur Andrzej	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Celer Przemysław	Zenon	kpt.	1 II–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Antkowiak Jan	Jan	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990

<sup>3</sup> W 1988 r. ukończył dwumiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bródka Marian	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–1 II 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Ciesielski Euzebiusz	Stefan	kpt./mjr	1 VI 1975–5 VIII 1976
Chudziński Janusz <sup>4</sup>	Aleksander	kpt./ppłk	1 I 1977–1 X 1987
Łuczak Andrzej	Czesław	kpt.	p.o. 1 XI 1987–15 X 1989
Chudziński Janusz	Aleksander	ppłk	15 X 1989–31 VII 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Błaszak Czesław	Jan	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 V 1977
Paździor Tadeusz	Jan	kpt.	1 VIII 1977–16 XI 1980
Urbaniak Wiesław	Edmund	por.	1 II 1981–1 IX 1982
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Stępniewski Zbigniew	Jan	mjr	1 VI–8 VIII 1975
Jóźwiak Zenon	Jan	kpt.	9 VIII 1975–1 VII 1981
Dembski Józef	Michał	kpt.	1 VII 1981–1 VIII 1982
Ziemiewicz Czesław	Jan	mjr	1 I–15 III 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Domański Romuald	Edward	kpt.	1 VI 1975–29 II 1980
Ziemiewicz Czesław	Jan	por.	1 VIII 1980–1 VIII 1982
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Maćkowiak Stanisław	Marian	por./kpt.	1 XII 1977–1 VIII 1982
<b>Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Ziemiewicz Czesław	Jan	kpt./mjr	1 VIII 1982–1 I 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Maćkowiak Stanisław	Marian	kpt.	1 IX 1982–1 VI 1983
Białek Jerzy	Czesław	por./kpt.	16 VIII 1983–16 XII 1989

<sup>4</sup> W 1986 r. ukończył trzymiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie; 1 X 1987–30 IX 1989 r. oddelgowany do pracy w MSZ w charakterze kuriera dyplomatycznego.



Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Ratajczak Marian	Franciszek	st. sierż./ppor.	1 VIII 1982–16 IV 1986
Dolaciński Wiesław	Zenon	ppor./por.	16 IV 1986–1 XI 1988
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Lewandowski Tadeusz	Kazimierz	st. sierż. szt./por.	1 VIII 1982–16 XII 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Białek Jerzy	Czesław	por.	1 VIII 1982–16 VIII 1983
Dziergas Józef	Kazimierz	por.	p.o. –1 II 1986
			1 II 1986–
Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Ratajczak Stanisław	Stanisław	kpt.	1 IX 1982–31 X 1988
Dolaciński Wiesław	Zenon	por.	1 XI 1988–15 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Fijałkowski Antoni	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VII 1985
Kielar Mirosław	Stefan	por./mjr	p.o. 16 VIII 1985–1 III 1986
			1 III 1986–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Bidziński Józef	Władysław	mjr	1 VI 1975–15 V 1977
Wojtkowiak Stanisław	Józef	kpt./mjr	16 V 1977–31 VIII 1979
Matuszewski Henryk	Jan	por./kpt.	1 IX 1979–31 V 1984
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Błaszczyk Marian	Feliks	por.	1 X 1975–31 VIII 1977
Jaworski Kazimierz	Walenty	kpt./mjr	1 IX 1979–31 III 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Skowroński Mieczysław	Czesław	por./kpt.	1 III 1985–1 VIII 1988
Radziejewski Feliks	Antoni	mjr	1 VIII 1988–15 II 1990

## Terenowe jednostki SB w województwie leszczyńskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Gostyniu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Mróz Zbigniew	Franciszek	por./mjr	1 V 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Górze</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Ciesielski Jerzy	Stefan	por./kpt.	1 V 1983–1 IV 1986
Rackowski Mieczysław	Wiktor	por.	1 IV 1986–15 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Kościanie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Ochmański Andrzej	Józef	por./kpt.	1 V 1983–30 IX 1989
Krzyślak Leszek	Ferdynand	kpt./mjr	1 X 1989–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Rawiczu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kolibałka Jerzy <sup>5</sup>	Michał	ppor./por.	1 V 1983–31 III 1986
Ciesielski Jerzy	Stefan	kpt.	1 IV 1986–1 VII 1987
Stanek Włodzimierz	Franciszek	por./kpt.	1 VIII 1987–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW we Wschowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Mazur Andrzej	Stanisław	por./kpt.	1 V 1983–1 VIII 1988
Rosicki Lesław	Stanisław	ppor./por.	16 IX 1988–15 I 1990

*Opracowanie: Przemysław Zwiernik*

<sup>5</sup> 3 II 1986 r. wszczęto przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne z powodu fałszowania dokumentacji i zagarnięcia pieniędzy przeznaczonych dla TW. Od 31 III 1986 r. w dyspozycji szefa WUSW w Lesznie. 31 VIII 1986 r. zwolniony z SB i zdegradowany do stopnia ppor.

## WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Lublinie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Trzcíński Zenon	Bernard	plk	1 VI 1975–30 IX 1976
Naręgowski Bernard	Józef	plk/gen. bryg.	24 I 1977–23 VII 1987
Chochorowski Aleksander	Stanisław	plk	23 VII 1987–5 IV 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Jasak Marian	Stefan	plk	1 VI–31 XII 1975
Kamiński Henryk	Stanisław	ppłk/plk	15 III 1976–15 I 1981
Chochorowski Aleksander	Stanisław	mjr/plk	20 I 1981–23 VII 1987
Kowalski Antoni	Stanisław	mjr/plk	1 I 1983–15 IV 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Łukawski Tadeusz	Jan	ppłk	1 VI 1975–1 XI 1981
Gębala Janusz Józef	Wojciech	mjr/ppłk	1 I 1982–4 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bończoszek Jerzy	Józef	mjr	1 VI 1975–30 IX 1978
Gębala Janusz Józef	Wojciech	kpt.	1 X 1978–1 I 1982
Danilczuk Czesław	Grzegorz	kpt./ppłk	1 II 1982–30 VI 1985
Rapa Marian	Michał	kpt./mjr	1 IX 1985–(XII 1989)
Olech Piotr	Albin	kpt.	16 VI–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dudziak Józef	Franciszek	ppłk	1 VI 1975–15 III 1979
Maryńczak Witold	Kazimierz	mjr/plk	16 III 1979–15 II 1985
Figiel Lucjan	Jan	mjr/ppłk	1 IV 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Maryńczak Witold	Kazimierz	kpt./mjr	1 VI 1975–15 III 1979
Trąbka Ryszard	Bolesław	ppłk	31 XII 1975–1 II 1979
Szady Roman	Michał	kpt./mjr	16 III 1979–15 II 1985
Wilkołaski Tadeusz	Feliks	kpt./mjr	16 IX 1982–15 VI 1985
Wituch Edward	Józef	mjr	1 XI 1982–28 II 1983
Gałązka Zdzisław	Jan	kpt./mjr	16 IV 1985–1 X 1988
Walencik Henryk	Stanisław	kpt.	1 X 1988–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dudziak Józef	Franciszek	ppłk/plk	16 III 1979–31 V 1987
Ostrowski Witold <sup>1</sup>	Piotr	ppłk/plk	16 VI 1987–1 XI 1989

<sup>1</sup> 12 IX 1957 r. zmienił nazwisko (wcześniej Pałka).

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Trąbka Ryszard	Bolesław	ppłk	1 II 1979–15 X 1982
Michno Janusz	Stanisław	kpt./mjr	16 III 1982–1 XI 1989
Głąb Jan	Ludwik	kpt./mjr	1 XI 1982–1 X 1988
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Hawrot Tadeusz	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 X 1978
Hawryło Edward	Stanisław	mjr/ppłk	1 XI 1978–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Hawryło Edward	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–1 XI 1978
Wituch Edward	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–31 X 1982
Sokołowski Józef	Franciszek	por./mjr	16 XI 1978–1 V 1985
Figiel Lucjan	Jan	kpt./mjr	1 VI 1981–31 III 1985
Domański Wacław	Bronisław	kpt./mjr	1 XI 1982–1 XI 1989
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szady Roman	Michał	mjr/ppłk	16 II 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kałdunek Tadeusz <sup>2</sup>	Józef	kpt./mjr	16 IV 1985–10 IX 1988
Kosacki Jan	Tadeusz	kpt./mjr	1 X 1988–1 XI 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Figiel Lucjan	Jan	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Walencik Henryk	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szady Roman	Michał	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kosacki Jan	Tadeusz	mjr	1 XI 1989–31 V 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Osuch Leszek	Stanisław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Domański Wacław	Bronisław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990

<sup>2</sup> Zmarł 10 IX 1988 r.

Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Jastkowiak Marian	Antoni	mjr/plk	1 VI 1975–15 IX 1985
Kwasek Marian Jerzy	Bolesław	mjr/ppłk	1 X 1985–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Kwasek Marian Jerzy	Bolesław	por./mjr	1 VI 1975–30 IX 1985
Zdybicki Marian Stanisław	Jan	kpt./mjr	1 IV 1986–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Graczyk Leonard	Jan	ppłk/plk	1 VI 1975–15 VI 1987
Szczery Andrzej	Andrzej	mjr/ppłk	16 VI 1987–15 V 1990
Zastępcy naczelnika			
Kabzia Stefan	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 XII 1977
Szczery Andrzej <sup>3</sup>	Andrzej	kpt./mjr	1 VI 1978–16 VI 1987
Trykacz Jan	Marian	kpt./mjr	16 VI 1987–15 V 1990
Chabrowski Krzysztof	Tadeusz	mjr/podinspektor	16–31 VII 1990
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Markowski Marian	Antoni	ppłk	1 VI 1975–30 IX 1978
Woliński Ryszard	Władysław	mjr/plk	1 X 1978–31 VIII 1981
Kowalski Antoni	Stanisław	mjr	1 IX 1981–15 I 1983
Sekuła Jan	Jan	mjr/ppłk	1 II 1983–15 V 1990
Konopka Henryk	Leon	kpt.	p.o. 3 VIII–1 IX 1987
Zastępcy naczelnika			
Prokopowicz Kazimierz	Aleksander	mjr/ppłk	1 VI 1975–16 VIII 1977
Woliński Ryszard	Władysław	mjr	16 VIII 1977–30 IX 1978
Sekuła Jan	Jan	kpt.	1 X 1978–31 III 1979
Wituch Edward	Józef	mjr/ppłk	1 III 1983–15 II 1985
Konopka Henryk	Leon	kpt./mjr	16 III 1988–5 IV 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Lipiec Stanisław	Władysław	ppłk/plk	1 VI 1975–31 V 1978
Skikiewicz Michał	Jan	kpt./ppłk	1 VI 1978–31 VIII 1989
Wasiuk Ryszard	Eugeniusz	kpt.	1 IX 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Woliński Ryszard	Władysław	mjr	1 VI 1975–15 VIII 1977
Skikiewicz Michał	Jan	kpt.	16 VIII 1977–31 V 1978
Wyskok Zbigniew Marian <sup>4</sup>	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1978–31 X 1986

<sup>3</sup> Od 30 IX 1985 r. przebywał na dwumiesięcznym przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Leningradzie.

<sup>4</sup> 27 II–27 VIII 1980 r. delegowany służbowo do ChRL.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wasiuk Ryszard	Eugeniusz	por./kpt.	16 XI 1986–1 IX 1989
Kucharczyk Bogdan	Stefan	por.	1 IX–(XII 1989)
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Krut Mikołaj	Antoni	ppłk/plk	1 VI 1975–31 VII 1977
Gomoła Henryk	Aleksander	kpt.	p.o. 1 VIII–6 IX 1977
Żołnierczyk Maria	Michał	kpt./plk	1 VIII 1977–31 V 1988
Zastępcy naczelnika			
Kobiątko Zbyszko	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 IX 1978
Gomoła Henryk	Aleksander	kpt./mjr	1 X 1978–31 VII 1981
Zakrzewski Roman <sup>5</sup>	Zygmunt	mjr	1 VIII 1981–18 IV 1983
Osuch Leszek	Stanisław	por./kpt.	16 VII 1983–16 VI 1989
Olech Piotr	Albin	kpt.	16 X 1988–16 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Czechowski Lucjan	Bartłomiej	ppłk/plk	1 VI 1975–30 IX 1978
Bończoszek Jerzy <sup>6</sup>	Józef	mjr/plk	1 X 1978–3 IV 1990
Chabrowski Krzysztof	Tadeusz	kpt./mjr	p.o. 10 VII–11 IX 1987
			p.o. 16 III–16 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Opaliński Jan	Marcin	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1976
Łuczak Jerzy	Józef	mjr/ppłk	1 VII 1976–16 X 1977
Kowalski Antoni	Stanisław	kpt./mjr	16 X 1977–31 VIII 1981
Honory Zdzisław	Zenon	kpt.	1 IX 1981–28 II 1982
Chabrowski Krzysztof	Tadeusz	por./mjr	16 VIII 1983–6 III 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Suchorowski Marian	Piotr	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 IX 1980
Wesołowski Zbigniew	Adam	por./kpt.	(IV 1981)–(VII 1986)
Derza Krzysztof	Bogdan	por.	2 VI–2 XII 1987
Wesołowski Zbigniew	Adam	mjr	XII 1987–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Ostrowski Witold	Piotr	ppłk	16 I 1985–15 VI 1987
Wiciński Ryszard	Jan	mjr/ppłk	16 VI 1987–II 1990

<sup>5</sup> Zmarł 18 IV 1983 r. w czasie pełnienia obowiązków służbowych.

<sup>6</sup> 10 VII–11 IX 1987 r. delegowany do MSZ w Warszawie i skierowany do pracy w Wydziale Konsularnym Ambasady PRL w Bonn lub Kolonii.

Inspektorat Ochrony Przemysłu			
Kierownicy			
Trąbka Ryszard	Bolesław	pplk/plk	16 X 1982–15 XII 1987
Tataczak Stanisław	Jan	plk	1 III 1986–1 XI 1989

### Terenowe jednostki SB w województwie lubelskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Bychawie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Oleszko Jan	Edward	kpt./mjr	1 III 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Kraśniku</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Lewandowski Edward	Władysław	por.	1 III 1983–1 V 1986
Cichoń Zbigniew	Feliks	por./kpt.	1 V 1986–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Lubartowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Żurawicz Jan	Stefan	kpt./mjr	1 III 1983–31 I 1990
<b>RUSW w Lublinie</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Gałązka Zdzisław	Jan	mjr	1 X 1988–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Łęcznej</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Rycerz Andrzej	Bronisław	kpt./mjr	1 III 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Opolu Lubelskim</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Honory Zdzisław	Zenon	kpt./mjr	1 III 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Puławach</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Leonarcik Eugeniusz	Wawrzyniec	mjr/pplk	1 V 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Rykach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Piechota Mieczysław	Jan	por./kpt.	1 III 1983–31 I 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Świdniku</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Płonka Kajetan	Józef	por./kpt.	1 III 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Małgorzata Choma-Jusińska, Sławomir Poleszak, Ryszard Surmacz*



## WOJEWÓDZTWO ŁOMŻYŃSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Łomży</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Sokołowski Stefan	Jan	plk	1 VI 1975–31 VII 1982
Marcinkowski Andrzej	Ignacy	plk	1 VIII 1982–1 XI 1987
Maciejczuk Waldemar Walerian <sup>1</sup>	Stanisław	plk	1 XI 1987–15 III 1990
Jaszewski Edmund <sup>2</sup>	Julian	plk	p.o. 16 III–7 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Panasewicz Jerzy <sup>3</sup>	Ignacy	ppłk/ppłk	1 VI 1975–5 IV 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pienzin Waczesław	Pantelejmon	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 II 1978
Sadowski Kazimierz <sup>4</sup>	Stanisław	kpt./ppłk	1 II 1978–15 III 1990
Litkowiec Zbigniew	Marcin	kpt.	p.o. 16 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wasilewski Władysław	Józef	kpt.	1 VI 1975–1 XI 1978
Okuniewski Czesław	Piotr	por.	1 XI 1978–16 XI 1979
Banasiak Zygmunt	Stanisław	por./kpt.	16 XI 1979–1 IX 1983
Górny Zdzisław Stanisław <sup>5</sup>	Bolesław	por.	1 IX 1983–16 III 1985
Sasinowski Jarosław	Jan	por.	1 VI 1985–1 X 1986
Witek Zbigniew	Stanisław	kpt./mjr	1 X 1986–23 III 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wiluk Stefan	Zachariusz (Zachariasz)	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1979
Gwardiak Władysław Janusz <sup>6</sup>	Czesław	por./mjr	1 VIII 1979–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kołomycki Leonidas	Włodzimierz	por./kpt.	1 VI 1975–1 XII 1976
Kłopotowski Kazimierz	Stanisław	kpt./mjr	1 XII 1976–1 VII 1979
Szadurski Ryszard	Władysław	por.	1 I–1 IV 1983
Olszewski Włodzimierz	Józef	kpt./mjr	1 V 1983–16 XI 1987
Wrzeszcz Rajmund	Stanisław	kpt.	1 XII 1987–1 XI 1989

<sup>1</sup> W 1972–1973 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>2</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>3</sup> W 1973–1974 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>4</sup> W 1980–1981 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>5</sup> Odwołany z przyczyn dyscyplinarnych.

<sup>6</sup> W 1987 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Wiluk Stefan	Zachariusz (Zachariasz)	ppłk	1 VIII–16 XI 1979
Giedrewicz Jan	Zygmunt	kpt.	–1981–
Kołomycki Leonidas <sup>7</sup>	Włodzimierz	mjr/ppłk	1 XI 1981–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Kłopotowski Kazimierz	Stanisław	mjr	1 VII 1979–16 I 1980
Misiejczuk Władysław	Stanisław	ppor./kpt.	16 I 1980–1 III 1985
Kolasiński Ryszard Jan	Stanisław	por.	16 VIII 1982–1 IV 1983
		kpt./mjr	16 IV 1985–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Sadowski Eugeniusz	Wincenty	kpt.	1 VI 1975–1 VII 1976
Kotarski Franciszek	Józef	por./kpt.	1 VII 1976–30 IV 1979
Babiński Jerzy	Walerian	kpt./mjr	1 V 1979–1 II 1985
Marczak Marek	Władysław	kpt./mjr	1 IV 1985–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Kotarski Franciszek	Józef	por.	1 VI 1975–1 VII 1976
Babiński Jerzy	Walerian	por./kpt.	1 VII 1976–1 V 1979
Szadurski Ryszard	Władysław	ppor.	1 IX 1979–15 IV 1980
Marczak Marek <sup>8</sup>	Władysław	por./kpt.	15 IV 1980–1 IV 1985
Witek Zbigniew	Stanisław	por./kpt.	1 VI 1981–1 I 1985
Sekściński Stanisław	Edmund	por./kpt.	1 V 1985–1 XI 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Misiejczuk Władysław	Stanisław	kpt./mjr	1 III 1985–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Witek Zbigniew <sup>9</sup>	Stanisław	kpt.	1 I 1985–1 X 1986
Putkowski Zbigniew Leopold	Mieczysław	kpt./mjr	16 X 1986–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Kołomycki Leonidas	Włodzimierz	ppłk	1 XI 1989–15 III 1990
Wrzeszcz Rajmund	Stanisław	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Gwardiak Władysław Janusz	Czesław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990

<sup>7</sup> W 1984 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>8</sup> W 1983 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>9</sup> W 1985 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Misiejcuk Władysław	Stanisław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Sekściński Stanisław	Edmund	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Hackiewicz Diomid	Jan	ppłk	1 XI 1989–5 IV 1990
Kolasiński Ryszard Jan	Stanisław	mjr	p.o. 5 IV–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Marczak Marek	Władysław	mjr	1 XI 1989–15 III 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Bruczko Piotr	Aleksander	kpt./ppłk	1 VI 1975–23 III 1990
Ciborowski Bogumił	Eugeniusz	por.	p.o. 23 III–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Pawilcz Włodzimierz	Mikołaj	kpt.	1 VI 1975–15 IV 1976
Zieliński Ryszard	Wiktor	por./mjr	15 IV 1976–1 VIII 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Chomczyk Władysław	Wincenty	kpt./mjr	1 VI 1975–15 III 1976
Pawilcz Włodzimierz	Mikołaj	kpt./ppłk	15 IV 1976–1 VIII 1982
Banasiak Joanna Barbara	Donat	st. sierż. szt.	p.o. 23 III–31 VII 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Łuszcz Eugeniusz	Adam	kpt./ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
Zastępcy naczelnika			
Kackieło Stanisław	Józef	ppor./por.	16 XI 1975–1 VIII 1982
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Hackiewicz Diomid	Jan	por./kpt.	1 VI 1975–1 VIII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Łuszcz Eugeniusz	Adam	ppłk	1 VIII 1982–15 I 1987
Hackiewicz Diomid	Jan	ppłk	16 III 1987–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Kackieło Stanisław	Józef	por./mjr	1 VIII 1982–16 XII 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Zieliński Ryszard	Wiktor	mjr/ppłk	1 VIII 1982–30 VI 1988
Szczechowiak Mirosław	Jan	por.	1 IX 1988–16 XII 1989
<b>Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Pawilcz Włodzimierz	Mikołaj	mjr/ppłk	1 VIII 1982–15 XII 1989
<b>Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Słyszko Władimir <sup>10</sup>	Timofiej	kpt./mjr	1 IX 1983–16 XII 1989
<b>Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Hackiewicz Diomid	Jan	kpt./ppłk	1 VIII 1982–16 III 1987
Szewczuk Mikołaj	Michał	kpt.	16 VII 1987–16 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Olejniczak Tadeusz	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1976
Sadowski Eugeniusz	Wincenty	kpt./ppłk	1 VII 1976–23 III 1990
Dąbrowski Bronisław	Teofil	kpt.	p.o. 24 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Biedrycki Maksym	Mikołaj	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 I 1978
Olszewski Włodzimierz	Józef	ppor./kpt.	1 II 1978–1 V 1983
Dąbrowski Bronisław	Teofil	ppor./kpt.	1 V 1983–31 VII 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kabać Konstanty <sup>11</sup>	Paweł	kpt./mjr	1 VI 1975–24 IX 1978
Laszczkowski Józef	Aleksander	kpt.	1 I 1980–28 II 1982
Wolejko Albert	Stanisław	por./mjr	1 IV 1982–23 III 1990
Korenkiewicz Ryszard	Henryk	st. chor.	p.o. 23 III–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Szok Józef	Jan	kpt./ppłk	16 I 1985–1 II 1990

<sup>10</sup> Przesiedlenie z akcji „Wisła”, pochodzenia ukraińskiego; w UB/SB do 1971 r. występował jako Słyszko Władysław (Włodzimierz), s. Tomasza (Timofieja).

<sup>11</sup> W 1955 r. służył w JW 2000 w Laosie (Międzynarodowa Komisja Nadzoru i Kontroli w Indochinach). W latach 1978–1980 attaché Ambasady PRL w Chinach.

Inspektorat I			
Kierownicy			
Szok Józef	Jan	ppłk	p.o. 1 II–31 VII 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie łomżyńskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Grajewie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Szadurski Ryszard <sup>12</sup>	Władysław	por./mjr	1 IV 1983–16 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Kolnie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Jankowski Tadeusz Bogdan	Tadeusz	ppor./por.	1 IV 1983–23 VI 1984
Marczak Marek	Władysław	kpt.	p.o. 23 VI–1 IX 1984
Krejszeff Tadeusz	Tadeusz	ppor./por.	1 IX 1984–16 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Wysokiem Mazowieckiem</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Trepanowski Jan Kazimierz	Henryk	por.	1 IV 1983–20 XII 1984
Sztama Ryszard <sup>13</sup>	Stefan	ppor.	p.o. 20 XII 1984–16 VI 1985
		ppor./por.	16 VI 1985–1 IX 1988
Jagielski Marian	Stanisław	kpt./mjr	16 IX 1988–16 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Zambrowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Wrzeszcz Rajmund	Stanisław	por.	1 IV 1983–12 V 1986
Witek Zbigniew	Stanisław	kpt.	p.o. 12 V–1 X 1986
Sasinowski Jarosław <sup>14</sup>	Jan	por./kpt.	1 X 1986–16 I 1990

*Opracowanie: Piotr Łapiński*

<sup>12</sup> 8 VI–1 VII 1983 r. jednocześnie p.o. kierownik komisariatu MO. W 1986–1987 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>13</sup> 10 VI 1983 r. skazany przez Sąd Wojewódzki w Łomży na rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności (w zawieszeniu na 2 lata) za spowodowanie w stanie nietrzeźwym wypadku drogowego ze skutkiem śmiertelnym (jedna ofiara).

<sup>14</sup> W 1987–1988 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

## WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Łodzi</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Kraupe Kazimierz	Ludwik	plk	1 VI 1975–31 III 1981
Moczkowski Bronisław	Stefan	plk/gen. bryg.	1 IV 1981–22 V 1989
Ochocki Marek	Teodor	plk/gen. bryg.	23 V 1989–5 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Jasiński Jan	Jan	plk	1 VI 1975–15 III 1990
Cinkowski Tomasz	Michał	ppłk/plk	1 XII 1977–15 II 1990
Rytter Witold	Roman	ppłk	p.o. 16 III–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Grandys Stefan	Antoni	ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1983
Rytter Witold	Roman	mjr/ppłk	16 X 1983–31 VII 1990
Pach Piotr	Jan	mjr	p.o. 16 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Ledziński Wojciech	Piotr	mjr/ppłk	1 VI 1975–28 II 1981
Dudar Jerzy	Jan	kpt./mjr	1 VIII 1975–31 III 1984
Rytter Witold	Roman	kpt./mjr	1 IV 1981–15 X 1983
Górski Jacek	Edward	kpt.	1 IX 1982–28 II 1983
Pach Piotr	Jan	mjr	1984–31 VII 1990
Kontowt Zdzisław	Hieronim	kpt./mjr	1 VII 1984–15 X 1989
Pruszyński Paweł	Stefan	por.	16 X 1989–31 VII 1990
Krzywański Dobiesław	Walerian	kpt.	15 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Chojak Czesław	Antoni	ppłk/plk	1 VI 1975–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Przybysz Ryszard	Marian	mjr	1 VI 1975–30 VI 1980
Lesner Andrzej	Leon	por.	1 XII 1975–31 VII 1982
Tabaczekiewicz Zenon	Tadeusz	mjr	1 VII 1980–31 X 1989
Durczyński Ryszard	Józef	kpt./mjr	1 XII 1983–31 X 1989
<b>Wydział III-1</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Lesner Andrzej	Leon	mjr/ppłk	1 VIII 1982–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Krzywański Dobiesław	Walerian	por./kpt.	1 IX 1982–31 X 1989
Łasiński Józef	Franciszek	kpt./mjr	1 VI 1983–31 X 1989

Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Cinkowski Tomasz	Michał	ppłk	1 VI 1975–30 XI 1977
Zaorski Antoni	Adam	ppłk	1 I 1978–30 XI 1980
Ledziński Wojciech	Piotr	ppłk	1 III 1981–15 V 1982
Pędzieszczak Czesław	Stanisław	mjr/ppłk	1 V 1982–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Błaszczyk Janusz	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–29 IX 1977
Bombiński Jan	Antoni	kpt.	1 VI 1975–31 V 1981
Oprzański Stanisław	Franciszek	kpt./mjr	1 II 1978–31 X 1989
Kruk Zbyszko	Adam	kpt./mjr	1 VII 1979–18 VI 1986
Pędzieszczak Czesław	Stanisław	mjr	1 IX 1981–30 IV 1982
Dziordziński Roman	Antoni	kpt.	1 IV 1982–31 X 1983
Jabłoński Mirosław	Józef	kpt./mjr	1 X 1986–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Kieras Mieczysław	Józef	ppłk	1 VI 1975–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Stasiak Czesław	Roman	mjr	1 VI 1975–31 I 1978
Kamiński Zenon	Henryk	mjr	16 IV 1978–31 VII 1979
Piotrowski Grzegorz	Władysław	por.	1 XI 1979–1 IV 1981
Leder Władysław	Władysław	kpt./mjr	1 V 1981–31 XII 1984
Wesołowski Henryk	Leon	por./mjr	1 V 1981–31 X 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Dziordziński Roman	Antoni	mjr/ppłk	16 II 1985–30 XII 1989
Zastępcy naczelnika			
Leder Władysław	Władysław	mjr	1 I–15 VI 1985
Rojewski Jerzy	Romuald	por./kpt.	16 VIII 1985–31 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Lesner Andrzej	Leon	ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
Pietras Karol	Józef	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Łasiński Józef	Franciszek	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Pędzieszczak Czesław	Stanisław	ppłk	31 XII 1989–31 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Jabłoński Mirosław	Józef	mjr	1 XI 1989–31 I 1990
Rojewski Jerzy	Romuald	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dziordziński Roman	Antoni	pplk	31 XII 1989–15 IV 1990
Wesołowski Henryk	Leon	mjr	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wesołowski Henryk	Leon	mjr	1 XI 1989–31 III 1990
Głomkowski Gościmił	Tadeusz	pplk	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Adamski Adam	Jan	pplk	1 VI 1975–14 XI 1977
Wysocki Mieczysław	Roman	pplk/plk	15 XI 1977–30 VI 1981
Jakubowski Apolinary	Telesfor	por./mjr	1 VIII 1981–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szumiński Ryszard	Stefan	mjr	1 VI 1975–30 VI 1979
Jakubowski Apolinary	Telesfor	por.	1 III 1980–31 VII 1981
Głomkowski Gościmił	Tadeusz	kpt.	1 VIII 1981–30 XI 1983
Masłowski Marek	Zygmunt	kpt./mjr	1 XII 1983–31 VII 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kiełbik Zenon	Stanisław	pplk/plk	1 VI 1975–30 VI 1980
Przybysz Ryszard	Marian	mjr/plk	1 VII 1980–31 III 1990
Gawencki Grzegorz	Adam	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Rutkowski Wiesław	Adam	mjr	1 VI–31 VII 1975
Ozimek Tadeusz	Marian	mjr	1 VIII 1975–30 VI 1980
Zaorski Zdzisław	Adam	kpt./pplk	1 IX 1975–31 III 1990
Lasocki Andrzej	Jan	kpt./mjr	1 VII 1980–30 XI 1987
Kruk Zbyszko	Adam	mjr	1 XII 1987–30 VI 1988
Szczygielski Przemysław	Wacław	kpt./mjr	1 IX 1988–31 VII 1990
Łaska Kazimierz	Józef	mjr	1 IX 1988–31 VII 1990
Szymkiewicz Tadeusz	Klemens	por.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Filipiak Stefan	Wacław	pplk	1 VI 1975–28 III 1990
Gwizdka Zbigniew	Zenon	mjr	p.o. 1 IV–31 VII 1990



<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Rokoszewski Radzisław	Wawrzyniec	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 IX 1981
Sulgostowski Ryszard	Stanisław	kpt./mjr	1 XI 1981–28 III 1990
Lipski Zdzisław	Zdzisław	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szymczak Jan	Marcin	ppłk	1 VI–31 VII 1975
Białek Mirosław	Feliks	mjr/ppłk	1 X 1975–31 III 1990
Sieradzki Bogdan	Józef	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Białek Mirosław	Feliks	mjr	1 VI–30 IX 1975
Lankiewicz Stanisław	Bronisław	kpt./mjr	1 X 1975–28 II 1983
Maciejewski Edward	Andrzej	mjr/ppłk	1 VI 1979–31 III 1990
Smoliński Marian	Andrzej	kpt./mjr	1 V 1983–31 III 1990
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jastrzębski Roman	Leon	ppłk	1 VI–31 VII 1975
Zaorski Antoni	Adam	ppłk	1 X 1975–31 XII 1977
Gałęcki Jan	Stanisław	ppłk	1 I 1978–15 VI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Zdanowicz Zdzisław	Stanisław	mjr	1 VI 1975–15 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Okoń Edmund	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 V 1984
Okoński Kazimierz	Tomasz	mjr/ppłk	1 VIII 1984–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Cichowski Edward	Józef	mjr	1 VI 1975–15 VII 1976
Dworakowski Andrzej	Władysław	mjr	1 VI 1975–31 X 1983
Jasiński Janusz	Stanisław	mjr	16 VII 1976–28 II 1983
Górski Jacek	Edward	kpt./mjr	1 III 1983–31 III 1990
Tyfa Zdzisław	Eugeniusz	st. chor.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Hajdys Marian	Szymon	mjr/ppłk	1 VI 1975–5 IV 1990
Rogosiński Tomasz	Jerzy	por.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Glamkowski Gościł	Tadeusz	mjr/ppłk	1 II 1985–31 I 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kolczyński Tadeusz	Franciszek	ppłk/plk	1 II 1983–31 I 1990
Michalski Jerzy	Józef	mjr	1 II 1990–15 IV 1990
Stasiak Jerzy	Leon	mjr	p.o. 16 IV–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Stanikowski Edward	Feliks	mjr/plk	1 VI 1975–31 VII 1981
Kozłowski Zbigniew	Julian	b.d.	1 IX 1981–

### Terenowe jednostki SB w województwie łódzkim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Pabianicach</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Lankiewicz Stanisław	Bronisław	mjr/ppłk	1 III 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Zgierzu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Jasiński Janusz	Stanisław	mjr	1 III–31 X 1983
Dziordziński Roman	Antoni	kpt./mjr	1 XI 1983–15 II 1985
Kowalewski Andrzej	Stanisław	mjr/ppłk	16 II 1985–31 I 1990

*Opracowanie: Leszek Próchniak*

## WOJEWÓDZTWO NOWOSĄDECKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Nowym Sączu</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Radziejewski Stanisław	Jan	plk	1 VI 1975–31 XII 1980
Grodecki Jerzy	Zygmunt	plk	10 XII 1980–31 III 1990
Buczyński Andrzej <sup>1</sup>	Kazimierz	ppłk	p.o. 1 IV–15 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Schiller Józef	Władysław	mjr/plk	1 VI 1975–1 V 1983
Kasprzyk Bogdan	Franciszek	ppłk/plk	6 VI 1983–31 III 1990
Wojtarowicz Leszek	Edward	mjr	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Starowicz Władysław	Władysław	ppłk	1 VI 1975–30 IV 1984
Macheta Władysław	Józef	kpt./mjr	1 I 1985–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Turotzy Adam	Zygmunt	kpt.	1 VI 1975–(1 X 1977)
Gierak Janusz	Michał	kpt.	1 IX 1979–(2 IV 1981)
Macheta Władysław	Józef	por./kpt.	1 XI 1982–1 I 1985
Barański Andrzej	Mieczysław	mjr	1 V 1985–30 IV 1989
Kucharz Zbigniew	Zdzisław	kpt.	1 VII 1989–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kasprzyk Bogdan	Franciszek	kpt./ppłk	1 VI 1975–16 VI 1983
Bilik Edward <sup>2</sup>	Franciszek	mjr	1 IX 1983–1 II 1985
Wojtarowicz Leszek	Edward	kpt./mjr	1 VII 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Polak Józef	Władysław	por./kpt.	1 VII 1976–1 VII 1979
Barański Andrzej	Mieczysław	kpt.	1 VII 1980–1 VIII 1981
Bilik Edward	Franciszek	kpt./mjr	1 II 1982–1 IX 1983
Jasiński Janusz	Witold	por.	1 II 1984–16 IX 1986
Nowosielski Wiktor	Leander	kpt.	p.o. 17 X 1986–1 II 1987
			1 II–15 XII 1987
Trenzinger Krzysztof	Franciszek	kpt.	p.o. 16 XI 1988–1 VII 1989
			1 VII–1 XI 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy naczelnik Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego WUSW.

<sup>2</sup> Następnie szef RUSW w Nowym Sączu, zwolniony ze służby 31 III 1990 r.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Polak Józef <sup>3</sup>	Władysław	kpt.	1 VII 1979–31 VIII 1983
Chmielowski Andrzej	Ignacy	kpt.	p.o. 1 IX 1982–1 IX 1983
		kpt./mjr	1 IX 1983–16 IX 1986
Jasiński Janusz	Witold	por./kpt.	p.o. 16 IX 1986–1 II 1987
		kpt.	1 II 1987–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Funiok Andrzej	Karol	por./kpt.	1 I 1980–15 V 1983
Włodarczyk Roman	Stanisław	kpt.	1 VI 1983–1 VI 1985
Kucharz Zbigniew	Zdzisław	por./kpt.	p.o. 17 X 1986–1 II 1987
			1 II 1987–1 VII 1989
Teresiński Stefan	Ryszard	por.	1 VII–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Polak Stanisław	Karol	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Topuziak Mikołaj	Mikołaj	kpt./mjr	1 VI 1975–1 VI 1978
Magiera Stanisław	Józef	kpt.	1 VIII 1978–30 VI 1982
Kozielec Marian	Józef	por./mjr	1 VI 1982–30 XI 1989
Włodarczyk Roman	Stanisław	kpt.	1 XII 1982–1 VI 1983
Samodzielna Sekcja VI			
Kierownicy			
Włodarczyk Roman	Stanisław	kpt.	1 VI–1 XII 1985
Wydział VI			
Naczelnicy			
Włodarczyk Roman	Stanisław	kpt./mjr	1 XII 1985–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Wojtarowicz Leszek	Edward	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Trenzinger Krzysztof	Franciszek	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Jasiński Janusz	Witold	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990

<sup>3</sup> W kwietniu 1982 – lutym 1983 r. na zwolnieniu chorobowym. Po powrocie nie podjął obowiązków naczelnika, lecz wykonywał zadania zlecone przez zastępcę szefa WUSW ds. SB.

Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Włodarczyk Janusz	Henryk	por.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Teresiński Stefan	Ryszard	por.	1 XII 1989–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Boczar Stanisław	Józef	mjr/plk	1 VI 1975–31 X 1985
Gawel Ryszard	Jan	por./kpt.	16 V 1986–16 XII 1987
Hebda Janusz	Eugeniusz	por./kpt.	p.o. 16 XII 1987–1 I 1989
		kpt.	1 I 1989–23 III 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Kozieł Zygmunt	Władysław	mjr/ppłk	p.o. 1 VI 1975–1 VII 1978
			1 VII 1978–1 VIII 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Konkołowicz Tamara	Aleksander	kpt.	p.o. 1 VI 1975–1 V 1976
		mjr	1 V 1976–1 VIII 1982
Walczak Zdzisław	Józef	por.	p.o. 1 II–31 VII 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Ciepał Stanisław	Jan	kpt./ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
Zastępcy naczelnika			
Olesiński Andrzej	Włodzimierz	por./mjr	16 III 1977–1 VIII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Ciepał Stanisław <sup>4</sup>	Jan	ppłk	1 XI 1982–27 XI 1984
Olesiński Andrzej <sup>5</sup>	Włodzimierz	mjr/ppłk	1 IV 1986–16 XII 1989
Zastępcy naczelnika			
Olesiński Andrzej	Włodzimierz	mjr	1 VIII 1983–1 IV 1986
Wyrostek Ryszard	Stanisław	kpt./mjr	1 VII 1986–16 XII 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Wyrostek Ryszard	Stanisław	kpt.	1 VIII 1982–1 VI 1986
Jasiński Ryszard	Adam	por./kpt.	1 IX 1986–16 XII 1989

<sup>4</sup> Zmarł 27 XI 1984 r.

<sup>5</sup> Od 27 XI 1984 r. nieformalnie p.o. naczelnik Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Konkołowicz Tamara	Aleksander	ppłk	1 VIII 1983–30 XI 1984
Palonek Ireneusz	Antoni	kpt.	1 XII 1984–29 VII 1987
Walczak Zdzisław	Józef	ppor./por.	16 X 1988–16 XII 1989
<b>Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Ciastoń Jan	Ludwik	por./kpt.	1 VIII 1982–16 XII 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bądek Jan	Leopold	mjr/plk	1 VI 1975–30 IX 1978
Turotszy Adam	Zygmunt	mjr/ppłk	(31 III 1981)–(1 I 1983)
Topuziak Mikołaj	Mikołaj	mjr/plk	16 X 1983–16 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kozieł Marian	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–30 XI 1977
Konkołowicz Tamara	Aleksander	kpt.	1 VI 1975–1 V 1976
Topuziak Mikołaj	Mikołaj	mjr	1 VI 1978–16 X 1983
Polak Józef	Władysław	kpt./mjr	1 XII 1983–16 III 1990
Bajerski Bronisław	Jan	ppor.	p.o. 1 III–31 VII 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Szachowski Wiesław	Jan	sierż./mł. chor.	1 VI 1975–31 I 1984
Bafia Jan	Jan	kpt.	p.o. 1 IV 1984–16 III 1986
		kpt./mjr	16 III 1986–16 III 1990
Teresiński Stefan	Ryszard	por.	p.o. 16 III–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Waksmundzki Włodzimierz	Józef	mjr/ppłk	1 I 1985–16 III 1990
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wysocki Mieczysław	Bronisław	kpt.	p.o. 1 III 1990–31 VII 1990
<b>Inspektorat 2</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Bąk Zbigniew	Bolesław	por.	p.o. 1 II–16 IV 1986
		por./kpt.	16 IV 1986–1 XI 1988

## Terenowe jednostki SB w województwie nowosądeckim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KM MO/RUSW w Gorlicach			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Wilfart Adam	Franciszek	kpt.	1 IV 1983–16 VII 1984
Ręczkiewicz Wojciech	Tadeusz	por./kpt.	16 VII 1984–31 I 1990
KM MO/RUSW w Limanowej			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Gudyka Jan	Henryk	por./kpt.	1 IV 1983–31 I 1990
RUSW w Nowym Sączu			
Zastępcy szefa ds. SB			
Wilfart Adam	Franciszek	kpt./ppłk	16 VII 1984–31 I 1990
KM MO/RUSW w Nowym Targu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Staszak Witold <sup>6</sup>	Leon	kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1986
Ścierański Ryszard	Mieczysław	por.	p.o. 1 V 1985–15 I 1988
Batkiewicz Mieczysław	Franciszek	por.	1 I 1988–(1 VII 1989)
RUSW w Rabce			
Zastępcy szefa ds. SB			
Batkiewicz Mieczysław	Franciszek	por.	p.o. 1 XII 1984–1 I 1986
			1 I 1986–1 I 1988
KM MO/RUSW w Zakopanem			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Gawel Ryszard	Jan	por.	10 IV 1983–16 XI 1985
Szczepański Andrzej	Jan	kpt./mjr	p.o. 1 XI 1985–1 XI 1986
			1 XI 1986–31 I 1990

*Opracowanie: Michał Wenklar*

<sup>6</sup> W 1985 r. rozpoczął leczenie, w listopadzie 1985 r. komisja lekarska orzekła niezdolność do służby.

## WOJEWÓDZTWO OLSZTYŃSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Olsztynie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Belcik Mieczysław	Józef	plk	1 VI 1975–31 XII 1980
Dudek Kazimierz	Piotr	plk/gen. bryg.	1 I 1981–5 II 1990
Dziemidowicz Zbigniew <sup>1</sup>	Jerzy	ppłk	p.o. 1 III–7 VI 1990
<b>I zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Dudek Kazimierz	Piotr	plk	1 VI 1975–1 I 1981
Gregorczyk Stefan	Jan	ppłk/plk	1 I 1981–15 V 1989
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Poczmański Wiesław	Witold	ppłk/plk	1 V 1982–31 VII 1990
Fankulewski Jan	Antoni	mjr	16 V–21 XII 1989
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wiśniewski Ryszard	Ryszard	ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1981
Szeniawski Jan	Józef	mjr/ppłk	15 XI 1981–15 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Najder Jerzy	Aleksander	mjr	1 VI 1975–16 V 1979
Banaszewski Mieczysław	Ignacy	kpt./mjr	1 VI 1975–1 III 1983
Szeniawski Jan	Józef	kpt./mjr	1 VI 1979–15 XI 1981
Łukaszewicz Zenon <sup>2</sup>	Zenon	por./mjr	1 II 1982–15 VI 1990
Stempkowski Stanisław	Wacław	kpt./mjr	16 VII 1989–15 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Drąg Władysław	Andrzej	ppłk	1–30 VI 1975
Kruk Michał	Jan	mjr/ppłk	30 VI 1975–31 X 1986
Białobrzeski Romuald <sup>3</sup>	Rajmund	ppłk	16 XI 1986–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Michalak Władysław	Władysław	mjr	1 VI 1975–15 VII 1979
Bałajewicz Henryk	Jan	kpt.	1 IX 1975–1 VIII 1979
Białobrzeski Romuald	Rajmund	kpt./mjr	16 VII 1979–1 VII 1985
Czaus Edward	Józef	mjr/ppłk	1 IX 1984–1 II 1986
Fijołek Antoni	Jan	kpt./mjr	16 IX 1985–31 X 1986
Leśniewski Władysław	Władysław	kpt./mjr	p.o. 1 XI–1 XII 1986
			1 XII 1986–1 XI 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>2</sup> 30 VIII 1984–27 I 1985 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>3</sup> 30 X 1986 r. oddelegowany na kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.



Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Woźniak Eugeniusz	Jan	mjr/plk	1 VIII 1979–20 I 1987
Dubiniecki Leszek	Bronisław	mjr	p.o. 1 I–30 VI 1987
			30 VI 1987–1 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Bałajewicz Henryk	Jan	mjr	1 VIII 1979–2 I 1982
Fijołek Antoni	Jan	mjr	16 IX 1982–16 IX 1985
Dubinieccki Leszek	Bronisław	mjr	1 X 1982–1 I 1987
Micek Czesław	Karol	plk	1 IV–30 VI 1987
Jaguszewski Jan	Bolesław	kpt./mjr	1 VIII 1987–1 VII 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Sałkowski Mieczysław	Władysław	ppłk	1 VI 1975–15 VIII 1981
Fankulewski Jan	Antoni	por./ppłk	16 VIII 1981–16 V 1989
Markowicz Ryszard	Edward	kpt./mjr	16 V–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Grzegorzewski Jerzy	Adam	mjr	1 VI 1975–15 I 1976
Wiśniewski Jerzy	Franciszek	mjr/ppłk	16 I 1976–31 VII 1979
Fankulewski Jan	Antoni	ppor./por.	1 VIII 1979–1 VII 1981
Kryczalo Czesław	Bolesław	kpt./mjr	1 VII 1981–1 I 1985
Markowicz Ryszard	Edward	kpt.	31 I 1985–16 V 1989
Bartos Mieczysław	Antoni	mjr	1 VIII–1 XI 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Kryczalo Czesław	Bolesław	mjr/ppłk	16 XI 1985–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Kryczalo Czesław	Bolesław	mjr	1 I–15 XI 1985
Danilczyk Stanisław	Wincenty	kpt./mjr	1 IV 1986–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Leśniewski Władysław	Władysław	mjr	1 XI 1989–15 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Dubinieccki Leszek	Bronisław	mjr/ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Jaguszewski Jan	Bolesław	mjr	1 XI 1989–15 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Markowicz Ryszard	Edward	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Bartos Mieczysław	Antoni	mjr	1 XI 1989–31 I 1990
Okliński Ryszard	Zygmunt	mjr	1 II–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Kulesza Tadeusz <sup>4</sup>	Marian	ppłk	1 VI 1975–26 VII 1981
Nuwel Leonard <sup>5</sup>	Bolesław	kpt./ppłk	16 XII 1981–24 X 1987
Martynowski Wiesław	Jan	kpt./mjr	p.o. 1 XII 1987–1 III 1988
			1 III 1988–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Nuwel Leonard	Bolesław	mjr/ppłk	1 VI 1975–26 VII 1981
Martynowski Wiesław	Jan	kpt.	1 II 1982–1 III 1988
Gaus Edward	Ryszard	kpt.	1 VIII 1988–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Cholewa Mieczysław	Tomasz	ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1977
Jagiellowicz Eugeniusz	Florian	kpt./płk	1 VIII 1978–5 IV 1990
Zastępcy naczelnika			
Jagiellowicz Eugeniusz	Florian	kpt.	1 VI 1975–1 VIII 1978
Bojarski Władysław	Jan	mjr	1 I 1978–31 I 1990
Gromadka Radomir	Lubomir	mjr	1 II–31 VII 1990
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Kargol Zygmunt	Władysław	ppłk	1–30 VI 1975
Ostrowski Eugeniusz	Piotr	mjr/płk	1 VII 1975–5 IV 1990
Wirska Sylwia	Stanisław	kpt.	p.o. 6 IV–30 VI 1990
			1 VII–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Ostrowski Eugeniusz	Piotr	mjr	1 VI–1 VIII 1975
Wiśniewski Jerzy	Franciszek	mjr/ppłk	1 IX 1975–16 I 1976
Grzegorzewski Jerzy	Adam	mjr	16 I 1976–31 I 1990
Sobolewski Jan	Jan	mjr	31 I–5 IV 1990

<sup>4</sup> Zmarł 26 VII 1981 r.

<sup>5</sup> Zmarł 24 X 1987 r.

Wydział „T”			
Naczelnicy			
Truchan Marian	Szymon	ppłk	1 VI 1975–15 I 1979
Bereżny Janusz	Władysław	kpt./ppłk	16 I 1979–15 IV 1990
Jędruszek Czesław	Jan	por.	p.o. 1 VII–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Wangin Albert	Antoni	kpt./mjr	1 III 1979–31 VIII 1985
Sówka Michał	Stefan	kpt./ppłk	1 IV 1986–15 IV 1990
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Piliszek Marian	Andrzej	ppłk	1 VI 1975–15 XI 1981
Szczepański Ireneusz	Józef	ppłk	16 XI 1981–15 VI 1989
Zastępcy naczelnika			
Malinowski Piotr	Szymon	kpt./mjr	1 VI 1975–16 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Andrzejewski Jan	Jan	ppłk	1 VI 1975–30 IX 1983
Duda Andrzej	Józef	mjr	1 X 1983–31 X 1984
Kulesza Kazimierz <sup>6</sup>	Marian	ppłk	p.o. 1 XII 1984–28 V 1985
			28 V 1985–15 VII 1990
Bohdanowicz Józef	Bronisław	kpt.	p.o. 16 VII–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Duda Andrzej	Józef	kpt.	1 VI 1975–1 X 1983
Bałajewicz Henryk	Jan	mjr	16 XI 1982–15 VII 1990
Samodzielna Sekcja RKW			
Kierownicy			
Dubiniecki Leszek	Bronisław	por./kpt.	16 I 1977–30 IX 1982
Żurański Leszek	Jan	mjr	1 VIII 1983–31 I 1986
Sówka Michał	Stefan	kpt.	p.o. 15 I–1 IV 1986
Wydział RKW			
Naczelnicy			
Makowski Janusz	Stanisław	mjr	16 III 1986–16 X 1989
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Mazurewicz Zbigniew	Władysław	kpt.	1 VI 1975–1 II 1984
Skwira Aleksander	Wincenty	kpt.	p.o. 1 II 1984– 30 IX 1985
		kpt./mjr	1 X 1985–28 II 1990

<sup>6</sup> 4 V–3 VII 1987 r. oddelegowany do pracy w Ambasadzie PRL w Kolonii w Wydziale Konsularnym.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Lipiński Ryszard	Konrad	chor.	p.o. 1 III–31 V 1990
			1 VI–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Jarzębowski Henryk	Adam	ppłk	16 I 1985–15 IX 1989
Szczepański Ireneusz	Józef	ppłk	16 VII 1989–15 III 1990
Inspektorat I			
Kierownicy			
Kurowski Mieczysław	Julian	ppłk	1983–31 XII 1988
Szczepkowski Stanisław	Władysław	kpt.	1 II 1989–31 VII 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie olsztyńskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
RUSW w Bartoszycach			
Zastępcy szefa ds. SB			
Buczyński Zenon	Adam	mjr	1 IX 1984–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Biskupcu			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Bartos Mieczysław	Antoni	mjr/ppłk	1 III 1983–1 VIII 1989
		ppłk	p.o. 1 VIII–31 X 1989
Kozłowski Andrzej	Jan	mjr	1 XI 1989–31 I 1990
RUSW w Ilawie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Kamiński Zdzisław	Stanisław	por.	p.o. 1 VIII 1983–15 V 1984
Liczyński Stanisław	Stanisław	kpt.	p.o. 16 V 1984–15 VIII 1985
		kpt./mjr	16 VIII 1985–15 VIII 1986
Sartanowicz Ryszard	Józef	por.	p.o. 16 VIII–1 IX 1986
		por./kpt.	1 IX 1986–31 I 1990
RUSW w Kętrzynie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Kozłowski Andrzej	Jan	mjr	1 VIII 1983–1 XI 1989
Gromadka Radomir	Lubomir	mjr	1 XI 1989–31 I 1990

RUSW w Lidzbarku Warmińskim			
Zastępcy szefa ds. SB			
Kuźma Tadeusz	Michał	mjr	1 VIII 1983–31 I 1990
RUSW w Morągu			
Zastępcy szefa ds. SB			
Bystrek Marian	Damian	mjr	1 VIII 1983–31 I 1990
RUSW w Mrągowie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Chrostowski Władysław	Walery	kpt./mjr	1 VIII 1983–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Nidzicy			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Anusz Zdzisław	Teofil	kpt.	1 III–1 X 1983
Danilczyk Stanisław	Wincenty	kpt.	1 X 1983–1 IV 1986
Anusz Zdzisław	Teofil	kpt./mjr	1 IV 1986–31 I 1990
KM MO/RUSW w Olsztynie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Banaszewski Mieczysław	Ignacy	mjr/ppłk	1 II 1983–30 VI 1985
Białobrzeski Romuald	Rajmund	mjr	1 VII 1985–15 XI 1986
Sobolewski Jan	Jan	kpt./ppłk	16 XI 1986–31 I 1990
RUSW w Ostródzie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Pesta Jerzy	Franciszek	mjr	1 VIII 1983–15 X 1985
Okliński Ryszard	Zygmunt	mjr	p.o. 15 X 1985–16 I 1986
			16 I 1986–31 I 1990
KM MO/RUSW w Szczytnie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Staniszewski Andrzej	Leon	kpt./mjr	1 III 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Paweł Kalisz*

## WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Opolu</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Urantówka Julian	Stanisław	plk	1 VI 1975–1 XII 1989
Okrutny Marian	Julian	plk	1 XII 1989–12 VI 1990
<b>I zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Strus Ludwik <sup>1</sup>	Jan	ppłk/plk	1 VI 1975–28 IV 1980
Nowosielski Tadeusz	Franciszek	ppłk/plk	1 XII 1980–7 I 1987
Dunaj Kazimierz	Władysław	ppłk	1 III 1987–31 VII 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB<sup>2</sup></b>			
Nowosielski Tadeusz	Franciszek	ppłk	1 XI 1978–1 XII 1980
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Ciupek Józef	Antoni	ppłk/plk	1 VI 1975–31 X 1984
Bielski Jerzy	Kazimierz	ppłk	1 II 1985–11 XII 1989
Mach Henryk	Bolesław	mjr	p.o. 24 I–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Podgórski Gustaw	Józef	kpt.	1 VI 1975–16 XII 1979
Andruszkiewicz Marian	Mieczysław	kpt.	1 VI 1975–1 V 1986
Gawryś Józef	Jakub	kpt.	1 VII 1977–1 II 1985
Korzeniowski Michał	Zygmunt	kpt./mjr	16 XII 1979–30 IV 1983
Mach Henryk <sup>3</sup>	Bolesław	kpt./mjr	1 VI 1986–24 I 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Nowosielski Tadeusz	Franciszek	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 XI 1978
Mikołajew Andrzej	Piotr	mjr	1 XI 1978–1 IX 1979
Zarębski Jerzy	Jan	mjr/ppłk	1 IX 1979–30 IV 1985
Korzeniowski Michał	Zygmunt	mjr/ppłk	1 VI 1985–15 IV 1988
Peczeniuk Jan	Józef	kpt./mjr	16 VI 1988–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kasprzyk Kazimierz	Michał	kpt./ppłk	1 VI 1975–24 VII 1978
Siemek Władysław <sup>4</sup>	Władysław	plk	1 VI 1975–30 IX 1978
Mikołajew Andrzej	Piotr	kpt.	1 VI 1975–31 X 1978
Goryszewski Robert	Józef	mjr	1 IX 1978–1 IX 1979
Misiak Ryszard	Józef	por./kpt.	16 XI 1978–15 III 1984

<sup>1</sup> Zmarł 28 IV 1980 r.

<sup>2</sup> Etat drugiego zastępcy istniał przejściowo.

<sup>3</sup> 1 II–26 IV 1988 r. na kursie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>4</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału III w Kędzierzynie-Koźlu.

Czajkowski Henryk	Józef	por./kpt.	1 XI 1985–1 XII 1988
Kopeć Bogdan	Julian	kpt./mjr	1 I–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Mikołajew Andrzej	Piotr	mjr/ppłk	1 IX 1979–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Goryszewski Robert	Józef	mjr	1 IX 1979–16 I 1984
Jankowski Bronisław	Albin	mjr	1 XII 1981–16 III 1989
Kriegel Marcin	Adam	kpt.	1 IV 1982–16 VI 1987
Niżnik Janusz	Ryszard	kpt.	1 IV–1 XI 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dunaj Kazimierz	Władysław	ppłk	1 VI 1975–1 III 1985
Kogutkiewicz Janusz	Paweł	kpt./mjr	16 IV 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wnuk Stanisław	Józef	mjr	1 VI 1975–15 XII 1980
Kogutkiewicz Janusz	Paweł	ppor./kpt.	1 III 1981–16 IV 1985
Rogała Feliks	Antoni	kpt.	1 VI 1981–1 I 1985
Skupiński Zygmunt	Józef	por./kpt.	16 VI 1985–1 XI 1989
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dunaj Kazimierz	Władysław	ppłk	1 III 1985–1 III 1987
Goryszewski Robert	Józef	ppłk	1 VI 1987–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Rogała Feliks	Antoni	ppłk	1 I 1985–31 X 1987
Kozacki Zbigniew <sup>5</sup>	Józef	kpt./mjr	1 XI 1987–1 XI 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Peczeniuk Jan	Józef	mjr	1 XI 1989–15 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kopeć Bogdan <sup>6</sup>	Julian	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Mikołajew Andrzej	Piotr	ppłk	1 XI 1989–30 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Niżnik Janusz	Ryszard	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990

<sup>5</sup> W 1988 r. skierowany na kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>6</sup> Na przełomie 1989 i 1990 r. przebywał na trzymiesięcznym szkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kogutkiewicz Janusz	Paweł	mjr	1 XI 1989–30 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Skupiński Zygmunt	Józef	kpt.	1 XI 1989–15 V 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Strózik Józef	Michał	mjr/plk	1 VI 1975–31 X 1981
Pastuch Jan	Józef	ppłk/plk	1 XII 1981–31 V 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Panikiewicz Zbigniew	Mieczysław	por.	1 X 1975–31 VII 1976
Adamiec Bonawentura	Paweł	ppłk	1–31 I 1976
Gorczyca Zdzisław	Antoni	kpt.	1 VII 1976–1 IX 1979
Pastuch Jan	Józef	ppłk	1 III 1980–1 XII 1981
Skowron Henryk	Antoni	mjr/ppłk	16 II 1982–30 IV 1987
Mastalerz Wiesław	Antoni	kpt.	1 V 1987–16 VI 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Łapanowski Bronisław	Bronisław	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1977
Zięba Józef	Bolesław	kpt./mjr	31 VII 1977–1 V 1979
Wierzyk Jan	Jan	mjr/plk	1 V 1979–15 XII 1983
Goryszewski Robert	Józef	mjr/ppłk	16 I 1984–1 VI 1987
Kriegel Marcin	Adam	kpt./mjr	16 VI 1987–30 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wierzyk Jan	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–30 IV 1979
Zięba Józef	Bolesław	kpt.	1 IX 1977–31 III 1990
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Drewniak Józef	Michał	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1980
Podgórski Gustaw	Józef	mjr/plk	30 VI 1980–15 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wachowski Fryderyk	Józef	mjr	1 VI 1975–31 I 1976
Kaczorowski Bronisław	Stefan	kpt.	1 II 1976–15 XII 1979
Podgórski Gustaw	Józef	mjr	16 XII 1979–30 VI 1980
Macewicz Józef	Antoni	kpt./mjr	1 IX 1980–31 III 1989
Klepacz Jacek	Jerzy	kpt./mjr	1 IV 1989–15 VII 1990



Wydział „T”			
Naczelnicy			
Przeniczny Waldemar	Stanisław	mjr	1 VI 1975–1 V 1977
Kulka Józef	Piotr	mjr/plk	1 X 1977–1 X 1988
Czajkowski Henryk	Józef	kpt./mjr	1 XII 1988–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Kulka Józef	Piotr	kpt.	1 VI 1975–1 X 1977
Tetke Ryszard	Tadeusz	kpt.	1 XII 1977–1 V 1981
Wieliczko Edward	Ignacy	mjr	1 V 1981–31 VII 1990
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Olechnik Stanisław	Antoni	mjr/plk	1 VI 1975–16 VI 1989
Zastępcy naczelnika			
Stefanowski Zygmunt	Leon	kpt./mjr	1 VI 1975–1 II 1982
Pietrow Jan	Mikołaj	kpt./mjr	16 VII 1982–15 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Bielski Jerzy	Kazimierz	kpt./ppłk	1 VI 1975–1 II 1985
Gawrys Józef	Jakub	kpt./ppłk	1 II 1985–15 VI 1990
Zastępcy naczelnika			
Gawrys Józef	Jakub	kpt.	1 VI 1975–31 VII 1977
Mościchowski Jerzy	Kazimierz	kpt./mjr	30 I 1976–15 VI 1979
Krawczuk Michał	Jan	kpt.	1 VIII 1976–15 XII 1980
Bereta Józef	Ignacy	por./mjr	16 VI 1979–31 VII 1990
Dziekański Julian	Florian	ppor.	1 II 1981–31 VII 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Kinast Eugeniusz	Leon	mjr	1 VI 1975–17 X 1979
Kaczanowski Bronisław	Stefan	kpt./mjr	15 XII 1979–31 X 1986
Śliwa Władysław	Władysław	por.	1 IV 1987–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Paradowski Kazimierz	Jan	ppłk	1 II 1985–1 III 1990
Inspektorat I			
Kierownicy			
Lach Władysław	Jan	ppłk/plk	1 II 1983–31 VIII 1985
Andruszkiewicz Marian	Mieczysław	mjr/ppłk	1 V 1986–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Przemysłu			
Kierownicy			
Lipiński Tadeusz	Jan	ppłk/plk	1 VI 1975–1 XI 1989

## Terenowe jednostki SB w województwie opolskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Brzegu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Michalski Jan	Stanisław	kpt.	p.o. 1 VII 1982–1 V 1983 1 V 1983–16 VIII 1984
Woźniak Eugeniusz	Paweł	mjr	1 VIII 1984–1 IX 1985
Kraus Kazimierz	Stanisław	por./mjr	1 XI 1985–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Głubczycach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kaleta Ryszard	Władysław	por.	p.o. 1 VII–16 VIII 1982
Zwiech Józef	Franciszek	por./mjr	16 VIII 1982–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Kędzierzynie-Koźlu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Peczeniuk Jan	Józef	ppor./kpt.	p.o. 1 VII 1982–1 V 1983 1 V 1983–16 VI 1988
Broniarz Jan	Władysław	kpt./mjr	1 IX 1988–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Kluczborku</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Skąła Grzegorz	Edward	por./mjr	p.o. 1 VII 1982–1 V 1983 1 V 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Krapkowicach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kopera Witold	Zbigniew	st. sierż. szt./por.	p.o. 1 VII 1982–1 V 1983 1 V 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Namysłowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Błaut Przemysław	Bogusław	por.	1 VII 1982–1 IV 1984
Woźniak Eugeniusz	Paweł	mjr	1 IV–1 VIII 1984
Jańczyk Mirosław	Józef	mł. chor./por.	16 VIII 1984–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Nysie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Banasiak Eugeniusz	Franciszek	kpt.	p.o. 1 VII 1982–1 IX 1983
Młynarczyk Edmund	Walerian	por./mjr	16 IX 1983–31 I 1990

KM MO/RUSW w Opolu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Szczepaniak Jerzy	Józef	kpt./ppłk	p.o. 1 X 1982–1 VIII 1983
			1 VIII 1983–31 I 1990
KM MO/RUSW w Prudniku			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Wykurz Andrzej	Franciszek	por./kpt.	p.o. 1 VII 1982–1 II 1983
			1 II 1983–30 XI 1986
Sękowski Kazimierz	Bolesław	por./kpt.	1 XII 1986–1 X 1989
Wojtalik Jerzy	Zbigniew	ppor.	1 X 1989–31 I 1990
KM MO/RUSW w Strzelcach Opolskich			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Gmiterek Edward	Władysław	kpt.	1 VII 1982–1 II 1983
Baranowski Jerzy	Teodor	por./mjr	p.o. 1 II–1 V 1983
			1 V 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Paweł Piotrowski, Bogdan Rogala, Maciej Stefanicki*

## WOJEWÓDZTWO OSTROŁĘCKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KW MO/WUSW w Ostrołęce			
Komendanci/szefowie			
Rudnicki Stanisław	Władysław	plk	1 VI 1975–15 VI 1978
Dąbrowski Wacław	Czesław	plk	15 VI 1978–15 IX 1983
Dyszy Adolf	Bronisław	plk	21 XI 1983–15 VI 1990
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Dąbrowski Wacław	Czesław	ppłk/plk	1 VI 1975–15 VI 1978
Owczarek Bogumił	Zygmunt	plk	1 VII 1978–31 XII 1986
Torczyński Jan	Feliks	ppłk/plk	1 I 1987–15 VII 1990
Wydział II			
Naczelnicy			
Alczyszyn Zygfryd	Jan	mjr/ppłk	1 VI 1975–28 II 1981
Rossa Alojzy	Henryk	kpt./ppłk	1 IV 1981–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Nowak Władysław	Andrzej	mjr	1 VI–31 VIII 1975
Urbalewicz Radosław	Józef	kpt./mjr	1 IX 1975–1 IX 1982
Borkowski Jan	Józef	por./kpt.	1 VIII 1982–1 VI 1983
Kamrat Zenon	Stanisław	por./mjr	16 IX 1983–31 VII 1990
Wydział III			
Naczelnicy			
Gutowski Wiktor	Grzegorz	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1981
Solyga Roman	Antoni	mjr/ppłk	1 IX 1981–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Chmielewski Włodzimierz	Michał	kpt.	1 VI 1975–1 X 1976
Karpiński Jan	Marceli	kpt.	1 X 1976–1 VII 1979
Urbalewicz Radosław	Józef	mjr	1 IX 1982–1 V 1983
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Solyga Roman	Antoni	mjr	1 XI 1979–1 IX 1981
Lusina Ryszard	Michał	kpt.	1 IX–15 XII 1981
Styczyński Marian	Stanisław	kpt.	p.o. 16 VIII 1982–1 VI 1983
		kpt./ppłk	1 VI 1983–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Rylski Włodzimierz	Władysław	ppor.	16 VIII 1982–1 VI 1983
Styczyński Marian	Stanisław	por./kpt.	16 II 1982–15 VII 1983
Wołczuk Tadeusz	Stanisław	por./kpt.	p.o. 16 VII 1983–1 VI 1984
		kpt.	1 VI 1984–1 XII 1986
Makowski Stanisław	Marian	kpt.	16 IV 1987–1 XI 1989

Wydział IV			
Naczelnicy			
Palasek Eugeniusz	Aleksander	kpt./mjr	1 VI 1975–1 VI 1982
Bukowski Józef	Stanisław	por./kpt.	p.o. 1 VI–1 IX 1982
			1 IX 1982–15 III 1985
			1 XII 1985–30 XI 1986
Jagielski Marian	Stanisław	kpt.	1 XII 1986–16 IX 1988
Woźniak Henryk	Tadeusz	por./kpt.	16 IX 1988–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Bukowski Józef	Stanisław	por./kpt.	16 V 1981–1 VI 1982
Białobrzewski Sławomir	Stanisław	ppor.	1 VI 1982–1 VI 1983
Jagielski Marian	Stanisław	kpt.	p.o. 2 VIII 1983–15 III 1985
Samodzielna Sekcja IV			
Kierownicy			
Bukowski Józef	Stanisław	kpt.	15 III–1 XII 1985
Samodzielna Sekcja VI			
Kierownicy			
Jagielski Marian	Stanisław	kpt.	1 IV–1 XII 1985
Wydział VI			
Naczelnicy			
Jagielski Marian	Stanisław	kpt.	1 XII 1985–30 XI 1986
Wołczuk Tadeusz	Stanisław	kpt./mjr	1 XII 1986–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Woźniak Henryk	Tadeusz	kpt.	31 X 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Styczyński Marian	Stanisław	ppłk	1 XI 1989–18 VI 1990
Zastępcy naczelnika			
Makowski Stanisław	Marian	kpt.	1 XI 1989–22 V 1990–
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Wołczuk Tadeusz	Stanisław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Kuć Emilian	Kazimierz	por./kpt.	1 VI 1975–15 VII 1976
Lusina Ryszard	Michał	por./kpt.	1 VIII 1978–1 IX 1981
Matysiuk Antoni	Jan	mjr/ppłk	1 IX 1981–15 I 1987

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Połniak Adolf	Mikołaj	kpt.	p.o. 16 I–1 IV 1987
		kpt./mjr	1 IV 1987–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Lusina Ryszard	Michał	por.	15 VII 1976–1 VIII 1978
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Dominowski Włodzimierz <sup>1</sup>	Józef	kpt.	1 VI 1975–2 IX 1976
Chmielewski Włodzimierz	Michał	kpt./mjr	1 X 1976–1 VII 1981
Zastępcy naczelnika			
Borkowski Jan	Józef	por.	1 XI 1981–1 VIII 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Zalewski Stanisław	Franciszek	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Chudek Tadeusz	Władysław	kpt./mjr	1 X 1976–31 XII 1980
Owczarczak Zdzisław	Czesław	por.	16 II 1981–1 VIII 1982
Zastępcy naczelnika			
Chudek Tadeusz	Władysław	kpt.	1 VI 1975–1 X 1976
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Owczarczak Zdzisław	Czesław	por./mjr	1 VIII 1982–15 XII 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Kołodziejski Michał	Edmund	ppor.	–1 XI 1983–31 VII 1986
Lewandowski Waldemar	Tadeusz	ppor./por.	1 VIII 1986–16 XII 1989
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Bartkiewicz Adam	Bronisław	por./kpt.	1 VIII 1982–16 IX 1983
Gadomski Józef	Aleksander	kpt.	16 IX 1983–31 VIII 1986
Nakielski Tadeusz	Kazimierz	por./kpt.	p.o. 1 IX 1986–16 X 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Warchałowski Stanisław	Marcin	por./kpt.	1 III 1983–16 XII 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Lewandowski Janusz	Bolesław	mjr	1 VI 1975–10 II 1976
Trzonkowski Jerzy	Stanisław	mjr/ppłk	1 X 1976–31 XII 1983

<sup>1</sup> 2 IX 1976 r. zawieszony w czynnościach.

Palasek Eugeniusz	Aleksander	ppłk	1 I 1984–1 I 1985
Rylski Włodzimierz	Władysław	kpt.	16 II 1988–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Pytko Henryk	Antoni	por.	1 VI 1975–1 IX 1976
Masiak Zbigniew	Kazimierz	kpt.	1 IX 1976–18 VI 1979
Styczyński Marian	Stanisław	por.	1 VII 1979–16 II 1981
Karpiński Jan	Marceli	kpt.	16 II 1981–30 VI 1984
Rylski Włodzimierz	Władysław	por./kpt.	1 VII 1984–16 II 1988
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wodzyński Henryk	Stanisław	st. sierż./sierż. szt.	1 VI 1975–1 IX 1976
Cwalina Ryszard	Józef	por./mjr	1 IX 1978–4 IV 1990
<b>Zastępcy kierownika</b>			
Karpiński Jan	Marceli	kpt.	1 VII 1979–16 II 1981
Styczyński Marian	Stanisław	por./kpt.	16 II 1981–16 VIII 1982
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Palasek Eugeniusz	Aleksander	ppłk	1 I 1985–22 XI 1986

### Terenowe jednostki SB w województwie ostrołęckim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Makowie Mazowieckim</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Białobrzewski Sławomir	Stanisław	ppor./kpt.	1 VI 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Ostrowi Mazowieckiej</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Rylski Włodzimierz	Władysław	ppor./por.	1 VI 1983–30 VI 1984
Kulczyński Andrzej	Kazimierz	kpt.	1 VII 1984–1 XII 1986
Radomski Marek	Bronisław	por.	16 V 1987–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Przasnyszu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Zabielski Józef	Aleksander	por./kpt.	1 VI 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Wyszkowie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Borkowski Jan	Józef	kpt.	1 VI 1983–1 VIII 1986
Sikorski Jan	Jan	por.	1 I 1988–31 I 1990

Opracowanie: Paweł Ceranka

## WOJEWÓDZTWO PILSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Pile</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Naręgowski Bernard	Józef	plk	1 VI 1975–15 IV 1976
Pjanka Kazimierz	Marcin	plk	15 IV 1976–31 I 1990
Tereba Mieczysław <sup>1</sup>	Józef	ppłk	p.o. 1 III–12 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Pjanka Kazimierz	Marcin	plk	1 VI 1975–15 IV 1976
Wesołowski Kazimierz	Józef	plk	15 IX 1976–1 II 1985
Zajac Stanisław	Jan	mjr/plk	1 IV 1985–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Torzyński Eugeniusz	Edmund	kpt./mjr	1 VI 1975–16 X 1982
Zajac Stanisław	Jan	mjr	16 X 1982–1 IV 1985
Wołoszyński Henryk	Stefan	kpt./ppłk	1985–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Baran Piotr	Jan	mjr	1 VI 1975–30 VI 1978
Zajac Stanisław	Jan	kpt./mjr	16 V 1979–16 X 1982
Wołoszyński Henryk	Stefan	ppor./por.	1 IX 1982–1985
Łagun Bogusław <sup>2</sup>	Leonard	kpt.	1 VIII 1985–1 VI 1988
Sobieszczański Feliks	Piotr	kpt./mjr	1 XI 1988–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kamiński Henryk	Andrzej	mjr	1 VI 1975–15 IX 1976
Torczyński Jan	Feliks	kpt./ppłk	16 XII 1976–1 I 1987
Jankowski Stefan	Józef	por./kpt.	16 III 1987–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Zimnowłocki Michał	Michał	mjr	1 VI 1975–30 IV 1978
Pitura Tadeusz	Franciszek	kpt.	1 VIII 1978–16 IV 1979
Znajdek Bogusław	Fryderyk	por./kpt.	1 III 1986–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Gumienny Marian	Władysław	mjr/ppłk	16 VIII 1979–15 VI 1983
Bartnicki Ryszard	Franciszek	kpt./mjr	16 II 1984–1 XI 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>2</sup> W 1986 r. ukończył pięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.



Zastępcy naczelnika			
Bartnicki Ryszard	Franciszek	por./kpt.	1 III 1982–16 II 1984
Juszczak Henryk	Antoni	por./kpt.	1 VII 1985–15 II 1989
Spychalski Paweł	Bogdan	por.	1 IV–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Bulikowski Tadeusz	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 I 1985
			1 XII 1985–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Stańczyk Zygmunt	Edward	kpt.	16 VI 1981–31 III 1983
Samodzielna Sekcja IV			
Kierownicy			
Bulikowski Tadeusz	Józef	ppłk	1 I–1 XII 1985
Samodzielna Sekcja VI			
Kierownicy			
Maternowski Jerzy	Michał	kpt.	1 IV–1 XII 1985
Wydział VI			
Naczelnicy			
Maternowski Jerzy	Michał	kpt./mjr	1 XII 1985–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Jankowski Stefan	Józef	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Znajdek Bogusław	Ferdynand	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Bartnicki Ryszard	Franciszek	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Spychalski Paweł	Bogdan	por.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Kądziela Edward	Franciszek	por.	p.o. 1 XII 1989–31 V 1990
Zastępcy naczelnika			
Wypychowski Wojciech	Edward	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Rosiński Witold	Józef	kpt./ppłk	1 VI 1975–15 X 1987
Kuten Mirosław	Michał	por.	p.o. 1 I–16 XI 1988
			16 XI 1988–31 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Kadłubowski Piotr	Edward	por./mjr	1 VI 1975–1 VIII 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Sroczyński Ludwik <sup>3</sup>	Franciszek	mjr	1 VI 1975–31 V 1976
Dobrychowski Jerzy	Jan	por.	p.o. (1 I 1976–1 IX 1979)
Pitura Tadeusz	Franciszek	kpt./ppłk	16 IV 1979–1 VIII 1982
			16 XII 1989–15 V 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Krajewski Edmund	Józef	kpt.	1 VI 1975–1 VIII 1982
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Sas Stanisław	Jerzy	kpt./mjr	1 X 1975–1 VIII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Torzyński Eugeniusz	Edmund	mjr/ppłk	16 X 1982–1 IV 1985
Wrotek Wiesław <sup>4</sup>	Eugeniusz	kpt.	1 III–15 XII 1989
Zastępcy naczelnika			
Krajewski Edmund	Józef	ppłk	1 VIII 1982–30 IV 1987
Wrotek Wiesław	Eugeniusz	kpt.	16 VI 1987–1 III 1989
Wypychowski Wojciech	Edward	kpt.	1 III–1 XI 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Wypychowski Wojciech	Edward	por./kpt.	16 XII 1982–1 III 1989
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Pitura Tadeusz	Franciszek	mjr/ppłk	1 VIII 1982–16 XII 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Wrotek Wiesław	Eugeniusz	ppor./kpt.	1 VIII 1982–16 VI 1987
Rocki Zbigniew	Franciszek	por.	16 I–1 VII 1989–

<sup>3</sup> W grudniu 1975 r. Egzekutywa KW PZPR w Pile nie zatwierdziła – ze względu na stan zdrowia Sroczyńskiego – wniosku KW MO o powołanie go na stanowisko naczelnika Wydziału „C”.

<sup>4</sup> Czasowo był p.o. naczelnikiem Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego przed 1 III 1989 r., w aktach osobowych brak jednak dokładnych informacji dotyczących okresu pełnienia tej funkcji.

Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Sas Stanisław	Jerzy	mjr/ppłk	1 VIII 1982–31 V 1989
Malicki Wincenty	Jan	kpt.	1–16 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Gradowski Bogdan	Romuald	kpt./ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1985
Pływaczyk Władysław	Maksymilian	mjr	16 I 1987–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Pływaczyk Władysław	Maksymilian	mjr	1 VI 1975–16 I 1987
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Komisarek Andrzej <sup>5</sup>	Stanisław	st. sierż./kpt.	17 IV 1977–3 VI 1986
			1 X 1988–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Graża Stanisław	Zygmunt	mjr/ppłk	16 I 1985–1 II 1990
Inspektorat I			
Kierownicy			
Kosmatka Wiesław	Władysław	kpt.	p.o. 16 I–31 VII 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie piłskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Chodzieży			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Różański Edmund	Stanisław	kpt./mjr	1 IV 1983–16 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Czarnkowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Malenda Jan	Walenty	por./kpt.	p.o. 1 IV 1983–1 II 1985
			1 II 1985–16 I 1990

<sup>5</sup> 4 VI 1986–29 VI 1988 r. oddelegowany do pracy w Grupie „Z” Biura „A” w przedstawicielstwie dyplomatycznym PRL w Luandzie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Trzciance			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Kasprzak Bogusław	Jan	por.	–26 VII 1983–30 IV 1984–
Kukawka Piotr	Walerian	ppor./kpt.	p.o. 1 X 1984–1 I 1985
			1 I 1985–16 XII 1989
Skuza Roman	Józef	por.	p.o. 16 XII 1989–31 I 1990
KM MO/RUSW w Walczu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Stańczyk Zygmunt	Edward	kpt./mjr	1 IV 1983–28 II 1989
Pacanowski Tadeusz	Leon	por.	p.o. 1 II–1 V 1989
			1 V 1989–31 I 1990
KM MO/RUSW w Wągrowcu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Jułga Jerzy	Stanisław	mjr	1 IV 1983–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Złotowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Śpiewak Stefan	Szymon	kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Przemysław Zwiernik*

## WOJEWÓDZTWO PIOTRKOWSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Piotrkowie Trybunalskim</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Moczkowski Bronisław	Stefan	plk	1 VI 1975–31 III 1981
Wewer Zdzisław	Stanisław	plk	1 IV 1981–15 II 1988
Jabłoński Zbigniew	Józef	plk	16 II 1988–30 VI 1989
Perliceusz Alojzy	Jan	plk	1 VIII 1989–18 IV 1990
Młynarski Józef <sup>1</sup>	Piotr	ppłk	p.o. 19 IV–5 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Dyszy Adolf	Bronisław	plk	1 VI 1975–20 XI 1983
Perliceusz Alojzy	Jan	plk	21 XI 1983–31 VII 1989
Zając Jarosław	Jan	mjr/ppłk	1 IX 1989–2 V 1990
Gałwa Jan	Kazimierz	mjr/ppłk	p.o. 2 V–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Gulbas Jan	Jan	ppłk/plk	1 VI 1975–15 V 1988
Gałwa Jan	Kazimierz	kpt./mjr	1 VI 1988–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Maj Jerzy	Franciszek	kpt.	1 VI 1975–15 V 1976
Pabich Jan	Józef	por.	1 X 1977–30 XI 1978
Maj Jerzy	Franciszek	mjr	16 II–15 X 1979
Cienkowski Ireneusz	Stefan	kpt./mjr	16 X 1979–30 IV 1985
Gałwa Jan	Kazimierz	kpt./mjr	1 V 1985–31 V 1988
Perliceusz Zbigniew	Alojzy	por.	p.o. 1 VII–30 IX 1988 1 X 1988–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dzwonkowski Zdzisław	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1979
Kalinowski Marian	Jan	mjr/plk	1 VII 1979–30 VI 1985
Sadziński Stanisław	Piotr	mjr/ppłk	1 VIII 1985–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wróbel Marian	Jan	kpt.	1 VI 1975–15 V 1976
Kalinowski Marian	Jan	kpt./mjr	1 IV 1976–30 VI 1979
Maj Jerzy	Franciszek	kpt.	16 V 1976–15 II 1979
Sadziński Stanisław	Piotr	mjr	16 XII 1982–31 VII 1985
Kwieciński Jan	Marian	por.	16 VIII 1985–15 VI 1989
Socik Jerzy	Edward	por./kpt.	p.o. 1 XII 1988–15 VI 1989 16 VI–31 X 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy naczelnik Wydziału Kryminalnego WUSW.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Dzwonkowski Zdzisław	Władysław	mjr/ppłk	1 VII 1979–5 XI 1988
Meszczyk Jan	Kazimierz	kpt.	1 XII 1988–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Sadziński Stanisław	Piotr	mjr	1 VIII 1979–15 XII 1982
Półbratę Jan	Józef	kpt./ppłk	16 XI 1979–31 VIII 1985
Smoczyński Stanisław	Józef	kpt.	16 III 1982–31 III 1983
Meszczyk Jan	Kazimierz	kpt.	1 XI 1985–15 XII 1987
Karkusiewicz Henryk	Franciszek	kpt.	p.o. 1–31 I 1988
			1 II–30 IV 1988
Kusiak Zbigniew	Kazimierz	por./kpt.	16 V 1988–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Peda Ryszard	Jan	ppłk/plk	1 VI 1975–31 V 1977
Chorąży Aleksander	Maksymilian	por./mjr	1 XII 1978–15 II 1985
Banaszak Józef	Marcin	mjr/ppłk	16 I 1986–30 XI 1987
Chorąży Aleksander	Maksymilian	mjr/ppłk	16 XII 1987–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Dąbrowski Sergiusz	Józef	kpt./mjr	1 III 1979–31 X 1985
Banaszak Józef	Marcin	kpt./mjr	1 VI 1981–31 III 1983
Libusz Zdzisław	Jan	por./kpt.	1 XI 1985–31 X 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Chorąży Aleksander	Maksymilian	mjr	16 II 1985–15 XII 1987
Meszczyk Jan	Kazimierz	kpt.	16 XII 1987–30 XI 1988
Łubowski Marian	Feliks	kpt.	p.o. 1 II–15 VI 1989
			16 VI–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Trzeciecki Wojciech	Stefan	kpt./mjr	1 V 1985–31 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Kwieciński Jan	Marian	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Socik Jerzy	Edward	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Meszczyk Jan	Kazimierz	kpt./mjr	1 XI 1989–31 VII 1990

Zastępcy naczelnika			
Łubowski Marian	Feliks	kpt./mjr	16 XII 1989–5 III 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Chorąży Aleksander	Maksymilian	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Libusz Zdzisław	Jan	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Wysocki Mieczysław	Roman	ppłk	1 VI 1975–14 XI 1977
Adamski Adam	Jan	ppłk	15 XI 1977–30 IX 1981
Adaczyński Piotr	Ignacy	kpt./mjr	1 XI 1981–25 I 1986
Kossarzecki Franciszek	Stanisław	kpt.	p.o. 1 II–30 IV 1986
		kpt./mjr	1 VI 1986–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Serwa Andrzej	Władysław	por.	1 IX 1986–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Dziewierski Edmund	Władysław	mjr/ppłk	p.o. 1 VI 1975–31 I 1976
			1 II 1976–30 VI 1980
Zając Jarosław	Jan	kpt.	1 VII 1980–31 VII 1982
Zastępcy naczelnika			
Dziewierski Edmund	Władysław	mjr	1 VI 1975–31 I 1976
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Olczak Stanisław	Stanisław	kpt./mjr	p.o. 1 VI 1975–31 XII 1977
			1 I 1978–13 I 1980
Wałasiewicz Zygmunt	Zygmunt	kpt.	1 II 1980–30 VI 1982
Foryś Adolf	Józef	mjr	p.o. 16 XII 1989–26 III 1990
Wodecka Teresa	Stanisław	st. chor.	p.o. 27 III–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Olczak Stanisław	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–31 XII 1977
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Witkowski Stanisław	Franciszek	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VII 1982
Zastępcy naczelnika			
Jańczak Jerzy	Franciszek	kpt./mjr	1 X 1977–31 VII 1982

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Jakubik Marian	Tymoteusz	mjr/plk	1 VI 1975–15 I 1979
Wróbel Marian	Jan	kpt./mjr	16 I 1979–31 VII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Witkowski Stanisław	Franciszek	ppłk	1 VIII–15 XII 1982
Zając Jarosław	Jan	kpt.	15 XII 1982–31 VIII 1989
Zastępcy naczelnika			
Zając Jarosław	Jan	kpt.	1 VIII–14 XII 1982
Jańczak Jerzy	Franciszek	mjr	1 II 1983–15 VI 1987
Foryś Adolf	Józef	kpt./mjr	16 VI 1987–15 XII 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Kowalski Jan	Stefan	kpt.	1 VIII 1982–31 III 1983
Leksiński Ludwik	Ludwik	por./kpt.	1 IV 1983–30 XI 1988
Gasik Andrzej	Stanisław	kpt.	1988–15 XII 1989
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Leksiński Ludwik	Ludwik	por.	16 VIII 1982–31 III 1983
Zawadzki Marian	Stefan	por./kpt.	1 VI 1983–28 II 1986
Foryś Adolf	Józef	kpt.	1 III 1986–15 VI 1987
Wasilewski Waldemar	Jan	por./kpt.	15 VIII 1987–15 XII 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Ptak Wiesław	Edmund	chor./chor. szt.	p.o. 1–31 III 1983
			1 IV 1983–15 XII 1989
Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Foryś Adolf	Józef	kpt.	1 I–31 VII 1983
Mietelski Józef	Jan	por./kpt.	p.o. 1 IX–31 X 1983
			1 XI 1983–31 X 1986
Musiał Jerzy	Czesław	por.	16 XII 1986–15 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Kuźnikowski Wacław	Stanisław	kpt.	1 VI 1975–28 II 1977
Kozłowski Zygmunt	Stanisław	mjr/ppłk	1 III 1977–31 VII 1987
Zawadzki Marian	Stefan	kpt./mjr	1 IX 1987–31 VII 1990



Zastępcy naczelnika			
Kozłowski Zygmunt	Stanisław	kpt./mjr	1 VIII 1975–28 II 1977
Zajac Jarosław	Jan	por./kpt.	1 III 1977–30 XI 1979
Więtczak Włodzimierz	Jan	kpt.	1 XII 1979–31 IV 1983
Łukasik Leszek	Jerzy	kpt.	
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Wysokiński Witold	Bolesław	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1985
Świtatcz Janusz	Antoni	ppor./por.	1 XII 1985–14 VII 1988
Pawelczyk Julian	Mieczysław	ppor./por.	1 VIII 1988–
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Piechota Adam	Edward	mjr	16 I 1985–16 VII 1986
Cienkowski Ireneusz	Stefan	mjr/plk	1 IX 1986–5 III 1990
Inspektorat I			
Kierownicy			
Sosnowski Zdzisław	Stanisław	kpt.	16 XII 1989–31 VII 1990
Inspektorat 2			
Kierownicy			
Kwieciński Jan	Marian	por./kpt.	p.o. 1 XII 1988–31 V 1989
			1 VI–31 X 1989
Zastępcy kierownika			
Leksiński Ludwik	Ludwik	kpt.	1 XII 1988–31 X 1989

### Terenowe jednostki SB w województwie piotrkowskim

<b>Nazwisko i imię</b>	<b>Imię ojca</b>	<b>Stopień służbowy</b>	<b>Czas pełnienia funkcji</b>
<b>KM MO/RUSW w Belchatowie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Ryczkowski Jerzy	Leon	ppor.	p.o. 1 IV–30 VI 1983
Foryś Adolf	Józef	kpt.	1 VIII 1983–14 XII 1984
Banaszak Józef	Marian	mjr	p.o. 15 XII 1984–15 I 1985
Patorski Roman	Antoni	kpt./mjr	16 I 1985–31 I 1990
<b>Wydział V RUSW w Belchatowie</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Smolarek Henryk	Władysław	kpt.	16 V 1988–31 X 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szczęski Henryk	Władysław	kpt.	16 V 1988–31 X 1989
<b>Komisariat MO/RUSW w Opocznie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Łach Stefan	Józef	mjr/ppłk	1 IV 1983–30 VI 1988
Sekulski Zenon	Władysław	ppor./por.	1 VII 1988–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Piotrkowie Trybunalskim</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Smoczyński Stanisław	Józef	mjr/ppłk	1 IV 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Radomsku</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kowalski Jan	Stefan	kpt./ppłk	1 IV 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Tomaszowie Mazowieckim</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Więtczak Włodzimierz	Jan	mjr/ppłk	1 IV 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Marek Jasiński, Leszek Próchniak*

## WOJEWÓDZTWO PŁOCKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Płocku</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Dudkiewicz Tadeusz <sup>1</sup>	Franciszek	plk	1 VI 1975–23 X 1988
Dobrogoszcz Stanisław	Wacław	plk	24 X 1988–16 III 1990
Książkiewicz Maciej <sup>2</sup>	Ignacy	plk	p.o. 23 III–5 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Roter Czesław	Mieczysław	plk	1 VI 1975–28 II 1978
Dobrogoszcz Stanisław	Wacław	plk	1 III 1978–23 X 1988
Sikorski Zenon	Stanisław	plk	24 X 1988–8 II 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Okulski Henryk	Stanisław	por./kpt.	1 VI 1975–13 III 1976
Luterek Stanisław	Feliks	mjr	1 V 1976–
Makocki Jerzy	Stanisław	mjr/ppłk	1 IV 1979–31 X 1980
Iwaskiewicz Jarosław	Wacław	kpt./mjr	1 XI 1980–30 XI 1984
Straszyński Marian	Zenon	kpt./mjr	16 IV 1985–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Luterek Stanisław	Feliks	mjr	1 VI 1975–1 V 1976
Makocki Jerzy	Stanisław	mjr	1 V–1 VII 1976
Koralewski Stefan	Jan	por.	1 VII 1977–1 XII 1979
Iwaskiewicz Jarosław	Wacław	kpt.	1 III–1 XI 1980
Król Leszek	Henryk	por./kpt.	1 I 1981–1 IX 1985
Brukman Sylwester	Edward	kpt.	16 II 1986–16 II 1988
Mazur Andrzej	Stanisław	kpt.	1 IX 1988–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Konarzewski Andrzej	Kazimierz	kpt./mjr	1 VI 1975–13 X 1977
Pisarski Jerzy	Zygmunt	mjr/ppłk	15 XII 1977–31 XII 1981
Koralewski Stefan	Jan	kpt.	1 I 1982–31 XII 1985
Sobański Zygmunt	Stanisław	kpt./mjr	1 I 1986–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Piotrowski Andrzej	Bolesław	por./kpt.	1 VI 1975–30 VI 1979
Lemanowicz Andrzej	Wacław	por./kpt.	1 III 1983–16 III 1985
Strzelec Jan	Edward	kpt./mjr	1 XII 1985–1 XI 1989

<sup>1</sup> W Wydziale Kadr błędnie zapisywany jako Dutkiewicz.

<sup>2</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. administracyjno-gospodarczych.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Piotrowski Andrzej	Bolesław	kpt./ppłk	1 VIII 1979–9 VIII 1988
Dembowski Wiesław	Zdzisław	kpt.	28 III–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Piotrowski Andrzej	Bolesław	kpt.	1–31 VII 1979
Dybiec Zbigniew	Eugeniusz	mjr	1 XII 1981–1 XII 1985
Gromadziński Zygmunt	Piotr	por./kpt.	p.o. 1 VII 1982–31 III 1983
Sobański Zygmunt	Stanisław	por./kpt.	1 IV 1983–30 XI 1985
Mazur Andrzej	Stanisław	ppor./por.	1 XII 1985–31 VIII 1988
Pęcherzewski Leszek	Bronisław	kpt.	1 IX 1988–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Sikorski Zenon	Stanisław	kpt./ppłk	1 VI 1975–1 XI 1981
Pisarski Jerzy	Zygmunt	ppłk/plk	1 I 1982–15 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Pisarski Jerzy	Zygmunt	mjr	1 VI 1975–15 XII 1977
Świerczewski Jan	Bolesław	kpt./mjr	1 VI 1978–16 IV 1983
Murawski Jan	Stanisław	kpt./mjr	16 VI 1981–28 II 1985
Rogowicz Marian	Eugeniusz	por.	p.o. 1 III–30 IX 1985
		por./kpt.	1 X 1985–30 IX 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Murawski Jan	Stanisław	mjr/ppłk	1 III 1985–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Stołowski Jerzy <sup>3</sup>	Antoni	por./kpt.	16 II 1986–16 II 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Sobański Zygmunt	Stanisław	mjr	1 XI 1989–30 IV 1990
Zastępcy naczelnika			
Strzelec Jan	Edward	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Dembowski Wiesław	Zdzisław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Pęcherzewski Leszek	Bronisław	kpt.	1 XI 1989–1 II 1990

<sup>3</sup> Zawieszony w czynnościach służbowych 27 XII 1988 r.

Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Zarzycki Szymon	Zygmunt	por.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Żukowski Grzegorz	Jerzy	por.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Danis Jerzy	Bolesław	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 IV 1980
Świerczyński Kazimierz	Józef	kpt./ppłk	1 V 1980–15 XII 1985
Furmański Włodzimierz	Zdzisław	kpt./mjr	16 XII 1985–16 VIII 1989
Żmijewski Bogdan	Mieczysław	kpt.	p.o. 1 IX 1989–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Chromiec Jan	Stefan	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1980
Zieliński Kazimierz	Jan	kpt./mjr	1 IX 1980–30 XI 1984
Iwaskiewicz Jarosław	Wacław	mjr/ppłk	1 XII 1984–30 XI 1989
Dybiec Zbigniew	Eugeniusz	ppłk	1 XII 1989–12 III 1990
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Szczec Edward	Wacław	ppłk/plk	1 VI 1975–15 IV 1979
Strawczyński Andrzej	Karol	kpt./mjr	1 VIII 1979–30 IV 1981
Konarzewski Andrzej	Kazimierz	ppłk	1 V 1981–30 XI 1984
Skulski Zbigniew	Zygmunt	mjr	1 I 1986–6 III 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Znyk Piotr	Marian	ppor./por.	1 VI 1975–30 IV 1977
Przeniczny Waldemar	Stanisław	mjr/ppłk	1 V 1977–30 IX 1982
Czaiński Andrzej	Michał	kpt./mjr	1 III 1983–30 XI 1985
Dybiec Zbigniew	Eugeniusz	mjr/ppłk	1 XII 1985–1 XII 1989
Piecychna Zdzisław	Mieczysław	kpt.	1 XII 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Czaiński Andrzej	Michał	por./kpt.	1 XI 1978–28 II 1983
Piecychna Zdzisław	Mieczysław	por./kpt.	1 III 1983–30 XI 1989
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Kubiak Stanisław	Michał	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 IV 1983
Kopyciński Leszek	Jan	kpt./mjr	16 IV 1983–16 VI 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jednaszewski Zbigniew	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 VI 1976
Makocki Jerzy	Stanisław	mjr	1 VII 1976–1 IV 1979
Strawczyński Andrzej	Karol	mjr/ppłk	1 V 1981–8 VIII 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Czajkowski Jan	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–5 VII 1981
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Rutecki Roman Kamil	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–14 IV 1983
Sobczyński Bolesław	Władysław	por./kpt.	16 IV 1983–8 VIII 1989
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kuciński Władysław	Władysław	mjr/ppłk	1 VI 1985–8 VIII 1989
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Mantay Jarosław	Jerzy	mjr	p.o. 16 I–4 IV 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie płockim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Gostyninie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/zastępcy szefa ds. SB</b>			
Rutecki Roman Kamil	Józef	mjr	15 IV 1983–31 VIII 1985
Król Leszek	Henryk	kpt.	1 IX 1985–30 IV 1989
Wąkowiak Stanisław	Władysław	por./kpt.	1 V–1 VII 1989
Dryńkowski Marian Maciej	Zygmunt	kpt.	1 VIII 1989–15 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Kutnie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kubiak Stanisław	Michał	ppłk/płk	15 IV 1983–30 VI 1988
Jakubowski Waldemar	Bogusław	por.	1 VII 1988–14 I 1990

<b>Komisariat MO/RUSW w Łęczycy</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Lesiak Leszek	Jan	por./kpt.	1 IV 1983–15 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Sierpcu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Gromadziński Zygmunt	Piotr	kpt.	1 IV–16 VII 1983
Dembowski Wiesław	Zdzisław	por.	1983–1985
Stręciwilk Krzysztof Andrzej	Stanisław	por.	p.o. 16 V–30 IX 1985
		kpt.	1 X 1985–15 I 1990

*Opracowanie: Jacek Pawłowicz*

## WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Poznaniu</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Zaszkiewicz Henryk	Franciszek	plk	1 VI 1975–31 III 1983
Stocki Zdzisław	Józef	plk	1 IV 1983–6 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kamiński Bernard	Antoni	ppłk/plk	1 VI 1975–3 VI 1984
Trzybiński Adam	Józef	ppłk/plk	1 II 1976–20 II 1981
Daroszewski Zenon	Tadeusz	plk	1 III 1981–1 XII 1983
Chęciński Mieczysław <sup>1</sup>	Tadeusz	ppłk/plk	16 XII 1983–14 I 1988
Szych Franciszek	Jan	ppłk/plk	1 VIII 1984–31 III 1990
Drynda Zenon	Augustyn	plk	14 III 1988–31 III 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Gorzyński Roman	Sylwester	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 IV 1985
Sobisiak Wojciech	Mieczysław	mjr/ppłk	1 II 1986–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Sosiński Edmund	Adam	por./kpt.	1 VI 1975–1 X 1976
Szych Franciszek	Jan	por./mjr	1 VI 1975–1 IV 1983
Kuligowski Tadeusz	Klemens	kpt./mjr	1 X 1976–15 XI 1986
Sobisiak Wojciech	Mieczysław	kpt./mjr	1 X 1978–1 II 1986
Wandachowicz Marian	Antoni	mjr	1 II 1987–5 IV 1990
Kolado Tadeusz <sup>2</sup>	Antoni	kpt./mjr	16 V 1989–31 VII 1990
Pilarski Andrzej	Władysław	mjr	16 VI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Siejek Jerzy	Feliks	kpt.	1 VI 1975–22 XII 1980
Górny Karol	Walenty	mjr/ppłk	1 II 1981–1 X 1982
Szych Franciszek	Jan	mjr/ppłk	1 IV 1983–1 VIII 1984
Sosiński Edmund	Adam	mjr/ppłk	1 I 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Dworecki Alojzy	Czesław	kpt./mjr	1 VI 1975–11 X 1977–
Górny Karol	Walenty	kpt./mjr	1 VI 1975–1 II 1981
Dudziak Aleksander <sup>3</sup>	Stanisław	kpt./mjr	1 I 1978–1 IX 1983
Ziomek Kazimierz	Franciszek	kpt./mjr	1 III 1981–1 VII 1982

<sup>1</sup> W 1974–1975 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie. 10 IX 1986–10 I 1987 r. p.o. zastępca szefa Służby Bezpieczeństwa MSW w Warszawie.

<sup>2</sup> W 1982–1983 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>3</sup> W 1982 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.



Stępniewski Zbigniew	Jan	mjr	16 XII 1982–15 VII 1986
Sawczak Włodzimierz	Aleksander	mjr	1 IX 1983–1 I 1989
Tomkowiak Roman	Stanisław	kpt./mjr	16 VII 1986–1 XI 1989
Michalak Mieczysław	Adam	kpt./mjr	1 IV–1 XI 1989
<b>Wydział III-1</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Górny Karol	Walenty	ppłk	1 X 1982–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Ziomek Kazimierz	Franciszek	mjr	1 VII 1982–15 VIII 1989
Dudziak Aleksander <sup>4</sup>	Stanisław	mjr	1 IX 1983–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Chęciński Mieczysław	Tadeusz	kpt./ppłk	1 VI 1975–16 XII 1983
Krasicki Ryszard	Aleksy	mjr/ppłk	1 V 1984–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Portala Henryk	Feliks	mjr	1 VI 1975–16 V 1976
Czarnecki Czesław <sup>5</sup>	Józef	mjr	1 VI 1975–1 III 1977
Falborski Zdzisław	Czesław	kpt./mjr	1 IX 1976–1 VI 1984
Krasicki Ryszard	Aleksy	por./mjr	23 V 1977–1 V 1984
Czarnecki Czesław	Józef	mjr	1 VIII–31 XII 1979
Judkowiak Henryk	Ignacy	kpt.	1 X 1982–1 II 1985
Żuchowski Edward	Antoni	kpt./mjr	1 XI 1984–1 XI 1989
Woźniak Paweł	Czesław	por./kpt.	16 IV 1985–1 XI 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kamiński Henryk	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 III 1976
Giera Edward <sup>6</sup>	Karol	ppłk	16 V 1976–30 IX 1980
			1 II 1981–16 III 1985
Malak Marian	Ignacy	mjr/ppłk	1 V 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Giera Edward	Karol	mjr/ppłk	1 VI 1975–16 V 1976
Łuczak Edmund	Michał	mjr	1 VI 1975–30 V 1977
Sosiński Edmund	Adam	kpt./mjr	1 X 1976–1 I 1985
Malak Marian	Ignacy	kpt./mjr	1 VIII 1977–1 V 1985
Szczepanik Andrzej <sup>7</sup>	Franciszek	por./kpt.	1 VII 1981–1 III 1983
Sawczak Włodzimierz	Aleksander	kpt./mjr	1 VII 1981–1 IX 1983
Hybs Andrzej	Paweł	kpt./mjr	16 IX 1985–1 XI 1989

<sup>4</sup> 16 III–1 XII 1988 r. oddelegowany czasowo do pełnienia obowiązków służbowych w Wydziale III – zastępował naczelnika.

<sup>5</sup> 1 III 1977 r. został skierowany do Grupy Operacyjnej Departamentu IIIA w NRD.

<sup>6</sup> 1 IX–31 XII 1980 r. oddelegowany do KW MO w Rzeszowie.

<sup>7</sup> Kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IV w Gnieźnie na etacie zastępcy naczelnika wydziału.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Giera Edward	Karol	ppłk	16 III 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szłapka Konrad	Edmund	por./kpt.	1 IV 1985–1 XI 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sosiński Edmund	Adam	ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
Michalak Mieczysław	Adam	mjr	p.o. 31 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Tomkowiak Roman	Stanisław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Krasicki Ryszard	Aleksy	ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szłapka Konrad	Edmund	kpt.	1 XI 1989–13 VII 1990
Żuchowski Edward	Antoni	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sawczak Włodzimierz	Aleksander	ppłk	1 XII 1989–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Michalak Mieczysław	Adam	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jeleń Bogdan <sup>8</sup>	Kazimierz	ppłk/plk	1 VI 1975–20 X 1985
			2 XI 1985–15 III 1990
Kamieński Jerzy	Stanisław	ppłk	p.o. 15 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Jaśkiewicz Bolesław	Teodor	mjr	1 VI 1975–1 XII 1986
Kamieński Jerzy	Stanisław	ppłk	1 XII 1986–15 III 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Marciniak Czesław	Wojciech	ppłk	1 VI 1975–31 X 1976
Musielak Franciszek	Jan	mjr/plk	1 III 1977–30 VI 1984
Falborski Zdzisław	Czesław	mjr/ppłk	1 VI 1984–31 VII 1990

<sup>8</sup> 20 X–2 XI 1985 r. oddelegowany do pracy w Grupie Operacyjnej Departamentu V w ZSRR. Zrezygnował, ponieważ nie zdawał sobie sprawy „z trudności przystosowania się” do panujących tam warunków.

Zastępcy naczelnika			
Musielak Franciszek	Jan	mjr	1 VI 1975–1 III 1977
Walczak Jerzy	Franciszek	mjr	1 VI 1975–4 VII 1977
Andrzejewski Józef	Józef	kpt./mjr	16 V 1977–31 VII 1985
Niebudek Stanisław	Antoni	kpt./mjr	15 X 1977–31 VII 1990
Stadnik Krzysztof <sup>9</sup>	Stanisław	mjr	16 IX 1985–31 VII 1990
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Forycki Stefan	Franciszek	ppłk /płk	1 VI 1975–30 VI 1977
Dworecki Alojzy	Czesław	mjr/ppłk	–4 I 1978–15 IX 1987
Nowicki Zdzisław	Konrad	ppłk	15 IX 1987–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Grzelak Marian	Franciszek	kpt./ppłk	1 VI 1975–7 VI 1987
Grabianowski Zdzisław	Kazimierz	kpt./mjr	1 I 1988–4 IV 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Kut Bonifacy	Franciszek	ppłk	1 VI 1975–4 VII 1977
Szczepaniak Ryszard	Aleksander	mjr/ppłk	1 VII 1977–1 II 1986
Moder Tadeusz	Jan	mjr/ppłk	p.o. 1 II–1 VII 1986
			1 VII 1986–1 I 1990
Szczepaniak Ryszard	Aleksander	mjr/ppłk	1 I–31 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Szczepaniak Ryszard	Aleksander	mjr	1 VI 1975–1 VII 1977
Moder Tadeusz	Jan	kpt./mjr	5 IV 1978–1 VII 1986
Januszewski Jarosław	Alfons	kpt.	1 VII 1986–31 VII 1990
Piskorek Ryszard	Władysław	kpt.	16 IV–31 VII 1990
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Roczek Czesław	Feliks	ppłk	1 VI 1975–16 VI 1989
Zastępcy naczelnika			
Pilarski Andrzej	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1975–16 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Szwagierczak Ryszard	Stanisław	ppłk	1 VI–10 IX 1975
Wolski Bronisław <sup>10</sup>	Józef	mjr/ppłk	1 X 1975–8 VIII 1979

<sup>9</sup> W 1986 r. ukończył dwumiesięczny Wyższy Kurs Obserwacji KGB w Leningradzie.

<sup>10</sup> Zmarł 8 VIII 1979 r.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Miętkiewicz Edward	Czesław	mjr/ppłk	1 XI 1979–1 XI 1981
Nowicki Zdzisław	Konrad	mjr/ppłk	1 I 1982–15 IX 1987
Grobelny Kazimierz	Józef	mjr/ppłk	15 IX 1987–31 III 1990
Śmieszek Władysław	b.d.	kpt.	31 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wolski Bronisław	Józef	mjr	1 VI–1 X 1975
Nowicki Zdzisław	Konrad	kpt./mjr	1 XII 1975–1 I 1982
Grobelny Kazimierz	Józef	mjr	1 IV 1982–15 IX 1987
Baranek Arkadiusz	Alfons	kpt.	16 XI 1987–31 III 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Nawrot Eugeniusz <sup>11</sup>	Wojciech	por./mjr	1 VI 1975–28 I 1988
Ciszewski Bronisław	Sylwester	mjr	p.o. 4 XII 1987–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wieczorek Zdzisław	Władysław	plk	1 II 1985–2 III 1987
Judkowiak Henryk	Ignacy	kpt./mjr	1 VI 1987–31 III 1990
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Strzelec Bolesław	Szczepan	plk	1 VII 1983–15 III 1990
<b>Inspektorat 2</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Sawczak Włodzimierz	Aleksander	ppłk	1 I–1 XII 1989
<b>Zastępcy kierownika</b>			
Roczek Czesław	Feliks	ppłk	16 VI–1 XI 1989
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Trznadlewski Bolesław	Władysław	ppłk/plk	1 VI 1975–30 VI 1978
Trawkowski Zygmunt	Antoni	mjr/plk	1 XII 1978–14 IX 1987
Szczepankiewicz Wojciech	Czesław	mjr	1 IX 1987–1 XI 1989

<sup>11</sup> Zmarł 28 I 1988 r.

## Terenowe jednostki SB w województwie poznańskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Gnieźnie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Szczepanik Andrzej	Franciszek	por./kpt.	1 III 1983–1 II 1988
Wróblewski Ireneusz	Czesław	por.	p.o. 9 IX 1987–16 III 1988 16 III 1988–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Nowym Tomysłu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Chocieszyński Tadeusz	Ludwik	ppor./kpt.	1 III 1983–15 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Obornikach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Eitner Grzegorz	Jan	kpt./mjr	1 III 1983–16 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Szamotulach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Bartoszewski Marian	Roman	kpt./mjr	1 III 1983–16 IX 1987
Worwąg Marek	Tadeusz	kpt.	16 IX 1987–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Śremie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Nowak Sylwester	Bolesław	mjr	V 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Środzie Wielkopolskiej</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Schneider Jerzy	Adam	kpt./mjr	1 III 1983–16 I 1990
<b>KM MO/RUSW we Wrześni</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Chudziński Lechosław	Franciszek	kpt./mjr	1 III 1983–16 I 1990

*Opracowanie: Przemysław Zwiernik; współpraca: Jan Miłosz, Anna Skupień*

## WOJEWÓDZTWO PRZEMYSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Przemyślu</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Karaś Józef	Tomasz	plk	1 VI 1975–15 XII 1986
Żak Jan	Marcin	plk	16 XII 1986–12 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Owczarek Bogumił	Zygmunt	ppłk/plk	1 VI 1975–30 VI 1978
Perliceusz Alojzy	Jan	ppłk/plk	1 VII 1978–20 XI 1983
Dmytrzak Czesław	Józef	ppłk/plk	1 I 1984–31 VIII 1989
Chrząszcz Zdzisław	Karol	ppłk	1 X 1989–6 II 1990
Maksim Władysław	Władysław	mjr	p.o. 5 III–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sala Edward	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–15 I 1985
Chrząszcz Zdzisław	Karol	mjr	1 XII 1985–30 VI 1987
Maksim Władysław	Władysław	mjr	p.o. 1 IV 1989–31 I 1990 1 II–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Sołtysiak Józef	Józef	kpt.	1 VI–15 XII 1975
Pelc Józef	Stanisław	kpt.	16 III 1976–15 VIII 1981
Ruszel Józef	Jan	kpt./mjr	1 XI 1981–15 III 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Karp Adolf	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1979
Czuchra Stanisław	Józef	ppłk	16 III 1980–3 XI 1983
Stępień Tadeusz	Stefan	por./mjr	16 III 1984–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Czuchra Stanisław	Józef	kpt.	1 VI 1975–15 III 1980
Cyrano Edward	Józef	ppor./kpt.	1 VIII 1981–23 III 1988
Kozek Bogusław	Józef	kpt.	p.o. 1 VII 1988–14 I 1989 15 I–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Karp Adolf	Józef	mjr	1 VII 1979–28 II 1985
Pelc Jan	Wojciech	plk	16 IX 1985–30 XI 1988
Bobiński Krzysztof	Aleksander	mjr	p.o. 1 XII 1988–31 X 1989

Zastępcy naczelnika			
Bobiński Krzysztof	Aleksander	por./mjr	16 XI 1980–30 XI 1988
Kazimierz Józef	Tadeusz	por./kpt.	p.o. 1 XII 1988–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Śliwa Marian	Czesław	kpt./ppłk	1 VI 1975–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Kuligowski Tadeusz	Jan	mjr	1 VI 1975–15 IV 1980
Stępień Tadeusz	Stefan	ppor./por.	17 VI 1980–15 III 1984
Czerski Jan	Wojciech	kpt./mjr	1 IX 1980–31 VII 1989
Rempoła Edward	Jan	kpt./mjr	16 VI 1981–31 XII 1984
Wydział VI			
Naczelnicy			
Buczkowski Michał	Stanisław	kpt./mjr	15 IV 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Rempoła Edward	Jan	mjr	1 I 1985–31 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Stępień Tadeusz	Stefan	mjr	p.o. 27–31 X 1989
			1 XI 1989–15 III 1990
Krupa Roman	Tadeusz	kpt.	p.o. 15 III–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Kozek Bogusław	Józef	kpt.	p.o. 27–31 X 1989
			1 XI 1989–28 II 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Buczkowski Michał	Stanisław	mjr	p.o. 27–31 X 1989
			1 XI 1989–20 III 1990
Olchowy Jan	Kazimierz	kpt.	p.o. 20 III–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Rempoła Edward	Jan	mjr	p.o. 27–31 X 1989
			1 XI 1989–15 III 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Bobiński Krzysztof	Aleksander	mjr	p.o. 1 XI 1989–31 I 1990
			1 II–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Kazimierz Józef	Tadeusz	kpt.	p.o. 27 X 1989–15 I 1990
Ząbkiewicz Jerzy	Ludwik	mjr	1 II–31 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Skubicki Fryderyk	Stanisław	kpt./ppłk	1 VI 1975–15 IV 1989
Kurek Ryszard	Antoni	kpt.	p.o. 16 V 1989–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Nowicki Edward	Wojciech	kpt./plk	1 VI 1975–20 VII 1990
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Granatowski Józef	Paweł	kpt./mjr	p.o. 16 VII 1975–31 V 1978
Pałac Józef	Florian	por./kpt.	p.o. 1 VI 1978–15 III 1980
Rożek Jerzy	Włodzimierz	mjr/ppłk	16 III 1980–30 IV 1984
Weryk Czesław	Stanisław	mjr/ppłk	1 IX 1984–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Granatowski Józef	Paweł	kpt./mjr	16 VII 1975–31 V 1978
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Lech Stefan	Franciszek	kpt./mjr	1 VI 1975–31 VII 1977
Lipski Jerzy	Jan	mjr	1 VIII 1977–30 IV 1983
Rachwał Tadeusz	Franciszek	mjr	1 X 1983–15 V 1986
Widera Krystian	Herbert	por.	1 II 1987–28 II 1989
Kupiszewski Ludwik	Franciszek	mjr/ppłk	p.o. 1 V 1989–31 I 1990
			1 II–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Rachwał Tadeusz	Franciszek	kpt.	1 VIII 1979–30 IX 1983
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Grądzki Edward	b.d., Maria	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1981
Pelc Józef	Stanisław	mjr/ppłk	16 VIII 1981–15 VII 1987
Rudnicki Tadeusz	Tadeusz	kpt./mjr	16 VII 1987–15 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Pięta Stanisław	Jan	ppłk	1 VI 1975–15 IV 1980
Kuligowski Tadeusz	Jan	mjr/ppłk	16 IV 1980–15 XI 1983
Wojciechowski Mieczysław	Stanisław	kpt./mjr	1 XII 1983–15 III 1990
Michalik Zdzisław	Konrad	por.	p.o. 15 III–31 VII 1990



Zastępcy naczelnika			
Syzdek Stanisław	Władysław	kpt.	1 VI 1975–15 III 1980
Wojciechowski Mieczysław	Stanisław	por./kpt.	p.o. 1 VII 1980–30 IV 1981
			1 V 1981–30 XI 1983
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Małecki Stanisław	Józef	por./mjr	1 VI 1975–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Długosz Janusz	Franciszek	por./kpt.	16 I 1985–28 II 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie przemyskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KM MO/RUSW w Jarosławiu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Ząbkiewicz Jerzy	Ludwik	por./mjr	16 V 1983–15 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Lubaczowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Rokosz Ziemowit	Karol	kpt./mjr	16 V 1983–15 I 1990
RUSW w Przemyśle			
Zastępcy szefa ds. SB			
Czerski Jan	Wojciech	mjr	p.o. 1 VIII–15 XII 1989
			16 XII 1989–15 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Przeworsku			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Czerski Jan	Wojciech	kpt.	p.o. 1 VI–31 X 1983
Mruk Stanisław	Józef	kpt./mjr	1 XI 1983–30 XI 1987
Gancarz Zdzisław	Bronisław	por./kpt.	p.o. 1 XII 1987–28 II 1988
			1 III 1988–15 I 1990

*Opracowanie: Dariusz Byszuk, Dariusz Iwaneczko, Zbigniew Nawrocki*

## WOJEWÓDZTWO RADOMSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Radomiu</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Mozgawa Marian	Jan	plk	1 VI 1975–17 III 1981
Otlowski Kazimierz	Franciszek	plk	18 III 1981–15 V 1982
Walczyński Henryk	Stanisław	mjr/plk	16 V 1982–18 I 1988
Maj Jerzy	Franciszek	plk	19 I 1988–27 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Szczygieł Tadeusz	Stanisław	plk	1 VI 1975–15 II 1980
Śledź Kazimierz	Kazimierz	ppłk	15 II 1980–21 VIII 1981
Okraj Jerzy	Błażej	ppłk	p.o. 27 VIII–10 X 1981
Ostapiński Stefan	Józef	plk	10 X 1981–1 XII 1984
Rogalski Mirosław	Tadeusz	ppłk	15 V 1985–18 I 1988
Kopij Antoni	Marcin	ppłk/plk	19 I 1988–10 V 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Chrzęszczyk Kazimierz	Teofil	kpt./mjr	1 VI 1975–1 V 1976–
Skowron Edward	Paweł	ppłk	1 VII 1978–1 IX 1982
Kosiński Napoleon	Stanisław	mjr	1 IX 1982–16 III 1984
Koziak Jan	Józef	kpt./mjr	p.o. 16 III 1984–10 V 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Walczyzna Ludwik	Stanisław	por./kpt.	1 IV 1976–1 X 1982
Motyka Kazimierz	Wojciech	kpt./mjr	1 X 1982–1 XII 1986
Proniewicz Jacek	Wiktor	kpt.	16 V–1 XI 1987
Wołoszyn Edward	Józef	kpt.	16 XII 1987–16 I 1988
Proniewicz Jacek	Wiktor	kpt./mjr	16 I 1988–16 XII 1989–
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Skowron Edward	Paweł	ppłk	1 VI 1975–1 VII 1978
Śledź Kazimierz	Kazimierz	mjr/ppłk	15 V 1977–15 II 1980
Żabiński Tadeusz	Józef	por.	p.o. 1 III 1980–15 V 1985
Parszewski Andrzej	Roman	kpt.	p.o. 5 III–16 X 1985
Konopiński Zenon	Józef	ppłk	1 II 1986–1 IX 1987
Cyba Jerzy	Stanisław	por./kpt.	1 IX 1987–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Zygadło Ryszard	Bolesław	kpt./mjr	1 VI 1975–16 VI 1976
Stępień Roman	Jan	kpt./mjr	1 VIII 1975–1 VII 1979
Szumowski Jerzy	Jan	kpt./mjr	1 VIII 1976–15 VII 1979

Żabiński Tadeusz	Józef	por.	1 VII 1979–1 III 1980
Dąbkowski Tadeusz	Bronisław	por./mjr	25 III 1980–1 XI 1982
Kos Edward	Kazimierz	kpt./mjr	16 X 1982–16 IV 1986
Czapka Marian	Stanisław	mjr	1 XI 1982–1 XII 1983
Parszewski Andrzej	Roman	kpt.	16 II 1984–10 VII 1986
Cyba Jerzy	Stanisław	por.	16 IX 1986–1 IX 1987
Proniewicz Jacek	Wiktor	kpt.	1 XI 1987–16 I 1988
Wołoszyn Edward	Józef	kpt./mjr	16 I 1988–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szumowski Jerzy	Jan	mjr/ppłk	15 VII 1979–24 IX 1986
Jaskólski Zbigniew	Józef	mjr	1 XII 1986–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Socha Jan	Andrzej	kpt./mjr	1 I 1979–1 VII 1986
Jamrozik Tadeusz	Stanisław	kpt./mjr	1 III 1982–15 VII 1983
Jaskólski Zbigniew	Józef	por./kpt.	16 VIII 1983–31 I 1986
Parszewski Andrzej	Roman	kpt.	10 VII 1986–1 IX 1987
Rosłaniec Włodzimierz	Antoni	kpt./mjr	1 IX 1987–1 III 1989–
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Rypiński Ryszard	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1975–14 V 1977
Białoński Wiesław	Adam	ppłk	1 V 1977–15 III 1979
Turczynowski Jan	Tadeusz	ppłk	15 III 1979–16 XII 1987
Wilk Stanisław	Jan	ppor.	p.o. 16 XII 1987–30 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Baranowski Władysław	Stanisław	kpt.	1 VIII–1 XI 1976
Turczynowski Jan	Tadeusz	kpt.	1 XI 1976–15 III 1979
Sztylek Jan	Antoni	por.	1 IV 1979–16 XII 1980
Kos Edward	Kazimierz	kpt.	16 XII 1980–1 VI 1981
Sztylek Jan	Antoni	kpt./mjr	1 VI 1981–30 XI 1989
Jaworski Janusz	Tadeusz	kpt./mjr	1 VII 1981–1 V 1983
Walczyńska Ludwika	Stanisław	kpt.	1 X 1982–30 IV 1983
Wilk Stanisław	Jan	ppor./por.	16 XII 1987–30 XI 1989
<b>Samodzielna Sekcja VI/Wydział VI</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Jaskólski Zbigniew	Józef	kpt.	1 II–1 XII 1986
Zawada Waldemar	Wacław	por./kpt.	1 XII 1986–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Stańczak Tomasz	Kazimierz	kpt.	1 III–31 X 1985
Wójtowicz Stefan	Henryk	por./kpt.	1 IV 1986–15 I 1988
Wojtyś Ryszard	Henryk	kpt.	16 I 1988–30 XI 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Cyba Jerzy	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–1 XII 1989
Wołoszyn Edward	Józef	mjr	1 XII 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Jaskólski Zbigniew	Józef	mjr	1 XI 1989–1 XII 1989
Wojtyś Ryszard	Henryk	kpt.	1 XII 1989–
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Zawada Waldemar	Wacław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Wilk Stanisław	Jan	por.	1 XII 1989–5 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Rojewski Kazimierz	Franciszek	kpt./ppłk	1 VI 1975–16 XII 1983
Zawada Waldemar	Wacław	ppor./por.	p.o. 16 XII 1983–1 II 1986
		por.	1 II–30 IV 1986
Fila Bolesław	Władysław	kpt.	p.o. 1 I–1 IV 1987
			1 IV 1987–16 XII 1989
Zastępcy naczelnika			
Klepaczewski Sylwester	Wojciech	por.	16 VI 1986–
Fila Bolesław	Władysław	por.	1 VIII 1986–1 IV 1987
Lelejko Grzegorz	Stanisław	st. chor./ppor.	1 IV 1988–10 V 1989
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Jeziorowski Stanisław	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1977
Wójtowicz Zenon	Ignacy	mjr	1 X 1977–30 XI 1981
Toczewski Henryk	Bogdan	mjr	–26 VII 1982–1 XII 1989
Motyka Kazimierz	Wojciech	mjr/ppłk	1 XII 1986–31 VII 1990
Pakuła Henryk	Edward	kpt.	p.o. 20 IV–30 VI 1989
Zastępcy naczelnika			
Wójtowicz Zenon	Ignacy	kpt./mjr	16 XII 1976–1 X 1977
Sobieszczański Feliks	Piotr	ppor.	16 XI 1977–6 I 1982–
Kulik Tadeusz	Władysław	por.	1 XI 1982–1 IX 1985
Więclaw Tadeusz	Stefan	kpt./mjr	1 IX 1985–15 VIII 1989
Umięcki Aleksander	Stefan	mjr	1 XII 1989–1 I 1990–

Wydział „C”			
Naczelnicy			
Furmański Władysław	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–1 III 1977
Rypiński Ryszard	Władysław	mjr/plk	15 V 1977–15 X 1989
Michalski Andrzej	Feliks	kpt./mjr	p.o. 3 IV 1989–1 I 1990
Zastępcy naczelnika			
Gałązkiewicz Roch	Stanisław	kpt.	1 IV 1988–1 III 1989–
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Pałka Tadeusz	Michał	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 X 1979
Cieloch Stanisław	Jan	kpt./ppłk	1 XI 1979–31 VII 1986
Żarłok Bogdan	Henryk	kpt./mjr	1 VIII 1986–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Ziemiewicz Czesław	Jan	ppor./por.	–1 X 1977–1 I 1980–
Żarłok Bogdan	Henryk	por./kpt.	1 VIII 1980–1 VIII 1986
Szczepanek Zygmunt	Jan	por./kpt.	1 X 1986–16 XII 1989–
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Marczewski Bogdan	Emilian	kpt./plk	1 VI 1975–30 VI 1987
Umięcki Aleksander	Stefan	kpt./mjr	1 VIII 1987–16 VI 1989
Zastępcy naczelnika			
Gierczak Jan	Józef	por.	1 IV 1988–16 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Gorbacz Roman	Wawrzyniec	kpt./ppłk	1 VI 1975–5 II 1985
Kulik Tadeusz	Władysław	por./kpt.	p.o. 1 IX 1985–1 X 1989–
Zastępcy naczelnika			
Krakowiak Tadeusz	Michał	por./kpt.	1 VI 1975–31 VII 1977
Motyka Kazimierz	Wojciech	por./kpt.	1 III 1978–1 X 1982
Walczyzna Ludwik	Stanisław	kpt.	1 X 1982–19 III 1983
Jaworski Janusz	Tadeusz	mjr	1 V 1983–31 VII 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Telka Zenon	Piotr	por./mjr	1 VI 1975–31 VIII 1980
Furmański Władysław	Józef	ppłk/plk	1 X 1980–22 III 1990
Szoszkiewicz Janusz	Eugeniusz	por.	p.o. 7 VII–1 XI 1987–
Zastępcy kierownika			
Szoszkiewicz Janusz	Eugeniusz	por./kpt.	1 IV 1988–15 IX 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Cebulski Symforian	Jan	mjr/ppłk	1 VI 1985–5 IV 1990
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wawszczak Stanisław	Wincenty	ppłk	–1 IX 1984–1 V 1986

### Terenowe jednostki SB w województwie radomskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Białobrzegach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Grela Ireneusz <sup>1</sup>	Zdzisław	ppor./por.	1 III 1983–31 VIII 1985
Fruba Wiesław	Franciszek	por./kpt.	16 VII 1985–15 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Grójcu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Czarnecki Tadeusz	Stefan	kpt./mjr	1 III 1983–15 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Kozienicach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kozik Edward	Jan	kpt./mjr	1 III 1983–15 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Lipsku</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kawalek Adam	Józef	ppor./por.	1 III 1983–16 XII 1985
Poznański Janusz	Franciszek	kpt./mjr	16 XII 1985–15 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Przysusze</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Dąbrowski Edward	Eugeniusz	por./kpt.	1 III 1983–16 XII 1985
Rosłaniec Włodzimierz	Antoni	kpt.	16 XII 1985–1 IX 1987
Mosek Wiesław	Stanisław	kpt./mjr	1 IX 1987–15 I 1990

<sup>1</sup> 30 IV–30 VIII 1985 r. zawieszony w czynnościach.

<b>Komisariat MO/RUSW w Szydłowcu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kula Stanisław	Józef	kpt.	1 III 1983–31 XII 1985
Kawalek Adam	Józef	por./kpt.	1 I 1986–9 V 1989
Lelejko Grzegorz	Stanisław	ppor.	10 V 1989–15 I 1990
Makowski Marian	Henryk	mjr	16 I 1990–
Lelejko Grzegorz	Stanisław	ppor.	p.o. 16 I–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Zwoleniu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Wilk Stanisław	Jan	chor./ppor.	1 III 1983–16 XII 1987
Słowiński Józef	Kazimierz	ppor./por.	16 XII 1987–15 I 1990

*Opracowanie: Paweł Ceranka*

## WOJEWÓDZTWO RZESZOWSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Rzeszowie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Wieczorowski Marian <sup>1</sup>	Aleksander	plk	1 VI 1975–23 II 1979
Kierat Józef	Jan	plk	1 III 1979–20 III 1990
Rajchel Kazimierz <sup>2</sup>	Jan	plk	p.o. 21 III–15 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kalemba Mieczysław	Jakub	plk	1 VI 1975–31 VIII 1980
Giera Edward <sup>3</sup>	Karol	ppłk	p.o. 1 IX–1 X 1980
			1 X–31 XII 1980
Galant Bronisław	Józef	ppłk/plk	1 I 1981–31 I 1983
Czajka Jan	Piotr	plk	1 IV 1983–15 IV 1988
Górski Witold	Tomasz	ppłk/plk	16 IX 1988–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pietrucha Mieczysław	Stanisław	ppłk/plk	1 VI 1975–30 VI 1979
Rajchel Zbigniew	Michał	mjr/plk	1 X 1979–15 X 1986
Rymel Marek	Kazimierz	mjr/ppłk	16 XII 1986–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Rajchel Zbigniew	Michał	mjr	1 VI 1975–30 IX 1979
Rymel Marek	Kazimierz	kpt./mjr	1 IV 1980–15 XII 1986
Kaszyca Zbigniew	Jan	kpt./mjr	1 IX 1981–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pelc Jan	Wojciech	ppłk	1 VI 1975–15 V 1978
Chochorowski Aleksander	Stanisław	kpt./mjr	16 V 1978–19 I 1981
Mazurek Tadeusz	Bolesław	mjr/ppłk	16 II 1981–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Chochorowski Aleksander	Stanisław	kpt.	1 VI 1975–15 V 1978
Wysokiński Stanisław	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 X 1989
Śledziona Stanisław	Władysław	kpt./mjr	1 IX 1978–30 VI 1979
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Śledziona Stanisław	Władysław	mjr/ppłk	1 VI 1980–31 I 1986
Gaj Józef	Andrzej	mjr	16 III 1986–31 X 1989

<sup>1</sup> Według innych materiałów zakończył służbę 28 II 1979 r.

<sup>2</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>3</sup> Oddelegowany czasowo z Poznania.



<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Śledziona Stanisław	Władysław	mjr	p.o. 1 VII 1979–31 V 1980
Gil Ryszard	Kazimierz	kpt./mjr	1 VIII 1980–28 II 1985
Czerwiński Andrzej	Edmund	por./mjr	1 VII 1982–31 X 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dziok Stanisław	Tadeusz	kpt./mjr	1 VI 1975–15 IV 1980
Sypioł Stanisław	Jan	mjr/plk	16 IV 1980–30 XI 1984
Grabek Janusz	Władysław	mjr/ppłk	1 III 1985–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Sypioł Stanisław	Jan	mjr	1 VI 1975–15 IV 1980
Grabek Janusz	Władysław	kpt./mjr	1 VII 1980–28 II 1985
Cwynar Stanisław	Jan	kpt.	1 V–15 VIII 1981
Gaj Józef	Andrzej	kpt.	1 VII 1981–31 III 1983
Syzdek Stanisław	Władysław	mjr	1 V 1985–31 X 1989
<b>Samodzielna Sekcja VI</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Gil Ryszard	Kazimierz	mjr	1 III–30 XI 1985
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Gil Ryszard	Kazimierz	mjr/ppłk	1 XII 1985–31 VIII 1989
Łyp Marian	Stanisław	mjr	p.o. 1 IX–31 X 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Mazurek Tadeusz	Bolesław	ppłk/plk	1 XI 1989–15 VI 1990
Klader Janusz	Władysław	kpt.	p.o. 16 VI–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Klader Janusz	Władysław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Śledziona Stanisław	Władysław	ppłk/plk	1 XI 1989–15 VI 1990
Łyp Marian	Stanisław	mjr	p.o. 16 VI–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Łyp Marian	Stanisław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Grabek Janusz	Władysław	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Czerwiński Andrzej	Edmund	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Czajka Jan	Piotr	ppłk	1 VI 1975–31 X 1981
Dziarnowski Wacław	Antoni	mjr/ppłk	1 I 1982–11 V 1990
Baszkiewicz Jacek	Andrzej	kpt.	p.o. 12 V–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Panek Zdzisław	Jan	mjr	1 VI 1975–31 III 1976
Dziarnowski Wacław	Antoni	kpt./mjr	1 VII 1976–31 XII 1981
Szafraniec Celestyn	Władysław	kpt./mjr	1 II 1982–11 V 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pierzgała Bogdan	Kazimierz	ppłk/plk	1 VI 1975–31 XII 1983
Cebula Ludwik	Jan	mjr/ppłk	16 I 1984–15 VI 1990
Dudziński Zbigniew	Wacław	kpt.	p.o. 16 VI–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kwiatek Stefan	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VII 1978
Cebula Ludwik	Jan	kpt./mjr	1 IX 1978–15 I 1984
Bomba Józef	Mieczysław	por./kpt.	1 XII 1984–15 IV 1990
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kozdra Ludwik	Stanisław	mjr/plk	1 VI 1975–31 I 1980
Dziok Stanisław	Tadeusz	mjr/ppłk	16 IV 1980–31 I 1986
Walc Stanisław	Jan	ppłk/plk	16 III 1986–31 III 1990
Boć Jerzy	Stanisław	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Walc Stanisław	Jan	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 III 1986
Cwynar Stanisław	Jan	mjr/ppłk	1 XII 1986–31 III 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Barkowski Zdzisław	Tomasz	ppłk/plk	1 VI 1975–31 X 1985
Szar Edward	Julian	mjr/ppłk	1 I 1986–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Krupski Jan	Michał	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1977
Buda Tadeusz	Stanisław	kpt./ppłk	1 I 1978–30 VI 1979
Szar Edward	Julian	kpt./mjr	1 V 1980–31 XII 1985
Leluk Jerzy	Józef	kpt./mjr	1 V 1986–31 VII 1990

Wydział „W”			
Naczelnicy			
Turek Tadeusz	Jan	ppłk/płk	1 VI 1975–15 X 1985
Łyp Marian	Stanisław	kpt./mjr	1 I 1986–15 VI 1989
Zastępcy naczelnika			
Mazurek Tadeusz	Bolesław	kpt./mjr	1 VI 1975–15 II 1981
Wilkus Edward	Jan	mjr/ppłk	1 III–31 V 1981
Łyp Marian	Stanisław	por./kpt.	1 IX 1981–31 XII 1985
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Kucab Stanisław	Józef	ppłk/płk	1 VI 1975–30 VI 1986
Węglarz Józef	Jakub	mjr/płk	1 IX 1986–30 VI 1990
Florek Roman	Stanisław	kpt.	p.o. 1–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Mazur Zygmunt	Michał	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 XI 1983
Węglarz Józef	Jakub	mjr	1 IX 1984–31 VIII 1986
Piotrowski Józef	Kazimierz	kpt./mjr	1 X 1986–31 VII 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Milewski Władysław	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1979
Kubicz Edward	Michał	mł. chor./por.	1 IV 1980–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Stadnicki Tadeusz	Stanisław	mjr	16 I 1985–27 II 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie rzeszowskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Kolbuszowej			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Pieróg Henryk	Jan	ppor./kpt.	1 IV 1983–15 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Leżajsku			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Bańbor Wiesław	Ignacy	por./kpt.	1 IV 1983–31 XII 1986
Tkacz Teofil	Andrzej	mjr	1 I 1987–28 II 1989
Bar Janusz	Antoni	por./kpt.	1 III 1989–15 I 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Łańcucie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kupiszewski Ludwik	Franciszek	kpt./mjr	1 IV 1983–15 V 1988
Żołobajluk Henryk	Wacław	kpt./mjr	16 V 1988–15 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Mielcu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kaleta Waldemar	Jan	por./kpt.	1 IV 1983–15 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Ropczycach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Chmura Józef	Wojciech	kpt./mjr	1 IV 1983–31 X 1984
Pragłowski Władysław	Władysław	kpt.	1 XI 1984–15 I 1986
Kalamarz Zbigniew	Władysław	kpt./mjr	16 I 1986–15 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Rzeszowie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Gaj Józef	Andrzej	kpt./mjr	1 IV 1983–15 III 1986
Dziok Stanisław	Tadeusz	ppłk/płk	16 III 1986–15 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Strzyżowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Tkacz Teofil	Andrzej	kpt./mjr	1 IV 1983–31 XII 1986
Bańbor Wiesław	Ignacy	kpt./mjr	1 I 1987–15 I 1990

*Opracowanie: Dariusz Byszuk, Dariusz Iwaneczko, Zbigniew Nawrocki*

## WOJEWÓDZTWO SIEDLECKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Siedlcach</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Szuster Ryszard	Stanisław	plk	1 VI 1975–27 V 1983
Starszak Hipolit	Czesław	plk	1 VIII 1983–31 III 1984
Piątek Romuald	Piotr	plk	1 IV 1984–5 IV 1990
Dębowski Janusz <sup>1</sup>	Kazimierz	plk	p.o. 6 IV–5 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Dobrogoszcz Stanisław	Wacław	ppłk	1 VI 1975–1 III 1978
Piątek Romuald	Piotr	ppłk/plk	1 III 1978–1 IV 1984
Pawluczuk Antoni	Władysław	mjr/ppłk	1 IV 1984–15 X 1988
Jóźwiak Zenon	Jan	ppłk	1 XI 1988–1 XI 1989
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szymański Marian	Marceli	mjr/ppłk	1 VI 1975–8 X 1980
Pawluczuk Antoni	Władysław	mjr	1981–1 IV 1984
Dąbrowski Bogdan	Stefan	kpt./mjr	16 VII 1984–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Pawluczuk Antoni	Władysław	kpt./mjr	3 VII 1975–1981
Sochacki Lech Józef	Lech	por.	16 VI 1981–31 VII 1983
Dąbrowski Bogdan	Stefan	por./kpt.	1 VIII 1983–16 VII 1984
Karczmarczyk Andrzej	Arkadiusz	kpt./mjr	1 XI 1985–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kościuk Bolesław	Feliks	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 VII 1983
Sochacki Lech Józef	Lech	por./mjr	1 VIII 1983–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Czarnocki Waldemar	Józef	por./kpt.	1 VI 1975–30 VI 1979
Janota Mirosław Stefan	Bolesław	por./kpt.	1 XI 1985–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wójcik Ryszard	Szczepan	ppłk	16 X 1979–1 I 1985
Pogoda Stanisław	Stanisław	kpt./mjr	16 X 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Czarnocki Waldemar	Józef	kpt.	1 VII 1979–15 IV 1980
Kawecki Witold	Józef	por./kpt.	1 V 1980–15 II 1982

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Jabłoński Mieczysław	Jan	por.	1 IV 1982–1 IV 1983
Kozłowski Stanisław	Stanisław	mjr	1 X 1982–1 IV 1983
Pogoda Stanisław	Stanisław	kpt.	1 X 1983–16 X 1985
Lyp Jan	Adam	por./kpt.	16 XII 1985–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Durka Ryszard	Franciszek	ppłk/plk	1 VI 1975–31 VII 1979
Zaczyński Jerzy <sup>2</sup>	Józef	mjr/ppłk	1 IX 1979–15 VII 1984
Chmurzyński Waldemar	Antoni	mjr/ppłk	16 XI 1984–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Żybura Józef	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–15 V 1980
Kuć Helmut	Michał	kpt./mjr	16 III 1981–30 VI 1987
Lewandowski Kazimierz	Wiktor	por.	16 V 1981–1 IV 1982
Paska Zygmunt	Stanisław	por.	1 IV 1982–1 IV 1983
Nawrocki Sławomir Stanisław	Stanisław	kpt.	p.o. 1 VI–30 IX 1988
		kpt./mjr	1 XI 1988–1 XI 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Kurek Andrzej	Mieczysław	por.	16 III 1986–16 II 1987
Foryś Władysław	Józef	kpt./mjr	1 XII 1987–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Kurek Andrzej	Mieczysław	por.	1 X 1985–16 III 1986
Foryś Władysław	Józef	kpt.	16 III 1986–30 XI 1987
Lasoń Tadeusz	Marian	kpt.	1 VII–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Sochacki Lech Józef	Lech	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Janota Mirosław Stefan	Bolesław	kpt.	1 XI 1989–30 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Pogoda Stanisław	Stanisław	mjr	1 XI 1989–31 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Foryś Władysław	Józef	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990

<sup>2</sup> 2 I 1980 r. zmienił nazwisko (wcześniej Zajęc).

Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Chmurzyński Waldemar	Antoni	ppłk	1 XI 1989–20 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Nawrocki Sławomir Stanisław	Stanisław	mjr	1 XI 1989–1 II 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Szarkowski Jerzy	Antoni	ppłk	1 VI 1975–1 XII 1976
Żygadło Marian <sup>3</sup>	Maciej	kpt./ppłk	1 II 1977–4 XI 1987
Rymuszką Roman	Henryk	kpt.	p.o. 1 III–1 XII 1988
			1 XII 1988–
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Matwiejczuk Stanisław	Aleksander	kpt./mjr	15 IX 1975–1 VIII 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Kozłowski Stanisław	Stanisław	kpt./mjr	1 VII 1980–1 VIII 1982
Zastępcy naczelnika			
Platek Zbigniew	Andrzej	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1980
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Kalisz Sławomir	Bolesław	mjr	1 VII 1976–1 VIII 1982
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Serwa Edward	Władysław	mjr/ppłk	15 IX 1975–1 VIII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Matwiejczuk Stanisław	Aleksander	mjr/ppłk	1 VIII 1982–16 III 1989
Kalisz Sławomir	Bolesław	ppłk	16 III–16 XII 1989
Zastępcy naczelnika			
Kalisz Sławomir	Bolesław	ppłk	1 X 1982–16 III 1989
Macioszczyk Ryszard	Czesław	kpt.	1 VII–16 XII 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Lasoń Tadeusz	Marian	ppor./kpt.	1 VIII 1982–1 VII 1989
Jurzyk Jan	Andrzej	ppor.	1 VII–16 XII 1989

<sup>3</sup> Od 31 I 1986 r. przebywał na trzymiesięcznym kursie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie. 4 XI 1987 r. objął stanowisko I sekretarza KZ PZPR w WUSW w Siedlcach.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Płatek Zbigniew	Andrzej	mjr	26 X–1 XII 1982
Mojsiuk Waldemar	Michał	kpt.	1 I 1983–31 VII 1986
Krasuska Izabela	Zygmunt	chor./st. chor.	1 II 1988–1 II 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Nowakowski Marian <sup>4</sup>	Franciszek	por./kpt.	1 VIII 1982–1 II 1984
Bednarz Stanisław	Stanisław	por./kpt.	1 II 1988–16 XII 1989
Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Serwa Edward	Władysław	ppłk	1 X 1982–16 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Dymczyk Zdzisław	Stefan	por.	1 VI 1975–15 IX 1976
Kamiński Henryk	Andrzej	ppłk	15 IX 1976–15 IX 1988
Piwoński Zbigniew	Zygmunt	kpt.	p.o. 1 VII–30 XI 1988
			1 XII 1988–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Kotecki Wacław	Konstanty	por.	1 VI 1975–1 III 1977
Bohatyrewicz Tadeusz	Adam	kpt./mjr	1 III 1980–16 XI 1983
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Obrocki Zdzisław Mieczysław	Zdzisław	por./mjr	1 VI 1975–15 XII 1983
Nieciecki Zdzisław	Wiktor	por.	p.o. 1 I 1984–1 X 1985
		por./kpt.	1 X 1985–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Wójcik Ryszard	Szczepan	ppłk	1 I–31 VII 1985
Pieszalski Janusz	Antoni	kpt./mjr	1 VIII 1986–31 III 1990

<sup>4</sup> Do 18 VI 1969 r. posługiwał się nazwiskiem Pierzyna. Odwołany rozkazem karnym za wniesienie i spożywanie alkoholu w pomieszczeniach WUSW.



## Terenowe jednostki SB w województwie siedleckim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Garwolinie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kozłowski Stanisław	Stanisław	mjr/ppłk	1 IV 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Łukowie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Jabłoński Mieczysław	Jan	por./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Mińsku Mazowieckim</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Golcew Wiesław	Stanisław	kpt./ppłk	1 IV 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Sokolowie Podlaskim</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Paska Zygmunt	Stanisław	por./kpt.	1 IV 1983–1 IX 1985
Proskura Bronisław	Kazimierz	por./kpt.	1 X 1985–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Węgrowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Zawistowski Jerzy	Franciszek	ppor./kpt.	1 IV 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Małgorzata Choma-Jusińska, Sławomir Poleszak, Ryszard Surmacz*

## WOJEWÓDZTWO SIERADZKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KW MO/WUSW w Sieradzu			
Komendanci/szefowie			
Boguń Walenty	Franciszek	plk	1 VI 1975–6 VII 1981
Orbik Sławomir	Mieczysław	ppłk/plk	1 X 1981–31 X 1989
Romański Stanisław	Zygmunt	plk	16 XI 1989–5 VI 1990
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Mikstał Roman <sup>1</sup>	Wincenty	plk	1 VI 1975–30 VI 1982
Konik Stefan	Stanisław	ppłk/plk	1 X 1981–31 VIII 1986
Romański Stanisław	Zygmunt	ppłk/plk	16 XII 1986–15 XI 1989
Gawlicki Jerzy	Stanisław	mjr	16 XI 1989–31 VII 1990
Wydział II			
Naczelnicy			
Stęcel Ryszard	Jan	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 XI 1979
Romański Stanisław	Zygmunt	kpt./ppłk	1 XII 1979–15 XII 1986
Wojciechowski Wiesław	Kazimierz	kpt.	p.o. 1 II–15 X 1987
			16 X 1987–5 IV 1990
Zastępcy naczelnika			
Hetlof Antoni	Henryk	kpt./mjr	1 VI 1975–15 X 1977
Krawczyński Tadeusz	Józef	ppor./por.	1 IX 1978–15 IV 1983
Wojciechowski Wiesław	Kazimierz	por./kpt.	1 VII 1983–31 I 1987
Bąkała Wiesław	Ryszard	por./kpt.	16 II 1988–5 IV 1990
Wydział III			
Naczelnicy			
Śmiałek Marian	Jan	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1979
Konik Stefan	Stanisław	mjr/ppłk	1 VIII 1979–30 IX 1981
Kosecki Stanisław	Stanisław	por./kpt.	1 V 1982–15 XII 1987
Klimkowski Wojciech	Jan	mjr	1 IV–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Pędzieszczak Czesław	Stanisław	por./kpt.	1 VI 1975–30 VI 1979
Cyba Jan	Stanisław	por.	–15 IX 1986
Żmuda Tadeusz	Stanisław	por.	1 III 1987–31 X 1989
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Śmiałek Marian	Jan	ppłk/plk	1 VIII 1979–30 VI 1981
Augustowski Edward	Jan	mjr	1 VIII 1981–15 IX 1985

<sup>1</sup> Do 1974 r. nosił nazwisko Mikstał.

Chylak Edmund	Piotr	por.	16 II–31 VIII 1986
Kowalczyk Sławomir	Henryk	kpt.	1 II 1987–31 V 1988
Kierniakiewicz Andrzej	Eugeniusz	kpt.	1 XII 1988–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Pędzieszczak Czesław	Stanisław	kpt./mjr	1 VII 1979–31 VIII 1981
Gawlicki Jerzy	Stanisław	por.	1 I 1982–15 IV 1983
Kowalczyk Sławomir	Henryk	por./kpt.	1 VII 1983–31 I 1987
Kierniakiewicz Andrzej	Eugeniusz	kpt.	1 IV 1987–30 XI 1988
Zarębski Paweł	Jan	ppor.	1 III–31 X 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Józefiak Henryk	Franciszek	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 IV 1984
Cieślak Lech	Stefan	por./kpt.	29 XI 1985–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wojciechowski Józef	Józef	por./kpt.	16 VIII 1981–28 II 1985
Paczkowski Czesław	Kazimierz	por.	1 V 1982–15 IV 1983
<b>Samodzielna Sekcja IV</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Cieślak Lech	Stefan	por./kpt.	1 III–28 XI 1985
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wojciechowski Józef	Józef	kpt.	1 III 1985–31 VIII 1986
Gawlicki Jerzy	Stanisław	kpt./mjr	1 X 1987–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Sagan Włodzimierz	Bolesław	por./kpt.	1 III 1985–31 X 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Klimkowski Wojciech	Jan	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Żmuda Tadeusz	Stanisław	por.	16 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kierniakiewicz Andrzej	Eugeniusz	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Sagan Włodzimierz	Bolesław	kpt.	16 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Cieślak Lech	Stefan	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Rzekiecki Benito	Antoni	kpt.	1 VI 1975–31 X 1981
Studziński Bogumił	Roman	mjr/ppłk	16 III 1982–15 I 1984
Ogrodowczyk Jerzy	Jan	por.	p.o. 16 I 1984–30 IV 1985
Gostyński Tadeusz	Ignacy	ppor./por.	p.o. 1 V 1985–28 II 1986 1 III 1986–31 VII 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Taniewicz Edward	Stanisław	mjr/płk	1 VI 1975–15 XII 1979
Eckert Hieronim	Stefan	ppor.	16 XII 1979–31 VII 1982
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Augustowski Edward	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–31 VII 1981
Družbicki Józef	Józef	kpt.	1 VIII 1981–31 VII 1982
Pokorski Janusz	Bolesław	mjr	p.o. 1 II–31 VII 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Maciejewski Edward	Andrzej	kpt./mjr	1 VII 1975–16 V 1979
Winczewski Włodzimierz	Stanisław	mjr	1 V 1980–31 VII 1982
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Krawczyński Tadeusz	Józef	st. sierż. szt./ ppor.	1 III 1977–31 VIII 1978
Winczewski Włodzimierz	Stanisław	kpt./mjr	1 I 1979–30 IV 1980
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Konik Stefan	Stanisław	kpt.	1 XII 1976–31 VII 1979
Koper Władysław	Paweł	kpt./mjr	1 VIII 1979–31 X 1982
<b>Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Eckert Hieronim	Stefan	por.	1 I 1983–1 VI 1985
Pokorski Janusz	Bolesław	kpt./mjr	16 V 1987–31 XII 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Eckert Hieronim	Stefan	por.	1 X–31 XII 1982
Stanisławski Jakub	Jan	ppor./kpt.	1 V 1983–31 I 1990

Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Dzięgielewski Andrzej	Ignacy	chor./ppor.	p.o. 1 VIII–31 XII 1982
			1 I 1983–31 XII 1989
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Družbicki Józef	Józef	kpt./mjr	1 XI 1982–15 VI 1986
Nowak Kazimierz <sup>2</sup>	Jan	kpt.	1 XII 1987–15 XII 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Stanisławski Jakub	Jan	ppor.	1 VIII 1982–30 IV 1983
Kanicki Henryk	Józef	ppor./kpt.	1 VII 1983–31 XII 1989
Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Nowicki Andrzej	Antoni	kpt.	p.o. 1 VIII 1982–31 I 1983
			1 II 1983–31 I 1988
Mitręga Wojciech	Jan	por./kpt.	p.o. 1 II–30 VI 1988
			1 VII 1988–15 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Romański Stanisław	Zygmunt	por./kpt.	1 VI 1975–30 XI 1979
Stęcel Ryszard	Jan	ppłk	1 XII 1979–31 XII 1983
Chylak Edmund	Piotr	por.	16 II 1984–15 II 1986
Łoś Stanisław	Stanisław	mjr	1 V 1986–30 IV 1987
Brożek Leszek	Jan	por./kpt.	16 VI 1987–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Peda Tadeusz	Franciszek	kpt./mjr	1 VI 1975–28 II 1979
Gutbier Romuald	Kazimierz	ppor./por.	1 III 1979–15 IV 1983
Chylak Edmund	Piotr	por.	16 II 1984–15 II 1986
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Gajda Jan	Józef	st. sierż./mł. chor.	1 VI 1975–9 III 1985
Pakulski Lech	Kazimierz	chor./ppor.	16 VIII 1985–15 III 1990
Stanisławski Jakub	Jan	kpt.	p.o. 16 III–31 VII 1990

<sup>2</sup> Nieformalnie kierował pracą sekcji już od kwietnia 1985 r. w związku z długotrwałą chorobą kierownika.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Stefaniak Marian	Marian	por./kpt.	16 I 1985–31 I 1990
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Zwolak Jan	Rudolf	mjr	p.o. 16 I–31 VII 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie sieradzkim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Łasku</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Krawczyński Tadeusz	Józef	por./mjr	16 IV 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Poddębicach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Wrona Zdzisław	Jan	kpt./mjr	16 IV 1983–15 XII 1989
Zarębski Paweł	Jan	ppor.	16 XII 1989–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Sieradzu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Gutbier Romuald	Kazimierz	por./kpt.	16 IV 1983–15 VII 1986
Kamocki Ryszard	Tadeusz	kpt.	15 I 1987–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Wieluniu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Ramota Tadeusz	Karol	por./kpt.	16 V 1983–15 XI 1988
Borczyk Andrzej	Piotr	por.	16 XI 1988–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Zduńskiej Woli</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Gawlicki Jerzy	Stanisław	por./kpt.	16 IV 1983–30 IX 1987
Borowiecki Jan	Czesław	por.	1 I 1988–31 I 1990

*Opracowanie: Marek Jasiński, Leszek Próchniak*

## WOJEWÓDZTWO SKIERNIEWICKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Skierniewicach</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Tomaszewski Henryk	Kazimierz	plk	1 VI 1975–28 II 1978
Roter Czesław	Mieczysław	plk	1 III 1978–15 VIII 1983
Prochnowski Piotr	Stefan	ppłk/plk	15 VIII 1983–1 V 1986
Gradecki Aleksander	Zygmunt	plk	1 V 1986–16 III 1990
Adach Wiesław <sup>1</sup>	Mieczysław	kpt.	p.o. 16 III–5 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Gradecki Aleksander	Zygmunt	ppłk/plk	1 VI 1975–30 IV 1986
Janusiewicz Stanisław	Wiktor	ppłk	1 VIII 1986–15 III 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Piotrowski Wiesław	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1980
Kocięba Mirosław	Stanisław	mjr/plk	1 VII 1980–15 VIII 1985
Obląkowski Adam	Tadeusz	por./mjr	16 VIII 1985–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kocięba Mirosław	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1980
Homanowski Edward	Fabian	por./kpt.	1 VII 1980–31 VIII 1982
Kaźmierczak Michał	Ignacy	kpt./mjr	1 IX 1982–31 I 1990
Wróbel Bogusław	Kazimierz	kpt.	1 II–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Tosza Jan	Józef	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1979
Okoński Kazimierz	Tomasz	kpt.	1 VIII 1979–1 XI 1981
Duczowski Wiesław	Tadeusz	mjr/ppłk	1 XI 1981–28 II 1989
Traut Krzysztof	Henryk	kpt./mjr	1 III–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Sadowski Władysław	Józef	kpt.	1 VI 1975–30 VI 1979
Plachecki Andrzej	Stanisław	kpt.	16 X 1982–30 IV 1983
Dzierżanowski Andrzej	Tadeusz	kpt./mjr	16 I–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Tosza Jan	Józef	ppłk	1 VIII 1979–30 IX 1980
Wisłocki Eugeniusz	Stefan	kpt./mjr	1 X 1980–31 X 1981
Okoński Kazimierz	Tomasz	kpt.	1 XI 1981–15 III 1984
Kraśniński Stanisław	Jan	kpt./mjr	16 III 1984–31 X 1989

<sup>1</sup> Poprzednio szef RUSW w Łowiczu.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Sadowski Władysław	Józef	kpt.	1 VII 1979–15 I 1980
Wisłocki Eugeniusz	Stefan	kpt./mjr	16 I–30 IX 1980
Malangiewicz Włodzimierz	Antoni	por./kpt.	1 XI 1980–15 III 1984
Kraśński Stanisław	Jan	kpt.	1 IV 1982–30 IV 1983
Gęsicki Jan	Stanisław	por./kpt.	1984–1987
Zarębski Marek	Zbigniew	kpt./mjr	16 VII 1987–31 X 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kosakowski Jan	Stefan	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 II 1979
Kłoska Wacław	Franciszek	mjr/płk	16 II 1979–31 I 1984
Lewandowski Władysław	Adam	kpt./ppłk	16 III 1984–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Głowacki Józef	Wawrzyniec	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 XII 1976
Lewandowski Władysław	Adam	por./kpt.	16 IV 1977–30 IV 1983
Miściorak Henryk	Henryk	ppor./por.	1 VI 1981–15 III 1984
Lelej Mirosław	Jan	por./kpt.	16 III 1984–28 II 1985
Legieć Andrzej	Marian	por./kpt.	1 III 1985–31 X 1989
<b>Samodzielna Sekcja VI</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Lelej Mirosław	Jan	kpt.	1 III–30 XI 1985
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Lelej Mirosław	Jan	kpt./mjr	1 XII 1985–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Woźniak Jerzy	Józef	ppor./por.	1 III–31 X 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Lelej Mirosław	Jan	mjr	1 XI 1989–31 III 1990
Balcerski Andrzej	b.d.	por.	p.o. 31 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Lewandowski Władysław	Adam	ppłk	1–31 I 1990
Dzierżanowski Andrzej	Tadeusz	mjr	1 II–31 III 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kraśński Stanisław	Jan	mjr	1 XI 1989–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Woźniak Jerzy	Józef	por.	1 XI 1989–31 VII 1990



Wydział Studiów i Analiz			
Naczelniczy			
Legieć Andrzej	Marian	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelniczy			
Leoniuk Mieczysław	Jan	mjr	1 VI–31 X 1975
Adamczyk Tadeusz	Zygmunt	mjr/ppłk	1 VII 1976–31 VII 1986
Wawrzyniak Paweł	Stanisław	kpt./mjr	15 IX 1986–31 VII 1990
Wydział „B”			
Naczelniczy			
Hącia Zygmunt	Leon	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 X 1980
Duczkowski Wiesław	Tadeusz	mjr	1 XI 1980–31 X 1981
Kowalski Stefan	Władysław	kpt.	1 XI 1981–31 VII 1982
Wydział „C”			
Naczelniczy			
Mrozik Kazimierz	Zbigniew	kpt.	p.o. 1 VI 1975–30 XI 1976
Kałuski Ryszard	Józef	kpt./mjr	1 I 1977–30 IV 1980
Szeleszczyk Zygmunt	Czesław	mjr	1 VIII 1980–1 VIII 1982
Ciesielski Jan	Tadeusz	kpt.	15 XII 1989–31 VII 1990
Wydział „T”			
Naczelniczy			
Sadłowski Bogdan	Jan	kpt.	1 XI 1975–XI 1979
Leporowski Jerzy	Stanisław	ppor./kpt.	1 XII 1979–31 VII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelniczy			
Leporowski Jerzy	Stanisław	por./kpt.	1 VIII 1982–30 IV 1989
Ciesielski Jan	Tadeusz	por.	1 V–15 XII 1989
Zastępcy naczelnika			
Ciesielski Jan	Tadeusz	ppor./por.	16 VIII 1983–
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Patury Tadeusz	Andrzej	kpt.	1 XI 1982–15 IX 1987
Misztal Jerzy	Franciszek	kpt.	16 IX 1987–15 XII 1989
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Szeleszczyk Zygmunt	Czesław	mjr	1 IX 1982–28 II 1983
Szafranec Włodzimierz	Stefan	ppor./kpt.	1 V 1983–15 XII 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Ciesielski Jan	Tadeusz	por.	1984–30 IV 1989
Znyk Paweł	Marian	por.	1 V–15 XII 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Wiśniewski Janusz	Wacław	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1980
Piotrowski Wiesław	Stanisław	ppłk	1 VII 1980–30 IV 1983
Kowalski Stefan	Władysław	mjr/ppłk	16 VI 1983–24 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Chmielecki Lucjan	Franciszek	kpt.	1 VI 1975–30 VI 1981
Kaźmierczak Michał	Ignacy	kpt.	1 VII 1981–31 VIII 1982
Kowalski Stefan	Władysław	kpt./mjr	1 IX 1982–15 VI 1983
Krzemiński Jan	Tadeusz	por./kpt.	1 VIII 1983–15 VII 1987
Gęsicki Jan	Stanisław	kpt.	16 VII 1987–15 V 1989
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Józefek Jan <sup>2</sup>	Antoni	ppor./mjr	1 VI 1975–15 X 1985
		mjr	1 V 1988–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Rogulski Roman	Józef	mjr	16 I 1985–15 III 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie skierniewickim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Brzezinach</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Płachecki Andrzej	Stanisław	mjr	1 V 1983–30 XI 1987
Grzebielec Ryszard	Kazimierz	por./kpt.	1 XII 1987–31 I 1990

<sup>2</sup> 16 X 1985 r. został szefem w przedstawicielstwie dyplomatycznym PRL w Moskwie na czas jednej rotacji (2 lata), na nieetatowym stanowisku starszego referenta techniki operacyjnej Grupy „Z” Biura „A” MSW; prawdopodobnie w tym czasie nie było kierownika Samodzielnej Sekcji „A”, a ktoś pełnił jego obowiązki.

KM MO/RUSW w Łowiczu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Lewandowski Władysław	Adam	kpt.	1 V 1983–15 III 1984
Malangiewicz Włodzimierz	Antoni	kpt.	16 III 1984–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Rawie Mazowieckiej			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Gortatowicz Stefan	Franciszek	por./mjr	1 V 1983–31 I 1990
KM MO/RUSW w Sochaczewie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Piotrowski Wiesław	Stanisław	ppłk	1 V 1983–31 I 1990
KM MO/RUSW w Żyrardowie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Kraśiński Stanisław	Jan	kpt.	1 V 1983–15 III 1984
Miściorak Henryk	Henryk	por./kpt.	16 III 1984–28 II 1989
Wróbel Bogusław	Kazimierz	por./kpt.	1 III 1989–31 I 1990

*Opracowanie: Marek Jasiński, Leszek Próchniak*

## WOJEWÓDZTWO SŁUPSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KW MO/WUSW w Słupsku			
Komendanci/szefowie			
Pieterwas Jan	Wincenty	plk	1 VI 1975–8 XII 1980
Łukasiak Stanisław	Władysław	plk	10 XII 1980–1 IX 1983
Marcinkowski Zenon	Jan	plk	1 IX 1983–5 IX 1989
Kurach Antoni	Franciszek	plk	6 IX 1989–28 II 1990
Dyszyński Jerzy	Stefan	ppłk	p.o. 1 III–4 VI 1990
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Łukasiak Stanisław	Władysław	plk	1 VI 1975–10 XII 1980
Mańkowski Teodor	Jan	plk	10 XII 1980–1 IV 1987
Kasperski Edward	Stanisław	plk	16 VI 1987–15 XII 1989
Dyszyński Jerzy	Stefan	ppłk	1 I–1 III 1990
Wydział II			
Naczelnicy			
Kowalski Leszek	Jan	kpt./ppłk	1 VI 1975–30 VI 1987
Jadzewicz Andrzej	Kazimierz	kpt./mjr	p.o. 1 VII–1 XII 1987
		mjr	1 XII 1987–31 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Pokorzyński Bogusław	Józef	kpt.	1 VI 1975–1 I 1980
Jachnowiec Stanisław	Klemens	kpt./mjr	1 VI 1980–1 VI 1985
Witowski Marian	Franciszek	por.	16 VIII 1982–1 VI 1983
Jadzewicz Andrzej	Kazimierz	kpt.	1 III 1985–1 VII 1987
Brodacki Józef	Tadeusz	kpt.	p.o. 1 VII–1 XII 1987
			1 XII 1987–2 XI 1988
Mucha Paweł	Paweł	kpt.	p.o. 2 XI–1 XII 1988
			1 XII 1988–31 VII 1990
Wydział III			
Naczelnicy			
Kwiatkowski Stanisław	Stanisław	kpt./mjr	p.o. 1 VI–1 X 1975
			1 X 1975–1 VII 1979
Dyszyński Jerzy	Stefan	kpt./mjr	1 VII 1979–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Oświeciński Andrzej	Wacław	mjr	1 VI 1975–1 III 1977
Dyszyński Jerzy <sup>1</sup>	Stefan	kpt.	1 III 1977–1 VII 1979
Wasilewski Jerzy	Stanisław	por./mjr	1 II 1981–31 X 1989

<sup>1</sup> 21 VII 1978–23 VI 1979 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Kwiatkowski Stanisław	Stanisław	mjr/ppłk	1 VII 1979–17 V 1983
Olszewski Zbigniew	Marian	kpt./mjr	16 II 1984–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Sowicz Tadeusz	Antoni	kpt.	1 VII 1979–1 XII 1981
Olszewski Zbigniew	Marian	por./kpt.	1 XII 1981–16 II 1984
Kujawski Tadeusz <sup>2</sup>	Stanisław	mjr	1 V 1982–15 VIII 1986
Fyk Janusz	Aleksander	por./kpt.	16 VI 1982–1 VI 1983
Karcz Roman	Władysław	por./mjr	16 II 1984–2 I 1990
Wydział IV			
Naczelnicy			
Poturaj Ryszard	Wiktor	por./ppłk	1 VI 1975–1 VII 1985
Kitel Ryszard	Józef	kpt.	p.o. 1 VII–1 XI 1985
		kpt./mjr	1 XI 1985–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Markiewicz Jan	Władysław	kpt./mjr	1 V 1981–1 VII 1985
Zając Zygmunt <sup>3</sup>	Stanisław	mjr/ppłk	31 XII 1981–15 II 1986
Kitel Ryszard	Józef	por./kpt.	1 V 1982–1 VII 1985
Przepióra Marian	Józef	kpt.	p.o. 1 VII–1 XI 1985
		kpt./mjr	1 XI 1985–31 III 1990
Wydział VI			
Naczelnicy			
Poturaj Ryszard	Wiktor	ppłk	p.o. 1 VII 1985–1 IV 1986
Oświeciński Andrzej	Wacław	mjr/ppłk	p.o. 17 III–16 VII 1986
			16 VII 1986–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Sagan Kazimierz	Edmund	kpt.	1 I 1986–16 X 1987
Kurach Andrzej <sup>4</sup>	Antoni	kpt.	1 XI 1987–1 I 1990
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Stański Dariusz	Stefan	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Wasilewski Jerzy	Stanisław	mjr	2 I–31 III 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Olszewski Zbigniew	Marian	mjr	1 XI 1989–31 III 1990

<sup>2</sup> Zwolniony na własną prośbę (po nabyciu praw emerytalnych) z funkcji zastępcy naczelnika Wydziału „C” KW MO w Koszalinie 31 V 1980 r.; po wprowadzeniu stanu wojennego powtórnie przyjęty do służby 1 X 1981 r.

<sup>3</sup> Jednocześnie p.o. kierownik Grupy Operacyjnej Wydziału IV KM MO w Łęborku.

<sup>4</sup> W 1984 r. ukończył kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Karcz Roman	Władysław	mjr	2 I–31 III 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kurach Andrzej	Antoni	kpt.	p.o. 1 I–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kitel Ryszard	Józef	mjr	2 I–15 VI 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szymak Stanisław	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 I 1986
Dymowski Czesław	Stefan	kpt.	1 III 1986–31 III 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Dudek Stanisław	Leon	mjr/płk	1 VI 1975–15 VII 1980
Zimnowłocki Michał	Michał	mjr/ppłk	16 VII 1980–1 VIII 1982
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Skóra Jerzy	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
Bućko Andrzej	Władysław	kpt.	16 XII 1989–31 III 1990
Grabowicz Jerzy	Stanisław	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Omański Mieczysław	Edward	kpt./ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kurelski Edward	Jan	kpt./mjr	1 VIII 1976–1 V 1981
Bućko Andrzej	Władysław	por./kpt.	16 V 1981–1 VIII 1982
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Rutkowski Henryk	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–1 VIII 1982
<b>Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Omański Mieczysław	Edward	ppłk	1 VIII 1982–2 IX 1989
Bućko Andrzej	Władysław	kpt.	p.o. 1 VIII–16 XII 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Rutkowski Henryk	Stanisław	mjr/ppłk	1 VIII 1982–7 II 1990
Skóra Jerzy	Józef	ppłk/płk	16 VII 1984–2 IX 1989

Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Zajiczek Jan	Jan	kpt.	1 VIII 1982–15 IX 1986
Szerlot Arkadiusz	Henryk	ppor./por.	15 X 1986–16 XII 1989
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Skóra Jerzy	Józef	ppłk	1 VIII 1982–16 VII 1984
Grabowicz Jerzy	Stanisław	kpt.	1 III 1985–16 XII 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Bućko Andrzej	Władysław	kpt.	1 VIII 1982–1 VIII 1989
Poborski Henryk	Zygmunt	kpt.	p.o. 1 X 1989–16 XII 1989
Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Zimnowłocki Michał	Michał	ppłk	1 VIII 1982–15 XI 1986
Bachan Bogumił	Mieczysław	ppor./por.	p.o. 1 III 1986–1 I 1987
		por.	1 I 1987–9 VIII 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Rakowski Janusz	Jan	mjr	1 VI 1975–31 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Madej Jan	Kazimierz	mjr	1 VI 1975–20 III 1977
Błaszczyk Ryszard	Franciszek	kpt./mjr	1 IV 1977–1 V 1978
Zimnowłocki Michał	Michał	mjr	1 V 1978–16 VII 1980
Ozimek Szczepan Alfred <sup>5</sup>	Władysław	kpt./mjr	16 VII 1980–26 VII 1987
Jachnowiec Stanisław	Klemens	ppłk	p.o. 17 II 1988–28 II 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Kowalczewski Zygmunt	Zygmunt	kpt./mjr	1 VI 1975–17 XI 1983
Orkisz Leszek	Henryk	ppor./kpt.	p.o. 15 IV 1982–1 IV 1986
		kpt.	1 IV 1986–31 III 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Jachnowiec Stanisław	Klemens	mjr/ppłk	1 VI 1985–17 II 1988
Dziurawiec Zbigniew	Bronisław	kpt.	p.o. 15 II–31 X 1988
Brodacki Józef	Tadeusz	kpt.	p.o. 2–16 XI 1988
			16 XI 1988–31 III 1990

<sup>5</sup> Zmarł 26 VII 1987 r.

## Terenowe jednostki SB w województwie śląskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Bytowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Hancewicz Zdzisław	Józef	por./kpt.	1 VI 1983–15 XII 1987
Helman Krzysztof	Kazimierz	kpt.	p.o. 16 VI–16 XII 1987
		kpt./mjr	16 XII 1987–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Człuchowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Bajdor Maciej	Feliks	por./mjr	1 VI 1983–31 I 1990
KM MO/RUSW w Łęborku			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Bartczak Henryk	Antoni	por./kpt.	1 VI 1983–11 I 1986
Bonkowski Marek	Alojzy	por.	p.o. 11 I–1 IV 1986
		por./kpt.	1 IV 1986–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Miastku			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Fyk Janusz	Aleksander	kpt.	1 VI 1983–1 VII 1985
Gelmuda Mikołaj	Mikołaj	por.	1 VII 1985–7 VII 1986
Filipiak Zygfryd	Walenty	kpt.	1 XII 1986–1 VII 1989
Wajcovicz Jerzy	Mikołaj	ppor.	1 VII 1989–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Sławnie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Gelmuda Mikołaj	Mikołaj	por.	1 VI 1983–1 VII 1985
Mucha Paweł <sup>6</sup>	Paweł	por./kpt.	1 VII 1985–1 XII 1988
Tilak Zygmunt Stanisław	Stefan	por.	p.o. 2 XI 1988–1 IV 1989
			1 IV 1989–31 I 1990

*Opracowanie: Igor Halagida*

<sup>6</sup> 2 XI 1987 r. delegowany na trzymiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.



## WOJEWÓDZTWO SUWALSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Suwałkach</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Kaczmarek Franciszek	Franciszek	plk	1 VI 1975–16 IV 1989
Wiślicz-Iwańczyk Lucjan	Eugeniusz	plk	p.o. 2 XI 1988–15 IV 1989
Kołodziejski Wiesław	Stanisław	plk	16 IV 1989–20 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Grygoruk Bazyli	Wsiewołod	plk	1 VI 1975–30 VI 1980
Kołodziejski Wiesław <sup>1</sup>	Stanisław	ppłk/plk	1 VII 1980–15 II 1984
Zawadzki Jan	Paweł	ppłk	3 VIII 1984–12 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Zawadzki Jan	Paweł	ppłk	1 VI 1975–1 VII 1978
Skrzekut Kazimierz <sup>2</sup>	Józef	ppłk	1 VII 1978–6 IX 1984
Andrzejczyk Stanisław	Stanisław	kpt.	p.o. 16 IV 1982–15 V 1983
Hawrylik Paweł	Jan	mjr/ppłk	16 XII 1984–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Derlukiewicz Jan	Piotr	kpt.	1 VI 1975–1 IX 1976
Hawrylik Paweł <sup>3</sup>	Jan	por./kpt.	1 VI 1976–16 XII 1984
Chojnowski Tadeusz	Hipolit	por./kpt.	1 XI 1976–1 I 1980
Okuniewski Czesław <sup>4</sup>	Piotr	por.	p.o. 1 XI 1978–16 XI 1979
Andrzejczyk Stanisław	Stanisław	kpt.	1 XII 1980–16 IV 1982
Wierzbicki Stanisław	Antoni	kpt.	1 I–1 IV 1983
Apanowicz Jerzy	Konstanty	kpt./ppłk	16 IV 1985–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Zimnicki Gedymін <sup>5</sup>	Piotr	kpt./plk	1 VI 1975–1 XII 1986
Pacewicz Waldemar Ludwik	Wiktor	kpt./mjr	1 XII 1986–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Pryszczepko Włodzimierz	Tymoteusz	kpt.	1 VI 1975–31 VIII 1976
Derlukiewicz Jan	Piotr	kpt.	1 IX 1976–1 VII 1978
Trzaskulski Zygmunt <sup>6</sup>	Feliks	kpt.	1 IX 1978–1 VII 1979

<sup>1</sup> Od 24 I 1984 r. na bezpłatnym urlopie, do 1 XII 1988 r. członek egzekutywy i sekretarz KW PZPR w Suwałkach.

<sup>2</sup> Od 31 VIII 1975 r. na dziesięciomiesięcznym kursie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie; 6 IX 1984–20 I 1987 r. oddelegowany do pracy w MSZ jako szyfrant przy konsulacie polskim w Turcji na etacie niejawnym.

<sup>3</sup> 30 VIII 1978–23 VI 1979 r. na kursie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>4</sup> P.o. zastępcy na czas nauki Hawrylika.

<sup>5</sup> Od 21 XI 1986 r. I sekretarz KZ PZPR WUSW w Suwałkach.

<sup>6</sup> Niekiedy w dokumentach występował jako Zygmunt Trzaskalski.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Pacewicz Waldemar Ludwik <sup>7</sup>	Wiktor	por./kpt.	16 VIII 1982–1 XII 1986
Mojśiuszko Jerzy	Wacław	kpt.	1 XII 1986–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pietryszko Józef	Józef	ppłk	1 VII–31 X 1979
Trzaskulski Zygmunt	Feliks	kpt./ppłk	1 XI 1979–16 XII 1984
Okuniewski Czesław	Piotr	mjr	16 XII 1984–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Trzaskulski Zygmunt	Feliks	kpt.	1 VII–1 XI 1979
Okuniewski Czesław	Piotr	por.	16 XI 1979–1 VI 1983
Pacewicz Waldemar Ludwik	Wiktor	por.	16 VIII 1982–1 IV 1983
Łabędzki Jan	Józef	por./kpt.	1 VIII 1983–1 XI 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Leszczyński Ryszard	Antoni	mjr/plk	1 VI 1975–27 VIII 1981
Zawadzki Jan	Paweł	ppłk	1 II 1982–16 III 1984
Andrzejczyk Stanisław	Stanisław	mjr/ppłk	1 XI 1985–16 XII 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Gryko Tadeusz	Andrzej	por.	1 VI 1975–31 VIII 1978
Dzięgielewski Zbigniew	Jan	kpt.	1 VII 1981–31 I 1983
Majewski Antoni	Piotr	por./kpt.	1 II 1983–1 I 1985
Cichmiński Dariusz	Karol	kpt.	1 XI 1985–1 XI 1989
<b>Samodzielna Sekcja IV</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Słyszewski Ryszard	Czesław	ppor.	1 I–1 III 1985
Andrzejczyk Stanisław	Stanisław	mjr/ppłk	1 III–1 XI 1985
<b>Samodzielna Sekcja VI</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Sójkowski Wojciech	Antoni	por.	1 I–1 III 1985
Majewski Antoni	Piotr	kpt./mjr	1 III–19 XI 1985
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Majewski Antoni	Piotr	kpt./mjr	19 XI 1985–16 XII 1989

<sup>7</sup> 1 IV–1 VI 1983 r. zastępca naczelnika Wydziału III na wolnym etacie zastępcy naczelnika Wydziału Paszportów KW MO w Suwałkach.

Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Pacewicz Waldemar Ludwik	Wiktor	mjr	16 XII 1989–31 III 1990
Rutkowski Zdzisław	b.d.	ppor.	p.o. 31 III–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Mojsiuszko Jerzy	Wacław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Okuniewski Czesław	Piotr	mjr	1 XI 1989–31 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Łabędzki Jan	Józef	kpt./mjr	1 XI 1989–31 III 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Andrzejczyk Stanisław	Stanisław	mjr/ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Zomerfeld Lech	Gracjan	mjr/plk	1 VI 1975–31 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Hajduk Ryszard	Stanisław	kpt.	1 VI 1976–31 III 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Michalczewski Józef	Władysław	mjr	1 VI 1975–30 VI 1978
Chrostowski Marek	Jan	por./kpt.	1 VII 1978–1 VIII 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Chilimoniuk Konstanty	Józef	ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Chilimoniuk Włodzimierz	Konstanty	mjr	1 VI 1975–1 VIII 1982
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Saczko Paweł	Grzegorz	ppłk	X 1976–1 VIII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Chilimoniuk Włodzimierz	Konstanty	ppłk	1 VIII 1982–31 VII 1986
Kubiak Michał	Kazimierz	por./kpt.	31 VII 1986–16 XII 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Grześkowiak Janusz	Teodor	kpt./mjr	1 II 1983–1 VII 1986
Kubiak Michał	Kazimierz	por.	1–31 VII 1986
Butkiewicz Henryk	Michał	por./kpt.	31 VII 1986–16 XII 1989
<b>Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Chrostowski Marek	Jan	kpt.	1 VIII 1982–16 XII 1989
<b>Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Chilimoniuk Konstanty	Józef	ppłk	1 VIII 1982–31 VII 1986
Kubiak Michał	Kazimierz	por./kpt.	1 VIII 1986–16 XII 1989
<b>Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kubiak Michał	Kazimierz	por.	1 VIII 1982–1 VII 1986
Buraczewski Józef	Antoni	chor. szt.	1 VII 1986–16 XII 1989
<b>Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Saczko Paweł <sup>8</sup>	Grzegorz	ppłk	1 VIII 1982–30 IX 1984
Mojsiuszko Jerzy	Wacław	por./kpt.	1 X 1984–1 XII 1986
Hawrylik Edyta	Jan	kpt.	1 XII 1986–1 VIII 1988
Rećko Leon	Włodzimierz	por.	1 VIII 1988–16 XII 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Turek Stanisław	Franciszek	ppłk/plk	1 VI 1975–30 VI 1980
Hawrylik Paweł	Jan	kpt./mjr	1 VIII 1980–16 XII 1984
Trzaskulski Zygmunt	Feliks	ppłk	16 XII 1984–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Czajka Adam Longin	Klemens	por./kpt.	1 VI 1975–1 IV 1983
Piktel Mieczysław	Marceli	kpt./mjr	1 XI 1983–29 III 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Pachwicewicz Jan <sup>9</sup>	Konstanty	por.	1 VI 1975–14 VIII 1977
Majewski Włodzimierz <sup>10</sup>	Stefan	kpt./ppłk	15 VIII 1977–31 I 1986
Korziński Wacław	Józef	kpt./ppłk	1 III 1986–15 XII 1989

<sup>8</sup> Od 1 XII 1983 r. I sekretarz KZ PZPR WUSW w Suwałkach.

<sup>9</sup> Zmarł 14 VIII 1977 r.

<sup>10</sup> Do 1961 r. nosił nazwisko Chren.

Majewski Antoni	Piotr	mjr	16 XII 1989–13 VI 1990
Wiliński Ireneusz	Kazimierz	por.	15 VI–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Czajka Adam Longin	Klemens	mjr/ppłk	16 III 1985–1 II 1990
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Sztabiński Józef	Michał	kpt.	1 II–31 VII 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie suwalskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Augustowie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Okuniewski Czesław	Piotr	kpt./mjr	1 VI 1983–16 XII 1984
Sidorek Stanisław Witold	Bolesław	kpt./mjr	16 XII 1984–31 X 1988
Leszczyński Ryszard	Zygmunt	kpt.	1 XI 1988–31 I 1990
<b>RUSW w Elku</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Radliński Tadeusz	Antoni	kpt./mjr	1 VIII 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Giżycku</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Krasowski Marian <sup>11</sup>	Feliks	por./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Goldapi</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Abramowicz Stanisław	Kazimierz	kpt.	1 IV 1983–1 IV 1985
Tymofiejewicz Ryszard	Dymitr	ppor./por.	1 IV 1985–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Olecku</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Pyra Witold <sup>12</sup>	Jan	kpt.	1 IV–18 X 1983
Sidorek Stanisław	Bolesław	kpt.	p.o. 25 X 1983–8 VI 1984
		kpt./mjr	8 VI 1984–31 X 1986
Micewicz Czesław	Józef	mjr	1 XI 1986–31 XII 1989

<sup>11</sup> 2 XI 1987–26 I 1988 r. na kursie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>12</sup> Zmarł 18 X 1983 r.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Pisz</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Wierzbicki Stanisław	Antoni	kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Węgorzewie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Chrostowski Czesław	Jan	kpt./mjr	1 III 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Paweł Kalisz*

## WOJEWÓDZTWO SZCZECIŃSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Szczecinie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Piątkowski Stefan	Stefan	plk	1 VI 1975–7 XII 1980
Trzciniński Zenon	Bernard	plk	8 XII 1980–30 XI 1981
Wernikowski Jarosław	Ignacy	plk/gen. bryg.	1 XII 1981–15 III 1990
Stańczyk Jerzy <sup>1</sup>	Kazimierz	plk	p.o. 16 III–5 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Szymański Bronisław	Antoni	plk	1 VI 1975–1 X 1976
Baranowski Zygmunt	Stanisław	ppłk	1 VI 1975–3 III 1980
Wiernikowski Jarosław	Ignacy	plk	1 X 1976–30 XI 1981
Jedynak Stefan	Ignacy	plk	1 IV 1980–15 XI 1983
Pietrzak Marian	Tadeusz	ppłk/plk	15 XII 1981–31 VII 1990
Zuziak Czesław	Jan	ppłk	1 X 1983–20 III 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Krych Ryszard	Walenty	ppłk	22 X 1975–1 I 1983
Królczyk Zygmunt	Kazimierz	mjr/ppłk	1 IX 1983–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Jarzębiński Zygmunt	Józef	mjr	1 VI 1975–3 IV 1977
Zubiak Marian	Wacław	kpt./mjr	1 VI 1975–1 VI 1980
Bartosiak Lechosław	Walery	kpt./mjr	1 VI 1975–11 III 1982
Mordak Wacław	Andrzej	ppłk	1 IX 1975–8 X 1980
Gumiński Krzysztof	Henryk	kpt./mjr	1 V 1977–31 VIII 1986
Królczyk Zygmunt	Kazimierz	kpt./mjr	1 VI 1980–31 VIII 1983
Rawicz Zdzisław	Wincenty	kpt./mjr	1 II 1981–1 IV 1983
Trojanowski Jerzy	Walerian	kpt./mjr	3 II 1982–28 II 1989
Winowicz Stanisław	Józef	por.	1 VI 1982–28 II 1983
Krupa Roman	Franciszek	kpt.	16 X 1986–31 VII 1990
Błoński Zbigniew	Alfred	kpt.	1 V 1989–6 VI 1990
Śnieżko Jerzy	Cezary	kpt.	1 XII 1989–6 VI 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wiernikowski Jarosław	Ignacy	mjr/plk	1 VI 1975–30 IX 1976
Pietrzak Marian	Tadeusz	mjr/ppłk	1 X 1976–12 IV 1979
Maj Aleksander	Jan	ppłk	16 IV 1979–31 X 1982
Bryliński Stefan	Mieczysław	mjr/ppłk	1 XI 1982–13 V 1986
Lewandowski Henryk	Stanisław	ppłk	27 VII 1986–31 X 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Pietrzak Marian	Tadeusz	mjr	1 VI 1975–30 IX 1976
Maj Aleksander	Jan	mjr	1 VI 1975–15 IV 1979
Puszczewicz Leszek	Michał	mjr	1 IX 1975–31 I 1979
Wielgoszewski Zygmunt	Piotr	ppłk	1 XI 1976–1 II 1979
Balas Marek	Jan	por.	16 V 1979–30 VI 1982
Bryliński Stefan	Mieczysław	mjr	16 V 1979–31 X 1982
Linkowski Zbigniew	Stanisław	por./kpt.	1 II 1983–1 X 1989
Dąbkowski Andrzej	Mieczysław	por.	16 XII 1984–1 XI 1989
<b>Wydział III-1</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Maj Aleksander	Jan	ppłk	1 XI 1982–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Balas Marek	Jan	kpt./mjr	1 VII 1982–30 IX 1989
Błażewicz Zenon	Napoleon	mjr	1 IV 1983–1 XII 1984
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pietrzak Marian	Tadeusz	mjr	13 IV 1979–14 XII 1981
Sokołowski Sławomir	Kazimierz	mjr/ppłk	16 II 1982–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Puszczewicz Leszek	Michał	mjr	1 II 1979–15 III 1980
Wielgoszewski Zygmunt	Piotr	ppłk	1 II 1979–30 IX 1980
Kaproń Stefan	Jan	mjr	1 VII–11 X 1979
Sokołowski Sławomir	Kazimierz	kpt./mjr	1 XI 1979–15 II 1982
Dzido Bronisław	Julian	mjr	1 VIII 1980–31 VII 1983
Kowalski Edward	Wawrzyniec	kpt./mjr	1 II 1981–15 I 1984
Burzyński Stanisław	Ignacy	mjr	1 IV 1982–31 III 1983
Kisielewski Henryk	Michał	kpt./mjr	1 V 1982–15 III 1985
Lewandowski Henryk	Stanisław	kpt./mjr	1 IX 1984–27 VIII 1986
Wojciechowski Waldemar	Bronisław	kpt./mjr	1 IX 1986–31 X 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Leszczyński Wiesław	Franciszek	ppłk	1 VI 1975–15 VIII 1980
Zuziak Czesław	Jan	mjr	16 VIII 1980–30 XI 1983
Domina Jan	Jan	mjr/ppłk	16 V 1984–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Zuziak Czesław	Jan	por./mjr	1 VI 1975–15 VIII 1980
Domina Jan	Jan	kpt./mjr	1 XII 1980–15 V 1984
Błażewicz Zenon	Napoleon	kpt./mjr	1 XII 1981–31 III 1983
Kokociński Stefan	Czesław	por./kpt.	1 XII 1984–31 X 1989



Wydział VI			
Naczelnicy			
Kisielewski Henryk	Michał	mjr/ppłk	16 III 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Flis Edward	Józef	kpt./mjr	1 VI 1985–30 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Lewandowski Henryk	Stanisław	ppłk	1 XI 1989–5 IV 1990
Waśniowski Zbigniew	b.d.	kpt.	5 IV–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Linkowski Zbigniew	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–15 V 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Sokołowski Sławomir	Kazimierz	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Wojciechowski Waldemar	Bronisław	mjr	1 XII 1989–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Domina Jan	Jan	ppłk	1 XI 1989–16 VI 1990
Zastępcy naczelnika			
Kokociński Stefan	Czesław	kpt.	1 XI 1989–20 VI 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Rzymowski Jerzy	Bolesław	ppłk	22 X 1975–5 VI 1986
Żmijewski Marek	Jan	ppłk	1 X 1987–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Jaroma Witold	Kazimierz	mjr	1 VIII 1975–18 I 1981
Żmijewski Marek	Jan	kpt./mjr	p.o. 16 X 1978–17 III 1981 17 III 1981–30 IX 1987
Gierwiatowska Jadwiga	Maksymilian	kpt./mjr	1 IV 1988–15 V 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Dobrowolski Czesław	Franciszek	ppłk	1 VI 1975–31 X 1983
Kowalski Edward	Wawrzyniec	ppłk	16 I 1984–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Kędra Waldemar	Józef	mjr/ppłk	1 VI 1975–28 II 1986
Kacprzak Leon	Jan	mjr	1 VI 1975–31 VII 1990
Balcerzak Mieczysław	Kazimierz	mjr/plk	1 VII 1975–24 VII 1981
Łukomski Jan	Wiktor	kpt./mjr	1 III 1982–22 XI 1985
Gumiński Krzysztof	Henryk	mjr	1 IX 1986–30 IV 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bargiel Henryk	Jan	ppłk	1 VI 1975–30 VI 1980
Michałuszek Władysław	Jan	mjr/ppłk	29 VII 1981–30 XI 1983
Jasiński Czesław	Franciszek	mjr/ppłk	16 I 1984–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Michałuszek Władysław	Jan	mjr	1 VIII 1975–28 VII 1981
Jasiński Czesław	Franciszek	kpt./mjr	1 VI 1982–15 I 1984
Wroński Kazimierz	Kazimierz	kpt./ppłk	1 IX 1984–31 III 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szypulski Edmund	Ignacy	ppłk	1 VI 1975–5 X 1979
Leszczyński Eugeniusz	Władysław	ppłk	1 V 1980–15 III 1990
Stachurski Roman	Marian	kpt.	p.o. 16 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Dębski Stefan	Jan	mjr	1 VI 1975–15 XII 1980
Leszczyński Eugeniusz	Jan	kpt./ppłk	1 III 1977–31 IV 1980
Pypno Zbigniew	Andrzej	kpt./mjr	1 XI 1980–31 X 1986
Perehinczuk Marian	Grzegorz	kpt./ppłk	1 III 1982–31 XII 1989
Stachurski Roman	Marian	kpt.	1 I 1989–15 III 1990
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Rosiak Tadeusz	Stefan	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1976
Mazur Henryk	Aleksander	mjr	1 VIII 1976–15 I 1985
Mróz Józef	Michał	mjr	16 VI 1985–16 VI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Mazur Henryk	Aleksander	mjr	1 VI 1975–31 VII 1976
Wielgoszewski Zygmunt	Piotr	ppłk	1 VIII–1 XI 1976
Mróz Józef	Michał	mjr	1 XII 1976–15 VI 1985
Bargiel Emil	Józef	mjr	1 VII 1986–30 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Piotrowski Jan	Marceli	mjr	1 VI 1975–30 IV 1979
Młynarczyk Tadeusz	Jan	ppłk	1 VI 1979–5 IV 1990
Myszel Florian	Leon	mjr	p.o. 6 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Michałuszek Władysław	Jan	mjr	1 VI–31 VII 1975
Młynarczyk Tadeusz	Jan	mjr	1 VI 1975–30 V 1979
Głęgoła Józef	Jan	mjr	1 VIII 1975–15 IX 1982
Józefkiewicz Zdzisław	Wacław	mjr	1 VIII 1979–23 IV 1981

Myszel Florian	Leon	kpt./mjr	15 VIII 1981–5 IV 1990
Jankowski Zenon	Bronisław	kpt./mjr	1 X 1982–6 VI 1990
<b>Samodzielna Stacja „P”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wizner Edward	Józef	kpt.	1 VI 1975–28 II 1987
<b>Wydział RKW</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wizner Edward	Józef	mjr	1 III 1987–31 I 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kowarski Kazimierz	Józef	mjr	1 VI 1975–12 IX 1976
Szczyciński Andrzej	Romuald	mjr	16 III 1983–25 V 1984
Lewiński Stanisław	Adam	kpt.	16 VI 1985–31 XII 1989
<b>Wydział „A”/Wydział Szyfrów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Lewiński Stanisław	Adam	kpt.	1 I–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Jakimowicz Julian	Bolesław	por.	1 I–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Mazur Henryk	Aleksander	mjr	16 I 1985–31 XII 1987
Stachura Jan	Czesław	mjr	1 I 1988–15 II 1990
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Krych Ryszard	Walenty	ppłk	1 XI 1983–1 V 1986–
Rojek Antoni	Jan	ppłk	–11 VIII 1989–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Rutkowski Zdzisław	Władysław	ppłk	1 I 1983–1 V 1986–

### Terenowe jednostki SB w województwie szczecińskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Goleniowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Czajka Roman	Józef	kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Komisariat MO/RUSW w Gryficach			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Sojka Józef	Jan	kpt.	1 IV 1983–30 XI 1985
Pachla Jan	Józef	por./kpt.	p.o. 1 XII 1985–30 IX 1986
			1 X 1986–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Gryfinie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Kosatka Stanisław	Marek	mjr	1 IV 1983–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Kamieniu Pomorskim			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Burzyński Stanisław	Ignacy	mjr	1 IV 1983–27 IX 1985
Otmianowski Zdzisław	Bronisław	por.	p.o. 28 IX–30 XI 1985
Sojka Józef	Jan	kpt./mjr	1 XII 1985–31 I 1990
RUSW w Łobzie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Leśny Janusz	Stanisław	por./kpt.	1 XII 1988–31 I 1990
RUSW w Nowogardzie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Frasoński Eugeniusz	Marian	por./kpt.	1 I 1989–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Policach			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Wielgoszewski Zbigniew	Zygmunt	kpt./mjr	1 VI 1983–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Pyrzycach			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Marciniak Jerzy	Stanisław	por./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
RUSW w Stargardzie Szczecińskim			
Zastępcy szefa ds. SB			
Puszczewicz Leszek	Michał	ppłk	1 V 1984–31 X 1988
Wróblewski Zbigniew	Władysław	por.	p.o. 16 X 1988–31 XII 1989
			31 XII 1989–31 I 1990
KM MO/RUSW w Świnoujściu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Rawicz Zdzisław	Wincenty	mjr/ppłk	1 IV 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Marcin Stefaniak*

## WOJEWÓDZTWO TARNOBRZESKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KW MO/WUSW w Tarnobrzegu			
Komendanci/szefowie			
Niedbała Jan	Marceli	plk	1 VI 1975–23 II 1979
Niemczyn Bolesław	Michał	plk	24 II 1979–15 IV 1990
Kagan Tadeusz <sup>1</sup>	Franciszek	plk	p.o. 16 IV–27 VI 1990
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Piątek Romuald	Piotr	mjr	1 VI 1975–28 II 1978
Bedka Marian	Michał	ppłk/plk	16 IV 1978–30 IV 1986
Nowak Władysław	Stanisław	ppłk/plk	1 VIII 1986–28 II 1990
Wydział II			
Naczelnicy			
Lech Bogusław	Marian	kpt.	1 VI 1975–28 II 1976
Koluch Józef	Jan	ppor.	p.o. 1 IV–31 VII 1976
		ppor./ppłk	1 VIII 1976–15 III 1990
Zastępcy naczelnika			
Teteruk Tadeusz	Piotr	por./kpt.	1 VI 1975–31 III 1976
Koluch Józef	Jan	ppor.	1 IV–31 VII 1976
Kowalczyk Krzysztof	Stanisław	por./kpt.	16 X 1976–30 XI 1979
Jędrzejak Witold	Stanisław	por./kpt.	1 III 1980–30 XI 1987
Sawicki Jacek	Mieczysław	kpt.	16 II 1988–31 VII 1990
Wydział III			
Naczelnicy			
Kuliś Czesław	Feliks	ppłk/plk	1 VI 1975–31 VII 1980
Sokulski Andrzej	Józef	ppor./kpt.	1 VIII 1980–15 VI 1987
Wielgus Zbigniew	Zygmunt	por./kpt.	1 IX 1988–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Koluch Józef	Jan	ppor.	1 VI 1975–31 III 1976
Teteruk Tadeusz	Piotr	kpt.	1 IV 1976–15 X 1977
Wiśniewski Jan	Jan	kpt.	16 X 1977–30 VI 1979
Turek Juliusz	Franciszek	kpt.	16 VIII 1982–30 III 1983
Wielgus Zbigniew	Zygmunt	por.	1 IX 1986–31 VIII 1988
Smuniewski Zenon	Wiktor	kpt.	1 X 1988–31 X 1989
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Nowak Władysław	Stanisław	ppłk	1 IX 1979–31 VII 1986
Książka Ryszard	Stanisław	kpt./mjr	1 XII 1986–31 X 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wiśniewski Jan	Jan	kpt.	1 VII 1979–31 III 1983
Książka Ryszard	Stanisław	por./kpt.	1 III 1982–30 XI 1986
Tkaczyk Kazimierz	Walenty	por.	1 XII 1986–31 X 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Nowak Władysław	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1979
Paduszyński Michał	Józef	kpt./mjr	1 IX 1979–30 VI 1986
Łyczek Zbigniew	Władysław	por./kpt.	1 IX 1986–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wacławski Jan	Andrzej	kpt.	1 VI 1975–30 VI 1976
Paduszyński Michał	Józef	por./kpt.	1 VII 1976–31 VIII 1979
Wydra Michał	Jan	ppor./por.	1 IX 1979–31 III 1983
Pietrykowski Grzegorz	Jan	por./kpt.	1 VII 1981–28 II 1985
Łyczek Zbigniew	Władysław	por.	16 IV 1985–31 VIII 1986
Kapusta Zbigniew	Michał	por./kpt.	1 IX 1986–31 X 1989
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pietrykowski Grzegorz	Jan	kpt./mjr	p.o. 1–28 II 1985
			1 III 1985–31 XII 1988
Czarnecki Jan	Stefan	mjr	1 I–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Czarnecki Jan	Stefan	kpt./mjr	1 IV 1985–31 XII 1988
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wielgus Zbigniew	Zygmunt	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Smuniewski Zenon	Wiktor	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Książka Ryszard	Stanisław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Tkaczyk Kazimierz	Walenty	por./kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Łyczek Zbigniew	Władysław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kapusta Zbigniew	Michał	kpt.	1 XI 1989–31 I 1990

Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Czachor Antoni	Jan	mjr	1 VI–31 VII 1975
Prażmowski Józef	Jan	kpt.	1 VIII 1975–15 II 1983
Daca Władysław	Wojciech	ppor./kpt.	1 IV 1983–31 III 1990
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Tambor Benedykt	Stefan	mjr	1 VI 1975–30 IX 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Jóźwik Henryk	Stefan	por.	p.o. 1 III 1976–28 II 1977
Buszta Stanisław	Wincenty	mjr/plk	1 II 1977–29 II 1980
Jóźwik Henryk	Stefan	por.	p.o. 1 III–31 VII 1980
Swat Ryszard	Stefan	por.	p.o. 1 VIII 1980–15 VIII 1982
Biela Stanisław	Tomasz	mjr	16 XII 1989–31 VII 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Parzych Ryszard	Jan	por.	1 VI 1975–30 IX 1982
Zastępcy naczelnika			
Sic Tadeusz	Józef	kpt./mjr	16 V 1978–31 VII 1982
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Wróbel Józef	Antoni	por./mjr	1 VI 1975–31 I 1980
Wamil Marian	Michał	kpt.	16 VI 1981–30 IX 1982
Zastępcy naczelnika			
Teteruk Tadeusz	Piotr	kpt./mjr	16 X 1977–31 VII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Wamil Marian	Michał	kpt.	1 X 1982–15 VII 1989
Biela Stanisław	Tomasz	mjr	1 VIII–15 XII 1989
Zastępcy naczelnika			
Parzych Ryszard	Jan	mjr/ppłk	16 XII 1982–15 XII 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Tambor Benedykt	Stefan	ppłk	16 XII 1982–15 V 1983
Puczkowski Janusz	Stanisław	por./kpt.	16 V 1983–15 II 1987
Ścibisz Andrzej	Tadeusz	ppor./por.	16 IV 1987–15 XII 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Rokosz Czesław	Andrzej	kpt.	1 XI 1982–15 XII 1989
<b>Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Sic Tadeusz	Józef	mjr/ppłk	1 VIII 1982–31 VII 1986
Zadworny Adam	Walenty	por./kpt.	1 VIII 1986–15 XII 1989
<b>Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Teteruk Tadeusz	Piotr	mjr	1 VIII 1982–31 V 1984
Floras Jerzy	Jan	kpt.	p.o. 1 XII 1984–30 VI 1985
Kowalski Marek	Marian	ppor./por.	1 VII 1985–15 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Ziemski Stanisław	Jan	ppłk/plk	1 VI 1975–31 X 1979
Kowalczyk Krzysztof	Stanisław	kpt./mjr	1 XII 1979–15 I 1985
Przyłucki Krystyn	Józef	mjr	p.o. 1 II 1985–31 I 1987
Wydra Michał	Jan	kpt./mjr	16 XII 1986–15 V 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kardowski Władysław	Franciszek	mjr/ppłk	16 XII 1975–31 VIII 1977
Bednarczyk Józef	Józef	por.	1 IX 1977–31 V 1978
Wamil Marian	Michał	kpt.	1 X 1979–15 VI 1981
Przyłucki Krystyn	Józef	kpt./mjr	1 VII 1981–30 III 1983
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Pęczkowski Marian	Zenon	por./mjr	1 VI 1975–15 V 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Kowalczyk Krzysztof	Stanisław	mjr/ppłk	16 I 1985–15 I 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie tarnobrzeskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Janowie Lubelskim</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Wasylczyk Sławomir	Edward	ppor.	1 IV–15 XII 1983
Kozarski Jan	Józef	kpt./mjr	16 XII 1983–31 I 1990



RUSW w Nisku			
Zastępcy szefa ds. SB			
Beker Zdzisław	Stanisław	por.	1 XII 1989–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Opatowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Rewera Lucjan	Czesław	kpt.	1 IV 1983–23 II 1986
Biela Stanisław	Tomasz	kpt./mjr	p.o. 18 II–31 III 1986
			1 IV 1986–31 VII 1989
Kweczlich Jerzy	Henryk	por.	16 VIII 1989–31 I 1990
KM MO/RUSW w Sandomierzu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Wydra Michał	Jan	por./kpt.	1 IV 1983–15 XII 1986
Gąsior Roman	Feliks	por./kpt.	16 XII 1986–31 I 1990
KM MO/RUSW w Stalowej Woli			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Kozarski Jan <sup>2</sup>	Józef	kpt.	p.o. 1 IV–31 VII 1983
Wiśniewski Jan	Jan	mjr	1 IV–31 X 1983
Wasylczyk Sławomir	Edward	ppor./kpt.	16 XII 1983–15 I 1987
Filipiuk Krzysztof	Tadeusz	kpt./mjr	16 I 1987–31 I 1990
Wydział V KM MO/RUSW w Stalowej Woli			
Naczelnicy			
Grzywacz Stanisław	Józef	por.	1 IV–16 X 1983
Tryka Józef	Jan	por.	p.o. 1 I–31 VII 1984
Grzywacz Stanisław	Józef	por./kpt.	29 VI 1985–15 VII 1988
Gancarz Zbigniew	Marcin	por.	16 VII 1988–30 IX 1989
Zastępcy naczelnika			
Jamróz Mirosław	Stanisław	ppor./por.	1 IV 1983–31 III 1985
Siwiec Zbigniew	Mieczysław	por.	p.o. 16 IV–30 VI 1985
			1 VII 1985–31 X 1988
Beker Zdzisław	Stanisław	por.	1 XI 1988–30 XI 1989
Komisariat MO/RUSW w Staszowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Jurek Zbigniew	Stefan	kpt.	1 IV 1983–1 II 1984
Cabaj Zbigniew	Franciszek	por./kpt.	16 II 1984–15 IV 1988
Smolarski Wojciech	Stanisław	por./kpt.	16 IV 1988–31 I 1990

<sup>2</sup> P.o. zastępca komendanta w czasie nieobecności mjr. Jana Wiśniewskiego.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>RUSW w Tarnobrzegu</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Pietrykowski Grzegorz	Jan	mjr	1 I 1989–16 I 1990

*Opracowanie: Dariusz Byszuk, Dariusz Iwaneczko, Zbigniew Nawrocki*

## WOJEWÓDZTWO TARNOWSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Tarnowie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Kubrak Edward	Marcin	plk	1 VI 1975–31 XII 1989
Ceglarski Edward <sup>1</sup>	Władysław	plk	p.o. 1 II–4 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Rodziewicz Edward	Władysław	ppłk/plk	1 VI 1975–30 IV 1983
Schiller Józef	Władysław	plk	1 V 1983–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pajdak Bolesław	Józef	mjr/plk	1 IX 1975–31 VIII 1983
Turotszy Adam	Zygmunt	ppłk	1 IX 1983–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wieczorek Zdzisław	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–30 XI 1981
Wilczyński Zbigniew	Czesław	por./mjr	1 XII 1981–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Strama Mieczysław	Władysław	ppłk	1 VI 1975–1 IV 1977
Polański Ludwik	Piotr	mjr/ppłk	1 IV 1977–16 X 1981
Markiewski Jacek	Zbigniew	kpt.	16 XI 1981–30 VI 1983
Waśkowicz Roman	Władysław	kpt./mjr	1 VII 1983–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Lipkowski Wiesław	Edward	por./kpt.	1 VI 1975–1 VII 1979
Gajda Władysław	Mikołaj	kpt.	1 II 1980–1 XI 1981
Waśkowicz Roman	Władysław	por./kpt.	1 XII 1981–1 VII 1983
Guzicki Ryszard	Jan	kpt./mjr	1 XII 1984–28 II 1989
Szydłowski Zygmunt	Piotr	por.	1 IV–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Lipkowski Wiesław	Edward	kpt./mjr	1 VII 1979–1 XI 1981
Boruch Stanisław	Józef	kpt./ppłk	1 XII 1981–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Boruch Stanisław	Józef	por./kpt.	1 VII 1979–1 XII 1981
Kotas Kazimierz	Wojciech	por./mjr	1 XII 1981–1 XI 1989
Lis Jacek	Julian	por./kpt.	1 IV 1982–1 VII 1986

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Rutkiewicz Marian	Władysław	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VIII 1978
Boczar Tadeusz	Julian	kpt./ppłk	1 X 1978–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Boczar Tadeusz	Julian	por./kpt.	1 VI 1975–1 X 1978
Wańkiewicz Karol	Władysław	ppor./kpt.	1 XII 1977–1 V 1983
Guzicki Ryszard	Jan	por./kpt.	1 X 1978–16 X 1984
Maciejowski Marian	Karol	por./kpt.	1 VII 1981–1 XI 1985
Kwaśniewski Aleksander	Michał	kpt.	1 XII 1985–1 XI 1989
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Góra Ryszard	Józef	kpt./mjr	16 VI 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Góra Ryszard	Józef	kpt.	1 III–16 VI 1985
Gleń Jacek	Zygmunt	por./kpt.	16 X 1985–1 VI 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wańkiewicz Roman	Władysław	mjr	1 XI 1989–17 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szydłowski Zygmunt	Piotr	por.	1 XI 1989–10 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Boruch Stanisław	Józef	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kotas Kazimierz	Wojciech	mjr	1 XI 1989–31 V 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Góra Ryszard	Józef	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kwaśniewski Aleksander	Michał	kpt.	1 XI 1989–31 V 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Czachor Antoni	Jan	mjr	1 VIII 1975–31 VII 1976
Bryk Józef	Antoni	ppłk	1 III 1977–31 VII 1990

Wydział „B”			
Naczelnicy			
Kowal Marian	Franciszek	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 IV 1979
Czekaj Mieczysław	Piotr	mjr	1 V 1979–1 VIII 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Zajac Jan	Stanisław	kpt./mjr	1 VII 1975–1 VIII 1982
Rabczuk Kazimierz	b.d.	kpt.	(8 X 1988)–(30 III 1990)
Nowicki Stanisław	Stefan	kpt.	p.o. 16 III–31 V 1990
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Biel Marian	Andrzej	kpt./mjr	1 VI 1975–30 IX 1978
Wójcik Zygmunt	Błażej	por.	1 X 1978–1 VIII 1982
Zastępcy naczelnika			
Wójcik Zygmunt	Błażej	ppor./por.	16 XI 1976–1 X 1978
Kotas Kazimierz	Wojciech	por.	16 IX 1979–1 XII 1981
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Dęboś Bogusław	Jan	kpt./mjr	1 IX 1975–1 VIII 1982
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Wójcik Zygmunt	Błażej	por./mjr	1 VIII 1982–30 VI 1987
Nowicki Stanisław	Stefan	por./kpt.	28 XII 1987–(11 X 1989)
Zastępcy naczelnika			
Zajac Jan	Stanisław	mjr/ppłk	1 VIII 1982–29 II 1984
Margosiak Ryszard	Ludwik	por.	1 V 1985–1 I 1987
Nowicki Stanisław	Stefan	por.	1 I–28 XII 1987
Gądek Jan	Władysław	por./kpt.	1 III 1988–16 XII 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Czekaj Mieczysław	Piotr	mjr/ppłk	1 VIII 1982–1 V 1983
Händzel Albin	Maksymilian	por.	1 V 1983–1 IV 1985
Gilewski Andrzej	Marian	por./kpt.	1 XII 1985–28 II 1989
Chrapusta Franciszek	Józef	por.	16 IV–16 XII 1989
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Rabczuk Kazimierz	b.d.	ppor./kpt.	(30 IX 1982)–(31 III 1988)

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Nowicki Stanisław	Stefan	por.	–1 I 1987
Chwastowski Leszek	Bronisław	por.	16 III 1987–15 III 1989
Wilusz Tadeusz	Marian	por.	16 IV–16 XII 1989
<b>Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Dęboś Bogusław	Jan	mjr/ppłk	1 VIII 1982–16 II 1985
Gądek Jan	Władysław	por.	16 IV 1986–1 III 1988
Cop Ryszard	Mieczysław	ppor./por.	1 V 1988–16 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kosiba Edward	Ludwik	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1977
Buch Feliks	Jan	mjr	1 VIII 1977–1 XII 1979
Sokołowski Marian	Stefan	mjr	1 XII 1979–31 X 1981
Gajda Władysław	Mikołaj	kpt./ppłk	1 XI 1981–15 V 1990
Händzel Albin	Maksymilian	kpt.	p.o. 1 V–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Buch Feliks	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–1 VIII 1977
Adamek Zdzisław	Franciszek	kpt.	1 VIII 1977–16 V 1980
Małek Jan	Jan	por./mjr	1 VIII 1980–15 V 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Woźnica Czesław	Franciszek	por./mjr	1 VI 1975–16 I 1985
Lis Jacek	Julian	kpt.	1 VII 1986–15 VI 1989
Lipkowski Wiesław	Edward	plk	p.o. 1 III–31 V 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Dęboś Bogusław	Jan	ppłk	16 II 1985–15 V 1989
Boczarski Tadeusz	Julian	ppłk	1 XI 1989–15 I 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie tarnowskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Bochni</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Czekaj Mieczysław	Piotr	ppłk	1 V 1983–30 VI 1987
Waśkowicz Karol	Władysław	kpt./mjr	1 VII 1987–31 I 1990

KM MO/RUSW w Brzesku			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Waśkowicz Karol	Władysław	kpt.	1 V 1983–1 VII 1987
Biernat Jerzy	Jan	por./kpt.	1 VII 1987–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Dąbrowie Tarnowskiej			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Byszek Andrzej	Marian	por./mjr	1 V 1983–31 I 1990
KM MO/RUSW w Dębicy			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Markiewski Jacek	Zbigniew	kpt./ppłk	1 VII 1983–31 I 1990
RUSW w Tarnowie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Händzel Albin	Maksymilian	kpt.	1 VI 1989–31 I 1990

*Opracowanie: Michał Wenklar*

## WOJEWÓDZTWO TORUŃSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Toruniu</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Kolczyński Roman	Franciszek	plk	1 VI 1975–28 II 1978
Marcinkowski Zenon	Jan	plk	1 III 1978–30 VIII 1983
Łukasiak Stanisław	Władysław	plk	1 IX 1983–12 III 1990
Kuczowski Henryk <sup>1</sup>	Franciszek	pplk	p.o. 20 III–12 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Marcinkowski Zenon	Jan	plk	1 VI 1975–27 II 1978
Grochowski Zygmunt	Alfons	plk	1 III 1978–30 VI 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Mańkowski Teodor	Jan	pplk	1 VI 1975–15 XII 1976
Linka Zenon	Władysław	mjr/pplk	1 I 1977–15 V 1988
Kuczyński Tadeusz	Andrzej	mjr	1 II 1989–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Linka Zenon	Władysław	kpt.	1 VI 1975–31 XII 1976
Synoradzki Zbigniew	Czesław	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VIII 1980
Cieszyński Henryk	Alojzy	mjr	1 II 1977–31 X 1983
Matys Ryszard	Feliks	por./mjr	16 IX 1980–16 II 1989
Robaczewski Jerzy	Edmund	mjr	16 II 1989–15 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Grochowski Zygmunt	Alfons	pplk	1 VI 1975–28 II 1978
Kolbowicz Marian	Bolesław	kpt.	1 III 1978–30 VI 1979
Ścisłek Bogdan <sup>2</sup>	Marian	kpt./pplk	1 VII 1979–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kolbowicz Marian	Bolesław	por./kpt.	1 VI 1975–28 II 1978
Tyciński Ryszard	Stanisław	por.	1 VI 1975–30 VI 1979
Ścisłek Bogdan	Marian	kpt.	1 III 1978–30 VI 1979
Dusza Edward	Wincenty	kpt.	1 VII 1979–31 V 1981
Lewandowski Mirosław	Bronisław	por./kpt.	1 VI 1981–31 III 1983
Misz Henryk	Henryk	kpt./mjr	1 X 1982–31 XII 1988
Liśkiewicz Ryszard	Józef	kpt.	16 II–31 X 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. administracyjno-gospodarczych.

<sup>2</sup> 15 VII 1981 r. skierowany na dziesięciomiesięczne przeszkolenie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie z pozostawieniem na dotychczasowym etacie.



Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Kolbowicz Marian	Bolesław	kpt./ppłk	1 VII 1979–5 VIII 1986
Hejnowicz Janusz	Kazimierz	kpt.	p.o. 1 VIII 1986–31 I 1987
		kpt./mjr	1 II 1987–30 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Tyciński Ryszard	Stanisław	por.	1 VII 1979–15 II 1981
Lewandowski Grzegorz	Władysław	kpt.	16 II 1981–31 III 1983
Cyzman Kazimierz	Czesław	por.	1 III 1982–31 III 1983
Hejnowicz Janusz	Kazimierz	kpt.	1 III 1982–31 VII 1986
Duda Jan	Stanisław	kpt.	1 III 1987–15 VIII 1988
Składanowski Henryk	Henryk	kpt.	1 IX 1988–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Molenda Edmund	Andrzej	ppłk/plk	1 VI 1975–27 VII 1983
Lewandowski Mirosław	Bronisław	kpt./mjr	16 VIII 1983–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Bajeński Włodzimierz	Bernard	kpt./mjr	1 IX 1975–15 II 1985
Bosowicz Ryszard <sup>3</sup>	Leon	kpt.	1 VI 1981–31 III 1983
Kuczkowski Marek	Konstanty	por./kpt.	16 VI 1985–31 X 1989
Samodzielna Sekcja VI			
Kierownicy			
Bajeński Włodzimierz	Bernard	mjr/ppłk	16 II–1 XII 1985
Wydział VI			
Naczelnicy			
Bajeński Włodzimierz	Bernard	mjr/ppłk	1 XII 1985–16 VI 1988
Duda Jan	Stanisław	kpt.	16 VIII 1988–31 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Cyzman Kazimierz	Czesław	por.	1 II–31 III 1990
Wiącek Kazimierz	Kazimierz	kpt.	p.o. 7 IV–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Liśkiewicz Ryszard	Józef	kpt.	1 XI 1989–6 IV 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Hejnowicz Janusz	Kazimierz	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990

<sup>3</sup> Do 3 II 1971 r. nosił nazwisko Bosy.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Duda Jan	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–31 III 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Misz Henryk	Henryk	mjr	1 XI 1989–26 III 1990
Kuczkowski Marek	Konstanty	kpt.	p.o. 4 V–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kuczkowski Marek	Konstanty	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Gawroński Eugeniusz	Józef	mjr/ppłk	p.o. 1 VI 1975–31 I 1977
			1 II 1977–20 II 1990
Stanaszek Bronisław	Antoni	kpt.	p.o. 20 II–30 VI 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Gawroński Eugeniusz	Józef	mjr	1 VI 1975–31 I 1977
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Ochmański Zbigniew	Bolesław	kpt./mjr	p.o. 1 VI 1975–30 XI 1976
			1 XII 1976–30 XI 1986
Grobelski Krzysztof	Tadeusz	kpt./mjr	1 XII 1986–15 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Ochmański Zbigniew	Bolesław	por.	1 VI 1975–30 XI 1976
Czarnecki Paweł	Antoni	por.	1 XII 1976–31 V 1978
Szargało Mieczysław	Józef	por.	1 VII 1978–15 X 1980
Klonowski Piotr	Wacław	kpt./mjr	16 X 1980–31 XII 1987
Jaranowski Ryszard	Władysław	por.	1 I 1988–1989
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kozłowski Jerzy	Kazimierz	kpt./mjr	1 VI 1975–15 IX 1980
Synoradzki Zbigniew	Czesław	mjr/ppłk	16 IX 1980–31 VIII 1981
Tyciński Ryszard	Stanisław	kpt./ppłk	1 IX 1981–31 III 1990
Grabowski Zbigniew	Stanisław	kpt.	1 IV–31 VII 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Lipiński Jan	Edward	kpt./mjr	p.o. 1 VI 1975–31 I 1977
			1 II 1977–15 III 1990
Stocki Ryszard	Franciszek	kpt.	p.o. V–31 VII 1990

<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Lipiński Jan	Edward	kpt.	1 VI 1975–31 I 1977
Rost Grzegorz	Kazimierz	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 II 1985
Stocki Ryszard	Franciszek	kpt.	16 X 1985–30 VII 1990
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sadowski Józef	Józef	kpt./ppłk	1 VI 1975–15 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wątroba Henryk	Jan	ppłk/ppłk	1 VI 1975–30 VI 1988
Lagocki Stefan	Jerzy	kpt.	16 VIII 1988–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Białek Henryk	Stanisław	kpt./mjr/ppłk	1 VI 1975–31 X 1986
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wasilewski Zygmunt	Henryk	kpt.	1 VI 1975–15 X 1980
Szargało Mieczysław	Józef	kpt./mjr	16 X 1980–18 XI 1987
Klonowski Piotr	Wacław	mjr	1 I 1988–31 X 1989
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Rost Grzegorz	Kazimierz	mjr/ppłk	16 II 1985–31 III 1990
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wodzicki Andrzej	b.d.	mjr	1 XII 1989–V 1990
<b>Inspektorat 2</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Misz Henryk	Henryk	mjr	1 I–31 X 1989
<b>Zastępcy kierownika</b>			
Bogalecki Bogdan	Hipolit	kpt.	1 I–31 X 1989
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wojtak Kazimierz	Marcin	ppłk	1984–1985

## Terenowe jednostki SB w województwie toruńskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Brodnicy</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kaczyński Andrzej	Józef	por./kpt.	1 IV 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Chełmnie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Matyjasik Andrzej	Roman	por./kpt.	1 IV 1983–30 VI 1987
Brochocki Mieczysław	Jan	kpt.	1 VII 1987–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Golubiu-Dobrzyniu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Oskwarek Zdzisław	Andrzej	por./kpt.	1 IV 1983–30 VI 1987
Zaostrowcew Jerzy	Stanisław	por.	1 VII 1987–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Grudziądzu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Cyzman Kazimierz	Czesław	por./kpt.	1 IV 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Nowym Mieście Lubawskim</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Barański Franciszek	Józef	por./kpt.	1 IV 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Toruniu</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Lewandowski Grzegorz	Władysław	kpt./mjr	1 IV 1983–28 II 1988
Bajeński Włodzimierz	Bernard	mjr/ppłk	1 VII 1988–31 I 1990
<b>Wydział III KM MO/RUSW w Toruniu</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Lewandowski Mirosław	Bronisław	por./kpt.	1 IV–15 VIII 1983
Zielenkiewicz Roman	Henryk	por./kpt.	16 VIII 1983–31 VIII 1988
Dąbrowski Adam	Leopold	por.	16 IX 1988–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Poraziński Zbigniew	Jan	ppor.	1 IV 1983–15 XII 1985
Dąbrowski Adam	Leopold	por.	16 I 1986–15 IX 1988
Leszczyński Andrzej	Antoni	kpt.	16 I–30 X 1989
<b>Wydział V KM MO/RUSW w Toruniu</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bosowicz Ryszard	Leon	kpt.	1 IV 1983–30 VI 1988
Górny Ryszard	Edward	por./kpt.	1 VII 1988–31 X 1989

<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Zaborski Jerzy	Jerzy	ppor.	1 IV 1983–31 III 1984
Jedkie Jerzy	Marian	por.	1 IV 1984–31 V 1986
Zaostrowcew Jerzy	Stanisław	ppor.	16 VIII 1986–30 VI 1987
Górny Ryszard	Edward	por.	1 VII 1987–30 VI 1988
Radziewicz Lech	b.d.	kpt.	1988–
<b>Komisariat MO/RUSW w Wąbrzeźnie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Zieliński Ryszard	Bolesław	ppor.	1 IV 1983–15 XI 1984
Lagocki Stefan	Jerzy	ppor./por.	16 XI 1984–15 VIII 1988
Hofman Lesław	Józef	por./kpt.	1 IX 1988–31 I 1990

*Opracowanie: Alicja Paczoska-Hauke, Tomasz Rabant, Marek Szymaniak*

## WOJEWÓDZTWO WAŁBRZYSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Wałbrzychu</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Traczyk Bolesław	Jan	plk	1 VI 1975–15 VI 1980
Lamparski Leszek	Jan	plk	15 VI 1980–31 XI 1988
Karpacz Jerzy	Piotr	plk	1 XII 1988–30 VI 1989
Fennig Henryk	Edmund	plk	1 VIII 1989–15 III 1990
Klockiewicz Andrzej <sup>1</sup>	Ludwik	plk	p.o. 1 III–12 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Fennig Henryk	Edmund	ppłk/plk	1 VI 1975–31 VII 1989
Nowak Stanisław	Jan	plk	1 IX 1989–15 II 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Brząkała Cyryl	Wincenty	ppłk	1 VI–30 IX 1975
Strzelec Wiesław <sup>2</sup>	Piotr	kpt./ppłk	1 XII 1975–31 XII 1984
Kudła Józef	Michał	ppłk	1 I 1985–5 III 1990
Jakubiszyn Zygmunt	Wawrzyniec	plk	20–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Strzelec Wiesław	Piotr	kpt.	3 VIII–1 XII 1975
Baranowski Zbigniew	Kazimierz	ppor.	1 I 1976–1 III 1982
Grudzień Zbigniew <sup>3</sup>	Edward	ppor.	1 VII 1982–1 III 1983
			1 II 1984–1 IV 1985
Napierała Zenon	Antoni	mjr/ppłk	15 VIII 1982–31 V 1988
Gułaj Kazimierz	Marian	mjr	1 VII 1988–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Nowak Stanisław	Jan	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1979
Kudła Józef	Michał	ppłk	1 VII 1979–1 I 1985
Polerowicz Marian	Czesław	kpt./mjr	16 IV 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Puchała Józef	Józef	kpt./mjr	1 VI 1975–1 II 1976
Kudła Józef	Michał	kpt.	1 I 1976–1 VII 1979
Bąk Edward	Antoni	por./kpt.	1 IX 1976–1 VII 1979
Kolondra Jan	Wiktor	por.	1 X 1979–1 III 1983
Polerowicz Marian	Czesław	por./kpt.	1 XI 1982–16 IV 1985
Pawłowski Józef	Franciszek	por./kpt.	16 IV 1985–1 XI 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

<sup>2</sup> 14 IX 1980–8 VII 1981 r. przebywał na kursie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>3</sup> 1 III 1983–1 II 1984 r. w dyspozycji komendanta wojewódzkiego MO.

Wydział III A/Wydział V			
Naczelnicy			
Nowak Stanisław	Jan	mjr	1 VII 1979–30 X 1981
Tomczyk Henryk	Szczepan	kpt./ppłk	1 II 1982–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Bąk Edward	Antoni	kpt.	1–31 VII 1979
Tomczyk Henryk	Szczepan	por./kpt.	1 X 1979–1 II 1982
Orłowska Wanda	Mateusz	kpt./mjr	1 XI 1979–28 II 1981
Dobrowolski Mirosław	Stefan	por./mjr	1 VII 1981–1 XI 1989
Miśkiewicz Edward	Bartłomiej	por.	1 II 1982–1 III 1983
Szydłowski Jan	Jan	por./mjr	1 V 1982–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Filipów Michał	Władysław	mjr	1 VI 1975–1 III 1982
Baranowski Zbigniew	Kazimierz	kpt.	1 III 1982–31 III 1983
Czarnas Tadeusz	Stanisław	mjr	1 IV 1983–1 I 1985
			1 VI 1985–1 IX 1989
Zastępcy naczelnika			
Laskowski Zbigniew	Jan	por.	3 VIII 1975–1 IV 1978
Czarnas Tadeusz	Stanisław	por.	1 IV 1978–1 III 1983
Michalski Stanisław	Kazimierz	ppor./por.	1 VIII 1981–1 I 1985
Hołda Jerzy <sup>4</sup>	Eugeniusz	ppor./por.	1 VI 1985–10 IV 1986
Adamowski Jerzy	Antoni	mjr	16 VII 1986–1 XI 1989
Samodzielna Sekcja IV			
Kierownicy			
Czarnas Tadeusz	Stanisław	mjr	1 I–1 VI 1985
Wydział VI			
Naczelnicy			
Filipów Michał	Władysław	ppłk	1 IV 1985–1 VII 1986
Sadowski Mirosław	Zygmunt	ppłk	1 VII 1986–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Michalski Stanisław	Kazimierz	por./kpt.	1 I 1985–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Polerowicz Marian	Czesław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Pawłowski Józef	Franciszek	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990

<sup>4</sup> Zmarł 11 IV 1986 r.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Tomczyk Henryk	Szczepan	ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Michalski Stanisław	Kazimierz	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Strzelec Wiesław	Piotr	ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szydłowski Jan	Jan	mjr	1 XI 1989–1 II 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Przychodzki Jan	Stanisław	ppłk	1 VI 1975–31 V 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sadowski Mirosław <sup>5</sup>	Zygmunt	kpt./mjr	1 VII 1975–15 X 1977
Trzewik Józef	Jan	ppłk/plk	15 X 1977–15 III 1981
Olejniczak Jan	Józef	ppłk	1 VI 1981–1 VIII 1982
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Napierała Zenon	Antoni	kpt./mjr	1 X 1980–15 VIII 1982
Goliszewski Tadeusz	b.d.	kpt.	I–31 VII 1990
<b>Zastępcy</b>			
Napierała Zenon <sup>6</sup>	Antoni	kpt.	1 VI 1975–1 X 1980
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Ciężkowski Janusz	Andrzej	kpt./ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wspaniały Józef	Jan	por./kpt.	1 X 1977–1 VIII 1982
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Czachorowski Zbigniew	Jan	plk	1 VI 1975–31 VII 1981
Filipów Michał	Władysław	mjr	1 III–15 VIII 1982

<sup>5</sup> 1 VII 1978–10 X 1979 r. na stanowisku I sekretarza KZ PZPR KW MO. 30 VII 1979–V 1980 r. przebywał na kursie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>6</sup> Brak wyższego wykształcenia uniemożliwiał mu pełnienie funkcji naczelnika wydziału.



<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Musialski Wacław	Stanisław	kpt.	1 X 1979–15 III 1980
Gułaj Kazimierz	Marian	por.	1 VIII 1980–1 VIII 1982
<b>Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Cieżkowski Janusz	Andrzej	ppłk	1 VIII 1982–16 XII 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Filipów Michał	Władysław	mjr	15 VIII 1982–1 IV 1985
Wspaniały Józef	Jan	mjr	1 VI 1985–15 X 1988
Widziszewski Wojciech	Józef	kpt.	16 X 1988–16 XII 1989
<b>Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Widziszewski Wojciech	Józef	ppor./kpt.	1 IX 1982–16 X 1988
Mól Kazimierz	Władysław	por./kpt.	1 I 1989–16 XII 1989
<b>Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Garlicki Krzysztof	Piotr	por.	16 XII 1982–1 XI 1984
Dymarski Krzysztof	Jan	ppor./por.	1 X 1985–
<b>Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Wspaniały Józef	Jan	kpt./mjr	15 VIII 1982–1 VI 1985
Kurek Jan	Stefan	por./kpt.	1 VI 1985–16 XII 1989
<b>Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Gułaj Kazimierz	Marian	ppor./kpt.	15 VIII 1982–1 VII 1988
Sztac Marian	Julian	por.	1 VIII 1988–16 VI 1989
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pasek Stanisław	Stanisław	plk	1 VI 1975–15 V 1980
Sadowski Mirosław	Zygmunt	ppłk	1 VI 1980–1 VII 1986
Strzelec Wiesław	Piotr	ppłk	1 VII 1986–1 XI 1989
Jakubiec Stanisław	Jan	kpt.	1 I–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Chlebowski Adam	Józef	kpt.	1 VI 1975–30 XI 1978
Adamowski Jerzy	Antoni	por./mjr	1 I 1979–16 VII 1986
Jakubiec Stanisław	Jan	por./kpt.	16 VII 1986–1 I 1990
Miśkiewicz Edward	Bartłomiej	mjr	1 II–31 VII 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Samodzielną Sekcją „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Klatka Ryszard	Walenty	por./mjr	1 VI 1975–15 VI 1985
Menes Jan	Czesław	kpt./mjr	1 VII 1985–31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Strzelec Wiesław	Piotr	ppłk	1 II 1985–1 VII 1986
Filipów Michał	Władysław	ppłk	1 VIII 1986–15 III 1990
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Olejniczak Jan	Józef	plk	1 I 1983–30 IX 1989

### Terenowe jednostki SB w województwie wałbrzyskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Bystrzycy Kłodzkiej</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Będkowski Edward	Edward	kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Dzierżoniowie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Miśkiewicz Edward	Bartłomiej	por./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Kłodzku</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kolondra Jan	Wiktor	por./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Nowej Rudzie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Topiłko Roman	Jan	kpt.	1 IV 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Świdnicy</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Baranowski Zbigniew <sup>7</sup>	Kazimierz	kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1990

<sup>7</sup> 2 XI 1987–26 I 1988 r. przebywał na kursie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Komisariat MO/RUSW w Ząbkowicach Śląskich			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Wierdak Jan	Julian	por./kpt.	1 IV 1983–16 X 1986
Ogrodnik Zdzisław	Bronisław	por./kpt.	16 X 1986–31 I 1990

*Opracowanie: Paweł Piotrowski*

## WOJEWÓDZTWO STOŁECZNE WARSZAWSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KS MO/SUSW w Warszawie</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Frydel Antoni	Michał	gen. bryg.	1 VI 1975–10 XII 1976
Ćwiek Jerzy	Piotr	gen. bryg.	10 XII 1976–1 II 1983
Kłosowski Edward	Jan	plk/gen. bryg.	1 II 1983–14 II 1989
Pocheć Zbigniew	Feliks	plk/gen. bryg.	14 II 1989–21 III 1990
Kamiński Michał <sup>1</sup>	Karol	ppłk	19 IV–5 VI 1990
<b>I zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Przanowski Stanisław	Stefan	ppłk/plk	1 VI 1976–16 II 1988
Baranowski Grzegorz	Kazimierz	ppłk/plk	16 II 1988–31 VII 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Muszyński Aleksander	Henryk	plk/gen. bryg.	1 VI 1975–2 I 1981
Kasperski Edward	Stanisław	ppłk/plk	1 VII 1975–24 II 1979
Bielecki Zygmunt	Michał	plk	25 II 1979–15 XI 1983
Szczygieł Tadeusz	Stanisław	plk	27 X 1980–15 VI 1985
Jedynak Stefan	Ignacy	plk	15 XI 1983–16 II 1988
Ostapiński Stefan	Józef	plk	16 II 1988–20 III 1990
Prekurat Władysław	Władysław	plk	1 VI 1989–20 III 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Przanowski Stanisław	Stefan	ppłk	1 VI 1975–1 VI 1976
Kulmatycki Kryspin	Zdzisław	kpt./mjr	15 VII 1976–31 V 1983
Szałaj Zdzisław	Józef	kpt.	p.o. 1 IX 1984–28 I 1985
Więckowski Waldemar	Władysław	mjr/ppłk	28 I 1985–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika<sup>2</sup></b>			
Węclawiak Marian	Franciszek	mjr	1 VI 1975–15 V 1978
Kutwa Romuald	Bolesław	kpt./mjr	1 VII 1975–15 VII 1978
Maj Jan	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–1 VI 1983
Kulmatycki Kryspin	Zdzisław	kpt.	1 IX 1975–15 VII 1976
Baranowski Grzegorz	Kazimierz	kpt./mjr	1 X 1976–16 II 1983
Olesiński Zbigniew	Tadeusz	kpt./mjr	1 III 1977–1 II 1990
Kowalski Eugeniusz	Antoni	mjr	1 VII 1978–1 IV 1979–
Pawłowski Zygmunt	Zygmunt	kpt./mjr	2 VIII 1978–16 IX 1982
Marczewski Andrzej	Edmund	kpt.	1 IX 1980–31 XII 1981
Trzaska Robert	Mieczysław	kpt./mjr	14 V 1981–1 IV 1990
Więckowski Waldemar	Władysław	kpt.	16 VI 1981–28 I 1985

<sup>1</sup> Dotychczasowy naczelnik Wydziału Wojewódzkiego Stanowiska Kierowania SUSW w Warszawie.

<sup>2</sup> Od 14 II 1977 r. trzy etaty niejawne zastępcy naczelnika Wydziału II.

Korbuszewski Jerzy	Władysław	kpt.	–1 I–1 VI 1983
Szałaj Zdzisław	Józef	kpt.	–1 I 1983–1 I 1988–
Dziwiszek Karol	Jan	kpt.	–1 I 1983–31 VII 1990
Dreżewski Ryszard	Wojciech	mjr	16 VII 1983–16 VIII 1986
Jedynasiak Roman	Jan	mjr	–31 VII 1990
Pączkowski Jerzy	Zbigniew	kpt.	–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Maj Andrzej	Bolesław	ppłk	1 VI 1975–31 X 1979
Olejnik Stanisław	Marian	mjr/ppłk	1 XI 1979–1 IX 1982
Pawłowski Zygmunt	Zygmunt	mjr/ppłk	16 IX 1982–1 III 1986
Dreżewski Ryszard	Wojciech	ppłk	16 VIII 1986–15 VIII 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Borowski Kazimierz	Henryk	mjr	1 VI 1975–15 VI 1978
Gałązka Mieczysław	Tadeusz	ppłk	1 VII 1975–15 VI 1978
Panasiuk Wiesław	Paweł	kpt./mjr	1 VII 1975–1 XII 1977
Feliś Antoni	Władysław	mjr/ppłk	1 VII 1975–31 VII 1978
Wojnarowski Józef	Michał	mjr	1 III–15 V 1976
Konieczny Jan	Władysław	kpt.	1 III–15 VI 1978
Żakowski Zygmunt	Jan	kpt.	1 VII 1978–1 I 1980
Siwek Aleksander	Aleksander	kpt.	1 IX 1978–16 XI 1979
Jastrzębski Janusz	Zygmunt	ppor./por.	16 XI 1979–15 VII 1981
Gralak Jerzy	Stanisław	mjr	1 I 1980–1 VI 1983
Podolski Jerzy	Leon	ppłk	1 VIII 1981–16 VI 1985
Hubert Wojciech	Leon	kpt./mjr	1 VIII 1983–1 II 1988
Bartnicki Włodzimierz	Marian	kpt./mjr	1 III 1988–1 XI 1989
<b>Wydział III-1</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kuzera Leszek	Jan	ppłk	1 VII 1978–1 II 1980
Borowski Kazimierz	Henryk	ppłk	1 II 1980–16 II 1985
Górski Witold	Tomasz	ppłk	16 II 1985–16 IX 1988
Szałaj Zdzisław	Józef	mjr	–8 VIII–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Gałązka Mieczysław	Tadeusz	ppłk	15 VI 1978–15 X 1978
Borowski Kazimierz	Henryk	mjr	15 VI 1978–1 II 1980
Górski Witold	Tomasz	kpt./mjr	1 XI 1978–16 II 1985
Dreżewski Ryszard	Wojciech	kpt./mjr	1 II 1980–16 VII 1983
Dobrzelewski Andrzej	Edward	mjr	16 VII 1983–3 V 1988
Grabowski Zbigniew	Kazimierz	kpt./mjr	15 XI 1987–30 IX 1989
Świątański Michał	Michał	kpt./mjr	16 VI–1 XI 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział III-2</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kwiatkowski Andrzej	Wacław	ppłk	15 VIII 1978–1 X 1979
Dzienia Kazimierz	Bronisław	mjr/ppłk	1 XI 1979–30 VI 1984
Chorko Krzysztof	Michał	mjr	1 IX 1984–1 V 1988
Talbierz Stefan	Edward	kpt.	p.o. 16 VII 1986–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Konieczny Jan	Władysław	kpt.	15 VI 1978–1 VII 1979
Dzienia Kazimierz	Bronisław	kpt./mjr	2 VII 1978–1 XI 1979
Olejniak Stanisław	Marian	mjr	2 VII 1978–1 XI 1979
Kuleta Marian <sup>3</sup>	Wiktor	kpt.	1 VII 1979–1 VI 1983
Chorko Krzysztof	Michał	por./mjr	1 XI 1979–1 IX 1984
Siwek Aleksander	Aleksander	kpt./mjr	16 XI 1979–1 VII 1986
Ziętala Kazimierz	Józef	kpt./mjr	1 III 1985–1 V 1989
Matlengiewicz Ryszard	Wacław	kpt.	1 VI–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Okraj Jerzy	Błażej	mjr/ppłk	1 VI 1975–27 VIII 1981
		ppłk	1 XII 1981–16 II 1983
Czeredys Jan	Jan	ppłk/plk	16 II 1983–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Gurtat Edward	Ignacy	mjr	1 VI–1 IX 1975
Makocki Jerzy	Stanisław	mjr	1 VI 1975–15 II 1976
Kozuba Bogdan	Piotr	por./kpt.	1 VI 1975–1 IX 1979
Siekierski Bogdan	Ryszard	mjr	16 VIII 1975–1 VII 1978
Wielgo Janusz	Feliks	kpt./mjr	1 IX 1975–1 I 1979
Styś Czesław	Stanisław	mjr	1 VII 1976–15 VI 1978
Dobrzelewski Andrzej	Edward	kpt./mjr	1 IX 1978–16 VII 1983
Woźniak Grzegorz	Edward	kpt.	1 I 1979–1 III 1982
Czubak Jerzy	Wawrzyniec	kpt.	1 III 1980–1 V 1982
Kwiatkowski Edward	Bolesław	mjr	1 V 1982–1 XI 1989
Grabarski Andrzej	Ludwik	kpt.	1 X 1982–5 III 1984
Wojciechowski Jerzy	Henryk	por./mjr	16 V 1984–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA-1/Wydział V-1</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szafranowski Andrzej	Stanisław	ppłk	1 VII 1978–31 III 1984
Stokowski Andrzej	Jan	mjr	p.o. 1 IV–15 V 1984
Janczura Ryszard	Jan	mjr/ppłk	16 V 1984–1 XI 1989

<sup>3</sup> Od 12 I 1982 r. kierownik grupy operacyjnej ds. poszukiwań osób ukrywających się przed internowaniem, po przekształceniu struktury zastępcą kierownika samodzielnej grupy operacyjnej KS MO ds. poszukiwań osób zaangażowanych w kierowanie podziemnymi strukturami Solidarności.

<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Styś Czesław	Stanisław	mjr	15 VI 1978–20 III 1979
Caputa Zdzisław	Sylwester	kpt./mjr	1 IX 1978–1 I 1987
Stokowski Andrzej	Jan	kpt./mjr	1 IX 1978–17 III 1988
Stachowiak Zdzisław	Bronisław	por./kpt.	1 IV 1979–30 IX 1981
Trapik Henryk	Jan	por./kpt.	1 XII 1981–13 IV 1983
Frelek Wojciech	Leon	kpt.	1 VI 1988–1 XI 1989
<b>Wydział V-2</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Czeredys Jan	Jan	ppłk	16 III 1982–16 II 1983
Baranowski Grzegorz	Kazimierz	mjr/ppłk	16 II 1983–1 VIII 1985
Siwek Aleksander	Aleksander	mjr/ppłk	1 VII 1986–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Janczura Ryszard	Jan	mjr	16 IV 1982–16 V 1984
Czubak Jerzy	Wawrzyniec	kpt./mjr	1 V 1982–16 IX 1985
Ptaszyński Andrzej	Dyzmas	kpt./mjr	1 VIII 1984–1 II 1988
Olszyna Bogdan	Marian	kpt./mjr	1 I 1986–31 XII 1989
Wojciechowski Jerzy	Stanisław	kpt./mjr	1 IV 1988–1 XI 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kwil Jerzy	Władysław	ppłk	1 VII 1975–29 III 1980
Sulejko Czesław	Józef	ppłk	p.o. 18 II–1 V 1980
			1 V 1980–16 I 1984
Wolski Leszek	Adam	mjr	p.o. 17 I–1 IV 1984
			1 IV–6 XI 1984
Mikos Stefan	Jan	mjr	p.o. 7 XI 1984–16 IV 1985
		mjr/ppłk	16 IV 1985–16 I 1988
Kwiatkowski Wojciech	Tadeusz	mjr/ppłk	16 I 1988–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Augustyniak Edward	Franciszek	mjr	1 VII 1975–5 XI 1977
Wolski Leszek	Adam	kpt./mjr	1 VIII 1975–1 IV 1984
Kowalski Eugeniusz	Antoni	mjr	5 XI 1977–1 VII 1978
Sobol Jan	Szczepan	mjr/ppłk	3 VII 1978–29 II 1980
Kucharek Waldemar	Edward	mjr	1 I 1979–30 VI 1984
Kwiatkowski Wojciech	Tadeusz	kpt./mjr	1 III 1980–16 I 1988
Mikos Stefan	Jan	mjr	16 VIII 1981–7 XI 1984
Bączyński Józef	Franciszek	por./kpt.	1 VIII 1984–1 XI 1989
<b>Samodzielna Sekcja VI/Wydział VI</b>			
<b>Kierownicy/naczelnicy</b>			
Wolski Leszek	Adam	ppłk	16 II 1985–1 XI 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy kierownika/naczelnika</b>			
Trojanowski Dariusz	Mieczysław	kpt./mjr	1 III 1985–1 XI 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szałaj Zdzisław	Józef	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bartnicki Włodzimierz	Marian	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Matlengiewicz Ryszard	Wacław	kpt.	1 XI 1989–1 V 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Siwek Aleksander	Aleksander	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wojciechowski Jerzy	Stanisław	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Wojciechowski Jerzy	Henryk	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Frelek Wojciech	Leon	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kwiatkowski Wojciech	Tadeusz	ppłk	1 XI 1989–23 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Świątański Michał	Michał	mjr	1 XI 1989–23 III 1990
Talbierz Stefan	Edward	kpt.	1 II–17 IV 1990
Matlengiewicz Ryszard	Wacław	kpt.	p.o. 1–31 VII 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wieczorek Roman	Jan	ppłk	1 VI 1975–1 I 1980
Kuzera Leszek	Jan	ppłk	1 II 1980–15 VII 1981
Kalisz Wiesław	Ignacy	mjr	p.o. 1 VIII–30 IX 1981
Adamski Adam	Jan	ppłk/płk	1 X 1981–15 II 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Olesiński Zbigniew	Tadeusz	kpt.	1 VII 1975–28 II 1977
Kalisz Wiesław	Ignacy	kpt./mjr	1 VII 1975–1 IX 1982
Panasiuk Wiesław	Paweł	mjr	1 XII 1977–15 VIII 1982
Flakiewicz Józef	Leon	kpt.	1 X 1982–1 II 1985
Grabowski Krzysztof	Marian	kpt./mjr	1 X 1982–5 II 1987
Chyłkiewicz Mieczysław	Jan	por./kpt.	5 II 1987–31 VII 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Jurkowski Jan	Józef	ppłk/płk	1 VII 1975–15 V 1978
Węclawiak Marian	Franciszek	ppłk	15 V 1978–31 VII 1990



<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Śmieszek Piotr	Józef	ppłk	1 VII–30 IX 1975
Baranowski Grzegorz	Kazimierz	kpt.	1 VII 1975–1 X 1976
Polak Bogdan	Józef	mjr/ppłk	1 VII 1975–30 XI 1978
Salajczyk Wojciech	Władysław	mjr	1 X 1975–1 VII 1976
Konieczny Jan	Władysław	kpt.	1 VIII 1976–1 III 1978
Duda Wiesław	Jan	kpt./mjr	1 X 1976–16 VII 1982
Majterski Jerzy	Mieczysław	kpt./mjr	1 III 1978–15 V 1980
Zakrzewski Ryszard	Mieczysław	por./mjr	1 I 1979–31 VII 1990
Szamborski Rajmund	Konstanty	kpt./mjr	16 V 1980–1 VI 1983
Augustyniak Edward	Franciszek	mjr/ppłk	16 VII 1982–15 VIII 1986
Zimka Zygmunt	Władysław	kpt./mjr	1 VIII 1983–15 IX 1988
Zgódka Wiesław	Mieczysław	kpt.	16 X 1988–31 VII 1990
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Zieliński Jan	Franciszek	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1976
Kuźma Wojciech	Franciszek	mjr	1 VIII 1976–27 V 1978
Sulejko Czesław	Józef	ppłk	9 VI–15 VII 1978
Wielgo Janusz	Feliks	mjr	1 I–1 X 1979
Kutwa Romuald	Bolesław	mjr/ppłk	1 X 1979–15 XI 1987
Mikos Stefan	Jan	ppłk	16 I 1988–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kuźma Wojciech	Franciszek	kpt./mjr	1 VII 1975–1 VIII 1976
Szpręgielski Jerzy	Paulin	mjr/ppłk	15 X 1975–15 XII 1979
Sobol Jan	Szczepan	mjr	19 II 1977–3 VII 1978
Janczewski Edward	Antoni	mjr	16 II 1980–19 V 1984
Styczeń Zdzisław	Roman	mjr	1 XII 1985–31 VII 1990
<b>Wydział „T”<sup>4</sup></b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pabianek Tadeusz	Karol	ppłk	1 VI 1975–1 IV 1977
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Grabski Józef	Jan	mjr	1 VI 1975–1 X 1976
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wyszyński Jerzy	Marian	ppłk	1 VII 1975–15 V 1976
Łabęcki Janusz	Ignacy	ppłk	1 VIII 1976–16 VI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Asfal Eugeniusz	Stanisław	mjr	1 VII 1975–14 X 1978
Gałązka Mieczysław	Tadeusz	ppłk/plk	15 X 1978–31 VII 1981
Jedynasiak Roman	Bolesław	kpt./mjr	1 VIII 1979–16 VI 1989

<sup>4</sup> Wydział „T” szczebla wojewódzkiego przy Departamencie Techniki MSW, potem Wydział XIV Departamentu Techniki – odpowiadał za obsługę KS MO.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sulejko Czesław	Józef	ppłk	1 VII 1975–15 VII 1978
Kutwa Romuald	Bolesław	mjr	15 VII 1978–1 X 1979
Wielgo Janusz	Feliks	mjr/ppłk	1 X 1979–16 IX 1982
Mierzejewski Mirosław	Andrzej	ppłk	16 IX 1982–31 V 1986
Kotarski Witold <sup>5</sup>	Stanisław	mjr/ppłk	16 VII 1986–16 III 1990
Duda Wiesław	Jan	mjr	16 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Łukomski Zbigniew	Franciszek	mjr	1 VII 1975–31 V 1976
Dzbański Zbigniew	Władysław	mjr	1 VII 1975–31 XII 1979
Kowalski Eugeniusz	Antoni	kpt./mjr	–1 IX 1975–5 XI 1977
Salajczyk Wojciech	Władysław	mjr	1 VII 1976–1 IV 1984
Augustyniak Edward	Franciszek	mjr	5 XI 1977–16 VII 1982
Żakowski Zygmunt	Jan	kpt./mjr	1 I 1980–1 VI 1983
Duda Wiesław	Jan	mjr	16 VII 1982–16 III 1990
Jeż Zbigniew	Józef	kpt.	16 IX 1983–22 III 1990
Ryczko Wojciech	b.d.	por.	III–31 VII 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Przyborowski Zdzisław	Stanisław	mjr	1 VI 1975–15 V 1976
Kacprzak Zbigniew	Zygmunt	kpt./mjr	1 VII 1976–31 I 1984
Kuzera Leszek	Jan	ppłk	16 IV 1985–20 III 1990
<b>Zastępcy kierownika</b>			
Kozuba Bogdan	Piotr	por./kpt.	1 VII 1975–1 XI 1979
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Borowski Kazimierz	Henryk	ppłk/plk	16 II 1985–5 II 1990
<b>Inspektorat I</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Pasieczny Józef	Władysław	mjr/plk	1 IV 1983–15 VI 1988
Jakubczak Ignacy	Marian	mjr/ppłk	1 III 1989–10 IV 1990
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Adamczyk Kazimierz	Henryk	ppłk	–1 I–27 V 1983–
Dymarski Tadeusz	Stanisław	mjr	p.o. 1 IV 1984–31 VIII 1985
Cichocki Jerzy	Karol	ppłk	31 VIII 1985–1 XI 1989

<sup>5</sup> 9 XI 1987–11 I 1988 r. delegowany służbowo do pracy w Wydziale Konsularnym Ambasady PRL w Kolonii w RFN.

Zastępcy kierownika			
Dymarski Tadeusz	Stanisław	mjr	1 VI 1983–1 XI 1989

### Terenowe jednostki SB w województwie stołecznym warszawskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/RUSW w Grodzisku Mazowieckim</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Wyszkowski Jerzy	Józef	ppłk	–1 VI–1 VIII 1985–
Skurski Grzegorz	Henryk	mjr	16 XI 1986–16 I 1990
<b>RUSW w Legionowie</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Filipowski Jerzy	Adam	kpt./mjr	1 III 1986–16 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Nowym Dworze Mazowieckim</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Subda Marek	Franciszek	por.	p.o. 16 VII 1983–16 III 1984
		por./kpt.	16 III 1984–1 XII 1987
Bochenek Zbigniew	Zdzisław	por./kpt.	1 XII 1987–16 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Otwocku</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Gałązka Mieczysław	Tadeusz	ppłk/plk	1 VII 1983–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Piasecznie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Kocyk Zbigniew	Edward	por./kpt.	1 VII 1983–1 I 1987
Caputa Zdzisław	Sylwester	mjr/ppłk	1 I 1987–15 II 1989
Ziętala Kazimierz	Józef	mjr	1 V 1989–16 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Pruszkowie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Korbuszewski Jerzy	Władysław	kpt./ppłk	16 VII 1983–16 I 1990
<b>KD MO/DUSW Warszawa-Mokotów</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szeffa ds. SB</b>			
Żakowski Zygmunt	Jan	mjr/ppłk	1 VI 1983–30 VI 1988
Pilecki Waldemar	Jerzy	kpt./mjr	16 VII 1988–31 I 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział Paszportów DUSW Warszawa-Mokotów</b>			
<b>Kierownicy/naczelnicy</b>			
Czarniecki Benjamin	Jan	kpt.	16 X 1983–1 VI 1984
Gomuliński Andrzej	Ignacy	mjr	1 VI 1984–31 III 1990
<b>KD MO/DUSW Warszawa-Ochota</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kuleta Marian	Wiktor	kpt./ppłk	1 VI 1983–16 I 1990
<b>Wydział Paszportów DUSW Warszawa-Ochota</b>			
<b>Kierownicy/naczelnicy</b>			
Zawadzka Emma	Teodor	st. sierż. szt.	1 X 1983–
<b>KD MO/DUSW Warszawa-Praga Południe</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Sotomski Janusz <sup>6</sup>	Kazimierz	kpt./ppłk	1 VI 1983–30 IX 1988
Bączyński Józef	Franciszek	kpt.	16 XII 1989–16 I 1990
<b>Wydział Paszportów DUSW Warszawa-Praga Południe</b>			
<b>Kierownicy/naczelnicy</b>			
Mazur Jan	Władysław (Wacław)	por.	16 XI 1983–1 IV 1984
Kotarski Witold	Stanisław	kpt.	16 V 1984–31 III 1990
<b>KD MO/DUSW Warszawa-Praga Północ</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Szamborski Rajmund	Konstanty	mjr/ppłk	1 VI 1983–15 VII 1988
Dziedzic Wojciech	Henryk	kpt.	1 VIII 1988–16 I 1990
<b>Wydział Paszportów DUSW Warszawa-Praga Północ</b>			
<b>Kierownicy/naczelnicy</b>			
Chrząszcz Julia	Władysław	ppor.	16 XI 1983–1 IV 1984
Cern Władysław	Jan	kpt.	1 VI 1984–1 II 1988
Czernek Henryk	Kacper	kpt.	16 III 1988–31 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Chrząszcz Julia	Władysław	ppor./por.	1 VIII 1984–30 III 1990
<b>KD MO/DUSW Warszawa-Śródmieście</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Maj Jan <sup>7</sup>	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1983–23 I 1989–
Szklarski Andrzej	Franciszek	mjr	–1 VII 1989–

<sup>6</sup> Od 16 I 1987 r. p.o. szef DUSW Warszawa-Praga Południe.

<sup>7</sup> Od 23 I 1989 r. p.o. szef DUSW Warszawa-Śródmieście.

Wydział Paszportów DUSW Warszawa-Śródmieście			
Kierownicy/naczelnicy			
Gołębiowski Grzegorz	Stanisław	kpt.	1 I 1984–
KD MO/DUSW Warszawa-Wola			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Gralak Jerzy	Stanisław	mjr/ppłk	1 VI 1983–16 I 1990
Wydział Paszportów DUSW Warszawa-Wola			
Kierownicy/naczelnicy			
Majkowska Zofia	Władysław	kpt.	1 V 1983–1990
KD MO/DUSW Warszawa-Żoliborz			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Orłowski Andrzej	Kazimierz	kpt./mjr	1 VI 1983–1 XI 1987
Larek Ryszard	Stanisław	kpt./mjr	1 XI 1987–31 I 1990
Wydział Paszportów DUSW Warszawa-Żoliborz			
Kierownicy/naczelnicy			
Głąbkowski Andrzej	Sławomir	st. sierż. szt.	16 XI 1983–1 IV 1984
Czarnecki Beniamin	Jan	kpt./mjr	1 VI 1984–1 IV 1988
Rek Juliusz	Józef	mjr	–5 IV 1990
RUSW w Wołominie			
Zastępcy szefa ds. SB			
Suszko Jarosław	Mieczysław	mjr	1 VI 1986–16 I 1990

*Opracowanie: Paweł Ceranka*

## WOJEWÓDZTWO WŁOCŁAWSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW we Włocławku</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Olczak Marian	Wojciech	plk	1 VI 1975–31 XII 1980
Dojerski Henryk	Franciszek	plk	p.o. 1–31 I 1981
Suchomski Onufry	Kazimierz	plk	1 II 1981–31 XII 1989
Świdorski Wacław <sup>1</sup>	Władysław	plk	1 III–17 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Dojerski Henryk	Franciszek	ppłk/plk	1 VI 1975–5 XI 1987
Kącki Augustyn	Franciszek	ppłk	16 I 1988–10 III 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bieńkowski Zdzisław	Mateusz	mjr/ppłk	1 VI 1975–15 X 1983
Janusiewicz Stanisław	Wiktor	kpt./mjr	1 XII 1983–31 VII 1986
Bieńkowski Zdzisław	Mateusz	ppłk	16 IX 1986–20 III 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Biały Antoni	Franciszek	por.	1 VI 1975–31 V 1976
Janusiewicz Stanisław	Wiktor	por./kpt.	1 XI 1976–15 VIII 1981
Skuz Tadeusz	Antoni	kpt.	1 X 1981–28 II 1983
Janusiewicz Stanisław	Wiktor	kpt.	16 VII–30 XI 1983
Woźniak Mirosław	Witold	por./kpt.	16 IV 1984–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kruszyński Jan	Stefan	ppłk	1 VI 1975–15 IX 1976
Dwojaczny Jan	Mieczysław	mjr/plk	16 IX 1976–31 VIII 1983
Jatczak Jerzy	Zygmunt	por./kpt.	1 IX 1983–30 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kącki Augustyn	Franciszek	por./kpt.	1 VI 1975–30 VI 1979
Jatczak Jerzy	Zygmunt	kpt.	1 I–28 II 1983
Lubecki Józef	Józef	por.	p.o. 1 III–15 X 1985
Skuz Tadeusz	Antoni	kpt./mjr	1 IX 1985–15 VII 1989
Rutkowski Edward	Szczepan	kpt.	16 VIII–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kącki Augustyn	Franciszek	kpt./ppłk	1 VIII 1979–15 I 1988
Kaczorowski Zenon	Zenon	kpt.	1 VI 1988–31 X 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. MO.

Zastępcy naczelnika			
Jatczak Jerzy	Zygmunt	por.	1 X 1979–30 IV 1981
Góralczyk Wacław	Walenty	kpt.	1 V 1981–28 II 1983
Kaczorowski Zenon	Zenon	por./kpt.	16 III 1982–31 V 1988
Adamczewski Władysław	Stefan	kpt./mjr	1 V 1983–31 X 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Dwojaczny Jan	Mieczysław	mjr	1 VI 1975–15 IX 1976
Łowicki Marian	Henryk	mjr/ppłk	16 IX 1976–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Banasiak Antoni	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1975–31 X 1989
Jatczak Jerzy	Zygmunt	kpt.	1 V–31 XII 1981
Wydział VI			
Naczelnicy			
Góralczyk Wacław	Walenty	mjr/ppłk	16 II 1985–31 X 1989
Zastępcy naczelnika			
Siewierski Wiesław	Stanisław	por./kpt.	16 II 1985–31 X 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Jatczak Jerzy	Zygmunt	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Rutkowski Edward	Szczepan	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Góralczyk Wacław	Walenty	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy kierownika			
Siewierski Wiesław	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Kaczorowski Zenon	Zenon	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Banasiak Antoni	Władysław	mjr	1 XI 1989–15 XII 1989
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Majewski Stanisław	Jan	kpt.	1 VI 1975–28 II 1978
Jędrzejczak Andrzej	Leon	kpt./ppłk	1 III 1978–15 XII 1989
Zastępcy naczelnika			
Mrozek Waldemar	Henryk	kpt.	1989 (?)

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział „B”			
Naczelnicy			
Urbański Andrzej	Ignacy	kpt.	p.o. 1 VI 1975–1 IX 1982
Zastępcy naczelnika			
Urbański Andrzej	Ignacy	kpt.	1 VI 1975–31 VII 1982
Wydział „C”			
Naczelnicy			
Lipiński Bogdan	Władysław	kpt./mjr/ppłk	p.o. 1 VI 1975–15 III 1980
			16 III 1980–31 VII 1982
Zastępcy naczelnika			
Lipiński Bogdan	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1975–15 III 1980
Wydział „T”			
Naczelnicy			
Stempiński Czesław	Sylwester	por./kpt.	1 VI 1975–31 VII 1982
Zastępcy naczelnika			
Grzelak Bogusław	Józef	ppor./por.	1 III 1978–31 VII 1982
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Gajewski Edward	Stefan	por./kpt.	p.o. 1 VI 1975–31 XII 1979
			1 I 1980–31 VII 1982
Zastępcy naczelnika			
Gajewski Edward	Stefan	por./kpt.	1 VI 1975–31 XII 1979
Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego			
Naczelnicy			
Stempiński Czesław	Sylwester	kpt.	1 VIII 1982–31 V 1984
Gajewski Edward	Stefan	mjr/ppłk	p.o. 1 VI 1984–31 V 1985
			1 VI 1985–16 IX 1989
Zastępcy naczelnika			
Gajewski Edward	Stefan	kpt./mjr	1 VIII 1982–31 V 1985
Tarasek Kazimierz	Władysław	ppor./por.	1 VI 1984–16 XII 1989
Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Bieńkowski Krzysztof	Zdzisław	ppor./por.	1 VII 1983–31 X 1989
Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Lipiński Bogdan	Władysław	mjr/ppłk	1 VIII 1982–31 VIII 1983



Muszałik Wiesław	Zdzisław	ppor./por.	1 XII 1983–15 VII 1988
Cheda Jerzy	Jan	kpt.	16 VII 1988–15 XII 1989
Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Grzelak Bogusław	Józef	por./kpt.	1 VIII 1982–16 V 1988
Szymczak Wojciech	Jan	ppor.	1 VI 1988–16 XII 1989
Sekcja „W” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Borowy Marek	Napoleon	chor./st. chor.	1 VIII 1982–27 IV 1988
Grzelak Bogusław	Józef	kpt.	17 V 1988–15 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Gotowicz Eugeniusz	Franciszek	por./kpt.	1 VI 1975–31 XII 1982
Kmiecik Stanisław	Andrzej	mjr/ppłk	1 I 1983–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Lubecki Józef	Jan	por./kpt.	1 VI 1975–30 VI 1980
Szymczak Andrzej	Jan	kpt.	1 IX 1980–8 XII 1983
Adamczyk Zdzisław	Józef	kpt.	p.o. 1 VIII 1984–31 VII 1986
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Banasiak Jerzy	Antoni	kpt./mjr	1 VI 1975–16 VIII 1981
Janusiewicz Stanisław	Wiktor	kpt.	16 VIII 1981–30 VI 1983
Bieniewicz Grzegorz	Jan	chor./por.	p.o. 16 VII 1983–31 V 1985
			1 VI 1985–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Płóciennik Antoni	Józef	kpt.	15 I 1985–1 XI 1989
Predygier Wojciech	Henryk	mjr	1 XI 1989–28 II 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie wrocławskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Aleksandrowie Kujawskim</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Skuz Tadeusz	Antoni	kpt.	1 III 1983–31 VIII 1985
Iwiński Wiesław	Stefan	ppor.	p.o. 1 IX 1985–31 VIII 1986
			1 IX 1986–31 I 1990

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Lipnie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Mikołajczak Ryszard	Bronisław	ppor./por./kpt.	1 III 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Radziejowie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Góralczyk Wacław	Walenty	kpt./mjr	1 III 1983–15 II 1985
Kanafa Jacek	Tadeusz	por.	p.o. 1 IV 1985–31 VII 1986
Stolarek Marian	Edward	por./kpt.	1 VIII 1986–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Rypinie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Rudnicki Zenon	Adam	por./kpt.	1 III 1983–31 I 1990

*Opracowanie: Alicja Paczoska-Hauke, Tomasz Rabant, Marek Szymaniak*

## WOJEWÓDZTWO WROCŁAWSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW we Wrocławiu</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Biernaczyk Zdzisław <sup>1</sup>	Teodor	plk/gen. bryg.	1 VI 1975–15 VI 1988
Koronowski Janusz	Wincenty	plk	p.o. 25 V–30 VII 1988
			1 VIII 1988–15 XI 1989
Sereda Janusz <sup>2</sup>	Kornel	gen. bryg.	p.o. XI 1989–12 VI 1990
<b>I zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Błażejowski Czesław	Władysław	plk	1 VI 1975–16 IX 1987
Koronowski Janusz	Wincenty	plk	30 IX 1987–24 V 1988
Biernacki Stanisław	Piotr	plk	1 VIII 1988–15 III 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Nowak Stanisław	Józef	ppłk	1 XII 1975–22 XII 1980
Raniewicz Wojciech	Longin	plk	15 I 1981–15 IV 1986
Biernacki Stanisław	Piotr	plk	16 IV 1986–31 VII 1988
Pawlicki Zbigniew	Wiktor	plk	1 XII 1988–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Trzybiński Adam	Józef	ppłk	1 VI 1975–31 I 1976
Biernacki Stanisław	Piotr	plk	23 III 1976–16 IV 1986
Siorek Stanisław	Piotr	plk	p.o. 2 V 1986–31 I 1987
Burzyński Tadeusz	Ignacy	ppłk	16 III 1987–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Biernacki Stanisław	Piotr	mjr	1 VI 1975–22 III 1976
Newel Stanisław	Hipolit	mjr	1 VI 1975–15 IV 1978
Nowicki Józef	Andrzej	mjr	16 I 1976–1 IX 1982
Siorek Stanisław	Piotr	mjr	1 IV 1976–30 VI 1987
Kurnik Władysław	Jan	mjr	1 III 1977–15 IV 1981
Kulikowski Romuald	Piotr	kpt.	1 V 1981–15 VIII 1986
Burzyński Tadeusz	Ignacy	mjr	1 X 1982–16 III 1987
Trawczyński Władysław	Władysław	kpt.	1 XI 1982–31 III 1983
Trzmielewski Wojciech	Władysław	por./kpt.	16 III 1987–31 VII 1990
Deptuszewski Eugeniusz	Stefan	kpt.	1 VII 1987–31 VII 1990
Królik Konrad <sup>3</sup>	Ignacy	ppłk	16 VI 1989–15 VI 1990
Jędrzejczak Jerzy <sup>4</sup>	Antoni	mjr	16 VI–31 VII 1990

<sup>1</sup> Zmarł 15 VI 1988 r.

<sup>2</sup> Jednocześnie dyrektor Departamentu II MSW.

<sup>3</sup> Kierownik zespołu ds. obrotu w komunikacji (byłego Wydziału „W”).

<sup>4</sup> Kierownik zespołu ds. obrotu w komunikacji (byłego Wydziału „W”).

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Zalewski Albin	Stefan	mjr	1 VI 1975–1 XII 1980
Juszkiewicz Stanisław	Władysław	ppłk	1 XII 1980–16 I 1985
Filipajtis Witold	Eugeniusz	mjr	p.o. 1 II–31 V 1985 31 V 1985–15 V 1988
Niemiec Leszek	Józef	mjr	p.o. 15 V–15 X 1988
Ginejko Jarosław	Gabriel	mjr	15 X 1988–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Niemiec Leszek	Józef	mjr	1 VI 1975–15 XII 1980
Zarzycki Edward	Józef	por./kpt.	1 VI 1975–15 III 1983
Graniczny Jan	Stefan	mjr	16 XII 1980–1 IX 1982
Trawczyński Władysław	Władysław	kpt.	1 IV–31 X 1983
Brożek Zbigniew	Stefan	mjr	1 IV 1983–16 III 1987
Niemiec Leszek	Józef	mjr	16 II 1987–31 X 1989
<b>Wydział III-1</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Nowicki Józef	Andrzej	ppłk	1 IX 1982–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Graniczny Jan	Stefan	mjr	1 IX 1982–31 X 1989
Pietrzyk Marian	Zdzisław	por.	1 XII 1982–15 IX 1983
Orator Włodzimierz	Zygmunt	por./kpt.	16 I 1984–31 X 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wieczorkowski Jan	Adam	ppłk	16 VII 1975–19 VIII 1985
Orlikowski Stanisław	Izydor	mjr/ppłk	p.o. 12 VII–16 XI 1985 16 XI 1985–25 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Lubiniecki Henryk	Stanisław	mjr	1 VI 1975–30 IX 1980
Jodłowski Wiktor	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–15 XII 1980
Wers Stanisław	Jan	kpt.	1 XI 1980–31 V 1981
Koziróg Lutomił	Władysław	kpt.	16 XII 1980–16 II 1982
Filipajtis Witold	Eugeniusz	kpt./mjr	1 III 1981–30 I 1985
Orlikowski Stanisław	Izydor	mjr	1 III 1982–15 XI 1985
Pierścioneek Anatol	Antoni	mjr/ppłk	16 III 1982–1 I 1983
Łątkowski Jan	Emil	kpt.	16 III 1986–31 X 1989
<b>Wydział V-1</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Pierścioneek Anatol	Antoni	mjr/ppłk	1 I 1983–22 IX 1986
Czeczot Mariusz	Stanisław	kpt.	p.o. 22 IX–14 XI 1986

Brożek Zbigniew	Stefan	mjr/ppłk	p.o. 14 XI 1986–16 III 1987 16 III 1987–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Wojtyniak Wacław	Jan	mjr	1 II 1982–15 I 1985
Mirłyński Marek	Zbigniew	mjr	1 I 1983–15 I 1984
Kaus Jan Andrzej	Ignacy	por.	p.o. 1 III–1 XII 1985
Czeczot Mariusz	Stanisław	kpt.	p.o. 1 III–1 VII 1985 1 VII 1985–31 X 1989
<b>Wydział IV</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bedka Marian	Michał	mjr	1 VI 1975–16 IV 1978
Skąlecki Władysław	Józef	ppłk	3 VIII 1978–15 VIII 1983
Wers Stanisław	Jan	mjr/ppłk	16 VIII 1983–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Skąlecki Władysław <sup>5</sup>	Józef	kpt.	1 VI 1975–3 VIII 1978
Chodubski Ryszard	Bolesław	mjr	1 VI 1975–31 VII 1983
Pierścioneł Anatol	Antoni	mjr	17 XII 1978–1 III 1982
Wers Stanisław	Jan	mjr	1 VI 1981–15 VIII 1983
Kowalski Marian	Jan	mjr	1 IV 1982–31 X 1989
Oszczęda Kazimierz	Leon	mjr	1 VIII 1983–15 II 1985
<b>Wydział VI</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Oszczęda Kazimierz	Leon	mjr/ppłk	16 II 1985–31 X 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Piłkowski Ryszard	Władysław	por.	1 VI 1985–31 X 1989
<b>Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Ginejko Jarosław	Gabriel	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Kulickowski Zdzisław	Mieczysław	mjr	24 I–31 VII 1990
<b>Wydział Ochrony Gospodarki</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Trawczyński Władysław	Władysław	ppłk	31 XI 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Łątkowski Jan	Emil	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Studiów i Analiz</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wers Stanisław	Jan	ppłk	10 I–27 VII 1990

<sup>5</sup> W 1977 r. przebywał na przeszkoleniu w Wyższej Szkole Oficerskiej KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Ciuruś Antoni	Jan	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Sikora Józef	Stanisław	plk	1 VI 1975–10 X 1978
Bańkosz Zbigniew	Wojciech	pplk	1 XI 1978–1 IX 1985
Owczarek Jerzy	Edward	pplk	1 IX 1985–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Bańkosz Zbigniew	Wojciech	kpt./mjr	1 VI 1975–1 XI 1978
Owczarek Jerzy	Edward	mjr	16 XII 1982–31 VIII 1985
Kacprzyński Stanisław	Antoni	mjr/pplk	1 XII 1985–30 IV 1989
Soliński Marek	Mieczysław	mjr	1 V 1989–31 VII 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Czczot Stanisław	Bolesław	pplk	1 VI 1975–15 I 1984
Mirłyński Marek	Zbigniew	mjr	16 I 1984–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Cipior Ignacy	Józef	kpt.	1 VI 1975–5 X 1977
Ratajczyk Czesław	Stanisław	mjr/pplk	1 VI 1975–31 X 1980
Światlak Jan	Jan	mjr/pplk	1 VI 1975–31 VIII 1985
Wiśniewski Janusz	Jan	mjr	1 XI 1977–30 VI 1979
Korzeniowski Czesław	Andrzej	kpt.	1 VII 1979–1 XI 1983
Niemiec Leszek	Józef	mjr	16 XII 1980–15 II 1987
Matuszewski Teofil	Stanisław	kpt.	p.o. 3 X 1984–31 I 1986
			1 II 1986–15 III 1990
Mielczarek Władysław	Jan	kpt.	16 II 1987–31 VII 1990
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Juszkiewicz Stanisław	Władysław	pplk	1 VI 1975–30 XI 1980
Zalewski Albin	Stefan	pplk	1 XII 1980–1 X 1989
Kulikowski Romuald	Piotr	pplk	1 X 1989–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Marzenta Eugenia	Jan	pplk	1 VI 1975–31 V 1981
Jabłoński Ryszard	Jan	kpt.	1 VII 1981–1 V 1986
Kulikowski Romuald	Piotr	mjr	16 VIII 1986–30 IX 1989
Fajfrowski Antoni	Piotr	mjr	1 I–31 VII 1990
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Syposz Franciszek	Jan	pplk	1 VI 1975–31 III 1990
Marcinkiewicz Bolesław	Władysław	kpt.	1 IV–31 VII 1990

Zastępcy naczelnika			
Pakiet Mieczysław	Eugeniusz	mjr	1 VI 1975–16 XII 1979
Grudecki Wiesław	Stefan	mjr/ppłk	1 VI 1975–30 IX 1982
Bloj Jan	Jan	mjr	1 VII 1981–1989
Wydział „W”			
Naczelnicy			
Bartnik Józef	Józef	mjr	1 VI 1975–30 IX 1983
Konopczak Wacław	Marian	mjr	1 X 1983–30 VI 1985
Królík Konrad	Ignacy	ppłk	1 VII 1985–16 VI 1989
Zastępcy naczelnika			
Pierścionek Anatol	Antoni	por.	1 VI 1975–16 XII 1978
Konopczak Wacław	Marian	mjr	1 I 1980–1 X 1983
Jędrzejczak Jerzy	Antoni	mjr	1 X 1983–16 VI 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Hołda Daniel	Józef	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1980
Kowalski Tadeusz	Józef	kpt.	1 VIII 1980–30 IV 1981
Królík Konrad	Ignacy	ppłk	1 VII 1981–1 VII 1985
Konopczak Wacław	Marian	ppłk	1 VII 1985–15 III 1990
Koziołek Zygmunt	Antoni	mjr	1 IV–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Królík Konrad	Ignacy	mjr	1 VI 1975–1 VII 1981
Matusiak Stanisław	Józef	mjr	1 VIII 1981–30 VI 1985
Koziołek Zygmunt	Antoni	mjr	1 VII 1983–1 IV 1990
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Klepacz Tadeusz	Michał	kpt.	1 VI 1975–30 VI 1976
Kwietniak Stanisław	Feliks	mjr	1 VII 1976–28 V 1982
Wróbel Wiesław	Józef	kpt.	1982–31 VII 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Juszkiewicz Stanisław	Władysław	plk	16 I 1985–14 XI 1986
Łyniewski Stanisław	Jan	ppłk	16 II 1988–15 II 1990
Inspektorat I			
Kierownicy			
Olkiewicz Jerzy	Michał	mjr/ppłk	1 X 1982–30 IV 1990
Biernacki Wojciech	Stanisław	kpt.	p.o. 10 IV–31 VII 1990
Inspektorat 2			
Kierownicy			
Kuliczkowski Zdzisław	Mieczysław	kpt./mjr	1 II 1987–1 XI 1989

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy kierownika</b>			
Krymuza Lech	Józef	kpt.	1 V 1987–31 X 1989
Ciuruś Antoni	Jan	kpt.	1 IX 1987–1 XI 1989
<b>Inspektorat Ochrony Przemysłu</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Bondel Henryk	Władysław	plk	1 VI 1975–15 X 1985
Wojtyniak Wacław	Jan	mjr	p.o. 10 VII–15 X 1984
Kwietniak Stanisław	Feliks	mjr	p.o. 5 X 1985–1 V 1986
Jabłoński Ryszard	Jan	mjr	p.o. 1 V–16 VIII 1986 16 VIII 1986–1 XI 1989

### Terenowe jednostki SB w województwie wrocławskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Miliczu</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kluz Adolf	Sebastian	kpt./mjr	1 IV 1983–31 XII 1984
Czerwiński Zdzisław	Teofil	por.	p.o. 16 XII 1984–1 VII 1985
			1 VII 1985–1 II 1986
Solarz Marian	Stanisław	kpt./mjr	1 VII 1986–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Oleśnicy</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Sieczkarek Tadeusz	Walenty	kpt./mjr	1 IV 1983–30 XI 1984
Grudzień Antoni	Stanisław	kpt.	p.o. 1 II–1 VII 1985
			1 VII 1985–1 IX 1987
Indycki Tadeusz	Franciszek	kpt./mjr	1 IX 1987–31 I 1990
<b>KM MO/RUSW w Olawie</b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Roskosz Jan	Stanisław	por./kpt.	1 IV 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Strzelinie</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Ciuruś Antoni	Jan	por.	1 IV 1983–16 IV 1984
Hajpel Ireneusz	Bronisław	ppor./por.	1 XI 1984–1 VIII 1987
Skiba Stanisław	Antoni	kpt.	16 XI 1987–31 I 1990



Komisariat MO/RUSW w Środzie Śląskiej			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefta ds. SB			
Fajfrowski Antoni	Piotr	mjr	1 IV 1983–1 VI 1985
Trzepizur Zygmunt	Zygmunt	kpt./mjr	p.o. 1 II–1 VII 1985
			1 VII 1985–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Trzebnicy			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefta ds. SB			
Mechliński Zbigniew	Ignacy	mjr	1 IV 1983–15 VI 1985
Sawicki Eugeniusz	Antoni	kpt./mjr	1 VII 1985–1 II 1988
Matyja Zbigniew	Tadeusz	kpt.	1 II 1988–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Wołowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefta ds. SB			
Krzysztofiak Janusz	Stanisław	kpt.	1 IV 1983–1 VII 1986
Kaus Jan Andrzej	Ignacy	kpt.	1 VII 1986–31 I 1990
DUSW Wrocław-Fabryczna			
Zastępcy szefa ds. SB			
Nowicki Sylwester	Andrzej	kpt.	1 XI 1983–15 X 1985
Witczak Bogdan	Władysław	kpt./mjr	15 X 1985–31 I 1990
DUSW Wrocław-Krzyki			
Zastępcy szefa ds. SB			
Trawczyński Władysław	Władysław	kpt./ppłk	1 XI 1983–30 X 1989
Jabłoński Ryszard	Jan	mjr	1 XI 1989–31 I 1990
DUSW Wrocław-Psie Pole			
Zastępcy szefa ds. SB			
Śpitalniak Stanisław	Franciszek	kpt.	1 XI 1983–28 II 1986
Wiliński Mieczysław	Przemysław	mjr	1 III 1986–31 I 1990
DUSW Wrocław-Stare Miasto			
Zastępcy szefa ds. SB			
Korzeniowski Czesław	Andrzej	mjr/ppłk	1 XI 1983–15 XI 1987
Hajpel Ireneusz	Bronisław	por.	16 XI 1987–31 I 1990
DUSW Wrocław-Śródmieście			
Zastępcy szefa ds. SB			
Dziadkowiec Stanisław	Bolesław	mjr/ppłk	1 XI 1983–1 XI 1989
Czczot Mariusz	Stanisław	kpt.	1 XI 1989–31 I 1990

Opracowanie: Paweł Piotrowski

## WOJEWÓDZTWO ZAMOJSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KW MO/WUSW w Zamościu			
Komendanci/szefowie			
Gąder Czesław	Władysław	plk	1 VI 1975–15 XII 1986
Portko Tadeusz	Paweł	plk	16 XII 1986–28 II 1990
Makowski Stefan <sup>1</sup>	Stanisław	plk	p.o. 1 III–20 VI 1990
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Portko Tadeusz	Paweł	ppłk/plk	1 VI 1975–15 XII 1986
Kraczkowski Stefan	Józef	ppłk	1 II 1987–4 IV 1990
Wydział II			
Naczelnicy			
Szczegielski Ryszard	Stefan	kpt./ppłk	1 VI 1975–15 VII 1989
Zygiert Jacek	Maksymilian	mjr	p.o. 1 XI 1989–1 II 1990
			1 II–10 V 1990
Zastępcy naczelnika			
Bortacki Henryk	Henryk	por./kpt.	3 VIII 1975–16 V 1977
Zygiert Jacek	Maksymilian	ppor./mjr	16 V 1977–1 XI 1989
Wydział III			
Naczelnicy			
Janik Ryszard	Feliks	ppor./por.	1 VI 1975–1 XI 1976
Farion Jan <sup>2</sup>	Wojciech	kpt./mjr	1 XI 1976–29 XI 1983
Wyrostkiewicz Roman	Feliks	kpt.	p.o. 1 VIII 1983–16 II 1984
		kpt./mjr	16 II 1984–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Farion Jan	Wojciech	por./kpt.	1 VI 1975–31 X 1976
Federowicz Andrzej	Stanisław	por./kpt.	1 III 1977–30 IX 1978
Sak Stanisław	Tadeusz	kpt.	1 I–1 VII 1979
Wyrostkiewicz Roman <sup>3</sup>	Feliks	por./kpt.	1 IX 1982–31 VII 1983
Nowak Stanisław <sup>4</sup>	Józef	por.	p.o. 16 IV–1 VIII 1984
		por./kpt.	1 VIII 1984–31 X 1989
Wydział IIIA/Wydział V			
Naczelnicy			
Hernas Zdzisław	Antoni	ppłk	1 IX 1979–31 I 1982
Mosek Stanisław	Antoni	mjr	p.o. 16 I–1 III 1982
		mjr/ppłk	16 IV 1982–1 XI 1989

<sup>1</sup> Dotychczasowy zastępca szefa WUSW ds. administracyjno-gospodarczych.

<sup>2</sup> 29 XI 1983–28 I 1990 r. pełnił funkcję I sekretarza KZ PZPR WUSW w Zamościu.

<sup>3</sup> 28 I–7 VII 1983 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

<sup>4</sup> 31 I–3 VII 1985 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Zastępcy naczelnika			
Sak Stanisław <sup>5</sup>	Tadeusz	kpt./mjr	1 VII 1979–1 VI 1985
Mosek Stanisław	Antoni	mjr	1 III–16 IV 1982
Bąk Andrzej	Antoni	kpt./mjr	1 XII 1985–1 XI 1989
Wydział IV			
Naczelnicy			
Szłapa Aleksander	Marcin	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VII 1977
Powroźniak Jan	Michał	mjr/ppłk	1 VIII 1977–30 IX 1978
Kraczkowski Stefan	Józef	por./kpt./mjr	16 IX 1978–1 II 1987
Knap Janusz	Jan	kpt.	p.o. 1 III–16 VII 1987
		kpt./mjr	16 VII 1987–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Mosek Stanisław	Antoni	kpt./mjr	16 XII 1978–16 I 1982
Knap Janusz	Jan	por.	p.o. 1 IX 1981–1 III 1982
		por./kpt.	1 III 1982–1 III 1987
Cisło Ryszard	Czesław	ppor.	p.o. 16 I–1 IV 1982
			1 IV 1982–31 VIII 1984
Puk Krzysztof	Andrzej	por./kpt.	p.o. 1 III–16 VII 1987
		kpt.	16 VII 1987–1 XI 1989
Wydział VI			
Naczelnicy			
Szołtek Kazimierz	Józef	por.	p.o. 1 III 1983–16 VI 1986
Chyl Mikołaj	Jan	kpt.	16 VI 1986–1 VI 1987
Sokulski Andrzej	Józef	kpt./mjr	16 VI 1987–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Szołtek Kazimierz	Józef	por./kpt.	16 II 1985–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Wyrostkiewicz Roman	Feliks	mjr	1 XI 1989–4 IV 1990
Jargiło Kazimierz	b.d.	kpt.	p.o. 5 IV–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Mosek Stanisław	Antoni	ppłk	1 XI 1989–15 V 1990
Zastępcy naczelnika			
Szołtek Kazimierz	Józef	kpt.	1 XI 1989–15 V 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Knap Janusz	Jan	mjr	1 XI 1989–31 VII 1990

<sup>5</sup> Od 30 VIII 1981 r. na dziesięciomiesięcznym przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie. 1 VI 1985–3 IV 1990 r. naczelnik Wydziału Polityczno-Wychowawczego.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Puk Krzysztof	Andrzej	kpt.	1 XI 1989–19 III 1990
<b>Wydział Śledczy</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Grela Eugeniusz	Stanisław	kpt./plk	1 VI 1975–30 IV 1984
Potrząszcz Andrzej <sup>6</sup>	Henryk	por./kpt.	p.o. 1 V 1984–1 II 1986
		kpt.	1 II 1986–1989
Gwóźdź Leopold	Józef	kpt.	p.o. 16 XII 1987–15 IX 1988
Czarnowski Cezary	Walerian	por./kpt.	(VIII 1989)–31 VII 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Szeremeta Wacław	Bazyli	mjr/ppłk	1 VI 1975–1 VIII 1982
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Hernas Zdzisław	Antoni	mjr/ppłk	1 VI 1976–31 VIII 1979
Bortacki Henryk	Bolesław	kpt./mjr	1 II 1980–1 VIII 1982
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Wyskok Zbigniew Marian	Władysław	kpt./mjr	1 VI 1975–15 V 1978
Proszek Andrzej	Mieczysław	kpt.	(I)–1 VIII 1982
<b>Wydział Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Bortacki Henryk	Bolesław	mjr/ppłk	1 VIII 1982–16 XII 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Proszek Andrzej	Mieczysław	kpt.	p.o. 1985
<b>Sekcja „B” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Nowak Stanisław	Józef	ppor./por.	1 VIII–16 XI 1982
Świszcz Jan	Stanisław	kpt.	16 XII 1985–16 XII 1989
<b>Sekcja „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Szołtek Kazimierz	Józef	ppor./por.	1 VIII 1982–1 XII 1984
Kuźnicki Marian	Łukasz	kpt.	1 XII 1984–16 XII 1989
Piskorek Marek	Stefan	kpt.	p.o. 10 VII 1987–1 II 1988

<sup>6</sup> 31 I–30 IV 1986 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Sekcja „T” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego			
Kierownicy			
Proszek Andrzej	Mieczysław	kpt./mjr	16 VIII 1982–30 VI 1987
Bajorek Franciszek	Leopold	por.	1 VII 1987–1 II 1989
Ostrowski Adam	Władysław	ppor./por.	1 III–16 XII 1989
Wydział Paszportów			
Naczelnicy			
Dyjaczyński Wincenty	Bolesław	mjr/plk	1 VI 1975–30 VI 1986
Ziajko Janusz	Tomasz	ppłk	1 XII 1987–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Ziajko Janusz	Tomasz	por.	3 VIII 1975–10 VII 1976
Zygiert Jacek	Maksymilian	ppor.	1 X 1976–16 V 1977
Sak Stanisław	Tadeusz	kpt.	1 IX 1977–1 I 1979
Jaremek Jan	Wacław	kpt./mjr	1 I 1979–15 III 1987
Samodzielna Sekcja „A”			
Kierownicy			
Panek Stanisław <sup>7</sup>	Piotr	mjr/plk	1 VI 1975–5 IV 1990
Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy			
Kierownicy			
Grelak Marek	Adam	kpt./mjr	16 I 1985–15 II 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie zamojskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
KM MO/RUSW w Biłgoraju			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Piskorek Marek	Stefan	por.	16 V 1983–15 XII 1984
Białoń Zbigniew	Franciszek	kpt./mjr	5 I 1985–31 I 1990
KM MO/RUSW w Hrubieszowie			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Gałęzowski Tadeusz <sup>8</sup>	Wacław	por./kpt.	16 V 1983–31 VIII 1988
Majder Edmund	Henryk	por.	p.o. 1 IX 1988–15 II 1989
Lal Marian	Edward	kpt.	16 II 1989–31 I 1990

<sup>7</sup> 24 XI 1986–18 XII 1987 r. na urlopie bezpłatnym, delegowany do Międzynarodowej Komisji Nadzoru Państw Neutralnych w Korei.

<sup>8</sup> Od 2 XI 1987 r. na przeszkoleniu w Wyższej Szkole KGB w Moskwie. 1 IX 1988–15 V 1990 r. szef RUSW w Hrubieszowie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Komisariat MO/RUSW w Tomaszowie Lubelskim</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Stelmach Roman	Jan	kpt./mjr	16 V 1983–31 VIII 1988
Maluta Roman	Jan	ppor.	16 VIII 1988–31 X 1989
Stańczuk Andrzej	Bronisław	ppor.	p.o. 16 XII 1989–31 I 1990

*Opracowanie: Małgorzata Choma-Jusińska, Sławomir Poleszak, Ryszard Surmacz*

## WOJEWÓDZTWO ZIELONOGÓRSKIE

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KW MO/WUSW w Zielonej Górze</b>			
<b>Komendanci/szefowie</b>			
Borysiewicz Aleksander	Stefan	plk	1 VI 1975–14 I 1988
Chęciński Mieczysław	Tadeusz	plk	14 I 1988–18 VI 1990
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Kniaziuk Józef	Józef	plk	1 VI 1975–30 XI 1986
Warzecha Ryszard	Józef	ppłk/płk	1 XII 1986–31 VII 1990
<b>Wydział II</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kubiak Sylwester	Stanisław	ppłk/płk	1 VI 1975–30 VI 1986
Hućko Eustachy	Stefan	mjr/ppłk	16 X 1986–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Mikołajczyk Stefan	Stefan	mjr	1–30 VI 1975
Weryszko Czesław	Aleksander	kpt.	1 VI 1975–31 VIII 1977
Brożek Stefan	Stanisław	kpt./mjr	1 VI 1975–30 VI 1984
Hućko Eustachy	Stefan	kpt./mjr	1 XII 1977–16 X 1986
Zdzitowiecki Zbigniew	Czesław	por./kpt.	1 XII 1986–1 IV 1989
Strok Józef	Antoni	kpt.	1 VIII 1989–31 VII 1990
<b>Wydział III</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Macias Stefan	Jan	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1984
Jankowski Waldemar	Wincenty	mjr/ppłk	1 III 1985–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Pietrasiak Władysław	Franciszek	mjr	1–30 VI 1975
Szymkiewicz Eugeniusz	Józef	mjr	1 VI 1975–1 X 1979
Jankowski Waldemar <sup>1</sup>	Wincenty	kpt./mjr	1 XI 1979–1 III 1985
Borczy Józef	Wawrzyniec	mjr	1 V 1986–1 I 1989
Murawski Lech	Eugeniusz	kpt.	1 VIII–1 XI 1989
<b>Wydział IIIA/Wydział V</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Woźnicki Jan	Bronisław	mjr/ppłk	1 VII 1979–1 XI 1989
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Szymkiewicz Eugeniusz	Józef	mjr	1 X 1979–1 III 1986
Gawryluch Marian	Stanisław	mjr	1 V 1982–1 IV 1983
Stoncel Michał	Bronisław	kpt./mjr	1 V 1986–1 XI 1989

<sup>1</sup> W 1981 r. ukończył dziesięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
Wydział IV			
Naczelnicy			
Dzierzgowski Stanisław	Walenty	ppłk/ptk	1 VI 1975–31 VII 1985
Kochmański Dominik	Eugeniusz	mjr/ppłk	1 V 1986–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Bargiel Józef	Stanisław	kpt./mjr	1 X 1975–1 VI 1981
Kochmański Dominik	Eugeniusz	kpt./mjr	1 IX 1981–1 V 1986
Krajewski Marian	Piotr	kpt.	1 X 1981–1 IV 1983
Lawdański Michał	Władysław	kpt.	16 V 1988–1 XI 1989
Samodzielna Sekcja VI			
Kierownicy			
Krajewski Marian	Piotr	kpt./mjr	p.o. 1 IV–1 VII 1985
			1 VII–1 XII 1985
Wydział VI			
Naczelnicy			
Krajewski Marian	Piotr	mjr/ppłk	1 XII 1985–1 XI 1989
Zastępcy naczelnika			
Rusewicz Mirosław	Bernard	mjr	16 VIII–1 XI 1989
Wydział Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa			
Naczelnicy			
Jankowski Waldemar	Wincenty	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Murawski Lech	Eugeniusz	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Ochrony Gospodarki			
Naczelnicy			
Woźnicki Jan	Bronisław	ppłk	1 XI 1989–31 III 1990
Klein Artur	Franciszek	ppłk	2–30 IV 1990
Zastępcy naczelnika			
Stoncel Michał	Bronisław	mjr	1 XI 1989–31 III 1990
Wydział Studiów i Analiz			
Naczelnicy			
Krajewski Marian	Piotr	ppłk	1 XI 1989–31 VII 1990
Zastępcy naczelnika			
Lawdański Michał	Władysław	kpt.	1 XI 1989–31 VII 1990
Wydział Śledczy			
Naczelnicy			
Zdanowicz Franciszek	Władysław	mjr/ppłk	1 VI 1975–28 II 1990



<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Lęczycki Józef	Jerzy	mjr	1 VI 1975–1 VIII 1976
Woźnicki Jan <sup>2</sup>	Bronisław	kpt./mjr	1 VIII 1976–1 VII 1979
Stuczyński Kazimierz	Stanisław	kpt./mjr	1 II 1981–30 VI 1990
<b>Wydział „B”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Stachurski Władysław	Bronisław	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1976
Ligocki Wiesław	Władysław	mjr/ppłk	1 VIII 1976–15 III 1990
Bebrys Jerzy	Ignacy	kpt.	p.o. 16 III–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Ligocki Wiesław	Władysław	mjr	1 VI 1975–1 VIII 1976
Dziadosz Władysław	Roman	mjr/ppłk	1 XII 1976–31 VIII 1987
Chajewski Tadeusz	Bolesław	kpt./mjr	1 IX 1987–15 III 1990
<b>Wydział „C”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Kowalski Franciszek	Wojciech	ppłk/płk	1 VI 1975–31 VII 1980
Styła Tadeusz	Franciszek	ppłk/płk	1 VIII 1980–15 VIII 1986
Sośnicki Waław	Józef	mjr/ppłk	1 IX 1986–31 I 1990
Rusewicz Mirosław	Bernard	mjr	1 II–15 IV 1990
Gadzała Ryszard	Ignacy	kpt.	p.o. 16 IV–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Sośnicki Waław	Józef	mjr	1 VI 1975–1 II 1986
<b>Wydział „T”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Cembrowicz Andrzej	b.d., Cecylia	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1976
Stanisławski Henryk	Bolesław	mjr/ppłk	1 VIII 1976–15 IV 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Ostrowski Kazimierz	Antoni	mjr	1–30 VI 1975
Stanisławski Henryk	Bolesław	mjr	1 VI 1975–1 VIII 1976
Szymański Józef Marian	Roman	mjr	1 VIII 1976–30 IV 1977
Krzychowicz Marian	Marceli	kpt./mjr	1 IX 1977–15 X 1986
Kałużny Jerzy	Franciszek	kpt./mjr	16 X 1988–31 VII 1990
<b>Wydział „W”</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Topolski Marian	Marcin	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1976
Lęczycki Józef	Jerzy	mjr/ppłk	1 VIII 1976–15 VI 1988
Rusewicz Mirosław	Bernard	mjr	1 VII 1988–16 VI 1989

<sup>2</sup> W 1976 r. ukończył dziewięciomiesięczny kurs w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>Wydział Paszportów</b>			
<b>Naczelnicy</b>			
Olesik Jan <sup>3</sup>	Wincenty	ppłk	1 VI 1975–31 VII 1990
<b>Zastępcy naczelnika</b>			
Stankiewicz Witold	Witold	mjr	1 VI 1975–31 VIII 1977
Suchodolski Mirosław	Jerzy	kpt./mjr	1 IX 1977–16 I 1985
Sywała Józef	Henryk	kpt./mjr	1 IX 1985–31 VII 1990
<b>Samodzielna Sekcja „A”</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Jamroz Władysław	Wojciech	mjr/ppłk	1 VI 1975–31 VII 1980
Kałużny Jerzy	Franciszek	kpt.	1 IX 1980–12 VI 1986
May Tadeusz	Edmund	chor./ppor.	p.o. 1 II–1 VII 1986– –31 VII 1990
<b>Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy</b>			
<b>Kierownicy</b>			
Suchodolski Mirosław	Jerzy	mjr/ppłk	16 I 1985–31 III 1990

### Terenowe jednostki SB w województwie zielonogórskim

Nazwisko i imię	Imię ojca	Stopień służbowy	Czas pełnienia funkcji
<b>KM MO/MUSW w Gubinie<sup>4</sup></b>			
<b>Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Borczy Józef	Wawrzyniec	kpt./mjr	1 VII 1983–1 II 1986
<b>RUSW w Krośnie Odrzańskim</b>			
<b>Zastępcy szefa ds. SB</b>			
Chabierski Jerzy	Zdzisław	mjr	16 VIII 1983–31 I 1990
<b>Komisariat MO/RUSW w Lubsku</b>			
<b>Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB</b>			
Sywała Józef	Henryk	kpt.	1 VII 1983–1 IX 1985
Dubicki Wacław	Kazimierz	por./kpt.	1 IX 1985–31 I 1990

<sup>3</sup> 18 V–20 VII 1988 r. pracował w Ambasadzie PRL w Kolonii, skierowany tam przez ministra Czesława Kiszcza-ka.

<sup>4</sup> W 1986 r. pion SB w RUSW w Gubinie zlikwidowano i podporządkowano SB z RUSW w Krośnie Odrzań-skim.

KM MO/RUSW w Nowej Soli			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Matuszak Bolesław	Bolesław	kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Sulechowie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Rusewicz Mirosław	Bernard	kpt./mjr	1 IV 1983–1 VII 1988
Wiśniewski Kazimierz	Jan	kpt.	1 VII 1988–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Szprotawie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Zdzitowiecki Zbigniew	Czesław	ppor./por.	1 IV 1983–1 III 1986
Bebrys Jerzy	Ignacy	por./kpt.	1 IV 1986–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Świebodzinie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Krajewski Marian	Piotr	kpt.	1 VII 1983–1 VII 1985
Chytróż Zdzisław	Leon	kpt./mjr	1 IX 1985–31 I 1990
Komisariat MO/RUSW w Wolsztynie			
Zastępcy kierownika ds. SB/szefa ds. SB			
Bargiel Józef	Stanisław	mjr	1 IV 1983–1 XI 1988
Rzyski Jan	Jan	por.	16 XI 1988–31 I 1990
RUSW w Zielonej Górze			
Zastępcy szefa ds. SB			
Szymkiewicz Eugeniusz	Józef	mjr/ppłk	1 III 1986–1 I 1989
KM MO/RUSW w Żaganiu			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Gaweł Mieczysław	Mieczysław	kpt./mjr	1 IV 1983–31 I 1990
KM MO/RUSW w Żarach			
Zastępcy komendanta ds. SB/szefa ds. SB			
Jendraszak Zbigniew	Stefan	ppor./por.	1 IV 1983–1 I 1986
Zdzitowiecki Zbigniew	Czesław	por.	1 III–1 XII 1986
Kaczmarek Marian	Piotr	mjr	1 XII 1986–31 III 1989
Zdzitowiecki Zbigniew	Czesław	kpt.	1 IV 1989–31 I 1990

Opracowanie: Przemysław Zwiernik

## WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	– Archiwum Akt Nowych
AIPN	– Archiwum IPN w Warszawie
AIPN Gd	– Archiwum IPN Oddział w Gdańsku
AIPN Ka	– Archiwum IPN Oddział w Katowicach
AIPN Wr	– Archiwum IPN Oddział we Wrocławiu
ASW	– Akademia Spraw Wewnętrznych
ATK	– Akademia Teologii Katolickiej
BEP	– Biuro Edukacji Publicznej
BND	– Bundesnachrichtendienst (Federalna Służba Wywiadu)
BOR	– Biuro Ochrony Rządu
BUiAD	– Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów
CBA	– Centralne Biuro Adresowe
ChRL	– Chińska Republika Ludowa
ChSS	– Chrześcijańskie Stowarzyszenie Społeczne
CIA	– Central Intelligence Agency (Centralna Agencja Wywiadowcza)
CKK	– Centralna Komisja Kwalifikacyjna
DUSW	– Dzielnicowy Urząd Spraw Wewnętrznych
GO „Wisła”	– Grupa Operacyjna „Wisła”
IPN	– Instytut Pamięci Narodowej
JW	– Jednostka Wojskowa
KC	– Komitet Centralny
KD MO	– Komenda Dzielnicowa MO
KD PZPR	– Komitet Dzielnicowy PZPR
KdsBP	– Komitet do spraw Bezpieczeństwa Publicznego
KF	– krótkie fale
KG MO	– Komenda Główna MO
KGB	– Komitet Gosudarstwiennoj Biezopasnosti (Komitet Bezpieczeństwa Państwowego)
KGP	– Komenda Główna Policji
KIK	– Klub Inteligencji Katolickiej
KM MO	– Komenda Miejska MO
KOK	– Komitet Obrony Kraju
KS MO	– Komenda Stołeczna MO
KUL	– Katolicki Uniwersytet Lubelski
KW MO	– Komenda Wojewódzka MO
KW PZPR	– Komitet Wojewódzki PZPR
KZ PZPR	– Komitet Zakładowy PZPR
MBP	– Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
MO	– Milicja Obywatelska

MON	– Ministerstwo Obrony Narodowej
MSW	– Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
MUSW	– Miejski Urząd Spraw Wewnętrznych
MSZ	– Ministerstwo Spraw Zagranicznych
NATO	– North Atlantic Treaty Organization (Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego)
NRD	– Niemiecka Republika Demokratyczna
OKP	– Obywatelski Klub Parlamentarny
ORMO	– Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej
PAN	– Polska Akademia Nauk
PESEL	– Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności
PKS	– Polska Komunikacja Samochodowa
PLL LOT	– Polskie Linie Lotnicze LOT
PLO	– Polskie Linie Oceaniczne
PRL	– Polska Rzeczpospolita Ludowa
PSED	– Połączony System Danych o Przeciwniku
PUBP	– Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
PZKS	– Polski Związek Katolicko-Społeczny
PZPR	– Polska Zjednoczona Partia Robotnicza
PŻB	– Polska Żegluga Bałtycka
PŻM	– Polska Żegluga Morska
RFN	– Republika Federalna Niemiec
RKW	– Radiokonstrwywiad
RUSW	– Rejonowy Urząd Spraw Wewnętrznych
SB	– Służba Bezpieczeństwa
SG	– Sztab Główny
SUSW	– Stołeczny Urząd Spraw Wewnętrznych
TW	– tajny współpracownik
UB	– Urząd Bezpieczeństwa
UKF	– ultrakrótkie fale
UOP	– Urząd Ochrony Państwa
USA	– United States of America (Stany Zjednoczone Ameryki Pn.)
WNT	– Wywiad Naukowo-Techniczny
WOP	– Wojska Ochrony Pogranicza
WP	– Wojsko Polskie
WSK	– Wojewódzkie Stanowisko Kierowania
WSW	– Wojskowa Służba Wewnętrzna
WUSW	– Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych
ZOMO	– Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej
ZSRR	– Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich

## BIBLIOGRAFIA

### I. ŹRÓDŁA ARCHIWALNE

#### **Archiwum Akt Nowych w Warszawie:**

Wydział Administracyjny KC PZPR

#### **Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie:**

Akta normatywne MSW

Akta osobowe funkcjonariuszy SB

*Historia Biura „C” MSW*, oprac. Włodzimierz Kopczuk, Warszawa 1984 (oprac. wewnętrzne)

Karty ewidencyjne przebiegu służby funkcjonariuszy MO

Rozkazy personalne ministra spraw wewnętrznych za lata 1975–1990

Zarządzenia, rozkazy, wytyczne ministra spraw wewnętrznych

Zarządzenia organizacyjne ministra spraw wewnętrznych

#### **Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, oddziały w Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Wrocławiu:**

Akta normatywne KW MO

Akta osobowe funkcjonariuszy SB

Karty ewidencyjne przebiegu służby funkcjonariuszy MO

Rozkazy organizacyjne komendantów wojewódzkich MO/szefów WUSW

Rozkazy personalne komendantów wojewódzkich MO/szefów WUSW

#### **Archiwum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji:**

Centralna Komisja Kwalifikacyjna

### II. ŹRÓDŁA DRUKOWANE

*Departament I Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Opracowanie dotyczące genezy i zmian organizacyjnych komunistycznego wywiadu cywilnego 1944–1986*, oprac. Piotr Gontarczyk, „Głaukopis” 2006, nr 5–6.

*Dzienniki Ustaw z lat 1975–1991.*

*Dziennik Urzędowy MSW z lat 1989–1990.*

*Informacja o działalności komórek „D” pionu IV byłej Służby Bezpieczeństwa*, „Biuletyn IPN” 2003, nr 1.

*Kształtowanie się i rozwój struktur organizacyjnych SB i MO w latach 1944–1978 (raport materiałowy)*, oprac. MSW, Warszawa 1986.

*Ludzie bezpieki w walce z narodem i Kościołem. Służba Bezpieczeństwa w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w latach 1944–1978 – Centrala*, oprac. Mirosław Piotrowski, Lublin 2000 (przedruk informatora Biura „C” MSW z 1978).

*Metody pracy operacyjnej aparatu bezpieczeństwa wobec Kościołów i związków wyznaniowych 1945–1989*, wstęp, wybór, red. Adam Dziurok, Warszawa 2004.

*Operacja „Lato-80”. Preludium stanu wojennego. Dokumenty MSW 1980–1981*, wybór Peter Raina, Marcin Zbrożek, Pelplin 2003.

*Przeciw „Solidarności” 1980–1989. Rzeszowska opozycja w tajnych archiwach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych*, oprac. Jan Draus, Zbigniew Nawrocki, Rzeszów 2000.

*Raport Rokity. Sprawozdanie Sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do Zbadania Działalności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych*, Kraków 2005.

*Z dziejów kontrwywiadu w Polsce Ludowej (wybór dokumentów 1944–1984)*, t. 1–2, oprac. MSW, Warszawa 1987.

*„Zawężona represja”. Co robić z Komitetem Obrony Robotników? Narada u Stanisława Kani 22 października 1976 r.*, oprac. Andrzej Paczkowski, Marcin Zaremba, „Więź” 2001, nr 8.

### III. WSPOMNIENIA I RELACJE

Ochocki Marek, *Byłem człowiekiem Kiszczaka. General Marek Ochocki w rozmowie z Krzysztofem Spychalskim*, Łódź 1992.

Piecuch Henryk, *Byłem gorylem Jaruzelskiego. Mówią: szef ochrony Generała i inni...*, Warszawa 1993.

Piecuch Henryk, *„Wojciech Jaruzelski tego nigdy nie powie”. Mówi były szef wywiadu i kontrwywiadu, pierwszy zastępca ministra spraw wewnętrznych generał dywizji Władysław Pożoga*, Warszawa 1992.

### IV. OPRACOWANIA I ARTYKUŁY

*Aparat bezpieczeństwa w Polsce. Kadra kierownicza*, t. 1: 1944–1956, red. Krzysztof Szwagrzyk, Warszawa 2005; t. 2: 1956–1975, red. Paweł Piotrowski, Warszawa 2006.

Cenckiewicz Sławomir, *Oczami bezpieki. Szkice i materiały z dziejów aparatu bezpieczeństwa PRL*, Kraków 2005.

Dominiczak Henryk, *Organy bezpieczeństwa PRL 1944–1990. Rozwój i działalność w świetle dokumentów MSW*, Warszawa 1997.

Dominiczak Henryk, *Organy bezpieczeństwa PRL w walce z Kościołem katolickim 1944–1990 w świetle dokumentów MSW*, Warszawa 2000.

Dominiczak Henryk, *Zarys historii Wojsk Ochrony Pogranicza 1945–1985*, Warszawa 1985.

Drużyńska Jolanta, Jankowski Stanisław M., *Kolacja z konfidentem. Piwnica pod Baranami w dokumentach Służby Bezpieczeństwa*, Kraków 2006.

Fijałkowski Wiesław, *Milicja Obywatelska i Służba Bezpieczeństwa w województwie wrocławskim w latach 1945–1987*, Wrocław 1989.

Frazik Wojciech, Kopka Bogusław, Majchrzak Grzegorz, *Dzieje aparatu represji w Polsce Ludowej (1944–1989). Stan badań*, „Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989” 2004, nr 1.

Frazik Wojciech, Musiał Filip, Szpytma Mateusz, *Twarze krakowskiej bezpieki. Obsada stanowisk kierowniczych Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa w Krakowie. Informator personalny*, Kraków 2006.

Frazik Wojciech, Musiał Filip, Szpytma Mateusz, Wenklar Michał, *Ludzie bezpieki województwa krakowskiego. Obsada stanowisk kierowniczych Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa w województwie krakowskim w latach 1945–1990. Informator personalny*, Kraków 2007.

Głębocki Henryk, *Policja tajna przy robocie. Z dziejów państwa policyjnego w PRL*, Kraków 2005.

- Jackiewicz Zenon, *Wojska Ochrony Pogranicza 1945–1991. Krótki informator historyczny*, Kętrzyn 1998.
- Janowski Włodzimierz, Kochański Aleksander, *Informator o strukturze i obsadzie personalnej centralnego aparatu PZPR 1948–1990*, red. Krzysztof Persak, Warszawa 2000.
- Kaszyński Krzysztof, Podgórski Jacek, *Szpiedzy czyli tajemnice polskiego wywiadu*, Warszawa 1994.
- Kochański Aleksander, *Polska 1944–1991. Informator historyczny*, t. 1: *Podział administracyjny. Ważniejsze akty prawne, decyzje i enuncjacje państwowe (1944–1956)*, Warszawa 1996; t. 2: *Ważniejsze akty prawne, decyzje i enuncjacje państwowe (1957–1970)*, Warszawa 2000; t. 3: *Ważniejsze akty prawne, decyzje i enuncjacje państwowe (1971–1991)*, Warszawa 2005.
- Kosk Henryk Piotr, *Generalicja polska. Popularny słownik biograficzny*, t. 1–2, Pruszków 1998–2001.
- Lasota Marek, *O raporcie sejmowej komisji poświęconym Samodzielnej Grupie „D” w MSW*, „Biuletyn IPN” 2003, nr 1.
- Majchrzak Grzegorz, *Ocenzurowano*, „Karta” 1999, nr 29.
- Marek Łucja, *Wydział IV SB KW MO/WUSW w Katowicach (1962–1989). Struktura, kierownictwo, zakres działania*, „Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989” 2006, nr 1.
- Mołdawa Tadeusz, *Ludzie władzy 1944–1991. Władze państwowe i polityczne Polski według stanu na dzień 28 II 1991*, Warszawa 1991.
- Ochrona bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego w Polsce 1944–1988*, red. Tadeusz Walichnowski, Warszawa 1989.
- Piotrowski Paweł, *Przemiany w MSW w latach 1989–1990*, „Biuletyn IPN” 2004, nr 4.
- Piotrowski Paweł, *Struktury Służby Bezpieczeństwa MSW 1975–1990*, „Pamięć i Sprawiedliwość” 2003, nr 1.
- Ruzikowski Tadeusz, *Tajni współpracownicy pionów operacyjnych aparatu bezpieczeństwa 1950–1984*, „Pamięć i Sprawiedliwość” 2003, nr 1.
- Sielezin Jan Ryszard, *Ludzie wywiadu i bezpieki*, Wrocław 1998.
- Skubisz Paweł, *Twarze gorzowskiej bezpieki. Obsada stanowisk kierowniczych Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa w Gorzowie Wielkopolskim. Informator personalny* (w druku).
- Szczepanik Krzysztof, *Dyplomacja Polski 1918–2005. Struktury organizacyjne*, Warszawa 2005.
- Twarze białostockiej bezpieki. Obsada stanowisk kierowniczych Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa w Białymstoku. Informator personalny*, red. Piotr Łapiński, Białystok 2007.
- Twarze olsztyńskiej bezpieki. Obsada stanowisk kierowniczych Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa w Olsztynie. Informator personalny*, red. Piotr Kardela, Białystok 2007.
- Twarze wrocławskiej bezpieki. Obsada stanowisk kierowniczych Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa we Wrocławiu. Informator personalny*, red. Tomasz Balbus, Paweł Piotrowski, Krzysztof Szwagrzyk, Wrocław 2006.
- Widacki Jan, *Czego nie powiedział generał Kiszczak*, Warszawa 1992.
- Zarys historii Centralnej Jednostki Obserwacji*, „Biuletyn Biura »B« MSW” 1982, nr 29–30.



## INDEKS OSÓB

- Abramowicz Janusz 76  
Abramowicz Leszek 108  
Abramowicz Stanisław 285  
Abramowicz Włodzimierz 81  
Adach Wiesław 57, 271  
Adaczyński Piotr 231  
Adamczewski Władysław 327  
Adamczyk Józef 164  
Adamczyk Kazimierz 322  
Adamczyk Marian 147–150  
Adamczyk Tadeusz 273  
Adamczyk Zdzisław 329  
Adamek Zdzisław 302  
Adamiec Bonawentura 216  
Adamiec Włodzimierz 86  
Adamowski Jerzy 311, 313  
Adamowski Ryszard 110, 111  
Adamski Adam 200, 231, 320  
Adamski Marian 138, 139  
Aftyka Bogusław 108  
Alczyszyn Zygfryd 220  
Aleksanderek Kazimierz 165, 166  
Aleksiuk Mikołaj 82  
Altrych Janusz 70  
Andruszkiewicz Marian 214, 217  
Andrysiak Czesław 119  
Andrzejczyk Stanisław 281–283  
Andrzejewski Jan 211  
Andrzejewski Jerzy 19, 112  
Andrzejewski Józef 243  
Anioła Piotr 58  
Ankiewicz Andrzej 64  
Antczak Zbigniew 104  
Antkowiak Jan 183  
Antończyk Anatol 78  
Antosch Andrzej 168  
Anusz Zdzisław 213  
Apanowicz Jerzy 281  
Arski Ryszard 56, 94  
Asfal Eugeniusz 321  
Asman Edward 70  
Atlas Janusz 11  
Augustowski Edward 266, 268  
Augustyniak Edward, s. Franciszka 319, 321, 322  
Augustyniak Edward, s. Zygmunta 157  
Austen Adam 139, 140  
Babiński Jerzy 194  
Bachan Bogumił 279  
Bachorski Stefan 56  
Bafia Jan 206  
Bajdor Maciej 280  
Bajeński Włodzimierz 305, 308  
Bajerski Bronisław 206  
Bajorek Franciszek 341  
Balas Marek 288  
Balcerski Andrzej 272  
Balcerzak Mieczysław 289  
Bałajewicz Henryk 208, 209, 211  
Bałazy Euzebiusz 141  
Bałon Jerzy 170  
Banachiewicz Henryk 101  
Banasiak Antoni 327  
Banasiak Eugeniusz 218  
Banasiak Jan Tadeusz 74  
Banasiak Jerzy 329  
Banasiak Joanna Barbara 195  
Banasiak Wincenty 67  
Banasiak Zygmunt 193  
Banasik Stanisława 76  
Banaszak Józef, s. Marcina 230  
Banaszak Józef, s. Mariana 233  
Banaszewski Mieczysław 208, 213  
Banaś Adam 108, 110  
Banaś Jan 150, 152  
Banaś Marian 165  
Banaś Tadeusz 148, 151

Baniak Józef 148, 152  
Bańbor Wiesław 259, 260  
Bańkosz Zbigniew 334  
Bar Janusz 259  
Bara Mieczysław 116  
Bara Mirosław 56  
Baran Piotr 224  
Baranek Arkadiusz 244  
Baranowski Grzegorz 316, 319, 321  
Baranowski Jerzy 219  
Baranowski Władysław 251  
Baranowski Zbigniew 310, 311, 314  
Baranowski Zygmunt 67, 134, 287  
Barański Andrzej 203  
Barański Franciszek 308  
Barchan Adam 115  
Barcikowski Kazimierz 11  
Barczewski Lech 91  
Barecki Marian 140  
Bargiel Józef 344, 347  
Bargiel Emil 290  
Bargiel Henryk 290  
Barkowski Zdzisław 258  
Barlikowski Zygmunt 116  
Barszczewski Adam 66, 67  
Bartczak Henryk 280  
Bartkiewicz Adam 222  
Bartkowiak Alfons 106  
Bartnicki Ryszard 224, 225  
Bartnicki Włodzimierz 317, 320  
Bartnik Józef 335  
Bartocha Włodzimierz 104, 105  
Bartos Mieczysław 209, 210, 212  
Bartosiak Lechosław 287  
Bartosiewicz Ryszard 116  
Bartosz Julian 178  
Bartoszewski Marian 245  
Basiński Eugeniusz 176  
Bassaraba Władysław 84  
Baszczyk Ryszard 132  
Baskiewicz Jacek 258  
Baścik Władysław 83, 84, 87  
Batkiewicz Mieczysław 207  
Bator Jan 70  
Batorski Waldemar 173  
Bazan Stanisław 174  
Bazant Ryszard 157  
Bąbel Henryk 158, 160, 162  
Bączyński Józef 319, 324

Bądek Jan 206  
Bąk Andrzej 339  
Bąk Edward 310, 311  
Bąk Feliks 155  
Bąk Zbigniew 206  
Bąkała Wiesław 266  
Bebel Marian 104  
Bebel Ryszard 177  
Bebrys Jerzy 345, 347  
Bedka Marian 182, 293, 333  
Bednarczyk Józef 296  
Bednarz Czesław 145  
Bednarz Stanisław 264  
Beim Józef 11, 12, 15, 63  
Beker Zdzisław 297  
Bełcik Mieczysław 208  
Bem Grzegorz 103, 105  
Bemben Marian 171  
Benbenek Jerzy 83, 84  
Benecki Wacław 176, 178  
Berdys Ryszard 114, 115  
Bereta Józef 217  
Bereźny Janusz 211  
Bernatowicz Jan Piotr 74  
Betka Mieczysław 106  
Bezeg Bogdan 180  
Bębenek Józef 168  
Będkowski Edward 314  
Będkowski Janusz 104  
Białas Stanisław 57  
Białek Henryk 307  
Białek Jerzy 184, 185  
Białek Mirosław 201  
Białobrzęski Romuald 208, 213  
Białobrzewski Sławomir 221, 223  
Białogoński Wiesław 251  
Białokozowicz Bazyli 98, 176  
Białoń Zbigniew 341  
Biały Antoni 326  
Biczak Konrad 65  
Bidziński Józef 185  
Biedrycki Maksym 196  
Biel Józef 163, 165  
Biel Marian 301  
Biela Stanisław 295, 297  
Bielecki Leszek 94, 95  
Bielecki Stanisław 167  
Bielecki Zygmunt 316  
Bielenia Konstanty 79

Bielski Jerzy 214, 217  
 Bienas Ryszard 79  
 Bieniek Zygmunt 148, 149  
 Bieniewicz Grzegorz 329  
 Bieńkowski Krzysztof 328  
 Bieńkowski Zdzisław 326  
 Biernacki Stanisław 331  
 Biernacki Wojciech 335  
 Biernaczyk Zdzisław 331  
 Biernat Jerzy 303  
 Biestek Zygmunt 147  
 Bigaj Adam 169  
 Bigaj Stanisław 136  
 Bilik Edward 203  
 Bill Jan 164  
 Binek Feliks 182  
 Binkowski Jerzy 123  
 Birnbach Jerzy 134, 137, 147  
 Bittel Andrzej 162  
 Bloch Marian 110  
 Bloj Jan 335  
 Błaszak Czesław 184  
 Błaszczyk Janusz 199  
 Błaszczyk Marian 185  
 Błaszczyk Ryszard 279  
 Błaszko Czesław 182  
 Błaut Przemysław 218  
 Błażejowski Czesław 331  
 Błażewicz Zenon 288  
 Błęszyński Ryszard 134, 145  
 Błędowski Henryk 177, 178  
 Błoński Zbigniew 287  
 Bobiński Krzysztof 246, 247  
 Boboń Jerzy 134  
 Bochenek Zbigniew 323  
 Boczar Stanisław 205  
 Boczar Tadeusz 300, 302  
 Boczek Stanisław 103, 104  
 Boć Jerzy 258  
 Bodzenta Franciszek 112  
 Bogacki Leon 85  
 Bogalecki Bogdan 307  
 Bogucki Wiesław 57  
 Boguń Walenty 266  
 Bogusz Jan 96  
 Bogusz Ryszard 162  
 Bohatyrewicz Tadeusz 264  
 Bohdanowicz Józef 211  
 Boiński Mieczysław 119  
 Bojarski Władysław 210  
 Bojda Stanisław 87  
 Bolewski Józef 178  
 Bomba Józef 258  
 Bomba Stanisław 88–90  
 Bombiński Jan 199  
 Bommersbach Janusz 95  
 Bondel Henryk 336  
 Bonkowski Marek 280  
 Bończoszek Jerzy 187, 190  
 Borcz Józef 343, 346  
 Borczyk Andrzej 270  
 Borkowski Aleksander 122  
 Borkowski Henryk 110, 111  
 Borkowski Jan 220, 222, 223  
 Borkowski Jerzy 125–127  
 Borkowski Tadeusz 63  
 Borkowski Zbigniew 108, 111  
 Borowczak Henryk 156, 157  
 Borowiecki Jan 270  
 Borowik Paweł 78, 79  
 Borowski Kazimierz 317, 322  
 Borowski Zygmunt 116  
 Borowy Marek 329  
 Bortacki Henryk, s. Bolesława 340  
 Bortacki Henryk, s. Henryka 338  
 Boruch Stanisław 299, 300  
 Borysiewicz Aleksander 343  
 Bosowicz (Bosy) Ryszard 305, 308  
 Bosy Ryszard zob. Bosowicz Ryszard  
 Bożyk Marian 107  
 Brańka Kazimierz 84, 85, 87  
 Bretner Stanisław 81  
 Brochocki Mieczysław 308  
 Broda Ireneusz 179  
 Brodacki Józef 276, 279  
 Broniarz Jan 218  
 Brożek Andrzej 163  
 Brożek Leszek 269  
 Brożek Stefan 343  
 Brożek Zbigniew 332, 333  
 Bródka Marian 183, 184  
 Bruczko Piotr 195  
 Brukman Sylwester 235  
 Bruździak Stanisław 122  
 Bryk Józef 300  
 Bryliński Stefan 287, 288  
 Brząkała Cyryl 310  
 Brzeziecki Witold 97

Brzozowski (Pytel) Jan 86  
 Brzósiewicz Alojzy Marek 106  
 Buch Feliks 302  
 Buczkowski Michał 247  
 Buczkowski Zbigniew 111  
 Buczma Stanisław 69, 70  
 Buczyński Andrzej 203  
 Buczyński Zenon 212  
 Bućko Andrzej 278, 279  
 Buda Tadeusz 258  
 Budziak Wilhelm 173  
 Budzikowski Leszek 66, 68  
 Budziński Czesław 122  
 Budzyński Stefan 94, 97  
 Bujakiewicz Wawrzyniec 119, 121, 122  
 Bukowski Józef 221  
 Bukowski Ryszard 154  
 Bulenda Tadeusz 143, 145  
 Bulikowski Tadeusz 225  
 Buraczewski Józef 284  
 Burzyński Stanisław 288, 292  
 Burzyński Tadeusz 331  
 Buszta Stanisław 295  
 Butkiewicz Henryk 284  
 Buzderewicz Ferdynand 56, 124  
 Bylebysł Grzegorz 132  
 Bystrek Marian 213  
 Byszek Andrzej 303  
 Bzdela Józef 80  
  
 Cabaj Zbigniew 297  
 Cader Adam 86  
 Cader Benedykt 134  
 Caputa Zdzisław 319, 323  
 Caruk Halina 76  
 Cebula Ludwik 258  
 Cebulski Symforian 254  
 Ceglarski Edward 58, 299  
 Cekiera Antoni 167  
 Celejewski Zenon 150  
 Celer Przemysław 183  
 Celiński Antoni 56  
 Celmer Henryk 143  
 Cembrowicz Andrzej 345  
 Cern Władysław 324  
 Cesarczyk Marian 138  
 Chabierski Jerzy 346  
 Chabrowski Krzysztof 189, 190  
 Chadała Władysław 180  
  
 Chajbos Marian 77  
 Chajewski Tadeusz 345  
 Chećko Marian 168  
 Cheda Jerzy 329  
 Chelmecki Antoni 84, 86  
 Chęciński Mieczysław 62, 240, 241, 343  
 Chilimoniuk Konstanty 283, 284  
 Chilimoniuk Włodzimierz 283  
 Chlebowski Adam 313  
 Chłód Eugeniusz Waldemar 106  
 Chmielecki Lucjan 274  
 Chmielewski Franciszek 114  
 Chmielewski Włodzimierz 220, 222  
 Chmielewski Zbigniew 134, 136  
 Chmielowski Andrzej 204  
 Chmielowski Wiesław 168  
 Chmura Józef 260  
 Chmurzyński Waldemar 165, 262, 263  
 Chochorowski Aleksander 187, 256  
 Chocieszyński Tadeusz 245  
 Chodubski Ryszard 333  
 Chojak Czesław 198  
 Chojnowski Tadeusz 281  
 Cholewa Mieczysław 210  
 Cholewa Tadeusz 165  
 Chomczyk Władysław 195  
 Chomętowski Józef 15, 62–64  
 Chorąży Aleksander 230, 231  
 Chorko Krzysztof 318  
 Chrapek Henryk 148, 150, 153  
 Chrapusta Franciszek 301  
 Chren Włodzimierz zob. Majewski Włodzimierz  
 Chromiec Jan 237  
 Chrostowski Czesław 286  
 Chrostowski Marek 283, 284  
 Chrostowski Władysław 213  
 Chrzanowski Edward 147  
 Chrzanowski Zbigniew 181  
 Chrząszcz Julia 324  
 Chrząszcz Zdzisław 171, 246  
 Chrzęszczuk Kazimierz 147, 148, 150, 151, 250  
 Chudek Tadeusz 222  
 Chudziński Janusz 184  
 Chudziński Lechosław 245  
 Chustecki Jan 149  
 Chwaciński Leonard 150  
 Chwaliński Zbigniew 64

Chwastowski Leszek 302  
 Chwiałkowski Andrzej 150  
 Chwiałkowski Jan 88, 90  
 Chyl Mikołaj 339  
 Chylak Edmund 267, 269  
 Chyłkiewicz Mieczysław 320  
 Chytróń Zdzisław 347  
 Ciastoń Jan 206  
 Ciastoń Władysław 11, 12, 14, 61, 62, 66  
 Ciborowski Bogumił 195  
 Cichmiński Dariusz 282  
 Cichocki Jerzy 322  
 Cichoń Marian 153  
 Cichoń Zbigniew 191  
 Cichopek Adam 142  
 Cichopek Edward 135  
 Cichowski Edward 201  
 Ciechalski Leon 159  
 Ciechanowicz Jan 113, 115  
 Ciećko Marian 100, 101  
 Cieloch Stanisław 253  
 Cienkowski Ireneusz 229, 233  
 Ciepał Helena 167  
 Ciepał Stanisław 205  
 Cierluk Antoni 112, 115  
 Cierpień Tadeusz 139, 140  
 Ciesielski Euzebiusz 184  
 Ciesielski Jan 273, 274  
 Ciesielski Jerzy 186  
 Ciesiółka Bogdan 133  
 Cieszyński Henryk 304  
 Cieślak Lech 267  
 Ciężkowski Janusz 312, 313  
 Cinkowski Tomasz 198, 199  
 Ciosek Jan 79  
 Ciosek Stanisław 14  
 Cioś Stanisław 128  
 Cipior Ignacy 334  
 Cisło Ryszard 339  
 Ciszewski Bronisław 244  
 Ciućka Czesław 139, 160  
 Ciupek Józef 214  
 Ciuruś Antoni 334, 336  
 Cnotliwy Zdzisław 154  
 Cop Ryszard 302  
 Cudowski Józef 78, 81  
 Cupiał Jan 168  
 Cwalina Ryszard 223  
 Cwynar Stanisław 257, 258  
 Cyba Jan 266  
 Cyba Jerzy 250–252  
 Cyba Stanisław 104  
 Cygan Leon 174  
 Cylc Jerzy 140  
 Cyran Edward 84  
 Cyrano Edward 246  
 Cyzman Kazimierz 305, 308  
 Czabański Roman 142  
 Czachor Antoni 295, 300  
 Czachorowski Adam 88, 89  
 Czachorowski Zbigniew 312  
 Czaiński Andrzej 237  
 Czajka Adam Longin 284, 285  
 Czajka Jan 256, 258  
 Czajka Roman 291  
 Czajkowski Bogdan 80  
 Czajkowski Henryk 215, 217  
 Czajkowski Jan 238  
 Czajkowski Wojciech 58  
 Czapiga Aleksander 128, 129  
 Czapka Marian 251  
 Czapko Jan 82  
 Czarnas Tadeusz 311  
 Czarnecki Czesław 241  
 Czarnecki Jan 294  
 Czarnecki Paweł 306  
 Czarnecki Tadeusz, s. Juliana 100, 102  
 Czarnecki Tadeusz, s. Stefana 254  
 Czarniecki Beniamin 324, 325  
 Czarnocki Waldemar 261  
 Czarnowski Cezary 340  
 Czarnowski Krzysztof 158, 159  
 Czaus Edward 208  
 Czechowski Lucjan 190  
 Czeczot Mariusz 332, 333, 337  
 Czeczot Stanisław 334  
 Czekał Mieczysław 301, 302  
 Czekański Karol 174  
 Czeredys Jan 318, 319  
 Czerkawski Zdzisław 143  
 Czernek Henryk 324  
 Czerski Jan 247, 249  
 Czerw Wiesław 98, 100, 101  
 Czerwiński Andrzej 257  
 Czerwiński Tadeusz 170  
 Czerwiński Zdzisław 336  
 Cześniak Jerzy 65  
 Czochra Antoni 98, 100

Czubacki Janusz Nemeniusz 70  
 Czubak Jerzy 318, 319  
 Czubiński Lucjan 10, 12, 13, 15, 16, 61, 62, 64  
 Czuchra Stanisław 246  
 Czyżyk Mirosław 94  
  
 Ćwiek Jerzy 72, 316  
 Ćwik Antoni 83  
 Ćwirko Lech 160  
  
 Daca Władysław 295  
 Danilczuk Czesław 187  
 Danilczyk Stanisław 209, 213  
 Daniliszyn Andrzej 118  
 Danis Jerzy 237  
 Dankowski Henryk 13, 15, 18, 20, 22, 61, 62, 66  
 Daroszewski Zenon 66, 69, 240  
 Darzynkiewicz Olgierd 71, 73  
 Dawidziuk Michał 83, 84, 87  
 Dąbkowski Andrzej 288  
 Dąbkowski Tadeusz 251  
 Dąbrowski Adam 308  
 Dąbrowski Bogdan 261  
 Dąbrowski Bronisław 196  
 Dąbrowski Edward 254  
 Dąbrowski Franciszek 127  
 Dąbrowski Henryk 179  
 Dąbrowski Janusz 114  
 Dąbrowski Leszek 129  
 Dąbrowski Sergiusz 230  
 Dąbrowski Waław 220  
 Debudaj (Debudej) Władysław 136, 137, 144  
 Dembowski Wiesław 236, 239  
 Dembski Józef 184  
 Denkowski Andrzej 136, 144  
 Denkowski Ryszard 149  
 Deptuszeński Eugeniusz 331  
 Derbin Tadeusz 64  
 Dereń Stanisław 73  
 Derlukiewicz Jan 281  
 Derza Krzysztof 190  
 Detmer Jan 92  
 Dębicki Anzelm 119  
 Dębicki Wincenty 112  
 Dębiec Tadeusz 175  
 Dęboś Bogusław 301, 302  
 Dębowski Janusz 261  
 Dębski Adam 123  
 Dębski Stanisław 14, 72  
 Dębski Stefan 290  
 Didkowski Jerzy 144  
 Długosz Janusz 249  
 Długoszeński Mieczysław 103  
 Dmitroca Jan 156  
 Dmowski Fabian 65  
 Dmytrzak Czesław 89, 246  
 Dobosz Edward 124  
 Dobroszeński Stanisław 235, 261  
 Dobrowolski Czesław 289  
 Dobrowolski Mirosław 311  
 Dobrychowski Jerzy 226  
 Dobrzeleński Andrzej 317, 318  
 Dobrzyński Jarosław 64  
 Dojerski Henryk 326  
 Dolaciński Wiesław 185  
 Dolak Józef 147  
 Dolewka Zygfryd 161  
 Domagała Bolesław 151  
 Domagała Jan 150  
 Domański Antoni 113, 114  
 Domański Romuald 184  
 Domański Waław 188  
 Domina Jan 288, 289  
*Dominiczak Henryk* 9  
 Dominowski Włodzimierz 222  
 Domski Jerzy 113, 115  
 Doros Jerzy 143  
*Draus Jan* 27  
 Drąg Adam 173  
 Drąg Władysław 208  
 Drewniak Józef 216  
 Dreżewski Ryszard 317  
 Drębkowski Zenon 139, 140  
 Droś Romuald 142  
 Drózd Mirosław 107  
 Drużbicki Józef 268, 269  
 Dryja Leszek 83–85  
 Drynda Zenon 88, 240  
 Dryńkowski Marian Maciej 238  
 Dubaj Waław 76  
 Dubanowski Jan 161  
 Dubicki Waław 346  
 Dubiniecki Leszek 209, 211  
 Duczkowski Wiesław 271, 273  
 Duda Andrzej 211  
 Duda Jan 305, 306

Duda Józef 148, 152  
 Duda Stanisław 143  
 Duda Wiesław 321, 322  
 Duda Władysław 150  
 Dudar Jerzy 198  
 Dudek Adrian 85, 123  
 Dudek Kazimierz 208  
 Dudek Stanisław 278  
 Dudek Zdzisław 156  
 Dudkiewicz Tadeusz 235  
 Dudło Stanisław 171  
 Dudziak Aleksander 240, 241  
 Dudziak Józef 187  
 Dudziński Zbigniew 258  
 Dulęba Marian 92, 93  
 Dunaj Kazimierz 214, 215  
 Durczyński Ryszard 198  
 Durka Ryszard 262  
 Durko Jan 95  
 Durnaś Antoni 135, 140  
 Dusza Edward 304  
 Duszyk Jan 83  
 Dutka Zbigniew 161  
 Dutkiewicz Tadeusz zob. Dudkiewicz  
     Tadeusz  
 Dwojaczny Jan 326, 327  
 Dworakowski Andrzej 201  
 Dworecki Alojzy 240, 243  
 Dybiec Zbigniew 236, 237  
 Dyjaczynski Wincenty 341  
 Dymarski Krzysztof 313  
 Dymarski Tadeusz 322, 323  
 Dymczyk Zdzisław 264  
 Dymowski Czesław 278  
 Dyszy Adolf 220, 229  
 Dyszyński Jerzy 276  
 Dyśko Józef 169  
 Dzbański Zbigniew 322  
 Dziadkowiec Stanisław 337  
 Dziadosz Władysław 345  
 Działowski Wiesław 163, 164  
 Dziarnowski Wacław 258  
 Dzido Bronisław 288  
 Dziedzic Wojciech 324  
 Dziekański Julian 217  
 Dziemidowicz Zbigniew 208  
 Dzieńka Kazimierz 318  
 Dziergas Józef 185  
 Dzierzgowski Stanisław 344  
 Dzierżanowski Andrzej 271, 272  
 Dzierżkiewicz Zdzisław 176  
 Dziewierski Edmund 231  
 Dzięgielewski Andrzej 269  
 Dzięgielewski Zbigniew 282  
 Dziok Stanisław 257, 258, 260  
 Dziordziński Roman 199, 200, 202  
 Dziurawiec Zbigniew 279  
 Dziurnikowski Andrzej 70  
 Dziwicki Zenon 125, 128  
 Dziwiszek Karol 317  
 Dzwonkowski Zdzisław 229, 230  
 Dźwig Jerzy 56  
 Eckert Hieronim 268  
 Eitner Grzegorz 245  
 Elendt Zygmunt 118  
 Elminowski Franciszek 90, 91  
 Fabian Władysław 136, 137  
 Fabiański Zbigniew 57  
 Fajfrowski Antoni 334, 337  
 Fal Marian 174  
 Falborski Zdzisław 241, 242  
 Faleńczyk Zbigniew 89, 91  
 Faltus Andrzej 103, 104  
 Fankulewski Jan 208, 209  
 Farion Jan 338  
 Faron Adam 136  
 Fatyga Mieczysław 116  
 Fąfara Bronisław 167, 169  
 Federowicz Andrzej 338  
 Fedor Zenon 147  
 Fedyna Mieczysław 68  
 Feliks Adam 83  
 Felis Tadeusz 148, 149  
 Feliś Antoni 317  
 Fennig Henryk 19, 310  
 Fidziukiewicz Stanisław 79  
 Figiel Lucjan 187, 188  
 Fijał Andrzej 104–106  
 Fijałkowski Antoni 185  
 Fijołek Antoni 208, 209  
 Fila Bolesław 252  
 Filinger Jan 105  
 Filipajtis Witold 332  
 Filipek Eugeniusz 165, 170  
 Filipek Wiktor 63, 64  
 Filipiak Stefan 200

Filipiak Zygfryd 280  
 Filipiuk Krzysztof 297  
 Filipowski Jerzy 323  
 Filipów Michał 311–314  
 Filipski Tadeusz 100  
 Filus Henryk 152  
 Firsowicz Bazyli 78  
 Flakiewicz Józef 320  
 Flis Edward 289  
 Floras Jerzy 296  
 Florek Bolesław 163, 168  
 Florek Roman 259  
 Fonfara Wiktor 71  
 Forycki Stefan 243  
 Foryś Adolf 231–233  
 Foryś Władysław 262  
 Fotek Lucyna 145  
 Fotek Wiesław 136  
 Franczak Paweł 121, 122  
 Frankowski Andrzej 92  
 Frasoński Eugeniusz 292  
*Frazik Wojciech* 42, 45  
 Frączkowski Jerzy 115, 117  
 Frelek Wojciech 319, 320  
 Fruba Wiesław 254  
 Fryc Marian zob. Polański Marian  
 Frydel Antoni 316  
 Frydrych Jacenty 56  
 Frydrych Jerzy 83, 84  
 Frydrychowicz Kazimierz 160  
 Frydrychowski Kazimierz 70  
 Funiok Andrzej 204  
 Furmański Władysław 253  
 Furmański Włodzimierz 237  
 Futyma Władysław 160, 162  
 Fyk Janusz 277, 280

Gadomski Józef 222  
 Gadzała Ryszard 345  
 Gaj Józef 256, 257, 260  
 Gaj Lesław 139  
 Gajda Jan 269  
 Gajda Władysław 299, 302  
 Gajewski Edward 328  
 Gajewski Kazimierz 156  
 Gajówka Ryszard 135  
 Galant Bronisław 103, 158, 256  
 Galant Maria 106  
 Galaszek Jerzy 129

Gałązka Eugeniusz 135, 138  
 Gałązka Mieczysław 317, 321, 323  
 Gałązka Zdzisław 187, 191  
 Gałązkiewicz Roch 253  
 Gałęcki Jan 201  
 Gałęzowski Tadeusz 341  
 Gałwa Jan 229  
 Gancarz Zbigniew 297  
 Gancarz Zdzisław 249  
 Gańko Wiesław 57  
 Garbarz Ryszard 138, 140  
 Gardecki Tadeusz 69  
 Gardocki Ireneusz 66, 70  
 Garlej Jerzy 71  
 Garlicki Krzysztof 313  
 Garstka Wojciech 38  
 Garszka Stanisław 133  
 Garus Bogdan 176  
 Gasik Andrzej 232  
 Gaus Edward 210  
 Gawel Mieczysław 347  
 Gawel Ryszard 205, 207  
 Gawencki Grzegorz 200  
 Gawlicki Jerzy 266, 267, 270  
 Gawron Wiktor 135  
 Gawroński Eugeniusz 306  
 Gawryluch Marian 343  
 Gawrys Józef 214, 217  
 Gądek Jan 301, 302  
 Gąder Czesław 338  
 Gąsior Roman 297  
 Gdula Andrzej 14, 15, 61, 63  
 Gede Zbigniew 63  
 Gelmuda Mikołaj 280  
 Gębala Janusz Józef 187  
 Gęsicki Jan 272, 274  
 Giedrewicz Jan 176, 180, 194  
 Giera Edward 241, 242, 256  
 Gierak Janusz 203  
 Gierczak Jan 253  
 Gierek Edward 10, 11  
 Gieruszka Zdzisław 75, 77  
 Gierwiatowska Jadwiga 289  
 Gil Ryszard 257  
 Gilewski Andrzej 301  
 Ginejko Jarosław 332, 333  
 Glamkowski Gościński 200, 201  
 Glanc Mieczysław 71  
 Glegoła Józef 290



Gleń Jacek 300  
 Gliniecki Tadeusz 118  
 Gładki Stanisław 151  
 Gładkowski Zbigniew 91  
 Gładoch Edward 74, 75  
 Gładysz Lech 101  
 Głąb Jan 188  
 Głąb Stanisław 167  
 Głąbkowski Andrzej 325  
 Głęboki Stanisław 179  
 Głowacki Józef 272  
 Głowacz Ryszard 174  
 Głowczewski Brunon 116  
 Głuszewski Andrzej 168  
 Gmiterek Edward 219  
 Gnatowski Władysław 142  
 Godziszewski Wiesław 71  
 Golcew Wiesław 265  
 Golimowski Stanisław 88, 89  
 Goliszewski Tadeusz 312  
 Goliszewski Zdzisław 130, 182  
 Golonkiewicz Czesław 171, 173  
 Gołębiowski Sylwester 72  
 Gołębiowski Grzegorz 325  
 Gołębiowski Maciej 63, 67  
 Gołębiowski Stefan 163  
 Gołuński Tadeusz 129  
 Gomoła Henryk 190  
 Gomuliński Andrzej 324  
 Gomułka Władysław 11  
 Gondek Marian 174  
 Gondek Zbigniew 104, 105  
 Gondela Leszek 174  
 Gonsierowski Adam 89  
 Goraj Kazimierz 135, 137, 142  
 Gorbacz Roman 253  
 Gorczyca Zdzisław 173, 216  
 Gordzelewski Aleksander 155  
 Gorodnik Włodzimierz 74  
 Gortatowicz Stefan 275  
 Goryszewski Robert 214–216  
 Gorzyński Roman 240  
 Gostyński Tadeusz 268  
 Gotowicz Eugeniusz 329  
 Gowin Jarosław 66  
 Góra Ryszard 300  
 Góral Adam 131  
 Góralczyk Wacław 327, 330  
 Górecki Jan 71  
 Górecki Jerzy 91  
 Górny Jan 137  
 Górny Karol 240, 241  
 Górny Ryszard 308, 309  
 Górny Stanisław 122  
 Górny Zdzisław Stanisław 193  
 Górski Henryk 159  
 Górski Jacek 198, 201  
 Górski Jan 135  
 Górski Witold 256, 317  
 Grabarski Andrzej 318  
 Grabek Janusz 257  
 Grabianowski Zdzisław 243  
 Grabiec Stanisław 172  
 Grabowicz Jerzy 278, 279  
 Grabowski Bogdan 125, 126  
 Grabowski Eugeniusz 63, 103  
 Grabowski Jan 102  
 Grabowski Krzysztof 320  
 Grabowski Tadeusz 100  
 Grabowski Zbigniew, s. Kazimierza 317  
 Grabowski Zbigniew, s. Stanisława 306  
 Grabski Józef 321  
 Graczyk Leonard 189  
 Gradecki Aleksander 271  
 Gradowski Bogdan 227  
 Grała Stanisław 227  
 Gralak Jerzy 317, 325  
 Granatowski Józef 248  
 Grandys Stefan 198  
 Graniczny Jan 332  
 Grądzki Edward 248  
 Gregorczyk Stefan 208  
 Grela Eugeniusz 340  
 Grela Ireneusz 254  
 Grelak Marek 341  
 Grewenda Henryk 108, 109  
 Gręba Zbigniew 159  
 Grobelny Henryk 92  
 Grobelny Kazimierz 244  
 Grobelny Michał 93  
 Grobelski Krzysztof 306  
 Grochowski Zygmunt 304  
 Grodecki Jerzy 203  
 Grodzicki Zbigniew 99, 102  
 Gromadka Radomir 210, 212  
 Gromadziński Zygmunt 236, 239  
 Groniecki Stanisław 62, 65  
 Gruba Jerzy 134, 163

Gruca Janusz 143  
 Grudecki Wiesław 335  
 Grudzień Antoni 177, 336  
 Grudzień Zbigniew 310  
 Gryc Konstanty 80  
 Gryga Mieczysław 151  
 Grygoruk Bazyli 281  
 Gryko Tadeusz 282  
 Gryl Lech 106  
 Grymuła Jan 101  
 Grysztuk Bronisław 123  
 Gryszko Zdzisław Janusz 82  
 Grzankowski Ryszard 161  
 Grządział Kazimierz 71  
 Grzebielec Ryszard 274  
 Grzegorzewski Jerzy 209, 210  
 Grzejdak Tadeusz 77  
 Grzela Zbigniew 152  
 Grzelak Bogusław 328, 329  
 Grzelak Marian 243  
 Grzelak Waław 116  
 Grześkowiak Janusz 284  
 Grzywacz Stanisław 297  
 Guderski Władysław 64  
 Gudyka Jan 207  
 Gula Tadeusz 151  
 Gulbas Jan 229  
 Guław Kazimierz 310, 313  
 Gumienny Marian 224  
 Gumiński Krzysztof 287, 289  
 Gumula Andrzej 148  
 Gurtat Edward 318  
 Gutbier Romuald 269, 270  
 Gutowski Wiktor 220  
 Guzicki Ryszard 299, 300  
 Guzik Leszek 69  
 Gwardiak Władysław Janusz 193, 194  
 Gwiazdowski Ireneusz 90  
 Gwizdka Zbigniew 200  
 Gwóźdz Leopold 340

Hacik Henryk 109  
 Hackiewicz Diomid 195, 196  
 Haczyk Kazimierz 109  
 Hadam Stanisław 172, 175  
 Hajduk Ryszard 283  
 Hajdys Marian 201  
 Hajpel Ireneusz 336, 337  
 Hala Stanisław 57

Halwa Jerzy 91  
 Haław Julian 80, 81  
 Haławda Władysław 156  
 Hancewicz Zdzisław 280  
 Hanczar Stanisław 107  
 Händzel Albin 301–303  
 Hanusiak Stanisław 103, 163, 165  
 Hańczyc Stanisław 82  
 Hawrot Tadeusz 188  
 Hawrylik Edyta 284  
 Hawrylik Paweł 281, 284  
 Hawryło Edward 188  
 Hącia Zygmunt 273  
 Hebda Aleksander 150  
 Hebda Janusz 205  
 Hejnowicz Janusz 305  
 Helman Krzysztof 280  
 Hendrzak Andrzej 175  
 Hermaniuk Stanisław 75  
 Hernas Zdzisław 338, 340  
 Hetlof Antoni 266  
 Hodowany Jan 105  
 Hoffman Wiesław 157  
 Hofman Lesław 309  
 Hołda Daniel 335  
 Hołda Jerzy 311  
 Hołdys Roman 71  
 Hołub Piotr 58  
 Homanowski Edward 271  
 Honkisz Władysław 38  
 Honory Zdzisław 190, 191  
 Hoppe Edward 111  
 Hryniewicz Wiesław 164, 168  
 Hubert Wojciech 317  
 Hućko Eustachy 343  
 Hula Roman 19, 56  
 Hyhs Andrzej 241  
 Hyla Julian 138, 141

Idzik Stanisław 140, 141  
 Igras Stanisław 86  
 Indycki Tadeusz 336  
 Inwał Józef 169  
 Iwanciów Ryszard 14  
 Iwanek Bronisław 116  
 Iwaszkiewicz Jarosław 235, 237  
 Iwiński Wiesław 329

Jabłoniowski Maciej 160

Jabłoński Janusz 139  
 Jabłoński Mieczysław 262, 265  
 Jabłoński Mirosław 199, 200  
 Jabłoński Ryszard 334, 336, 337  
 Jabłoński Zbigniew, s. Józefa 63, 67, 99, 229  
 Jabłoński Zbigniew, s. Sylwestra 163  
 Jachnowiec Stanisław 276, 279  
 Jackowiak Adam 98, 99, 102  
 Jackowski Czesław 65  
 Jackowski Jan 85  
 Jaćczak Jerzy 231, 232  
 Jadzewicz Andrzej 276  
 Jagielski Marian 197, 221  
 Jagiełłowicz Eugeniusz 210  
 Jagniatkowski Aleksander 110  
 Jagusiak Roman 124, 125  
 Jaguszewski Jan 209  
 Jakimowicz Julian 291  
 Jakubas Eugeniusz 135  
 Jakubczak Ignacy 322  
 Jakubiec Stanisław 313  
 Jakubik Marian 232  
 Jakubiszyn Zygmunt 310  
 Jakubowski Apolinary 200  
 Jakubowski Józef 56  
 Jakubowski Waldemar 238  
 Jakubowski Zenon 88, 154  
 Jamroz Władysław 346  
 Jamrozik Stanisław 171  
 Jamrozik Tadeusz 251  
 Jamróz Mirosław 297  
 Jan Paweł II 13  
 Janas Stanisław 174  
 Janczewski Edward 321  
 Janczura Ryszard 318, 319  
 Janicki Marian 10, 11, 61  
 Janiga Witold 163  
 Janik Ryszard 83, 338  
 Janka Tadeusz 176  
 Jankowski Bronisław 215  
 Jankowski Michał 72  
 Jankowski Stefan 224, 225  
 Jankowski Tadeusz Bogdan 197  
 Jankowski Waldemar 343, 344  
 Jankowski Zenon 291  
 Janoszek Karol 138  
 Janota Mirosław Stefan 261, 262  
 Janowski Tadeusz 56  
 Janulewicz Ryszard 128  
 Janus Lucjan 136, 138, 140  
 Janus Stanisław 80  
 Janusiewicz Stanisław 271, 326, 329  
 Januszewski Jarosław 243  
 Jańczyk Mirosław 218  
 Jański Jerzy 103  
 Jaranowski Ryszard 306  
 Jarecki Stanisław 173  
 Jaremek Jan 341  
 Jargiło Kazimierz 339  
 Jaroma Witold zob. Jaroma Witold Kazimierz  
 Jaroma Witold Kazimierz 119, 289  
 Jaros Mieczysław, s. Antoniego 69  
 Jaros Mieczysław, s. Jana 120, 121  
 Jaros Ryszard 174  
 Jaroński Henryk 139  
 Jaroszewski Jerzy 57  
 Jaruzelski Wojciech 11  
 Jarzabczyk Krzysztof 167  
 Jarząbek Tadeusz, s. Edwarda 112  
 Jarząbek Tadeusz, s. Mikołaja 151  
 Jarzębiński Zygmunt 287  
 Jarzębowski Henryk 212  
 Jasak Marian 187  
 Jasik Henryk 65  
 Jasik Zygmunt 144, 145  
 Jasiński Czesław 290  
 Jasiński Jan 198  
 Jasiński Janusz, s. Stanisława 201, 202  
 Jasiński Janusz, s. Witolda 203, 204  
 Jasiński Ryszard 205  
 Jasiński Wiesław 99  
 Jaskólski Marian 156  
 Jaskólski Zbigniew 251, 252  
 Jastkowiak Marian 189  
 Jastrzębski Janusz 317  
 Jastrzębski Roman 201  
 Jastrzębski Stanisław 72  
 Jaszewski Edmund 193  
 Jaśkiewicz Bolesław 242  
 Jaśniak Feliks 94–97  
 Jateczak Jerzy 326, 327  
 Jaworski Alfons 116  
 Jaworski Janusz 251, 253  
 Jaworski Kazimierz 185  
 Jaworski Władysław 112  
 Jaworski Zdzisław 65, 69  
 Jedkie Jerzy 309  
 Jednaszewski Zbigniew 238

Jedynak Bonifacy 11, 12, 62, 63  
 Jedynak Stefan 67, 287, 316  
 Jedynasiak Roman, s. Bolesława 321  
 Jedynasiak Roman, s. Jana 317  
 Jeleń Bogdan 242  
 Jendraszak Zbigniew 347  
 Jeziak Henryk 118  
 Jeziorowski Stanisław 252  
 Jeż Zbigniew 322  
 Jeżewski Ryszard 177  
 Jędrszczyk Winnicjusz 138  
 Jędruszek Czesław 211  
 Jędruszczak Marek 96  
 Jędrzejak Witold 293  
 Jędrzejczak Andrzej 327  
 Jędrzejczak Jerzy 331, 335  
 Jędrzejczyk Bogusław 72  
 Jędrzejewski Szymon 154  
 Jobski Włodzimierz 98  
 Jocek Sylwester 93  
 Jodłowski Wiktor 332  
 Jordan Bronisław 112  
 Józefcki Jan 274  
 Józefiak Henryk 267  
 Józefiuk Stanisław 141  
 Józefkiewicz Zdzisław 290  
 Józwa Jan zob. Juzwa Jan 142  
 Józwiak Franciszek 63  
 Józwiak Zenon zob. Józwiak Zenon Leszek  
 Józwiak Zenon Leszek 119, 183, 184, 261  
 Józwik Henryk 295  
 Jucewicz Paweł 116  
 Judkowiak Henryk 241, 244  
 Jułga Jerzy 228  
 Jura Władysław 13, 62, 63  
 Jurczak Stanisław 175  
 Jurczak Stefan 147  
 Jurek Zbigniew 297  
 Jurga Andrzej 167  
 Jurkowski Jan 320  
 Jurzyk Jan 263  
 Juszcak Henryk 225  
 Juszczyk Piotr 134  
 Juskiewicz Stanisław 332, 334, 335  
 Juskiewicz Tadeusz 177, 178  
 Juzwa (Józwa) Jan 142  
  
 Kabaciński Stanisław 66  
 Kabać Konstanty 196

Kabzia Stefan 189  
 Kacprzak Leon 289  
 Kacprzak Zbigniew 322  
 Kacprzyński Stanisław 334  
 Kacy Jerzy 141  
 Kaczanowski Bronisław 217  
 Kaczkiel Stanislav 195  
 Kaczmarczyk Jan 85  
 Kaczmarczyk Zbigniew 87  
 Kaczmarek Franciszek 281  
 Kaczmarek Marian 347  
 Kaczmarek Tadeusz 114  
 Kaczmarek Zenon 133  
 Kaczor Stefan 165, 166  
 Kaczorkiewicz Leopold 38  
 Kaczorowski Bronisław 216  
 Kaczorowski Mirosław 109–111  
 Kaczorowski Zenon 326, 327  
 Kaczyński Andrzej 308  
 Kaczyński Wacław 147  
 Kadłubowski Piotr 226  
 Kagan Tadeusz 293  
 Kaim Józef 166  
 Kalamarz Zbigniew 260  
 Kalemba Mieczysław 256  
 Kaleta Ryszard 218  
 Kaleta Waldemar 260  
 Kalinowski Andrzej 68  
 Kalinowski Marian 229  
 Kalinowski Roman 96  
 Kalinowski Stanisław 159  
 Kalisz Adam 173  
 Kalisz Sławomir 263  
 Kalisz Wiesław 320  
 Kaliszewski Lucjan 56  
 Kałat Stanisław 84  
 Kałdunek Tadeusz 188  
 Kałuski Ryszard 273  
 Kałuża Kazimierz 166  
 Kałużny Jerzy 345, 346  
 Kałużny Wojciech 132  
 Kamieniak Kazimierz 160  
 Kamiński Jerzy 131, 242  
 Kamiński Bernard 240  
 Kamiński Henryk, s. Andrzeja 224, 264  
 Kamiński Henryk, s. Stanisława 94, 187, 241  
 Kamiński Jan 111  
 Kamiński Jerzy 69  
 Kamiński Michał 58, 316

Kamiński Zbigniew 119, 120  
 Kamiński Zdzisław 212  
 Kamiński Zenon 199  
 Kamocki Ryszard 270  
 Kamrat Zenon 220  
 Kanafa Jacek 330  
 Kania Marek 164, 166  
 Kania Marian 108  
 Kania Stanisław 9–11  
 Kanicki Henryk 269  
 Kantarek Wacław 121  
 Kapkowski Andrzej 66  
 Kaproń Stefan 288  
 Kapusta Zbigniew 294  
 Kapuściński Stanisław 140  
 Karasiński Edward 150  
 Karaś Józef 246  
 Karcz Roman 277, 278  
 Karczmarczyk Andrzej 261  
 Kardasz Piotr 48  
 Kardaszyński Henryk 171  
 Kardowski Władysław 296  
 Kargol Zygmunt 210  
 Karkusiewicz Henryk 230  
 Karp Adolf 246  
 Karpacz Jerzy 16, 20, 62, 71, 310  
 Karpiński Jan 220, 223  
 Karpiński Jerzy 154, 155  
 Karwacki Jerzy 141  
 Karwat Jerzy 141  
 Kasak Jerzy 74  
 Kasperski Edward 13, 134, 276, 316  
 Kasprzak Bogusław 228  
 Kasprzak Jan 180  
 Kasprzyk Bogdan 203  
 Kasprzyk Kazimierz, s. Klemensa 165, 169  
 Kasprzyk Kazimierz, s. Michała 214  
 Kaszyca Zbigniew 256  
 Kaus Jan Andrzej 333, 337  
 Kawala Tadeusz 119  
 Kawalek Adam 254, 255  
 Kawecki Witold 261  
 Kazimierz Józef 247  
 Kaźmierczak Michał 271, 274  
 Kaźmierczak Stanisław 179  
 Kaźmierczak Zdzisław 130, 131  
 Kącki Augustyn 326  
 Kądziela Edward 225  
 Kencki Marek 87  
 Kędra Waldemar 289  
 Kędziora Stefan 97  
 Kępa Wojciech 126  
 Kępka Eugeniusz 166  
 Kępski Jan 110  
 Kielar Mirosław 185  
 Kielbasa Bogdan 130, 131  
 Kielbik Zenon 200  
 Kiełt Stanisław 114  
 Kieras Mieczysław 199  
 Kierat Józef 256  
 Kierdelewicz Kuźma 79  
 Kierniakiewicz Andrzej 267  
 Kierski Wirgiliusz 91, 93  
 Kinast Eugeniusz 217  
 Kipczak Władysław 89  
 Kisiel Henryk 139  
 Kisielewski Henryk 288, 289  
 Kiszczał Czesław 11, 13–15, 17, 18, 20, 22, 61, 346  
 Kitel Ryszard 277, 278  
 Kittel Tadeusz 65  
 Kiziński Zbigniew 96  
 Klacza Krzysztof 153  
 Klader Janusz 257  
 Klatka Ryszard 314  
 Klein Artur 344  
 Klepacz Jacek 216  
 Klepacz Tadeusz 335  
 Klepaczewski Sylwester 252  
 Klepuszewski Adam 145  
 Klimanowski Tadeusz 121  
 Klimas Mieczysław 151  
 Klimas Stanisław 148  
 Klimkowski Wojciech 98, 99, 101, 266, 267  
 Klockiewicz Andrzej 310  
 Klonowski Piotr 306, 307  
 Kloska Wacław 272  
 Kluczyński Zbigniew 68, 164  
 Kluska Andrzej 86  
 Kluz Adolf 336  
 Kluz Józef 172  
 Kłaptocz Zygmunt 135, 143  
 Kłodziński Stanisław 159  
 Kłopotowski Kazimierz 193, 194  
 Kłosowski Edward 18, 103, 316  
 Kłosowski Jerzy 114  
 Kmiecik Stanisław 329  
 Knap Janusz, s. Jana 339, 339

Knap Janusz, s. Piotra 107  
 Kniaziuk Józef 343  
 Knyziak Zygmunt 71  
 Kobiałko Zbysław 190  
 Kobrzyński Roman 98  
 Kochmański Dominik 344  
 Kocięba Mirosław 271  
 Kocoł Marian 74  
 Kocyk Zbigniew 323  
 Koczowski Andrzej 57  
 Koebcke Stanisław 98  
 Kogutkiewicz Janusz 215, 216  
 Kokociński Stefan 288, 289  
 Kolado Tadeusz 240  
 Kolasa Edward 174  
 Kolasieński Ryszard Jan 194, 195  
 Kolbowicz Marian 304, 305  
 Kolczyński Roman 304  
 Kolczyński Tadeusz 202  
 Kolibabka Jerzy 183, 186  
 Kolman Robert 106, 107  
 Kolondra Jan 310, 314  
 Koluch Józef 293  
 Kołaczyk Kazimierz 130  
 Kołakowski Zenon 101  
 Kołodziej Kazimierz 160  
 Kołodziej Radosław 131  
 Kołodziejczyk Lucjan 74  
 Kołodziejski Henryk 137, 144, 146  
 Kołodziejski Michał 222  
 Kołodziejski Wiesław 64, 131, 281  
 Kołomycki Leonidas 193, 194  
 Kołosowski Ananij 82  
 Komisarek Andrzej 227  
 Komodziński Stanisław 167  
 Konarzewski Andrzej 235, 237  
 Konicki Władysław 168  
 Konieczny Jan 317, 318, 321  
 Konieczny Stanisław 16, 20, 62, 63  
 Konik Stefan 266, 268  
 Konkołowicz Tamara 205, 206  
 Konopczak Wacław 335  
 Konopiński Zenon 250  
 Konopka Henryk 189  
 Kontowicz Ryszard 106  
 Kontowt Zdzisław 198  
 Kopański Jerzy 151  
*Kopczuk Włodzimierz 34*  
 Kopczyk Stanisław 106  
 Kopczyński Andrzej 24  
 Kopczyński Jerzy 137, 144  
 Kopeć Bogdan 215  
 Koper Władysław 268  
 Kopera Witold 218  
 Kopij Antoni 130, 131, 250  
 Kopyciński Leszek 237  
 Koralewski Stefan 235  
 Korbiel Mirosław 179  
 Korbuszewski Jerzy 317, 323  
 Korenkiewicz Ryszard 196  
 Koronowski Janusz 70, 182, 331  
 Korzec Bronisław 85  
 Korzeniowski Alfred 163  
 Korzeniowski Czesław 334, 337  
 Korzeniowski Michał 214  
 Korzeniowski Stanisław 95  
 Korziński Wacław 284  
 Korzon Piotr 128  
 Kos Edward 251  
 Kosacki Jan 188  
 Kosakowski Jan 272  
 Kosatka Stanisław 292  
 Kosecki Jan 100  
 Kosecki Stanisław 266  
 Kosiba Edward 302  
 Kosiński Napoleon 250  
 Kosiorek Mirosław 109  
 Kosiorowski Lech 119  
 Kosma Tadeusz 69  
 Kosmatka Wiesław 227  
 Kosowicz Stanisław 148, 149  
 Kossakowski Ryszard 104  
 Kossarzecki Franciszek 231  
 Kościelniak Piotr 163, 164  
 Kościuk Bolesław 261  
 Kośmider Jan 88  
 Kotara Jan 86  
 Kotarski Franciszek 194  
 Kotarski Witold 322, 324  
 Kotas Kazimierz 299–301  
 Kotecki Wacław 264  
 Koterbicki Leszek 141  
 Koterski Ryszard 91  
 Kotiuk Henryk 74, 75, 77  
 Kotnis Stanisław 106, 139  
 Kotuła Henryk 139  
 Kowal Marian 301  
 Kowalczewski Zygmunt 279

Kowalczuk Aleksy 81  
 Kowalczuk Wiktor 56  
 Kowalczyk Krzysztof 293, 296  
 Kowalczyk Sławomir 267  
 Kowalczyk Stanisław, s. Adama 10, 11, 61  
 Kowalczyk Stanisław, s. Stanisława 125  
 Kowalczyk Stanisław, s. Stefana 104, 107  
 Kowalewski Andrzej 202  
 Kowalik Edward 106  
 Kowalik Józef 92  
 Kowalski Antoni 187, 189, 190  
 Kowalski Bogdan 161  
 Kowalski Edward 288, 289  
 Kowalski Eugeniusz 316, 319, 322  
 Kowalski Franciszek 345  
 Kowalski Jan 232, 234  
 Kowalski Józef 167, 168  
 Kowalski Leszek 276  
 Kowalski Marek 296  
 Kowalski Marian 333  
 Kowalski Mieczysław 66  
 Kowalski Stanisław 120  
 Kowalski Stefan 273, 274  
 Kowalski Tadeusz 85, 86, 335  
 Kowarski Kazimierz 291  
 Kozacki Zbigniew 215  
 Kozak Andrzej 143  
 Koząński Wacław 122  
 Kozarski Jan 296, 297  
 Kozdra Józef 88  
 Kozdra Ludwik 258  
 Kozek Bogusław 246, 247  
 Koziak Jan 250  
 Kozielec Marian 204  
 Kozień Marian 206  
 Kozień Zygmunt 205  
 Kozik Edward 254  
 Koziołek Zygmunt 335  
 Koziróg Lutomił 332  
 Kozłowski Andrzej 212  
 Kozłowski Czesław 159  
 Kozłowski Jerzy 306  
 Kozłowski Krzysztof 20–22, 62  
 Kozłowski Lech 114  
 Kozłowski Stanisław 262, 263, 265  
 Kozłowski Zbigniew 202  
 Kozłowski Zygmunt 232, 233  
 Kozuba Bogdan 318, 322  
 Koźmiański Kazimierz 117  
 Kraczkowski Stefan 338, 339  
 Krajewski Andrzej 108, 110, 111  
 Krajewski Edmund 226  
 Krajewski Marian 344, 347  
 Krakowiak Henryk Tadeusz 121  
 Krakowiak Tadeusz 253  
 Krakowiecki Zbigniew 177, 178  
 Krasicki Ryszard 241, 242  
 Krasieński Ryszard 177, 179  
 Krasieński Stanisław 271, 272, 275  
 Krasowski Henryk 161  
 Krasowski Marian 285  
 Krasuska Izabela 264  
 Kraupe Kazimierz 198  
 Kraus Kazimierz 218  
 Krawczuk Michał 217  
 Krawczyk Jan 164, 166, 168  
 Krawczyk Kazimierz 72  
 Krawczyk Lech Antoni 69  
 Krawczyński Ryszard 77  
 Krawczyński Tadeusz 266, 268, 270  
 Kreft Włodzimierz 112, 113  
 Krejszeff Tadeusz 197  
 Kriegel Marcin 215, 216  
 Król Henryk 95  
 Król Jerzy 150  
 Król Leszek 235, 238  
 Król Mirosław 149, 151  
 Król Wacław 66, 73  
 Królak Czesław 176–178  
 Królczyk Zygmunt 287  
 Królik Konrad 331, 335  
 Królikowski Czesław 154  
 Królikowski Leszek 101  
 Kruk Michał 208  
 Kruk Zbyszek 199, 200  
 Krupa Jan 101  
 Krupa Roman, s. Franciszka 287  
 Krupa Roman, s. Tadeusza 247  
 Krupowicz Jan Krzysztof 123  
 Krupski Jan 258  
 Krupski Mikołaj 64  
 Krupski Zygmunt 125  
 Kruszyński Jan 326  
 Krut Mikołaj 190  
 Krutul Antoni 160  
 Krych Ryszard 287, 291  
 Kryczalo Czesław 209  
 Krymuza Lech 336

Krynicki Jan 9, 176  
 Kryński Marian 171, 172  
 Kryszak Mieczysław 145, 146  
 Krzemiński Jan 274  
 Krzychowiec Marian 345  
 Krzysztofiak Janusz 337  
 Krzysztoporski Adam 10, 11, 61, 66  
 Krzyślak Leszek 183, 186  
 Krzywański Dobiesław 198  
 Krzywiński Zdzisław 124, 125, 129  
 Krzyżaniak Jan 119  
 Książek Tadeusz 97  
 Książka Ryszard 293, 294  
 Książkiewicz Maciej 57, 235  
 Kubacki Andrzej 157  
 Kubasiewicz Janusz 14, 38  
 Kubiak Leonard 68, 69  
 Kubiak Michał 283, 284  
 Kubiak Stanisław 237, 238  
 Kubiak Sylwester 343  
 Kubicz Edward 259  
 Kubicz Władysław 150, 151  
 Kubiński Antoni 98, 99  
 Kubiński Stanisław 114  
 Kubisiak Józef 119, 122  
 Kubiszewski Andrzej 180  
 Kubrak Edward 299  
 Kuca Władysław 13, 69  
 Kucab Stanisław 259  
 Kucharczyk Bogdan 190  
 Kucharek Waldemar 319  
 Kucharz Zbigniew 203, 204  
 Kuchta Stefan 139  
 Kuciel Edward 168  
 Kuciński Władysław 238  
 Kucybała Mieczysław 115  
 Kuczkowski Henryk 304  
 Kuczkowski Marek 305, 306  
 Kuczyk Ryszard 178  
 Kuczyński Tadeusz 304  
 Kuć Emilian 221  
 Kuć Helmut 262  
 Kudła Henryk 165  
 Kudła Józef 310  
 Kudłacik Ryszard 125, 126, 129  
 Kujawski Tadeusz 160, 277  
 Kukawka Piotr 228  
 Kukuła Teodor 180  
 Kula Stanisław 255  
 Kulczyński Andrzej 223  
 Kulej Roman 132  
 Kulesza Kazimierz 211  
 Kulesza Tadeusz 210  
 Kuleta Marian 318, 324  
 Kulickowski Zdzisław 333, 335  
 Kuligowski Tadeusz, s. Jana 247, 248  
 Kuligowski Tadeusz, s. Klemensa 240  
 Kulik Tadeusz 252, 253  
 Kulikowski Romuald 331, 334  
 Kuliś Czesław 293  
 Kulka Józef 217  
 Kulka Stanisław 139  
 Kulmatycki Kryspin 316  
 Kułaga Zdzisław, s. Rudolfa 177, 181  
 Kułaga Zdzisław, s. Stanisława 176  
 Kumor Jerzy 152  
 Kumorek Ryszard 165  
 Kupczak Zygmunt 139  
 Kupczyk Ryszard 104  
 Kupczynas Janusz 116  
 Kupiszewski Ludwik 248, 260  
 Kupliński Jerzy 116  
 Kurach Andrzej 277, 278  
 Kurach Antoni 182, 276  
 Kural Zygmunt 168  
 Kurezewski Andrzej 154  
 Kurezyński Franciszek 115  
 Kurek Andrzej, s. Mieczysława 149, 262  
 Kurek Andrzej, s. Władysława 160  
 Kurek Jan 313  
 Kurek Kazimierz 98  
 Kurek Ryszard 248  
 Kurelski Edward 278  
 Kurnik Władysław 331  
 Kurowski Eugeniusz 87  
 Kurowski Mieczysław 145, 212  
 Kurz Leonard 80  
 Kurzela Jan 176, 177  
 Kusiak Zbigniew 230  
 Kusiak Zdzisław 171, 172  
 Kustos Henryk 51, 171  
 Kusz Jan 91  
 Kut Bonifacy 243  
 Kuten Mirosław 225  
 Kutwa Romuald 316, 321, 322  
 Kuzera Leszek 317, 320, 322  
 Kuzioła Andrzej 112–114  
 Kuźma Tadeusz 213



Kuźma Wojciech 321  
 Kuźmiuk Zenon 77  
 Kuźnicki Marian 340  
 Kuźnikowski Wacław 232  
 Kwasek Marian Jerzy 189  
 Kwaśniewski Aleksander 300  
 Kweczlich Jerzy 297  
 Kwiatek Stefan 258  
 Kwiatkowski Andrzej 67, 68, 318  
 Kwiatkowski Bogusław 69  
 Kwiatkowski Edward 318  
 Kwiatkowski Marian 179, 180  
 Kwiatkowski Stanisław 276, 277  
 Kwiatkowski Stefan 101  
 Kwiatkowski Tadeusz 10, 64, 70, 72, 73  
 Kwiatkowski Wojciech 319, 320  
 Kwiecień Alfred 136  
 Kwiecień Włodzimierz 103, 105  
 Kwieciński Jan 229, 230, 233  
 Kwietniak Stanisław 335, 336  
 Kwietniewski Stanisław 147  
 Kwil Jerzy 319  
 Kwoczek Krzysztof 84  
 Kyzioł Mieczysław 66

Lach Władysław 217  
 Lachendrowicz Józef 87  
 Lagocki Stefan 307, 309  
 Lal Marian 341  
 Lamparski Leszek 16, 20, 62, 63, 310  
 Lampart Wojciech 171, 173  
 Lankiewicz Stanisław 201, 202  
 Larek Ryszard 325  
 Lasecki Kazimierz 128  
 Lasek Stanisław 83  
 Laskowski Bolesław 154  
 Laskowski Michał 179  
 Laskowski Zbigniew 311  
 Lasocki Andrzej 200  
 Lasoń Tadeusz 262, 263  
 Laszczkowski Józef 196  
 Laszczyk Sławomir 57  
 Lawdański Michał 344  
 Lebedziński Aleksander 79, 80  
 Lech Bogusław 149, 293  
 Lech Stefan 248  
 Lechowski Stanisław 166  
 Leder Władysław 199  
 Ledziński Wojciech 198, 199

Legieć Andrzej 272, 273  
 Leksiński Ludwik 232, 233  
 Lelej Mirosław 272  
 Lelejko Grzegorz 252, 255  
 Leluk Jerzy 258  
 Lemanowicz Andrzej 235  
 Lenkiewicz Jerzy 75  
 Leński Ryszard 100  
 Leonarcik Eugeniusz 75, 191  
 Leoniuk Aleksander 82  
 Leoniuk Mieczysław 273  
 Leporowski Jerzy 273  
 Lesiak Leszek 239  
 Lesiuk Stanisław 65  
 Lesner Andrzej 198, 199  
 Leszczyński Andrzej 308  
 Leszczyński Eugeniusz 290  
 Leszczyński Henryk 159  
 Leszczyński Ryszard, s. Antoniego 282  
 Leszczyński Ryszard, s. Zygmunta 285  
 Leszczyński Wiesław 288  
 Leś Władysław 134  
 Leśniewski Władysław 208, 209  
 Leśny Janusz 292  
 Lewandowski Edward 191  
 Lewandowski Grzegorz 305, 308  
 Lewandowski Henryk, s. Antoniego 66  
 Lewandowski Henryk, s. Stanisława 287–289  
 Lewandowski Janusz 222  
 Lewandowski Julian 98, 99  
 Lewandowski Kazimierz 262  
 Lewandowski Mirosław 304, 305, 308  
 Lewandowski Tadeusz 185  
 Lewandowski Waldemar 222  
 Lewandowski Władysław 272, 275  
 Lewiak Jarosław 20  
 Lewiński Stanisław 291  
 Libusz Zdzisław 230, 231  
 Liczyński Stanisław 212  
 Ligocki Wiesław 345  
 Linka Zenon 304  
 Linke Marian 90  
 Linkowski Zbigniew 288, 289  
 Lipiec Stanisław 189  
 Lipiński Bogdan 328  
 Lipiński Edward 10  
 Lipiński Jan 306, 307  
 Lipiński Ryszard 212  
 Lipiński Tadeusz 217

Lipkowski Wiesław 299, 302  
Lipski Jerzy 248  
Lipski Zdzisław 201  
Lis Alina 161  
Lis Jacek 299, 302  
Lisiak Piotr 183  
Lisicki Roman 113, 114  
Liśkiewicz Ryszard 304, 305  
Litewka Jan 105  
Litkowiec Zbigniew 193  
Litwin Jan 175  
Lubecki Józef, s. Jana 329  
Lubecki Józef, s. Józefa 326  
Lubiniec Henryk 332  
Lusina Ryszard 220–222  
Luterek Stanisław 235

Łabęcki Janusz 321  
Łabędzki Jan 282, 283  
Łach Stefan 234  
Łacki Tadeusz 172  
Łada Wojciech 106  
Łagowski Marian 157  
Łagun Bogusław 224  
Łapanowski Bronisław 216  
Łapiński Longin 164  
Łapuszek Henryk 112, 113  
Łasiński Józef 198, 199  
Łaska Kazimierz 200  
Ławniczak Tadeusz 56  
Ławski Jan 64  
Łazarz Jerzy 38  
Łątkowski Jan 332, 333  
Łebek Zdzisław 144  
Łęczycki Józef 345  
Łęgowski Marian 132  
Łoś Stanisław 269  
Łowicki Marian 89, 327  
Łubiński Ryszard 50, 113, 117  
Łubowski Marian 230, 231  
Łuczak Andrzej 184  
Łuczak Edmund 241  
Łuczak Jerzy 190  
Łuczak Kazimierz 160  
Łuczkiwicz Kazimierz 97  
Ługowski Janusz 89, 93  
Łukasiak Stanisław 276, 304  
Łukasik Leszek 233  
Łukaszewicz Zenon 208

Łukawski Tadeusz 187  
Łukomski Jan 289  
Łukomski Zbigniew 322  
Łukowski Jerzy, s. Jana 113, 117  
Łukowski Jerzy, s. Konstantego 111  
Łuszcz Eugeniusz 195  
Łuszczak Henryk 85  
Łyczek Zbigniew 294  
Łyniewski Stanisław 335  
Łyp Jan 262  
Łyp Marian 257, 259  
Łyszkowski Andrzej 102  
Łyszkowski Stanisław 68  
Łyszkowski Zbigniew 118

Macewicz Józef 216  
Mach Henryk 214  
Machelski Zenobiusz 140  
Macheta Władysław 203  
Machura Zdzisław 106  
Maciak Dionizy 68  
Macias Stefan 343  
Maciąg Jan 152  
Maciejczuk Andrzej 127  
Maciejczuk Waldemar Walerian 124, 193  
Maciejewski Andrzej 138  
Maciejewski Edward 201, 268  
Maciejowski Marian 300  
Maciejowski Władysław 120, 121  
Macioszczyk Ryszard 263  
Maćkowiak Jerzy 182  
Maćkowiak Stanisław 184  
Madej Jan 279  
Madej Kazimierz 158, 161  
Magdziarz Zdzisław 134, 137, 140  
Magiera Stanisław 204  
Maj Aleksander 287, 288  
Maj Andrzej 317  
Maj Jan 316, 324  
Maj Jerzy 176, 229, 250  
Majchrowicz Ryszard 135  
Majchrowski Krzysztof 66, 68  
*Majchrzak Grzegorz* 36  
Majder Edmund 341  
Majewski Antoni 282, 285  
Majewski Franciszek 58  
Majewski Stanisław 327  
Majewski (Chren) Włodzimierz 284  
Majka Stanisław 166

Majka Zygmunt 103, 165  
 Majkowska Zofia 325  
 Majterski Jerzy 321  
 Majzner Tadeusz 103, 106, 107  
 Makocki Jerzy 235, 238, 318  
 Makowski Janusz 211  
 Makowski Marian 255  
 Makowski Stanisław 220, 221  
 Makowski Stefan 58, 338  
 Maksim Władysław 246  
 Maksimowicz Anatol 79, 80  
 Maksymiuk Bogdan 76  
 Makuch Adam 158  
 Malak Marian 241  
 Malangiewicz Włodzimierz 272, 275  
 Malenda Jan 227  
 Malicki Wincenty 227  
 Malik Adam 26, 68, 69  
 Malinowski Piotr 211  
 Malinowski Tadeusz 178  
 Maluch Jan 124, 127  
 Maluta Roman 342  
 Małecki Bogusław 158, 159  
 Małecki Stanisław 249  
 Małecki Zbigniew 127  
 Małek Jan 302  
 Małucho Jan 115  
 Mamiński Arkadiusz 176  
 Mantay Jarosław 238  
 Mańkowski Edward 89  
 Mańkowski Teodor 70, 276, 304  
 Mańkowski Władysław 96  
 Marchwicki Henryk 134  
 Marciniak Czesław 242  
 Marciniak Jerzy 292  
 Marciniak Mieczysław 133  
 Marcinkiewicz Bolesław 334  
 Marcinkowski Andrzej 124, 158, 193  
 Marcinkowski Zenon 276, 304  
 Marciocha Marian 128  
 Marczak Marek 194, 195, 197  
 Marczewski Andrzej 316  
 Marczewski Bogdan 253  
 Margosiak Ryszard 301  
 Markiewicz Jan 277  
 Markiewicz Józef 101  
 Markiewski Jacek 299, 303  
 Markowicz Ryszard 209, 210  
 Markowski Marian 189  
 Marszałek Janusz 138, 140  
 Martynowski Wiesław 210  
 Maryńczak Witold 187  
 Marzec Bogdan 152  
 Marzenta Eugenia 334  
 Masiak Zbigniew 223  
 Masłowski Marek 200  
 Mastalerz Wiesław 216  
 Maścianica Jan 99, 101  
 Maśnica Jerzy 135  
 Maternowski Jerzy 225  
 Matlengiewicz Ryszard 318, 320  
 Matusiak Stanisław 335  
 Matuszak Bolesław 347  
 Matuszewski Henryk 182, 185  
 Matuszewski Teofil 334  
 Matwieczuk Stanisław 263  
 Matyja Zbigniew 337  
 Matyjasik Andrzej 308  
 Matys Edmund 134  
 Matys Ryszard 304  
 Matysiuk Antoni 221  
 May Tadeusz 346  
 Mayer Ryszard 163, 167  
 Mazowiecki Tadeusz 19, 20  
 Mazur Andrzej, s. Stanisława (1) 182, 183, 186  
 Mazur Andrzej, s. Stanisława (2) 235, 236  
 Mazur Henryk 290, 291  
 Mazur Jan 324  
 Mazur Mieczysław 163, 167  
 Mazur Ryszard 120  
 Mazur Zygmunt 259  
 Mazurek Czesław 97  
 Mazurek Tadeusz, s. Bolesława 256, 257, 259  
 Mazurek Tadeusz, s. Stefana 94  
 Mażulewicz Zbigniew 211  
 Mączka Lucjan 117  
 Mączko Stanisław 134, 146  
 Mechliński Zbigniew 337  
 Medyński Roman 65  
 Melczak Romuald 117  
 Menes Jan 314  
 Meszczyk Jan 230  
 Mękal Jan 97  
 Miazek Włodzimierz 108, 182  
 Micek Czesław 209  
 Micewicz Czesław 285  
 Michalak Mieczysław 241, 242  
 Michalak Władysław 208

Michalczewski Józef 283  
 Michalik Zdzisław 248  
 Michalski Andrzej 253  
 Michalski Jan, s. Józefa 155  
 Michalski Jan, s. Stanisława 218  
 Michalski Jerzy 202  
 Michalski Stanisław 311, 312  
 Michalski Zbigniew 169  
 Michałek Zygfryd 108–110  
 Michałkiewicz Jerzy 78  
 Michałowski Włodzimierz 177, 178  
 Michałuszko Władysław 290  
 Michna Jan 56, 83  
 Michniewicz Romuald 65  
 Michnikowski Romuald 90  
 Michno Janusz 188  
 Michnowski Sylwester 169, 170  
 Miechówka Stefan 110  
 Mielczarek Władysław 334  
 Mielniczuk Jan 97  
 Mieloszyk Jerzy 133  
 Mierzejewski Mirosław 322  
 Mieszczak Józef 141  
 Mietelski Józef 232  
 Miętkiewicz Edward 244  
 Mijał Kazimierz 28  
 Mikłasiński Andrzej 164  
 Mikołajczak Ryszard 330  
 Mikołajczyk Stefan 343  
 Mikołajew Andrzej 214, 215  
 Mikos Stefan 319, 321  
 Mikstał (Mikształ) Roman 266  
 Mikształ Roman zob. Mikstał Roman  
 Milczanowski Andrzej 20, 22  
 Milewski Jerzy 108  
 Milewski Mirosław 10, 11, 14, 61  
 Milewski Władysław 259  
 Milka Henryk 127  
 Minkowicz Aleksander 38, 83  
 Miroński Władysław 149  
 Mirosław Kazimierz 96  
 Mirowski Eugeniusz 67, 68  
 Mirtyński Marek 333, 334  
 Mischke Gerard 126  
 Misiak Ryszard 214  
 Misiejczuk Władysław 194, 195  
 Mistrzak Zygmunt 141  
 Misz Henryk 304, 306, 307  
 Misztal Jerzy 273  
 Miściorak Henryk 272, 275  
 Miśkiewicz Edward 311, 313, 314  
 Miśtał Józef 148, 149  
 Mitręga Wojciech 269  
 Mleczek Aleksander 165  
 Młodzieniak Stanisław 110  
 Młynarczyk Edmund 218  
 Młynarczyk Tadeusz 290  
 Młynarski Józef 57, 229  
 Młynarski Wojciech 65  
 Mocha Czesław 163  
 Mochejski Ludwik 14  
 Moczar Mieczysław 11  
 Moczkowski Bronisław 198, 229  
 Modelewski Kazimierz 124  
 Moder Tadeusz 132, 243  
 Mojsiuk Waldemar 264  
 Mojsiuszko Jerzy 282–284  
 Mokros Mieczysław 136, 137, 144  
 Molenda Edmund 305  
 Morawski Jerzy 144  
 Morawski Stanisław 72  
 Morawski Tadeusz 94  
 Mordak Wacław 287  
 Mosek Stanisław 338, 339  
 Mosek Wiesław 254  
 Mosur Stanisław 98  
 Mościchowski Jerzy 217  
 Mościcki Andrzej 70  
 Motyka Kazimierz 250, 252, 253  
 Mozgawa Marian 11, 62, 250  
 Mól Kazimierz 313  
 Mól Władysław 158, 159  
 Mrowiec Tadeusz 166  
 Mrozek Michał 84, 85  
 Mrozek Waldemar 327  
 Mrozik Dionizy 90  
 Mrozik Kazimierz 273  
 Mróz Józef 290  
 Mróz Zbigniew 186  
 Mrugała Leszek 177, 179  
 Mruk Stanisław 249  
 Mucha Bogusław 58  
 Mucha Edmund 117  
 Mucha Paweł 276, 280  
 Mućka Tomasz 77  
 Mulik-Pachowicz Maria 179  
 Muranowski Włodzimierz 63  
 Murawski Jan 236

Murawski Lech 343, 344  
 Musialik Leszek 105, 107  
 Musiański Wacław 313  
*Musiał Filip* 42, 45  
 Musiał Jerzy 232  
 Musiał Marek 135  
 Musielak Franciszek 242, 243  
 Musiński Eugeniusz 64  
 Muszałik Wiesław 329  
 Muszyński Aleksander 316  
 Muszyński Eugeniusz 165  
 Muszyński Włodzimierz 138  
 Myszel Florian 290, 291

Nabiałek Ireneusz 147  
 Nadolski Edward 92  
 Najder Jerzy 208  
 Nakielski Tadeusz 222  
 Naparty Jan 56  
 Napierała Zenon 310, 312  
 Naręgowski Bernard 187, 224  
 Nastalek Władysław 102  
 Nawrocki Henryk 119  
 Nawrocki Sławomir Stanisław 262, 263  
*Nawrocki Zbigniew* 27  
 Nawrocki Zdzisław 72  
 Nawrot Eugeniusz 244  
 Nawrot Ryszard 149  
 Nebelski Bogusław 137  
 Neuman Marek 122  
 Newel Stanisław 331  
 Niebudek Stanisław 243  
 Nieciecki Zdzisław 264  
 Niedbała Jan 293  
 Niedbała Zenon 183  
 Niedźwiedź Mieczysław 146  
 Niemczyn Bolesław 293  
 Niemiec Leszek 332, 334  
 Nieuważny Stefan 168  
 Niezgódka Henryk 180  
 Niżnik Janusz 215  
 Nochelski Lechosław 155  
 Nogiec Jan 164–166, 169  
 Nowaczewski Henryk 154, 155  
 Nowak Eugeniusz 148  
 Nowak Jerzy 138  
 Nowak Kazimierz 269  
 Nowak Mieczysław 73  
 Nowak Seweryn 170

Nowak Stanisław, s. Jana 310, 311  
 Nowak Stanisław, s. Józefa (1) 83, 148, 331  
 Nowak Stanisław, s. Józefa (2) 338, 340  
 Nowak Stanisław, s. Lucjana 119, 122  
 Nowak Sylwester 245  
 Nowak Władysław, s. Andrzeja 220  
 Nowak Władysław, s. Stanisława 293, 294  
 Nowakowski Gustaw 64  
 Nowakowski Jan 142  
 Nowakowski Lech 158, 161  
 Nowakowski (Pierzyna) Marian 264  
 Nowakowski Zdzisław 69, 72  
 Nowicki Anatol 81  
 Nowicki Andrzej 269  
 Nowicki Edward 248  
 Nowicki Józef 176, 331, 332  
 Nowicki Stanisław 301, 302  
 Nowicki Sylwester 337  
 Nowicki Tadeusz 162  
 Nowicki Władysław, s. Bronisława 130  
 Nowicki Władysław, s. Józefa 108  
 Nowicki Zbigniew 112  
 Nowicki Zdzisław 243, 244  
 Nowojski Henryk 103, 107  
 Nowosielski Tadeusz 67, 68, 214  
 Nowosielski Wiktor 203  
 Nuwel Leonard 210  
 Nyk Jan 115

Obląkowski Adam 271  
 Obrocki Zdzisław Mieczysław 264  
 Ochmański Andrzej 182, 186  
 Ochmański Zbigniew 306  
 Ochociński Piotr 68  
 Ochocki Marek 9, 57, 176, 198  
 Ociepka Jerzy 138  
 Ogrodnik Zdzisław 315  
 Ogrodowczyk Jerzy 268  
 Okliński Ryszard 210, 213  
 Okoń Edmund 201  
 Okoński Kazimierz 201, 271  
 Okraj Jerzy 250, 318  
 Okrutny Marian 214  
 Okulski Henryk 235  
 Okuniewski Czesław 193, 281–283, 285  
 Okwiet Teodor 106  
 Olchowy Jan 247  
 Olczak Marian 171, 326  
 Olczak Stanisław 231

Olech Piotr 187, 190  
 Olejarz Stefan 67  
 Olejniczak Jan 312, 314  
 Olejniczak Tadeusz 196  
 Olejnik Stanisław, s. Antoniego 217  
 Olejnik Stanisław, s. Mariana 317, 318  
 Olendarczyk Zdzisław 64  
 Olenderek Ryszard 131, 132  
 Olesik Jan 346  
 Olesiński Andrzej 205  
 Olesiński Zbigniew 316, 320  
 Oleszko Jan 191  
 Olkiewicz Jerzy 128, 335  
 Olszacki Jan 129  
 Olszewski Andrzej 147, 148  
 Olszewski Janusz 76  
 Olszewski Włodzimierz 193, 196  
 Olszewski Zbigniew 277  
 Olszowy Henryk 69  
 Olszowy Władysław 152  
 Olszyna Bogdan 319  
 Omański Mieczysław 278  
 Onaczyszyn Zygmunt zob. Orłowski Zygmunt  
 Opaliński Jan 190  
 Opalka Lucjan 84  
 Opitek Janusz 137, 138  
 Opoczyński Lech 76  
 Opoczyński Stanisław 136  
 Oprzalski Stanisław 199  
 Orator Włodzimierz 332  
 Orbik Sławomir 158, 266  
 Orkisz Leszek 279  
 Orlikowski Stanisław 332  
 Orłowska Wanda 311  
 Orłowski (Onaczyszyn) Zygmunt 10, 62  
 Orłowski Andrzej 325  
 Orłowski Stanisław 100  
 Orzechowski Dariusz 64  
 Orzechowski Ryszard 167, 170  
 Osiński Józef 86  
 Osiński Zygmunt 73  
 Oskwarek Zdzisław 308  
 Ossowski Stanisław 77  
 Ostapiński Stefan 67, 250, 316  
 Ostaś Józef 10  
 Ostrowicz Zdzisław 135  
 Ostrowski Adam 341  
 Ostrowski Eugeniusz 210  
 Ostrowski Kazimierz 345  
 Ostrowski Stanisław 78, 80  
 Ostrowski (Pałka) Witold 187, 190  
 Osuch Leszek 188, 190  
 Oszczeża Kazimierz 333  
 Oświeciński Andrzej 276, 277  
 Otłowski Kazimierz 250  
 Otmianowski Zdzisław 292  
 Owczarczak Czesław 160  
 Owczarczak Zdzisław 222  
 Owczarek Bogumił 220, 246  
 Owczarek Jerzy 334  
 Owczarek Włodzimierz 109  
 Owiecki Marian 112, 116  
 Ozimek Szczepan Alfred 279  
 Ozimek Tadeusz 200  
 Ożga Stefan 19  
 Pabianek Tadeusz 321  
 Pabiański Józef 179  
 Pabiasz Zygmunt 138  
 Pabich Jan 229  
 Pacanowski Tadeusz 228  
 Pacewicz Waldemar Ludwik 281–283  
 Pach Piotr 198  
 Pachla Jan 292  
 Pacholczak Adam 64, 67  
 Pachówka Henryk 65, 72  
 Pachucki Zbigniew 76  
 Pachuta Józef 76  
 Pachwicewicz Jan 284  
 Paciorek Kazimierz 69, 72  
*Paczkowski Andrzej* 10  
 Paczkowski Czesław 267  
 Paczyński Stanisław 145  
 Paduszyński Michał 294  
 Pajdak Bolesław 299  
 Pakiet Mieczysław 335  
 Pakulski Lech 269  
 Pakuła Henryk 252  
 Pakuła Mieczysław 154, 157  
 Pakuła Tadeusz 148  
 Palasek Eugeniusz 221, 223  
 Palimąka Teodor 9  
 Palonek Ireneusz 206  
 Palonek Stefan 160  
 Pałac Józef 248  
 Pałafij Adam 71  
 Pałka Tadeusz 253  
 Pałka Witold zob. Ostrowski Witold

Panasewicz Jerzy 193  
 Panasiuk Wiesław 317, 320  
 Panek Jan 74, 75  
 Panek Stanisław 341  
 Panek Zdzisław 173, 258  
 Panek Zygmunt 122  
 Panfil Henryk 176, 178, 181  
 Panikiewicz Zbigniew 216  
 Papierniak Józef 139, 140  
 Papiernik Stanisław 167  
 Paradowski Kazimierz 217  
 Parszewski Andrzej 250, 251  
 Parzych Ryszard 295  
 Pasek Jan 148, 150  
 Pasek Janusz 136, 137, 142  
 Pasek Stanisław 313  
 Pasich Jan 78  
 Pasiciel Edmund zob. Woronecki Edmund  
 Pasieczny Józef 322  
 Paska Zygmunt 262, 265  
 Paskudzki Kazimierz 71  
 Pastorczak Zygmunt 71  
 Pastuch Jan 216  
 Paszkiewicz Sylwester 67, 112  
 Paszko Józef 78, 80  
 Patorski Roman 104, 233  
 Patrzalek Marek 165, 167  
 Patury Tadeusz 273  
 Pawełczyk Julian 233  
 Pawęzowski Bogusław 139  
 Pawilcz Włodzimierz 195, 196  
 Pawlacyk Tadeusz 57  
 Pawlak Konrad 105  
 Pawlicki Zbigniew 112, 117, 331  
 Pawlik Marian 103  
 Pawluczuk Antoni 64, 261  
 Pawłat Stanisław 160  
 Pawłowski Edmund 116  
 Pawłowski Jan 128  
 Pawłowski Józef 310, 311  
 Pawłowski Stefan 64, 71  
 Pawłowski Zygmunt 316, 317  
 Paździor Tadeusz 182, 184  
 Pączkowski Jerzy 317  
 Pąg Piotr 127  
 Pechal Józef 64  
 Peczeniuk Jan 214, 215, 218  
 Peda Ryszard 230  
 Peda Tadeusz 269  
 Pelc Jan 246, 256  
 Pelc Józef 246, 248  
 Perehińczuk Marian 290  
 Perek Edmund 137  
 Perek Jerzy 91  
 Perliceusz Alojzy 104, 229, 246  
 Perliceusz Zbigniew 229  
 Peroń Jerzy 143, 145  
 Pesta Jerzy 213  
 Pęcherzewski Leszek 236  
 Pęczkowski Marian 296  
 Pędzieszczak Czesław 199, 266, 267  
 Piacko Bronisław 138, 139, 143  
 Piasecki Bohdan 25  
 Piasecki Kazimierz 111  
 Piasecki Ryszard 86  
 Piątek Romuald 261, 293  
 Piątkowski Kazimierz 71  
 Piątkowski Stefan 287  
 Piechota Adam 233  
 Piechota Mieczysław 191  
 Piechowiak Cezary 89, 92  
 Piechowicz Stanisław 70  
*Piecuch Henryk* 28  
 Piecychna Zdzisław 237  
 Pielucha Jan 57  
 Pienzin Waczesław 80, 193  
 Pieróg Henryk 259  
 Pierścioneek Anatol 332, 333, 335  
 Pierzchała Ryszard 127  
 Pierzgała Bogdan 258  
 Pierzyna Marian zob. Nowakowski Marian  
 Pieszalski Janusz 264  
 Pieszko Tadeusz 111  
 Pieterwas Jan 276  
 Pietkiewicz Edward 58  
 Pietras Karol 199  
 Pietras Michał 117  
 Pietrasiak Władysław 343  
 Pietrewicz Lidiusz 89  
 Pietrow Jan 217  
 Pietrucha Mieczysław 256  
 Pietrucha Stanisław 172  
 Pietruszka Adam 67  
 Pietrykowski Grzegorz 294, 298  
 Pietrysz Józef 282  
 Pietrzak Marian 287, 288  
 Pietrzak Tadeusz 10, 61  
 Pietrzyk Kazimierz 104, 107

Pietrzyk Marian 332  
 Pietrzyk Zygmunt 166  
 Pięta Stanisław 248  
 Piętka Tymoteusz 140  
 Piktel Mieczysław 284  
 Pikuła Lucjan 137  
 Pilarski Andrzej 240, 243  
 Pilecki Waldemar 323  
 Piliszek Marian 211  
 Pilitowski Jerzy 120, 122  
 Piłkowski Ryszard 333  
 Piotrowski Andrzej 235, 236  
 Piotrowski Grzegorz 199  
 Piotrowski Jan, s. Marcelego 290  
 Piotrowski Jan, s. Walentego 116  
 Piotrowski Józef 259  
 Piotrowski Kazimierz 70  
*Piotrowski Paweł* 17, 19, 29, 42, 59  
 Piotrowski Wiesław 271, 274, 275  
 Piórowski Jerzy 83  
 Pisarski Franciszek 57  
 Pisarski Jerzy 235, 236  
 Piskorek Marek 340, 341  
 Piskorek Ryszard 243  
 Pitura Tadeusz 224, 226  
 Piwoński Zbigniew 264  
 Pjanka Kazimierz 224  
 Pleban Edward 171  
 Plachecki Andrzej 271, 274  
 Płatek Zbigniew 263, 264  
 Płatek Zenon 67, 68  
 Płonka Kajetan 192  
 Płoski Ryszard 175  
 Płosnarek Władysław 70  
 Płóciennik Antoni 329  
 Plużański Marcin 94  
 Pływaczyk Władysław 227  
 Poborski Henryk 279  
 Pocheć Zbigniew 63, 66, 316  
 Poczmański Wiesław 208  
 Podczaski Jerzy 85  
 Podgórski Gustaw 214, 216  
 Podgórski Mieczysław 120  
 Podlucky Włodzimierz 123  
 Podolski Bogdan 167  
 Podolski Jerzy 317  
 Podsiadło Waldemar 142, 143  
 Podsiadłowski Ryszard 108  
 Pogoda Stanisław 261, 262  
 Pogoń Grzegorz 179  
 Pokorski Janusz 268  
 Pokorzyński Bogusław 276  
 Pokrzywiec Stanisław 89  
 Polak Andrzej 135, 142  
 Polak Bogdan 321  
 Polak Józef 203, 204, 206  
 Polak Stanisław 204  
 Polakowski Piotr 127  
 Polański (Fryc) Marian 158  
 Polański Ludwik 299  
 Polczyk Zygmunt 134  
 Poleciński Janusz 70  
 Polerowicz Marian 310, 311  
 Połacik Czesław 139  
 Połniak Adolf 222  
 Połubiński Marek 164  
 Poniedziałek Czesław 121  
 Poniedziałek Grzegorz 85  
 Poniedziałek Stanisław 120  
 Popiel Czesław 91  
 Popiełuszko Jerzy 30, 31, 67  
 Popiołek Bolesław 122  
 Popiołek Zygmunt 87  
 Popławski Adam 90  
 Popowski Romuald 72  
 Poraziński Zbigniew 308  
 Portala Henryk 241  
 Portko Tadeusz 338  
 Pośpiech Andrzej 153  
 Potocki Roman 84  
 Potrzebowski Tadeusz 119  
 Potrzyszcz Andrzej 340  
 Poturaj Ryszard 277  
 Powroźniak Jan 339  
 Poznański Janusz 254  
 Pożoga Władysław 11, 12, 14, 44, 61, 62, 65  
 Półbratke Jan 230  
 Półrolniczak Kazimierz 119, 120  
 Pragłowski Władysław 260  
 Prażmowski Józef 295  
 Predyger Wojciech 329  
 Prekurat Władysław 316  
 Pressler Janusz 127  
 Prochnowski Piotr 271  
 Prokopowicz Kazimierz 189  
 Proniewicz Jacek 250, 251  
 Proskura Bronisław 77, 265  
 Proskura Janusz 95, 97



Prosyniak Kazimierz 126  
 Proszek Andrzej 340, 341  
 Prośniak Kazimierz 72  
 Prus Antoni 183  
 Prus Roman 96  
 Prusiński Roman 120, 121  
 Pruski Gerard Józef 124  
 Pruszyński Maciej 104, 105  
 Pruszyński Paweł 198  
 Prymus Ryszard 154, 155  
 Pryszczepko Włodzimierz 281  
 Pryt Jan 74, 76  
 Przanowski Stanisław 67, 68, 316  
 Przeniczny Waldemar 217, 237  
 Przeniosło Mieczysław 153  
 Przepióra Marian 277  
 Przyborowski Zdzisław 322  
 Przybyliński Tadeusz 90  
 Przybył Włodzimierz 154  
 Przybysz Ryszard 198, 200  
 Przychodzki Jan 312  
 Przygoda Wacław 74  
 Przyłucki Krystyn 296  
 Ptak Wiesław 232  
 Ptaszek Piotr 171  
 Ptaszyński Andrzej 319  
 Ptaszyński Eugeniusz 79  
 Puchalski Mirosław 105  
 Puchała Józef 310  
 Puczkowski Janusz 295  
 Pudło Aleksander 158  
 Pudysz Zbigniew 16, 20, 22, 62, 70, 71  
 Puk Krzysztof 339, 340  
 Puss Alfred 134  
 Puszczewicz Leszek 177, 179, 288, 292  
 Putko Witalis 81  
 Putkowski Zbigniew Leopold 194  
 Pypno Zbigniew 290  
 Pyra Witold 285  
 Pytel Jan zob. Brzozowski Jan  
 Pytel Jerzy 87  
 Pytel Józef 158  
 Pytka Henryk 223  
  
 Rabczuk Kazimierz 301  
 Rachwał Tadeusz 248  
 Raciniewski Benedykt 133  
 Raciniewski Zenon 130, 131  
 Raczkowski Mieczysław 186  
 Radliński Tadeusz 285  
 Radomski Marek 223  
 Rados Julian 110  
 Radziejewski Feliks 185  
 Radziejewski Stanisław 203  
 Radziejewski Stefan 151  
 Radziejewicz Lech 309  
 Ragan Czesław 138, 139  
 Rajchel Kazimierz 256  
 Rajchel Zbigniew 256  
*Raina Peter* 11  
 Rak Mirosław 134  
 Rakowiecki Zygmunt 107  
 Rakowski Janusz 279  
 Rakowski Stanisław 109, 110  
 Ramenda Marian 87  
 Ramota Tadeusz 270  
 Raniewicz Wojciech 113, 331  
 Ranis Henryk 130  
 Rapa Marian 187  
 Rapalo Stefan 66  
 Rasch Marek 89  
 Raszka Władysław 106  
 Ratajczak Marian 182, 185  
 Ratajczak Stanisław 185  
 Ratajczyk Czesław 334  
 Rawicz Zdzisław 287, 292  
 Rączka Stanisław 48  
 Rećko Leon 284  
 Redzimski Kazimierz 112  
 Rejdak Sławomir 136, 137  
 Rejdych Jan 98  
 Rejdych Stanisław 170  
 Rejniak Jerzy 110, 111  
 Rek Juliusz 325  
 Remlein Zenon 121  
 Rempola Edward 247  
 Reszka Wiesław 83  
 Reszka Zdzisław 85  
 Rewera Lucjan 297  
 Ręczkiewicz Wojciech 207  
 Ring Zenon 19, 112, 115  
 Robaczewski Jerzy 304  
 Rocki Zbigniew 226  
 Roczek Czesław 243, 244  
 Rodziejewicz Edward 299  
 Rogala Feliks 215  
 Rogalewski Sylwester 78  
 Rogalski Mirosław 108, 109, 250

Rogowicz Marian 236  
 Rogowski Marek 115  
 Rogoziński Tomasz 201  
 Rogulski Roman 274  
 Rohn Kazimierz 142  
 Rojek Antoni 291  
 Rojek Ryszard 178  
 Rojewski Jerzy 199, 200  
 Rojewski Kazimierz 252  
 Rokicki Andrzej Janusz 81  
 Rokosz Czesław 296  
 Rokosz Ziemowit 249  
 Rokoszewski Radzisław 201  
 Roman Mieczysław 64  
 Romanowski Bolesław 100  
 Romański Stanisław 266, 269  
 Ropiński Henryk 92  
 Rosiak Tadeusz 290  
 Rosicki Lesław 186  
 Rosiński Henryk 160, 161  
 Rosiński Witold 225  
 Rosiński Zbigniew 179  
 Roskosz Jan 336  
 Roślaniec Włodzimierz 251, 254  
 Rossa Alojzy 220  
 Rost Grzegorz 307  
 Roszkowicz Jan 167  
 Roszyk Zenon 130, 132  
 Roter Czesław 70, 235, 271  
 Rozdolski Mieczysław 85  
 Rożański Edmund 227  
 Rożek Jerzy 248  
 Rożybowski Kazimierz 171, 172, 175  
 Różycki Bogumił 88, 90  
 Rudnicki Stanisław 220  
 Rudnicki Tadeusz 248  
 Rudnicki Zenon 330  
 Rudowicz Marian 131  
 Rupniewski Antoni 147, 148  
 Rusek Eugeniusz 69  
 Rusewicz Mirosław 344, 345, 347  
 Rusin Rudolf 72  
 Ruszel Józef 246  
 Ruta Ryszard 125, 126  
 Rutecki Roman Kamil 238  
 Rutkiewicz Marian 300  
 Rutkowski Edward 326, 327  
 Rutkowski Henryk 278  
 Rutkowski Stefan 115, 116  
 Rutkowski Wiesław 200  
 Rutkowski Zdzisław, s. Czesława 143  
 Rutkowski Zdzisław, s. N.N. 283  
 Rutkowski Zdzisław, s. Władysława 291  
 Rybacki Leonard 88, 89  
 Rybak Andrzej 97  
 Rybak Eugeniusz 88, 91  
 Rycerz Andrzej 191  
 Ryczko Wojciech 322  
 Ryczkowski Jerzy 233  
 Rydz Tadeusz 113  
 Ryglicki Zbigniew 177  
 Rylski Włodzimierz 220, 223  
 Rymel Marek 256  
 Rymuszka Roman 263  
 Rynio Jerzy 149  
 Ryń Alfred 148, 149, 152  
 Rypiński Ryszard 251, 253  
 Ryrak Jerzy 152  
 Ryrak Stanisław 148, 150, 151  
 Ryszkiewicz Janusz 137, 145  
 Ryszkiewicz Ryszard 142  
 Ryter Rajmund 131  
 Rytter Witold 198  
 Rząca Jan 67, 68  
 Rzekiecki Benito 268  
 Rzepka Kazimierz 167  
 Rzeszutek Józef 142  
 Rzeźnicki Zdzisław 110  
 Rzymowski Jerzy 289  
 Rzyski Jan 347  
 Sabina Stanisław 178  
 Sablik Jan 141  
 Saczko Aleksy 80  
 Saczko Paweł 283, 284  
 Sadłowski Bogdan 273  
 Sadowski Eugeniusz 194, 196  
 Sadowski Henryk 159  
 Sadowski Józef, s. Józefa 307  
 Sadowski Józef, s. Stanisława 132  
 Sadowski Kazimierz 193  
 Sadowski Mirosław 311–313  
 Sadowski Władysław 271, 272  
 Sadz Ryszard 113, 116  
 Sadziński Stanisław 229, 230  
 Sagan Kazimierz 277  
 Sagan Włodzimierz 267  
 Sak Stanisław 338, 339, 341

Sala Edward 94, 246  
 Sałajczyk Wojciech 321, 322  
 Sałek Jan 84, 86  
 Sałkowski Mieczysław 209  
 Samek Stanisław 135  
 Sandecki Leszek 109  
 Sanicki Józef 125, 126  
 Sanocki Marian 171, 172  
 Sarewicz Zdzisław 16, 44, 62, 65  
 Sartanowicz Ryszard 212  
 Sas Stanisław 226, 227  
 Sasin Józef 13, 66, 68  
 Sasinowski Jarosław 193, 197  
 Sawczak Włodzimierz 241, 242, 244  
 Sawczuk Jan 81  
 Sawicki Aleksander 80  
 Sawicki Eugeniusz 337  
 Sawicki Jacek 293  
 Sawin Kazimierz 134, 147  
 Sawoń Włodzimierz 80  
 Schiller Józef 203, 299  
 Schneider Jerzy 245  
 Sekściński Stanisław 194, 195  
 Sekulski Zenon 234  
 Sekuła Jan 189  
 Sereda Janusz 65, 66, 331  
 Serek Zygfryd 148, 153  
 Serwa Andrzej 231  
 Serwa Edward 263, 264  
 Serwaciński Witold 115, 117  
 Sędek Tadeusz 153  
 Sękowski Kazimierz 219  
 Sic Tadeusz 295, 296  
 Sidor Stanisław 121  
 Sidorek Stanisław Witold 285  
 Sieczkarek Tadeusz 336  
 Siedlecki Stanisław 69  
 Siejek Jerzy 83, 240  
 Siekierski Bogdan 318  
 Siemaszkiewicz Józefa 72  
 Siemek Władysław 214  
 Siemieniuch Wacław 151  
 Sieniawski Józef 172  
 Sieniuc Andrzej 115, 117  
 Sienkiewicz Anatol 78  
 Sienniak Sławomir 169  
 Siepsiak Stanisław 94, 96, 97  
 Sieradzki Bogdan 201  
 Siereda Grzegorz 80  
 Siewierski Wiesław 327  
 Siewniak Jacek 84, 85  
 Sikora Edmund 147  
 Sikora Henryk 134, 136  
 Sikora Józef 334  
 Sikorski Jan 223  
 Sikorski Ryszard 119, 120  
 Sikorski Wincenty 146  
 Sikorski Zenon 235, 236  
 Siorek Stanisław 331  
 Sitarz Jacek 167  
 Sitarz Maria 70  
 Sitek Czesław 71  
 Siwek Aleksander 317–320  
 Siwek Alfred 119  
 Siwek Jan 74  
 Siwiec Józef 151  
 Siwiec Zbigniew 297  
 Skała Grzegorz 218  
 Skąlecki Władysław 333  
 Skawiński Franciszek 74  
 Skiba Stanisław 336  
 Skibiński Henryk 90  
 Skikiewicz Michał 189  
 Składanowski Henryk 305  
 Skoczek Józef 130  
 Skopowski Romuald 136, 139  
 Skorupski Ryszard 91  
 Skowron Edward 250  
 Skowron Henryk 216  
 Skowronek Józef 141  
 Skowroński Mieczysław 185  
 Skóra Jerzy 278, 279  
 Skrzekut Kazimierz 281  
 Skrzypczyk Aleksander 103, 104  
 Skubicki Fryderyk 248  
 Skulski Zbigniew 237  
 Skupiński Zygmunt 215, 216  
 Skurski Grzegorz 323  
 Skuz Tadeusz 326, 329  
 Skuza Roman 228  
 Skwara Władysław 117  
 Skwierczyński Sławomir 69  
 Skwira Aleksander 211  
 Słaboń Bronisław 84  
 Sławik Karol 72  
 Słota Adam 110  
 Słowikowski Jan 62, 65  
 Słowiński Józef 255

Słyszewski Ryszard 282  
 Słyszko Władimir (Włodzimierz, Władysław) 196  
 Smoczyński Stanisław 230, 234  
 Smolarczyk Stanisław 176, 179  
 Smolarek Henryk 233  
 Smolarek Zenon 57  
 Smolarski Wojciech 297  
 Smoliński Marian 201  
 Smorąg Jacek 143  
 Smuniewski Zenon 293, 294  
 Sobański Stanisław 94  
 Sobański Zdzisław 115, 116  
 Sobański Zygmunt 235, 236  
 Sobczak Kazimierz 159  
 Sobczyński Bolesław 238  
 Sobiecki Kazimierz 102  
 Sobieszczański Feliks 224, 252  
 Sobisiak Wojciech 130, 240  
 Sobociński Krzysztof 162  
 Sobol Jan 319, 321  
 Sobołewski Adam 99, 101  
 Sobołewski Jan 210, 213  
 Socha Jan 251  
 Sochacki Lech Józef 261, 262  
 Socik Jerzy 229, 230  
 Soja Jan 165, 166  
 Sojka Józef 292  
 Sokołowski Cezary 158  
 Sokołowski Józef 188  
 Sokołowski Marian 302  
 Sokołowski Sławomir 288, 289  
 Sokołowski Stefan 158, 193  
 Sokołowski Tomasz 158  
 Sokół Bolesław 152  
 Sokulski Andrzej 293, 339  
 Solarz Feliks 65  
 Solarz Jan 168  
 Solarz Marian 336  
 Soliński Marek 334  
 Soliński Władysław 161  
 Solis Jan 96  
 Sołtysiak Józef 173, 246  
 Sołtysiak Teodor 137, 144  
 Sołyga Roman 220  
 Sosiński Edmund 240–242  
 Sosnowski Jacek 66, 72  
 Sosnowski Jan 112, 114  
 Sosnowski Zdzisław 233  
 Sosnowski Zenon 112, 114–116  
 Sośnicki Wacław 345  
 Sotomski Janusz 324  
 Sowicz Tadeusz 277  
 Sowiński Tadeusz 132  
 Sójkowski Wojciech 282  
 Sówka Michał 211  
 Spławski Leszek 124  
 Spychaj Władysław 183  
 Spychalski Paweł 225  
 Sroczyński Ludwik 226  
 Sroka Andrzej 65  
 Srokowski Michał 126, 128  
 Stachowiak Zbigniew 142  
 Stachowiak Zdzisław 319  
 Stachura Bogusław 10–12, 41, 61  
 Stachura Jan, s. Czesława 291  
 Stachura Jan, s. Wojciecha 169  
 Stachurka Jerzy 136  
 Stachurski Andrzej 65  
 Stachurski Roman 290  
 Stachurski Władysław 345  
 Stadnicki Tadeusz 259  
 Stadnik Krzysztof 243  
 Stanaszek Bronisław 306  
 Stanek Kazimierz 115  
 Staniek Włodzimierz 186  
 Stanikowski Edward 202  
 Stanisławski Henryk 345  
 Stanisławski Jakub 268, 269  
 Staniszewski Adam zob. Staniszewski Tadeusz  
 Staniszewski Andrzej 213  
 Staniszewski Tadeusz (Adam) 93  
 Stankiewicz Witold 346  
 Stańczak Tomasz 251  
 Stańczuk Andrzej 342  
 Stańczyk Jerzy 58, 287  
 Stańczyk Leon 113, 114  
 Stańczyk Zbigniew 108  
 Stańczyk Zygmunt 225, 228  
 Stański Dariusz 277  
 Starek Henryk 74  
 Staroń Wiesław 174  
 Starowicz Władysław 203  
 Starszak Hipolit 70, 71, 261  
 Stasiak Alojzy 160  
 Stasiak Czesław 199  
 Stasiak Jerzy 202  
 Staszak Witold 207

Staszczak Czesław 62, 63  
 Staszewski Krzysztof 132  
 Staszewski Witold 121  
 Staśkiewicz Eugeniusz 91, 92  
 Stawowski Stanisław 115  
 Stefaniak Edward 117  
 Stefaniak Marian 270  
 Stefanowski Stefan 88  
 Stefanowski Zygmunt 217  
 Stefański Marek 124, 125  
 Stelmach Roman 342  
 Stempiński Czesław 328  
 Stempkowski Stanisław 208  
 Stepaniuk Stefan 80  
 Stęcel Ryszard 266, 269  
 Stęclik Szymon 104, 105  
 Stępień Jan 124  
 Stępień Kazimierz 147, 149  
 Stępień Roman 250  
 Stępień Stanisław 13, 68, 69  
 Stępień Stefan 131  
 Stępień Tadeusz 246, 247  
 Stępniewski Zbigniew 184, 241  
 Stochaj Stefan 15, 17, 18, 20, 62, 63, 66, 68  
 Stocki Ryszard 306, 307  
 Stocki Zdzisław 74, 240  
 Stojka Andrzej 19  
 Stokowski Andrzej 318, 319  
 Stolarczyk Aleksander 103, 104, 107  
 Stolarek Marian 330  
 Stołowski Jerzy 236  
 Stoncel Michał 343, 344  
 Stopiak Wendelin 87  
 Strama Mieczysław 299  
 Straszewski Konrad 12, 13, 15, 61–63, 67  
 Straszzyński Marian 235  
 Strawczyński Andrzej 237, 238  
 Stręciwilk Krzysztof Andrzej 239  
 Strok Józef 343  
 Strózik Józef 216  
 Strupiechowski Wiesław 70  
 Strus Ludwik 214  
 Strycharski Jan 62, 88  
 Strychowski Marian 154, 155  
 Stryczyński Michał 115  
 Strzelec Bolesław 244  
 Strzelec Jan 235, 236  
 Strzelec Wiesław 310, 312–314  
 Strzelecki Bogusław 163  
 Stuczyński Józef 125, 126  
 Stuczyński Kazimierz 345  
 Studziński Bogumił 268  
 Stupak Tadeusz 79  
 Styczeń Zdzisław 321  
 Styczyński Marian 220, 221, 223  
 Styła Józef 83, 85  
 Styła Tadeusz 345  
 Stypułkowski Czesław 80  
 Styś Czesław 318, 319  
 Subda Marek 323  
 Suchodolski Mirosław 346  
 Suchodoła Piotr 78, 80  
 Suchomski Onufry 326  
 Suchorowski Marian 190  
 Sudziński Gustaw Jerzy 117  
 Sulejko Czesław 319, 321, 322  
 Sulgostowski Ryszard 201  
 Suliński Jarosław 88, 91  
 Sułek Stanisław 105, 106  
 Sułkowski Stanisław 92  
 Surmionek Rościsław 98, 101  
 Suszko Jarosław 325  
 Swacha Marian 129  
 Swakoń Józef 179  
 Swat Ryszard 295  
 Sworzeń Zygmunt 83, 84  
 Sybirski Leszek 144  
 Sych Włodzimierz 117  
 Synoradzki Zbigniew 304, 306  
 Sypioł Stanisław 257  
 Syposz Franciszek 334  
 Sywała Józef 346  
 Syzdek Stanisław 249, 257  
 Szachowski Wiesław 206  
 Szadurski Ryszard 193, 194, 197  
 Szady Roman 187, 188  
 Szafarski Stanisław 164, 167  
 Szafraniec Celestyn 258  
 Szafraniec Włodzimierz 273  
 Szafranowski Andrzej 318  
 Szafrąński Józef 156  
 Szafrąński Wojciech 183  
 Szałaj Zdzisław 316, 317, 320  
 Szamborski Rajmund 98, 321, 324  
 Szamota Władysław 86  
 Szar Edward 258  
 Szargało Mieczysław 306, 307  
 Szarkowski Czesław 158

Szarkowski Jerzy 263  
 Szarmach Zbigniew 181  
 Szarszewski Wacław 65, 71, 72  
 Szata Zenon 83  
 Szczec Edward 237  
 Szczechowiak Mirosław 196  
 Szczegielski Ryszard 338  
 Szczepanek Zygmunt 253  
 Szczepaniak Bogusław 70  
 Szczepaniak Janusz 77  
 Szczepaniak Jerzy 219  
 Szczepaniak Ryszard 243  
 Szczepaniak Zbigniew 174, 175  
 Szczepanik Andrzej 241, 245  
 Szczepanik Włodzimierz 149, 153  
 Szczepankiewicz Wojciech 244  
 Szczepański Andrzej 207  
 Szczepański Ireneusz 211, 212  
 Szczepański Stefan 98, 99  
 Szczepkowski Stanisław 212  
 Szczerbicki Edward 122  
 Szczery Andrzej 189  
 Szczęski Henryk 234  
 Szczodrowski Andrzej 92  
 Szczyciński Andrzej 291  
 Szczygielski Przemysław 200  
 Szczygieł Leszek 136  
 Szczygieł Tadeusz 66–68, 250, 316  
 Szejko Wawrzyniec 100, 102  
 Szelański Mirosław 74  
 Szeleszczyk Zygmunt 273  
 Szeniawski Jan 208  
 Szepietowski Bogdan Janusz 78, 81  
 Szeremeta Wacław 340  
 Szerlot Arkadiusz 279  
 Szewczuk Mikołaj 196  
 Szewczyk Witold 103, 135  
 Szklarski Andrzej 324  
 Szlachcic Antoni 125, 126  
 Szlama Eugeniusz 172, 175  
 Szlęzak Sławomir 85  
 Szłapa Aleksander 339  
 Szłapka Konrad 242  
 Szymański Józef 123  
 Szmur Lech 163  
 Szmigielski Edmund 101  
 Szmyd Stanisław 171  
 Szok Józef 196, 197  
 Szoltek Kazimierz 339, 340  
 Szoszkiewicz Janusz 253  
 Szot Mieczysław 163, 167  
 Szot Stanisław 120, 123  
 Szpręgielski Jerzy 321  
*Szpytma Mateusz* 42, 45  
 Sztabiński Józef 285  
 Sztac Marian 313  
 Sztama Ryszard 197  
 Szytyler Jan 251  
 Szubartowski Mieczysław 97  
 Szubelak Marek 116  
 Szucki Tadeusz 77  
 Szumacher Konrad 88  
 Szumiński Ryszard 200  
 Szumowski Jerzy 94, 250, 251  
 Szura Marian 128  
 Szuster Jan 133  
 Szuster Ryszard 64, 134, 261  
 Szwagierczak Ryszard 243  
 Szwagrzyk Krzysztof 59  
 Szwejkwicz Jerzy 124  
 Szwejkowski Kazimierz 99  
 Szybka Józef 172  
 Szych Franciszek 240  
 Szydłowski Jan 311, 312  
 Szydłowski Zygmunt 299, 300  
 Szymak Stanisław 278  
 Szymański Antoni 150  
 Szymański Bronisław 287  
 Szymański Jerzy 100, 101  
 Szymański Józef 176  
 Szymański Józef Marian 345  
 Szymański Marian 261  
 Szymański Stanisław, s. Franciszka 180  
 Szymański Stanisław, s. Leona 160  
 Szymański Wiesław 182, 183  
 Szymczak Andrzej 329  
 Szymczak Jan 201  
 Szymczak Wojciech 329  
 Szymczykwicz Stefan 64  
 Szymkiewicz Eugeniusz 343, 347  
 Szymkiewicz Tadeusz 200  
 Szymski Jerzy 110  
 Szymura Andrzej 131  
 Szyndler Julian 171  
 Szypulski Edmund 290  
 Ścibisz Andrzej 295  
 Ścierański Ryszard 207

Ścisłek Bogdan 108, 304  
 Śledziona Stanisław 256, 257  
 Śledź Kazimierz 94, 250  
 Ślifierz Kazimierz 90  
 Śliwa Marian 247  
 Śliwa Mieczysław 147, 150  
 Śliwa Władysław 217  
 Śliwiak Adam 171, 175  
 Śliwiński Jerzy 76  
 Śłosarczyk Marek 84, 86  
 Ślusarczyk Kazimierz 166  
 Ślusarczyk Mieczysław 165, 169  
 Śmiałek Marian 266  
 Śmiałkowski Zdzisław 124, 129  
 Śmiechowski Ignacy 96  
 Śmieszek Piotr 321  
 Śmieszek Władysław 244  
 Śnieżko Jerzy 287  
 Śpiewak Stefan 228  
 Szpitalniak Kazimierz 164, 165  
 Szpitalniak Stanisław 337  
 Światlak Jan 334  
 Świątalski Michał 317, 320  
 Świątkowski Eugeniusz 120  
 Świdorski Wacław 326  
 Świerczewski Jan 78, 79, 236  
 Świerczyński Aleksander 114  
 Świerczyński Kazimierz 237  
 Świszcz Jan 340  
 Świta Bronisław 94  
 Świtacz Janusz 233  
  
 Tabaczkiewicz Zenon 198  
 Tabor Stanisław 57  
 Talbierz Stefan 318, 320  
 Taler Jan 152  
 Tambor Benedykt 295  
 Taniewicz Edward 268  
 Tarała Edward 12, 15, 62–64  
 Tarasek Kazimierz 328  
 Tarka Konrad 108  
 Tarłowski Artur 178  
 Tarnowski (Zeit) Kazimierz 88  
 Tarwacki Zenon 98, 101  
 Tatarczak Stanisław 191  
 Telka Zenon 253  
 Tereba Mieczysław 57, 224  
 Terech Stanisław 131  
 Teresiński Stefan 204–206  
  
 Terlecki Zbigniew 153  
 Teteruk Tadeusz 293, 295, 296  
 Tetke Ryszard 217  
 Tilak Zygmunt Stanisław 280  
 Tkacz Teofil 259, 260  
 Tkaczyk Kazimierz 294  
 Tobijas Janusz 161  
 Tokarski Franciszek 112, 118  
 Tokarz Stefan 56  
 Tomaszewski Henryk 271  
 Tomaszewski Jerzy 63, 69  
 Tomaszewski Zdzisław 130, 131  
 Tomczak Bolesław 156  
 Tomczyk Henryk 311, 312  
 Tomf Wiesław 151  
 Tomkowiak Roman 241, 242  
 Topiło Roman 314  
 Topolski Marian 345  
 Topuziak Mikołaj 204, 206  
 Torchała Mieczysław 155  
 Torczyński Jan 220, 224  
 Torzyński Eugeniusz 130, 224, 226  
 Tosza Jan 271  
 Totoń Mieczysław 56  
 Traczuk Ryszard, s. Stanisława 114  
 Traczuk Ryszard, s. Tadeusza 94, 95  
 Traczyk Bolesław 310  
 Trapik Henryk 319  
 Traut Krzysztof 271  
 Trawczyński Władysław 331–333, 337  
 Trawkowski Zygmunt 244  
 Trąbka Ryszard 187, 188, 191  
 Trela Adam 76  
 Trela Jan 80  
 Trenzinger Krzysztof 203, 204  
 Trepanowski Jan Kazimierz 197  
 Tritt Wojciech 132  
 Trojanowski Dariusz 320  
 Trojanowski Grzegorz 144  
 Trojanowski Jerzy 287  
 Trojanowski Wiesław 158, 159, 161  
 Troka Andrzej 118  
 Trubalski Jan 77  
 Truchan Marian 211  
 Tryka Józef 297  
 Trykacz Jan 189  
 Trzaska Robert 316  
 Trzaskalski Zygmunt zob. Trzaskulski Zygmunt  
 Trzaskulski (Trzaskalski) Zygmunt 281, 282, 284

Trzcíński Zenon 13, 16, 20, 63, 187, 287  
 Trzeciecki Wojciech 230  
 Trzepizur Zygmunt 337  
 Trzewik Józef 312  
 Trzmielewski Wojciech 331  
 Trznadlewski Bolesław 244  
 Trzonkowski Jerzy 222  
 Trzópek Leszek 112  
 Trzybiński Adam 163, 240, 331  
 Tuchowski Eugeniusz 126  
 Tumilowicz Stanisław 77  
 Turczynowski Jan 251  
 Turek Juliusz 293  
 Turek Stanisław 284  
 Turek Tadeusz 259  
 Turowski Adam 203, 206, 299  
 Tutak Marian 137, 143  
 Twerd Zbigniew 65, 66  
 Tyciński Ryszard 304–306  
 Tyczyński Stanisław 99  
 Tyfa Zdzisław 201  
 Tymofiejewicz Ryszard 285  
  
 Ufnal Henryk 172  
 Ulman Andrzej 105  
 Umięcki Aleksander 252, 253  
 Urantówka Julian 214  
 Urbalewicz Radosław 220  
 Urbaniak Ignacy 156, 157  
 Urbaniak Wiesław 182, 184  
 Urbańczyk Stanisław 157  
 Urbański Andrzej 328  
 Urbański Jerzy 76  
 Urbański Kazimierz 132  
 Urywkow Jerzy 147  
  
 Wacel Zenon 182  
 Wach Jerzy 137, 145  
 Wachowiak Stanisław 121  
 Wachowski Fryderyk 216  
 Waclawski Jan 294  
 Wajcovicz Jerzy 280  
 Wajdzik Czesław 83  
 Waksmundzki Włodzimierz 206  
 Walc Stanisław 258  
 Walczak Edward 75  
 Walczak Jerzy 243  
 Walczak Stanisław 154  
 Walczak Wiesław 156

Walczak Zdzisław, s. Adama 174  
 Walczak Zdzisław, s. Józefa 205, 206  
 Walczyna Ludwik 250, 251, 253  
 Walczyński Henryk, s. Józefa 66  
 Walczyński Henryk, s. Stanisława 250  
 Walencik Henryk 187, 188  
 Waligóra Wojciech 159, 162  
 Walkowiak Mirosław 183  
 Walkowiak Stanisław 238  
 Walkowski Ryszard 90  
 Walocha Jerzy 135, 139  
 Walusiński Marek 151  
 Wałasiewicz Zygmunt 231  
 Wałaszkievicz Stanisław 169, 170  
 Wałek Mieczysław 150  
 Wałęsa Lech 30, 49  
 Wamil Marian 295, 296  
 Wandachowicz Marian 240  
 Wandzel Antoni 134, 143  
 Wangin Albert 211  
 Warchałowski Stanisław 222  
 Wardziński Andrzej 88  
 Warszawski Tadeusz 130  
 Warzecha Ryszard 124, 125, 343  
 Wasiak Stanisław 115  
 Wasielewski Andrzej 89, 91  
 Wasilewski Jan 110  
 Wasilewski Jerzy 276, 277  
 Wasilewski Waldemar 232  
 Wasilewski Władysław 193  
 Wasilewski Zygmunt, s. Henryka 307  
 Wasilewski Zygmunt, s. Konrada 115  
 Wasiluk Aleksander 80  
 Wasiuk Ryszard 189, 190  
 Wasylczyk Sławomir 296, 297  
 Waśkowicz Karol 300, 302, 303  
 Waśkowicz Roman 299, 300  
 Waśniowski Zbigniew 289  
 Wawrzyniak Paweł 273  
 Wawrzyniak Wojciech 130, 131  
 Wawszczak Stanisław 254  
 Wątroba Henryk 307  
 Wąwro Stanisław 127  
 Wegneris Jan 179  
 Wexsej Marian 163  
*Wenklar Michał* 42  
 Wereszka Zenon 57  
 Werner Ireneusz 139  
 Wernicki Grzegorz 99



Wernikowski Jarosław 287  
 Wers Stanisław 332, 333  
 Weryk Czesław 248  
 Weryszko Czesław 343  
 Wesołowski Antoni 90  
 Wesołowski Henryk 199, 200  
 Wesołowski Kazimierz 108, 224  
 Wesołowski Zbigniew 190  
 Westwalewicz Stanisław 98  
 Wewer Zdzisław 62, 134, 229  
 Węclawiak Marian 316, 320  
 Węglarz Józef 259  
 Węgrzyński Bogdan 105  
 Wiącek Kazimierz 305  
 Wiciński Ryszard 190  
 Widacki Jan 22  
 Widera Krystian 248  
 Widziszewski Wojciech 313  
 Wiechno Waldemar 137  
 Wieczorek Roman 320  
 Wieczorek Zdzisław, s. Stanisława 299  
 Wieczorek Zdzisław, s. Władysława 244  
 Wieczorkowski Jan 332  
 Wieczorowski Marian 256  
 Wiejak Czesław 13, 18, 62, 67  
 Wiekiera Tadeusz 138  
 Wielgo Janusz 318, 321, 322  
 Wielgosz Jan 142  
 Wielgoszewski Zbigniew 292  
 Wielgoszewski Zygmunt 288, 290  
 Wielgus Zbigniew 293, 294  
 Wielgus Zygmunt 149  
 Wieliczko Edward 217  
 Wieloch Bogdan 130, 131  
 Wieniewski Janusz 135, 145  
 Wierdak Jan 315  
 Wiernikowski Jarosław 287  
 Wierzbicki Stanisław 281, 286  
 Wierzbicki Tadeusz 136–138, 144  
 Wierzyk Jan 216  
 Więckowski Andrzej 164  
 Więckowski Jerzy 108, 130  
 Więckowski Waldemar 316  
 Więclaw Tadeusz, s. Mieczysława 110  
 Więclaw Tadeusz, s. Stefana 252  
 Więtczak Włodzimierz 233, 234  
 Wikariak Janusz 56  
 Wikieł Ireneusz 182  
 Wilczek Augustyn 103, 107  
 Wilczyński Zbigniew 299  
 Wilfart Adam 207  
 Wiliński Ireneusz 285  
 Wiliński Mieczysław 337  
 Wilk Stanisław, s. Adama 119, 121  
 Wilk Stanisław, s. Jana 174, 251, 252, 255  
 Wilkołaski Tadeusz 187  
 Wilkus Edward 259  
 Wiluk Stefan 193, 194  
 Wilusz Tadeusz 302  
 Winczewski Włodzimierz 268  
 Winek Szczepan 154  
 Winowicz Stanisław 287  
 Wirska Sylwia 210  
 Wisłocki Eugeniusz 271, 272  
 Wiszniewski Edward 121, 122  
 Wiślicz-Iwańczyk Lucjan 71, 281  
 Wiśniewski Czesław 90  
 Wiśniewski Jan 293, 294, 297  
 Wiśniewski Janusz, s. Jana 334  
 Wiśniewski Janusz, s. Wacława 274  
 Wiśniewski Jeremi 101  
 Wiśniewski Jerzy, s. Franciszka 209, 210  
 Wiśniewski Jerzy, s. Kazimierza 92  
 Wiśniewski Kazimierz 347  
 Wiśniewski Ryszard 208  
 Witaszyk Bronisław 161  
 Witczak Bogdan 337  
 Witek Bolesław 117  
 Witek Ryszard 83  
 Witek Stefan 176  
 Witek Zbigniew 193, 194, 197  
 Witkowski Stanisław 231, 232  
 Witkowski Stefan 90  
 Witomski Marian 276  
 Wituch Edward 187–189  
 Wizner Edward 291  
 Wleklík Jan 176, 181  
 Wlizio Czesław 76  
 Włodarczyk Janusz 205  
 Włodarczyk Roman 204  
 Wnuk Stanisław 215  
 Wnukowski Janusz 71  
 Wodecka Teresa 231  
 Wodzicki Andrzej 307  
 Wodzyński Henryk 223  
 Wojciechowski Bernard 121  
 Wojciechowski Henryk 103  
 Wojciechowski Jerzy, Henryk 318, 320

Wojciechowski Jerzy, Stanisław 319, 320  
 Wojciechowski Józef 267  
 Wojciechowski Marian 98  
 Wojciechowski Mieczysław 248, 249  
 Wojciechowski Piotr 125, 126  
 Wojciechowski Waldemar 288, 289  
 Wojciechowski Wiesław 266  
 Wojciechowski Zbigniew 118  
 Wojcieszynski Jerzy 150  
 Wojna Edmund 87, 148, 149  
 Wojna Józef 38  
 Wojnarowski Józef 317  
 Wojtak Kazimierz 307  
 Wojtał Jan 158, 162  
 Wojtalik Czesław 113  
 Wojtalik Jerzy 219  
 Wojtalski Jerzy 128  
 Wojtarowicz Leszek 203, 204  
 Wojtas Marian 89  
 Wojtkowiak Stanisław 185  
 Wojtowicz Stefan 111  
 Wojtyniak Wacław 333, 336  
 Wojtyś Ryszard 251, 252  
 Woliński Ryszard 189  
 Wolski Bronisław 243, 244  
 Wolski Leszek 319  
 Wolski Stanisław 58  
 Wołczuk Tadeusz 220, 221  
 Wołejko Albert 196  
 Wołoch Wiesław 75  
 Wołoszyn Edward 250–252  
 Wołoszyński Henryk 224  
 Wołynek Waldemar 74  
 Woronecki (Pasiciel) Edmund 106  
 Worwąg Marek 245  
 Woźniak Eugeniusz, s. Jana 209  
 Woźniak Eugeniusz, s. Pawła 218  
 Woźniak Grzegorz 318  
 Woźniak Henryk 221  
 Woźniak Janusz 152  
 Woźniak Jerzy 272  
 Woźniak Józef 155, 156  
 Woźniak Leon 90  
 Woźniak Mirosław 326  
 Woźniak Paweł 241  
 Woźniak Stanisław 160  
 Woźniak Zygmunt 103, 105  
 Woźnica Czesław 302  
 Woźnicki Jan 343–345  
 Woźnicki Stanisław 177  
 Wójcicki Ryszard 67, 70  
 Wójcik Ignacy 177  
 Wójcik Maciej 166  
 Wójcik Ryszard 261, 264  
 Wójcik Tadeusz, s. Piotra 70  
 Wójcik Tadeusz, s. Romana 122  
 Wójcik Zygmunt 301  
 Wójt Marian 127  
 Wójtowicz Stefan 251  
 Wójtowicz Zenon 252  
 Wrona Zdzisław 270  
 Wroński Kazimierz 290  
 Wroński Ludwik 151  
 Wrotek Wiesław 226  
 Wróbel Bogusław 271, 275  
 Wróbel Henryk 144  
 Wróbel Józef 295  
 Wróbel Marian 229, 232  
 Wróbel Stefan 116  
 Wróbel Tadeusz 70  
 Wróbel Wiesław 335  
 Wróblewski Edward 169  
 Wróblewski Ireneusz 245  
 Wróblewski Zbigniew 292  
 Wrótniak Edward 94  
 Wrzeszcz Rajmund 193, 194, 197  
 Wrzeszczyński Ryszard 122  
 Wspaniały Józef 312, 313  
 Wtulich Waldemar 88  
 Wujciak Antoni 91  
 Wutkiewicz Ireneusz 73  
 Wydmańska Grażyna 140  
 Wydra Janusz 112  
 Wydra Michał 294, 296, 297  
 Wykurz Andrzej 219  
 Wypasek Adam 165  
 Wypychowski Bogumił 154–156  
 Wypychowski Wojciech 225, 226  
 Wyrostek Ryszard 205  
 Wyrostkiewicz Roman 338, 339  
 Wyskok Zbigniew Marian 189, 340  
 Wysłych Romuald 86  
 Wysocki Eugeniusz 57  
 Wysocki Mieczysław, s. Bronisława 206  
 Wysocki Mieczysław, s. Romana 200, 231  
 Wysoczański Edward 123  
 Wysokiński Stanisław 256  
 Wysokiński Witold 233

Wyszkowski Jerzy 323  
 Wyszyński Jerzy 321  
 Zabawski Jan 70  
 Zabawski Włodzimierz 72  
 Zabielski Józef 223  
 Zaborski Jerzy 309  
 Zaczkowski Stanisław 12, 15, 61, 63  
 Zaczyński (Zajac) Jerzy 137, 262  
 Zadworny Adam 296  
 Zagrodzki Janusz 132  
 Zajac Jan 301  
 Zajac Jarosław 229, 231–233  
 Zajac Jerzy zob. Zaczyński Jerzy  
 Zajac Stanisław 224  
 Zajac Zygmunt 277  
 Zajerski Krzysztof 114  
 Zajiczek Jan 279  
 Zakrzewski Roman 190  
 Zakrzewski Ryszard 321  
 Zalewski Albin 332, 334  
 Zalewski Ryszard 108, 109  
 Zalewski Stanisław 222  
 Zamorowski Jerzy 113  
 Zaorski Antoni 112, 199, 201  
 Zaorski Tadeusz 67, 68  
 Zaorski Zdzisław 200  
 Zaostrowcew Jerzy 308, 309  
 Zapęcki Piotr 90  
 Zapiór Władysław 143  
 Zarek Jan 96  
 Zaremba Marcin 10  
 Zarębski Jerzy 214  
 Zarębski Marek 272  
 Zarębski Paweł 267, 270  
 Zarzycki Artur 135  
 Zarzycki Edward 332  
 Zarzycki Szymon 237  
 Zaszkiewicz Henryk 240  
 Zatoński Kazimierz 145  
 Zawada Waldemar 251, 252  
 Zawadzka Emma 324  
 Zawadzki Jan 281, 282  
 Zawadzki Marian, s. Stefana 232  
 Zawadzki Marian, s. Zygmunta 136, 141  
 Zawadzki Robert 115, 116  
 Zawarczyński Adam 134, 135  
 Zawistowski Jerzy 265  
 Zawisza Robert 85  
 Zawiślak Kazimierz 173  
 Zawojski Jerzy 167  
 Ząbek Kazimierz 176, 180  
 Ząbkiewicz Jerzy 247, 249  
*Zbrożek Marcin* 11  
 Zdanowicz Franciszek 344  
 Zdanowicz Zdzisław 201  
 Zdunek Roman 76  
 Zduńczyk Ryszard 96  
 Zdybicki Marian Stanisław 189  
 Zdzitowiecki Zbigniew 343, 347  
 Zegadło Janusz 147, 151  
 Zegadło Zygmunt 136, 137  
 Zeitz Kazimierz zob. Tarnowski Kazimierz  
 Zelmański Zbigniew 105  
 Zembala Julian 163, 166  
 Zgódka Wiesław 321  
 Ziajko Janusz 341  
 Zielenkiewicz Roman 308  
 Zieliński Jan 321  
 Zieliński Janusz 127  
 Zieliński Kazimierz 237  
 Zieliński Ryszard, s. Bolesława 309  
 Zieliński Ryszard, s. Wiktora 195, 196  
 Zieliński Wojciech 100  
 Zieliński Zbigniew 148  
 Zielonka Zbigniew 78, 79  
 Zielonko Romuald 118  
 Ziemiewicz Czesław 184, 253  
 Ziemiński Stanisław 296  
 Zięba Józef 216  
 Zięba Zbigniew 126  
 Ziętala Kazimierz 318, 323  
 Zimka Zygmunt 321  
 Zimnicki Gedymín 281  
 Zimnowłocki Michał 224, 278, 279  
 Zimoląg Jan Lech 128  
 Zińczuk Piotr 78  
 Zioło Władysław 124  
 Ziomek Kazimierz 240, 241  
 Ziółek Andrzej 151  
 Ziółko Roman 149  
 Ziółkowski Stanisław 123  
 Znajdek Bogusław 224, 225  
 Znyk Paweł 274  
 Znyk Piotr 237  
 Zomerfeld Lech 283  
 Zubiak Marian 287  
 Zuziak Czesław 287, 288

Zwiech Józef 218  
Zwierzycki Stanisław 182, 183  
Zwolak Jan 270  
Zych Bronisław 65  
Zygadło Ryszard 250  
Zygiert Jacek 338, 341

Żabiński Tadeusz 250, 251  
Żabowski Józef 100  
Żak Jan 171, 246  
Żakowski Zygmunt 317, 322, 323  
Żarłok Bogdan 253  
Żebrowski Ryszard 82  
Żebryk Henryk 160  
Żeleński Bolesław 65  
Żerlak Andrzej 124, 125  
Żmijewski Bogdan 237  
Żmijewski Marek 289  
Żmuda Czesław 14, 64

Żmuda Tadeusz 266, 267  
Żołnierczyk Maria 190  
Żołnerek Maciej 94, 95  
Żołobajluk Henryk 260  
Żuchowski Edward 241, 242  
Żukowski Grzegorz 237  
Żukowski Mikołaj 81  
Żukowski Władysław 78, 79  
Żurański Leszek 211  
Żurawicz Jan 191  
Żurawski Bolesław 118  
Żurek Borysław 130  
Żybura Józef 262  
Żygadło Marian 263  
Żyła Władysław, s. Bolesława 144  
Żyła Władysław, s. Tomasza 165  
Żyto Stanisław 130, 132  
Żywiółek Zygmunt 103

## INDEKS MIEJSCOWOŚCI

- Aleksandrów Kujawski 329  
Andrychów 87  
Augustów 11, 285
- Bartoszyce 212  
Bełchatów 53, 233  
Berlin 25, 65, 137  
Będzin 45, 54, 136, 141  
Biała Podlaska 46, 47, 56, 62, 74  
Białobrzegi 254  
Białogard 161  
Białystok 44, 45, 52, 54, 59, 60, 78, 81, 136, 141  
Bielsk Podlaski 81  
Bielsko-Biała 43, 44, 46, 56, 61, 83  
Biłgoraj 341  
Biskupiec 212  
Bochnia 302  
Bolesławiec 129  
Bonn 190  
Braniewo 111  
Brasília 180  
Brodnica 308  
Brzeg 218  
Brzesko 303  
Brzeziny 273  
Brzozów 175  
Budapeszt 87  
Busko-Zdrój 152  
Bychawa 191  
Bydgoszcz 44, 46, 48, 56, 88, 89  
Bystrzyca Kłodzka 314  
Bytom 45, 53–55, 134, 137, 141  
Bytów 280
- Chelm 46, 47, 50, 56, 94  
Chełmno 308  
Chodzież 227  
Chojnice 92  
Chorzów 45, 54, 142  
Choszczno 123  
Chrzanów 45, 54, 136, 142  
Ciechanów 46, 47, 52, 56, 98, 101
- Cieszyn 87  
Czarnków 227  
Częstochowa 44, 46, 56, 103  
Człuchów 280
- Dąbrowa Górnicza 45, 54, 55, 136, 137, 142  
Dąbrowa Tarnowska 303  
Dębica 303  
Diesnogorsk 104  
Drawsko Pomorskie 162  
Działdowo 101  
Dzierżoniów 314
- Elbląg 46, 56, 108  
Ełk 285
- Garwolin 265  
Gdańsk 19, 44–46, 48–50, 56, 59, 112  
Gdynia 36, 112–114, 118  
Giżycko 285  
Gliwice 45, 53–55, 134, 136, 137, 142  
Głogów 180  
Głupczyce 218  
Gniezno 241, 245  
Goleniów 291  
Golub-Dobrzyń 308  
Gołdap 285  
Gorlice 207  
Gorzów Wielkopolski 46, 47, 50, 56, 119  
Gostynin 238  
Gostyń 185  
Góra 186  
Grajewo 197  
Grodzisk Mazowiecki 323  
Grójec 254  
Grudziądz 308  
Gryfice 292  
Gryfin 292  
Gubin 52, 346
- Hajnówka 82  
Hradec Králové 67, 68  
Hrubieszów 341

Hawa 212  
 Inowrocław 92  
  
 Janów Lubelski 296  
 Jarocin 133  
 Jarosław 249  
 Jasło 175  
 Jastrzębie-Zdrój 45, 54, 143  
 Jawor 180  
 Jaworzno 54, 143  
 Jelenia Góra 44, 46, 47, 50, 56, 124  
 Jędrzejów 152  
  
 Kalisz 46, 56, 130, 133  
 Kamienna Góra 129  
 Kamień Pomorski 292  
 Kartuzy 118  
 Katowice 41, 43–46, 48, 49, 52–56, 59, 134, 143  
 Kazimierza Wielka 152  
 Kędzierzyn-Koźle 214, 218  
 Kępno 133  
 Kętrzyn 212  
 Kiekrz 19  
 Kielce 44, 46, 53, 56, 59, 147, 152  
 Kluczbork 218  
 Kłobuck 107  
 Kłodzko 314  
 Kolbuszowa 259  
 Kolno 197  
 Kolonia 97, 139, 190, 211, 322, 346  
 Koło 157  
 Kołobrzeg 158, 161, 162  
 Koniecpol 107  
 Konin 46, 47, 50, 56, 154  
 Końskie 152  
 Koronów 92  
 Koszalin 46, 52, 56, 158, 162, 277  
 Kościan 186  
 Kościerzyna 118  
 Kozienice 254  
 Kraków 19, 42, 44–46, 48, 52, 56, 59, 163  
 Kraków-Krowodrza 169  
 Kraków-Nowa Huta 53, 55, 165, 169  
 Kraków-Podgórze 169  
 Kraków-Śródmieście 169  
 Krapkowice 218  
 Krasnystaw 97  
 Kraśnik 191  
 Krosno 46, 47, 50, 56, 171, 175  
 Krosno Odrzańskie 346  
 Krotoszyn 133  
 Krzeszowice 169  
 Kutno 238  
 Kwidzyn 111  
  
 Legionów 12, 15, 21, 38, 323  
 Legnica 9, 44, 46, 52, 57, 176, 180  
 Leningrad 80, 85, 105, 110, 138, 178, 189, 243  
 Lesko 175  
 Leszno 43, 46, 47, 50, 57, 182, 186  
 Leżajsk 259  
 Łęborg 277, 280  
 Lidzbark Warmiński 213  
 Limanowa 207  
 Lipno 330  
 Lipsk (Niemcy) 65  
 Lipsk 254  
 Luanda 227  
 Lubaczów 249  
 Lubań Śląski 129  
 Lubartów 191  
 Lubin 181  
 Lublin 44, 46, 49, 53, 55, 57, 59, 187, 191  
 Lubliniec 56, 107  
 Lubsko 346  
 Lwówek Śląski 129  
  
 Łańcut 57, 260  
 Łapy 82  
 Łask 57, 270  
 Łęczna 191  
 Łęczyca 239  
 Łobez 292  
 Łomża 46, 47, 50, 57, 193, 197  
 Łosice 77  
 Łowicz 275  
 Łódź 38, 41, 43–46, 48, 57, 59, 198  
 Łuków 265  
  
 Maków Mazowiecki 223  
 Malbork 111  
 Miastko 280  
 Miechów 152  
 Mielec 260  
 Międzyrzec Podlaski 77  
 Międzyrzec 123  
 Milicz 336  
 Miłocin 44  
 Mińsk Mazowiecki 265  
 Mława 101  
 Mogiła 92  
 Mońki 82  
 Morąg 213  
 Moskwa 25, 35, 65, 66, 74, 75, 78, 80, 83, 87,  
 88, 90, 95, 97, 104, 105, 111, 118, 124, 125,  
 135–137, 142, 145, 154, 155, 157, 176–178,  
 182–184, 193, 194, 197, 208, 214, 215, 224,  
 240, 263, 274, 276, 277, 280, 281, 285, 304,  
 310, 312, 314, 333, 338–341, 343, 345

Mrągowo 213  
 Mysłowice 54, 143  
 Myszków 107  
 Myślenice 169  
 Myślibórz 123  
  
 Nakło nad Notecią 92  
 Namysłów 218  
 Nidzica 213  
 Nisko 297  
 Nowa Ruda 314  
 Nowa Sól 347  
 Nowe Miasto Lubawskie 308  
 Nowogard 292  
 Nowy Dwór Gdański 111  
 Nowy Dwór Mazowiecki 323  
 Nowy Sącz 46, 47, 49, 50, 52, 57, 163, 203, 207  
 Nowy Targ 207  
 Nowy Tomyśl 245  
 Nysa 218  
  
 Oborniki 245  
 Olecko 285  
 Oleśnica 336  
 Oleśno 107  
 Olkusz 54, 144  
 Olsztyn 43, 44, 46, 48, 49, 52, 57, 59, 208, 213  
 Oława 336  
 Opatów 297  
 Opoczno 234  
 Opole 44, 46, 48, 52, 57, 214, 219  
 Opole Lubelskie 191  
 Ostrołęka 46, 47, 57, 220  
 Ostrowiec Świętokrzyski 153  
 Ostróda 213  
 Ostrów Mazowiecka 223  
 Ostrów Wielkopolski 55, 133  
 Oświęcim 87  
 Otwock 323  
  
 Pabianice 202  
 Parczew 77  
 Piaseczno 152, 323  
 Piekary Śląskie 19, 54, 56, 144  
 Piła 46, 47, 51, 57, 224, 226  
 Pińczów 153  
 Piotrków Trybunalski 46, 47, 50–52, 57, 229, 234  
 Pisz 286  
 Płock 10, 47, 57, 60, 235  
 Płońsk 102  
 Poddębice 270  
 Police 292  
 Poznań 19, 44, 45, 47, 48, 57, 59, 240, 256  
  
 Praga 65, 66  
 Proszowice 170  
 Prudnik 219  
 Pruszcz Gdański 118  
 Pruszków 323  
 Przasnysz 223  
 Przemyśl 47, 55, 57, 246, 249  
 Przeworsk 249  
 Przysucha 254  
 Pszczyna 54, 144  
 Puck 118  
 Puławy 191  
 Pułtusk 102  
 Pyrzyce 292  
  
 Rabka 207  
 Racibórz 53, 54, 144  
 Radom 10, 44, 47, 57, 250  
 Radomsk 234  
 Radziejów 330  
 Radzyń Podlaski 77  
 Rawa Mazowiecka 275  
 Rawicz 186  
 Ropczyce 260  
 Ruda Śląska 54, 144  
 Rybnik 45, 53, 55, 134, 136, 137, 144  
 Ryki 191  
 Rypin 330  
 Rzeszów 39, 43, 47, 52, 57, 59, 241, 256, 260  
  
 Sandomierz 297  
 Sanok 175  
 Sępólno Krajeńskie 92  
 Siedlce 47, 57, 261, 263  
 Siemianowice Śląskie 55, 145  
 Siemiatycze 82  
 Sieradz 43, 47, 51, 52, 57, 266, 270  
 Sierpc 239  
 Skarżysko-Kamienna 153  
 Skawina 170  
 Skierniewice 47, 51, 57, 271  
 Sławno 280  
 Słomniki 170  
 Słubice 123  
 Słupca 157  
 Słupsk 47, 51, 57, 276  
 Sochaczew 275  
 Sokołów Podlaski 265  
 Sokółka 82  
 Sosnowiec 45, 53, 55, 145  
 Stalowa Wola 53, 55, 297  
 Starachowice 153  
 Stare Kiejkuty 38  
 Stargard Szczeciński 292

Starogard Gdański 118  
 Staszów 297  
 Strzelce Krajeńskie 123  
 Strzelce Opolskie 219  
 Strzelin 336  
 Strzyżów 260  
 Sucha Beskidzka 87  
 Sulechów 347  
 Suwałki 43, 47, 58, 71, 281, 282, 284  
 Szamotuły 245  
 Szczecin 43–45, 47–49, 58, 59, 287  
 Szczecinek 162  
 Szczytno 12, 15, 21, 38, 57, 213  
 Szprotawa 347  
 Szubin 93  
 Szydłowiec 255  
  
 Śrem 245  
 Środa Śląska 337  
 Środa Wielkopolska 245  
 Świder 38  
 Świdnica 314  
 Świdnik 192  
 Świebodzin 347  
 Świecie 93  
 Świętochłowice 55, 145  
 Świnoujście 292  
  
 Tarnobrzeg 47, 51, 58, 298  
 Tarnowskie Góry 45, 55, 145  
 Tarnów 47, 51, 58, 299, 303  
 Tczew 118  
 Tomaszów Lubelski 342  
 Tomaszów Mazowiecki 234  
 Toruń 44, 47, 52, 53, 58, 304, 308  
 Trzcianka 228  
 Trzebnica 337  
 Tuchola 93  
 Tunis 85  
 Turek 157  
 Tychy 45, 53, 55, 137, 145  
  
 Ustrzyki Dolne 175  
  
 Wadowice 87  
 Wałbrzych 19, 20, 44, 47, 50, 51, 58, 310  
 Wałcz 228  
 Warszawa 19, 22, 25, 37, 38, 41, 42, 44, 45, 47,  
 48, 52, 58–60, 97, 190, 240, 316  
 Warszawa-Mokotów 53, 323, 324  
 Warszawa-Ochota 53, 69, 324  
 Warszawa-Praga Południe 53, 324

Warszawa-Praga Północ 53, 324  
 Warszawa-Śródmieście 53, 324, 325  
 Warszawa-Ursus 10  
 Warszawa-Wola 53, 325  
 Warszawa-Żoliborz 53, 325  
 Wąbrzeźno 309  
 Wągrowiec 228  
 Wejherów 118  
 Węgorzewo 286  
 Węgrów 265  
 Wieliczka 170  
 Wieluń 270  
 Włocławek 47, 58, 326  
 Włodawa 97  
 Włoszczowa 153  
 Wodzisław Śląski 55, 145  
 Wolsztyn 347  
 Wołomin 325  
 Wołów 337  
 Wrocław 43–50, 52, 58, 59, 65, 331  
 Wrocław-Fabryczna 337  
 Wrocław-Krzyki 337  
 Wrocław-Psie Pole 337  
 Wrocław-Stare Miasto 337  
 Wrocław-Śródmieście 337  
 Września 245  
 Wschowa 57, 186  
 Wysokie Mazowieckie 197  
 Wyszaków 223  
  
 Zabrze 146  
 Zakopane 207  
 Zambrów 197  
 Zamość 47, 58, 338  
 Zawiercie 55, 146  
 Żąbkowice Śląskie 315  
 Zduńska Wola 270  
 Zgierz 202  
 Zgorzelec 129  
 Zielona Góra 47, 58, 343, 347  
 Złotoryja 181  
 Złotów 228  
 Zwolen 255  
  
 Żagań 347  
 Żarnowiec 49, 50, 117  
 Żary 347  
 Żnin 93  
 Żory 55, 146  
 Żuromin 102  
 Żyrardów 275  
 Żywiec 83, 87